SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI BENEDICTI PAPÆ XIV.

CONSTITUTIONES SELECTÆ,

NEC NON BULLÆ, DECRETA, EPISTOLÆ, &c.

PAROCHIS, CONFESSARIIS,
Omnibusque Animarum Pastoribus Utiliores ac Necessariæ,

IN QUIBUS
THEOLOGIÆ MORALIS AC DOGMATICÆ
Præcepta vere perspicua, ex Scripturis præcipue, ac Sacris Canonibus traduntur.

PARS SECUNDA.

VENETIIS, MDCCLXXIII.
TYPIS VINCENTII RADICI
SUPERIORUM PERMISSU.

Pont. N U M. LXIII. Anno

A. VIII. AD ARCHIEPISCOPOS, ET EPISCOPOS 1748

Ditionis temporalis Pontificia super Bacchanalibus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

INTER cætera bene multa, quæ nos vehementer commovent, cum in hoc Nostræ Pontificiæ Ditionis Statu Bacchanalia tolleramus, duo præcipua sunt, de quibus religiosiores quidam ejusdem Ditionis Episcopi Nobiscum, aut verbis præsentes, aut absentes Epistolis conquesti sunt. Primum illud est, quod vigiliæ, choreæ, ludi ultima Bacchanalium nocte celebrari solet non semel usque ad primum Quadragesimæ diluculum producantur, ita ut multi sint qui ab hujusmodi choreis, ludis, vigiliis discedentes, deposita quidem larva, iisdem vero induti vestibus, quibus personati quaquaversus processerant, Ecclesiam subeant, Divinis Mysteriis intersint, Sacros Cineres de more accipiant, domum deinde redeuntes dormiant, plerumque totum mane primi Quadragesimalis diei, nec dubitent Episcopum nimiæ severitatis arguere, si palam queratur, ac tum maxime, si pœna velit aliqua in id criminis animadvertere. Nos illud deinde commovet, quod in aliquas Status Ecclesiastici Civitates aut irripere videatur, aut paucis abhinc annis irrepserit perversa hæc consuetudo, quæ mordicus conservatur, ut Festis quoque diebus personati homines pervagentur; Circulatores autem, & id generis blaterones majori spectatorum frequentia, diebus Festis, quam ferialibus populum ludificant; iisdem demum diebus saltationes, & choreæ publicæ, ac per summam licentiam celebrentur.

Primi ut abusus perversitas ostendatur, nulla prorsus argumentatione opus est, cum sola illius commemoratio tanti momenti sit, ut ab eo cujusquam debeat animus abhorrere. Et quoniam illorum, qui criminis partes, ac vitii sustinent, hoc solet propugnaculum esse maximum, compiures nempe tamen Episcopos extitisse sanctitate clarissimos, qui hæc cum cernerent, tacuerunt. Nos facti ejusmodi, quod perperam plerumque asseritur, nec evincitur, non inquirimus veritatem, & argumenti loco esse deducimus responsionem celeberrime cujusdam Catholicæ Universitatis, quæ rogata sententiam de quodam Festo scandali pleno, quod vulgo *fatuorum* appellabatur, quodque aliquibus in Diœcesibus sustinebatur, utpote multis ab Episcopis tolleratum, non solum illud censuris damnandum censuit, sed objectum etiam argumentum refellens, hæc prudenter addidit: *Nolite subdolas hominum voces audire, sic dicentium: Prædecessores*

cessores Nostri, qui erant notabiles Viri reputati, istud permiserunt; sufficit nobis vivere, ut ipsi: Proculdubio istud argumentum diabolicum est, infernalis hæc persuasio: vos illorum exitum ignoratis, an bonus, vel malus fuerit.

Hujus Universitatis censuram refert *per extensum*, ut dicitur, Joannes Savaronius in Appendice Operum Petri Blesensis *pag.* 782. & in tractatu Gallico Idiomate contra larvas conscripto *pag.* 32. *& seq.* Quamobrem Vobis omnibus, Venerabiles Fratres, omni cura mandamus, ut in Diœcesibus, ubi hujusmodi scandalum aut jampridem invaluit, aut eidem aditus aperitur, nullam operam, nullumque studium prætermittatis, ut hæc morum perversitas ubi deest, perpetuo desit, ubi autem invaluit, penitus extirpetur, ac funditus evellatur, illiusque auctores, defensoresque nulla rerum humanarum ratione habita acerrime puniantur. Neque enim omnino decet hoc modo Quadragesimam inchoare, uti exclamat S. Basilius *Hom.* 3 *de jejunio Paris. edit. Anno* 1722. *tom.* 2. *p.* 13. *Quorum autem primitiæ rejiciuntur, aut dubium, quin in his totum quoque sit rejiciendum Et pag.* 15.: *Hodiernos dies vestibulum est jejunium, neque vero, qui in vestibulis prophanatur, dignus est, qui ad Sancta introeat.* Nimis enim honori Ecclesiæ debito, sacraque Ritui suscipiendarum Cinerum nimis advertantur ii, qui tametsi absque larva, vestibus tamen personatarum proprius Domum Dei ingrediuntur, ad Altare accedunt, ut Sacris Cineribus a Sacerdote aspersi de feria mortis cogitatione admoneantur.

Ad illud interea, quod est secundo loco propositum, accedentes; fatemur, minime Nobis statutum animo esse, aut in Bacchanalia invehi, aut de eorumdem impudentia dissertationem historicam instituere. Quod facere si velimus, profecto haud incommode possemus, exscribentes nimirum ea, quæ in hanc rem S. Carolus Borromæus egregie composuit in suo Libro Memoriali edito in septima parte Actorum Ecclesiæ Mediolanensis, ea scilicet tempestate, cum illa Civitas a peste importunissima liberata fuit, & Pastor optimus Populum studiose sapienterque hortatus est, ut in publicam grati animi monumentum, Bacchanaliorum consuetudinem abrogaret. Huic quoque Epistolæ adjungi possent, quæ Monachus de l' Isle in suo recenti tractatu *de jejunio lib. VI. cap.* 6. satis erudite scripsit, ubi de Ethnicorum Bacchanalibus disserens ostendit, quantum nostrorum hæc Bacchanaliorum importunitas sanctissimis Christianorum moribus adversetur. Verumtamen satis Nobis erit exponere ea, quamvis ægre ab Ecclesia tollerari, ut omnis aditus malis longe gravioribus intercludatur, quemadmodum post solitam, doctamque argumentationem, concludit celebris piusque Theologus Thomas Staplenonus in sua Oratione octava contra Bacchanalia *tom.* 2. *suorum Operum p.* 556.; Maximum vero discrimen intercedere inter ea, quæ præcipiuntur, & ea, quæ permittuntur: *Aliud est, quod docemus, aliud quod sustinemus, aliud quod emendare præcipimur, & donec emendemus, tollerare compellimur*: Verba sunt S. Augustini *lib. XX. contra Faustum cap.* 21. Unde constat, in rebus utcumque ab Ecclesia tolleratis, nullum amplificationi, nullum arbitrio esse locum.

Sapientissime in hac Urbe a Nostris Prædecessoribus sancitum esse comperimus, ut quamvis perpauci dies Bacchanaliorum licentiæ concedantur, tamen diebus Festis, ac sexta feria nemini omnino liceat larvam sumere, ac publice debacchari. Idem prorsus in reliquo Nostro Statu observari jubemus, & voluntatis Nostræ Cardinales Provinciarum Legatos, Præsules, Locorumque Gubernatores, certiores facere non prætermittemus; id etiam enixe cupimus, nullum Ecclesiæ diem festum Circulatorum levitate, ac licentia perturbari; illa enim Isaiæ verba semper Nobis ante oculos obversantur *cap.* 1. *Kalendas vestras, & Solnemitates vestras odivit anima mea*: *facta sunt mihi molesta, laboravi sustinens*: Et illa Malachiæ *cap.* 2. *Dispergam super vultum vestrum stercus Solemnitatum vestrarum.* Sed quoniam ab hominibus, quæ expetuntur, illico impetrari haud facile possunt, etiam si justa sint; ideo significamus mentem hanc

esse

esse nostram, idque pro regula habendum, ut in Urbium, Oppidorumque plateis, vel quibuscumque in Locis, nec mane, nec vespere diei festi Circulatores adsint. Quod si hujusmodi abusus alicubi tollerari consuevit, nunquam matutino tempore permittatur; horis quoque pomeridianis, quantum fieri potest, removeatur. At si id sine gravi aliquo incommodo integre fieri nequeat, nunquam supradicta, aut id generis solatia tollerentur, nisi post expleta Vespertina Officia, & Doctrinam Christianam: de qua quidem re nostrum erit, Cardinales Legatos, & Urbium Gubernatores etiam, atque etiam admonere.

In tali rerum statu hanc plane rationem ineundam sibi judicavit S. Carolus Borromæus in suo primo Concilio Provinciali *part.* 1. *tit. De festorum dierum cultu*, cujus Decretis addenda sunt ea, quæ ab eodem Pastore in Concilio III. Provinciali sub eodem Titulo statuta sunt. Hoc item Clemens XI. fel. record. inculcavit duabus Literis ad plurimos eodem exemplo datis, altera scilicet die 11. Januarii 1719., altera 4. Januarii 1721., quæ in ejus Bullario *pag.* 553. undecima sunt & duodecima. Ac dum S. Caroli Borromæi vestigiis, quibus institit clarissimus Prædecessor Noster, Nos libenter inhærere fatemur, illud monitos omnes volumus, quod cum res desuper enarratas vetamus, interdicto non liberamus cætera omnia, quæ Sacris Canonibus, Constitutionibus Apostolicis, Conciliis aut Provincialibus, aut Diœcesanibus, quoad Bacchanaliorum solatia, prohibentur. & præcipue quoad Ecclesiasticos viros; nunquam enim oculos a Concilio Tridentino deflectimus, quod *sess.* 22. *c.* 1. postquam Sacrorum Canonum mentionem fecit, qui Ecclesiasticum luxum, convivia, choreas, aleas severe prohibent, sic Episcopos alloquitur: *Siqua vero ex his in desuetudinem abiisse compererint, ea quamprimum in usum revocari, & ab omnibus accurate custodiri studeant, non obstantibus consuetudinibus quibuscumque: ne subditorum neglectæ emendationis ipsi condignas, Deo vindice, pœnas persolvant.*

Cuilibet in Ecclesiastica disciplina paulum versato facile compertum erit, quasdam Ethnicorum veteres fuisse superstitiones, quæ Kal. Januarii in honorem Jani, & Deæ Streniæ instituebantur, quibus aliquando Christiani intererant, crapulæ, ludisque dediti, ac mulieres virorum, viri mulierum personas induebant: Nec Sanctos Patres in suis sermonibus, nec in suis Conciliis Ecclesia in tam pravum morem invehi prætermisit, quin etiam pœnas reis gravissimas indixit. De qua quidem re jam disseruimus in Nostro Opere de Festis Domini, cum de Circumcisione Christi Domini ageremus.

Pravissima hac consuetudine funditus extirpata, altera enata est, spectans videlicet ad quasdam publicas relaxationes, quæ plerumque hebdomadis Septuagesimæ, Sexagesimæ, & quinquagesimæ celebrantur, in quibus Ecclesia præcipua Redemptionis nostræ mysteria meditanda nobis proponit, nos ut efficiat ad quadragesimalis temporis severitatem alacriores, quod & a Nobis fuit demonstrantum *in Notificatione XIV. Tom.* 1. inter eas, quas edidimus, cum Bononiæ moraremur illius Ecclesiæ Moderatores. Ea vero consuetudo est Bacchanaliorum fœditas, & corruptela, quam sic describit claræ memoriæ Episcopus Gratianus in sua Synodo Ameriæ habita 1595. *pag.* 50. *Hinc factum* (*adeo Nos prava pervertit consuetudo*) *ut Septuagesimam inter & Quadragesimam interjecti dies, quos Sancta Mater Ecclesia magno Mysterio veluti lugubres, funebresque habet, prævalens lasciviæ risus, hilaritatis amor, non in lætitiam solum inconditumque gaudium verterit, sed pene communi cuidam insaniæ dedicarit, eoque provecta licentia sit, ut ipsas quoque leges, ipsos Magistratus traxerit, & quod ne privato quidem cuiquam ulla bene morata Civitas concederet, id penitus jam publica auctoritate nitatur, & populi veluti obliti nominis, quo feruntur, in ipsos prophanarum gentium ritus moresque degenerarunt.* Quamobrem illustris Gislenius Busbequius, qui medio sæculo IV. Ferdinandi I. Imperatoris ad Solimanum II. Orator fuit, scriptum reliquit, Turcarum Legatum postquam Bacchanaliorum

rum

PONT. rum tempore in quadam Christianorum Regione moratus esset, Constantinopolim reversum retulisse, certo anni tempore Christianos suos impotes insanire; ANNO
A. VIII. tum cujusdam pulveris arcana vi, quo eorum capita conspergebantur, redire 1748.
ad bonam mentem, ac resipiscere consuevisse; *Ut non frustra creditum sit hominem Turcam, qui eo tempore ad Nos publici negotii causa Legatus venisset, domum reversum, retulisse, Christianos certis diebus bacchari, & furere, donec genere quodam cineris in Templo respersi redirent ad se, & convalescerent.*

Nec huic morum perversitati Ecclesia, ut potuit non opportune consuluit, & semper, precibus, operibusque piis enixe Dei præsidium imploravit, ut pœnas impiis debitas differret, & omnipotenti auxilio suo huic malo remedia præberet: atque inter cætera pietatis opera ad hunc finem directa, illud fuit, ut quædam Religiosorum Familiæ a carnibus abstinere, & laticiniis solummodo vesci consueverint a die Dominica aut Septuagesimæ, aut Sexagesimæ, aut Quinquagesimæ; usque ad diem Cinerum, ideoque Bacchanalia *Carnisprivium*, nuncupantur, & in Missa Mozaraba Dominica Sexagesimæ *Dominica ad tollendas carnes* appellatur.

Alia quoque Religionis opera furente Bacchanalium insania a SS. Viris egregie sunt institutæ, inter quæ publica, & solemnis illa est consuetudo, cujus Auctor S. Philippus Nerius extitit, septem scilicet hujus Urbis Ecclesias invisendi cujus instituti meminit Baccius in ejus Vita. Nostri autem Prædecessores, ut in his diebus Fidelium animos ad Sacramenta suscipienda inflammarent, plurimas Indulgentias impertiverunt. *Nupero sed salluberrimo invento, Pontifices Summi, depromptis de Thesauro Ecclesiæ largitionibus, Fideles ad incensam pietatem per Sacramentorum participationem in diebus illis* (de Bacchanalibus loquitur) *frequentandam excitarunt, & ut se dant initia, spes est diabolum inde extrusum adigendum fore ad captandas alias sordes:* Verba sunt hæc Theophili Raynaudi *tom. XVI. Oper. suor. pag. 412. num. 41.*

Vestrum est igitur, Venerabiles Fratres hanc viam tenere, & ad hanc suscipiendam vestro exemplo cæteris incitamento esse. Præsertim vero Divinis Officiis Bacchanalium tempore quotidie vos interesse cupimus, Sacrosanctum Missæ Sacrificium coram Populo celebrare, Ecclesias, & Xenodochias invisere, & Ecclesiasticos homines, Laicosque vobiscum ad id muneris invitare: hujusmodi enim comitatus, & sanctus erit, maximeque laudabilis. Curandum præterea a Vobis est, ut in una, aut in pluribus Ecclesiis Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum per triduum publico cultui exponatur, & quotidie Populo ad Vesperam benedicatur, in Septuagesimæ, aut Sexagesimæ, aut Quiquagesimæ hebdomadis, aut tribus omnibus. Nos interea fidelibus, hac nostra Epistola circulari, plenariam Indulgentiam concedimus, quæ a vobis solitis formulis promulgabitur, quæque cum *ad opus pium* directa sit, non impeditur alia plenaria Indulgentia, quam Ecclesia, ubi Eucharistia exponitur, aliis de causis habere possit; plenam, inquam, culparum veniam impertimus quibuslibet Christifidelibus, qui Pœnitentiæ, & Sacra Synaxi rite muniti, singulis diebus Augustissimum Christi Corpus visitarint, Deum orantes juxta Ecclesiæ mentem, quam desuper exposuimus.

Apostolicum hoc Nostrum munus exigebat, ut Vobis hanc Epistolam conscriberemus. Vestrum exemplum, qui Nobis propinquiores estis, longinquiores impellet, ut ad Nos recurrant; qui sane eos omni, qua possumus, ope juvabimus, easdemque indulgentias, ipsis, eorumque Diœcesibus, concedere non gravabimur. Et demum Vos ex animo amplectentes, & Vobis singulis, Venerabiles Fratres, & Gregi Vobis commisso, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Kal. Januarii 1748. Pontificatus Nostri Anno VIII.

NUM.

NUM. LXIV.

DE ORDINE

Servando in Causis super nullitate Professionis Regularis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

SI datam hominibus fidem frangere, conversationesque eas, quæ ab humanis legibus robur accipiunt, abrumpere, ac violare non licet, multo magis necesse est obligatum Deo mentis propositum immutabiliter servari, Nosque præsertim, utpote sacrarum Legum custodes a Deo constitutos, oportet earum pactionum, quæ Divino & Ecclesiastico jure indissolubiles sunt, perpetuam firmitatem & observantiam asserere. Eam ob rem jam usque ab Incarnationis Dominicæ MDCCXLI. Pontificatus Nostri II. Apostolicas Literas dedimus, incipientes: *Dei miseratione*, in Bullario Nostro deinde editas *Tom.* I. *num.* 33. quibus certum præscripsimus ordinem, in Tribunalibus Ecclesiasticis servandum, quum in ipsis discuti & definiri deberent Causæ, in quibus de nullitate alicujus matrimonii contracti ageretur; non eo quidem consilio, ut si quod forte matrimonium cum impedimento aliquo dirimente initum fuisset, de illius nullitate judicium postulari, aut fieri prohiberemus; sed ut in hoc gravissimo judicii genere, in quo de sacro Connubiorum fœdere agitur, pleniori veritatis elucidationi consuleremus; utque Judices, non sine certissima cognitione omnium, quæ ad rem maxime conducunt, hujusmodi vinculum ex tot rationibus insolubile sententiis suis, tamquam irritum ab initio, dissolverent. Cujus quidem Constitutionis utilitas, Deo favente, ad hunc diem aperte comprobatur; quum ex eo tempore, neque tot Causæ super prætensa Matrimonium nullitate in Tribunalibus pendeant; nec tam frequenter, ut antea, Nobis exhibeantur preces pro obtinendis dispensationibus super Matrimonio rato & non consummato, dum scilicet ante omnium oculos propositæ sunt difficultates paulo quidem majores sed omnino justæ, quæ, ex novo ordine a Nobis statuto, cuilibet superandæ se offerent, antequam optatum finem assequatur.

Quemadmodum itaque pro Matrimoniis carnalibus a Nobis provisum fuit, ita nunc de spiritualibus animarum nexibus, de Religiosis videlicet utriusque sexus Regularium Professionibus, pari ratione statuere decrevimus: nimirum certam normam, ac methodum tradere, quam observare debeant Judices Ecclesiastici, quoties judicia super nullitatem Professionum in aliquo Ordine Regulari a Sede Apostolica approbato factarum, coram ipsis agitari contingat; neque id quidem ad hunc finem, ut aditus intercludatur iis, qui justis de causis hujusmodi actiones intentare velint, ac postulent, Professionem a se factam ex capite nullitatis irritam declarari; sed ut ipsi Judices rerum veritatem in specie dignoscere, suasque sententias indubiis fundamentis innixas proferre valeant; ac ne unquam, ex ignorantia factorum, aliquem decernant solutum vinculo, dum is forte, valida solemnium votorum professione emissa, Religioso Ordini, cui nomen dedit, re ipsa maneat adstrictus. Qua ex methodo a Nobis tradenda hunc fructum similiter obventurum speramus, ut & rationes in posterum in Tribunalibus futuræ sint Causæ super prætensa Professionum nullitate; & qui deinceps hujusmodi nullitatis declarationem in foro externo obtinuerint, & consequenter a Religione discesserint, non amplius anxia aut male tuta conscientia vivant, ac propterea ad Nos, aut ad Officium Pœnitentiariæ Nostræ

stræ Apostolicæ, ut non semel evenisse novimus, confugere cogantur, occultato, ut moris est, in precibus nomine; fatentes sententiam super Professionis nullitate pravis artibus extortam a se fuisse, decepto judice, vel per mendacia in facti expositione adhibita, vel per corruptos Testes ideoque flagitantes, ut ex gratia & dispensatione Apostolica, facultas manendi in sæculo ipsis indulgeatur.

Ut autem ordinate procedamus, distinguendum initio est inter Regulares illos, qui intra quinquennium a die factæ Professionis, de illius nullitate actionem promovent; & eos, qui post elapsum quinquennium reclamant. Quod ad priores attinet, celebre est de illis decretum Sacræ Tridentinæ Synodi *sess.* 25. *de Regular. cap.* 19. in hæc verba -- *Quicumque Regularis prætendat, se per vim & metum ingressum esse Religionem, aut etiam dicat, ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile, velitque habitum dimittere quacumque de causa, aut etiam cum habitu discedere, sine licentia Superiorum; non audiatur, nisi intra quinquennium tantum a die Professionis, & tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore suo & Ordinario*. In quo sane decreto licet in litera Virorum Regularium dumtaxat mentio fiat, nihilominus etiam fœminæ Religionem professæ comprehenduntur, quum, ex regulis juris, masculinum genus etiam fœmininum includat, ubi una eademque causa pro fœminis æque ac pro masculis militat. Quamvis autem Decreti verba satis clara sint, variæ tamen quæstiones circa eorum sensum ac vim excitatæ fuerunt.

Quum etenim ibi sermo dumtaxat sit de Regulari Professo, qui suam Professionem nullam fuisse contendat -- *Quicumque Regularis prætendat se per vim & metum ingressum esse Religionem &c.* nihil vero expresse statuatur de ipsa Religione, cujus aliquando interest alicujus Alumni sui Professionem irritam declarari; ut si quis, exempli causa, comperiatur occultum aliquod impedimentum non revelasse, de quo interrogatus fuerat, adjecta declaratione, quod, eo forsan existente, & non patefacto, ipsius admissio a Religione minime rata habenda foret; hinc dubitatum fuit, an in hujusmodi casu solus Superior Regularis sine Ordinario procedere posset, an vero etiam in hac facti specie discutienda esset Causa coram Regulari Superiore simul & Ordinario Loci, super quo Congregatio S. R. E. Cardinalium ad ipsius Conc. Trid. Interpretationem ab Apostolica Sede deputatorum constanter decrevit, Causas hujusmodi super nullitate Professionis, tam a Regulari Professo, quam a Religione, intra quinquennium in judicium deductas, & a Superiore Regulari, & ab Ordinario Loci simul cognoscendas esse.

Quum item quinquennium, intra quod admittitur reclamatio adversus Professionem, Sancta Synodus computandum voluerit *a die professionis*; cumque potior, atque communior causa, quæ pro nullitate Professionis adduci solet, in metu consistat; metus aut per totum quinquennium, atque etiam ulterius, aliquando perseveret; quæsitum fuit, an, ubi de metu agitur, initium quinquenii desumendum sit ab ipso die Professionis emissæ, an vero a die, quo Professus liberam reclamandi facultatem habere cœpit. Eadem vero Congregatio declaravit, in utroque pariter casu, concessum quinquenii tempus a die emissæ Professionis esse computandum.

Ad idem pariter quinquennium pertinet alia agitata quæstio, an scilicet prædicti Ordinarius & Superior Regularis cognoscere possint Causas nullitati Professionis etiam post ipsum quinquennium, ubi nempe Professus intra illius decursum reclamaverit, sed judicium prosequi deinde neglexerit aut nequiverit. Decretum est autem ab eadem Congregatione, coram præfatis Judicibus a Concilio memoratis agendam esse Causam, etiam post elapsum quinquennium, dummodo satis constet, eam intra præscriptum tempus a reclamante serio intentatam fuisse.

De ipsis autem Judicibus pro hujusmodi Causarum cognitione a Sancta Synodo designatis, per ea verba - *coram Superiore suo, & Ordinario*; complures

simi-

Pont. Anno

Ben. XIV. 1741

similiter motæ sunt quæstiones, quæ majori eorum verborum elucidationi causam dederunt. Et primo quæsitum fuit, quisnam censendus esset Superior Regularis in casu, & ad effectum, de quo agitur; utrum scilicet Provinciæ Rector, an Generalis Ordinis Moderator; Congregatio autem ejusdem Concilii Interpres definivit esse Superiorem localem, nimirum Abbatem, vel Guardianum, sive Priorem, aut alio quocumque nomine nuncupatum Præpositum seu Rectorem illius Monasterii, aut Cœnobii, in quo reclamans Professionem emisit; eum nempe, qui hujusmodi Monasterii aut Cœnobii regimen exercet, quo tempore Causa super nullitate Professionis in judicium deducitur. Quæsitum item fuit, quisnam Monialium proprius Superius dicendus sit, ad effectum judicandi una cum Ordinario de earum Professionis nullitate. Responsum fuit, quod, si agatur de Monialibus Ordinario Loci immediate subjectis, tunc, quum nullus sit earum Superior Regularis, solus Ordinarius judicat de Professione reclamantium intra quinquennium: Si vero Moniales Regularium regimini subsint, tunc hujusmodi Causæ judicandæ sunt ab Ordinario loci, simul, & a Superiore Regulari, ab eo nimirum, cui concreditum est universum Monasterii regimen, non autem a Confessario Regulari Monialium. Dubitandum est etiam, utrum Superior Regularis jus suum cedere possit Ordinario Loci; eique permittere, ut in hujusmodi Causis solus procedat, & judicet; Id autem prædicta Congregatio fieri posse negavit; permisit tamen Superiori Regulari, ut si judicium assumere nolit, aut non possit, alium subrogare valeat vel Regularem, vel etiam Ecclesiasticum Sæcularem juris Canonici peritum, qui una cum Ordinario Judicis partes exerceat, Denique quæsitum fuit, si forte Ordinarii & Superioris Regularis judicia inter se discrepantia extiterint, quodnam ex ipsis alteri prævalere debeat. At in hoc casu responsum fuit. Causam ipsam ad Apostolicæ Sedis judicium devolutam censeri.

Quum vero inter capita nullitatis Professionem Regularem irritantia, unum etiam adnumeretur, si nempe aliquis Professionem emiserit in Cœnobio ad Novitiorum institutionem minime destinato, in iis tamen locis, in quibus rec. mem. Prædecessor Noster Clemens Papa VIII. Decreta de Regularibus a se edita vim habere mandavit; si quis ex hoc capite Professionem a se factam intra quinquennium impugnare voluerit, aut etiam si Religio intra idem quinquennium postulaverit alicujus Professionem ex hujusmodi capite irritam declarari; decretum extat a fel. record. Urbano Papa VIII. altero Prædecessore Nostro justis gravibusque de causis, ac de consilio præfatæ Congregationis Concilii Tridentini Interpretis, editum die v. Jan. anni MDCXXXVI. incipien. *ad occurrendum*, quo statutum fuit, hujusmodi Causas ad eandem Congregationem privative pertinere. Hæc sunt potiora in hoc genere Decreta ex Regestis prælaudatæ Congregationis excerpta, quæ licet alias a Prædecessoribus Nostris Romanis Pontificibus Apostolica Auctoritate non semel approbata fuerint, & confirmata; Nos tamen eadem, præsentium Literarum tenore, atque Auctoritate simili, novo approbationis & confirmationis Nostræ robore communimus, atque ab omnibus, ad quos spectat, seu respective spectabit, in posterum pro regula haberi, ac plenariæ executioni demandari præcipimus.

Quibus ita constitutis, firmataque pertinentia Causarum, quæ intra quinquennium a die Professionis emissæ adversus illius validitatem introducuntur; consequens est, ut & ea indicemus, quæ de ordine ac methodo in hujusmodi judiciis servanda, a Majoribus sapienter constituta sunt, tum ea proferamus, quæ Nos ipsi opportune addenda censuimus, quæque pari auctoritate, ac præsentium literarum vigore, perpetuis futuris temporibus servari volumus & mandamus. Jam de ipsa hujusmodi Causarum introductione notum est decretum ejusdem Concilii Tridentini, *cit. sess. 25. cap. 19. de Regular. ut si quis antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcumque causam admittatur, sed ad Monasterium redire cogatur, & tanquam Apostata puniatur*;

PONT. *interim vero nullo privilegio suæ Religionis juvetur*. Ex quo sequitur Regularem ANNO pestulantem judicium fieri de suæ Professionis nullitate, ab ipso judicio iimi-
A.VIII. ne repelli, nisi constet eum in Religionis suæ Claustris morari, & Habitum 1748. Regularem reiumpsisse, si ipsum antea deposuerit.

De probationibus vero, licet non ignoremus, apud Superiores Regulares, Ordinariosque Locorum usu receptum fuisse, in re tanti momenti, judicia sua fundare in extrajudicialibus attestationibus, quantumvis juramento firmatis, quæ *ad perpetuam* dicuntur; hoc tamen de cætero usurpari prohibemus; volentes, atque districte mandantes, ut ad destruendas probationes in hujusmodi Causis necessarias, verus & judicialis Processus omnino conficiatur; in quo & Articuli exhibeantur ex parte illius, qui adversus Professionem agit; & interrogatoria dentur ab ea parte, quæ stat pro ipsius Professionis validitate; & Testes tam super Articulis, quam juxta hujusmodi Interrogatoria examinentur; utque, hac forma non servata, Processus ipse, & Sententia dependenter ab eo prolata, insanabili nullitatis vitio corruere censeantur; salva etiam dispositione juris communis, quoad alia nullitatis capita, si quæ forte in ipsa Processus compilatione intervenerint.

Sub eadem pœna nullitatis, decernimus atque statuimus, ut in hoc judicio citari & audiri debeant tum Defensores Monasterii, seu Cœnobii, in quo Professus Vota Religiosa suscepit, tum ipsius Professi Consanguinei sive alii, quibus bona sua donavit, aut cessit; uno verbo omnes quorum interest illius Professionem sustineri; in primis autem ii citentur (si superstites fuerint) qui indicati erunt tanquam Auctores aut complices metus eidem incussi, ut Votis invitus se obstringeret. Quemadmodum vero in citata Constitutione Nostra, quæ incipit *Dei miseratione*, decrevimus, ut in singulis Diœcesibus ab Ordinario deputari deberet aliquis probitate ac doctrina commendatus, cujus officium esset in Causis Matrimonialibus in judicio stare pro validitate Matrimonii; ita nunc omnibus & singulis Locorum Ordinariis committimus & mandamus, ut personam aliquam similibus qualitatibus præditam in suis respective Diœcesibus eligant, cui *Defensoris Professionum* munus imponant; utque huic omnia demandata, injuncta, & respective applicata esse censeantur, quæcumque Nos in præcitatis Literis de Matrimonii Defensore statuimus: Nos enim eadem omnia, præsentium tenore, ad hujusmodi Professionum Defensores expresse extendimus, & respective applicamus, & quoad illos pari modo locum habere decernimus. Id solum peculiariter pro Defensore Professionis in præsentibus statuentes, ut scilicet quidquid pro ipsius honorario, aut mercede, sive pro expensis in defensione Causæ occurrentibus, eidem præstandum esse Judex prudenter arbitratus fuerit, id omne ab illis exsolvi debeat, quibus a Professo renunciata fuerunt bona in Religionis ingressu dimissa; si vero hi non existant, aut si Professus nihil renunciandum habuerit, ipsa Religio, quatenus ex illis sit, quæ temporalia bona possident, ad hujusmodi solutiones teneatur: si autem nec adsint bona renunciata, nec Ordo Regularis de quo agitur, quidquam possideat, tunc Defensori Professionis satisfiat ex pecuniis Mulctarum illius Tribunalis, in quo Causa agitata fuerit, sive alterius, prout in aliis prædictis Literis Nostris de Matrimonii Defensore statuimus.

Lata demum Sententia a Superiore Regulari, & ab Ordinario Loci, si ea pro validitate Professionis pronunciata fuerit, neque Professus appellationem interponat, Causam finitam esse non dubitatur. Si vero Professus ad Judicem secundæ instantiæ appellaverit, vel etiam ulterius eadem Causa retractanda fuerit, in omnibus hisce judiciis volumus similiter Defensorum Professionis ex Officio deputatum intervenire, eodem prorsus modo, quo in citata Constitutione decrevimus, Defensorem Matrimonii, in secunda & ulteriori instantia, judicio semper adesse. Ac sicuti præterea statuimus, hujusmodi Defensoris partes esse a Sententia Judicis primæ instantiæ pro Matrimonii nullitate lata ad ulterioris

instan-

instantiæ Judicem provocare; & formam prosequendi judicium in ulterioribus hujusmodi instantiis præscripsimus; ita porro volumus ut Defensor Professionis a Sententia in prima instantia pro nullitate Professionis edita appellare omnino debeat; atque in secunda seu ulteriori hujusmodi Causarum revisione, eadem omnia volumus observari, quæ pro Causis Matrimonialibus in eadem Constitutione mandavimus.

Quemadmodum denique legitimas pœnas ibidem constituimus adversus eos, qui unicam obtenta Sententia pro prioris Matrimonii nullitate, sive pendente appellatione, sive ea per incuriam aut fraudem Defensoris non interposita, ausi fuirent novas Nuptias contrahere; atque decrevimus nemini licere ad altera Vota transire, nisi duas saltem Sententias conformes pro nullitate prioris Matrimonii emanaverint, ita, si quis in Ordine Regulari Professus, post unicam Sententiam favore Nullitatis Professionis pronunciatam, sive pendenter, sive omissa culpabiliter appellatione, e Claustris exire, a Religione discedere, quodque magis est, Habitum Regularem abjicere præsumpserit; volumus, atque statuimus, omnibus eum pœnis atque censuris a sacris Canonibus, & a Constitutionibus Apostolicis contra Apostatas latis, atque sancitis, subjacere, & obnoxium esse: decernentes pariter, in hujusmodi causis de Professionis nullitate, liberum Professo non esse a Religione migrare, nisi duas saltem obtinuerit Sententias conformes, quibus ab eo emissa Professio nulla & irrita declarata fuerit.

Et primæ quidem instantiæ Judices super validitate Professionum, quæ intra quinquennium judicialiter impugnantur, ut supra dictum est, Superior Regularis, simulque Ordinarius Loci esse debent. Si vero eædem Causæ in secunda aut ulteriori instantia sint discutiendæ, statuimus, inhærentes antiquis quibusdam sæpedictæ Congregationis Concilii Tridentini Interpretum Decretis, quæ pariter tenore præsentium approbamus & confirmamus, ut Causæ hujusmodi ad eos Judices devolvantur, ad quos de jure aliæ omnes Causæ Ecclesiasticæ, post Sententiam Ordinarii, in gradu appellationis respective devolvuntur; ita tamen, ut hi quoque Judices, sicut Ordinarius in prima instantia una cum Superiore Regulari processit, sic & ipsi procedere, & judicare debeant una cum Superiore Regulari, non quidem illius Monasterii, in quo reclamans professus est, sed alterius & Monasterii ejusdem Ordinis in eorum Civitate & Diœcesi existentis, vel, eo non extante, cum Superiores viciniores Monasterii ejusdem pariter Ordinis, seu cum alia persona Ecclesiastica, cui, juxta præmissa, Superior ille ad quem pertinet, suas vices ad hunc effectum delegaverit. Si autem hujusmodi Causæ in secunda, aut ulteriori instantia ad Sedem Apostolicam devolvantur, & a prædicta Congregatione Concilii, sive ab altera super Consultationibus Episcoporum, & Regularium, aut denique ab Auditorio Rotæ, ut respective assolet, discutiendæ fuerint; nullus erit locus ad judicandum Superiori Regulari, qui neque tunc ad ferendam Sententiam admittitur, quam ab eadem Congregatione Concilii, juxta relatum superius Urbani Prædecessoris Decretum, examinanda fuerit, etiam intra quinquennium, validitas Professionis ex eo capite impugnatæ, quod facta fuisse afferatur in Monasterio aut Cœnobio Religiosis Tyronibus instituendis minime addicto.

Hactenus de Judiciis super nullitate Professionis, quæ intra quinquennium a die ipsius Professionis emissæ introducuntur; de quibus hoc etiam declarando decernimus, ut quæcumque in superioribus statuta sunt, ea omnia locum habere & observari debeant etiam in Curia S. R. E. Cardinalis, Nostri & Romani Pontificis pro tempore in Urbe, ejusque Districtu Vicarii in Spiritualibus Generalis; quoties hujusmodi Causas intra idem quinquennium in ipsius Tribunali Ordinario judicandas esse contingat. Jam vero videndum est de ejusdem generis Caussis, quæ, post elapsum quinquennium hujusmodi, in judicium adducuntur.

PONT. A. VIII. Porro quum Sancta Tridentina Synodus, post quinque annos ab emissa Professione transactos, omnem aditum ad reclamandum Professis interclusum esse sanxisset, per ea aperta verba superius relata -- *Non audiatur, nisi intra quinquennium a die Professionis*; -- adeo inhærendum hujusmodi Sanctionis literæ duxerunt Majores Nostri, ut sub piæ memoriæ Prædecessore Nostro Gregorio Papa XIII. Decretum fuerit, ac veluti pro regula statutum, nullius Causæ introductionem super nullitate Professionis, elapso quinquennio, admittendam esse; etiamsi professio per vim & metum facta diceretur, atque probari vellet, hujusmodi vim & metum toto quinquenii tempore permansisse. Verba Decreti die v. Martii anni MDXCVIII. editi, quæ habentur *Decretorum Congregationis Concilii Tom. 9. fol. 55.* hæc sunt -- *Gregorius XIII. ex Sententia Congregationis Concilii declaravit, eos, qui per vim & metum se Religionem Professos prætenderent, nisi intra quinquennium reclamaverint, eo elapso, non esse audiendos, tametsi allegarent, vim, & metum semper durasse.* ANNO 1748.

At vero procedentibus temporibus, non sine justis gravibusque causis, ut plane persuasum habemus, inductum fuit, ut admitterentur instantiæ pro *restitutione in integrum adversus lapsum quinquenii.*

De quibus tamen judicium facere ad Apostolicam Sedem semper privative pertinuit, sive ex parte professi, sive ex parte Religionis instantiæ hujusmodi proponerentur, ac licet ipsa reclamatio ob impedimentum per totum quinquennium perseverans dilata fuisse diceretur. Hoc enim remedium restitutionis in integrum, extraordinarium in jure vocatur, cujus concedendi facultas Judicibus inferioribus competere nequit, non obstante quacumque contraria consuetudine, etiam immemorabili, aut quolibet asserto privilegio; ut patet ex compluribus in eandem Sententiam Decretis ejusdem Congregationis Tridentini Concilii Interpretis, quæ recensita fuerunt in Decreto edito die vigesimaquarta Septembris anni MDCCXL. in Causa *Sicula Restitutionis in Integrum*, quod a Nobismetipsis die XXVIII. ejusdem mensis & anni approbatum & confirmatum fuit, quodque iterum præsentium tenore approbamus & confirmamus; reservato Nobis & Successoribus Nostris Romanis Pontificibus jure concedendi Ordinariis & Superioribus Localibus, in quibusdam peculiaribus casibus, facultatem examinandi etiam Causas restitutionis in Integrum, ac super ipsis pronunciandi, antequam ad Sententiam ferendam super professionis validitate, aut nullitate deveniant; ut non semel ex Apostolicæ Sedis dispensatione factum fuisse non ignoramus.

Hujus autem judicii methodus diversa quodam fuit ab ea, quæ in præsenti observatur. Antiquis enim temporibus, visa probabili ratione, seu fumo, ut ajunt, Causarum restitutionis in Integrum, ea ab Apostolica Sede concedebatur, nimirum facultas indulgebatur reclamantibus adversus Professionem, ut, licet elapsum esset quinquennium nihilominus de illius nullitate coram Judicibus competentibus actionem deinceps a Superiore Regulari, & ab Ordinario Loci legitimus conficiebatur Processus, atque sententia super validitate, aut nullitate ferebatur. Quæ sane methodus si hoc etiam tempore in usu esset, oporteret Nos eorum præcipue, quæ ad hujusmodi judicium consequentia sunt, rationem habere; ac providere, ne unius tantum Sententiæ vigore professiones Regulares dissolverentur. Sed alius hodierno tempore est ordo, qui in præfatis Congregationibus, seu Tribunalibus Urbis, pro concedenda restitutione in Integrum adversus lapsum quinquenii, observatur: nam priusquam super eo quidquam decernatur, committitur Ordinario Loci, & Superiori Regulari, ut Processum conficiant; eoque demum transmisso, proponitur dubium super concessione restitutionis in Integrum, idque non minus accurate ac severe examinatur, ac si dubium propositum esset super ipsa validitate, aut nullitate professionis. Si autem petita in integrum restitutio concedatur, tunc Ordinario & Superiori Locali committitur, ut Sententiam proferant super controversa

PONT. versa professionis validitate. Sed quamvis in hujusmodi Commissionibus plena ANNO ipsis relinquatur facultas judicandi sive pro validitate, sive pro nullitate pro- A. VIII. fessionis, prout ipsis justum visum fuerit; usu tamen compertum est, quod, 1748 quum idem satis noverint, quam diligenti & gravi judicio apud Sedem Apostolicam discussæ fuerint causæ, propter quam restitutio in Integrum concessa fuit; viso dumtaxat hujusmodi concessionis rescripto, nec ulteriori instituto examine, ad ferendam pro nullitate Professionis Sententiam, ut plurimum sine dubitatione procedunt.

Accuratum hujusmodi examen Causarum restitutionis in Integrum apud Romanæ Curiæ Judices in more positum, non modo immutare intendimus, verum etiam approbatione Nostra singulis, ad quos pertinet, magnopere commendatam, ab ipsis in posterum conservari volumus ac jubemus; hoc tamen addito, ut in Commissionibus, quæ diriguntur Superioribus Regularibus & Ordinariis Locorum pro conficiendis Processionibus, iisdem sub pœna nullitatis affectuum injungatur, ut in omnibus procedere debeant cum interventu Defensoris professionis; ad quem nimirum pertinebit Interrogatoria dare, juxta quæ examinari debebunt Testes, aliaque ad Officium sibi impositum pertinentia diligentissime præstare. Item volumus, ut in ipsa propositione dubii super concessione restitutionis in Integrum, tam in præfatis Cardinalium Congregationibus, Concilii Tridentini interpretationi, & Episcoporum ac Regularium Consultationibus Præpositis, quam in Auditorio Rotæ, aut in quacumque Congregatione peculiariter forsan deputata, sub simili nullitatis pœna, Defensor Professionis, ab eo, qui Tribunalis caput est, deputatus, expensis eorum, de quibus supra, semper & in omnibus actibus in judicio stare debeat: neque solum in prima hujusmodi dubii propositione, sed etiam in ulterioribus, quatenus reclamans in prima rejectus, ad novam audientiam admittatur. Denique, ut pro fruendo beneficio restitutionis in Integrum unica favorabilis resolutio nequaquam sufficiat, nisi ea per secundam conformem, iterato Causæ examine, auditoque semper Defensore Professionis, confirmata fuerit; quemadmodum in altera Constitutione Nostra, præsentis initio allegata, de Causis super nullitate Matrimonii constituimus; Nos enim præsentium tenore decernimus, ac sub pœnis adversus Apostatas sancitis districte prohibemus, ne quis sub clypeo unicæ resolutionis pro concessione restitutionis in Integrum obtentæ e Religiosis Claustris migrare, multoque minus Habitum Regularem deponere audeat, seu præsumat: quum ad prædictas pœnas declinandas, & altera resolutio super restitutione in Integrum priori consentanea, & Sententia super nullitate professionis a Superiore Regulari & ab Ordinario ferenda, expectari omnino debeant; nec nisi per hujusmodi Sententiam, a prædictis Judicibus, præviis duabus resolutionibus pro concessione restitutionis in Integrum, legitime latam, Judicium absolutum censeri queat.

Quæ omnia si ita observabuntur, ut a Nobis constituta sunt, utque omnibus, ad quos pertinet, ac pertinebit in posterum, sedulo observanda & implenda a Nobis præscribuntur, & enixe inculcantur; profecto non dubitamus, quin multo rariores in posterum futuræ sint instantiæ & contentiones eorum, qui vel intra quinquennium a die Professionis emissæ, vel etiam eo elapso, susceptum Religiosæ vitæ Institutum relinquere admittantur. Ad hoc autem certius obtinendum magnopere contulerit, si a Superioribus quoque Regularium Ordinum in Novitiorum admissionibus ea observabuntur, quæ & in eorum Constitutionibus, & in Decretis fel. recordat. Clementis Papæ VIII. Prædecessoris Nostri statuta sunt, quæque omnia ab ipsis plenissime observari, & impleri, Nos pariter ipsis præcipimus ac jubemus; tum etiam si ipsi minus facile consensum suum præbebunt, ut admittantur ad Professionem Tyrones, sive qui ætatem quidem a Concilio præscriptam compleverint, at non ad eam pertingerent, quæ a Constitutionibus Ordinis statuta est; sive illi, qui licet annum

annum Novitiatus expleverint ad normam Concilii, adhuc tamen ulterius in eo manere deberent, juxta praescriptum suarum peculiarium Constitutionum; multoque magis ii, qui nec per integrum annum, sed per octo, aut sex menses dumtaxat Tyrocinium posuerunt; ac demum si ipsi Superiores haud se interponent, neque curabunt, ut Professi ante legitimam aetatem ad Ordines Sacros promoveantur. Quaecumque enim sive in Sacris Canonibus, aut Pontificiis Constitutionibus, sive in peculiaribus Ordinum statutis, circa praemissa provide constituta sunt, non parum habent momenti ad religiosam vocationem in hominum cordibus stabiliendam, & ad cohibendam versatilem animorum mobilitatem quae ut plurimum aut sola, aut potissima causa est, qua Professi adducuntur, ut vota, quibus obstricti sunt, irrita declarari cupiant. Neque vero Apostolica Sedes ullas unquam dispensationes in praemissis concedere consuevit, nisi praevio assensu, aut etiam accedentibus precibus Superiorum Regularium; quibus nempe aequum & necessarium est fidem adhiberi in expositione causarum, quas urgere asserunt pro concedendis dispensationibus, quae petuntur. Illud autem nullo modo ferri, aut probari potest, quod tamen apud plerosque invaluisse constat; ut scilicet reclamantibus adversus Professionem sive intra quinquennium, sive post ejus decursum, Superiores ipsi contradictores se se non exhibeant, aut etiam aperte suffragentur; ex falsa nimirum opinione, quod Religiosorum Virorum societate indignus censendus sit, quicumque ab ea discedere exoptat; quodque ex inutili Monacho, utilis fortasse Clericus Saecularis existere possit. Nunquam enim licitum est justitiam deserere aut prodere, quae jubet omni ratione sustineri actum adeo solemnem, & natura sua irrevocabilem, in quo perficiendo, una cum Professo, ipsa quoque Religio intervenit.

Ad praedictum finem praeterea quam maxime proderit, si & Ecclesiastici Praesules, & Judices debitas officii sui partes explere non praetermittent. Ecclesiarum quidem Praesules, si anathematici subjectos declarabunt omnes & singulos, cujuscumque qualitatis, conditionis, & dignitatis fuerint, qui Virgines, aut Viduas, seu alias quascumque Mulieres invitas, praeterquam in casibus in jure expressis, coegerint ad ingrediendum Monasterium, vel ad suscipiendum Habitum cujuscumque Religionis, vel ad emittendam Professionem; juxta sanctionem Sacrae Tridentinae Synodi *Sess.* xxv. *Cap.* 18. *de Regular.* ubi etiam pares censurae statuuntur adversus eos, qui in hujusmodi factus consilium, auxilium, vel favorem dederint; ac si omnes similiter, quotquot ausi fuerint compellere viros ad ingrediendam Religionem, & ad Vota profitenda, justis gravibusque poenis afficient. Judices vero, si falso, ante omnia deposito praejudicio, quo nonnulli arbitrantur rarissimam viam, quoad fieri potest, aperiendam esse iis, qui inde migrare cupiunt, ubi invito animo commorantur, ad exactam justitiae lancem expendent, & numerum, & qualitatem Testium, qui ad comprobandam nullitatem Professionis inducuntur; & vim majorem a minori, metum gravem a levi, debilem a costantiori sexu, interclusam a permissa reclamandi facultate discernent; aliasque omnes circumstantias sedulo animadvertent, quae in hoc tantum rerum genere ab Auctoribus considerari solent.

Itaque praedictis omnibus & singulis gravissimae denunciamus, districteque praecipimus, ut in cunctis, quae ad eorum officia pertinent, e justitiae tramite, & e praescriptis sibi legibus ne minimum quidem discedant; ac meminerint, omnium, quaecumque gesserint, severissimam sibi rationem tum apud Divinum Judicem, tum apud homines reddendam fore. Nos vero, si Deo placuerit, valetudinem Nobis cum vita servare, non parum operae conferre intendimus, quo planius atque facilius de Causis hujus generis ab ipsis in posterum judicari valeat. Siquidem Nobis propositum est cum consilio selectorum Virorum in Theologica & Canonica facultate praestantium, nonnullas quaestiones accurate examinare, ac dirimere, quae variis Scriptorum opinionibus jactatae, & varias species inducentes, juxta diversas occurrentium casuum circumstantias, ancipites,

PONT. tes, atque sollicitos detinere solent Judicantium animos; ut Nobismetipsis in ANNO minoribus olim constitutis non semel evenisse meminimus, quum pro munere
A. VIII. Secretarii præfatæ Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum 1748. hujusmodi Causas ad regulam Juris exigendas præ manibus haberemus. Ejusmodi sunt, exempli causa, quæstiones: Utrum Professio quamvis initio nulla fuerit, per subsequentes tamen actus convalidetur; quinam sint actus, ex quibus hujusmodi convalidatio, seu ratificatio inducatur; & quid momenti habeat ad hunc effectum susceptio Sacrorum Ordinum *ad titulum Religiosæ Paupertatis*. Præterea, si quis forte ante legitimam ætatem ignorans Professionem emiserit, & in ea ignorantia per plures annos in Religione permanserit, seque valide Professum existimans, ea omnia, quæ Professorum sunt, una cum Sociis præstiterit, ac deinde intelligens qua ætate Vota emiserit, non obstantibus actibus veri Professi a se gestis, adhuc, præfatæ ignorantiæ præsidio, actionem habeat ad reclamandum adversus Professionem a se factam; an vero talis ignorantia nihil eidem suffragetur, quo minus Professionem initio nullam per subsequentes actus ratam habuisse censeatur. Item, an Professus, qui in Professionis actu impedimentum aliquod, sive defectum occultavit de quo interrogatus fuit, addita declaratione ad formam Constitutionum, quod scilicet Religio ipsum cum hujusmodi defectu aut impedimento forsan occultato admittere non intendebat; an, inquam, talis Professus, qui Religioni dolum struxit, ejusmodi commodum ex propria fraude desumere possit, ut validitatem suæ Professionis ex eo capite impugnare valeat. Denique, an ullam vim habere debeat in foro externo ad suadendam Judici nullitatem Professionis, quod reclamantes Professi asserere sæpe non dubitant, se in proferendis Religiosis Votis, mentem servasse alienam a proposito se obligandi. Hæc omnia, aliaque similia in hujusmodi judiciis frequenter occurrentia, & in utramque partem hactenus disputata, tum Nostro, tum aliorum, quos, ut supra diximus, in consilium advocaturi sumus, diligenti studio, Deo adjuvante, explanare deliberavimus.

Interim præsentes Literas, cum omnibus, & singulis in ipsis decretis atque statutis, firmas, validas, & efficaces existere ac perpetuo fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissime & inviolabiliter observari volumus, & decernimus. Sicque & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, prædictasque S. R. E. Cardinalium Congregationes Generales & Particulares, aliosque ejusdem S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Sanctæ Sedis Nuncios, aliosve quoslibet quarumcumque præeminentia, auctoritate, & potestate fungentes & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet, quamvis aliter judicandi & interpretandi facultate, ubique judicari & definiri debere; ac nullum, irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus, tam Causarum forsan ad hunc diem introductarum pendentia, quas quidem causas, in quibuscumque statibus & terminis de præsenti reperiantur, juxta superius præscripta omnino tractari, judicari, & definiri debere expresse decernimus; quam Nostra & Cancellariæ Apostolicæ Regula de Jure quæsito non tollendo, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, Decretis quoque, & Resolutionibus a præfatis Cardinalium Congregationibus, sive ab Auditorio Rotæ prædicto, aut aliis quibuscumque Judicibus, & Tribunalibus, alias forsan, & aliter factis, conditis, & emanatis; nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, privilegiis, exemptionibus, & indultis, etiam in corpore juris clausis, & Literis Apostolicis quibusvis Personis,

nis, Collegiis, Locis, Ordinibus, etiam Militaribus, Congregationibus, Societatibus, & Institutis, etiam Soc. Jesu, & S. Joannis Hierosolymitani, aliisve quibuslibet specifica & individua mentione dignis, etiam sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, & cum quibusvis etiam clausulis & decretis, etiam derogatoriarum derogatoriis, & irritantibus in genere, vel in specie, etiam motu simili, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio ad id servanda foret, illorum tenores, formas, causas, & occasiones præsentibus pro plene, & sufficienter expresse, & exactissime servatis, & specificatis respective habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, & ad præmissorum effectum, plenissime, & amplissime motu pari derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus insuper, & eadem Auctoritate prædita mandamus, ut eædem præsentes, & in eis contenta quæcumque ad omnium notitiam facilius deducantur, nec quisquam de eis ignorantiam prætendere valeat, ipsas præsentes, & earum transumpta, ad valvas Ecclesiæ S. Joannis in Laterano & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque Generalis Innocentianæ in Monte Citatorio, & in Acie Campi Floræ per aliquem ex Cursoribus Nostris, ut moris est, publicari, & affigi, sicque publicatas & affixas, omnes, & singulos, quos concernunt, seu concernent in futurum, perinde afficere, & arctare, ac si unicuique illorum personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.

Utque earumdem præsentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac Sigillo alicujus Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tum in judicio, quam extra illud ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostrarum Confirmationis, Approbationis, Voluntatis, Mandatorum, Statutorum, Decretorum, & Derogationum infringere, vel ei ausu temerario contrahire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis DEI, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo octavo, quarto Nonas Martii, Pontificatus Nostri Anno octavo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✝ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 3. Octobris ejusdem Anni.

NUM.

NUM. LXV.

PRÆSCRIBITUR

Ritus impertiendi Pontificiam benedictionem super Populum, servandus a Regularibus eorum Ordinum, quibus facultas hujusmodi statutis diebus a Sanctâ Sede indulta fuit.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exemplis Prædecessorum nostrorum adducti, nonnullis Familiis Regularium permisimus, ut Fideles, qui statis anni diebus ipsarum Ecclesias inviserent, & indictis pietatis operibus satisfecerent, Indulgentiam Plenariam consequerentur; utque Monasterii Præses, vel alius Sacerdos a Patre Provinciali designandus, populo tunc temporis congregato, Summi Pontificis nomine, Benedictionem impertiret.

Nullus unquam ritus ad hanc rem peragendam præscriptus fuit; quæ quidem extra Urbem totum contingit, cum Pontifex ipse Romæ Benedictionem populo elargiatur, etenim is ritus, qui Urbani VIII. Prædecessoris nostri auctoritate probatus asseritur, & qui post editos nonnullos Romanos Rituales typis impressus fuit, ad eam Benedictionem, de qua verba facimus, minime pertinet, sed eam complectitur, quæ, non pluries, non semel quolibet anno, sed aliqua urgente legitima causa populis & ægris tribui consuevit, & pro qua certus Delegatus Apostolicus semper constituitur, qui Brevi Apostolico munitus, potestatem obtinet non solum benedicendi populo, sed illum quoque absolvendi ab omni vinculo Excommunicationis, Suspensionis, Interdicti, & a cæteris Ecclesiasticis Censuris ac pœnis, si quas forte populus imprudens atque ignarus contraxerit, etiamsi illæ in Bulla *in Cœna Domini* contineantur.

Cum hæc ita sint, tamen deprehendimus, quemdam ritum temere & inconsulto excogitatum esse pro supradicta prima Benedictione Pontificia invocativa, quæ aut pluries aut semel datur quolibet anno. Quippe simplex Sacerdos, in medio Altaris collocatus, Ministris circumadstantibus, & sacris indumentis ornatus, trinam Benedictionem populo impertit, & alia plura gerit, quæ enumerare hoc loco supervacaneum existimamus.

Equidem *Benedictio super populum* solemnis est, eamque in quacumque Orbis terræ parte Romanus Pontifex elargiri potest: Episcopus autem in sua Diœcesi locis ipsis etiam exemptis, Archiepiscopus in sua Provincia & locis ejus exemptis eamdem exercere valet potestatem. Id constat Decreto Clementis V. in Viennensi Concilio, quod *in Clementina Archiepiscopo, de privilegiis*, recensetur. Porro Abbatibus ejusdem Benedictionis super populum tribuendæ facultas conceditur in Ecclesiis, quæ ipsis plene subjiciuntur, modo tamen Apostolicum privilegium ad id necessarium obtinuerint: quo sane uti nequeunt, nisi postquam Sacrum solemne aut Vesperas in Ecclesia peregerint; nam populo in via passim occurrenti benedicere ipsis non licet, nisi id clare in eodem privilegio declaretur, qui respondit Alexander IV. *in Cap. Abbates, de privilegiis, in sexto*.

Simplex ergo Sacerdos nequit Benedictionem super populum elargiri, juxta *Can. Ministrare 26. qu. 6. — Benedictionem quoque super populum in Ecclesia fundere, Presbytero penitus non licebit*: quod tamen eidem Sacerdoti modo permittitur, postquam divinum Missæ Sacrificium absolvit. Dictum est, modo permitti: si etenim sacram antiquitatem inquiramus, neque id Presbytero licitum olim fuisse cognoscemus, uti Nos ipsi certis documentis ostendimus *in nostro Tractatu de Sacrificio Missæ sect. 1. num. 382.* qui primo Bononiæ *anno* 1740.

PONT. 1740. typis editum fuit, ac *sect.* 1. *n.* 391. in eodem Tractatu, qui deinde Latine redditus publicam lucem iterum adspexit Patavii *anno* 1745. Etsi quidem ANNO

A. VIII. in usu semper fuerit, ut, re Divina peracta, populus ab Ecclesia Benedictione dimitteretur, quemadmodum *in Can. Missas, de Consecratione dist.* 4. continetur; id tamen, non a Sacerdote celebrante, sed vel ab Episcopo, si praesens aderat, vel, si aberat, ab Archipresbytero ejus jussu praestabatur, quo sensu explicatur Decretalis *in Cap. Officio Archipresbyteri*, ubi inter Archipresbyteralia munera recensetur *Benedictiones Presbyterales in Ecclesia dare*; prout animadvertit Gonzalez *in idem Cap. Officium*, *num.* 2. idem antea plane comprobaverat Saussay *in Panoplia Sacerdotali pag.* 558. 1748

Quibus omnibus subsequens plurium saeculorum contraria praevaluit disciplina, quae Sacerdoti celebranti potestatem fecit Benedictionem super populum in fine Missae effundendi ob eam potissimum caussam, quam Bellotus recenset *in Ritibus Laudunensis Ecclesiae par.* 3. *pag.* 136. *n.* 9. -- *At, cum Benedictio ad Missae perfectionem pertineat hodie sine qua fas non est ab incepto Sacro recedere, nec jure queat populus ante Benedictionem ipsam egredi, ex praecitata Agathensi Synodo, quatenus integrae Missae non interesse quisquis praemature recedere; sequitur facultatem cuilibet celebranti concessam esse, privatam illam Benedictionem ad finem Missae populo ubique locorum impertire.* Idem inter Morales Scriptores commemorat Quartus *ad Rubricas Missalis pag.* 386. *in Dubiis Conscientiae*.

In *Can. Ecce ego dist.* 95. haec leguntur: *Nemo hinc Episcoporum invidia diabolicae tentationis inflatus irascatur in Templo, si Presbyteri interdum exhortentur plebem, si in Ecclesiis praedicent, si plebibus, ut scriptum est, benedicant.* Si Glossae fidem praestemus, illud *benedicere* declarat Benedictionem, quae populo traditur a Sacerdote, qui rem Divinam perficit, nempe post ea verba; *Ite missa est:* quam sane interpretationem Nos minime respuimus, cum certo habeamus, eundem textum Sancto Hieronymo non esse tribuendum, quod nonnulli falso putaverunt, quos merito redarguit Theophilus Raynaudus *Operum tom.* 16. *pag.* 211. sed incerto Auctori, qui inter vivos fortasse tunc agebat, cum Benedictio in fine Missae inter Benedictiones Presbyterales jam haberetur, usuque invaluisset, ut Sacerdos, peracto Missae Sacrificio populum Benedictione *jure suo* dimittat, sive intersit Episcopus: ea tamen statuta lege, ut si intersit, & in sua sit Dioecesi, ad eum prius se convertat, eique caput inclinet, veluti facultatem populo benedicendi postulans; quod ab eodem Sacerdote praetermittitur, si Episcopus Missae intersit, sed extra suam Dioecesim versetur, prout desumitur ex Rubricis Missalis *t. de Benedictione in fine Missae, & Evang. S. Joan.*

Cum jam perspectum sit, quo tempore & loco simplex Sacerdos populo possit *jure suo* benedicere, necessario consequitur, nullam aliam Benedictionem super populum ab ipso impertiri licite, nisi *jure delegato*. Hujus naturae est Benedictio, de qua nunc agimus, quae per delegationem Apostolicam cum unice concedatur, Nostrum est omnino ritum perscribere, quem inferius pro norma in posterum servanda subjiciemus, quo sane uti volumus ac decernimus eos Ordines Regulares, sive Mendicantes, sive non Mendicantes, Monasticos, vel Clericorum Regularium, quibus Nos ipsi, vel Praedecessores nostri, vel futuri Romani Pontifices facultatem tribuendae populis Benedictionis permiserint.

Admoneatur itaque populus de Indulgentia a Sede Apostolica concessa, de praeceptis operibus pro ea lucrifacienda, de die quo visitanda est Ecclesia, de hora denique qua datur Pontificia Benedictio; & admonitio haec fieri possit, quatenus opus sit, etiam schedis impressis, & consuetis locis palam affixis: licet enim id a Praedecessore nostro Clemente Papa VIII. fuit vetitum fratribus Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captivorum, & Fratribus Sanctissimae Trinitatis Redemptionis pariter Captivorum in communicationem Indulgentiarum & Orationum, uti habetur in ejus Constitutione quae incipit *Cum ad uberes* §. 5., & in alia Constitutione *Decet Romanum Pontificem*

PONT. *ficem* §. 6. visum tamen Nobis est, id esse hypothesi inapplicabile; cum cæ- ANNO teris prætermissis, prædicta communicatio certum genus personarum, quosdam A. VIII. videlicet, ut plurimum Confratres, non autem populum universum, ut In- 1748 dulgentia & Benedictio, de quibus agitur, complectatur.

Postquam statutis die & hora populus ad Ecclesiam convenerit, alia voce legantur Apostolicæ Literæ; seu Decreta, quibus Indulgentia conceditur una cum potestate Benedictionem Apostolicam super populum effundendi, ut de delegatione audientibus constet; & concessio ex Latino sermone in vulgarem accomodatum ad populi intelligentiam conversa pronuncietur; populus ad suorum scelerum detestationem pio brevique sermone excitetur: post quæ Sacerdos, nullis circumadstantibus Ministris, Stola & Superpelliceo indutus (ut in Rituali Romano præscribitur, cum agitur de Benedictionibus, quæ extra Missam Presbyteris permittuntur) ante Altare genuflexus sequentibus verbis opem imploret:

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
℟. *Qui fecit cœlum, & terram.*
℣. Salvum fac populum tuum Domine.
℟. *Et benedic hæreditati tuæ.*
℣. Dominus vobiscum.
℟. *Et cum spiritu tuo.*

Deinde stans, sequentem recitet Orationem.

OREMUS.

OMnipotens & Misericors Deus, da nobis auxilium de Sancto, & vota populi hujus in humilitate cordis veniam peccatorum poscentis, tuamque benedictionem præstolantis & gratiam, clementer exaudi: dexteram tuam super eum benignus extende, ac plenitudinem divinæ benedictionis effunde: qua bonis omnibus cumulatus, felicitatem & vitam consequamur æternam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

Post quam ad cornu Epistolæ accedat, ut in Actis Ecclesiæ Mediolanensis *p.* 4. *Benedicet in Ecclesia ad Altare, stans in cornu Epistolæ*: & stans in cornu Epistolæ, non trina, hoc est triplici Signo Crucis, sed una Benedictione, unico videlicet Signo Crucis, benedicat proferens alta voce hæc verba:

Benedicat vos Omnipotens Deus ✠ Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus.
℟. Amen.

Trina siquidem Benedictio Episcopo competit, non Sacerdoti: cumque nonnulli in fine Missæ trinam usurpare cœpissent, consuetudo Clementis VIII. auctoritate sublata est, quemadmodum ostendit Meratus hac mortali vita nuper defunctus *tom.* 1. *pag.* 243. Id Nos etiam advertimus *in nostri Tract. de Sacrific. Missæ sect.* 1. *locis supra indicatis*. In Rubrica quoque Missalis hæc habentur: *In Missa solemni Celebrans eadem voce, & modo, qua in Missis privatis, semel tantum benedicit populo*. Insuper Cœremoniale Episcoporum trinam Benedictionem ipsis solum tribuendam decernit, quod eadem Missalis Rubrica confirmatur: *Episcopus autem ter benedicit populo etiam in Missis privatis, ut in Cæremoniali habetur*. Postremo Alexander VII. Decreto, quod *die Septembris* 1659. edidit. tempora indici ac recenset, quibus Abbates usu Pontificalium præditi, ritu solemni celebrantes, trinam Benedictionem impertire possunt: quod iisdem penitus interdicitur, cum rem Divinam privatim conficiunt; quod Nos ipsi indicavimus *nostra Institutione* 14. §. 4. *num.* 19. *tom.* 2. si Bononiensis editionis ratio

PONT. tio habeatur, quæ peracta fuit *anno* 1735. sin autem easdem Institutiones in ANNO Latinam linguam conversas, & Romæ impressas *anno* 1747. quis inspiciat, A. VIII. idem prorsus deprehendet *Institutione* 34. §. 3. *in fine pag.* 174 Quo circa non sine 1748 animi nostri voluptate epistolam legimus encyclicam Patris Generalis Cœnobitarum Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, quibus in nostris Apostolicis Literis potestas facta est dandi in certis anni-Festivitatibus Pontificiam Benedictionem, in qua eosdem admonet, ut populo benedicant unico Signo Crucis, more Sacerdotali: quod ipsum si ab aliis etiam factum esset, querelæ ad Nos delatæ non fuissent de usurpatis honoribus Episcopalibus.

Hac itaque Epistola Encyclica ritum statuimus ac declaramus, quo Benedictio Papalis in posterum tribuetur, eumque notum facimus Ordinum Regularium Præsidibus, ut ipsum Regularibus sibi subjectis observandum indicant. Equidem Alexander VII. Prædecessor noster usum Pontificalium Abbatibus, quibus id privilegio convenit, accurate perscribens, Ordinariis locorum facultatem concedit, ut si quid contrarium Abbates committerent, ipsi tanquam Sedis Apostolicæ Delegati rem cognoscerent, & censuris etiam, si opus esset, omnem insolentiam compescerent. At Nos aliam viam suscipiendam ducimus, præcipientes, ut de illis Regularibus, qui perscriptum a Nobis antea Benedictionis ritum violaverint, Nos statim certiores efficiant; tunc enim neque infensos invicem Episcopos & regulares reddemus, nec populis beneficium Papalis Benedictionis denegabimus; sed facultatem ejusdem Benedictionis tribuendæ parere recusantibus auferemus, eamdem largiemur aliis, qui jussa nostra facere non detrectabunt, qua in re futuros etiam Romanos Pontifices magnopere hortamur ut idem exemplum sequatur. Postremo Tibi & universo tuo Ordini Benedictionem Apostolicam impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XIX. Martii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

PONT. A. VIII. — ANNO 1748

NUM. LXVI.

AD POLONIÆ

Regni Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos: de concessione, & executione dispensationum Apostolicarum super impedimentis Matrimonii.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

MAGNÆ Nobis admirationis, nec minoris doloris causa fuit, quod ex fide dignorum relatione, certisque gravium Virorum Literis accepimus, falsam quandam in isto Poloniæ Regno opinionem, & famam invaluisse; quod scilicet ab hac Apostolica Sede, cui Nos, licet immeriti, Divina ordinatione præsidemus, aliquæ dispensationes Matrimoniales concessæ & missæ fuerint, & hactenus concedi, & mitti soleant, quibus sublata sint impedimenta Canonica Matrimonio legitime, aut valide ineundo obsistentia, licet contrahentium alter, vel etiam uterque, Hæreticam sectam aperte profiteatur. Quod quum nonnisi per injuriam, & intolerabilem calumniam excogitatum sit, atque disseminatum; Apostolici ministerii Nostri officio deesse Nos arbitraremur, nisi Vobis, Venerabiles Fratres, atque omnibus, ad quos hæ Literæ Nostræ perventuræ sunt, testatum ac manifestum redderemus, quæ sit in hoc rerum genere perpetua Apostolicæ hujus Sedis agendi regula, & constans con-

Pont. consuetudo; simulque Vos omnes, & singulos per istud Poloniæ Regnum, sua Anno semper fide, & religione commendatum, Ordinarios Præsules constitutos, eni- A.VIII. xe admoneremus, & per misericordiam Dei obsecraremus, ut Literas Dispen- 1748 sationum Matrimonialium, quæ pro ipsius Regni Incolis ab hac Sede, & Curia mittuntur, & ipsi attente legatis, atque expendatis, & a vestris quique Vicariis, & Officialibus accuratissime considerari jubeatis. Nos enim pro certo habemus, idque mox planum facturi sumus, si quid usquam in hac parte peccatum est, non id factum esse Apostolicæ Sedis, ejusque Officialium culpa; verum aut Ordinariis Locorum, aut eorum Ministris qui transmissas Dispensationum Literas nec legere, nec satis pensare curarunt, omnino tribuendam esse.

Neque vero necesse habemus ea omnia in medium proferre, quibus luculenter demonstrari posset antiquitas ejus disciplinæ, qua semper Apostolica Sedes Catholicorum cum Hæreticis conjugia reprobavit: Sed aliqua dumtaxat afferre sat erit, quibus ostendamus, eamdem disciplinam ac regulam ad Nostra usque tempora constanter servatam, apud Nos & Apostolicam Sedem non minus integram vigere, & religiose custodiri. Hoc est, quod de se ipso, suisque temporibus testatus est felicis recordationis Prædecessor Noster Urbanus Papa VIII. in suis Literis Apostolicis datis die xxx. mensis Decembris Anni MDCXXIV. quæ leguntur apud Cardinalem Albitium in Libro, cui Titulus; *De Inconstantia in Fide cap. 37. num 217.* ubi ita scribit: *Licet probe teneamus Catholicorum cum Hæreticis Matrimonia omnino fugienda esse, & quantum in nobis est, a Catholica Ecclesia procul arcere intendamus.* Nec minus aperte sententiam suam declaravit piæ memoriæ Prædecessor pariter Noster Clemens Papa XI. in Literis die xxv Junii Anni MDCCVI. datis, & editis in Collectione ipsius Brevium, & Epistolarum Romæ vulgata Anno MDCCXXIV. ubi *pag.* 321. sic legitur: *Majoris momenti esse existimamus, Ecclesiæ Dei, Apostolicæ Sedis, Prædecessorum Nostrorum, & Sacrorum Canonum a Catholicorum cum Hæreticis conjugio abhorrentium, regulas, nisi id totius Christianæ Reipublicæ bonum exposcat, non transgredi*, & in aliis Literis datis die xxiii. Julii Anni MDCCVI. in eadem Collectione relatis *pag.* 391. *Ecclesia siquidem ab hujusmodi conjugiis, quæ plurimum deformitatis, nec parum spirituali periculi præseferunt, abhorret.*

Sed & Nostrum hac de re judicium satis patere arbitramur ex Decretali Rescripto auctoritate Nostra edito die iv. Novembris Anni MDCCXLI., & impresso *Tom. I. Bullari Nostri nu. XXXIV.* §. 3. cujus verba sunt, quæ sequuntur: *Dolens in primis quammaxime Sanctitas Sua, eos esse inter Catholicos, qui insano amore turpiter dementati, ab hisce detestabilibus Connubiis, quæ Sancta Mater Ecclesia perpetuo damnavit, atque interdixit, ex animo non abhorrent, & prorsus sibi abstinendum non ducunt; laudansque magnopere zelum illorum Antistitum, qui severioribus propositis spiritualibus pœnis, Catholicos coercere student, ne sacrilego hoc vinculo se se Hæreticis conjungant; Episcopos omnes, & Vicarios Apostolicos, Parochos, Missionarios, & alios quoscumque Dei, & Ecclesiæ fideles Ministros in iis partibus, Hollandiæ videlicet, & Belgii, degentes, serio graviterque hortatur, & monet, ut Catholicos utriusque sexus ab hujusmodi nuptiis in propiarum animarum perniciem ineundis, quantum possint, absterreant, easdemque nuptias omni meliori modo intervertere, atque efficaciter impedire satagant*; & quæ paulo post subjecta sunt, ubi de jam contracto Catholicæ partis cum altera Hæretica connubio, hæc habentur: *Id vero debere sibi potissime in animum inducere Conjugem Catholicum, sive virum, sive fœminam, ut pro gravissimo scelere, quod admisit, pœnitentiam agat, ac veniam a Deo precetur, coneturque pro viribus alterum Conjugem a vera Fide aberrantem, ad gremium Catholicæ Ecclesiæ pertrahere, ejusque animam lucrari; quod porro ad veniam de patrato crimine impetrandam opportunissimum foret, sciens de cætero, ut mox dictum est, se illius Matrimonii vinculo perpetuo ligatum ire.*

His

PONT. His autem veluti fundamentalibus Apostolicæ Sedis regulis, ejusdem agendi ANNO ratio costanti usu recepta apprime respondet. Nam quoties ipsam adiri contingit, sive pro obtinenda simplici facultate contrahendi Matrimonium inter personas, quarum altera hæresim profitetur, sive præterea pro obtinenda simul dispensatione super aliquo gradu, aliove canonico impedimento, quod inter Contrahentes intercedítur, nisi hac expressa lege, seu conditione adjecta, nimirum *abjurata prius Hæresi*. Quin etiam recol. mem. Prædecessor Noster Innocentius Papa X. ulterius progrediens, jussit, & cavit, ne Dispensationes hujusmodi omnino concederentur, nisi per authentica documenta prius doctum esset, Hæreticam labem a contrahente Heterodoxo ejuratam fuisse; quod testatum reliquit laudatus Cardinalis Albitius Congregationis Universalis Inquisitionis tunc temporis Assessor, in supracitato Tractatu *de Inconstantia in Fide c. 18. n. 44*. Præfatus vero Prædecessor Clemens XI. in Congregatione Sancti Officii coram se habita die XVI. Junii Anni MDCCX. mandavit inhiberi per Litteras Archiepiscopo Mechliniensi, ne ullas omnino licentias, aut dispensationes impetiretur pro Matrimoniis inter contrahentem Catholicum, & alterum Hæreticum celebrandis, nisi abjuratio Hæresis reipsa præcessisset; Theologos autem, qui contra hujusmodi praxim opinati fuerant, acriter admonendos decrevit, quemadmodum memoriæ prodidit bonæ memoriæ Vincentius hujus S. R. E. Cardinalis Petra nuncupatus in suo Commentario ad Constitutionem XII. Joannis XXII. ipsius Operis *Tom. 4. pag. 76. n. 14.*

A. VIII. 1748

Quod si nonnulla inveniantur exempla Romanorum Pontificum, qui aut licentiam contrahendi Matrimonium; aut etiam dispensationem super impedimento aliquo concesserunt, non adjecta conditione de abjuranda prius Hæresi; rarissimas primum omnium dicimus hujusmodi concessiones fuisse, & quidem pleraſque earum pro Matrimoniis inter Supremos Principes contrahendis, nec nisi gravissima urgente causa, eaque ad publicum bonum pertinente, factas fuisse; insuper adjectas semper fuisse opportunas cautelas, tum ne Conjux Catholicus ab Hæretico perverti posset, quin potius ille teneri se sciret ad hunc pro viribus ab errore retrahendum; tum etiam, ut proles utriusque sexus ex eo Matrimonio procreanda, in Catholicæ Religionis sanctitate omnino educaretur. Deinde vero facile est agnoscere, in istiusmodi concessionum genere nullum errandi locum Executoribus suppetere, nisi ipsi aliqua in re scienter, & data opera officio deesse velint. Denique ex hactenus dictis aperte constat, in omnibus casibus, quibus facultates, aut dispensationes ab Apostolica Sede petantur pro Matrimoniis a Catholico Viro, aut Muliere, cum Hæretica Fœmina, aut Viro contrahendis, eandem Apostolicam Sedem, ut supra diximus, hujusmodi Matrimonia, nisi Hæresis abjuratio præcedat, & semper improbasse, ac damnasse, & nunc quoque abominari, ac detestari.

Quoties vero Dispensationes ex aliqua probabili causa petuntur pro Matrimoniis, quæ quidem inter Hæreticos, seu cum altera parte Hæretica sunt contrahenda, sed id nequaquam in precibus palam exponitur; quum nequeunt Apostolicæ Sedis Ministri, atque Officiales hoc divinando rescire; ad obturanda obloquentium, & calumniantium ora, hoc innuisse sufficeret, quod nulla conceditur dispensatio, quæ alicui certo Executori directa non sit, cui nimirum in mandatis datur, ut de omnium expositorum veritate cognoscat, & dispensationem ipsam servatis servandis effectum sortiri faciat; cumque huic ignorare non liceat, Matrimonia Catholicorum cum Hæreticis ab Apostolica Sede improbari, & damnari, facile vero cognoscere valeat, Hæresis vitium, quo contrahentium alter inficitur, & de quo nulla habetur mentio in Literis Dispensationis, eidem Apostolicæ Sedi occultatum fuisse; ad ejus officium pertinet hujusmodi Literarum exequutionem suspendere, ejusque suspensionis causam Romano Pontifici, ejusve officialibus, ea, qua decet, reverentia per Literas aperire; quemadmodum Prædecessor quondam Noster Alexander Papa III.

Rave-

Pont. Ravenæ Archiepiscopo faciendum præscripsit in suis Literis, quæ ad perpetuum vigorem in Decretalium Codicem relatæ sunt *Cap. Si quando, de Rescriptis*, ubi sic legitur: *Qualitatem negotii, pro quo Tibi scribitur, diligenter considerans, aut mandatum Nostrum reverenter adimpleas, aut per Literas tuas, quare adimplere non possis, rationabilem causam prætendas; quia patienter sustinebimus, si non feceris, quod prava Nobis fuerit insinuatione suggestum*. Anno 1748

A. VIII.

Verum non hic sistit Apostolicæ Sedis, ejusque Officialium circumspectio. Si enim dispensatio, quæ pro removendo alicujus Matrimonii canonico impedimento ex aliqua rationabili causa petitur, ad ejusmodi Regiones pertinere dignoscatur, in quibus Catholici cum Hæreticis mixti habitant; nec aliunde certo constet, utrumque postulantem, seu eorum alterum Catholicæ Religionis professorem existere; præfati Officiales Pontificis mentem probe callentes, postulantem utrumque Catholicum esse semper præsumunt, ideoque eorum preces in Libello (*Supplicationem* appellant) Pontificis manu obsignando his verbis exponunt: *Cupiunt Oratores præfati, qui Orthodoxæ Fidei cultores vere existunt, & sub obedientia S. R. E. vivunt, vivereque & mori intendunt, &c.* quibus consonant alia verba, quæ in parte conditionali ad majorem cautelam apponuntur, nimirum: *Et dummodo Oratores præfati Orthodoxæ Fidei cultores vere existant, & sub obedientia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ vivant, vivereque, & mori intendant*.

Quibus prænotatis, jam id jure optimo quærimus: quum Literæ Dispensationum Matrimonialium ejusmodi verbis conceptæ, eoque tenore expeditæ fuerint; si postmodum innotescat contrahentes Hæreticos esse, vel unum eorum Catholicum, alium vero Hæreticum; & nihilominus dispensatio executioni mandetur; cujus erit culpa, & quisnam dispensationis in indignos profuse jure accusari poterit? An is, qui bona fide, & opportunis cautelis adhibitis, adjectisque legitimis conditionibus illam concessit; an vero is, qui nulla conditionum hujusmodi ratione habita, aut nulla de contrahentibus disquisitione præmissa dispensationem ipsam, contra Concedentis voluntatem, indebitum effectum habere permisit?

At dicet aliquis, non omnes Dispensationum Literas istiusmodi clausulis munitas semper expediri; quum & in ipsum Poloniæ Regnum, paucis ab hinc annis, quædam Dispensatio ab Urbe missa fuerit, quæ nullam hujus generis appositam conditionem præseferebat. Hujus facti speciem, quam Nos animo præsentem retinemus, non abs re erit hic explanare. Dispensatio erat super ætate, favore cujusdam Puellæ, quæ sex mensibus minor erat duodennio; quod est in Fœminis legitimum ætatis tempus ad Matrimonium ineundum. In ejus autem concessione expositum fuit, quod *malitia ita supplebat ætatem, ut de jure Matrimonium contrahere posset*. Quapropter Declaratoria hæc potius dicenda erat, quam Dispensatio; quum facultas contrahendi Matrimonium ante præscriptum ætatis tempus, quoties malitia supplet ætatem, ab ipsa Legum, & Canonum dispositione proveniat. Quin immo Episcopi ipsi, & Ordinarii Locorum jure suo pronunciare possunt super ea quæstione, quæ facti est; an scilicet malitia, ut asseritur, ætatem suppleat; & consequenter Matrimonii contrahendi licentiam impertiri valent; neque necesse est Apostolicam Sedem adire, nisi pro majori actus solemnitate; & *ne de contractus Matrimonii hujusmodi validitate propter minorem ætatem hæsitari contingat*; ut habet formula, quæ in concipiendis Literis Declaratoriis super minori ætate adhiberi consuevit. Siquidem Canonistæ docent, cumulativum jus esse inter Apostolicam Sedem, & Judices Ordinarios, cognoscendi & pronunciandi de hac re, an scilicet malitia suppleat ætatem; privativum vero Apostolicæ Sedis jus esse concedendi Dispensationem ad contrahendum Matrimonium impuberi, qui per ætatem nondum conjugali copulæ maturus est, sed tamen rationis usu ita pollet, ut Matrimonii contrahendi vim, & naturam intelligat. Etenim ad validitatem Matrimonii, quemadmodum rationis usu requiritur de jure naturali, & Divino, ita

PONT. ita actualis ad conjugalem copulam potentia requiritur de jure positivo Canonico. Romanus autem Pontifex est supra jus Canonicum; at quilibet Episcopus eo jure inferior est., proindeque illius legibus derogare nequit. ANNO

A. VIII. 1748

Verum, omissa etiam quæstione hac, an licentia contrahendi Matrimonium ante legitimum ætatis tempus, quando malitia supplet ætatem, Dispensationis propriæ dictæ, an potius Declaratoriæ vim habeat; adeoque utrum Gratiæ, an Justitiæ actibus accenseri debeat; videndum præterea est, an in Apostolicis Literis super hac re concessis, quamvis ea verba, eæque conditiones minime legantur, quæ in aliis Dispensationibus apponi solent, alia tamen adsint æquipollentia verba, quorum vigore hujusmodi Literarum Executor deputatus (ubi Contrahentium alterum, seu ambos, Hæresis labe infectos esse, neque id concedenti narratum in precibus, neque alia eidem compertum fuisse, cognoverit) ab earum exequutione abstinere se debeat: De hoc autem dubitari non poterit, si advertatur, quod postquam in hujusmodi Literis Executori demandatum fuit, ut *se de præmissis diligenter informare*, ac videat, *an vere, & legitime constet, in hujusmodi impubere malitiam supplere defectum ætatis*; eidem deinde committitur, ut postulanti permittat, *dummodo nullum aliud ei obstet canonicum impedimentum, Matrimonium cum aliquo Viro nullo sibi jure prohibito, vel ex dispensatione Apostolica permisso, servata forma Concilii Tridentini, contrahere*; quibus sane verbis Executori ea lex inducitur, ut minime sinat hujusmodi impuberem, Dispensationis, seu Declaratoriæ effectu gaudere; si exploratum habuerit, ipsi in animo esse detestabiles cum Hæretico nuptias contrahere.

Jam vero longius processit oratio Nostra, quam Nobis hujus Epistolæ initio propositum fuerat, cujus rei tamen Nos minime pœnitet; Nobis enim summopere curæ est, maximeque interest Catholicæ Religionis, & Sedis Apostolicæ, ut factorum rerumque veritas non ignoretur; neque falsi rumores adversus Sacram Petri Cathedram disseminari fidem inveniant; si quæ autem contra Sacros Canones alibi inordinate geruntur, eorum culpa in immeritos nequaquam transferatur.

Ut autem eo redeat Epistolæ Nostræ finis, unde eadem initium desumpsit; Tibi, Venerabilis Frater, cæterisque illius Regni Ordinariis Præsulibus, iterum enixe commendamus, ut Apostolicas Dispensationum Literas, quæ Vobis pro exequutione diriguntur, & diligenter ipsi expendatis, & a vestris respective Officialibus attente considerari jubeatis; neque etiam superfluum existimetis, si quid in ipsis abnorme, ac novi exempli adesse videatur, de earum veritate, aut falsitate disquirere; multa enim malitia hominum est super terram, nec Nobis rescire datum est, usque quo pertingere valeat falsariorum audacia. Porro ad aures Nostras pervenit, quemdam fuisse, qui sublato gradus impedimento, Hæreticum Virum cum Muliere Catholica Matrimonio conjunxerit; cumque deinceps factum suum reprehendi comperisset, non dubitarit asserere se hac in re Apostolicæ Dispensationis, quam ab Urbe acceperit, auctoritate munitum fuisse: quum vero ad producendas hujusmodi Dispensationis Literas provocaretur, eas seipsa nunquam acceperat. Verum Nos, de inclyta Polonorum Natione, quam Paternæ charitatis affectu complectimur, deque sacri illius Regni Præsulibus, quos omnes & singulos magno in honore habemus, favorabilius judicantes, improbum hujusmodi scelus nequaquam istic admissum fuisse credimus. Tibi autem, Venerabilis Frater, Gregique Tibi commisso Apostolicam Benedictionem ex animo impertimur.

Datum Romæ apud S. Petrum die 29. Mensis Junii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno octavo.

NUM.

Pont. A. VIII. Anno 1748.

NUM. LXVII.

SUPER DESIGNATIONE

Confessariorum extraordinariorum pro Monialibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam Rei Memoriam.

Pastoralis curæ Nobis impositæ munus hanc inter alias sollicitudinem a Nobis exposcit, ut pusillorum animis in afflictione & angustia constitutis opportuna solatia ac remedia afferre non negligamus, quorum ope interiorem conscientiæ tranquillitatem recuperare aut conservare valeant, sine qua impossibile est debitam Omnipotenti Deo servitutem alacri & prompta affectione exhibere: Hujusmodi angoribus, & afflictionibus confici passim constat Religiosas Mulieres in Claustris degentes, quibus certus & unicus Sacramenti Pœnitentiæ Minister a Monasterii Prælato ad tres ut minimum annos designari solet; cui si aliquando, præ pudore, vel alia quapiam de causa, non omnes conscientiæ suæ recessus aperire audeant, atque ideo Confessionis integritati detrahere incipiant, in barathrum perditionis æternæ se ipsas misere conjiciunt. Quod sane haud raro evenire, satis Nobis exploratum atque compertum est, tum ex iis, quæ in Apostolicæ Pœnitentiariæ Officio tractari vidimus, dum olim in minoribus constituti plurium annorum spatio munus Doctoris in Decretis in eodem officio sustinuimus; tum etiam ex iis, quæ in Episcopalis Anconitanæ primum, deinde in Metropolitanæ Bononiensis Ecclesiæ regimine, frequenti usu cognovimus, tum demum ex his, quæ sæpius ad Nos in Petri Cathedra octavum jam annum Dei miseratione residentis, deferri contingit, sive ex parte diversarum hujusmodi Monialium, quæ animarum suarum angustias paternis oculis Nostris identidem subjicere coguntur, sive ex parte Venerabilium Fratrum Nostrorum Ecclesiarum Antistitum, qui Nobis earumdem Monialium in suis Diœcesibus existentium calamitates, ex præallegata causa ortas, aut viva voce, aut per Literas non semel repræsentarunt, ac super ea re Apostolicæ providentiæ opem postularunt. Hinc est, quod Nos earum spiritualibus indigentiis per hanc Nostram perpetuo valituram Constitutionem opportune prospicere volentes, non quidem intendimus consultissimam illam, & veteris disciplinæ auctoritate roboratam Legem tollere, aut abrogare, qua generaliter statutum esse dignoscitur, ut pro singulis Monasteriis unus dumtaxat Confessarius deputetur, qui Sacramentales Confessiones universæ earum Communitatis excipiat, neque liceat unicuique Moniali peculiarem Confessarium pro libito sibi deligere; sed hoc dumtaxat Nobis propositum est constituere, ut si quando generalis hujusmodi Legis rigor, in peculiaribus casibus, non sine animarum detrimento aut periculo, servari posse videatur; in promptu sit opportunæ dispensationis & indulgentiæ remedia occurrentibus necessitatibus admovere.

Sane jam dudum Sanctus Thomas Aquinas Scholarum Princeps, Ecclesiæque Doctor, *in Supplemento tertiæ partis, quæst. 8. art. 4. ad sextum*, sive *in quartum sententiarum*, ex quo Commentario desumptum est hujusmodi *Supplementum*, hoc Superioribus monitum dedit, ut Subditis suis, quibus certum & unicum Confessarium designare solent, haud difficulter licentiam concedant confitendi peccata sua alteri Sacerdoti; propterea quod multi infirmi & imbecilles animo reperiuntur, qui potius eligerent sine sacramentali expiatione ex hac vita mi-

PONT. grare, quam ipsa peccata certo alicui Sacerdoti à Superiore designato aperire. Jam vero Sacrosancti Concilii Tridentini Patres, hanc legem districte sanxerunt, *sess. 25. Cap. 10. de Regular.* ut Episcopi, aliique Monasteriorum Prælati, subjectis sibi Monialibus Confessarium extraordinarium, duabus, aut tribus vicibus in singulos annos, exhibere debeant; per hæc verba -- *Præter ordinarium autem Confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, aut aliis Superioribus, bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium Confessiones audire debeat*. Quod quidem non alia de causa præscriptum fuit, quam quia satis constabat nonnullas aliquando Moniales esse, quæ nulla ratione adduci possunt, ut aliquod peccatum suum ordinario Confessario confiteantur; adeo ut necesse omnino sit, alterius Confessarii copiam ipsis suppetere, ut apud hunc de peccatis suis integre, rite, atque utiliter confiteri possint. Id ipsum probe animadvertit Magnus Ecclesiæ Dei Sacerdos S. Carolus Borromæus, qui prædicti Concilii Tridentini absolutionem, ope sua plurimum juvit, ejusque executionem & observantiam in sua Mediolanensi Civitate & Provincia non sine immensis laboribus & curis invexit; Is enim hac de re ita decrevit. -- *Præterea Superiores ex decreto Sacri Tridentini Concilii quotannis idoneum Confessorem extraordinarium Monialibus sibi subjectis exhibeant; cui curent, ut universæ confiteantur, ut quæ hujusmodi indigent medicina, propter aliquem occultum animæ morbum; neque ipsæ eam postulare, aut accipere ab usitato Confessore unquam auderent, liberius mederi suis malis possint, ac Diaboli laqueos evadere, una cum reliquis Confessario novo sua peccata confitendo* --, uti legere est *in Actis Ecclesiæ Mediolanen. impresso anno 1599. pag. 53. in Editione autem Lugdunensi tom. 1. pag. 46.*

ANNO A.VIII. 1748

Porro quicumque Conciliaris Decreti sensus penitus introspexerit, non modo salutarem illius providentiam facile agnoscet; sed & circumspectam ejusdem æquitatem mirari debebit. Superioribus enim tantummodo injungitur, ut duabus tribusve vicibus infra annum, Confessarium extraordinarium Monialibus exhibeant; *bis, aut ter in anno offeratur*; Hujusmodi autem Confessarius jubetur earum omnium Confessiones excipere, quotquot eidem confiteri velint -- *Qui omnium Confessiones audire debeat*. Neque tamen omnibus & singulis Monialibus præcipitur, ut peccata sua extraordinario Sacerdoti confiteantur. Nihil aliud enim requiritur ab omnibus in Monasterio degentibus, tam scilicet a Superiorissa, cæterisque Monialibus Professis, atque Novitiis, quam a Sæcularibus, quæ vel educationis causa, vel alio titulo, in eodem Monasterio cum debitis facultatibus commorantur, nisi ut extraordinario Confessario singulæ se sistant, sive ad Sacramentalem Confessionem apud ipsum, si placuerit, peragendam, sive ad salutaria monita, etiam extra Sacramentalem Confessionem, ab ipso accipienda. Atque ita prudentissime consultum est, ne, si Moniales aliquæ extraordinarium Confessarium adirent, aliæ autem coram ipso non comparerent, suspiciones atque oblocutiones excitarentur; & illæ quidem censerentur necessarias habuisse causas, ob quas ad extraordinarii opem confugere coactæ essent; aliæ vero ab hujusmodi necessitatibus & causis immunes judicarentur. Quam agendi rationem communi Doctorum calculo comprobatum, fan. mem. Prædecessor noster Clemens Papa XI. Edito suo, (quod est *XV. in secunda parte ipsius Bularii*) inviolabiliter servari mandavit, eandemque omnium Diœcesum consuetudo recepit. Nec aliud Nobis hac in re addendum superest, nisi, ut Venerabiles Fratres Nostros Ecclesiarum Antistites enixe hortemur, ut quamvis Tridentina Synodus de solis claustralibus Monialibus in præmisso decreto loquatur, nihilominus eandem disciplinæ formam observent, tam cum aliis Monialibus, quæ licet Clausuræ legibus minime adstrictæ sint, in communitate tamen vivunt; quam cum aliarum quarumcumque Mulierum, aut Puellarum Cœtibus, seu Conservatoriis, quoties tam illæ, quam istæ, unicum Ordinarium Pœnitentiæ Ministrum a Superioribus designatum habeant. Quæcumque enim circa Moniales in rigorosa clausura viventes cavenda sunt, eadem

in

PONT. in aliis quibuscumque Mulieribus, sive Regularibus, sive Sæcularibus, in Communitate, aut Collegio degentibus, locum habere possunt; ideoque pari pro- ANNO
A. VIII. videntia, iisdemque remediis arceri, aut emendari debent. Et nos quidem, 1748 quum hanc consuetudinem offerendi Confessarios extraordinarios bis, aut ter in anno singulis tam Monialium non Claustralium Communitatibus, quam piis aliarum Puellarum & Mulierum Cœtibus & Communitatibus in nostra Civitate & Diœcesi Bononiensi induxerimus, (qua de re extat Edictum Nostrum *num. LVI.* inter Pastorales Institutiones Italico primum sermone a nobis vulgatas, deindeque in latinum conversas) omnibus testari possumus, vel potius debemus, uberem spiritualium utilitatum Messem Nos inde evidenter collegisse.

Quum vero super relati Conciliaris Textus intelligentia nonnullæ quæstiones alias excitatæ; eædemque jam pridem per opportuna Sedis Apostolicæ decreta definitæ fuerint, operæ pretium ducimus hujusmodi definitiones ab omnibus, ad quos spectat, omnino tenendas, atque servandas, his nostris Apostolicis Literis complecti, & auctoritatis quoque nostræ robore communitas, in prædictorum omnium notitiam deducere. Et primo quæsitum fuit, ad quem Superiorem pertineat extraordinarium Confessorem Monialibus deputare, atque offerre. Sed facilis fuit responsio, quam Nos quoque decreto nostro ratam habemus; hujusmodi scilicet deputationem, ad eum regulariter spectare, ad quem pertinet Confessarii Ordinarii electio & deputatio; ideoque Episcopus, sive Ordinarius Loci, qui Monialibus sibi subjectis Confessarium Ordinarium dare consuevit, idem Confessarium extraordinarium bis aut ter in anno, ad normam Tridentinæ sanctionis, eisdem offerre tenetur; Prælatus vero Regularis, ad quem pertinet ordinarium Confessarium subditis sibi Monialibus, servata Apostolicarum Constitutionum forma, designare & constituere, ipse etiam eisdem extraordinarium Confessarium in vim præfati decreti, & juxta easdem Constitutiones, duobus aut tribus per annum temporibus exhibere potest, ac debet. Quæ tamen ideo *regulariter* obtinere diximus; quia si Episcopus aliquis (Quod Deus avertat) adeo hac in re negligens esset, ut Monialibus suis, bis terve in anno, extraordinarii Confessarii copiam facere prætermitteret; obtendens, ut moris est, nullam hac de re Monialibus ipsis sollicitudinem, aut curam esse; tunc volumus Dil. Fil. Nostrum S. R. E. Cardinalem modernum & pro tempore existentem Majorem Pœnitentiarum, statim ac pro parte Monialium hujusmodi requisitus fuerit, Ordinarii Pastoris negligentiam supplere debere, earumque Monasterio extraordinarium Confessarium, ex eorum tamen numero, qui ad excipiendas Monialium Confessiones ab ipso Ordinario Loci approbati fuerint, cum omnibus necessariis, & opportunis facultatibus, concedere, & deputare. Quod si Prælatus Regularis eandem Concilii legem de Confessore extraordinario bis aut ter in anno Monialibus sibi subjectis exhibendo, similiter implere neglexerit, tunc locus fiet Decreto Congregationis S. R. E. Cardinalium ab ipsius Concilii interpretationem, & exequutionem auctoritate Apostolica deputatorum, quo scilicet eadem Congregatio ad quæstionem ab Episcopo Vercellensi proposita *die 23. Augusti anni MDCXXXI.* rescripsit, ut infra — *Episcopus Vercellen. supplicat sibi responderi, an deputatio Confessarii extraordinarii Monialium Regularibus subjectarum spectet ad Ordinarium Loci. Sacra Congregatio censuit, ad Episcopum non pertinere, nisi in casu negligentiæ eorundem Regularium.* — ut videre licet *Decretor. Lib. XIV. pag.* 493. Nec aliter respondit quæstionibus ab Episcopis Belgii exhibitis, *die 6. Aprilis anni MDCXLVII.* ut legitur *Decretor. Lib. XVIII. pag.* 397. Quæ quidem rescripta & Decreta Nos etiam præsentium tenore, & Apostolica auctoritate, in omnibus & per omnia approbamus, & confirmamus.

Quum autem Tridentina Synodus de universa quidem Monialium Communitate, ut supra, decreverit, sed nihil de singulis Monialibus statuerit, ut pa-

tet legenti Textum citati Capitis X. utque etiam jam usque ab anno MDLXXV. judicatum fuit ab ipsa Congregatione Cardinalium Concilii Interpretum, per subsequens Rescriptum quod extat *Decr. Lib. IV. pag. 90. -- Sacra &c. censuit, extraordinarium Confessorem offerendum non alicui Moniali singulariter, sed omnibus Monialibus universe, ut omnium Confessiones audire debeat; in arbitrio tamen cujusque Monialis esse, ut Confessario extraordinario velit confiteri* --; Hinc ortum habuit alterum controversiæ, seu dubitationis caput; an scilicet, ubi jam universæ Communitati bis terve infra annum Confessarii extraordinarii copia facta est, & nihilominus aliqua monialis Confessarium peculiarem extra ordinem sibi concedi petit, an, inquam, hujusmodi petitioni sit indulgendum. Id autem primo loco quæsitum fuit, proposito casu Monialis graviter ægrotantis, quæ in mortis periculo, pro spirituali consolatione, postulet, alium Sacerdotem, qui tunc non sit Ordinarius Monasterii Confessor, suprema sibi Ecclesiasticæ pietatis officia, & Pœnitentiæ Sacramentum ministrare. Huic annuendum facile esse, prædicta Congregatio pluries judicavit, ut videre est ipsius *Decretor. Lib. XVIII. pag. 322. a tergo*, sub *die 6. Aprilis anni MDCXLVII.* & eodem Libro *pag. 586. die 22. Februarii anni MDCLXIX.* quæ pariter Decreta a Nobis præsentium tenore approbantur, & confirmantur; ut scilicet Episcopi subjectis sibi Monialibus in gravi infirmitate constitutis, & id expetentibus peculiarem Confessarium concedere debeant; iidemque etiam idipsum præstent erga Moniales Regularibus Prælatis subjectas, quum aliqua ex illis a suo Superiore Regulari hujusmodi gratiam impetrare non potuerit. In hoc autem casu nihil statuitur de Cardinali Majore Pœnitentiario, non ideo, quia nequeat is pro singulis Monialibus idem facere, quod supra diximus eundem pro toto Monasterio facere posse, sed quia tunc, ob temporis angustias, interclusa præsumitur via recurrendi ad ipsius Officium. Quod si nihilominus ipsius adeundi tempus & modus suppetat; ad eum pertinebit, eadem prorsus ratione peculiaribus supplicantium necessitatibus providere, qua dictum est superius, universæ Religiosæ Communitati ab ipso consulendum esse.

Actum deinde fuit de peculiaribus quibusdam Monialibus, quæ nec corpore infirmæ, nec morti proximæ, Ordinario tamen Ministro confiteri obfirmate recusant. Istarum quoque animi debilitas commiseranda est, & sublevanda; adeoque, ubi earum reluctantia superari nequeat, Confessarius extra ordinem deputandus est, qui earum Confessiones peculiariter excipiat. Id vero, circa Moniales Episcopo, seu Ordinario Loci subjectas, ab ipso Ordinario præstari debet. Quod autem ad illas pertinet, quæ Regularium Regimini subsunt, ad Regularem Prælatum pertinet, servatis servandis, peculiarem ipsis destinare Confessarium ex approbatis ab Ordinario ad Confessiones Monialium; vel si Sacerdos ille, cui ejusmodi Monialis confiteri cupit, pro illis non sit approbatus, cum ipso Ordinario agendum erit, ut pro excipienda saltem illius Monialis Confessione, & pro tot vicibus, quot expedire judicabitur, eumdem approbet. Sin autem contingat (neque id adeo rarum est) ut Regularis Superior ad concedendum hujusmodi Confessarium extraordinarium Moniali communem Confessarium recusanti nullo pacto adduci possit; jam huic casui provisum est per Decretum anno MDLXXIII. a prædicta Congregatione Concilii editum, & a fel. record. Gregorio Papa XIII. tunc Apostolicum Thronum obtinente approbatum, & confirmatum, quod nunc iterum confirmationis Nostræ auctoritate roboramus. Decreti verba relata *Lib. 1. Decret. ipsius Congregationis p. 66. a tergo*, hæc sunt; *Monialis per aliquod tempus noluit confiteri Confessariis Regularibus. Dubitatum fuit, an Episcopus Regiensis posset dare dictæ Moniali Confessorem alterius Ordinis Regularem, vel Sæcularem, cui illa semel, vel pluries confiteatur peccata sua, & a quo absolvi possit: Sanctissimus Dominus Noster, etiam ex sententia Congregationis Concilii, declaravit, dictum Caput decimum ita esse intelligendum, ut etiam possit Episcopus concedere Confessarium alterius Ordinis, vel*

Sæcu-

 Sæcularem. Præterea nihil obstat, quo minus ipsa Monialis recursum habeat ad Cardinalem Majorem Pœnitentiarium, a quo ipsi providendum erit, ut supra dictum est, per deputationem Confessarii ex approbatis ad Moniales, apud quem illa confiteatur.

Quæsitum denique fuit de Monialibus illis, quæ neque ægrotant, neque recusant Ordinarium Pœnitentiæ Ministrum a Monasterii Prælato pro universa Communitate deputatum; verum pro majori animi sui quiete, atque ulteriori in via DEI progressu, facultatem petunt confitendi aliquoties Sacerdoti ad excipiendas Monialium Confessiones jam approbato. Qua de re non semel Nobis in minori statu degentibus accidit, ut cum aliquibus Episcopis, aut Regularibus Monialium Superioribus agere debuerimus. Porro in aliquos ex iis incidimus plus nimio severos, qui aspera quadam verborum brevitate respondebant, quod quum Moniali postulanti libera fuisset facultas confitendi extraordinario Sacerdoti, qui universæ Communitati non semel eo anno jam datus fuerat, tunc oportebat eam conscientiæ suæ consuluisse: Quod si oblata commoditate uti noluerat, id sibi imputaret, neque pergeret Superiori molestiam afferre, ut peculiarem Confessarium extra ordinem ipsi concederet. Nobis autem objicientibus, Monialem hujusmodi ab Apostolicæ Pœnitentiariæ Officium facile recursum habituram, ibique haud ægre impetraturam id, quod ab ipsis Superioribus ei denegatum fuisset; iterum constanter respondebant, extraordinarium hujusmodi Confessarium, post impletam ab ipsis erga universum Monasterium Tridentinii Concilii legem, ab alio quidem concedi posse, sed a se nunquam concessum iri.

At vero, neque tunc Nobis arridebat, neque profecto nunc Nobis placet rigida isthæc agendi ratio; Persuasum enim habebamus, adeoque habemus, non solum integræ Communitati, sed singulis etiam Monialibus indulgendum esse in iis rebus, quæ juste & rationabiliter petuntur, maxime quum illæ ad earum conscientiæ quietem & securitatem conferre dignoscuntur. Neque sane hujusmodi postulationes aut temere exaudiri, aut sine causa rejici debere censemus; sed inquirendum in primis esse de qualitatibus tum Monialis, quæ Confessarium extra ordinem petit, tum Confessarii, qui ab ea requiritur, ut utrisque diligenter inspectis, deliberari possit, an illius votis annuendum sit, an non. Si enim Monialis ex una parte nullum det adversæ suspicioni locum, ex altera vero Confessarius non modo legitimam Ordinarii approbationem, sed etiam commune probare possumus tam firmum hujusmodi Prælatorum in renuendo propositum; nec intelligimus, cur post Confessarium extraordinarium integræ Communitati, juxta legem Concilii Tridentini, oblatum, nulla omnino Monialibus singulis spes relinquatur obtinendi peculiarem Confessarium, cujus consilio, & opera, justis fortasse de causis, indigere se arbitrentur. Non ita sane hac de re sentiebat sapientissimus ille Animarum Rector Sanctus Franciscus Salesius, cujus doctrinæ summam ex illius Operibus, tum editis, tum manuscriptis, collectam, bon. mem. Joannes Petrus le-Camus Episcopus Bellecensis justo volumine complexus est, cui Titulum fecit: *Spiritus Sancti Francisci Salesii*. In hujus Compendio, quod ex Gallico in Italicum sermonem conversum Venetiis anno MDCCXLV. pro quarta vice Typis editum est, *par.* 17. *c.* 6. aperte legitur, quod, quum Beat. Episc. non ita intelligeret præmissum Conc. Trid. Decret. ut vetitum existimaret, Confessarium extraordinarium, pluribus etiam quam tribus vicibus in anno, Religiosæ Communitati offerre; quæ quidem Sententia plures habet suffragatores, quos refert *Diana in Edit. coordinata tom.* 7. *tr.* 1. *resol.* 348. non solum solebat suis Monialibus Visitationis B. M. Virg. quater in anno, videlicet in singulis Hebdomadis Quatuor Temporum, Confessarium extraordinarium deputare; verum etiam earum respectivis Superioribus commendatum reliquit, ut singulis Monialibus, quæ non ex animi levitate, neque ex indiscreta affectionis singularitate, Confessarium extraordinarium peculiari-

PONT. tio habeatur, quæ peracta fuit *anno* 1735. sin autem easdem Institutiones in ANNO Latinam linguam conversas, & Romæ impressas *anno* 1747. quis inspiciat, A. VIII. idem prorsus deprehendet *Institutione* 34. §. 3. *in fine pag.* 174 Quo circa non sine 1748 animi nostri voluptate epistolam legimus encyclicam Patris Generalis Cœnobitarum Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, quibus in nostris Apostolicis Literis potestas facta est dandi in certis anni Festivitatibus Pontificiam Benedictionem, in qua eosdem admonet, ut populo benedicant unico Signo Crucis, more Sacerdotali: quod ipsum si ab aliis etiam factum esset, querelæ ad Nos delatæ non fuissent de usurpatis honoribus Episcopalibus.

Hac itaque Epistola Encyclica ritum statuimus ac declaramus, quo Benedictio Papalis in posterum tribuetur, eumque notum facimus Ordinum Regularium Præsidibus, ut ipsum Regularibus sibi subjectis observandum indicant. Equidem Alexander VII. Prædecessor noster usum Pontificalium Abbatibus, quibus id privilegio convenit, accur te perscribens, Ordinariis locorum facultatem concedit, ut si quid contrarium Abbates committerent, ipsi tanquam Sedis Apostolicæ Delegati rem cognoscerent, & censuris etiam, si opus esset, omnem insolentiam compescerent. At Nos aliam viam suscipiendam ducimus, præcipientes, ut de illis Regularibus, qui perscriptum a Nobis antea Benedictionis ritum violaverint, Nos statim certiores efficiant: tunc enim neque infensos invicem Episcopos & regulares reddemus, nec populis beneficium Papalis Benedictionis denegabimus; sed facultatem ejusdem Benedictionis tribuendæ parere recusantibus auferemus, eamdem largiemur aliis, qui juxta nostra facere non detrectabunt, qua in re futuros etiam Romanos Pontifices magnopere hortamur ut idem exemplum sequatur. Postremo Tibi & universo tuo Ordini Benedictionem Apostolicam impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XIX. Martii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

PONT. A. VIII. ANNO 1748

NUM. LXVI.

AD POLONIÆ

Regni Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos: de concessione, & executione dispensationum Apostolicarum super impedimentis Matrimonii.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

MAGNÆ Nobis admirationis, nec minoris doloris causa fuit, quod ex fide dignorum relatione, certisque gravium Virorum Literis accepimus, falsam quandam in isto Poloniæ Regno opinionem, & famam invaluisse; quod scilicet ab hac Apostolica Sede, cui Nos, licet immeriti, Divina ordinatione præsidemus, aliquæ dispensationes Matrimoniales concessæ & missæ fuerint, & hactenus concedi, & mitti soleant, quibus sublata sint impedimenta Canonica Matrimonio legitime, aut valide ineundo obsistentia, licet contrahentium alter, vel etiam uterque, Hæreticam sectam aperte profiteatur. Quod quum nonnisi per injuriam, & intolerabilem calumniam excogitatum sit, atque disseminatum; Apostolici ministerii Nostri officio deesse Nos arbitraremur, nisi Vobis, Venerabiles Fratres, atque omnibus, ad quos hæ Literæ Nostræ perventuræ sunt, testatum ac manifestum redderemus, quæ sit in hoc rerum genere perpetua Apostolicæ hujus Sedis agendi regula, & constans con-

Pont. confuetudo; fimulque Vos omnes, & fingulos per iftud Poloniæ Regnum, fua Anno femper fide, & religione commendatum, Ordinarios Præfules conftitutos, enixe admoneremus, & per mifericordiam Dei obfecraremus, ut Literas Difpenfationum Matrimonialium, quæ pro ipfius Regni Incolis ab hac Sede, & Curia mittuntur, & ipfi attente legatis, atque expendatis, & a veftris quique Vicariis, & Officialibus accuratiffime confiderari jubeatis. Nos enim pro certo habemus, idque mox planum facturi fumus, fi quid ufquam in hac parte peccatum eft, non id factum effe Apoftolicæ Sedis, ejufque Officialium culpa; verum aut Ordinariis Locorum, aut eorum Miniftris qui tranfmiffas Difpenfationum Literas nec legere, nec fatis penfare curarunt, omnino tribuendam effe.

A.viii. 1748

Neque vero neceffe habemus ea omnia in medium proferre, quibus luculenter demonftrari poffet antiquitas ejus difciplinæ, qua femper Apoftolica Sedes Catholicorum cum Hæreticis conjugia reprobavit: Sed aliqua dumtaxat afferre fat erit, quibus oftendamus, eandem difciplinam ac regulam ad Noftra ufque tempora conftanter fervatam, apud Nos & Apoftolicam Sedem non minus integram vigere, & religiofe cuftodiri. Hoc eft, quod de fe ipfo, fuifque temporibus teftatus eft felicis recordationis Prædeceffor Nofter Urbanus Papa VIII. in fuis Literis Apoftolicis datis die xxx. menfis Decembris Anni MDCXXIV. quæ leguntur apud Cardinalem Albitium in Libro, cui Titulus: *De Inconftantia in Fide cap.* 37. *num* 217. ubi ita fcribit: *Licet probe teneamus Catholicorum cum Hereticis Matrimonia omnino fugienda effe, & quantum in nobis eft, a Catholica Ecclefia procul arcere intendamus.* Nec minus aperte fententiam fuam declaravit piæ memoriæ Prædeceffor pariter Nofter Clemens Papa XI. in Literis die xxv Junii Anni MDCCVI. datis, & editis in Collectione ipfius Brevium, & Epiftolarum Romæ vulgata Anno MDCCXXIV. ubi *pag.* 321. fic legitur: *Majoris momenti effe exiftimamus, Ecclefiæ Dei, Apoftolicæ Sedis, Prædecefforum Noftrorum, & Sacrorum Canonum a Catholicorum cum Hereticis conjugio abhorrentium, regulas, nifi id totius Chriftianæ Reipublicæ bonum expofcat, non tranfgredi*, & in aliis Literis datis die xxiii. Julii Anni MDCCVI. in eadem Collectione relatis *pag.* 391. *Ecclefia fiquidem ab hujufmodi conjugiis, quæ plurimum deformitatis, nec parum fpiritualis periculi præfeferunt, abhorret.*

Sed & Noftrum hac de re judicium fatis patere arbitramur ex Decretali Refcripto auctoritate Noftra edito die iv. Novembris Anni MDCCXLI., & impreffo *Tom. I. Bullari Noftri nu. XXXIV.* §. 3. cujus verba funt, quæ fequuntur: *Dolens in primis quammaxime Sanctitas Sua, eos effe inter Catholicos, qui infano amore turpiter dementati, ab hifce deteftabilibus Connubiis, quæ Sancta Mater Ecclefia perpetuo damnavit, atque interdixit, ex animo non abhorrent, & prorfus fibi abftinendum non ducunt; laudanfque magnopere zelum illorum Antiftitum, qui feverioribus propofitis fpiritualibus pœnis, Catholicos coercere ftudent, ne facrilego hoc vinculo fe fe Hereticis conjungant; Epifcopos omnes, & Vicarios Apoftolicos, Parochos, Miffionarios, & alios quofcumque Dei, & Ecclefiæ fideles Miniftros in iis partibus, Hollandiæ videlicet, & Belgii, degentes, ferio graviterque hortatur, & monet, ut Catholicos utriufque fexus ab hujufmodi nuptiis in propiarum animarum perniciem ineundis, quantum poffint, abfterreant, eafdemque nuptias omni meliori modo intervertere, atque efficaciter impedire fatagant;* & quæ paulo poft fubjecta funt, ubi de jam contracto Catholicæ partis cum altera Heretica connubio, hæc habentur: *Id vero debere fibi potiffime in animum inducere Conjugem Catholicum, five virum, five fœminam, ut pro graviffimo fcelere, quod admifit, pœnitentiam agat, ac veniam a Deo precetur, coneturque pro viribus alterum Conjugem a vera Fide aberrantem, ad gremium Catholicæ Ecclefiæ pertrahere, ejufque animam lucrari; quod porro ad veniam de patrato crimine impetrandam opportuniffimum foret, fciens de cætero, ut mox dictum eft, fe iftius Matrimonii vinculo perpetuo ligatum ire.*

His

PONT. His autem veluti fundamentalibus Apostolicæ Sedis regulis, ejusdem agendi ANNO ratio costanti usu recepta apprime respondet. Nam quoties ipsam adiri contingit, sive pro obtinenda simplici facultate contrahendi Matrimonium inter 1748 A. VIII. personas, quarum altera hæresim profitetur, sive præterea pro obtinenda simul dispensatione super aliquo gradu, aliove canonico impedimento, quod inter Contrahentes intercediturr, nisi hac expressa lege, seu conditione adjecta, nimirum *abjurata prius Hæresi*. Quin etiam recol. mem. Prædecessor Noster Innocentius Papa X. ulterius progrediens, jussit, & cavit, ne Dispensationes hujusmodi omnino concederentur, nisi per authentica documenta prius doctum esset, Hæreticam labem a contrahente Heterodoxo ejuratam fuisse; quod testatum reliquit laudatus Cardinalis Albitius Congregationis Universalis Inquisitionis tunc temporis Assessor, in supracitato Tractatu *de Inconstantia in Fide c.* 18. *n.* 44. Præfatus vero Prædecessor Clemens XI. in Congregatione Sancti Officii coram se habita die XVI. Junii Anni MDCCX. mandavit inhiberi per Litteras Archiepiscopo Mechliniensi, ne ullas omnino licentias, aut dispensationes impetiretur pro Matrimoniis inter contrahentem Catholicum, & alterum Hæreticum celebrandis, nisi abjuratio Hæresis reipsa præcessisset; Theologos autem, qui contra hujusmodi praxim opinati fuerant, acriter admonendos decrevit, quemadmodum memoriæ prodidit bonæ memoriæ Vincentius hujus S. R. E. Cardinalis Petra nuncupatus in suo Commentario ad Constitutionem XII. Joannis XXII. ipsius Operis *Tom* 4. *pag.* 76. *n.* 14.

Quod si nonnulla inveniantur exempla Romanorum Pontificum, qui aut licentiam contrahendi Matrimonium; aut etiam dispensationem super impedimento aliquo concesserunt, non adjecta conditione de abjuranda prius Hæresi; rarissimas primum omnium dicimus hujusmodi concessiones fuisse, & quidem pleraque earum pro Matrimoniis inter Supremos Principes contrahendis, nec nisi gravissima urgente causa, eaque ad publicum bonum pertinente, factas fuisse; insuper adjectas semper fuisse opportunas cautelas, tum ne Conjux Catholicus ab Hæretico perverti posset, quin potius ille teneri se sciret ad hunc pro viribus ab errore retrahendum; tum etiam, ut proles utriusque sexus ex eo Matrimonio procreanda, in Catholicæ Religionis sanctitate omnino educaretur. Deinde vero facile est agnoscere, in istiusmodi concessionum genere nullum errandi locum Executoribus suppetere, nisi ipsi aliqua in re scienter, & data opera officio deesse velint. Denique ex hactenus dictis aperte constat, in omnibus casibus, quibus facultates, aut dispensationes ab Apostolica Sede petantur pro Matrimoniis a Catholico Viro, aut Muliere, cum Hæretica Fœmina, aut Viro contrahendis, eandem Apostolicam Sedem, ut supra diximus, hujusmodi Matrimonia, nisi Hæresis abjuratio præcedat, & semper improbasse, ac damnasse, & nunc quoque abominari, ac detestari.

Quoties vero Dispensationes ex aliqua probabili causa petuntur pro Matrimoniis, quæ quidem inter Hæreticos, seu cum altera parte Hæretica sunt contrahenda, sed id nequaquam in precibus palam exponitur; quum nequeunt Apostolicæ Sedis Ministri, atque Officiales hoc divinando rescire; ad obstruenda obloquentium, & calumniantium ora, hoc innuisse sufficeret, quod nulla conceditur dispensatio, quæ alicui certo Executori directa non sit, cui nimirum in mandatis datur, ut de omnium expositorum veritate cognoscat, & dispensationem ipsam servatis servandis effectum sortiri faciat; cumque huic ignorare non liceat, Matrimonia Catholicorum cum Hæreticis ab Apostolica Sede improbari, & damnari, facile vero cognoscere valeat, Hæresis vitium, quo contrahentium alter inficitur, & de quo nulla habetur mentio in Literis Dispensationis, eidem Apostolicæ Sedi occultatum fuisse; ad ejus officium pertinet hujusmodi Literarum exequutionem suspendere, ejusque suspensionis causam Romano Pontifici, ejusve officialibus, ea, qua decet, reverentia per Literas aperire; quemadmodum Prædecessor quondam Noster Alexander Papa III.

Rave-

PONT. BEN. XIV. A. VIII. ANNO 1748

Ravenæ Archiepiscopo faciendum præscripsit in suis Literis, quæ ad perpetuum vigorem in Decretalium Codicem relatæ sunt *Cap. Si quando, de Rescriptis*, ubi sic legitur: *Qualitatem negotii, pro quo Tibi scribitur, diligenter considerans, aut mandatum Nostrum reverenter adimpleas, aut per Literas tuas, quare adimplere non possis, rationabilem causam prætendas; quia patienter sustinebimus, si non feceris, quod prava Nobis fuerit insinuatione suggestum.*

Verum non hic sistit Apostolicæ Sedis, ejusque Officialium circumspectio. Si enim dispensatio, quæ pro removendo alicujus Matrimonii canonico impedimento ex aliqua rationabili causa petitur, ad ejusmodi Regiones pertinere dignoscatur, in quibus Catholici cum Hæreticis mixti habitant; nec aliunde certo constet, utrumque postulantem, seu eorum alterum Catholicæ Religionis professorem existere; præfati Officiales Pontificis mentem probe callentes, postulantem utrumque Catholicum esse semper præsumunt, ideoque eorum preces in Libello (*Supplicationem* appellant) Pontificis manu obsignando his verbis exponunt: *Cupiunt Oratores præfati, qui Orthodoxæ Fidei cultores vere existunt, & sub obedientia S. R. E. vivunt, vivereque & mori intendunt, &c.* quibus consonant alia verba, quæ in parte conditionali ad majorem cautelam apponuntur, nimirum: *Et dummodo Oratores præfati Orthodoxæ Fidei cultores vere existant, & sub obedientia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ vivant, vivereque, & mori intendant.*

Quibus prænotatis, jam id jure optimo quærimus: quum Literæ Dispensationum Matrimonialium ejusmodi verbis conceptæ, eoque tenore expeditæ fuerint; si postmodum innotescat contrahentes Hæreticos esse, vel unum eorum Catholicum, alium vero Hæreticum; & nihilominus dispensatio executioni mandetur; cujus erit culpa, & quisnam dispensationis in indignos profusæ jure accusari poterit? An is, qui bona fide, & opportunis cautelis adhibitis, adjectisque legitimis conditionibus illam concessit; an vero is, qui nulla conditionum hujusmodi ratione habita, aut nulla de contrahentibus disquisitione præmissa dispensationem ipsam, contra Concedentis voluntatem, indebitum effectum habere permisit?

At dicet aliquis, non omnes Dispensationum Literas istiusmodi clausulis munitas semper expediri; quum & in ipsum Poloniæ Regnum, paucis ab hinc annis, quædam Dispensatio ab Urbe missa fuerit, quæ nullam hujus generis appositam conditionem præseferebat. Hujus facti speciem, quam Nos animo præsentem retinemus, non abs re erit hic explanare. Dispensatio erat super ætate, favore cujusdam Puellæ, quæ sex mensibus minor erat duodennio; quod est in Fœminis legitimum ætatis tempus ad Matrimonium ineundum. In ejus autem concessione expositum fuit, quod *malitia ita supplebat ætatem, ut de jure Matrimonium contrahere posset*. Quapropter Declaratoria hæc potius dicenda erat, quam Dispensatio; quum facultas contrahendi Matrimonium ante præscriptum ætatis tempus, quoties malitia supplet ætatem, ab ipsa Legum, & Canonum dispositione proveniat. Quin immo Episcopi ipsi, & Ordinarii Locorum jure suo pronunciare possunt super ea quæstione, quæ facti est; an scilicet malitia, ut asseritur, ætatem suppleat; & consequenter Matrimonii contrahendi licentiam impertiri valent; neque necesse est Apostolicam Sedem adire, nisi pro majori actus solemnitate; & *ne de contractus Matrimonii hujusmodi validitate propter minorem ætatem hæsitari contingat*; ut habet formula, quæ in concipiendis Literis Declaratoriis super minori ætate adhiberi consuevit. Siquidem Canonistæ docent, cumulativum jus esse inter Apostolicam Sedem, & Judices Ordinarios, cognoscendi & pronunciandi de hac re, an scilicet malitia suppleat ætatem; privativum vero Apostolicæ Sedis jus esse concedendi Dispensationem ad contrahendum Matrimonium impuberi, qui per ætatem nondum conjugali copulæ maturus est, sed tamen rationis usu ita pollet, ut Matrimonii contrahendi vim, & naturam intelligat. Etenim ad validitatem Matrimonii, quemadmodum rationis usu requiritur de jure naturali, & Divino,

PONT. ita actualis ad conjugalem copulam potentia requiritur de jure positivo Canonico. Romanus autem Pontifex est supra jus Canonicum; at quilibet Episcopus eo jure inferior est, proindeque illius legibus derogare nequit. ANNO A. VIII. 1748.

Verum, omissa etiam quæstione hac, an licentia contrahendi Matrimonium ante legitimum ætatis tempus, quando malitia supplet ætatem, Dispensationis propriæ dictæ, an potius Declaratoriæ vim habeat; adeoque utrum Gratiæ, an Justitiæ actibus accenseri debeat; videndum præterea est, an in Apostolicis Literis super hac re concessis, quamvis ea verba, eæque conditiones minime legantur, quæ in aliis Dispensationibus apponi solent, alia tamen adsint æquipollentia verba, quorum vigore hujusmodi Literarum Executor deputatus (ubi Contrahentium alterum, seu ambos, Hæresis labe infectos esse, neque id concedenti narratum in precibus, neque alia eidem compertum fuisse, cognoverit) ab earum exequutione abstinere se debeat: De hoc autem dubitari non poterit, si advertatur, quod postquam in hujusmodi Literis Executori demandatum fuit, ut *se de præmissis diligenter informare*, ac videat, *an vere, & legitime constet, in hujusmodi impuberem malitiam supplere defectum ætatis*; eidem deinde committitur, ut postulanti permittat, *dummodo nullum aliud ei obstet canonicum impedimentum, Matrimonium cum aliquo Viro nullo sibi jure prohibito, vel ex dispensatione Apostolica permisso, servata forma Concilii Tridentini, contrahere*; quibus sane verbis Executori ea lex indicitur, ut minime sinat hujusmodi impuberem, Dispensationis, seu Declaratoriæ effectu gaudere; si exploratum habuerit, ipsi in animo esse detestabiles cum Hæretico nuptias contrahere.

Jam vero longius processit oratio Nostra, quam Nobis hujus Epistolæ initio propositum fuerat, cujus rei tamen Nos minime pœnitet; Nobis enim summopere curæ est, maximeque interest Catholicæ Religionis, & Sedis Apostolicæ, ut factorum rerumque veritas non ignoretur; neque falsi rumores adversus Sacram Petri Cathedram disseminati fidem inveniant; si quæ autem contra Sacros Canones ubibi inordinate geruntur, eorum culpa in immeritos nequaquam transferatur.

Ut autem eo redeat Epistolæ Nostræ finis, unde eadem initium desumpsit; Tibi, Venerabilis Frater, cæterisque istius Regni Ordinariis Præsulibus, iterum enixe commendamus, ut Apostolicas Dispensationum Literas, quæ Vobis pro exequutione diriguntur, & diligenter ipsi expendatis, & a vestris respective Officialibus attente considerari jubeatis; neque etiam superfluum existimetis, si quid in ipsis abnorme, ac novi exempli adesse videatur, de earum veritate, aut falsitate disquirere; multa enim malitia hominum est super terram, nec Nobis rescire datum est, usque quo pertingere valeat falsariorum audacia. Porro ad aures Nostras pervenit, quemdam fuisse, qui sublato gradus impedimento, Hæreticum Virum cum Muliere Catholica Matrimonio conjunxerit; cumque deinceps factum suum reprehendi comperisset, non dubitarit asserere se hac in re Apostolicæ Dispensationis, quam ab Urbe acceperit, auctoritate munitum fuisse: quum vero ad producendas hujusmodi Dispensationis Literas provocaretur, eas seipsa nunquam acceperat. Verum Nos, de inclyta Polonorum Natione, quam Paternæ charitatis affectu complectimur, deque sacris istius Regni Præsulibus, quos omnes & singulos magno in honore habemus, favorabilius judicantes, improbum hujusmodi scelus nequaquam istic admissum fuisse credimus. Tibi autem, Venerabilis Frater, Gregique Tibi commisso Apostolicam Benedictionem ex animo impertimur.

Datum Romæ apud S. Petrum die 29. Mensis Junii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno octavo.

NUM.

NUM. LXVII.

SUPER DESIGNATIONE

Confessariorum extraordinariorum pro Monialibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam Rei Memoriam.

PASTORALIS curæ Nobis impositæ munus hanc inter alias sollicitudinem a Nobis exposcit, ut pusillorum animis in afflictione & angustia constitutis opportuna solatia ac remedia afferre non negligamus, quorum ope interiorem conscientiæ tranquillitatem recuperare aut conservare valeant, sine qua impossibile est debitam Omnipotenti Deo servitutem alacri & prompta affectione exhibere: Hujusmodi angoribus, & afflictionibus confici passim constat Religiosas Mulieres in Claustris degentes, quibus certus & unicus Sacramenti Pœnitentiæ Minister a Monasterii Prælato ad tres ut minimum annos designari solet; cui si aliquando, præ pudore, vel alia quapiam de causa, non omnes conscientiæ suæ recessus aperire audeant, atque ideo Confessionis integritati detrahere incipiant, in barathrum perditionis æternæ se ipsas misere conjiciunt. Quod sane haud raro evenire, satis Nobis exploratum atque compertum est, tum ex iis, quæ in Apostolicæ Pœnitentiariæ Officio tractari vidimus, dum olim in minoribus constituti plurium annorum spatio munus Doctoris in Decretis in eodem officio sustinuimus; tum etiam ex iis, quæ in Episcopalis Anconitanæ primum, deinde in Metropolitanæ Bononiensis Ecclesiæ regimine, frequenti usu cognovimus, tum demum ex his, quæ sæpius ad Nos in Petri Cathedra octavum jam annum Dei miseratione residentis, deferri contingit, sive ex parte diversarum hujusmodi Monialium, quæ animarum suarum angustias paternis oculis Nostris identidem subjicere coguntur, sive ex parte Venerabilium Fratrum Nostrorum Ecclesiarum Antistitum, qui Nobis earumdem Monialium in suis Diœcesibus existentium calamitates, ex præallegata causa ortas, aut viva voce, aut per Literas non semel repræsentarunt, ac super ea re Apostolicæ providentiæ opem postularunt. Hinc est, quod Nos earum spiritualibus indigentiis per hanc Nostram perpetuo valituram Constitutionem opportune prospicere volentes, non quidem intendimus consultissimam illam, & veteris disciplinæ auctoritate roboratam Legem tollere, aut abrogare, qua generaliter statutum esse dignoscitur, ut pro singulis Monasteriis unus dumtaxat Confessarius deputetur, qui Sacramentales Confessiones universæ earum Communitatis excipiat, neque liceat unicuique Moniali peculiarem Confessarium pro libito sibi deligere; sed hoc dumtaxat Nobis propositum est constituere, ut si quando generalis hujusmodi Legis rigor, in peculiaribus casibus, non sine animarum detrimento aut periculo, servari posse videatur; in promptu sit opportunæ dispensationis & indulgentiæ remedia occurrentibus necessitatibus admovere.

Sane jam dudum Sanctus Thomas Aquinas Scholarum Princeps, Ecclesiæque Doctor, *in Supplemento tertiæ partis*, *quæst. 8. art. 4. ad sextum*, sive *in quartum sententiarum*, ex quo Commentario desumptum est hujusmodi *Supplementum*, hoc Superioribus monitum dedit, ut Subditis suis, quibus certum & unicum Confessarium designare solent, haud difficulter licentiam concedant confitendi peccata sua alteri Sacerdoti; propterea quod multi infirmi & imbecilles animo reperiuntur, qui potius eligerent sine sacramentali expiatione ex hac vita mi-

PONT. grare, quam ipsa peccata certo alicui Sacerdoti a Superiore designato aperire. ANNO
Jam vero Sacrosancti Concilii Tridentini Patres, hanc legem districte sanxerunt,
A.VIII. *sess.* 25. *Cap.* 10. *de Regular.* ut Episcopi, aliique Monasteriorum Prælati, subje- 1748
ctis sibi Monialibus Confessarium extraordinarium, duabus, aut tribus vicibus in singulos annos, exhibere debeant; per hæc verba -- *Præter ordinarium autem Confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, aut aliis Superioribus, bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium Confessiones audire debeat.* Quod quidem non alia de causa præscriptum fuit, quam quia satis constabat nonnullas aliquando Moniales esse, quæ nulla ratione adduci possunt, ut aliquod peccatum suum ordinario Confessario confiteantur; adeo ut necesse omnino sit, alterius Confessarii copiam ipsis suppetere, ut apud hunc de peccatis suis integre, rite, atque utiliter confiteri possint. Id ipsum probe animadvertit Magnus Ecclesiæ Dei Sacerdos S. Carolus Borromæus, qui prædicti Concilii Tridentini absolutionem, ope sua plurimum juvit, ejusque executionem & observantiam in sua Mediolanensi Civitate & Provincia non sine immensis laboribus & curis invexit; Is enim hac de re ita decrevit. -- *Præterea Superiores ex decreto Sacri Tridentini Concilii quotannis idoneum Confessorem extraordinarium Monialibus sibi subjectis exhibeant; cui curent, ut universæ confiteantur, ut quæ hujusmodi indigent medicina, propter aliquem occultum animæ morbum; neque ipsæ eam postulare, aut accipere ab usitato Confessore unquam auderent, liberius mederi suis malis possint, ac Diaboli laqueos evadere, una cum reliquis Confessario novo sua peccata confitendo* --, uti legere est *in Actis Ecclesiæ Mediolanen. impresso anno 1599. pag. 53. in Editione autem Lugdunensi tom. 1. pag. 46.*

Porro quicumque Conciliaris Decreti sensus penitus introspexerit, non modo salutarem illius providentiam facile agnoscet; sed & circumspectam ejusdem æquitatem mirari debebit. Superioribus enim tantummodo injungitur, ut duabus tribusve vicibus infra annum, Confessarium extraordinarium Monialibus exhibeant; *bis, aut ter in anno offeratur*; Hujusmodi autem Confessarius jubetur earum omnium Confessiones excipere, quotquot eidem confiteri velint -- *Qui omnium Confessiones audire debeat.* Neque tamen omnibus & singulis Monialibus præcipitur, ut peccata sua extraordinario Sacerdoti confiteantur. Nihil aliud enim requiritur ab omnibus in Monasterio degentibus, tam scilicet a Superiorissa, cæterisque Monialibus Professis, atque Novitiis, quam a Sæcularibus, quæ vel educationis causa, vel alio titulo, in eodem Monasterio cum debitis facultatibus commorantur, nisi ut extraordinario Confessario singulæ se sistant, sive ad Sacramentalem Confessionem apud ipsum, si placuerit, peragendam, sive ad salutaria monita, etiam extra Sacramentalem Confessionem, ab ipso accipienda. Atque ita prudentissime consultum est, ne, si Moniales aliquæ extraordinarium Confessarium adirent, aliæ autem coram ipso non comparerent, suspiciones atque oblocutiones excitarentur; & illæ quidem censerentur necessarias habuisse causas, ob quas ad extraordinarii opem confugere coactæ essent; aliæ vero ab hujusmodi necessitatibus & causis immunes judicarentur. Quam agendi rationem communi Doctorum calculo comprobatum, san. mem. Prædecessor noster Clemens Papa XI. Edito suo, (quod est *XV. in secunda parte ipsius Bullarii*) inviolabiliter servari mandavit, eandemque omnium Diœcesum consuetudo recepit. Nec aliud Nobis hac in re addendum superest, nisi, ut Venerabiles Fratres Nostros Ecclesiarum Antistites enixe hortemur, ut quamvis Tridentina Synodus de solis claustralibus Monialibus in præmisso decreto loquatur, nihilominus eandem disciplinæ formam observent, tam cum aliis Monialibus, quæ licet Clausuræ legibus minime adstrictæ sint, in communitate tamen vivunt; quam cum aliarum quarumcumque Mulierum, aut Puellarum Cœtibus, seu Conservatoriis, quoties tam illæ, quam istæ, unicum Ordinarium Pœnitentiæ Ministrum a Superioribus designatum habeant. Quæcumque enim circa Moniales in rigorosa clausura viventes cavenda sunt, eadem

in

in aliis quibuscumque Mulieribus, sive Regularibus, sive Sæcularibus, in Communitate, aut Collegio degentibus, locum habere possunt; ideoque pari providentia, iisdemque remediis arceri, aut emendari debent. Et nos quidem, quum hanc consuetudinem offerendi Confessarios extraordinarios bis, aut ter in anno singulis tam Monialium non Claustralium Communitatibus, quam piis aliarum Puellarum & Mulierum Cœtibus & Communitatibus in nostra Civitate & Diœcesi Bononiensi induxerimus, (qua de re extat Edictum Nostrum *num. LVI.* inter Pastorales Institutiones Italico primum sermone a nobis vulgatas, deindeque in latinum conversas) omnibus testari possumus, vel potius debemus, uberem spiritualium utilitatum Messem Nos inde evidenter collegisse.

Quum vero super relati Conciliaris Textus intelligentia nonnullæ quæstiones alias excitatæ; eædemque jam pridem per opportuna Sedis Apostolicæ decreta definitæ fuerint, operæ pretium ducimus hujusmodi definitiones ab omnibus, ad quos spectat, omnino tenendas, atque servandas, his nostris Apostolicis Literis complecti, & auctoritatis quoque nostræ robore communitas, in prædictorum omnium notitiam deducere. Et primo quæsitum fuit, ad quem Superiorem pertineat extraordinarium Confessorem Monialibus deputare, atque offerre. Sed facilis fuit responsio, quam Nos quoque decreto nostro ratam habemus; hujusmodi scilicet deputationem, ad eum regulariter spectare, ad quem pertinet Confessarii Ordinarii electio & deputatio; ideoque Episcopus, sive Ordinarius Loci, qui Monialibus sibi subjectis Confessarium Ordinarium dare consuevit, idem Confessarium extraordinarium bis aut ter in anno, ad normam Tridentinæ sanctionis, eisdem offerre tenetur; Prælatus vero Regularis, ad quem pertinet ordinarium Confessarium subditis sibi Monialibus, servata Apostolicarum Constitutionum forma, designare & constituere, ipse etiam eisdem extraordinarium Confessarium in vim præfati decreti, & juxta easdem Constitutiones, duobus aut tribus per annum temporibus exhibere potest, ac debet. Quæ tamen ideo *regulariter* obtinere diximus; quia si Episcopus aliquis (Quod Deus avertat) adeo hac in re negligens esset, ut Monialibus suis, bis terve in anno, extraordinarii Confessarii copiam facere prætermitteret; obtendens, ut moris est, nullam hac de re Monialibus ipsis sollicitudinem, aut curam esse; tunc volumus Dil. Fil. Nostrum S. R. E. Cardinalem modernum & pro tempore existentem Majorem Pœnitentiarum, statim ac pro parte Monialium hujusmodi requisitus fuerit, Ordinarii Pastoris negligentiam supplere debere, earumque Monasterio extraordinarium Confessarium, ex eorum tamen numero, qui ad excipiendas Monialium Confessiones ab ipso Ordinario Loci approbati fuerint, cum omnibus necessariis, & opportunis facultatibus, concedere, & deputare. Quod si Prælatus Regularis eandem Concilii legem de Confessore extraordinario bis aut ter in anno Monialibus sibi subjectis exhibendo, similiter implere neglexerit, tunc locus fiet Decreto Congregationis S. R. E. Cardinalium ab ipsius Concilii interpretationem, & exequutionem auctoritate Apostolica deputatorum, quo scilicet eadem Congregatio ad quæstionem ab Episcopo Vercellensi proposita *die 23. Augusti anni MDCXXXI.* rescripsit, ut infra -- *Episcopus Vercellen. supplicat sibi responderi, an deputatio Confessarii extraordinarii Monialium Regularibus subjectarum spectet ad Ordinarium Loci. Sacra Congregatio censuit, ad Episcopum non pertinere, nisi in casu negligentiæ eorundem Regularium.* -- ut videre licet *Decretor. Lib. XIV. pag. 495.* Nec aliter respondit quæstionibus ab Episcopis Belgii exhibitis, *die 6. Aprilis anni MDCXLVII.* ut legitur *Decretor. Lib. XVIII. pag. 397.* Quæ quidem rescripta & Decreta Nos etiam præsentium tenore, & Apostolica auctoritate, in omnibus & per omnia approbamus, & confirmamus.

Quum autem Tridentina Synodus de universa quidem Monialium Communitate, ut supra, decreverit, sed nihil de singulis Monialibus statuerit, ut pa-

PONT. tet legenti Textum citati Capitis X. utque etiam jam usque ab anno MDLXXV. ANNO judicatum fuit ab ipsa Congregatione Cardinalium Concilii Inrerpretum, per A.VIII. subsequens Rescriptum quod extat *Decr. Lib. IV. pag.* 90. -- *Sacra &c. censuit*, 1748 *extraordinarium Confessorem offerendum non alicui Moniali singulariter, sed omnibus Monialibus universe, ut omnium Confessiones audire debeat; in arbitrio tamen cujusque Monialis esse, ut Confessario extraordinario velit confiteri* --; Hinc ortum habuit alterum controversiæ, seu dubitationis caput; an scilicet, ubi jam universæ Communitati bis terve infra annum Confessarii extraordinarii copia facta est, & nihilominus aliqua monialis Confessarium peculiarem extra ordinem sibi concedi petit, an, inquam, hujusmodi petitioni sit indulgendum. Id autem primo loco quæsitum fuit, proposito casu Monialis graviter ægrotantis, quæ in mortis periculo, pro spirituali consolatione, postulet, alium Sacerdotem, qui tunc non sit Ordinarius Monasterii Confessor suprema sibi Ecclesiasticæ pietatis officia, & Pœnitentiæ Sacramentum ministrare. Huic annuendum facile esse, prædicta Congregatio pluries judicavit, ut videre est ipsius *Decretor. Lib. XVIII. pag.* 322. *a tergo*, sub *die* 6. *Aprilis anni MDCXLVII.* & eodem Libro *pag.* 586. *die* 22. *Februarii anni MDCLXIX.* quæ pariter Decreta a Nobis præsentium tenore approbantur, & confirmantur; ut scilicet Episcopi subjectis sibi Monialibus in gravi infirmitate constitutis, & id expetentibus peculiarem Confessarium concedere debeant; iidemque etiam idipsum præstent erga Moniales Regularibus Prælatis subjectas, quum aliqua ex illis a suo Superiore Regulari hujusmodi gratiam impetrare non potuerit. In hoc autem casu nihil statuitur de Cardinali Majore Pœnitentiario, non ideo, quia nequeat is pro singulis Monialibus idem facere, quod supra diximus eundem pro toto Monasterio facere posse, sed quia tunc, ob temporis angustias, interclusa præsumitur via recurrendi ad ipsius Officium. Quod si nihilominus ipsius adeundi tempus & modus suppetat; ad eum pertinebit, eadem prorsus ratione peculiaribus supplicantium necessitatibus providere, qua dictum est superius, universæ Religiosæ Communitati ab ipso consulendum esse.

Actum deinde fuit de peculiaribus quibusdam Monialibus, quæ nec corpore infirmæ, nec morti proximæ, Ordinario tamen Ministro confiteri obfirmate recusant. Istarum quoque animi debilitas commiseranda est, & sublevanda; adeoque, ubi earum reluctantia superari nequeat, Confessarius extra ordinem deputandus est, qui earum Confessiones peculiariter excipiat. Id vero, circa Moniales Episcopo, seu Ordinario Loci subjectas, ab ipso Ordinario præstari debet. Quod autem ad illas pertinet, quæ Regularium Regimini subsunt, ad Regularem Prælatum pertinet, servatis servandis, peculiarem ipsis destinare Confessarium ex approbatis ab Ordinario ad Confessiones Monialium; vel si Sacerdos ille, cui ejusmodi Monialis confiteri cupit, pro illis non sit approbatus, cum ipso Ordinario agendum erit, ut pro excipienda saltem illius Monialis Confessione, & pro tot vicibus, quot expedire judicabitur, eumdem approbet. Sin autem contingat (neque id adeo rarum est) ut Regularis Superior ad concedendum hujusmodi Confessarium extraordinarium Monjali communem Confessarium recusanti nullo pacto adduci possit; jam huic casui provisum est per Decretum anno MDLXXIII. a prædicta Congregatione Concilii editum, & a fel. record. Gregorio Papa XIII. tunc Apostolicum Thronum obtinente approbatum, & confirmatum, quod nunc iterum confirmationis Nostræ auctoritate roboramus. Decreti verba relata *Lib.* 1. *Decret. ipsius Congregationis p.* 66. *a tergo*, hæc sunt; *Monialis per aliquod tempus noluit confiteri Confessariis Regularibus. Dubitatum fuit, an Episcopus Regiensis posset dare dictæ Moniali Confessorem alterius Ordinis Regularem, vel Sæcularem, cui illa semel, vel pluries confiteatur peccata sua, & a quo absolvi possit: Sanctissimus Dominus Noster, etiam ex sententia Congregationis Concilii, declaravit, dictum Caput decimum ita esse intelligendum, ut etiam possit Episcopus concedere Confessarium alterius Ordinis, vel*

Sæcu-

Pont. *Sæcularem*. Præterea nihil obstat, quo minus ipsa Monialis recursum habeat ad Anno Cardinalem Majorem Pœnitentiarium, a quo ipsi providendum erit, ut supra A. VIII. dictum est, per deputationem Confessarii ex approbatis ad Moniales, apud 1748 quem illa confiteatur.

Quæsitum denique fuit de Monialibus illis, quæ neque ægrotant, neque recusant Ordinarium Pœnitentiæ Ministrum a Monasterii Prælato pro universa Communitate deputatum; verum pro majori animi sui quiete, atque ulteriori in via Dei progressu, facultatem petunt confitendi aliquoties Sacerdoti ad excipiendas Monialium Confessiones jam approbato. Qua de re non semel Nobis in minori statu degentibus accidit, ut cum aliquibus Episcopis, aut Regularibus Monialium Superioribus agere debuerimus. Porro in aliquos ex iis incidimus plus nimio severos, qui aspera quadam verborum brevitate respondebant, quod quum Moniali postulanti libera fuisset facultas confitendi extraordinario Sacerdoti, qui universæ Communitati non semel eo anno jam datus fuerat, tunc oportebat eam conscientiæ suæ consuluisse: Quod si oblata commoditate uti noluerat, id sibi imputaret, neque pergeret Superiori molestiam afferre, ut peculiarem Confessarium extra ordinem ipsi concederet. Nobis autem objicientibus, Monialem hujusmodi ab Apostolicæ Pœnitentiariæ Officium facile recursum habituram, ibique haud ægre impetraturam id, quod ab ipsis Superioribus ei denegatum fuisset; iterum constanter respondebant, extraordinarium hujusmodi Confessarium, post impletam ab ipsis erga universum Monasterium Tridentinii Concilii legem, ab alio quidem concedi posse, sed a se nunquam concessum iri.

At vero, neque tunc Nobis arridebat, neque profecto nunc Nobis placet rigida isthæc agendi ratio; Persuasum enim habebamus, adeoque habemus, non solum integræ Communitati, sed singulis etiam Monialibus indulgendum esse in iis rebus, quæ juste & rationabiliter petuntur, maxime quum illæ ad earum conscientiæ quietem & securitatem conferre dignoscuntur. Neque sane hujusmodi postulationes aut temere exaudiri, aut sine causa rejici debere censemus; sed inquirendum in primis esse de qualitatibus tum Monialis, quæ Confessarium extra ordinem petit, tum Confessarii, qui ab ea requiritur, ut utrisque diligenter inspectis, deliberari possit, an illius votis annuendum sit, an non. Si enim Monialis ex una parte nullum det adversæ suspicioni locum, ex altera vero Confessarius non modo legitimam Ordinarii approbationem, sed etiam commune probare possumus tam firmum hujusmodi Prælatorum in renuendo propositum; nec intelligimus, cur post Confessarium extraordinarium integræ Communitati, juxta legem Concilii Tridentini, oblatum, nulla omnino Monialibus singulis spes relinquatur obtinendi peculiarem Confessarium, cujus consilio, & opera, justis fortasse de causis, indigere se arbitrentur. Non ita sane hac de re sentiebat sapientissimus ille Animarum Rector Sanctus Franciscus Salesius, cujus doctrinæ summam ex illius Operibus, tum editis, tum manuscriptis, collectam, bon. mem. Joannes Petrus le-Camus Episcopus Bellecensis justo volumine complexus est, cui Titulum fecit: *Spiritus Sancti Francisci Salesii*. In hujus Compendio, quod ex Gallico in Italicum sermonem conversum Venetiis anno MDCCXLV. pro quarta vice Typis editum est, *par.* 17. *c.* 6. aperte legitur, quod, quum Beat. Episc. s non ita intelligeret præmissum Conc. Trid. Decret. ut vetitum existimaret, Confessarium extraordinarium, pluribus etiam quam tribus vicibus in anno, Religiosæ Communitati offerre; quæ quidem Sententia plures habet suffragatores, quos refert *Diana in Edit. coordinata tom.* 7. *tr.* 1. *resol.* 348. non solum solebat suis Monialibus Visitationis B. M. Virg. quater in anno, videlicet in singulis Hebdomadis Quatuor Temporum, Confessarium extraordinarium deputare; verum etiam earum respectivis Superioribus commendatum reliquit, ut singulis Monialibus, quæ non ex animi levitate, neque ex indiscreta affectionis singularitate, Confessarium extraordinarium peculiari-

 liariter peterent, haud se difficiles in eo concedendo præberent. Nec aliter se gerere consuevit Ven. mem. Gregorius Cardinalis Barbadicus Episcopus Patavinus; Is enim, ut testatur illius quondam Vicarius Generalis Joannes Clericatus *in Tract. de Pœnit. dec.* 41. *n.* 7., & Patrum Tridentinorum Decretum quoad omnia Monialium Monasteria in sua Civitate, & Diœcesi existentia quotannis reipsa exequebatur, & nihilominus exorari se patiebatur a Monialibus, quæ aliquando rationabilibus de causis peculiarem pro se Confessarium expeterent. Hujusmodi regulis, & exemplis nostram quoque agendi rationem in spirituali Monialium regimine conformare curavimus; maximumque utilitatis, & quietis fructum Nos inde percepisse cognovimus. Quapropter Ven. Fratres Ecclesiarum Antistites, atque Dilectos Filios quarumcumque Religiosarum Mulierum Rectores hortamur in Domino, & enixe monemus, ut eandem viam quoad fieri potest, insistere non recusent, & non adeo difficiles se præbeant peculiaribus Monialibus extraordinarium Confessarium aliquando expetentibus, quin potius, nisi aut Monialis postulantis, aut Confessarii requisiti qualitas aliter faciendum suadeant, earum justis precibus obsecundare studeant; illud cogitantes, quod etsi liberum sit cuilibet Moniali Cardinalem Majorem Pœnitentiarium adire, cui ea in re facultas cumulativa cum omnibus locorum Ordinariis a Romano Pontifice tribuitur; nihilominus ea est aliquando necessitatis urgentia, ut remedium, quod de longinquo petendum est, non satis tempestive adveniat; Et quamvis etiam quorumlibet negotiorum expeditiones, quæ in Officio Pœnitentiariæ Apostolicæ fiunt, ab omni vel minima pecuniæ solutione inviolabiliter sint immunes; non omnibus tamen Monialibus facile est invenire, qui earum negotia in Urbe procurare velit & possit.

Jam vero postrema superest quæstio, nimirum de qualitatibus Confessarii extraordinarii, qui vel pro universa Monialium Communitate, vel pro aliqua Moniali peculiariter deputari debeat. Porro nullo unquam tempore dubitatum fuit, an in hujusmodi Sacerdote ætatis maturitas, morum integritas, prudentiæ lumen requiratur, quas quidem dotes in eo, qui ad hujusmodi munus adhibetur, necessarias esse, omnes fatentur. Sicut etiam minime dubitatur, quin idem ab Ordinario Loci specialiter pro Monialibus approbatus esse debeat, quum hujusmodi approbatio, ex Apostolicarum Constitutionum lege, omnino requiratur non solum in omnibus tam ordinariis, quam extraordinariis Confessariis, qui Monialibus, etiam Regularibus subjectis, ab earum respective Superioribus deputantur, sed etiam in iis, qui a Cardinali Majori Pœnitentiario conceduntur, etiam Apostolica Sede vacante, quo nimirum tempore amplioribus is pollet facultatibus; ut videre est in Nostra Constitutione super illius facultatibus edita, quæ est xcv. in Tomo 1. Bullarii Nostri, ubi paragrapho 54. eidem conceditur, ut vacante Sede, *Monialibus Confessarios extra ordinem valeat deputare, si eos ex aliqua rationabili causa petierint, pro earum libitu, inter approbatos ab Ordinario ad audiendas Monialium Confessiones, eligendos*. Quamobrem ad id dumtaxat redacta est controversia, an scilicet e Clero Sæculari, an vero e Regulari, eligendus sit hujusmodi Confessarius; tum inter Regulares, an assumi possit ex quolibet Ordine alias permisso; an vero semper deputari debeat ex ipso Ordine Prælati Regularis, ad quem Monasterii regimen spectat.

Sane pro Monialibus Episcopo immediate subjectis, regula est, ut Ordinarius earum Confessor sit Sacerdos Sæcularis. Extraordinarium vero ex Ordinibus Regularibus sæpissime assumi apud plerosque Episcopos usu receptum esse constat; deficiente forsan per singulas Diœceses Sæcularium Presbyterorum ad id muneris idoneorum copia. Regulares autem Prælati Monialibus sibi subjectis Confessarium Ordinarium designant e suo ipsorum Ordine, extraordinarium autem etiam ex alio Ordine Regulari deputare possunt, juxta Decretum a sæpedicta Congregatione Concilii editum *XXVI. Septembris anni MDXCV.* ac relatum in *Lib. III. Decretor. pag.* 149. *a tergo*, ubi sic legitur. = *Sacra &c. respondit*,

Pont. *dit, Superiores Regulares teneri offerre Confessarium extraordinarium ejusdem Or-* Anno
dinis, alterius vero Ordinis posse quidem, sed non teneri. Nunquam tamen, quod
A. viii. meminerimus, ullum Sacerdotem Sæcularem, aut diversi Ordinis Regularem, 1748
vidimus a Regulari Prælato Monialibus sibi subjectis extraordinarium Confessorem deputari. Denique quum aliquando evenire possit, ut in casu negligentiæ Superioris Regularis, ad Episcopum, ut supra dictum est, pertinet deputatio Confessarii extraordinarii etiam pro Monialibus Regularium regimini subjectis; nulla ipse lege tenetur ad hujusmodi Confessarium eligendum ex eo Ordine, cujus est Monasterii Prælatus; sed tali casu liberum est illi quemlibet idoneum Presbyterum Sæcularem, aut alterius Ordinis Regularem, ad audiendas earum Monialium Confessiones deputare.

At quum superioribus annis Apostolicæ Sedi expositum fuisset, pluribus de causis, iisque gravissimis, quas hic referre opus non est, non tam opportunum, quam plane necessarium videri, ut Monialium Monasteria Regularium regimini subjecta, semel saltem in anno Confessarium extraordinarium diversi Ordinis Regularem, aut e Sæculari Clero Presbyterum haberent; hujus rei examen jubente fel. record. Prædecessore Nostro Innocentio Papa XIII., assumptum fuit a peculiari Congregatione ex quinque tunc existentibus S. R. E. Cardinalibus composita, cui Nos tunc in Minoribus constituti in Secretarii munere operam præstabamus; quæque, per annum & ultra, singulis Hebdomadis cogebatur, ad discutienda, & definienda complura Ecclesiasticarum quæstionum capita, quæ deinde inserta sunt in Apostolicis Literis ab eodem Innocentio Prædecessore editis die xiii. Maji anno MDCCXXIII., quarum initium est --*Apostolici Ministerii*--, quæ etiam a san. mem. Prædecessore quoque Nostro Benedicto Papa XIII. in forma specifica confirmatæ fuerunt, per alias similes Literas datas die 23. Septembris anni MDCCXXIV.

Cum autem negotia; quæ in ea Congregatione tractabuntur; nullius privatas rationes attingerent, sed de restituenda potissimum Tridentini Concilii observantia in quibusdam Catholici Orbis Regionibus, ut ferebatur, non parum labefactata, unice ageretur: necessarium minime judicatum fuit, aliquem velut in judicium vocare, ad deducenda jura, sibique sibi adversus illa; quæ decernenda viderentur, competere forsan putaret. Sed Nostra peculiari cura erat, ad singula proposita capita totidem Dissertationes, unicuique ex præfatis Cardinalibus exhibendas, elucubrare; ad demonstranda videlicet fundamenta illius disciplinæ, quæ in usum revocanda censebatur. Nec aliter se res habuit; quum in eadem Congregatione, ut præfertur, in deliberationem venit, an decernendum foret, ut Regulares Monasteriorum Prælati, una saltem ex tribus vicibus, quibus extraordinarium Confessarium Monialibus sibi subjectis in annos singulos exhibere debent, aliquem Sæcularem, aut alterius Ordinis Regularem Presbyterum ad id deputare tenerentur, utque ipsis hac in re deficientibus, liberum esset Episcopis Locorum Ordinariis eorum defectum supplere & emendare.

Verum quum Regularibus innotuisset, a prædicta Congregatione conditum esse Decretum eorum intentioni contrarium, utpote qui minime adstringi volebant ad hujusmodi annuam deputationem Confessariorum extraordinariorum e Clero Sæculari, vel ex aliis Ordinibus, nonnullarum Religionum. Procuratores Generales petierunt admitti ad deducendas rationes, quas hujusmodi Decreto obstare putabant; Cumque id facile impetrassent, ac suam, totiusque Cœtus Regularium causam per eximios illius temporis in Romana Curia Advocatos defendi curassent; sed nihilominus prædicta Cardinalium Congregatio in priori sententia permansisset; placuit præfato Prædecessori Innocentio: antequam Decretum hujusmodi approbatione sua confirmaret, aliorum Cardinalium sententias audire. Itaque exclusis illis omnibus qui ex ipsius Pontificis deputatione, in præcedentibus Sessionibus per annuum integrum negotia discusserant;

ferant; aliisque advocatis Cardinalibus, quibus exhiberi secreto fecerat conscriptarum allegationum exempla; Nobis etiam adesse jussit, qui rationum momenta a priori Congregatione præ oculis habita, si opus esset, exponere possemus; novam Cardinalium Congregationem ex improviso coram se convocavit, in qua iterum proposita quæstio diligenter ac mature discussa fuit; ac demum ipse Pontifex, de ipsius Congregationis consilio & assensu, super hac re decrevit, ut sequitur — *Cumque ex eodem Concilio Tridentino Confessor extraordinarius bis, aut ter in anno offerri Monialibus debeat, qui omnium Confessiones audiat; si in posterum Superiores Regulares, quoad Monesteria ipsis subjecta, toties prædictum extraordinarium Confessorem deputare neglexerint, vel si etiam ex proprio eodem Ordine semper deputaverint, nec saltem semel in anno ad id munus elegerint Sacerdotem aut Sæcularem, aut Regularem alterius diversi Ordinis professorem, in his casibus Episcopi, pro sui arbitrio & conscientia, deputationem hujusmodi facere possint, nec illa quovis titulo, aut prætextu, a Superioribus Regularibus valeat impediri.*

Perscriptum sane fuit hujusmodi Decretum ea occasione qua egebatur de restituenda in certis quibusdam Regionibus Ecclesiastica disciplina ad formam Concilii Tridentini; Verum ipsius Decreti vigor ad eas dumtaxat Regiones minime restrictus fuit, quum & animarum pericula, quæ ex perpetua Confessorum ejusdem Ordinis deputatione timebantur, in omnibus Monasteriis Regularium regimini subjectis locum habere possint, & quæcumque adversus Decretum ipsum adducta fuerunt, ex generalibus Ordinum Statutis, & ex Constitutionibus Monialium Regularibus subjectarum, fuerint desumpta. Cumque judicatum fuerit, ea omnia nequaquam obstare, quo minus ita decerneretur, sequitur, ut quamvis eidem Decreto causam dederint peculiarium quarumdam Regionum necessitates Apostolicæ Sedi eo tempore expositæ, illud tamen generale sit, & universos per Orbem Regulares Monasteriorum Monialium Prælatos afficere debeat. Cum vero deinde alter laudatus Prædecessor Benedictus XIII. Innocentii Literas in forma specifica confirmaret, Nobis constat, illius mentem fuisse, ut hujusmodi Decretum universalis, & inviolabilis legis vim obtineret. Super quo nihilominus ne ulla apud aliquos supersit dubitatio; Nos ipsi, præsentium Literarum vigore, ac Motu proprio, & certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ipsum relatum Innocentii Prædecessoris Decretum, Statutum, Mandatum, atque Præceptum, ad omnia per Orbem ubique existentia, & Regularium regimini subjecta Monialium Monasteria, quatenus opus sit, expresse extendentes & ampliantes; decernimus atque statuimus, ut singulis annis, incipiendo a proximo millesimo septingentesimo quadragesimo nono a Nativitate Domini decurrendo, Regulares Monasteriorum Prælati teneantur bis aut ter in anno Confessarium extraordinarium universis Monialibus in iis degentibus offerre; si vero ipsi forsan hujusmodi Confessarii extraordinarii deputationes intra præscripta tempora omiserint, vel semper proprii Ordinis Regularem Sacerdotem ad hunc effectum deputaverint; itaut præfatæ Moniales semel saltem in anno Confessarium extraordinarium e Clero Sæculari aut ex alio Ordine Regulari non habeant; ad Episcopos Diœcesanos, omni appellatione remota, devolvatur jus supplendi eorumdem Prælatorum defectum (si nempe pensatis rerum circumstantiis, ita expediens esse judicaverint) per deputationem Confessarii extraordinarii, quem tam in uno, quam in altero casu, aut e Clero Sæculari, aut ex alio Regulari Ordine, pro ipsorum arbitrio, deligere possint, & valeant.

Quocirca dilecto Filio Nostro S. R. E. Cardinali, moderno Nostro, & pro tempore existenti Romani Pontificis in Urbe ejusque Districtu Vicario in Spiritualibus Generali, earumdem præsentium tenore committimus, & mandamus, ut hæc nostra Decreta, atque Statuta, tam in omnibus ejusdem almæ Urbis Monasteriis, quæ Regularium regimini subsunt, quam in aliis quibusque Regula-

Pont. gularium aut Sæcularium Mulierum, aut Puellarum Domibus, seu Collegiis, Anno atque Conservatoriis, quibus unicus ordinarius Confessor a Superioribus depu-
A. viii. tari solet; in omnibus & per omnia, juxta earumdem Literarum præscriptum, 1748 exactissime observari & adimpleri faciat; ne forte audiri contingat, quod cum magna animi molestia dictum aliquando esse cognovimus, Apostolicas Constitutiones Romæ quidem ferri, & publicari, sed eas minime in ipsa Urbe ad effectum perduci.

Eandem porro curam & sollicitudinem injungimus & demandamus Vener. Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis per omnes universi Orbis Ecclesias constitutis; quibus, ut satis perspectum putamus voluntatis nostræ studium, tum in eorum rationabilibus querelis, justisque petitionibus suscipiendis, quam in corruptelis, quas irrepsisse indicaverint, eliminandis; idque non ex ingenio nostro quidquam dummodo, nec peregrinas novitates inducendo, sed veteres ut plurimum leges & regulas, vigili Prædecessorum nostrorum providentia jam pridem constitutas, in pristinum debitumque vigorem, & usum revocando; Ita eosdem meminisse volumus, proprium zeli Pastoralis officium non in eo situm esse, ut adversus ea, quæ contra leges fiunt, inutiliter deplorando declament; sed ut illa de medio tollere curent, adhibitis opportunis remediis in eum finem jam præstitutis; implorato etiam Apostolicæ Sedis auxilio, ubi impedimentum aliquod eorum auctoritati, & legum executioni, afferri contingat, omnesque diligentias, & curas, quas corrigendis abusibus ipsi fideliter impenderint, in irritum cedere videant.

Quoniam vero tam in superius allegato Clementis XI. Edicto, quam in Synodalibus pluribus Episcoporum Constitutionibus statutum esse conspicimus, ut quo tempore extraordinarius Confessor alicui communitati deputatus ministerio suo fungitur ordinarius Confessor nullum ipsi impedimentum afferre audeat, multoque minus præsumat per id temporis alicujus Monialis, sive Superiorissæ, sive Novitiæ, sive Conversæ, neque demum alterius cujuscumque Personæ intra septa Monasterii, aut piæ Domus commorantis, Sacramentalem Confessionem audire; Nos id quoque approbatione Nostra roborantes & confirmantes, statuimus, & mandamus, ut Episcopi quidem, si de Monasteriis, aut Domibus eorum regimini subjectis agatur, Regulares autem Superiores, quod ad illas Communitates attinet, quibus ipsi præsunt, pro hujusmodi Legis implemento advigilent, & contravenientes meritis pœnis coerceant, & afficiant.

Ac demum quibuscumque Confessariis extraordinariis, qui vel alicui Communitati generaliter, vel peculiariter alicui personæ in Monasterio degent, concessi, ac deputati fuerint, districte inhibemus, sub pœnis adversus accedentes ad Monasteria Monialium, & cum ipsis conversantes, præsertim Regulares a Prædecessoribus nostris quandocumque statutis (quas etiam præsentium vigore confirmamus, & innovamus), ne, postquam suum officium impleverint, ad idem Monasterium ulterius accedere, aut ullius generis commercium intra ipsum quomodocumque continuare & fovere, etiam sub spiritualis causæ, aut necessitatis obtentu & colore, audeant, aut præsumant.

Decernentes, ipsas præsentes Literas, atque omnia & singula in eis statuta, atque præscripta, etiamsi quicumque in iisdem interesse habentes, seu habere prætendentes, ad id vocati, & auditi non fuerint, nec præmissis consenserint, aut alterius cujuscumque generis defectus forsan adversus eas objiciatur, semper & perpetuo valida, & efficacia esse & fore, & ab omnibus, ad quos spectat, atque in futurum spectabit, inviolabiliter etiam perpetuo observari. Sicque & non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Congregationes ordinarias, aut peculiariter deputatas, aliosque Cardinales etiam de Latere Legatos, ac Vice-Legatos, & Apostolicæ Sedis Nuncios, judicari, & definiri debere; sublata eis, & eorum cuili-

PONT. cuilibet, aliter judicandi, definiendi, ac interpretandi facultate, & auctoritate; atque irritum, & inane decernentes, quidquid secus a quoquam scienter, vel ignoranter contigerit attentari. ANNO A.VIII. 1748

Non obstantibus quibuscumque etiam Apostolicis, ac Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non quarumcumque Ecclesiarum, & Ordinum Regularium, seu Congregationum, aut Societatum, & Institutorum, etiam S. Joannis Hierosolymitani, aliorumque Militarum Ordinum, seu Monasteriorum Virorum, aut Monialium, aliarumque piarum Domuum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, usibus, & consuetudinibus etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, exemptionibus, & indultis, etiam in corpore juris clausis, aut Literis Apostolicis, cuilibet præmissorum, sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, etiam hic de necessitate exprimendis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam irritantibus in genere, vel in specie, & derogatoriarum derogatoriis, quomodolibet in contrarium concessis, ac pluries confirmatis, & approbatis, & innovatis; quibus omnibus, & singulis, hac vice dumtaxat, & ad præmissorum effectum, illis alias in suo robore permansuris, de Apostolicæ potestatis plenitudine derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus demum, ut earundem præsentium Transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides, tam in judicio, quam extra illud, ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc nostrarum confirmationis, approbationis, innovationis, voluntatis, mandati, statuti, decreti, & declarationis infringere, vel ei ausu temerario contrahire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVIII Nonis Augusti, Pontificatus Nostri Anno octavo.

D. Card. Passioneus. J. Datarius.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi. J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.
Publicata die 16. Augusti ejusdem Anni.

PONT. ANNO

NUM. LXVIII.

A.VIII. 1748

DE CONCESSIONE.

Et executione dispensationum Matrimonialium: altera Epistola ad Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos Regni Poloniæ.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

AD tuas manus pervenisse speramus Epistolam nostram Encyclicam datam die 29. superioris mensis Junii, de Dispensationibus, quas pro contrahendo Matrimonio intra gradus jure prohibitos Hæreticis Conjugibus concessisse, Apostolicæ Sedis Ministri falso immutabantur. Attamen hanc aliam

Pont. aliam rursus ad te mittere cogimur ; cum enim res , unde falsus ille rumor Anno exortus est , in apertum educta sit, eamque omnibus notam fieri oporteat, A. viii. ex Nostris ad eam animadversionibus alii proficere , meliusque in posterum , 1748 quæ agenda sunt , constituere poterunt.

Episcopus quidam istius Poloniæ Regni duobus Lutheranis Conjugibus , qui in secundo affinitatis gradu inter se conjuncti erant , contrahendi Matrimonii facultatem dedit. Rogatus , quo jure id fecisset ; an uti executor alicujus dispensationis , quæ concessa fuisset vel a Nostra Dataria , vel Pœnitentiaria , vel a Sanctæ Inquisitionis Officio ; namque hæ viæ sunt , quibus hujusmodi dispensationes a Sede Apostolica expediri consueverunt ; nullas se accepisse ingenue fassus est ; sed fecisse ea generali potestate respondit , quam sibi , ut Episcopo in remotis degenti , Sedes Apostolica elargita est ; factumque suum excusavit more recepto suæ Diœcesis & Prædecessorum suorum consuetudine. Addidit etiam , ad id faciendum adductum fuisse spe , quam ipsi dederunt Conjuges , quamprimum ad Fidem Catholicam se conversuros ; quod si intra debitum tempus minime adimplerent , se vi eos adigendi cohabitatione prohibita , potestatem habere.

Ut ab hujusmodi narrationis serie minime discedamus , in primis id compertum est , e nostris Tribunalibus dispensationem super impedimento affinitatis pro contrahendo Matrimonio inter duos hæreticos neutiquam emanasse. Episcopus est , qui concessit , affirmatque , fecisse vi generalis cujusdam facultatis , quam Sedes Apostolica impertiri consuevit Episcopis , qui extra Europam , vel in remotis Europæ partibus constituti sunt.

At quid dicendum esset , si facultas , de qua agitur , dispensandi in secundo gradu , non comprehenderet Matrimonia inter hæreticos contrahenda ? Et quidem res ita se habet ; etenim facultates , quæ dantur Europæ Episcopis , qui in dominio Catholicorum Principum positi sunt , in hæc verba conceptæ sunt : *Dispensandi in tertio , & quarto simplici & mixto tantum cum pauperibus , in contrahendis : in contractis vero , cum Hæreticis , conversis , etiam in secundo simplici , & mixto , dummodo nullo modo attingat primum gradum , & in his casibus prolem susceptam declarandi legitimam.*

Prætereundum ducimus , in dispensatione , de qua agimus , & quæ ab Episcopo concessa , & a Nobis lecta est ; nullibi ab ipso impressum fuisse , quod dispensationem impertiebatur ex vi Apostolicæ facultatis ; hac enim declaratione omissa , actus nullus ac irritus efficitur ; ut in earumdem facultatum formula aperte statuitur : *Et in dispensationibus hujusmodi declaretur expresse , illas concedi tamquam a Sedis Apostolicæ Delegato : ad quem effectum etiam tenor hujusmodi facultatum inferatur , cum expressione temporis , ad quod fuerint concessæ ; alias nullæ sint.* Sed id solum sciscitabimur , ubinam contineatur facultas dispensandi in secundo gradu ? Certe Nobis respondebitur ; in verbis illis paulo ante laudatis : *etiam in secundo simplici & mixto , dummodo nullo modo attingat primum gradum.* Nos statim reponemus , ante ea verba hæc alia occurrere : *In contractis vero , cum hæreticis conversis &c.* Et ideo , cum facultates limitatæ sint ad Matrimonia contracta , non autem contrahenda ; ad hæreticos conversos , non autem ad eos , qui se convertendi spem faciunt : Sane unusquisque facili negotio , istuque , uti dicitur , oculi , dignoscere poterit facultatis abusum in concessione dispensationis , quæ ut diximus , in causa fuit , cur sinister rumor , & popularis obtrectatio adversus Apostolicæ Sedis Ministros suscitaretur.

Degunt quibusdam in locis istarum Regionum Catholici cum Hæreticis mixti palam inter se Matrimonia contrahunt ; & nemo est , qui contrahentes corripiat , & puniat , aut illis adversetur. Hoc autem posito , qui fieri potest ut hinc colligatur Dispensationis concessio super aliquo impedimento in hujusmodi Matrimoniis inter Catholicum , & Hæreticum , & multo magis inter duos

PONT. Hæreticos, ut in specie, de qua agitur, contigit? Tolerat quidem in ANNO aliquibus locis Apostolica Sedes Matrimonia inter Catholicum & Hæreticam, vel Hæreticum, & Catholicam, cum nequeat impedire; & Eccle- 1748.
A. VIII. siastica quadam prudentia, ne majora mala enascantur, dissimulat, at tacet. At, quod Apostolicæ Sedis auctoritate gratiosa in hisce Matrimoniis dispensatio super gradu, aut alio impedimento concedatur, fieri nunquam potest, nisi præcedat hæresis abjuratio, juxta ejusdem Sedis Apostolicæ disciplinam a Nobis in præcedenti Epistola expositam, & juxta recensita concessæ facultatis verba.

Sed respondetur: ab anterioribus Episcopis, qui easdem facultates iisdem verbis conscriptas habebant, quibus conceptæ sunt illæ, de quibus quæstio est, id peractum fuisse. Nos ignoramus, quid egerint Episcopi Prædecessores; id solum Nobis compertum est, quod, si dispensaverunt in Matrimonio non contracto, sed contrahendo, in Matrimonio inter duos adhuc in hæresi permanentes; perperam ac male egerunt, grave admiserunt peccatum, multorumque malorum reos se fecerunt, quia facultates eis concessas attento animo non considerarunt, ex quibus, veluti ex fonte, omnis delegata auctoritas dimanat.

At Nobis reponitur: quidquid factum est, idoneo factum, quia Conjuges suam conversionem polliciti sunt. Id autem, an verum sit, paulo post videbimus. Interea ponatur, revera Conjuges id promisisse: quæritur, cum facultas a Sede Apostolica concessa præscribat, ut dispensetur in secundo gradu cum Hæreticis jam conversis, quomodo Episcopus arbitratus sit, ea se uti posse in dispensando non cum Hæreticis jam conversis, sed cum iis, qui solummodo conversionem promiserant? cumque Sedes Apostolica hujusmodi dispensationes, nisi conversione jam facta, ut late in Nostra prima Epistola Encyclica demonstratum est, concedere non solent; quæritur iterum, quomodo ejus Delegatus in tantum ausum devenerit, ut cum iis, qui nudam promissionem se convertendi fecerant, dispensare non dubitaverit?

Additur demum: si fidei datæ Conjuges Hæretici defuerint, acriter punientur, eisque simul habitare interdicetur. Nos minime latet, discrimen, quod inter infidelem, & hæreticum intercedit: primum quidem ad amplectendam Fidem Catholicam, ad quam se per Baptismum minime obligavit, cogi non posse: e diverso hæreticum, qui jam Baptismum suscepit. At vero Nobis ignotum est, an usu & consuetudine receptum sit, ut Hæretici ad Catholicam veritatem profitendam constringi possint in iis regionibus, in quibus a Principibus permissum est, ut commixti cum Catholicis vivant, eademque juris æquabilitate, & civili consuetudine fruantur. Sed quidquid de hoc sit, illud necessarium esset ostendere, quibus argumentis, ac probationibus Hæreticorum Conjugum promissio demonstretur. In Dispensatione enim hæc verba leguntur: *ob spem, quod ad Fidem Orthodoxam convertentur*. Spes autem a promissione omnino diversa, & distincta est. Si quando autem de separatione, ob frustratam spem a Conjugibus datam, agi vellet; cum res sit de Matrimonio contracto, non inter unum Hæreticum, & alterum Catholicum, absque alio impedimento, quam illo Religionis; sed de Matrimonio inito inter duos Hæreticos in secundo affinitatis gradu conjunctos; locus non esset separationi tantum *quoad thorum*, sed etiam alteri *quoad vinculum*; quæ injungenda esset a Dispensante, publice protestatione emissa, se nullo jure, atque auctoritate dispensasse, ac proinde dispensationem irritam, ac nullam fuisse.

In priori Epistola nostra Encyclica scripta die 29. Junii admonuimus, ut ii, quibus executio Dispensationum Matrimonialium, quæ in Urbe conceduntur, committitur, eas attente legant, & bene ac diligenter perpendant. Nunc autem eadem repetimus, & insuper addimus, ut legantur, & considerentur etiam facultates, quæ a Sede Apostolica conceduntur, priusquam aliquis illis utatur; cum minime deceat, ut aliorum culpa vel Sedi Apostolicæ, vel ejus Mini-

Pont. Ministris vitio vertatur, & quod ab aliis peccatum est, crimen eis detur. Interea autem Tibi, Venerabilis Frater, & Christiano Gregi tuæ curæ commisso, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Anno

A. VIII. 1748

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die VII. Augusti MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri anno octavo.

Pont. NUM. LXIX. Anno

A. IX. 1748

DECRETUM

Quo prohibetur cuilibet in posterum Libros, Scripturas, aliaque Opera quæcumque Typis imprimere, seu aliter in lucem edere, in quibus de imminutione dierum Festorum de Præcepto, sive pro, sive contra eam agatur.

BENEDICTUS PP. XIV.

NON multi menses effluxerant, ex quo placuit Omnipotenti Deo humilitatem Nostram, nullis suffultam meritis, ad universalis Ecclesiæ regimen assumere, quum plurium, & pietate, & Doctrina insignium Virorum, necnon Episcoporum per Ecclesias tam circa, quam ultra Montes constitutorum, instantiæ ad Nos deferri cœperunt, ut numerus dierum Festorum de Præcepto in satis nota Constitutione rec. mem. Prædecessoris Nostri Urbani Papæ VIII. præfinitus, auctoritate Nostra minueretur. Quam quidem ob rem, Nobis exponebant, & nimis grave detrimentum humilioris sortis hominibus, qui manuum suarum laboribus se ipsos, suasque familias sustentare coguntur; ex hujusmodi Festorum dierum numero, quibus operari prohibentur, inferri; Et simul arduum vel potius impossibile esse, debitam, exactamque eorum observantiam & sanctificationem a populis obtinere; siquidem post innumeras districtasque leges ea de re latas, & curas adhibitas, numquam sæpius cauponæ atque popinæ frequentari dignoscuntur, quam ipsis diebus Festis, pomeridianis potissimum horis, non sine scandalo, & rixarum, aliorumque criminum sequela. Cumque Carissimus in Christo Filius Noster Carolus utriusque Siciliæ Rex Illustris post aliquot annos Urbem ingressus ad Nos comiter accessisset, non omisit summo zeli studio pro hujusmodi Festorum dierum in suis Regnis imminutione Nobiscum agere.

Nos autem cum primum illæ, quas supra diximus, instantiæ ad Nos pervenerunt, minime labori percipimus, ac rem ipsam in suis fontibus inspiceremus; quin etiam satis amplam Dissertationem ea de re exaravimus, & publicari curavimus, in qua pleraque a Nobis demonstrata sunt, ad hanc minuendorum Festorum materiam pertinentia, pluresque hujusmodi imminutionis viæ indicatæ fuerunt; sed nihil definitum, aut pro auctoritate statutum fuit; quum id Nobis unice propositum tunc fuisset, ut aliorum sententias intelligeremus, non solum circa rationem peragendæ Festorum dierum reductionis, sed etiam super ipsius imminutionis substantia, an eam fieri, vel potius rem in priori statu relinqui præstaret; itaut, qui reductionem nequaquam faciendam existimaret, minime necesse haberet de illius executionis modo inquirere, aut Nobis consilium præstare.

Quadraginta porro fuerunt, quorum consilium requisivimus inter quos nonnulli hujus S. R. E. Cardinales, Episcopi plures tam Itali, quam Ultramontani, reliqui Theologiæ aut Sacrorum Canonum Professores, vel in Ecclesiasticæ Disciplinæ rationibus tum Romæ, tum alibi, agendo potissimum experiendoque versati. Horum omnium responsa, juxta mandatum Nostrum, scripto concepta, quæ adhuc apud Nos asservantur, cum accepissemus; ex prædi-

Pont. prædicto numero, tres ſupra triginta invenimus, qui Feſtorum dierum immi- Anno
nutionem vel neceſſariam, vel utilem omnino fore aſſirmabant; ex his vero,
A. IX. quindecim Nobis ſuadebant, ut edita generali Apoſtolica Conſtitutione, hujuſmodi 1748
immminutionem in univerſa Eccleſia ſtatueremus; alii autem numero octodecim, audiendas eſſe cenſebant inſtantias Eccleſiarum; atque Diœceſium, earum peculiaribus neceſſitatibus diverſa atque opportuna ratione conſulendum. Quod vero pertinet ad ipſius reductionis modum; quum in Concilio Provinciali Tarraconenſi, habito ſub ſan. mem. Prædeceſſore Noſtro Benedicto XIII. Pontifice de Nobis optime merito, conditum fuerit Decretum, ut accedente Apoſtolicæ Sedis approbatione & auctoritate, ac ſalva obligatione ſanctificandi, ut prius, omnes dies Dominicos, & ſolemniores quaſdam Feſtivitates, quibus nimirum & aſſiſtendum foret Sacrificio Miſſæ, & abſtinendum ab operibus ſervilibus, in aliis quibuſdam Feſtis minus principalibus, tenerentur quidem Fideles ex præcepto Miſſam audire, ſed reliquum diei tempus operibus & laboribus quibuſque exercendis, etiam ſervilibus nuncupatis, licite impendere poſſent; cumque ipſius Concilii Patres Anno Domini MDCCXXVII. hujuſmodi Decreti approbationem & confirmationem a præfato Benedicto Prædeceſſore petiiſſent, idemque Prædeceſſor Anno ſequenti MDCCXXVIII. Decretum ipſum per ſuas Apoſtolicas Literas in forma Brevis approbaſſet & confirmaſſet; ex præfatis XXXIII. conſulentibus, viginti tres in eo concordes fuerunt, ut Feſtorum dierum reductio juxta formam & methodum Decreti Conciliaris Taraconenſis fieri deberet, reliquis decem in diverſas ſententias abeuntibus; aliis nempe tollendas omnino cenſentibus Feſtivitates aliquot ex his, quas Urbanus VIII. ſervari mandaverat, aliis proponentibus plurium Feſtivitatum conjunctionem in unam diem de præcepto ſanctificandam; aliis vero complura Sanctorum Feſta in dies Dominicos transferentibus.

Nos autem, horum omnium conſiliis perlectis, matureque perpenſis, nequaquam expedire judicavimus generalem hac de re Conſtitutionem edere, quum Nobis animo obverſarentur multimodæ difficultates olim adverſus prædictam Urbani Prædeceſſoris Conſtitutionem excitatæ ab iis ipſis, qui pro illius promulgatione conſilium dederant, & preces obtulerant. Quapropter, ut & Apoſtolicæ Sedis auctoritati ac dignitati proſpiceremus, & ſimul oſtenderemus, quanto in honore apud Nos habeantur Ven. Fratres Noſtri Eccleſiarum Antiſtites, quos quidem ſuarum Diœceſum neceſſitates optime intelligere, maximoque zelo pro Dei cultu & gloria flagrare non dubitamus, id Nobis ſervandum propoſuimus, & re ipſa ſervavimus, ut nihil hac in re decerneremus, niſi poſtquam Epiſcopi pro ſuis Provinciis, peculiares Eccleſiarum & Populorum neceſſitates Nobis demonſtrantes, Feſtorum dierum imminutionem poſtulaſſent. In quo tamen non cuilibet anguſtæ Diœceſis Epiſcopo id optanti annuendum cenſuimus, niſi ſimul finitimi alii Præſules id ipſum expeterent; quo ſcilicet ritus & diſciplinæ uniformitas, quantum fas eſſet, in vicinis, atque conterminis Diœceſibus conſervaretur. Præterea nihil innovari voluimus, non ſolum in hac Noſtra Romana Urbe, pro qua peculiares quædam circumſtantiæ ponderandæ ſunt, quæ aliis Civitatibus ac Diœceſibus aptari nequeunt; ſed nec in Noſtra Bononienſi Civitate ac Diœceſi, cujus Paſtorale regimen una cum Supremo Pontificatu retinemus, ne ſcilicet aliis exemplo & judicio Noſtro præire voluiſſe videremur, ut pro ſuis Diœceſibus licet inviti, id facerent, quod Nos ipſi Bononiæ feciſſemus; aut hominum cenſuram adverſus illos excitaremus, qui non idem egiſſent, quod Nos ſtatuiſſe viderent in Diœceſi regimini Noſtro immediate ſubjecta.

Hanc igitur agendi normam conſtanter ſequentes, oblatis Nobis multorum Epiſcoporum petitionibus, præceptum obſervandi dies Feſtos in pluribus Diœceſibus atque Regionibus, juxta modum inferius dicendum, benigne relaxavimus; Nec aliquid invenire eſt hac in re uſpiam a Nobis fuiſſe ſtatutum, ſive præ-

præcedentibus instantiis, & causarum expositionibus, pro singulis Civitatibus, & Diœcesibus, ex parte earumdem Antistitum, ad Nos & Apostolicam Sedem delatis. Quod vero spectat ad modum relaxandi hujusmodi præceptum, quum adverterimus, legem audiendi Missam, ab alia feriandi ab operibus servilibus, distinctam plane, & separabilem esse; ipsosque etiam Episcopos non solum frequenter agrorum cultoribus, sed & urbanis quandoque Operariis, haud difficulter concedere, ut dies Festos, officio Missæ dumtaxat assistendo, sanctificent, de cætero autem laboriosis operibus incumbere valeant: quin etiam a quibusdam Moralis Theologiæ Scriptoribus, licet audacter, assertum fuisse viderimus, immunes esse a peccato pauperes, & inopes, qui Festis diebus etiam solemnioribus, quo valeant egenas familias suas sustentare, audito Sacro, laboribus manuum suarum, quantumvis servilibus, per plures horas occulte, & sine scandalo occupantur: cumque potissimum Tarraconensis Decreti ab Apostolica Sede, ut supra dictum est, approbati, illustre exemplum præ oculis haberemus: In admittendis Episcoporum Instantiis, hanc observavimus methodum, ut, firmam & ratam relinquentes utramque legem de audienda Missa, & de abstinendo ab operibus servilibus in omnibus diebus Dominicis, & in præcipuis quibusdam anni Festivitatibus; aliarum minus solemnium sanctificationem ita deinceps fieri permitteremus, ut, audita Missa, reliquum diei tempus pauperibus liberum esset ad laboriosa quæque opera exercenda. Neque vero facilem aditum apud Nos invenerunt aliquorum Antistitum preces, qui Festorum dierum imminutionem alia via & ratione in suis Diœcesibus fieri optabant, translatis nimirum in dies Dominicos Sanctorum Festivitatibus per hebdomadas occurrentibus.

Per hæc autem minime detractum censeri debet providæ Constitutioni Prædecessoris Nostri Urb. Papæ VIII. quam & Apostolico illius zelo dignam, & eorum temporum rationibus maxime aptam fuisse agnoscimus, & profitemur. Nec aliter profecto de illa Nos judicare dicendum esset, etiamsi (prout fert earum legum natura, quæ ad Ecclesiasticam disciplinam, mutationibus merito subjectam, unice pertinent), ex novis, non levibus, neque pro ingenio excogitatis causis, sed tot insignium Ecclesiæ Præsulum judicio comprobatis, plures dies Festi de præcepto in Urbani Catalogo descripti, ex observandorum dierum numero exempti omnino fuissent. Ideoque minus hoc dici potest, ubi nulla ex Festivitatibus in ea Constitutione designatis peculiari cultu & sanctificatione privata est; sed in aliquibus dumtaxat permissum fuit, ut Divinis Mysteriis religiosa saltem præsentia celebratis, cuilibet licitum esset operibus, & laboribus humanæ vitæ utilibus, & necessariis intendere.

Quod enim Ecclesiastica disciplina, salvo honore præcedentibus Constitutionibus, earumque auctoribus debito, & sine eorum reprehensione atque injuria, immutari valeat, innumeris possemus exemplis apertissime comprobare, a quibus, cum in re minime dubia versemur, recensendis supersedemus; illudque solum monuisse sufficiat, tunc demum innocuam esse antiquæ disciplinæ mutationem, dum non temere atque inconsulto, sed a legitimis Superioribus, & justis de causis fiat, quas Innocentius III. Prædecessor Noster in Concilio Lateranensi quarto *Can.* 50. commemorat.

Et Nos quidem jure Nobis polliceri posse videbamur, dum circa propositam dierum Festorum imminutionem adeo caute, adeo ex aliorum potius sententia, quam ex auctoritate, qua fungimur, omnia ad hunc diem agere studuimus, nec nostram agendi rationem in aliorum censuram & offensionem incidere debere, nec Ecclesiæ pacem, quæ Nobis summopere cordi est, ullo modo turbandam fore. Verum nonnulla intervenerunt, quorum causa eam Nobis spem in irritum cessisse dubitamus. Quum enim inter Viros doctos disputari cœperit, recte ne, an secus, Episcopi faciant, qui ab Apostolica Sede postulant, ut liceat in suis Diœcesibus aliquos dies Festos de præcepto minus principales

sola

PONT. sola Missarum auditione sanctificare, non interdicto in reliquis horis negotio- ANNO
rum & operum etiam servilium exercitio, quamvis facile intelligamus, hu-
A. IX. jusmodi dissidia ex diversa hominum judicandi & opinandi ratione ortum habere, humanasque res omnes similibus dissensionibus plerumque subjectas esse; 1748
nihilominus ab aliquibus doctis probisque Viris demonstratum Nobis est, in hac controversia, Scribentium stilum intra innocuae disceptationis terminos non constitisse; dubitarique posse, ne ab improbandis postulantium studiis, ad ipsius concessionis reprehensionem sensim disputatio transierit; adeoque incaluisse concertationis aestum, ut in publicis Libris & Scripturis graviores accusationes & censurae in contrariae sententiae defensores utrimque conjectae fuerint; ex quo sane novarum turbarum occasio, cum Ecclesiasticae pacis detrimento, existere posset.

In hoc statu rerum, Nos unam ab altera consultationis causa sejunximus. Quaecumque circa Nostram agendi rationem dicta & conscripta palam, Nobis observanda offerebantur, ea nec audire voluimus; sed testimonio conscientiae Nostrae contenti, illa omnia vel neglexinus, vel nimio contendentium ardori condonavimus. Quod vero spectat ad ipsam ferventis disputationis naturam, illius examen primum demandavimus nonnullis in Theologica facultate praestantibus Viris; qui sane, omnibus visis atque perpensis, retulerunt, neutra ex parte ullum catholici dogmatis caput adductum fuisse, nihil adversus Urbani VIII. Constitutionem contumeliose aut irriverenter esse dictum, nullum esse locum in contendentium scriptis, quantumvis adversariorum censura notatis, cui genuinus Catholicus sensus revera non subsit. Approbato Theologorum judicio, quod luculentissimis Scriptis ediderunt, quid facto opus esset, ut ulterioribus perturbationibus occurreremus, exquisivimus; & aliquot Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, aliorumque Ecclesiasticae Disciplinae peritorum consilium fuit, ut universae quaestioni, auctoritate Nostra Apostolica, silentium imponeretur, publicandisque in posterum super ea Libris & Scriptis aditus intercluderetur; id quod a Praedecessoribus Nostris Romanis Pontificibus, ad alias extinguendas controversias similiter exardescentes, non semel factum fuisse constaret. Horum consilium Nos, matura deliberatione praehabita, & probavimus, & exequendum statuimus, eo maxime, quod, si Scribentibus pro una aut altera sententia, hic finis propositus est, ut Ecclesiarum Antistites vel a petendo minuendorum Festorum Indulto retrahantur, vel ad illud postulandum incitentur, tot sunt, quae ad hunc diem in utramque partem scripta & dicta fuerunt, ut quilibet Episcopus satis in illis habeat, quo suum denique consilium capere possit, prout ad optimum Dioecesis suae statum, & ad Dei gloriam, magis expedire judicaverit.

Quapropter Nos hujusmodi consilio adhaerentes, de Apostolicae Potestatis plenitudine, praesentis nostri Decreti vigore, omnibus & singulis infrascriptis, in virtute sanctae obedientiae, & sub poenis infra statuendis, prohibemus primo, ne ullam hujus Decreti explicationem, interpretationem, aut commentarium, nec multo minus ullum Librum, Dissertationem, Epistolam seu, alterius generis opus, quo Decretum ipsum sive directe, sive indirecte oppugnetur, edere aut publicare audeant. Secundo vetamus & interdicimus ne ullos in posterum Libros, Libellos, Relationes, Theses, Folia, Epistolas, vel alterius cujuscumque generis Opera & Scripta, in quibus de imminutione dierum Festorum de praecepto, aut de facultate concedenda, vel deneganda, ut audita Missa in nonnullis minus principalibus anni Festis fas sit operibus servilibus vacare, sive ex professo, sive incidenter agatur, sive cum vero, sive cum ficto Auctoris nomine, sive sub alieno, vel etiam sine alicujus nomine, Typis imprimere, vulgare, seu alia quacumque ratione in lucem edere praesumant. Tertio quaecumque ad hunc diem hac super re edita fuerunt Opera & Scripta iterum praelo subjici, & reduci, multoque magis nova Folia, Opora, Epistolas,

Pont. las, Dissertationes, aliaque præmissa, post hæc sub anteriori data, fraudulen- Anno
ter imprimi, aut publicari, similiter prohibemus; Decernentes, quæcumque
A. IX. hujusmodi Opera & Scripta in spretum & fraudem præsentis Decreti, impri- 1748.
mi de cætero forsan, vel alias, ut supra dictum est, in lucem prodire contingat, ea omnia & singula, absque alio examine, & in pœnam inobedientiæ & contumaciæ, in Indicem Librorum prohibitorum quamprimum referri. Hujus autem Decreti lege omnes & singulas cujuscumque status, gradus, conditionis, & dignitatis Personas Ecclesiasticas & Sæculares, & cujuscumque Ordinis, seu Congregationis, & Instituti, etiam Societatis Jesu, & Militiæ Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, aliorumque etiam specialem, & individuam mentionem requirentium Ordinum, Regulares, aliosque Ecclesiasticos quoscumque, etiam Episcopali, Archiepiscopali, & Patriarchali dignitate fulgentes, & S. R. E. Cardinales, æqualiter teneri, & expresse comprehendi, decernimus, & declaramus. Contravenientes vero, præter Librorum & Operum prohibitionem, ut præfertur, si quidem Laici fuerint, in excommunicationem majorem latæ sententiæ, a qua nemo, præter Nos & Successores Nostros Romanos Pontifices, nisi in mortis articulo, ipsos absolvere valeat, Ecclesiasticos autem usque ad Sacerdotalem gradum inclusive, pœna suspensionis a Divinis, in Superioribus vero gradibus constitutos, suspensionis ab exercitio Pontificalium, & a perceptione fructuum suorum Beneficiorum, Pensionum Ecclesiasticarum, Monasteriorum, Episcopatuum, & Archiepiscopatuum, aliorumque Ecclesiasticorum redituum quorumcumque, quarum pœnarum relaxationem, & respectivam rehabilitationem, Nobis, & Successoribus Nostris Romanis Pontificibus privative reservamus, ipso facto, absque alia declaratione, incurrere decernimus & sancimus. Præterea Typographos & Bibliopolas, qui Libros, Scripta, aut Folia hujusmodi, contra Decreti Nostri legem, Typis imprimere, aut recudere, seu vulgare & venundare ausi fuerint, omnibus & singulis pœnis tam pecuniariis, quam corporis afflictivis, quæcumque statutæ sunt adversus eos, qui Libros prohibitos imprimunt, aut evulgant, sive venales proponunt, subjacere, & re ipsa mulctari & plecti, volumus & mandamus.

Ut autem nemo de præmissis ignorantiam allegare aut prætendere possit, volumus & mandamus, hoc ipsum Decretum, seu illius exempla, ad valvas Basilicarum Urbis, & Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque Generalis Innocentianæ, & in aliis solitis locis ipsius Urbis, per Cursores Nostros publicari & affigi, atque ita publicatum & affixum, omnes & singulos perinde afficere, ac si unicuique personaliter intimatum & notificatum fuisset; Ac præterea ipsius transumptis, seu exemplis, etiam impressis, cujuscumque Notarii publici manu subscriptis, ac sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, parem omnino fidem ubique locorum ab omnibus haberi, ac si Decretum ipsum manu Nostra subscriptum ipsis foret exhibitum, vel ostensum.

Datum Romæ in Palatio Apostolico Quirinali die xxv. Nov. MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno nono.

NUM. LXX.

DE MATRIMONII

Validitate inter virum Judæum, & mulierem Hæreticam. Expenduntur Leges Hebræorum, & Leges Imperiales quoad Virum, Canones, & Ecclesiastica consuetudo, ejusque vis, quoad Mulierem.

Dilecto Filio Nostro Henrico Sanctæ Mariæ in Porticu S. R. E. Presbytero Cardinali Duci Eboracensi nuncupato.

BENEDICTUS PP. XIV.

Dilecte Fili Noster, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

SINGULARI Nobis consolationi, & universi totius Urbis Ordinibus exemplo est illa tua, quam assiduam cernimus, & audimus, exercitatis in pietatis muneribus; iisque in primis, quæ decent Ordinem Sacerdotalem, quo Tute a Nobis fuisti in privato Sacello Nostro initiatus. Judæum autem ad Catholicam Fidem accedere cupientem, cum sis propediem Sacro Baptismatis Lavacro expiaturus, mirifice huic ostendis ea verba te semper in mente gerere, quæ juxta Pontificale Romanum, in tui Consecratione protulimus: *Sacerdotem enim oportet offerre, benedicere, præesse, prædicare, & baptizare.*

At exorta, uti accipimus, hæc controversia est, utrum scilicet, cum Hebræus e secta Protestantium uxorem duxerit, quæ aut hæresim ejuravit, aut ejurandæ parata est, utrum, inquam, initum antea Matrimonium, post susceptum ab Hebræo baptisma, sit iterandum. Te igitur hac Nostra epistola certiorem facimus, ambos, postquam Catholicæ Fidei nomen dederint, per Baptismum alter, altera per hæresis detestationem, rursus esse matrimonii vinculo conjungendos. Nam quod ante inierant, irritum omnino fuit propter impedimentum dirimens, quod *vocatur disparitatis cultus*. In qua re declaranda, sermonem primo de Viro, tum de muliere instituemus, diligenter investigantes, an eorum uterque, dum connubium iniit, illius esset impedimenti vinculo irretitus.

Initium igitur a viro sumimus, ac breviter indicamus quidquid hac in re tum Hebraica Lege sancitum, tum Principum decretis constitutum sit; omissis Sacris Ecclesiæ Canonibus, cum nullo modo possint iis accomodari, qui nunquam in ejus sinum admissi sunt. *Quid enim mihi de iis, qui foris sunt judicare?* Sic S. Paulus epistola 1. ad Corinth. cap. v. scripsit, cujus verba apta ab Urbano III. Prædecessore Nostro ad rem nostram accomodata sunt *cap. Gaudemus, de divortiis.*

Deuteronomii cap. 7. cautum est, ne Hebræis liceret cum iis fœminis, quarum religio non esset eadem, matrimonio copulari. *Non inibis cum eis fœdus, nec misereberis eorum, neque sociabis cum eis conjugia: filiam tuam non dabis filio ejus, nec filiam illius accipies filio tuo.* Et lib. 1. Esdræ cap. 10. habetur, Secheniam cum eodem Esdra publice conquestum de Hebræis esse, qui uxores duxerant infideles, ibique legitur consilium ab eo captum, quod his verbis exprimitur. *Vos transgressi estis, & duxistis uxores alienigenas, ut adderetis super Delictum Israel, & nunc date confessionem Domino Deo patrum vestrorum, & facite placitum ejus, & separamini a populis terræ, & ab uxoribus alienigenis.*

Verum non videtur his Sacrarum Literarum testimoniis admitti posse impedimentum *disparitatis cultus*, matrimonia dirimens Hebræorum cum mulieribus alienigenis. Primum quidem supradictus Deuteronomii locus *ad cap. 7.* explicari commode de interdicto potest, quo illicita quidem sint hujusmodi matri-

monia,

Pont. A. IX. monia, non infecta, ac irrita. Hoc magis magisque confirmat, quod *lib.* 3. *Regum cap.* XI. legitur, jam lata scilicet Deuteronomii lege, Salomonem plures uxores duxisse ex iis gentibus, cum quibus connubia habere prohibitum Hebræis a Deo fuerat; quas quidem non Concubinarum loco ab ipso habitas fuisse Sacer Textus indicat, cum septingentas Reginas a trecentis Concubinis omnino distinguat. Accedit præterea Sampsonis exemplum, qui Dalilam uxorem habuit ex Gigantum progenie ortam: Et sexcenta alia prætermittimus, quorum vim ingenue fatetur celeberrimus Theologus Domin. Sotus *in 4. dist.* 39. *qu. unic. art.* 1., licet is sentire videatur, illa Deuteronomii verba de impedimento agere non impediente, ut inquiunt, sed dirimente. Anno 1749

Deinde vero etsi Soti sententia vera esset, tamen impedimentum dirimens non ad universos omnino populos pertineret, sed ad septem Nationes tantum, idest Hethæos, Gergezæos, Amorrhæos, Cananæos, Pherezæos, Hevæos, Jebusæos, quæ scilicet Deuter. cap. 3. exprimuntur: id vero nullo pacto sufficit, ut impedimentum disparitatis cultus in Hebraica lege inter Hebræos, & mulieres alterius cultus, & cujuscumque Nationis, stabiliatur; juxta egregiam S. Thomæ doctrinam, *qui in 4. sent. dist.* 36. *qu.* 1 *art.* 1. *Ad primum* sic scripsit: *Dicendum, quod in veteri lege de aliquibus infidelibus erat permissum, ut cum iis possent inire conjugia, & de aliquibus prohibitum, specialiter quidem erat prohibitum de infidelibus habitantibus in terra Canaam*, qui memoratas paulo ante gentes comprehendunt. Quod vero prædicta lege Deuteronomii *ad cap.* 7. dumtaxat tenerentur terræ Canaam habitatores, non autem cæteri, licet addicti diversæ penitus Religioni, id clare perspicitur ex Cap. 21. ejusdem Deuteronomi, ubi victoribus Hebræis conceditur, eam captivam uxorem ducere, cujus forma ipsis egregia videtur. *Et videris in numero Captivorum mulierem pulchram, & adamaveris eam, volueris que habere uxorem, dormias cum illa, & erit uxor tua*: quod quidem S. Th. animadvertit *loc. cit. in resp. ad secundum*.

Cum autem Esdras filios Israel a mulieribus alienigenis separaverit, non illud hinc sequatur necesse est, quod is nimirum Deuteronomii caput septimum ita interpretatus sit, ut ob disparitatem cultus, irrita, infectaque matrimonia esse jusserit; quinimo illud in eam partem accipi potest, ut manente eodem matrimonii vinculo, separatio quoad thorum fieret; ita tamen ut polygamiæ nubere liceret viris, nefas esset mulieribus de thalamo cogitare, donec aut viri occumberent, aut ipsæ ad Judaicam accederent Religionem; ut sapienter animadvertit insignis Theologus Gulielmus Estius *lib.* 4. *sent. dist.* 39. §. 3. *vers. Quod si dicas Esdram*. Id etiam S. Augustini auctoritate confirmatur, qui *in lib. de adulterinis conjugiis cap.* 18. de Matrimoniis ab Esdra separatis, tanquam de veris loquitur, licet non legitimis, utpote contractis Dei præcepto non suffragante.

Ex dictis liquet, incertum esse, ex lege Mosaica, Matrimonia Hebræorum unita cum mulieribus exteris, & Religionis alienæ, haberi irrita oportere. Neque hinc argui potest, eadem lege certum fuisse, ut viri hujusmodi Matrimonia ineuntes, ob disparitatem cultus, dirimenti teneantur impedimento. Idem quoque sentiendum de Principum legibus arbitramur. Lex enim unica, quæ ad hanc rem pertineat, Theodosii est, quæ incipit, *Ne quis* sub titulo Codicis *de Judæis*, cujus hæc sunt verba: *Ne quis Christianorum mulierem in Matrimonium Judæus accipiat, neque Judææ Christianus Conjugium sortiatur: Nam siquis aliquid hujusmodi admiserit, adulterii vice commissi hujusmodi crimen obtinebunt*. Verum duæ hic occurrunt difficultates: prima, quod hæc Lex utpote a laico Principe condita nullam habere vim in Matrimonii debet: *Leges illæ quomodocumque intellectæ, non possunt præscribere Ecclesiæ*. Sic Estius cit. loco ad §. *Si quis objiciat*. Gravior altera est. Nam Theodosii lege Hebræi cum Christiana Matrimonium, ob sceleris indignitatem, non quidem ut irritum, sed ut adulterium, severissime damnabatur. *Leges autem Imperatoris dicendum*

F 2 *est*,

PONT. *est, dicta Matrimonia, ut adulteria punire, propter gravitatem peccati, non propter nullitatem Matrimonii*. Idem Estius. ANNO

A. IX. Quamobrem, si in Matrimonio, de quo nunc agimus, impedimentum disparitatis cultus intercesserit, inspiciendum erit, an illi mulier obnoxia fuerit; quod ut cognoscatur, diligenter est perscrutandum, num jure Canonico tale impedimentum decretum fuerit, aut communi Ecclesiæ Catholicæ consuetudine stabilitum; præterea an mulier Protestantium hæresi infecta hac consuetudine teneatur. Nam si mulier cum fœdus iniit, dirimenti hoc impedimento detinebatur, hoc satis est, ut Matrimonium irritum habeatur; directe quoad mulierem, oblique quoad virum; licet hic Superioris auctoritati, qui legem tulit non sit obnoxius: eo ferme pacto, quo si Princeps aliquis subditorum cum ceteris commercium sustulisset, atque irrita declarasset, ea si forte fierent, inania haberentur; licet non uterque negotiatorum, sed unus tantum esset subditus Legislatori. 1749.

Nunc, ut proposuimus, an impedimentum illud disparitatis cultus jure Canonico decretum fuerit investigemus. Verum facilis explicatio: Canones quippe a Gratiano collecti in *causa* 28. *qu*. 1. revera fidelium cum infidelibus Matrimonia prohibent, non ita tamen, ut eadem faciant irrita. Et quamquam facerent, tamen quum Canones illi a Conciliis Provincialibus conditi fuerunt, tantam vim obtinere minime possunt, ut iis Universalis Ecclesia obligetur; quamvis prædicti Canones in Gratiani decreto locum habeant, & illud opus jussu Gregorii III. emendatum fuerit; ut in quibusdam Nostris Operibus jam in publicam lucem editis satis superque a Nobis probatum est.

Sequitur modo, ut cum impedimentum illud Jure Canonico statutum non fuerit, perquiramus, an communi Ecclesiæ Catholicæ consuetudine susceptum, atque firmatum inveniatur. Qua quidem in re omnes sentiunt, ob cultus disparitatem irrita Matrimonia esse, non quidem Jure sacrorum Canonum, sed generali Ecclesiæ more, qui pluribus abhinc sæculis viget, ac vim legis obtinet. Consulatur Cardinalis Bellarminus *tom.* 3. *controvers. de Sacr. Matr. lib.* 1. *cap.* 23. *vers. Tertia propositio*. Estius *loc. cit.* §. *si quis objiciat*, & Natalis Alexander *in Theolog. Dogmat. & moral. lib.* 2. *de Sacram. Matrim. art.* 8. §. *Certum est*, recens Herminier *Tract. de Sacram. tom.* 3. *pag.* 477., item etiam *tom.* 3. *Conventum Ecclesiasticorum*, qui Parisiis habebantur, cum ejusdem Ecclesiæ Archiepiscopus esset Cardinalis de Noailles *lib.* 1. *convent.* 1. §. 3., ubi hæc scripta sunt: *Omnes ferme Theologi sentiunt, nunquam Ecclesiam Matrimonia Christianorum cum infidelibus aliquo Canone vetuisse, quo ea declaret irrita; impedimentum vero, quod a Religionis diversitate procedit, ab usu consuetudineque Ecclesiæ vim legis habente statutum fuisse*.

Restat denique expendendum, an mulier ex hæresi Protestantium, dum Hebræo nupsit, hac lege universali, ut diximus, Ecclesiæ consuetudine inducta obligaretur, quæ Christianorum cum Ethnicis, aut Hebræis Matrimonia propter disparitatem cultus irrita esse jubet. Hac vero in quæstione non alio modo responderi posse arbitramur, nisi videlicet, eam fuisse id temporis obligatam. Hoc siquidem impedimentum non habet locum in Matrimoniis eorum, qui non sunt baptismate initiati, licet falsam ambo religionem sectentur; vim ullam habet in Matrimoniis eorum, qui Baptisma susceperunt, etsi alter Catholicus, hæreticus, fuerit, quum plane constet, illicita illa quidem, sed rata esse. Illud autem vigere compertum est, in eorum conjugiis, quorum alter Baptismi est particeps, expers omnino alter, quamvis adhuc Cathecumenus esset, atque ad Catholicam fidem accedere statuisset. Id confirmatur Textu *in Can. Cavæ* 28. *qu*. 1., ubi hæc habentur: *Si Christiana sit, non est satis, nisi ambo initiati sint Sacramento Baptismatis*: & præter S. Thomam *loc. cit. in responsione ad quintum*, & præter Sotum *loco superius laudato* §. *Hinc fit*, id etiam decernunt Pontas *in cas.* 7. *ad verbum impedimentum disparitatis cultus*, Juvenin. *de Sacram. diss.* 10.

Pont. A. IX. *disf. 10. pu. 2. §. 2. verf. Quæres utrum Cathecumeni*, Sanchez *de Matrim. lib. 9. cap.* 12. *num.* 66. *& feqq.* Clericat. *de Matrim. dec.* 26. *nu.* 3. Cum vero hæc Communis Ecclefiæ difciplina tunc vigeat, eique, ut innuimus, mulier Proteftantium erroribus addicta fubjiciatur, neceffe erit, ut Matrimonii fœdus, quod cum Hebræo iniit, cum hic Baptifmate ablutus minime fuerit, per impedimentum *difparitatis cultus* irritum, infectumque habeatur. Anno 1749

At objicere quis forte poffet, Baptifmum, de quo nunc agimus, non quidem a Catholico, fed a Miniftro Proteftantium collatum fuiffe; mulierem vero, utpote hærefi mancipatam, poft fufceptum Baptifma, extra finum Ecclefiæ Catholicæ fuiffe, nec ideo ejus legibus obligatam. Sed hæc diluere facile poffumus, fi primo confideremus, quod apud omnes conftat: Hæreticus aliquem baptizando, fi formam adhibeat, & materiam legitimam, ut in mulierem, de qua fermo eft, peractum exiftimamus, is Sacramenti charactere infignitur. Hac enim ratione, tamquam fundamento, & S. Auguftinus, & veteres Patres innitebantur, ut Donatiftas refellerent, qui contendebant, ab Hæreticis baptizatos rurfus effe baptifmate initiandos.

Deinde id etiam compertum eft, eum, qui baptifma ab Hæretico rite fufcepit, illius vi Ecclefiæ Catholicæ membrum effici; privatus fiquidem baptizantis error hac eum felicitate privare nequit, fi Sacramentum conferat in Fide veræ Ecclefiæ, atque ejus inftituta fervet in his, quæ pertinent ad validitatem baptifmi. Egregie hoc confirmat Suarez in fua Fidei Catholicæ defenfione contra errores fectæ Anglicanæ *lib.* 1. *cap.* 14., ubi probat Baptizatum Ecclefiæ membrum fieri; hoc etiam addens, quod fi hæreticus, ut fæpius accidit, infantem luftret impotem ad fidei actum eliciendum, hoc impedimento non eft, quominus ille habitum fidei cum baptifmo accipiat.

Poftremo exploratum habemus, ab Hæreticis baptizatos, fi ad eam ætatem venerint, in qua bona a malis difpicere per fe poffint, atque erroribus baptizantis adhæreant, illos quidem ab Ecclefiæ unitate repelli, iifque bonis orbari omnibus, quibus fruuntur in Ecclefia verfantes; non tamen ab ejus auctoritate, & legibus liberari; ut fapienter Gonzalez differit *ex cap. fiunt num.* 12. *de hæreticis*.

Hoc quidem in transfugis, ac perduellibus obfervatum videmus, quos leges civiles a Fidelium fubditorum privilegiis omnino excludunt. Leges quoque Ecclefiafticæ privilegia Clericalia iis Clericis non concedunt, qui Sacrorum Canonum jufta negligunt. Nemo autem fentit, aut perduelles, aut Clericos Canonum violatores, fuorum Principum, aut Prælatorum auctoritati non fubjacere.

Hæc exempla, ni fallimur, pertinent ad quæftionem: ut enim illi, fic hæretici Ecclefiæ fubditi funt, & legibus Ecclefiafticis tenentur. Cum vero inter Ecclefiæ leges illa quoque recenfeatur, quæ Matrimonia illorum, quorum alter rite baptifmum acceperit, fecus alter, rata non habet; in noftra etiam quæftione ftatuendum erit, cum hæretica mulier baptifmo initiata Hebræo nupfit, Matrimonium illud pro irrito habendum effe. Confulatur Anacletus *lib.* 4. *Decret. cit.* 3. *de Clandeftina defponfatione* §. 3. *n.* 142. *& feq.* 3. qui prædictæ fententiæ inhærens, Matrimonia ab Hæreticis inita ftatuit effe invalida, fi impedimentum dirimens ab Ecclefia fancitum, aut univerfali lege, aut communi confuetudine, quæ vim legis obtinet, intercedat.

At vero ne filentio aliquid diffimulemus, fatemur allatas rationes fufficere non potuiffe, ut Matrimonia, quæ in Belgio, abfente Parocho Catholico, aut inter Hæreticos, aut inter Catholicos & Hæreticos contracta fuerant, refcinderentur, cum Nofmetipfi Decretum fecerimus die 4. Novembris 1741., quo ftatuimus prima effe valida, fecunda illicita, fed non irrita; quamvis Concilium Tridentinum impedimentum dirimens pro iis Matrimoniis ftatuerit, quæ poft ejus promulgationem non coram Parocho Catholico, & duobus teftibus con-

 contrahuntur. Nam ut ambiguitas omnis tollatur, ignorandum non est, in hujus controversiæ investigatione, quam *an.* 1741. explicavimus; Nos ipsos, & Nostra, & multorum, quos consuluimus, sententia existimasse, firmas cer- tasque manere prædictas antea rationes; sed ad rem, de qua agebamus, minime aptas esse. Ex verissimis siquidem argumentis, conjecturisque probatum est, Conc. Trid. quum novum illud dirimens impedimentum constituit, decretum suum ad ea Matrimonia non extendisse, quæ disceptationi à Nobis *an.* 1741. solutæ occasionem dedere; ut commode colligi potest ex suffragiis Theologorum, & Canonistarum, qui hac de re scripserunt, quæ Romæ in publicam lucem edita sunt in Tomo unico foliorum Congr. Conc. *an.* 1741. Quo quidem veritas superioribus fundamentis fulta non infirmatur, ut eo plane modo, quo Episcopus, si nolit aliquando corrigere, aut punire, Clericum, qui Canonum sanctionibus non obtemperat, nec privilegiis fruitur; Episcopus, inquam, non dubitatur, quin alias, si velit, eum libere possit aut arguere, aut punire.

At objici adhuc posse cognoscimus existimandum esse, Ecclesiam noluisse impedimento disparitatis cultus ea Matrimonia subjicere, quæ ab hæreticis Protestantibus cum Hebræis contracta sunt, in iis præcipue regionibus, ubi illud, de quo sermo est, initium fuit; cum hoc impedimentum vim ex consuetudine obtineat, nullamque in illis regionibus consuetudinem hujusmodi vigere compertum sit.

Respondemus autem veterem hanc esse quæstionem, atque a Patre Lessio tam excitatam, cum primum Japonenses, & Sinenses a falsorum Deorum cultu ad veri Numinis Religionem transierunt: cum enim idem Lessius assereret, nullam apud eos hujusmodi esse consuetudinem, idcirco Matrimonia ibidem inter baptizatos, & non baptizatos inita esse rata existimabat. Eadem controversia disceptata fuit ab illis, qui in Seminario Missionum Parisiis degunt. Perlegere etiam fas est dubium a Patre Lessio excitatum apud Verricellum *de Missionibus lib.* 3. *de legibus qu.* 79. *nu.* 1. apud Dianam *in Edit. coord. tom.* 6. *tract.* 1. *resolut.* 13. *sub* 9. 2. apud Clericat. *decis.* 26. *n.* 23. Quod vero ab his, qui in Seminario Parisiis degunt, discussum est, legi potest in citato *Conventu* 1. *de Matrimonio*, cum Ecclesiam illam regeret Cardinalis de Noailles, §. 4 Verum controversiæ finis cum constitutus deinde fuerit, decernendo, consuetudinem non susceptam posse id efficere, ut Sancta Sedes, cum cœperunt Sinenses, Japonensesque Catholicam Fidem amplecti, Vicariis Apostolicis facultatem daret, qua super impedimento disparitatis cultus cum iis dispensarent, quemadmodum in prædicto §. 4. indicatur, & quemadmodum factum legibus in documento, quod est inter Constitutiones Apostolicas ad Missiones Sinarum, & Tunkini spectantes, Parisiis editas an. 1676. pag. 38. inter Epistolas Card. d'Ossat Parisiis typis mandatas *anno* 1627. *ep.* 311. ubi refertur amplissima facultas Missionariis a Gregorio XIII. concessa, ut novos Christifideles Provinciarum, Insularumque Japoniæ impedimento illo solverent, & liberarent: Cumque hujusmodi remissio, nisi lex obstet, non concedatur, satis superque id est, ut clarissime innotescat, nullius momenti esse, quod de consuetudine impedimenti disparitatis cultus non adhuc suscepta objiciebatur; Cum potissimum peculiaris asserta consuetudo universali contrariæ consuetudini cedere debeat.

Quamobrem ad propositum redeuntes, compertum habeas, quod postquam mulier hæresim more solito in idoneo Tribunali ejuraverit; Tu vero Hebræum Sacro Baptismate initiaveris, inter illos coram Parocho Matrimonium erit iterandum, a Concilio Tridentino præscripta forma servata; quum Baptismi Sacramentum sit janua cæterorum. Hic autem Nos finem imponentes Tibi, Dilecte Fili Noster, Tuæque Regiæ Domui, ex animo Apostolicam Benedictionem impertimur.

Datum apud S. Mariam Majorem die 9. Februarii 1749. Pontificatus Nostri Anno IX.

NUM.

NUM. LXXI.

DE ECCLESIARUM CULTU

Et nitore; de Officiorum Ecclesiasticorum, & Musices ratione, Epistola Encyclica, occasione imminentis Anni Sancti, ad Episcopos per Ditionem Ecclesiasticam constitutos scripta.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Annus, qui hunc vertentem annum insequitur, ut Fraternitas Tua cognitum & compertum habet, Jubilæus est. Et quoniam, bello confecto & penitus sublato, summa Dei miseratione, pax inter Principes, qui decertabant, inita est, fas est sperare in Domino, magnos exterarum nationum, etiam longe dissitarum, ad hanc almam Urbem fore concursus. Nos quidem enixe Deum deprecamur, atque etiam ab aliis orari cupimus, ut omnes, qui ad hanc Urbem se conferunt, spirituales fructus Sanctarum Indulgentiarum consequantur, idque, ut eveniat, pro virili Nostra quam diligenter curabimus. Optamus etiam, ut omnes, qui Romam veniunt, ne moribus nostris offensi recedant; sed potius ex iis, quæ in hac Urbe, atque in aliis Civitatibus Ditionis Nostræ, per quas iter eos facere contigerit, conspexerint, ad eorum patrias redeuntes, incitamenta referant atque exempla virtutum. Quod autem ad Romam attinet, jam ex parte a Nobis provisum est, & uberius etiam in posterum providebitur: pro iis vero, quæ ad Diœcesim, quæ a Te recte, prudenterque regitur, pertinent, Nobis opus est pastorali tuo zelo, probataque sollicitudine: quod si adjutricem manum, ut certo confidimus, admovere velis; minime dubitamus, non solum Nos assecuturos id, quod in votis est, sed insuper fore, ut Ecclesiastica disciplina, ex iis, quæ a Nobis præcepta fuerint, composita, non modo per totum Annum Sanctum, sed per plures deinceps annos integra, immotaque permaneat. Id enim ipsum continget, quod usu venire compereris in Sacris Pastoralibus visitationibus; cum enim Ecclesiastici Pastoris adventum Clerici, Sæcularesque homines apperiuntur, & ante & postquam Episcopus advenit, studiose satagunt, ut quæ prava sunt, corrigantur; quæ infirma, curentur; quæ mala, amoveantur; adeo ut earum fructus non solo visitationis tempore, sed longe post perseveret.

§. 1. Sed ut ad rem propositam veniamus, quod in primis Tibi enixe commendamus, illud est, ut Ecclesiæ optimo in statu sint, nitidæ, mundæ, sacraque Supellectili instructæ; facile enim quisque intelligit; si advenæ per hanc nostram Ecclesiasticam Ditionem iter agentes, intueantur Ecclesias Civitatum, ac Diœcesum ruinosas, illuvie & squallore deformes, sacris vestibus indigentes, vel habentes laceras, sordidas, & ejus conditionis, ac status, ut dignæ sint, qua interdicantur, certe nostris moribus offensæ, atque indignatæ ad suas regiones revertentur. Hic autem adverti volumus, nos verba facere non de sumptuositate, & sacrorum Templorum magnificentia, nec de divite, ac pretiosa suppellectili; non enim Nos latet hæc non omnibus in locis haberi posse; sed decentiam & munditiam desideramus, quas nemini detrectare licet, quia etiam cum paupertate bene convenire, & componi possunt. Inter cætera mala, quibus Ecclesia Dei affligitur, etiam de hoc dolebat Ven. Card. Bellarminus: *Omitto*, inquiens, *quod alicubi vasa sacra, & vestes quibus mysteria celebrantur, vilia, & sordida inveniantur, indigna prorsus, quæ ad tremenda mysteria adhibeantur. At forte, qui hæc adhibent, pauperes sunt. Id quidem fieri potest; sed si pretiosa non possunt, saltem munda, & nitida procurarent.* Quam-

obrem

Pont. obrem Prædecessor Noster rec. mem. Benedictus XIII. cujus labores pro Ecclesiastica disciplina vel servanda, vel restituenda, Ecclesiarumque decore procu- Anno
A. IX. rando notissimi sunt, proponere solebat in exemplum Patrum Capuccinorum 1749 Ecclesias, in quibus est summa paupertas, æqualisque munditias omnium oculis spectanda se offert. Drexelius *tom.* 17. suorum Operum, quæ Monachii impressæ sunt, in Tractatu, qui inscribitur *Gazophilacium Cristi part.* 1. *c.* 2. *pag.* 153. ita scribit: *Primum, ac potissimum, quod Templis debetur, est mundities. Non tantum adsint, quæ in usus sacros necessaria, sed etiam, quantum fieri potest, mundissima sint.* Et jure merito contra eos invehitur, qui domos bene ornatas, & cultas habent, Ecclesias vero in squallore, & sordibus relinquunt. *Sunt etiam qui domos habent instructissimas, & ornatissimas; in eorum Templis, ac Sacellis squallent omnia: Aræ a frontalibus nudæ vix laceris, & sordidis pannis insternuntur: in cæteris omnibus confusio, & squallor.* Magnus Ecclesiæ Doct. Hierony. in Ep. ad Demetriadem parum se curare haud obscure indicavit, pauperes ne, an divites sint Ecclesiæ. *Alii ædificent Ecclesias, vestiant parietes marmorum crustis, columnarum moles advehant, earumque deaurent copita, prætiosum ornamentum non sentientia; ebore, argentoque valvas; & gemmis aurata distinguant Altaria; non reprehendo, non abnuo; unusquisque in suo sensu abundet; meliusque est hoc facere, quam repositis opibus incubare.* At vero Ecclesiarum mundiciem maximi facere aperte declaravit, cum Nepotianum summis laudibus extulit, quia diligens, ac sollicitus fuit in nitore, & munditia Eccles. atque Altarium curanda, ut videre licet in ejusdem Nepotiani Epitaphio, quod S. ad Heliodorum misit. *Erat ergo, ait, sollicitus, si niteret Altare, si parietes absque fuligine, si pavimenta tersa, si janitor creber in porta, vela semper in hostiis, si sacrarium mundum, si vasa luculenta, & in omnes cæremonias pia sollicitudo disposita; non minus, non majus negligebat officium.* Profecto sedulo, ac diligenter, cavendum est, ne illud sine maxima Ecclesiastici Ordinis infamia contingat, quod sibi evenisse narrat laudatus Cardinalis Bellarminus. *Ego, ait, cum aliquando ex itinere apud Episcopum nobilem, & prædivitem hospitarer, vidi aulam vasis argenteis splendidam, & mensam omni genere præstantium ciborum refertam; mappas quoque, & reliqua omnia nitida, & odorem suavem spirantia. Sed cum die sequente summo mane ad Ecclesiam Palatio contiguam descendissem, ut sacris operarer, inveni omnia contraria, id est vilia, & sordida, ut vix auderem in tali loco, & cum tali apparatu Divina mysteria celebrare.*

§. 2. Altera res est, ad quam curam tuam, & sollicitudinem excitamus, ut horæ Canonicæ, pro more & instituto cujusque Ecclesiæ, canantur, seu recitentur, pro ut decet, ac convenit, ab iis, qui ad eas tenentur; nihil enim est magis Ecclesiasticæ disciplinæ inimicum, aut perniciosum, quam Divinam Psalmodium in Ecclesiis Dei contemptim, aut negligenter obire. Certe haud ignota tibi est obligatio, qua Canonici, aliique Ecclesiarum Metropolitanarum, Cathedralium, & Collegiatarum ad quotidie Horas Canonicas in Choro cantandas tenentur: cui obligationi satis ille utique non facit, qui Ecclesiasticæ Psalmodiæ munere, nulla animi attentione, oscitanter, indiligenterque perfungitur. Sum. Pont. Innocentius III. in Concilio Lateran. *relato in cap. Dolentes de celebrat. Miss.* de eadem obligatione loquitur in hunc modum: *Districte præcipientes in virtute obedientiæ, ut Divinum Officium nocturnum pariter, & diurnum, quantum eis Deus dederit, studiose celebrent, pariter & devote.* Ubi Glossa explicans verbum illud studiose, hæc subjicit: *Quantum ad Officium oris, idest sine syncopa:* & ad verbum devote talia adnotat. *Quantum ad Officium cordis.* Clemens V. Prædecessor Noster in Concilio Viennensi in sua Constitutione, quæ inter Clementinas reperitur, & cujus initium est: *Gravi*, sub titulo *de celebratione Missarum*, eodem modo loquitur: *ut in Cathedralibus, Regularibus, & Collegiatis Ecclesiis horis debitis devote psallatur.* Et Concilium Tridentinum *cap.* XII. *sess.* 24. *de Reformatione* tractans de obligationibus Canonica-

rum

Pont. A. IX. rum Sæcularium: *Omnes vero*, inquit, *Divina per se, & non per substitutos, compellantur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alio Pontificalia exercenti, assistere & inservire; atque in Choro ad psallendum instituto, hymnis & canticis Dei nomen reverenter Distincte, devoteque laudare*. Hinc autem necessario sequitur, diligenter invigilandum, ut cantus præceps minime sit, aut citior quàm decet, utque suis locis pausæ fiant, & ut altera pars Chori versiculum Psalmi subsequentem non exordiatur, priusquam altera antecedentem absolverit: *Nec prius Psalmi pars Chori versiculum incipiat, quam ex altera præcedentes Psalmi & versiculi finiantur*. Sunt verba Concilii Salmutiensis *an.* 1253. Demum ut cantus vocibus unisonis peragatur, & Chorus a peritis in cantu Ecclesiastico (qui cantus planus, seu firmus dicitur) regatur. Hujusmodi cantus ille est, quem ad musicæ artis regulas dirigendum, efformandumque multum elaboravit S. Gregorius Magnus Prædecessor Noster, ut testatur Joannes Diaconus *in ejus vita lib.* 2. *cap.* 7. Hoc autem loco plura addere, quæ ad Ecclesiasticam eruditionem pertinent, de Ecclesiastici cantus origine, de Cantorum Schola, & Primicerio, qui ei præsidebat, haud difficile nobis esset; sed prætermissis, quæ minus necessaria videntur, eo, unde paulo digressi sumus, rem propositam exequentes revertamur. Cantus iste ille est, qui fidelium animos ad devotionem & pietatem excitat; denique ille est, qui si recte decenterque peragatur in Dei Ecclesiis, a piis hominibus libentius auditur; & alteri, qui cantus armonicus, seu musicus dicitur, merito præfertur. Hunc quidem Monachi a Presbyteris Sæcularibus didicerunt, & cum ab ipsis accurate, diligenterque tractetur, sacrisque in functionibus adhibeatur, contra autem negligatur a nonnullis Clericis, oscitanterque persolvatur; hæc potissima causa est, qua a Christiano populo frequentius Regularium Ecclesiæ, quam Sæcularium adeantur; ut bene advertit Jacobus Eveillon in suo Tractatu *de recta ratione psallendi ad cap.* 9. *art.* 9. *pag.* 99. *Sordescit quippe sanctis auribus omnis musici concentus titillatio præ hac plani cantus, & simplicis psalmodiæ armonia, si recta fuerit. Atque eo fit, ut, relictis hodie Ecclesiis Collegiatis, & Parochialibus, tam libenter, & avide concurrat populus Fidelis ad Ecclesias Monachorum, qui magistram habentes in colendo Deo pietatem, sancte, moderate, & ut Psalmistarum Princeps olim dixit, sapienter psallunt, & Domino suo ut Domino, & Deo, cum summa reverentia famulantur. Quod sane pudori debet esse Ecclesiis primariis, & majoribus, a quibus Monachi & canendi, & psallendi artem omnem, ac regulam didicerunt*. Et ideo Sacrum Concil. Trident. quod nihil eorum, quæ ad reformationem Cleri conferre poterant, prætermisit *cap* 18. *sess.* 23. *de Reform.*, ubi agit de Seminariis instituendis, inter cætera, quæ Seminariorum alumnos edocendos præcipit etiam cantum recenset his verbis: *Ut vero in disciplina Ecclesiastica commodius instituantur, Tonsura statim, atque habitu Clericali semper utentur, Grammatices, Cantus, Computi Ecclesiastici, aliarumque bonarum artium disciplinam discent*. Anno 1749

§. 3. Tertia res est, de qua Nos Te admonere opus est, ut musicus cantus, qui nunc in Ecclesiis usus receptus est, & qui Organi, aliarumque Instrumentorum harmoniæ conjungi solet, ita instituatur, ut nihil profanum, nihil mundanum, aut theatrale resonet. Universus quidem Orbis Christianus Organi, aliorumque musicorum instrumentorum usum adhuc non recepit; præter enim Ruthenos Ritus Græci, qui in suis Ecclesiis neque Organum, neque aliæ musicæ instrumenta habent, teste Patre le Brun *tom.* 2. *explicat. Miss. pag.* 215. Nostra Pontificia Capella, ut omnibus notum est, cantum, musicum, sed gravem, decorum, piumque admittit, nunquam autem organum recepit, quod etiam notatur a Patre Mabillone in suo Musæo Italico *tom.* 1. *pag.* 47. § 17. *Dominica Trinitatis, Capellæ, ut vocant, Pontificiæ interfuimus &c. Nullus organorum musicorum usus in hujusmodi sacris, sed sola vocum musica, eaque gravis cum plano cantu admittitur*. Refert Grancolas in Commentario historico

PONT. de Breviario Romano cap. 17. etiamnum in Galliis aliquas insignes Ecclesias ANNO reperiri, quæ organum, cantumque musicum, seu harmonicum in sacris functionibus non adhibent: *Sunt tamen ad hanc diem insignes in Gallia Ecclesiæ, organorum, & musices usum ignorant*. Illustris Ecclesiæ Lugdunensis, quæ quidem novitatibus semper aversata est, usque ad hunc diem exemplum Pontificiæ Capellæ secuta, nunquam organo uti voluit: *Constat igitur ex dictis, nec statim ab initio, nec ubique recepta fuisse musicalia Instrumenta: Nam etiam nunc Romæ in Sacello Summi Pontificis semper sine instrumentis Officiorum solemnia celebrantur, & Ecclesia Lugdunensis, quæ novitates nescit, semper ipsa constantissima organa repudiavit, neque in hunc diem ascivit*. Sunt verba Cardinalis Bona *in Tractatu de Divina Psalmodia capite decimo septimo, §. 2. numero quinto per totum*. Quamnam igitur opinionem de Nobis accepturi sint, qui ex illis regionibus, ubi nullus musicorum instrumentorum usus est, ad Nos, nostrasque Urbes proficiscuntur, in quorum Ecclesiis concentus musicos audient, non secus, ac in theatris aliisque profanis locis, facili quisque per se conjectura assequi potest. Venient etiam, haud dubium est, cæteri ex illis regionibus, in quarum Ecclesiis cantus, & musica instrumenta adhibentur, perinde ac in aliquibus nostris fieri solet. Sed si isti homines prudentes, & pii sint, dolebunt quidem in cantu, & sono Nostrarum Ecclesiarum, remedium illud, quod malo suarum Ecclesiarum curando afferri optabant non invenisse. Etenim, omissa controversia illa, qua nonnulli inter se decertant, quorum alii cantum musicum, & musicorum instrumentorum usum in Ecclesiis reprobant, ac vituperant; alii vero probant, ac laudant: nullus certe est, qui inter cantum Ecclesiasticum, & scenicas modulationes discrimen aliquod non desideret, & theatrales, profanosque cantus in Ecclesiis tollerari non condemnet.

A. IX. 1749

§. 4. Diximus reperiri, qui canticum harmonicum cum musicis instrumentis in Ecclesiis adhiberi minime probant. Horum princeps quodammodo dici potest Abbas Ælredus, coævus, & discipulus S. Bernardi, qui *lib. 2. ejus Operis, quod inscribitur Speculum Charitatis cap. 23. tom. 23. Biblioth. Patrum pag. 118.* ita scribit: *Unde, cessantibus jam typis, & figuris, unde in Ecclesia tot organa, tot cymbala? Ad quid, rogo, terribilis ille folium, flatus, tonitrui potius fragorem, quam vocis exprimens suavitatem? Ad quid illa vocis contractio, & infractio? Hic succinit, ille discinit, alter supercinit, alter medias quasdam notas dividit, & incidit*. Asserere quidem non audemus, ætate S. Thomæ Aquinatis, nullis in Ecclesiis usum musici cantus cum musicis instrumentis fuisse; illud utique affirmare licet in Ecclesiis minime fuisse, quæ Sancto Doctori notæ, & cognitæ erant; ideoque hujusmodi cantui ipse nequaquam favisse videtur. Tractat enim 2. 2. *qu.* 91. *art.* 2. quæstionem illam, utrum in Divinis Laudibus sint cantus assumendi; respondet assumendos esse; sed cum sibi quarto loco opponat: *Instrumenta musica, sicut cytaras, & psalteria, non assumere Ecclesiam in Divinas laudes, ne videatur judaizare*: cum in Psalmo XXXI. *Confitemini Domino in cythara, in psalterio decem chordarum psallite illi*. Respondet: hujusmodi musica instrumenta magis movere ad delectationem, quam interius disponere ad pietatem; in veteri autem Testamento ideo adhibita fuisse, *quia populus erat magis durus, & carnalis, unde erat per hujusmodi instrumenta provocandus, sicut & per promissiones terrenas*: Addit insuper, instrumenta in veteri Testamento typos, seu figuras aliquarum rerum fuisse: *Tum etiam*, ait, *quia hujusmodi instrumenta corporalia aliquid figurabant*. De Summo Pontifice Marcello II. literis traditum est, secum deliberasse musicam in Ecclesiis abolere, cantumque Ecclesiasticum ad cantum planum redigere, ut cuique compertum fieri potest ex ejus vita, quam scripsit Petrus Polidori nuperrime defunctus Beneficiatus Basilicæ S. Petri, vir inter Literatos non ignotus. Ætate nostra vidimus Cardinalem Thomasi, virum sanctitate vitæ, eximiaque in Liturgicis rebus eruditione insignem in Ecclesia sua Titulari S. Martini ad Mon-

tes

Pont. A. IX. tes die festo ejusdem Sancti, in cujus honorem Ecclesia dedicata est, in Missa, & Vespertinis Officiis concentus musicos haberi noluisse; sed ut a viris Religiosis, in sacris peragendis, cantus planus adhiberetur præcepisse. Anno 1749

§ 5. Diximus esse aliquos, qui usum musici cantus cum instrumentis in Divinis Officiis approbant. Nam eodem sæculo, quo vixit laudatus Abbas Ælredus, floruit etiam Joannes Sariberiensis Episcopus Carnotensis, qui *lib. 1. Policratici cap. 6.* Musicam organicam, seu concentum vocum, & instrumentorum laudat: *Ad mores itaque instruendos, & animos exultatione virtutis trajiciendos, in cultum Domini, non modo concentum hominum, sed & instrumentorum modus, censuerunt Sancti Patres Domino applicandos, cum Templi reverentiam dilatarent.* S. Antoninus *in ejus summa part. 3. tit. 8. cap. 4. §. 12.* non rejicit cantum harmonicum in Divinis Officiis: *Cantus quidem firmus in Divinis Officii a Sanctis Doctoribus institutus est, ut Gregorio Magno, Ambrosio, & aliis. Biscantus autem in officiis Ecclesiasticis, quis adinvenerit, ignoro: pruritui aurium videtur magis deservire, quam devotioni; quamvis pia mens etiam in his fructum referat audiendo.* Et paulo post admittit in Divinis Officiis non solum organum, sed etiam alia instrumenta musica; *Sed & pulsatio organorum, vel aliorum instrumentorum ad Divinam laudem initium virtutis habuisse a Propheta David:* Constituerat quidem Marcellus II. Pontifex ab Ecclesiis cantus musicos, & musica instrumenta removere; sed Joannes Petrus Aloysius Prænestinus Magister Capellæ Basilicæ Vaticanæ musicos cantus in sacris Missarum solemnibus persolvendis composuit, tam excellenti arte, ut ad pietatem animos, & devotionem moverent. Itaque illis auditis a Summo Pontifice, qui Missæ interfuit, mutata voluntate, ab eo, quod sibi proposuerat, recessit, quemadmodum ex antiquis monumentis tradidit Andreas Adami in suis observationibus ad Capellam Pontificiam *in præfat. histor. pag. 11.* In Concilio Tridentino actum est de eliminanda musica ab Ecclesiis; sed cum ab Imperatore Ferdinando per suos Legatos expositum fuisset, cantum musicum, seu figuratum, fidelium animis incitamento ad devotionem, & pietatem esse; Decretum, quod jam adornatum fuerat, moderari placuit, uti legitur *in sess. 22. in Decreto de observ. & evit. in celebr. Missæ.* In eo autem ab Ecclesiis solum rejectæ fuerunt musicæ illæ, *ubi sive organo, sive cantu lascivum, aut impurum aliquod miscetur:* Hæc narrantur a Grancolas *in laudato Commentario pag. 56.*, & a Cardinali Pallavicino *in hist. Concilii lib. 22. cap. 5. num. 14.* Profecto Ecclesiastici Scriptores magni nominis libenti animo eamdem sententiam sequuntur. Ven. Cardin. Bellarminus *tom. 4. controv. lib. 1. de bonis operibus in particulari cap. 17. in fine* docet, retinendum esse in Ecclesiis usum organorum, sed alia instrumenta musica non facile admittenda: *Ex quibus illud efficitur, ut organa propter infirmos retinenda sunt in Ecclesiis, ita non facile alia instrumenta esse introducenda.* Eadem semita insistit Cardinalis Cajetanus in summa ad Verbum *organum*, ubi talia habentur: *Organorum usus in Ecclesia licet sit novus, in cujus signum Ecclesia Romana adhuc non utitur eis coram Pontifice, licitus tamen est pro carnalibus adhuc fidelibus imperfectis.* Ven. Cardinalis Baronius ad annum Christi LX. ita scribit: *Verum post multa sæcula usu receptum sit; ut in Ecclesia adhiberentur organica instrumenta disparibus cannis simul junctis confecta, haud jure quis poterit improbare.* Cardinalis Bona *de Divina Psalmodia cap. 17.* agens de organis quæ in Ecclesiis pulsantur: *non tamen*, inquit, *damnari debet moderatus eorum usus &c. letificat organorum concentus tristes hominum mentes, & supernæ Civitatis insinuat jucunditatem, sollicitat pigros, recreat diligentes, provocat justos ad amorem, peccatores ad compunctionem.* Suarez *tom. 2. de Religione lib. 4. de Horis Canonicis cap. 8. num. 5.* animadvertit, organi nomine comprehendi non solum illud instrumentum musicum, quod hodie vulgo organum vocari solet, sed alia etiam instrumenta harmonica (quod jam ante notatum fuit a S. Isidoro *lib. 2. orig. cap. 10. Organum vocabulum est generale vasorum*

PONT. *omnium musicorum*); ideoque concludit recepto in Ecclesiis organo, etiam alia ANNO
instrumenta musica admittenda esse. Et Sylvius *tom.* 3. *suorum Operum super* 2.
A. IX. 2. S. *Thomæ qu.* 91. *art.* 2. Cantum, harmonicum, seu figuratum ab Ecclesiis non 1749
repellit: *Ideoque ait, magna cura habenda est cantus Ecclesiastici, tum ejus, qui planus, seu Gregorianus dicitur, qui proprie est Ecclesiasticus, tum ejus, qui postea in Ecclesiam est introductus, & vocatur figuratus; sive harmonicus.* Et paulo post: *Nihilominus, quod post multa sæcula usu receptum sit, ut in Ecclesiasticis Officiis Instrumenta musica adhiberentur; ullo modo est improbandum.* Bellotto *in Lib. de Ritibus Ecclesiæ Lugdunensis pag.* 209. *sub num.* 8. posteaquam de musicis instrumentis ample, & fuse locutus est, quæ in Divinis Officiis nonnunquam adhibentur, & posteaquam ostendit antiquitus in Ecclesiis usui minime fuisse, nullam aliam causam veteris hujus moris, diversæque consuetudinis fuisse existimat, quam necessitatem, qua tum adstringebantur Christiani, ut quoad fieri posset, recederent a profanis Ritibus Gentilium, qui in theatris, in conviviis, in sacrificiis, instrumentis musicis utebantur. *Proinde nequaquam instrumentorum musicorum vitio vertendum est, quod posterioribus tantum sæculis usa sit Ecclesia musicis cantoribus, & musicalibus instrumentis, sed quod a Gentilibus ejusmodi musica instrumenta in turpibus ac sordidis usibus, nimirum in theatris, coviviis, ac sacrificiis consueverint adhiberi.* Persicus in suo Tractatu *de Divino & Ecclesiastiastico Officio dub.* 5. *n.* 7. ita loquitur de cantu figurato in Ecclesiis: *Dico secundo, quamvis in cantu organico, seu figurato, multi possint abusus obrepere, sicut in omnibus aliis Ecclesiasticis cæremoniis accidit; ipsum tamen per se, si debite, religiose, decenti moderatione fiat, licitum esse, nec ullo jure prohibitum.* Et ad *dub.* 6. *num.* 3. tenet, quod *organorum, & aliorum instrumentorum universalis usus in Divinis Officiis secundum se laudabilis est, & ad imperfectorum animos ad Dei contemplationem elevandos valde utilis.* Et quidem usus cantus harmonici, seu figurati, & musicorum instrumentorum in Missis, Vesperis, aliisque Ecclesiasticis functionibus adeo longe processit, ut ad Paraguajam usque Regionem pervenerit. Etenim cum novi illi Fideles Americani optimam indolem, & ingenium habeant ad musicos cantus, & ad organica instrumenta pulsanda, & facillime, quæ ad musicam artem pertinent, ediscan; ex inde occasione capta Missionarii eorum animorum propensioni obsequendo, piis devotisque cantibus ad eos deducendos ad Christi Fidem usi sunt; adeout in præsenti nullum fere discrimen, neque quoad cantum, neque quoad sonos, in Missis & Vesperis nostrarum regionum, & illarum intercedat, juxta ea, quæ ex veridicis relationibus refert Abbas Muratori *in Descriptione Missionum Paraguai cap.* 12.

§. 6. Denique diximus neminem esse, qui theatrales cantus in Ecclesiis non detestetur, & qui diversitatem aliquam non requirat inter sacros Ecclesiæ, & profanos scænarum concentus. Celebris est locus S. Hieronymi relatus *in Can. Cantantes dist.* 92. *Cantantes, & psallentes in cordibus vestris Domino. Audiant hæc adolescentuli: audiant ii, quibus psallendi in Ecclesia officium est: Deo non voce, sed corde cantandum; nec in tragœdorum morem guttur & fauces dulci medicamine liniendæ sunt, ut in Ecclesia theatrales moduli audiantur, & cantica.* Cujus auctoritate abutebantur illi, qui audacter nimis omnes genus cantus ab Ecclesiis summoveri volebant; sed S. Thomas *loco laudato* respondens, iis, quæ secundo loco ex verbis S. Doctoris mox allatis sibi opponit: *Ad secundum,* inquit, *dicendum quod Hieronymus non simpliciter vituperat cantum sed reprehendit eos, qui in Ecclesia cantant more theatrico.* S. Nicetus *lib. de Psalmodiæ bono cap.* 3. *tom.* 1. *Spicilegii*, cantum in Ecclesiis adhibendum his verbis describit: *Sonus etiam vel melodia consentiens sanctæ Religioni psallatur; non quæ tragicas difficultates exclamet, sed quæ in vobis veram Christianitatem demonstret; non quæ aliquid theatrale redoleat, sed compunctionem peccatorum faciat.* Patres in Toletano Concilio congregati *anno* 1566. *act.* 3. *cap.* 11. *tom.* 10. Collect.

Con-

 Conciliorum Harduini, posteaquam plura locuti sunt de qualitate cantus in Ecclesiis adhibendo, hoc modo concludunt. *Sed & illud maxime cavendum erit, ne ipsius musicæ sonus quid theatrale, aut impudicos amorum, bellorumque classicos modulos referens, in Dei laudibus decantandis imitetur.* Non desunt plures eruditi Scriptores, qui acriter reprehendunt scænicos sonos, & cantus in Ecclesiis patienter tolerari, precanturque ut hujusmodi abusus ab Ecclesis ablegentur. Videatur Casalius *de veteribus sacris Christianorum Ritibus cap.* 34. & Abbas Ludovicus Antonius Muratori *tom.* 1. *antiquæ Romanæ Liturgiæ* in Dissertatione *de rebus Liturgicis cap.* 22. *in fine*. Et tandem ut sermonem hac de re absolvamus, nempe de abusu theatralium concentuum in Ecclesiis, qui adeo per se manifestus est, ut nullis indigeat verbis & probationibus; satis erit indicare, omnes eos, qui superius a Nobis citati sunt, tamquam qui usui cantus figurati seu harmonici, & musicorum instrumentorum in Eclesiis faverent, palam profiteri, ac testari, seu quæcumque scripserunt, ea mente & concilio fecisse, ut nequaquam intelligenda sint de cantu, & sono, scenarum, ac theatrorum proprio, quam ipsi æque, ac alii reprobant atque execrantur, sed de cantu & sono, qui Ecclesiis decet, & qui populos ad devotionem excitat, quod ex illorum lectione quique cognoscere poterit.

§. 7. Hoc autem posito, quod in Ecclesiasticis officiis cantus harmonici, seu figurati, & musicorum instrumentorum usus receptus sit & solummodo abusus reprobetur; quod etiam considerat Binghamus, licet Auctor heterodoxus, *tom.* 6. *orig. Eccl. l.* 14. §. 16. sequitur, ut diligenter inquirendum sit, quinam sit usus rectus ac probus; quinam vero abusus. Sed ut quod propositum est, exequi recteque obire possimus, opus Nobis foret peritia artis musicæ, qua præditi fuerunt aliqui ex Nostris Sanctis & præclaris Prædecessoribus, Gregorius Magnus, Leo II. & Leo IX. & Victor III. At vero quia hanc artem edifcendi nec tempus Nobis, neque occasio fuit, aliqua tantum indicare contenti erimus, quæ ex Constitutionibus Nostrorum Prædecessorum, & piorum doctorumque hominum scriptis collegimus. Ut autem ordine procedamus, primum verba faciemus de iis, quæ in Ecclesiis canenda sunt: deinde de modo, ac ratione, qua cantus institui debet; denique de Instrumentis musicis Ecclesiarum propriis, quibus in sacris Templis cani debet.

§. 8. Guillelmus Durandus, qui Apostolicam Sedem gubernante Nicolao III. vixit, usum cantilenarum vulgo *motetorum*, qui ejus ætate vigebat, aperte improbat *in tractatu* de modo Generalis Concilii celebrandi *cap.* 19. *Videtur valde honestum esse, quod cantus indevoti, & inordinati motetorum, & similium non fierent in Ecclesia.* Postea Joannes XXII. Pontifex Prædecessor Noster promulgavit suam Decretalem, quæ incipit *Doctam Sanctorum*, & inter Extravagantes communes reperitur: in ea *motetorum* cantum lingua vulgari se abominari ostendit: *Motetis*, inquiens, *vulgaribus non nunquam inculcant*. Cum itaque examen cantus hujusmodi cantilenarum seu motetorum in Ecclesiis Theologi aggressi fuissent; ex horum numero Paludanus *in* 4. *sentent. dist.* 15. *quæst.* 5. *art.* 2. motetorum cantus perinde habuit ac cantationes scænicas, redarguens eos, qui illis utuntur: *qui canunt*, ait, *moteta in festis, quia cantus non debet esse tragœdicus*. Favisse videtur motetis Suarez *tomo* 2. *de Religi. lib.* 4. *de Horis Canonicis cap.* 13. *num.* 16. etiamsi scripta fuerint lingua vulgari, dummodo gravia sint, ac devota. Ad suadendum autem id, quod affirmat, affert morem ac usum nonnullarum Ecclesiarum, quæ licet a Sapientibus Prælatis regantur, in eis tamen cantilenæ, seu modulata carmina non improbantur. Addit insuper, quoniam primis Ecclesiæ temporibus quisque Fidelium in Ecclesia pios ac devotos hymnos, quos composuerat, cantabat, ex veteri hac consuetudine usum motetorum quodammodo approbari. Anteverteus autem id, quod objici posset, hujusmodi modulatis carminibus, quæ moteta vocantur, Ecclesiasticam Psalmodiam interrumpi, ita respondet: *Nec interruptio illa, vel mora, quæ tunc fit inter partes alicujus horæ, re-*

PONT. *reprehensibilis est, quia moraliter veluti continuatur in devotione, quæ per cantum* ANNO
illum excitari intenditur, & ita cantus ille potest censeri veluti dispositio ad se-
A. IX. *quentia, & solemnis, ac congrua terminatio præcedentium, & ornatus totius horæ.* 1749
Vertente ann. 1657. Summus Pontifex Alexander VII. Constitutionem edidit, cujus initium est: *Piæ sollicitudinis*, inter alias autem ejusdem Pontificis *num.* 36. In hac autem præcepit, ut per id tempus, quo Divina persolvuntur officia, & quo publicæ Fidelium venerationi in Ecclesiis Sacramentum Eucharistiæ expositum est, nulla alia carmina seu verba cantentur, nisi desumpta ex Breviario, vel Missali Romano; quæ *in officiis de proprio, vel de communi, pro currenti cujusque diei festo, vel Sancti solemnitate, præscribuntur*; vel ex Sacra Scriptura, aut ex Sanctorum Patrum operibus: ita tamen ut antea a Sacra Rituum Congregatione recensenda, & approbanda sint. Porro ex hujusmodi Pontificia Constitutione videtur, cantus motetorum, quæ servata ratione ab eodem Alexandro Prædecessore Nostro præscripta, composita, & a Sacra Congregatione recensita, & probata sunt, procul dubio approbatus fuisse. Alexandri Constitutionem Venerabilis Servus Dei Innocentius XI. Decreto suo *die* 3. *Decemb.* 1678. confirmavit. Aliqua tamen dubitatione exorta in intelligenda, atque interpretanda Constitutione Alexandri, & Decreti Innocentii XI., fel. rec. Innocentius XII. Prædecessor Noster *die* 20. *Augusti* 1692. aliud Decretum promulgavit, *quod est n.* 76. *in ejus Bullario*; In eo autem, offusis variarum interpretationum tenebris penitus dispulsis, rem totam aperiens ac declarans, generatim quarumcumque cantilenarum, seu motetorum cantum prohibuit: In sacrarum autem Missarum solemnibus solummodo permisit ultra cantum Gloriæ, & Symboli, ut cani posset Introitus, Graduale, & Offertorium; in Vesperis vero, nulla mutatione etiam minima facta; Antiphonæ, quæ initio cujusque Psalmi, vel in ejus fine dicuntur. Insuper voluit & jussit, ut cantores Musici omnino legem Chori sequerentur, & cum eo prorsus convenirent, &, quemadmodum in Choro fas non est aliquid addere Officio, vel Missæ, ita etiam Musicis noluit id licere; & illud dumtaxat concessit, ut ex Officio, & Missa, quæ in solemnitate Sanctissimi Sacramenti Corporis Domini celebrari solet, nimirum ex hymnis S. Thomæ, vel ex Antiphonis, aliisque relatis in Breviario ex Missali Romano, carmen aliquod, seu motetum, nulla verborum varietate, desumi & cantari posset ad fidelium devotionem excitandam, dum Sacra Hostia elevatur, vel publice veneranda, & colenda exhibentur.

§. 9. Lege autem Ecclesiasticis cantiunculis, seu modulatis carminibus, aut motetis posita, negari nequit, non parum momenti ad removendos ab Ecclesiis theatrales cantus allatum esse, sed necesse est fateri, ad finem propositum assequendum id non sufficere. Fieri enim potest, & nimis etiam non sine nostro dolore fit, ut cantus Gloriæ, Symboli, Introitus, Gradualis, Offertorii, & cæterorum omnium, quæ rite, ac de more in Missis, & Vesperis, ut supra dictum est, cantari solent, theatrali more, & scænico strepitu peragatur. Magnus Episcopus Gulielmus Lindanus in sua Panoplia Evangelica *lib.* 4. *cap.* 78. cantu musico in Ecclesiis non adversatur; sed frequentes repetitiones, & vocum confusiones improbat, proponitque, ut in Ecclesiis ea musica adhibeatur, quæ consentanea sit rebus, quæ canuntur. *Quamquam non me fugiat quibusdam musicam cum organis & musicis rectius videri retinendam, quibus equidem perlibenter assentiar, si una pro isto musices genere, quod nunc passim Ecclesias occupat, aliud introducatur, & gravius, & rebus ipsis convenientius, & si non, ut oportet, pronuntiationi, quam cantui vicinius, saltem rebus, quæ canuntur, aptius atque accomodatius.* Drexellius in suo Opere *Rethoricæ cœlestis lib.* 1. *cap.* 5. opportune ad rem nostram ita exclamat: *Hic pace vestra, dixerim, o Musici, nunc Templis cantandi genus dominatur novum, sed exorbitans, concisum, saltatorium, & parum profecto religiosum, theatro aut choreis convenientius, quam Templo.*

Arti-

 Artificium quærimus, & perdimus priscum precandi, ac cantandi studium. Curiositati consulimus, sed revera negligimus pietatem. Quid enim novitia hæc, & tripuatans cantandi ratio, nisi comœdia est, in qua cantores, velut actores sunt, quorum modo unus prodit, modo duo, modo simul prodeunt omnes, & modulatis vocibus colloquuntur, mox iterum unus triumphat solus, cæteris brevi secuturis. Recens Scriptor Benedictus Feijoo Magister Generalis Ordinis S. Benedicti in Hispaniis *in suo Theatro critico universali sermo* 14. peritia & scientia notarum musicarum innixus, rationem indicat, qua redigi possent musicæ Ecclesiarum ad eum modum & rationem, quæ in omnibus penitus esset Theatrorum musicis concentibus dissimilis. At vero Nobis satis erit, præ oculis habitis Sacrorum Conciliorum regulis, & probatorum Scriptorum sententiis illud admonere, quod si musicus theatrorum cantus ita instituitur, ut, quemadmodum Nobis relatum est populus spectator, & auditor harmonicis quidem cantorum modulationibus oblectetur, artificio musicæ artis gaudeat, numerisque musicis delectetur, melodia, & suavitate vocum fruatur, verba autem plerumque non recte percipiat: Diversum utique, & contrarium omnino in Ecclesiastico cantu servari debet; in quo illud in primis curandum est, ut verba perfecte, planeque intelligantur. Nam cum in Ecclesiis concentus musicus receptus sit ad erigendas hominum mentes in Deum, ut docet S. Isidorus *lib.* 1. *de Eccl. Offic. c.* 5. *Psalterium idcirco cum melodia cantilenarum suavium ab Ecclesia frequentatur, quo facilius animi ad compunctionem flectantur.* Id certe obtineri difficile potest, si verba non audiantur. In Concilio Cameracensi *an.* 1565. *tit.* 6. *cap.* 4. *tom.* 10. *collect. Hard. pag.* 582. ita constituitur. *Cæterum quæ in Choro cani debent ad instructionem, ea canantur voce, ut intelligantur mente.* Et in Concilio Coloniensi, quod congregatum est *an.* 1536. *cap.* 12. *tit. de offic. priv.* talia leguntur: *Jam & illud non recte fit in quibusdam Ecclesiis, ut ob cantorum, & organorum concentum, omittantur, aut decurtentur ea, quæ sunt præcipua. Cujus generis sunt recitatio verborum Propheticorum, aut Apostolicorum, quam Epistolam vocamus, Symbolum Fidei, Præfatio, quæ & gratiarum actio, atque precatio Dominica. Quamobrem hæc tota distinctissime, ac intelligibiliter, uti cætera omnia, decantentur.* In Concilio autem Mediolan. primo habito *an.* 1565. *part.* 2 *n.* 51. *in prædicta Harduini collect. pag.* 687. talia leguntur: *In Divinis Officii, aut omnino in Ecclesiis, nec profana cantica, sonive, nec in sacris canticis moles flexiones, voces magis gutture oppressæ, quam ore expressæ, aut denique lasciva ulla canendi ratio adhibeatur. Cantus, & soni graves sint, pii, ac distincti, ac domui Dei, ac Divinis laudibus accommodati, ut simul & verba intelligantur, & ad pietatem auditores excitentur.* In hac re, de qua agitur, gravis est sermo Patrum, qui in Concilio Toletano convenerunt *an.* 1566. *act.* 3. *cap.* 2. in laudata Collectione *pag.* 1064. *Cum ea*, ajunt, *quæ in Ecclesiis cantantur ad Dei laudem celebrandam, eo debeant cantari modo, quo populi intelligentia, quantum fieri possit, erudiri valeat, & Religiosa pietatis, ac devotionis moderatione, piorum auditorum mentes ad Divinæ Majestatis cultum, & cœlestia desideria excitari queant; caveant Episcopi, ne dum in chorum musicorum modulos vocum omnis generis discrimine confusos admittunt, psalmorum, & aliorum, quæ cantari solent, verba obscurentur, ac simul strepitu incondito sensus sepeliatur. Sic denique musicam, quæ organica dicitur, retineant, ut eorum, quæ cantantur, verba & intelligi possint, & potius pronunciatione, quam curiosis modulis audientium animi Divinis laudibus afficiantur.* Ex his autem aperte comperitur, quam merito his verbis questus sit Episcopus Lindanus loco citato: *Non enim nunc suo cantu Musici auditorum animos tam ad pietatis cultum, cœlestiaque excitant desideria, quam avocant, avertunt, alienant. Scio enim aliquando Divinis me interfuisse laudibus, cum vel attentissimus auscultarem, ecquid forte psalleretur, ne unum quidem potuisse intelligere verbum: ita erant omnia syllabarum repetitionibus commixta, vocibus confusa, clamoribus potius horridulis, & incondito boatu,*

quam

JCNT. *quam cantu obscurata*: Tum etiam, quam pium fuerit desiderium, & quam ANNO
prudens sit exhortatio, qua musicos ad pietatem incitavit Drexellius loco pa-
A. IX. riter citato: *Reviviscat, obsecro, saltem aliquid priscæ Religiositatis in sacra musica.* 1749
Quod si cordi est, & curæ Divinus honor, hoc agite viri, hoc laborate, ut quæ cantantur verba, simul etiam intelligantur. Quid enim mihi varius in Templo sonus, quid multiplex concentus, si desit ei nucleus, si sensum, & verba, quæ concentu sunt instillanda, percipere nequeam? Et demum ostenditur non sine causa Cardinalem Dominicum Capranicam, cum sacræ cuidam functioni, Divinisque Officiis interfuisset, quæ cantu musico peracta fuerant, ita tamen ut verba non audirentur, rogatum a Summo Pontifice Nicolao V. quid de musicis illis cantionibus ei videretur, ea respondisse, quæ legi possunt apud Poggium in vita ejusdem Cardinalis, edita a Balutio *lib. 3. Miscellaneorum* §. 18. *pag.* 289. Magnus Pater Augustinus *lib. 9. Confess. cap. 6.* de se ipse testatur, cum in Ecclesia suavis hymnorum cantus audiret, in lacrymas effundi consuevisse: *Quantum flevi in hymnis, & canticis tuis, suave sonantis Ecclesiæ tuæ vocibus commotus acriter. Voces illæ influebant auribus meis, & eliquabatur veritas tua in cor meum, & ex ea æstuabat. Inde affectus pietatis, & currebant lacrymæ, & bene mihi erat cum eis.* Cum autem ea magna delectatio, quam in audiendis Ecclesiasticis hymnis percipiebat, in religionem ei venisset, & ideo quadam severitate morum, Deique offensæ metu, cantum illum, quo sensibilis illa oblectatio ipsis creabatur, improbandum esse censeret; postea re melius expensa, sententiam mutavit, eo quia animus ejus commoveretur, non solo cantu, sed verbis cantui conjunctis, ut ipse aperte declarat *lib. 10. Confess. cap.* 33. Flebat igitur Augustinus tenerrimo pietatis sensu, cum audiret in Ecclesiis sacrarum rerum cantus, probe audiens, & intelligens verba, quæ cantu efferebant: Fleret forsan etiamnum ipse, si nonnullarum Ecclesiarum musicos cantus audiret, non pietatis sensu, sed doloris, quod cantum perciperet, verba autem non intelligeret.

§. 10. Hactenus de cantu musico: consequens est, ut de sono organi musici, aliorumque instrumentorum, quorum usus, ut supra diximus, in aliquibus Ecclesiis admissus est, verba faciamus. Siquidem & de eo agere necesse est, quia si cantum minime decet esse theatralem, utique neque sonum. Profecto Hebræis hac de re omnis dubitatio longe aberat, an scilicet dissimilis esse deberet cantus in Templo a profanis cantionibus theatrorum. Nam e Sacris Scripturis comperitur, cantus, & musicorum Instrumentorum sonos usui fuisse in Templo, non autem in Theatris, ut bene advertit Calmet *in sua dissertatione de musica Hebræorum*. At vero Nobis est limites cantui, & sono Ecclesiarum, & Theatrorum præscribere; & discrimen inter utrumque definire, cum per id tempus cantus figuratus, seu harmonicus, cum sono instrumentorum, in theatris æque ac in Ecclesiis locum obtinuerit. Et quoniam de cantu jam satis verba fecimus, superest, ut etiam de sono idem agamus. Ut vero sermo ordine suo, ac via progrediatur, primum de instrumentis Musicis, quorum usus in Ecclesiis tollerari potest, deinde de illorum instrumentorum sono, qui cantui sociari solet; & demum de sono separatim a cantu, hoc est de instrumentorum symphonia Nobis disserendum erit.

§. 11. Et quidem quod ad Instrumenta attinet, quæ in Ecclesiis permitti possunt, Benedictus Hieronymus Feijoo *in allegato sermone* 14. §. 11. *num.* 43. Organa, aliaque instrumenta admittit, amoveri autem vellet lyteras, tetracordas; quoniam cum illæ plectro tanguntur, armonicos quidem modos edunt, sed adeo acutos, ut puerilem in nobis potius hilaritatem, quam gravem erga Sacra Mysteria venerationem, animorumque intentionem excitent. Bauldry *in Manual. Sacrar. Cærem. part.* 1. *cap.* 8. *num.* 14., vellet, ut caneretur in Ecclesiis organo tantum pneumatico, tubis, cæterisque instrumentis inflatibilibus, seu pneumaticis: *nec alia instrumenta musicalia cum organo pulsentur, nisi tubæ,*

tibiæ,

Pont. A. IX. ANNO 1749

tibiæ, *aut cornua*. E diverso Patres primi Concilii Provincialis Mediolanensis sub Sancto Carolo Borromæo *tit. de music. & cantor.* nominatim rejiciunt ab Ecclesiis instrumenta inflatilia: *organo tantum in Ecclesia locus sit: tibiæ, cornua, & reliquæ musicæ instrumenta excludantur.* Hominum prudentum, & illustrium magistrorum artis musicæ consilium exposcere Nobis curæ fuit; consentaneum autem cum eorum sententiis est, ut Fraternitas tua, si tuis in Ecclesiis Instrumentorum usus introductus est cum organo musico nullum aliud instrumentum permittat, nisi barbiton, tetracordon majus, tetracordon minus, monualon pneumaticum, fidiculas, lyras tetracordas: hæc enim instrumenta inserviunt ad corroborandas, sustinendasque cantantium voces. Vetabit autem tympana, cornua venatoria, tubas, tibias decumanas, fistulas, fistulas parvas, psalteria sinfoniaca, cheles, aliaque id genus, quæ musicam theatralem efficiunt.

§. 12. Præter hæc autem, de usu instrumentorum, quæ in Ecclesiasticis musicis permitti possunt, nihilque monebimus, nisi ut illa adhibeantur solummodo ad vim quamdam verborum cantui quodammodo adjiciendam, ut magis magisque audientium mentibus eorum sensus infigatur, commoveanturque Fidelium animi ad spiritualium rerum contemplationem, & erga Deum, divinarumque rerum amorem incitentur, ut apposite expendit Valentia *tom.* 3. 2. 2. *S. Thomæ disp.* 6. *qu.* 9. *punct.* 1. ubi tractans de utilitate musicæ, & musicorum instrumentorum in Ecclesiis: *ad excitandum*, inquit, *interiorem affectum tum proprium, tum etiam aliorum, præsertim vulgarium, qui interdum adeo infirmi sunt, ut non modo vocum cantu, sed etiam organis, & musicis instrumentis ad sensum rerum spiritualium concitandi sint.* At vero si instrumenta continenter personent, & solum interdum, ut hodie fieri solet, per momenta aliqua inquiescant, ut liberum spatium audiendis harmonicis modulationibus, crispatisque speculationibus vocum, vulgo *trilli* præbeant; cæterum opprimant, sepeliantque Cantantium vocem, sensumque verborum, frustraneus est, & inutilis hujusmodi instrumentorum usus, imo vetitus, atque interdictus. Pontifex Joannes XXII. in laudata Extravagan. *Docta Sanctorum* inter musicæ abusus enumerat illum, quem his verbis exprimit: *Melodiam hoquetis intersecant*; idest *singultibus*: quemadmodum explicat Carolus Dufresne in suo Glossario; hoc nomen cedit concisis illis modulationibus, vulgo *trilli*. Magnus Episcopus Lindanus *loco laudato* invehitur contra abusum opprimendi instrumentorum sono verba cantantium: *Tubarum clangore, cornuum stridore, alioque strepitu vario, ne quid prætermittere videatur, quod cantici verba semel obscuret, sensumque sepeliat, & obruat.* Pius, & doctus Cardinalis Bona in pluries laudato tractatu de Divina Psalmodia *cap.* 17. §. 2. *num.* 5. apposite ad rem nostram: *Desino, ait; si prius admonuero Ecclesiasticos Cantores, ne ad usum illicitæ voluptatis assumant, quod SS. Patres ad effectum pietatis instituerunt. Talis enim debet esse sonus tam gravis; tam moderatus, ut non totum animum ad sui rapiat oblectationem, sed eorum, quæ cantantur, sensui, & pietatis affectui, majorem relinquant portionem.*

§. 13. Demum, quod ad Symphonias attinet, tollerari poterunt, ubi earum usus jam receptus est, dummodo graves sint, & earum prolixitudine, aut diuturnitate tædium, & fastidium non afferant iis, qui adsint in Choro, vel Altari, in Vesperis, aut in Missis inserviunt. De hujusmodi symphoniis agit Suarez *lib.* 4. *cap.* 13. *num.* 17. *Unde etiam intelligitur non esse per se damnabilem usum intermiscendi in Divinis Officiis sonum organorum sine ullo cantu, solum cum suavitate musicæ instrumentorum, ut fit interdum in Missa solemni, vel in Horis Canonicis inter Psalmos; quia tunc ille sonus non est pars Officii, & fit ad solemnitatem, & reverentiam ipsius Officii, & ad levandos animos Fidelium, ut facilius ad devotionem assurgant, seu disponantur. Quamvis autem ad illum sonum nihil voce cantetur, oportet, ut sonus ipse gravis sit, & aptus ad*

Pont. *excitandam devotionem*. Hoc autem loco silentio prætereundum non est, rem maxime indecoram esse, & minime ferendam, quibusdam anni diebus sum- Anno
A. IX. ptuosas, personantesque symphonias, musicosque cantus in sacris Templis celebrari, quæ minime conveniunt sacris Mysteriis, quæ Ecclesiæ Fidelibus per id tempus recolenda proponit. Exclamat ardenti zelo motus sæpe laudatus Magister Generalis Ordinis S. Benedicti in Hispaniis *in laudato serm.* 14. §. 9. contra modulos, & cantilenas heu nimium adhibitas in canendis lamentationibus Jeremiæ Prophetæ, quæ ab Ecclesia dicendæ præscribuntur diebus majoris hebdomadæ, in quibus modo eversio Urbis Hierosolymæ per Chaldæos, modo mundi excidium per peccata, modo Ecclesiæ militantis afflictiones in persecutionibus, modo Redemptoris Nostri angustiæ in suis passionibus deplorantur. 1749

Lucensis Ecclesia, sedente in Apostolica Cathedra Sancto Prædecessore Nostro Pio V., regebatur ab Alexandro zelantissimo Ecclesiasticæ disciplinæ Pastore, qui cum animadvertisset, diebus majoris hebdomadæ, exquisitissimo omnis vocum, instrumentorumque generis concentus in Ecclesiis consuevisse, cum sacrarum functionum, quæ illis diebus celebrantur, mœstitia minime consentientes, ad illos autem audiendos homines utriusque sexus magna frequentia cupidissime confluere, & gravia inde peccata, & scandala committi, promulgato edicto, eos hebdomada Sancta, & tribus subsequentibus Paschatis diebus fieri prohibuit. Cum autem quidam exempti ab Episcopi jurisdictione se Episcopali lege minime teneri prætenderent, Episcopus rem detulit ad summum Pontificem Pium V., qui in ejus Brevi dato die 4. April. 1571. deplorata primum humanarum mentium, & carnalium hominum cœcitate, qui non solum in diebus sacris, sed potissimum in illis, qui memoriæ passionis Christi Domini recolendæ speciatim ab Ecclesia assignati sunt, posthabita pietate, & sincera mentis puritate, mundanarum oblectationum illecebris, & sensuum voluptatibus se regendos, ferendosque tradunt, *Quod*, inquit, *cum in omnibus sacris temporibus, tum in eo præcipue cavendum, vitandumque est, quod Dominicæ Passionis memoria recolendæ ab eadem Ecclesiastica statutum, assignatumque fuit, in quo ipso tempore maxime debent omnes Christifideles tota mente ad contemplandum tale, tantumque Redemptoris Nostri beneficium conversos, se ipsos ab omni cordis, sensusque impuritate immunes liberosque præstare*. Refert post hæc abusum, qui in Ecclesiam Lucensem irrepserat, exquisitos seligendi per Hebdomadam Sanctam, excellentesque musicos, & colligendi omnis generis instrumenta ad omnes concentus musicos celebrandos; *Nuper non sine magno animi nostri dolore intelleximus, in ista Civitate, cujus Episcopatum geris, abusum quemdam valde detestabilem irrepsisse, exquisitissimas omnes vocum, instrumentorumque generis musicas in Ecclesiis per Hebdomadam Sanctam adhibendi ad quas potius, quam ad Divina Officia audienda, omni utriusque sexus juventute magna frequentia cupidissime confluente, gravia peccata, nec minora scandala committi experientia comprobatum est*. Demum laudat Edictum Episcopi, & Decretis sacrosancti Tridentini Concilii inhærens, declarat, eodem edicto comprehendi, atque obligari etiam Ecclesias, quæ ab auctoritate Ordinaria, privilegio Apostolico, vel alio quocumque jure exemptas se esse contendunt. In Concilio Romano, quod novissime habitum est *an.* 1725. *n.* 6. varia leguntur Decreta de usu musici cantus, instrumentorumque in Adventu, in Dominicis Quadragesimæ, & in exequiis mortuorum; quæ satis sit indicasse.

§. 14. Legisse Nos meminimus, cum Imperator Carolus Magnus setum proposuisset Ecclesiasticum cantum in Ecclesiis Galliæ incompte atque inscite habitam, ad regulas artis redigere, impetrasse a Pontifice Adriano I. ut homines sibi Ecclesiasticæ musicæ periti ab Urbe mitterentur, a quibus in Galliarum Regnum Romanus cantus facile introductus est, ut quisque per se agnoscere potest ex Paulo Diacono *lib.* 2. *Vit. S. Greg. cap.* 9. & ex Rodulpho Tungrensi *de Can. observ. prop.* 12. S. Antonin. *in sum. Hist. part.* 2. *tit.* 12. *cap.* 3. Monachus Engolis-

PONT. golismensis *in Vita Caroli Magni cap.* 8. addit, Cantores, qui Roma advenerunt, ANNO docuisse in Galliis artem etiam pulsandi organum musicum, quod regnante Pi-
BEN. XIV. pino in Galliarum Regnum delatum fuerat. Itaque cum solemne, & regula- 1748 re sit, ut hæc Romana Urbs aliisque omnibus Civitatibus in sacris ritibus, cæterisque Ecclesiasticis rebus, præire debeat exemplo, & documento esse; Insuper accedunt & ea, quæ mox a Nobis narrata sunt de Carolo Magno, qui Ecclesiasticum cantum e Romana Urbe tanquam e suis sedibus in suum Regnum evocavit; quæ quidem acrius Nos urgent, atque extimulant, ut abusus omnes, qui in cantu Eccles. irrepserunt, & a Nobis reprobati sunt in omnibus, quoad fieri potest, sed præcipue in Romanæ Urbis Ecclesiis penitus aboleantur. Sed quemadmodum Nos nostro Cardinali in Urbe Vicario, quæ necessaria sunt, atque opportuna, præcipere non ommittimus; ita Fraternitas tua publicare non negligat, si opus fuerit, edicta & leges, quæ cum hisce Nostris circularibus Literis consentaneæ sint, & quibus Ecclesiasticus cantus convenienter ad regulas in iisdem Literis præscriptas, & stabilitas dirigatur, ut tandem musicis Ecclesiarum reformandis initium præbeatur. Nam id ipsum maxime optatum, ac desideratum est, cum a pluribus, tunc centum ab hinc annis a Joanne Baptista Doni Patritio Florentino in ejus Tractatu de præstantia Musicæ veteris *lib.* 1. *pag.* 49. *Nunc vero ea redacta est res, ut nec quisnam reperiatur, qui effœminatum quemdam, ac leviusculum, qui jam passim invaluit, canendi modum severa lege cohibeat, nec affectata illa prolixaque, ac sæpe hiulca melismata ad certam normam redigenda existimet, aut dies solemnes, ædesque sacras suam celebritatem, ac frequentiam habituras putet, nisi mollioribus, ac sæpe parum decoris cantibus, magnaque vocum, ac instrumentorum confusione certatim omnia personent.*

§. 15. Diximus, si opus fuerit; probe enim Nobis compertum est, in Statu Ecclesiastico aliquas esse Urbes, in quibus Ecclesiarum musicas reformari oporteat, in aliis vero hujusmodi necessitatem minime adesse. Timemus quidem, vehementerque timemus, ne in aliquibus Civitatibus Ecclesiæ, sacraque Altaria convenienti munditie, ac necessario nitore indigeant; in multis ne Cathedralium, & Collegiatarum Chori cantu plano bene, ac probe ad regulas artis directo juxta ea, quæ a Nobis superius dicta sunt destituantur, quas in res, si in Ecclesia tua necesse sit, omnes diligentiæ tuæ, & sollicitudinis nervos intendere decet; & utinam in omnibus totius Status Nostri Diœcesibus Sacerdotes ea, qua par est, decentia sacrosanctum Missæ Sacrificium facerent, & præterea clericalibus vestibus induti, & decenti habitu, corporis incessu, modestia, omnique alio Ecclesiastico decore in publicum prodirent, quibus super rebus nihil aliud hic Nos adjungemus, cum fuse de his tractaverimus *in Nostra Notificatione* XIV. §. 4. & 6. *lib.* 2. *edit. Ital. quæ est* XXXIV. *in edit. Latin.*; *& in Notific.* XV. *tom.* 4. *edit. similiter Ital. quæ est* LXXI. *edit. Latin* ad quas Ecclesiasticæ disciplinæ studiosos remittimus. Itaque Sacerdotalem tuum zelum excitantes finem scribendi faciemus, posteaquam id unum tibi significabimus, nulla alia re magis hominibus declarari Ecclesias male atque improvide ab Episcopis regi, & gubernari, quam si spectentur Sacerdotes sacra, Ecclesiasticis cæremoniis perperam adhibitis, aut omissis, vestibus indecoris, aut minime Sacerdotalis dignitatis propriis, præcipitanter ac negligenter obire. Hæc enim in omnium oculos incidunt, & incolarum, & alienigenarum judicio subjiciuntur, & præsertim eos offendunt, qui ex illis Regionibus adveniunt, ubi, & Præsbyteri convenientibus vestibus induuntur, & Missæ debita devotione celebrantur. Hæc secum reputans, & non sine fletu cogitans ita quærebatur pius, ac doctus Cardinalis Bellarminus: *Aliud est etiam lacrymis uberrimis dignum, quod ob nonnullorum Sacerdotum incuriam, aut impietatem sacrosancta Mysteria tam indecore tractentur, ut qui illa tractant, videntur non credere Majestatem Domini esse præsentem. Sic enim aliqui sine spiritu, sine affectu, sine timore, &*

Pont. *tremore, festinatione incredibili Sacrum perficiunt, quasi Fide Christum Dominum* Anno
non viderent, aut ab eo se videri non crederent. Et post hæc, nonnullis inter-
A. IX. jectis, prosequitur in hunc modum: *Scio non deesse in Ecclesia Dei multos optimos, & religiosissimos Sacerdotes, qui corde mundo, & nitidissimo apparatu Divina Mysteria celebrant; pro quibus gratiæ Deo ab omnibus agendæ sunt; sed simul etiam fontibus lacrymarum plangendi sunt non pauciores, qui exteriore turpitudine, & sordibus animi sui impuritatem, sordesque testantur*. Et Nos interea in Visceribus Christi Fraternitatem tuam complectentes & Tibi, & Gregi curæ tuæ commisso Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. 1749

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XIX. Februarii 1749. Pontificatus Nostri Anno nono.

Pont. Anno

A. IX. 1748

NUM. LXXII.

AD MONASTERIA

Monialium, ne quis etiam exemptus, & Ecclesiastica Dignitate præfulgens accedat, sine Ordinarii Localis permissu.

Ad Archiepiscopos, Episcopos, aliosque Locorum Ordinarios per Ecclesiasticam Ditionem constitutos.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

GRAVISSIMO animi dolore affecti fuimus, dum a certis viris renunciatum Nobis est, aliquos Præsules, qui regimen Civitatum Ditionis Nostræ obtinentes, nec habita, immo nec petita quidem ab Episcopis, Locorumque Ordinariis facultate, ad monialium Monasteria se conferunt, & libere cum iis colloquuntur; Synodorum decreta, & Episcoporum Constitutiones omnino infringentes, in quibus hujusmodi licentia dignis pœnis prohibetur: Sed non solum in iis Civitatibus, in quibus sunt cum imperio, eos ita se gerere audivimus; verum in cæteris per quas casu transeunt, ea ratione innixi, quod a peculiaribus Episcoporum, aliorumque Ordinariorum Constitutionibus sese exceptos esse contendant. Hæc, quæ ad Nos delata sunt, excipere, ac credere non dubitavimus; quum id Nobis etiam Anconitanam, & Bononiensem Ecclesiam regentibus coram contigerit, quamvis ægre id ferentes, acriter, sed frustra, quos decebat, admonere non prætermiserimus.

Nihil, aut parum negotii res facesseret, si ante oculos ponerent Tribunalium Urbis Decreta confirmata a Prædecessoribus Nostris, qui res omnes præteritis temporibus non providerunt solum, verum etiam iis sapientissime consuluerunt. Sed quoniam aut illa ignorant, aut si sciunt, arbitratu suo vivere contendunt, ad eum, qui Ecclesiæ præest, omnino spectat illa ad memoriam revocare, tum jubere eadem observari.

Præteritis temporibus Sacræ Congregationes, annuentibus Summis Pontificibus Prædecessoribus Nostris, opportune statuerunt quæ sibi necessaria visa sunt; quoad Regulares, qui suis fulti legibus, sive immunitatibus, putabant injussu Episcopi libere se adire posse sibi addicta Monialium claustra, ut videre licet in nostro Tractatu *de Synodo lib. 7. cap. 41. nu. 7.* ubi eadem decreta indicantur; sed providentes etiam non tam Gubernatoribus, quam Episcopis, qui aut in Civitates, aut Oppida alterius Episcopi juri subjecta veniunt, aut ibi commorantur, sanxerunt, ne quis inscio Ordinario Monasteria adiret, aut

Monia-

PONT. Moniales alloqueretur; cujusmodi decreta a recentioribus auctoribus indicantur, ANNO ut legitur apud Pellizarium *de Monialibus cap. 5. sect. 5. num.* 210. apud Gratia- A. IX. num *discept.* 292. *num.* 1. apud Tamburinum *de Jure Abbatissarum disp.* 25. *qu.* 1749 2. & apud Ferrar. *in sua Bibliotheca in verbo Moniales art.* 4. *num.* 34.

Canonicis sanctionibus Monialium custodia juri Ordinario Episcopi, si Monasteria ejus potestati subjecta fuerint, delegato, si exempta, committitur; quemadmodum statutum fuit a Pontifice Prædecessore Nostro Bonifacio VIII. *in cap. periculoso de statu Monachor. in sexto*, atque a Sacro Tridentino Concilio renovatum *in cap. 6. sess. 25. de Regularibus, & Monialibus*. Hinc porro omnino sequitur, Monasteria adire, Monialesque invisere sine Custodis jussu licere nemini; ac propterea debere omnes hujusce rei veniam ab Episcopo impetrare, omnes demum subesse directivæ interdicti auctoritati, sicut probant citati auctores, & argui facile potest ex præteritis Congregationum Decretis.

Quæ quidem confirmata omnino volumus, ac si opus sit, quod non putamus, nova lege sancimus, imperamusque, ne Episcopi alienæ Diœcesis Monasteria conveniant, atque cum Monialibus colloquantur, inscio Ordinario Loci; eademque omnia firma, rataque esse jubemus, etiam quoad Vicelegatos, & Gubernatores licet Præsules quibus ad Monasteria accessum sine debita venia, in iis quoque Civitatibus, in quibus cum imperio fuerint, interdicimus.

Jam dictum est hosce omnes directivæ Episcoporum auctoritati, eorumque Constitutionibus subjacere, quæ omnino accessum vetant ad Monialium Claustra sine debita facultate. Cum vero iidem Ordinariæ Episcoporum jurisdictioni minime subsint; ideo sunt immunes a vi coactiva, idest a pœnis contra transgressores statutis, ut ex responso patet Clementis III. Prædecessoris nostri *in cap. A Nobis* 21. *de sententia excommunicationis*. Ne vero ab hujusmodi immunitate aliquid mali exoriatur, volumus, & mandamus, ut si aliquando contigerit; quod futurum non credimus, ut eorum aliqui, quos supra memoravimus; ad Monasteria Monialium se conferant, & cum iis sine Episcopi jussu agant, infringentes Synodorum sanctiones, atque Episcoporum edicta; volumus; inquam, & imperamus, ut Episcopi Nos, aut Congregationem Episcoporum, & Regularium certiorem faciant, ut aliqua ratione contempta Episcopalis auctoritas vindicetur; eoque libentius hujusmodi consilium amplectimur, quod idem a Prædecessoribus Nostris Decretum novimus, quoties ab Ordinariis adversus personas immunes, & Sedi Apostolicæ immediatæ subjectas, procedendum sit: Joannes XXII. *in cap. Cum Matthæus, de hæreticis, in Extravagant. com.*, Eugenius IV. *in cap. Divino, de Privileg. in Extravagant. com.*

Hæc sunt, quæ a Nobis facienda esse duximus. Tuum nunc est Venerabilis Frater, Hanc Epistolam nostram in Cancellaria tua diligenter servare, eamque meliori, qua decet, forma promulgare, iisque ad quos pertinet, indicere, ejusque executionem procurare: ac Fraternitatem tuam in Domino amplectentes, Tibi, & gregi tibi credito Apostolicam Benedictionem impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die trigesima prima Octobris, Anno Domini MDCCXLIX. Pontificatus Nostri Anno Decimo.

NUM.

NUM. LXXIII.

DE QUÆSTIONIBUS,

Et controversiis olim excitatis circa opera injuncta pro Jubilæi acquisitione, & circa Facultates concessas, earumque usum; quæ per præcedentes Constitutiones sublatæ fuerunt: Epistola Encyclica ad Pœnitentiarios, & Confessarios pro Anno Sancto in urbe deputatos.

BENEDICTUS PP. XIV.

Dilecte Fili, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

INter præteritos, ac præsentes labores nostros in eum potissimum finem a Nobi susceptos, ut imminens jam magni Jubilæi Annus ea, qua par est, pietate celebretur, & Fideles Christi spiritualem Sanctæ Indulgentiæ fructum consequantur, non postremo loco habenda est ea, quam adhibuimus, cura, ut libros de Anni Sancti Jubilæo pertractantes, qui numero pauci non sunt, consideremus. In hisce vero Libris perlegendis illud animadversum a Nobis est, quod inter eorum Auctores, alii quidem sunt, qui in controversiarum tractatione ita se gerunt, ut in iisdem discutiendis, ac resolvendis, vel ad eorum scripta tantummodo attendant, qui ætate præcesserunt, vel de propositis quæstionibus ex eo, quod sibi ac propriæ intelligentiæ magis conveniens videatur, pronuncient, nulla interim attentione adhibita ad Summorum Pontificum Constitutiones, quibus Anni Sancti Jubilæum Christifidelibus indicitur, & in quibus inserta quædam verba reperiuntur, quorum beneficio quæstiones ante exortæ commode & opportune explanantur. Alii contra, earumdem Constitutionum verba accurate considerantes, dum illa rite ponderare non prætermittunt, ex iisdem quæstionum ipsarum solutiones deducunt, atque eas difficultates de medio tollunt, quæ ab illis excitatæ fuerunt, qui vel ante scripserunt, quam Constitutiones ipsæ prodirent, in quibus opportuna verba inserta sunt, quorum vigore excitatæ jam difficultates evanescunt; vel qui si posterius scripserunt, nullam in scribendo, ut par erat, adhibuerunt ad Pontificiarum Constitutionum verba mentis applicationem. Hunc, qui prope jam instat Magni Jubilæi Annum, si Divinæ Majestati placuerit vitam nostram ad illud usque tempus perducere, tertium numerabimus ex iis, quos Nos in hac Urbe celebratos vidimus: nec immemores sumus disputationum, & quæstionum; quæ non sine aliqua contentione agitabantur inter Confessarios, Romæ primum, deinde etiam foris, postquam, peracta hic Anni Sancti celebratione, Jubilæum ad alia loca transmittitur. Ea igitur de causa Nos opportunam operam dedimus, primum ut in Constitutionibus, quas de Anni Sancti Jubilæo publicavimus, ea verba insereremus, quæ non minus a Nobis, quam ab iis Doctoribus, qui ante Nos scripserunt, talia reputantur, quæ excitatas prius difficultates vi sua dissolvant, deinde vero, cum quæstiones aliquæ adhuc indecisæ remanerent, quæ a solis verbis in Constitutionibus insertis solutæ dici non poterant: aliquot etiam pro hisce Declarationes facere non prætermisimus. Non tamen idcirco Nobis certo pollicemur, omnia Nos omnino dubia diluisse, quæ suboriri possunt hominibus ingenio nimis ad Metaphysicas subtilitates prono, quæ quidem quantum in speculativis rebus afferunt usum, tam magno sunt in Moralibus Disciplinis incommodo. Illud tamen speramus, tantum Nos hac via profecisse, ut per eam aliis, quibus plusquam Nobis otii sit, liberior ac latior ad iter prosequendum semite recludatur. Ut vero hæc quæcumque egimus, ac meditati sumus, in cæterorum commodum, & in præcipuam Confessariorum præsertim, & eorum, qui anima-

 animarum curam gerunt, utilitatem evadant; ad Vos, Dilecti Filii, Encyclicas hasce nostras Litteras dirigimus, adimplentes hoc modo, quod polliciti sumus in Consistoriali die v. Maii vertentis anni 1749. a Nobis habito pronuntiavimus. Atque ut etiam confusio omnis removeatur, & debito ordine procedatur, de qualibet Constitutione super Anni Jubilæi Sancti per Nos ad præsentem usque diem publicata singillatim agemus.

I.

De Apostolica Constitutione, quæ incipit Peregrinantes, *in qua indicitur Universale Jubilæum Anni Sancti, pubblicata die 15. Maji in Festo Dominicæ Ascensionis 1749.*

§. 2. In hac Constitutione nostra hæc, quæ subjicimus, verba leguntur: *Vero pœnitentibus, & Confessis, sacraque Communione refectis*, Primi Nos omnium sumus, qui Confessioni Communionem adjecimus, eam inter opera illa comprehendentes, quæ ad consequendas Anni Sancti Indulgentias injuncta sunt, atque præscripta. Quæ vero Nos causæ moverint, ut prædicta verba adjungeremus, eas in Consistorio die 5. Maji Anni 1748. habito a Nobis pronunciata fuit. Neminem autem arbitramur futurum, qui eam in medium quæstionem adducat, num videlicet sub nomine Sacræ Communionis, Sacramentalis Communio, an vero Communio spiritualis intelligatur; quoniam Sacrum Tridentinum Concilium *Sess.* 13. *cap* 8. trium Communionum mentionem facit, videlicet, solius Sacramentalis, quæ Communio est illorum, qui eam in peccato lethali recipiunt: solius Spiritualis, quæ illorum est, qui summopere cupientes Panem Eucharisticum gustare, viva fide, *quæ per dilectionem operatur*, spiritualis illius fructus atque utilitatis participes fiunt; & Sacramentalis simul ac Spiritualis, quæ est illorum, qui *prius ita se probant, & instruunt, ut vestem nuptialem induti ad Divinam Mensam accedant*. Nos sub Sacræ Communionis nomine Sacramentalem simul ac Spiritualem Communionem intelleximus, atque intelligimus, cum sensus verborum obvius hic plane sit; neutiquam rati, rem tam absurdam cuiquam in mentem venire posse, ut sub nomine Sacræ Communionis, sola Sacramentalis Communio intelligi possit; quemadmodum etiam opportune a Patre Passerino *de indulgentiis qu.* 43. & 44. animadversum fuit; licet ipse scriberet quidem post damnationem ab Alexandro VII. die 7. Septembris 1665. prolatam illius propositionis: *Qui facit Confessionem voluntarie nullam, satisfacit præcepto Ecclesiæ*: sed scriberet ante damnationem promulgatam a Venerabili Servo Dei Innocentio XI. die 2. Maii 1679. in alteram propositionem: *Præcepto Communionis annuæ satisfit per Sacrilegam Domini manducationem.*

§. 3. In celebri illa Bonifacii VIII. Constitutione, quæ incipit *Antiquorum* sub titulo *de pœnitentiis, & remissionibus, in Extravag.* communi; ubi indicit Jubilæum Anni Sancti, hæc verba leguntur: *vere pœnitentibus, confessis, vel qui vere pœnitebunt, & confitebuntur*: & in Extravaganti *Unigenitus* Clementis VI. eodem libro, & sub eodem titulo hæc alia leguntur verba *vere pœnitentibus, & confessis*. Ex hisce autem verbis gravis est controversia quædam tempore excitata, num ad Indulgentiæ consecutionem confessio *in voto* sufficiens sit, an vero confessio *in re* requiratur; quod idem est ac si diceretur, utrum ad consequendam Indulgentiam peccata Sacerdoti actualiter confiteri necessarium sit, an vero satis sit ea cum intimo doloris sensu, & sincero contritionis actu detestari, cum confitendi proposito, confessionem interim in aliud tempus differendo, ac in Pascha præsertim, quo tempore unusquisque Fidelium, lege ab Ecclesia præscripta, sacram recipere Communionem obligatur.

§. 4. Indicata tantum, verum non decisa hujusmodi quæstio est a Cardinali de

de Lugo *de Pœnit. disp. 27. sect. 6. n. 94.* Nos eam rite ac secundum leges discussam reperimus. Ludovicus Bologninus Canonici Juris Doctor illustris famæ, in suo *de Indulgentiis* Tractatu; in eam inclinat sententiam, quod contritionis actus cum prædicto proposito conjunctus, sufficiens sit, Felinus Sandeus, vir suis supra jus Canonicum scriptis item insignis, in eo, quem scripsit *de Indulgentia plenaria* Tractatu, in eandem pariter sententiam propendit; verum contrariam tutiorem esse affirmat, Bolognini, & Felini opera in Tractatibus, qui vulgo *Magni* dicuntur, sunt impressa *tom. 14. edit. Venet. anni 1584. pag. 145. a tergo, & pag. 158. a tergo.* Sylvester vir in Theologica Facultate præclarus in Summa *in verbo Indulgentia n. 20.* postquam propriam in eam sententiam propensionem ostendit, quod sufficiat confessio *in voto;* eos qui Indulgentias consequi volunt ad actualem Confessionem consilio suo excitat, atque in ea pariter sententia est Vener. Card. Bellarm. *tom. 2. Controversiarum lib. 1. de Indulg. cap. 13. §. Tertia quæstio*, Sanctarellus *Variar. resolut. qu. 76. a num. 7 usque ad num. 23.*, auctores, qui pro utraque stant opinione, diligenter colligit, & accurate ipse tamen ad consecutionem Indulgentiæ Anni Sancti actualem Confessionem requirit. Nos ad Auctores ab ipso collectos Johannem Baptistam Pauliani *lib. 3. cap. 2. pag. 147., & seqq.* addemus, qui super Jubilæo Anni Sancti a Julio III. publicato scripsit; qui quidem Auctor ex vi verborum *vere pœnitentibus, & confessis* actualem Confessionem requiri contendit.

§. 5. Navarrus tam celebris, qui olim opinionem, quæ sufficientem esse vult Confessionem *in voto*, secutus fuerat, Cardinalis Cajetani auctoritate permotus, in suo *de Jubilæo* Tractatu *Notab. 18. n. 1. & seqq., & n. 6.* eam prorsus abjecit, & alterius opinionis sectator evasit, quæ requirit Confessionem actualem, quamque Fidelibus magnæ spiritualis utilitatis occasionem dedisse cognoverat. Pater Viva *de Jubilæo qu. 8. art. 3.*, qui per occasionem Jubilæi Anni Sancti ab Innocentio XII. publicati scripsit, & Pater Constantini in suo Tractatu *part. 2. art. 5.* de Anno Jubilæi a Benedicto XIII. indicti, considerant, quod sub verbo *vere pœnitentibus* comprehenduntur peccatores contriti; verum quoniam ad verba *vere pœnitentibus* adduntur hæc alia, *& confessis*, in hisce ultimis actualis Confessio exprimitur, atque præscribitur.

§. 6. Dici autem potest, quod hujusmodi opinio facta jam sit sententia Sanctæ Sedis; nam cum in Congregatione Indulgentiarum propositum, & quæsitum esset, num videlicet, quemadmodum Missionarii, qui in regionibus Infidelium morantur, licite Sanctam Missam celebrant, præmisso contritionis actu ob grave aliquod, quod admiserint, peccatum; cum non adsit Confessarius, nec debeant die Festo Fideles Missa privari; ita consequendi Indulgentias, quæ conceduntur *vere pœnitentibus, & confessis* capaces dicendi sint facientes actum contritionis, nec præmittentes Confessionem; Congregatio prædicta respondit; nequaquam eos esse capaces, verum Summo Pontifici supplicare debere, ut nova eos gratia capaces reddat, ut, non facta actuali Confessione propter deficientiam Confessarii, solo contritionis actu ad consequendas Indulgentias habiles evadant. Hanc vero resolutionem Clemens XII. Prædecessor Noster approbavit, & gratiam imperti us fuit. Documenta referuntur in Opere P. Theodori ejusdem Congregationis Indulgentiarum Consultoris *de Indulg. part. 1. cap. 11. art. 5. in fine.*

§. 7. Nos hac formula *vere pœnitentibus, & confessis*, Confessionem actualem intelleximus, semperque intelligemus, quam inter præscripta, & adimplenda opera ad consequendas Indulgentias necessaria reponimus. Dicere, quod sic intelleximus, & intelligimus, sufficiens fortasse fuisset; verum quæ ante exposuimus, ea de causa exponere opportunum existimavimus, ut fundamenta agnoscantur, quibus nostra innixa sententia est.

§. 8. Prosequitur Constitutio *Peregrinantes*, atque in ipsa post præscriptas

qua-

PONT. A. IX. quatuor Basilicarum, videlicet S. Petri, S. Pauli, S. Johannis in Laterano, & S. Mariæ Majoris visitationes, subjungitur; quod dicta visitatio fiat *semel saltem in die, per triginta continuos, aut interpolatos dies, sive naturales, sive etiam Ecclesiasticos, nimirum a primis vesperis unius diei usque ad integrum ipsius subjequentis die vespertinum crepusculum computandos, si Romani, vel incolæ Urbis, si vero Peregrini, aut alias externi fuerint, per quindecim saltem hujusmodi dies*: quibus verbis, rite, & ut Nos intelligimus, intellectis, quæstiones duæ alias excitatæ de medio tolluntur. ANNO 1749

§. 9. Prima, num, quemadmodum quatuor Basilicarum visitatio vigore Constitutionis interpolatis diebus fieri potest, velut, exempli gratia, fieri potest una visitatio quatuor Basilicarum decima die Mensis Januarii, alia vero visitatio quatuor Basilicarum die 15.; ita fieri possit, exempli gratia visitatio duarum Basilicarum in uno die, & visitatio duarum aliarum Basilicarum in altero die, usque ad completum triginta, vel quindecim respective visitationum pro unaquaque Basilica numerum.

§. 10. Verba *saltem semel in die* etiam in citata Bonifacii VIII. Decretali *Antiquorum* leguntur: Glossator autem ad prædicta verba, ea commentans, attestatur, quod dictus Pontifex in Consistorio declaravit, prædictarum Basilicarum visitationes per modum nuper indicatum fieri posse, dummodo numerus visitationum uniuscujusque Basilicæ trigesimus sit quoad Romanos, & decimus quintus quoad Exteros. Si ponamus, quod factum a Glossatore relatum subsistat, dicere debere putamus, Pontificem Bonifacium non quidem declarasse, quod talis esset verborum sensus *saltem semel in die*, verum pro speciali gratia concessisse, ut non obstante contraria Decretalis suæ dispositione, Ecclesiarum visitationes modo ante indicato fieri possent. Et sane quotquot subsequentibus temporibus super Bullis de Anni Sancti Jubilæo scripserunt, in quibus semper verba *saltem semel in die*, reperiuntur, vim locutionis expendentes, quod dicitur *in die* in singulari, & non *in diebus* in plurali, fieri debere visitationes quatuor Basilicarum in uno die dixerunt. Videri possunt Navarrus *de Jubilæo, & Indulg. notat.* 32. *n.* 41., & Benzonius *de Anno Jubilæo lib.* 5. *dub.* 5. Ita pariter disserunt Sanctelius *var. Resolut. qu.* 75. *n.* 1. *& seq.* Lavorius *de Jubil., & Indulg. part.* 1. *cap.* 17. *num.* 5., Quartus *Trattato del Giubileo part.* 2. *dub.* 3., Passerinus *de Indulg. qu.* 49. *n.* 63., Pasqualigo *de Jubilæo qu.* 45., Riccius *Trattato del Giubileo cap.* 117. qui ulterius adjunxit, quod quando a Summis Pontificibus Basilicæ per Annum Sanctum visitantur, quatuor simul in uno die visitantur.

§. 11. Nihilominus per occasionem Anni Sancti 1700. a Pontifice Innocentio XII. promulgati opportunum factum visum fuit, in particulari Congregatione ex variis Cardinalibus, & Prælatis composita, iterum examini supradictum dubium committere, num videlicet visitatio quatuor Basilicarum in unico tantum die fieri deberet, an vero fieri diebus interpolatis posset, duas exempli gratia Ecclesias uno die, alteras vero duas alia die visitando. Concordi sententia decisum fuit, quod omnes in uno die fieri deberent. Atque ita pariter in Notificatione a Cardinali Gaspare de Carpineo tunc temporis Urbis Vicario publicata indictum fuit. Tam nomina eorum, qui Congregationis interfuerunt, quam ipsa resolutio registrata sunt a Joanne Baptista Riganti Comment. ad Regulas Cancel. *Tom.* 4. *ad Reg.* 53. *a n.* 22. *usque ad finem*, & Declaratio ipsa a P. Viva *de Indulg. pag.* 668. *edit. Patav. an.* 1715. typis impressa, atque etiam a P. Vanransl. *Opuscul. de Indulg. & Jub. qu.* 7. *n.* 10. indicata reperitur. Nos demum, communi, atque obvio verborum sensui *saltem semel in die*, communi Doctorum opinioni, ac præcedentibus Resolutionibus adhærentes, protestamur, Nos in Constitutione nostra, *Peregrinantes*, visitationem quatuor Basilicarum in uno die fieri debere intellexisse.

§. 12. Altera autem controversia est, quæ respicit mensuram diei, in quo, quemad-

PONT. quemadmodum dictum est, quatuor Basilicarum visitatio fieri debet. Quidam ANNO a media præcedenti nocte ad alteram mediam noctem diei subsequentis metiendum esse existimarunt; exempli gratia, a media nocte diei Jovis usque ad mediam noctem diei Veneris subsequentis. Alii porro crediderunt diem metiendum esse a Vesperis diei præcedentis ad Vesperas diei subsequentis, exempli gratia, a Vesperis diei Jovis usque ad alteras Vesperas diei Veneris subsequentis, quod idem est ac si dicatur, usque ad principium noctis, sive ad vigesimam quartam horam diei Veneris, quoniam Completorium orationum diei complementum est.

A. IX. 1749

§. 13. Hæc controversia per occasionem Anni Sancti a Clemente X. celebrati examinata, at non decisa fuit, quemadmodum Phœbæus *de Anno Jubilæi part. 2. cap. 5. pag.* 241. testatur. Iterum postea per Annum Sanctum ab Innocentio XII. indictum novo examini commissa est. Rigant. *loc. cit.* ei adhæsit opinioni, quod dies illis a primis Vesperis usque ad Vesperas diei sequentis computari deberent. Nec omisit validissimas pro suo assumpto rationes afferre; illud valde ad rem animadvertens, quod Portæ Sanctæ in Pervigilio Nativitatis Domini Nostri ante Vesperas aperiuntur, & in subsequenti altero Nativitatis Domini Pervigilio post Vesperas, idest prope occasum solis clauduntur. Hujusmodi rationes tam ab aliquibus, qui in Congregatione interfuerunt, quam ab aliis, quorum sententias Congregatio ipsa requisivit, & laudatæ, & receptæ fuerunt. Alii vero partim ex Congregatione, partim etiam ex iis, qui ab eadem Congregatione consulti sunt, in eam sententiam iverunt, quod dies ab una ad alteram mediam noctem metiendus esset. Hæc autem sententia vicit, ut apud ipsum Rigant. videre est; & in citata Cardinalis de Carpineo Vicarii Notificatione declaratum fuit, diem ab una ad alteram mediam noctem incipere, & desinere, intelligi debere. Nos vero, ut Fideles per imminentem Annum Sanctum visitationem quatuor Basilicarum facilius adimplere possint, omnem in Constitutione nostra disputationem de medio sustulimus, declarantes, quod visitatio quatuor Basilicarum vel uno, vel altero modo fieri possit; videlicet aut ab una ad alteram mediam noctem, aut a Vesperis diei præcedentis usque ad subsequentis diei vespertina crepuscula.

§. 14. Postremo vero in citata Constitutione *Peregrinantes* decernitur, quod ii, qui iter Romam versus susceperunt, vel qui cum ad ipsam pervenerint, non possunt vel complere, vel incipere visitationem Basilicarum, sive morte præventi, sive alia legitima causa impediti, gaudeant fructu Indulgentiæ, dummodo pœnitentes sint, Confessionem fecerint, & Sanctam Eucharistiam receperint: *Eosdemque vero pœnitentes, & confessos, ac Sacra Communione refectos, prædictæ Indulgentiæ, & remissionis participes perinde fieri volumus, ac si dictas Basilicas diebus a Nobis præscriptis re ipsa visitassent.*

§. 15. Pontifex Bonifacius VIII. in sua pluries a Nobis citata Decretali: *Antiquorum*, in qua Annum Sanctum indicit, prædictam declarationem Advenarum, seu Peregrinorum comprehensivam non inseruit; orta proinde controversia fuit: num ipsi in prædictis circumstantiis Indulgentiam consequuti essent? Quapropter ipse Pontifex verbalem in Consistorio Declarationem in favorem Advenarum facere necessarium duxit, quemadmodum Glossator Decretalis: *Antiquorum*, *vers. sed quæro: aliquis vere pœnitens, & confessus*, inter Extravagantes Communes, testatur. Altera deinde fuit Quæstio excitata: num, sine prædicta declaratione, illi, qui ad proficiscendum Romam parati, sive ad eamdem iter ingressi erant, quive cum Romam pervenissent, præscriptam tamen Basilicarum visitationem aut incipere, aut complere non potuissent, dummodo peccatorum suorum pœnitentes, & confessi forent, Jubilæi Indulgentias consequerentur? Nec defuit, qui ejus esset opinionis, quod eam consequerentur. Melioris tamen notæ, ac famæ Doctores in contraria sententia fuerunt, ea ducti ratione, quod ad consecutionem Indulgentiæ non sola voluntas satis,

sit,

PONT. fit, sed necessario effectus requiratur. Ita differit Felinus in suo *de Indulgentiis Tractatu inter Tractatus magnos cit. tom. 14. pag. 159. a tergo num. 36.* Hoc ANNO
A. IX. idem assumptum variis argumentis probavit etiam supra citatus Johannes Baptista Paulini *lib. 3. de Jubilæo cap. 5.* Similis Controversia a S. Thoma *Quodlib. 2. art. 16.* pertractatur, ubi hanc quæstionem proponit: utrum scilicet is, qui, Cruce sumpta, profecturus ad recuperationem Terræ Sanctæ, pro qua insigni actione Indulgentiam consequebatur Plenariam, consequeretur eam, si in statu veræ pœnitentiæ constitutus, morte præoccuparetur, antequam itineri se committeret? Sanctus vero Doctor controversiam eamdem solvit dicendo: opus esse, verba Textus concessionis Indulgentiæ rite observare; quoniam, si in Textu dicitur, quod Indulgentia conceditur sumentibus Crucem; Crucesignatus statim acquirit Indulgentiam, ejusque particeps fit, si moritur, antequam itineri se commiserit; verum si in Textu Concessionis Indulgentiæ, ipsa conceditur illis, qui mare transierint; Crucesignatus, qui mortem ante obit, quam mare transeat, Indulgentiam non consequitur. 1749

§. 16. Pontifex Clemens VI., qui ille fuit, a quo Jubilæi Annus a centesimo quoque Anno per Bonifacium VIII. præfixo ad quinquagesimum reductus fuit, in Decretali sua: *Unigenitus: De Pœnitentiis, & Remissionibus inter Extravagantes Communes*, primus omnium supradictam Declarationem in Peregrinorum, atque Advenarum favorem scripto mandavit, & in sua Decretali registravit, atque in eamdem inseruit, quocirca celebris Jurisconsultus Johannes de Anania Archidiaconus Bononiensis in suo de Jubilæo Tractatu sub Rubrica *de Sortilegiis*, postquam quatuordecim Dubia ad Jubilæi materiam spectantia examinanda proposuit *n. 9.* hoc, quod sequitur, reponit: *Dubitatur de illo, qui ivit usque ad mediam viam, & non potuit ulterius ire, de illo, qui non implet numerum dierum.* Huic autem dubio ita respondet: *ista tolluntur in Bulla præcedenti*, quæ est Clementis VI. superius ab ipso commemorata. Eadem Declaratio invenitur in Constitutionibus, & Indictionibus Anni Jubilæi, Pontificum, qui successerunt. Nos etiam, ad omnes controversias tollendas, exemplo eorum libenter adhæsimus, & eam propterea in Constitutione nostra *Peregrinantes* inseruimus: illud tamen animadvertendum, quod hæc Declaratio Advenas tantummodo comprehendit, nec ad Romanos, aut Romæ incolas extenditur, quemadmodum bene etiam à Benzonio *de Anno Jubilæi lib. 5. dub. 10.* fuit observatum; Quum Romanis, aut Romæ incolis, visitationes Basilicarum facere non valentibus, sive impeditis, alia quadam ratione, ut alibi ostendetur, provisum sit.

F I.

De Constitutione, quæ incipit Cum nos nuper, signata die 17. Maji 1749.

§. 17. In primis quinque Jubilæis alias Indulgentias, autem etiam facultates absolvendi a casibus reservatis, suspensas fuisse minime legitur; & omnium primus, qui per occasionem Anni Sancti prædictam suspensionem faceret, fuit Pontifex Sixtus IV. sicut in ejus Decretali, *Quemadmodum*, sub titulo, *De pœnitentiis, & remissionibus*, in Extravagantibus Communibus videre est; atque id ea maxima de causa, ut Fideles Romam ad consequendam Plenariam Indulgentiam, quam ipse per Annum Sanctum eisdem offerebat, invitaret; cujus postea exemplo, qui successerunt, Pontifices sese conformarunt. Quidam ex his suspensionem Indulgentiarum, & facultatum in eadem Bulla, qua Jubilæum Anni Sancti indicebant, inseruerunt. Ita fecit Sixtus IV., Alexander IV. præstitit idem; sed per separatam Constitutionem. Sixti IV. exemplum in omnibus secuti sunt tum Clemens VII., tum Julius III., ut ex Jubilæi Bullis apparet. At Gregorius XIII. ille fuit, qui suspensionem per Bullam a Jubi-

PONT. laei Bulla separatam restituit, quemadmodum ab Alexandro VI. factum fuerat, ANNO atque eo postea modo deinceps continuatum est. Sairo, Valentia, Salas a P.
A. IX. Baldello *tom. 1. Theolog. Moral. lib. 5. de Rege disp. 16. n. 8.* nominati & probati, 1749
praedictam suspensionem superfluam esse dixerunt, cum illa Sixti IV., in jure Canonico jam inserta esset sicuti nuper dictum est. Probe Nos scimus, non solum illis Decretalibus honorem habendum esse, quae in Collectionibus jussu Gregorii IX., Bonifacii VIII., & Clementis V. factis, insertae sunt, verum & aliis, quae dicuntur Extravagantes Communes, inter quas ea Sixti IV., quam indicavimus, reperitur; quia licet harum collectio auctoritate privata facta fuerit; fons nihilominus, a quo profluunt, & originem ducunt, idem est ac omnium aliarum; cum tam illae, quam hae ab eadem Apostolica Sede derivatae sint; quemadmodum etiam Vener. Frater vivens Episcopus Feltrensis in eximio suo Opere *Institution. Juris Canonici cap. 59. n. 8.* novissime in lucem edito valde apposite animadvertit; verum considerantes Nos, non esse saltem rationi incongruum dubitare, num suspensio Indulgentiarum, & Facultatum a Sixto IV. facta, revocata sit; hinc orta necessitas est novae suspensionis Indulgentiarum, & Facultatum, quae fit, quando Annus Jubilaei indicitur.

§. 18. Suspensio Indulgentiarum, & facultatum a Sixto IV. facta hisce, quae sequuntur, verbis concepta fuit: *Usque ad nostrum & ejusdem Sedis beneplacitum suspendimus, illasque, durante beneplacito nostro, & Sedis praedictae, suspensas esse volumus, nec interim alicui suffragari:* quicquid autem cum clausula *ad beneplacitum Sedis Apostolicae* stabilitur, durat etiam post Pontificis mortem, qui id stabilivit; cum id, quod stabilitum est, non cesset, nisi revocetur a successore: *Si usque ad Apostolicae Sedis beneplacitum gratia concedatur; tum enim, quia Sedes ipsa non moritur, durabit perpetuo, nisi a Successore fuerit revocata:* quod quidem non contingit, tum cum actus fit a Pontifice usque ad *suae voluntatis beneplacitum*, quia concessio cessat cum morte concedentis: *si gratiose tibi a Romano Pontifice concedatur, ut beneficia, quae tempore tuae promotionis obtinebas, possis usque ad suae voluntatis beneplacitum retinere hujusmodi gratia per ejus obitum, per quam ipsius beneplacitum omnino extinguitur, eo ipso expirat;* verba sunt Pontificis Bonifacii VIII. *in cap.* Si gratiose, *de rescriptis, in sexto.*

§. 19. Navarrus in suis Consiliis *lib. 5. de poenit. & remissionibus* consil. 17. hanc se materiam accurate tractasse dicit; quod verum est, cum ipse suo de Jubilaeo, & de Indulgentiis Tractatu *Notab. 18. num. 27. & 28. ac Notab. 33. num. 7.* de eadem fuse disseruerit. Ibi post ponderatam vim clausulae *ad nostrum, & Sedis Apostolicae beneplacitum*, Sixti IV. mortem certam esse dicit, illud tamen ignorari, an ipse antequam supremum diem obiret, suspensionem revocaverit, aut ex illius Successoribus quispiam id fecerit; quapropter ei se opinioni adhaerentem, & addictum ostendit, quod suspensio Sixti, etiam tunc duraret. Vivebat Navarrus tempore Gregorii XIII. cumque animadvertisset, Pontificem hanc in suspensione Indulgentiarum Anni Sancti clausulam *ad nostram, & Sedis Apostolicae beneplacitum* adhibere egit de hac re cum Officialibus Curiae Romanae, qui ei responderunt, Pontificem Sixtum nunquam generalem suspensionis revocationem fecisse, neque ex eo inductam revocationem existimari posse, quod Annus Sanctus elapsus esset; verum credibile esse, eundem Sixtum, exacto Anno Sancto, particularem revocationem suspensionis quarundam Indulgentiarum fecisse, ut aliquorum Fidelium precibus obsecundaret; adjunxeruntque, quod etiam Pontifex Gregorius XIII. eamdem rationem retenturus erat; hoc vero totum quod a Navarro dicitur, a Benzonio etiam *de Anno Jubilaei lib. 4. cap. 8. dub. 6.* & a P. Theodoro *tom. 1. de Indulg. cap. 13. art. 5.* confirmatur.

§. 20. Verum si quis ita dixisset, aut diceret; verum quidem esse, Pontificias determinationes per formulam *ad nostrum, & Apostolicae Sedis beneplacitum* conceptas, morte Pontificis, qui eas fecit, non cessare, sed revocationem

ali-

Pont. aliquius ex Successoribus necessariam esse; credibile etiam esse Sixtum IV. completo Anno Sancto, revocationem suspensionis generalem, & expressam minime fecisse, verum tantummodo peculiarem; At eodem tempore subdidisset, ac subderet, aliquas dari revocationes, ut Scholæ loquuntur *virtuales*, & expressis revocationibus æquipollentes, atque hasce in eo, de quo agitur, casu intervenisse: quoniam, non obstante suspensione Indulgentiarum per Annum Sanctum facta summis Pontificibus notum semper fuit, quod homines pii, ac religiosi suspensas, elapso Anno Sancto, hujusmodi Indulgentias prædicarunt, ac publicarunt, libris suis inseruerunt, ac super eisdem fuse scripserunt, quin unquam Sancta Sedes contra aliquem ex prædictis actibus quidquam egerit, ac statuerit, licet apocryphas interim Indulgentias prohibere, & variis etiam Decretis, quæ revocatæ forent, nominatim declarare, quoties occasio hoc tulit, non prætermiserit; procul dubio, & Navarrus, & quemcumque alium, qui se ejus opinionis asseclam fecisset, aut faceret, ad incitas, quod ajunt, atque angustias redegisset.

A. IX. Anno 1749

§. 21. Non nostra hæc, sed Castro Palai in suis Operibus Moralibus *par.* 4. *tract.* 24. *disp. unic. punct.* 12. §. 2. *num.* 12. & 13. animadversum est. Et quando ex hujusmodi animadversione aliud nihil deduci possit, vel deducatur, nisi saltem materiam dubiam esse; hæc tamen ipsa adeo moribus nostris, quam Nobis sufficiens causa esse potuit, cur, non obstante suspensione a Sixto IV. in Jure Canonico, ut dictum est, inserta, novam suspensionem Indulgentiarum, & Facultatum per occasionem Anni Sancti faceremus. In Constitutione Nostra: *Nos cum Nuper*, de qua in præsens agimus, ubi non fuimus clausula *ad Nostrum Sedis Apostol. beneplacitum*, verum alia hac *Apost. Auctoritate &c. suspendimus &c. usque eodem anno durante nulli prodesse, aut suffragari debere &c.* Hanc autem clausulam adhibuimus, tum quia Clemens VIII. in suspensione Indulgentiarum, & Facultatum per Annum Sanctum eamdem adhibuit, atque ejus exemplo omnes alii Successores, quorum temporibus celebrati sunt Anni Sancti, sese conformarunt; tum quia per ipsam difficultas alias excitata de medio tollitur; num videlicet post Annum Sanctum suspensio Indulgentiarum perduret, necne; quemadmodum valde apposite Lavorius *de Jubilæo, & indulg. part.* 1. *cap.* 10. *num.* 13., & Quarti *in suo Tractatu de Jubilæo punct.* 1. *de suspensione Indulgentiar. dub.* 7. adnotarunt.

§. 22. Qui aliquem, etsi mediocrem, in moralibus Auctoribus usum habet, multas procul dubio quæstiones non ignorabit, quæ ab ipsis excitantur circa Indulgentias, & promoventur, quæ per Annum Sanctum suspenduntur. Ad eas illos removendas, generalem in Constitutione nostra suspensionem fecimus. Sed primum, quemadmodum in ipsa legere est, aliquot a generali revocatione Indulgentias subtraximus, quas expressimus etiam, & nominavimus: ex quo per se consequitur, illas quæ nominatim præservatæ non sunt, intelligi debere suspensas. Magna erat controversia, num sub suspensione solæ Plenariæ Indulgentiæ comprehenderentur, an vero ipsa ad non Plenarias, & partiales extenderetur. Navarrus *de Jubilæo & Indulgentiæ notabili* 33. *n.* 26. Banzonius *de Jubilæo lib.* 4. *cap.* 8. *num.* 3. & 4. Lavorius *de Jubilæo part.* 1. *cap.* 10. *num.* 3. & 4. Viva *de Jubilæo præsertim Anni Sancti quæst.* 4. *art.* 1. solas Plenarias suspensas remanere scripserunt. Alii vero in ea erant opinione, quod tam plenariæ, quam non plenariæ, sive partiales, suspensæ remanerent. Ita scripserunt Vanranti *in Opuscul. Histor. Theolog. de Indulg. & Jubil. q.* 5. Quarti *in Tractatu de Jubil. cap.* 13. *punct.* 1. Pignatellus *in Tractatu de Anno Sancto cap.* 3. *dub.* 10. Difficultas ex diversitate formularum in suspensionibus adhibitarum oriebatur, cum in aliquibus ea, quæ sequuntur, verba legerentur: *Omnes, & singulas Indulgentias plenarias*; in aliis vero, *omnes, & singulas Indulgentias*. Quidam ita reputabant, quod etiamsi in formulis suspensionis Indulgentiæ non plenariæ minime nominarentur, nihilominus credendum esset, easdem compre-

hen-

PONT. hensas esse, ex eo, quod quidam Pontifices, Anno Sancto vertente, concesse- ANNO rant, ut partiales aliquot Indulgentiæ restituerentur, ac publicarentur; quod A. IX. non fecissent, nisi prius mens illis fuisset easdem sub suspensione comprehen- 1749 dere. Ita PP. Constantinus *in suo Tractatu de Jubilæo Anni Sancti part. 3. cap. 7.* & Theodorus *de Indulg. tom. 1. cap. 13. art. 3. quæst. 2.* scripserunt. Nos ut omnis quæstio removeretur, postquam Indulgentias, quas non revocamus, expressimus, ita subdimus: *Cæteras omnes, & singulas Indulgentias tum plenarias, quam non plenarias &c. suspendimus, & suspensas esse declaramus &c.*

§. 23. Nihil ab ipsa materia proposita digredientes, eas Nos Indulgentias a revocatione excepisse, ac subtraxisse dicemus, quæ pro Defunctorum Animabus directe conceduntur. Reliqua erat controversia circa illas Indulgentias, quas vivi consequi possunt, cum facultate per modum suffragii Defunctis applicandi. Quarti *in Tract. de Jubilæo cap. 3. punct. 1. pag. 198.* & Pignatellus *in suo Tract.* de Anno *Sancto cap. 13. dub. 20.* ejus opinionis fuerunt, quod prædictæ Indulgentiæ sub revocatione minime comprehenderentur. Pro contraria autem sententia steterunt Viva *de Jub. quæst. 4. art. 4.* Vanrast *in Opuscul. Histor. Theol. de Indulg. & Jubilæo quæst. 5. num. 7. pag. 244.* Nec inficias iri potest, hanc magis plausibilem sententiam fuisse, & per multos etiam Annos Sanctos in praxi receptam. Abbas olim Michael Angelus Riccius, qui Congregationis Indulgentiarum primum a Secretis fuit, deinde vero inter Cardinales cooptatus, in Congregationibus, quæ habitæ fuerunt tempore Anni Sancti a Clem. X. celebrati, & in quibus examinatæ, at non admissæ fuerunt quarumdam piarum personarum preces, quibus instanter petebant, ut decerneretur, ne generalis suspensio indulgentiarum illas comprehenderet, quæ conceduntur vivis cum facultate Defunctis applicandi, multum se illi opinioni addictum ostendit, quæ prædictas Indulgentias contendit per Annum Sanctum suspensas esse, & sub revocatione, seu generali suspensione contineri. Illi etiam sententiæ hæc ratio favet, quod in Indulgentiis, quæ conceduntur Vivis cum facultates eas per modum suffragii Defunctis applicandi, duæ res considerari possunt, altera, quæ principalis est, & quæ respicit Vivos; altera, quæ est accessoria, & quæ respicit Mortuos; & cum sub revocatione comprehendatur pars principalis, non videtur, exemptam esse posse partem accessoriam.

§. 24. Ut præcedentes Notificationes in cæteris Annis Sanctis publicatas missas faciamus; in illa a Cardinali de Carpineo Urbis Vicario per Annum Jubilæi 1675 jussu Pontificis Clementis X. publicata ita legitur: *Non intelligantur suspensæ Indulgentiæ Altarium privilegiatorum pro Defunctis, neque aliæ concessæ eo modo pro Defunctis; verum illæ suspensæ habeantur, quæ possunt sibi consequi Vivi, ut eas possint concedere Animabus Purgatorii per modum suffragii.* Similes fuerunt Notificationes, quæ per Annum Sanctum tempore Innocentii XII. celebratum publicatæ fuerunt. Et Pontifex Benedictus XIII. in sua Notificatione, quæ die 10. Januarii 1725. publicata est, eidem pariter sententiæ, ac normæ sese conformavit. Verum cum Pontificis illius Benedicti Benefactoris Nostri præcipua pietate præditi mirificus erga Purgatorii animas esset devotionis sensus, quemadmodum ex sermonibus super Purgatorio ab ipso Typis editis clarum sit; sub die IX. Februarii ejusdem Anni aliam Notificationem publicavit, quam in Historia Annorum Jubilæi ab Alfano pag. 564. in lucem edita videre est; ac deinde sub die XXVIII. Aprilis ejusdem pariter Anni Brevi expedivit, quod a P. Theodoro in suo sæpius citato de Indulgentiis Tract. *part. 1. pag. 375.* impressum reperitur; in quo declaravit, Indulgentias Vivis concessas cum facultate Defunctis applicandi sub revocatione ab ipso per Annum Sanctum facta minime comprehendi, quo ad illam tamen dumtaxat partem, quæ Animarum Defunctorum suffragium respicit. Et licet Regula sit, quod Indulgentiæ Vivis concessæ, per modum suffragii Mortuis applicari non possunt, nisi id in concessione exprimatur, adjecit, quod, Anno Sancto duran-

PONT. rante, ut Purgatorii Animæ opportunis suffragiis nequaquam destitutæ remanerent, possent a Vivis Indulgentiæ in ipsarum beneficium applicari, etiamsi in concessione facultas, ut eædem pro Defunctis applicari possent, expressa non esset. Quapropter, & Nos in Constitutione nostra tanti Pontificis exemplum libenter secuti sumus. ANNO A. IX. 1749

§. 25. In hac nostra Constitutione, *Cum nos nuper*, quemadmodum hactenus dictum est, durante Anno Sancto, non solum Indulgentiæ suspenduntur, verum omnes Facultates, & Indulta absolvendi a casibus reservatis etiam in Bullæ Cœnæ, secundum id, quod in §. *Cæteras omnes* legitur. Quam regulam in suspensione Indulgentiarum tenuimus, eamdem & in suspensione Facultatum, & Indultorum servavimus; cum præcipue Facultates, & Indulta expresserimus, quæ sub revocatione minime comprehendi intelleximus; unde sequitur, illa, quæ excepta non sunt, comprehensa remanere. In generali Facultatum, & Indultorum suspensione alio tempore dubitatum fuerat, num Facultates comprehenderentur, quæ Prælatis Regularibus ratione proprii officii, ac muneris competunt, absolvendi scilicet Regulares eorum subditos a casibus reservatis, & super aliquibus impedimentis dispensandi, quemadmodum apud P. Viva *de Jubilæo qu. 4. art. ult.* §. 4. Constantinum *de Jubilæo Anni Sancti part. 3. cap. 7. pag.* 250. & Pasqualigum *quæst.* 160. videre est. Nos, ad ambiguitatem omnem tollerandam, inter facultates a suspensione exceptas, illas excepimus: *Superiorum Ordinum Regularium, quæcumque ipsis in Regulares pariter sibi subjectos a Sede Apostolica prædicta tributæ fuerunt.*

§. 26. Verum cum Regulares non solis Indultis, & Facultatibus gaudeant super suos subditos Regulares, sed quidam eorum contendunt, habere se Facultates, & Indulta sibi a Sede Apostolica concessa, neque unquam revocata, absolvendi a casibus eidem Sedi reservatis sæculares personas, & Vota commutandi, aliasque varias res concedendi, quas hic commemorare minime opus est; alia gravis controversia in medio remanet, num eædem Facultates, sub suspensione Indultorum, & Facultatum, quæ per Annum Sanctum fit, comprehensæ remaneant. In qua quidem controversia aliqui opinantur, Facultates absolvendi a casibus reservatis, Vota commutandi, etiamsi collatæ non sint intuitu, aut occasione Indulgentiarum, suspensas remanere. Quidam alii vero distinguunt inter Facultates absolvendi collatas per occasionem, aut intuitu Indulgentiarum, & Facultates aliis de causis attributas; & primas, non autem secundas, per Annum Sanctum suspensas, remanere affirmant, quemadmodum apud Viva *loco citato*, item apud Constantinum *loco pariter citato pag.* 246. & seq. Vanranst. *cit. Opusc.* de Indulg. *qu.* 5. & apud alios complures videre est, quos hic nominare foret.

§. 27. Qui primæ adhærent opinioni, quod videlicet Facultates, & Indulta sive intuitu & occasione Indulgentiarum, sive ob alias rationes concessa, suspensa remaneant, argumentum desumunt ex amplo modo, quo suspensivæ Bullæ conceptæ sunt: item ex eo, quod quædam Facultates, & Indulta a generalitate suspensionum excipi solent, sicuti videri potest apud Sorbum, & Rodriguez, quorum sententiæ a Pasqualigo *cit. qu.* 160. referuntur. Pro hujus autem sententiæ comprobatione magnam habet vim Pontificis Julii III. factum, quod narratur: qui Pontifex, cum per Annum Jubilæi Facultatem absolvendi a casibus Sedi Apostolicæ reservatis Confessariis illis, qui eam habebant, suspendisset; pro speciali gratia Patribus Societatis Jesu concessit, ut per integrum vertentis tunc Anni Sancti cursum gaudere possent Privilegio absolvendi a casibus Summo Pontifici, & Apostolicæ Sedi reservatis, quod ipsis a Paulo III. non quidem intuitu, aut occasione Indulgentiarum, seu ob alias rationes elargitum fuerat. Ex quo sequitur, dicta Privilegia ab ipso Pontifice sub suspensione, quam per Annum Sanctum fecerat, comprehensa fuisse. Factum ab Orlandino in Historia Societatis Jesu refertur, & Phæbei *Tractat. de*

Anno

PONT. *Anno Jubilæi part. 2. cap. 10. pag. 162.* Victorelli *in Historia Jubil. Pontific. part. 3. pag. 371.* Alfani *in Historia Anni Sancti pag. 311. & seqq.* Riccii *Tractatu de Jubil. cap.* 38. testimoniis comprobatur. ANNO

A. IX. 1749

§. 28. Qui secundæ opinionis partes tuentur, considerant, Romanos consuevisse Pontifices, quasdam Facultates concedere ad faciliorem Indulgentiarum consecutionem; & ad impedimenta removenda; atque has solas esse, quæ per Annum Sanctum suspensæ intelliguntur; cum ad has suspendendas eos potissimum ducat desiderium; quod habent, ut Fideles ad acquirendas Indulgentias Romam se conferant; verum nequaquam remanere suspensas Facultates absolute, ac non ratione Indulgentiarum, neque ipsarum causa concessas. Ita, post alios complures, contendit Quarti *in tract. de Jubil. cap. punct. 2. pag. 219.* Porro Navarrus Bullam Indulgentiarum suspensivam a Gregorio XIII. per Annum Jubilæi publicatam cum exponeret, quamvis facilis ei ad Pontificem aditus pateret, apud quem & gratia, & existimatione valebat, narrat tamen (*de Jub. & Indulg. notab. 33; n. 2.*), se, ne illi sæpius molestus esset, egisse cum Præsule tum temporis Datario viro valde perito, & qui Pontificiam mentem apprime callebat; eumque interrogasse, non sub generali suspensione Facultates, & Indulta ex aliis causis, & non ratione, aut per occasionem Indulgentiarum concessa, comprehenderetur; atque hoc, quod sequitur, responsum tulisse: *Intentionis Sanctissimi Domini Nostri fuisse suspendere solas, & omnes Indulgentias Plenarias, & sola, & omnia earum quærendarum caussa concessa, & indulta; ita quod nulla Indulgentia, quæ non esset Plenaria, nec ulla Facultas, quæ non esset causa Indulgentiæ Plenariæ quærendæ concessa, censeatur suspensa.* Alia etiam similis Clementis VIII. declaratio a Cardinali de Lugo *de Pœnit. disp. 20. sect. 8. num. 145.* refertur.

§. 29. In hac Controversia, num Breve generalis suspensionis omnium Indulgentiarum, & Facultatum absolvendi a Casibus S. Sedi reservatis per Annum Sanctum illas tantummodo Facultates comprehendat, quæ respectu Indulgentiarum conceduntur, an vero ad illas etiam extendatur, quæ sine ullo Indulgentiarum respectu concessæ sunt; Nos semper arbitrati sumus, atque arbitramur, diversitatem sententiarum etiam esse, atque oriri ex diversitate verborum, & clausularum, quibus Brevia suspensionis concepta sunt; & ex eo quod, qui scripsit, non animadverterit, Suspensiones minime esse uniformes, ut quod sub una Suspensione comprehendi possent omnes facultates absolvendi a casibus reservatis, sub alia vero aliquæ tantum, & non aliæ comprehendi possunt. In Decretali Sixti IV. *Quemadmodum*, qui, sicut supra etiam indicatum est, primus fuit, qui per Annum Sanctum Indulgentias, & Facultates absolvendi a casibus reservatis suspendit, subjecta verba leguntur: *Omnes, & singulas Plenarias, etiam ad instar Jubilæi &c. dispensandi Confessores cum potestate absolvendi etiam in casibus Sedi Apostolicæ reservatis, Facultates, Confessiones, & Indulta a Nobis, & eadem Sede, vel illius auctoritate concessas --- suspendimus* &c. Hæc eadem formula a successoribus illius Alexandro VI. Clemente VII. & Julio III. adhibita fuit in Constitutionibus, in quibus Anni Sancti Jubilæum indixerunt. Nimis generalia verba sunt, neque ulla datur ansa restringendi suspensiones ad facultates absolvendi, ratione Indulgentiarum concessas; cum Facultates comprehendere debeat aliis etiam de causis impertitas. Quare nemini mirum videri debet, si Pontifex Julius III. qui eadem adhibuerat, Patribus Societatis Jesu potestatem concessit, ut per totum illum, quem ipse celebrabat, Annum Sanctum, a casibus reservatis absolverent, utentes privilegio, quod eisdem a Paulo III. concessum fuerat, quodque ipse prius sub amplitudine suæ suspensionis comprehenderat, quemadmodum etiam paulo ante dictum est.

§. 30. Hujusce porro formulæ amplitudo ad Gregorium usque XIII. perduravit, qui in suspensione Indulgentiarum, & Facultatum, quam per Annum

ban-

Pont. Sanctum a se celebratum fecit, in hunc, qui sequitur, modum restrinxit: *De Anno Apostolicæ potestatis plenitudine suspendimus .... omnes, & quascumque plenarias,*
A. IX. *etiam ad instar Jubilæi, & earum causa, Facultates, Concessiones, & Indulta* 1749
quæcumque a Nobis, & a dicta Sede; ejusque auctoritate quibuscumque Ecclesiis &c. Digna observatione verba sunt, *& earum causa*, cum ab ipsis derivetur, eas dumtaxat Facultates sub Brevi suspensivo comprehensas fuisse, quæ per respectum ad Indulgentias concessæ fuerant; quod quidem & explicationem a Pontificis Datario editam, & Navarri sententiam, sicut & supra indicatum est, mirifice comprobat.

§. 31. Restrictiva Gregorii XIII. formula a Clemente VIII. nequaquam servata fuit, qui antiquam rursus amplitudinem assumpsit: *Omnes, & singulas Indulgentias, etiam perpetuas, & peccatorum remissiones, & Facultates & Indulta absolvendi etiam a casibus Sedi Apostolicæ reservatis .... suspendimus.* Hanc autem eamdem rationem Successores illius tenuerunt, qui verba *& earum causa*, unde restrictiva oriebatur, omiserunt. Cardinalis de Lugo *loco supracitato* contendit, solam suspensionem Facultatum, quæ ratione Indulgentiarum concessæ sunt, non autem earum, quæ propter alias causas impertitæ fuerunt, admittendam esse, etiamsi in Brevi suspensivo Clementis VIII. verba *& earum causa*, desiderentur, affirmans, ita ab eodem Clemente fuisse declaratum: *Sed idem Pontifex interrogatus dixit eamdem fuisse intentionem suam, & ad tollendum dubium, edita fuit iterum eadem Bulla, additis eisdem verbis, idest, earum causa.* Nos mutationis hujusce nullum documentum, aut indicium habemus; &, posito quod subsisteret, argumento esset, quod nisi in suspensivo Brevi insint verba, *earum causa*, sub illius amplitudine Facultates absolvendi, tam in ordine ad Indulgentias, quam aliis de causis concessæ, comprehensæ intelliguntur. Verba *earum causa* in Brevibus suspensivis Urbani VIII. aliorumque Successorum etiam omissa sunt, & quamquam supradictus Cardinalis de Lugo in Urbani VIII. secundum explicationem alteri Brevi Clementis VIII. datam intelligendum sit; animadvertendum tamen est, quod nimi ita Urbanum declarasse ait, sed ita Cardinalem ipsum opinatum esse; *Quare cum iterum de hoc dubitaretur, æque dixi, non fuisse revocatam Regularium facultatem.* Et sane cum Regesta Anni Sancti Pontificis Urbani VIII. diligenter evoluta, ac perlustrata sint, nullum inventum est monumentum, quod hanc, de qua agimus materiam respiciat. Præterea diligenter perlecta sunt Regesta Congregationum, quæ per Jubilæi Annum a Clemente X. Celebratum habitæ fuerunt, atque ex ipsis hoc collectum est, eos, qui in illis interveniebant, ejus sententiæ fuisse, ut deficientibus in Brevi suspensivo verbis, *& earum causa*, Facultates absolvendi, tam in ordine ad Indulgentias, quam aliter concessas, revocatæ intelligerentur. Et sane maximo studio contenderunt, ut a Summo Pontifice declararetur, sicuti declaratum fuit, ut durante etiam Anno Sancto possent Regulares uti privilegiis proprios subditos absolvendi a casibus reservatis, quod profecto non fecissent, nisi credidissent, sub suspensione Pontificis Clementis etiam Facultates absolvendi non respectu Indulgentiarum concessas, comprehensas fuisse; cum hujusmodi essent eæ, quas in favorem Regularium præservari postulabant.

§. 32. Petrus Constantini in suo *de Anno Sancto* pluries laudato Tract. *part. 3. cap. 7. pag. 246.* valde apposite, & ad rem dicit, rem omnem a mente, atque intentione Pontificis pendere. Nos in Constitutione nostra verba *& earum causa*, quemadmodum Gregorius XIII. fecit, non inseruimus; Neque porro in altera Constitutionis nostræ editione ea verba supplevimus, quemadmodum Cardinalis de Lugo a Clemente VIII. factum affirmat. Persuasum Nobis est, magnam esse vim generalitatis verborum; Ideoque protestamur, quod, salvis facultatibus expresse, ac nominatim exceptis, suspensæ remaneant, durante Anno Sancto, aliæ Facultates absolvendi a casibus Apostolicæ Sedi etiam in

ICNT. *Bullæ Cœnæ* reservatis, sive Indulgentiarum causa, & intuitu, sive ob alias ANNO causas concessæ sint. Et quamquam hoc ad aperiendam, & manifestandam men-
A. IX. tem nostram circa id, de quo agitur, sufficiens esse deberet; nihilominus op- 1749 portunum, atque expediens esse existimavimus in altera Constitutione nostra, quæ incipit *Convocatis*, repetere, quod omnes Facultates absolvendi, & dispensandi suspensæ sint, sive eæ Indulgentiarum causa, & occasione, sive alio quovis titulo, & causa concessæ fuerint, tum cum de earum facultatum usu agitur extra Urbem; non tamen Romæ; & item quando agitur de earumdem usu in Sæculares extra Urbem; non tamen quando agitur de earum usu sive extra Urbem sive in ea in Regulares Subditos eorum Prælatorum, & Superiorum Regularium, quibus eædem Facultates legitime competere dignoscuntur: quemadmodum etiam superius §. 24. indicatum est.

III.

De Apostolica Constitutione, quæ incipit Convocatis, *signata sub die 25. Novembris 1749.*

§. I.

§. 33. Non nostrum hic consilium est de Annis Jubilæi Historiam contexere, cum id jam præstitum ab aliis multis sit, & etiam per occasionem Anni Sancti a Pontifice Benedicto XIII. celebrati a supra citato P. Alfani Ordinis Prædicatorum; minime etiam proinde immorabimur in referendo, quo modo a Decessoribus Nostris Pœnitentiarii minores deputari, & quo numero cœperint, aliique deinde ipsis adjuncti in Basilicis SS. Apostolorum Petri, & Pauli, S. Johannis, & S. Mariæ Majoris, ad eorum omnium audiendas Confessiones, eosdemque ab ipsorum peccatis absolvendos, quicumque ad easdem visitandas accederent plenariam Indulgentiam consecuturi. Nihil præterea dicemus etiam de deputatione, quæ temporis successu a Cardinali Urbis Vicario fieri cœpit aliorum Confessariorum, qui pro majori Pœnitentium commodo in propriis Ecclesiis Confessiones audire possent; Tam minorum Pœnitentiariorum in Basilicis, quam adjunctorum, quemadmodum item Sacerdotum, qui a Cardinali Vicario eliguntur, deputationem Nos introductam invenimus, atque eam aliis duobus præcedentibus Jubilæi Annis, quos Romæ celebrari vidimus, in more habitam, & receptam Nos vidisse dicere possumus. A Cardinali Pœnitentiario, ex Oraculo Pontificio, opportunæ Facultates dabantur Pœnitentiariis minoribus Basilicarum tam ordinariis, quam adjunctis; eodemque Oraculo a Cardinali Vicario aliquæ Confessariis, quos deputabat, Facultates impertiebantur. Ex hoc autem quædam confusionis, ac perplexitatis species oriebantur, licet variæ identidem Instructiones pro recto usu Facultatum eisdem respective concessarum publicarentur, ac variis Notificationibus solverentur dubia, quæ non semel proponebantur. Nos illud curavimus, ut in unica Constitutione, in ea nimirum, de qua nunc agimus, omnia simul complecteremur. In hac itaque Facultates enunciavimus, quas Pœnitentiariis Basilicarum minoribus, atque iis, qui tum in ipsis, tum in aliis Urbis Ecclesiis adjunguntur, concedimus, instructiones item pro recto earumdem usu, Facultates, quæ Confessariis a Cardinali Vicario deputatis dantur; & quorumdam dubiorum, quæ aliis proposita sunt, declarationes; ut uno, quod ajunt, ictu oculi unusquisque omne id, quod ad adimplendum in futuro Anno Sancto Pœnitentiarii, vel Confessarii, ut supra, deputati ministerium, necessarium est, videre possit. Quare illud unice restat, unumquemque Pœnitentiarium, vel Confessarium deputatum hortari, eique, ut facimus, injungere, ut quantum uni-

cu-

PONT. cuique eorum conceditur attente legant, ne in propriæ animæ, ac animarum ANNO suorum Pœnitentium præjudicium præscriptos auctoritatis limites excedant.

A. IX. 1749

§. II.

De Facultatibus concessis in Constitutione Convocatis *pro imminente Anno Sancto Pœnitentiariis in ordine ad* Absolutiones *a peccatis, & censuris incursis.*

§. 34. Duæ in hoc, quod proponitur, themate notabiles res Nobis videntur; una, quæ respicit Pœnitentes; altera, quæ pertinet ad peccata.

§. 35. Magna ea controversia est, num aliqui Regulares tempore Jubilæi Anni Sancti, sive alias dum Jubilæum conceditur, & Pœnitentibus Facultas datur eligendi Confessarium ab Ordinario approbatum, possint confiteri Confessario Sæculari, vel Regulari alterius Ordinis, ab Ordinario pro Confessionibus sæcularium audiendis approbato, idque sine superiorum suorum licentia; cum aliquot Religiosæ Communitates, sive Religiones, Privilegia a Summis Pontificibus eisdem concessa habeant, ut non obstante Facultate, quæ occasione Jubilæi conceditur, confitendi Confessario ab Ordinario approbato, vetitum tamen id sit eorum Alumnis, nisi ad id expressus superiorum suorum Regularium assensus concurrat. Hujusmodi privilegiorum a Leone X. Minimis concessum dicitur, ab Alexandro IV. Cistereiensibus, a Sancto Pio V. Prædicatoribus, a Sixto V. Barnabitis. Amplum illud est, quod Gregorius XIII. Societatis Jesu concessit in Bulla, cujus initium: *Decet Romanum Pontificem*, ubi declarat, *non esse, nec fore unquam mentis nostræ, aut Sedis Apostolicæ, ut personæ Societatis absque expressa Superiorum ejusdem Societatis licentia, utantur Facultatibus, quæ in Jubilæis, Bullis Cruciatæ &c. hactenus concessæ sunt, aut in posterum concedentur, etiamsi in illis expresse indulgeatur, ut omnes Regulares, etiam Mendicantes, hujusmodi Facultatibus uti possint.* Atque hujus Privilegii alii Regulares Ordines participes se debere esse per viam communicationis, contendunt, quemadmodum citatus P. Constantini probe animadvertit *in suo Tractatu de Jubilæo part. 3. cap. 5.* §. Secondo che.

§. 36. Quæstio hæc in opere, quod *de Privilegiis Religiosorum* inscribitur, accurate discussa est; quem librum Canonicus quidam Regularis Lateranensis pridem defunctus conscripsit, & P. Eusebius Amort Canonicus item Lateranensis notis diligentibus, & accuratis illustratum novissime in lucem edidit: Ibi, *de potestate Regularium eligendi sibi Confessarium n. 17. pag. 730.* In prædicto Opere fuse comprobatur, quod a suis Canonicis Regularibus tempore Jubilæi etiam sine Superiorum suorum licentia eligi possit Confessarius, vel Sæcularis, vel Regularis alterius Ordinis ab Ordinario approbatus. P. Viva in Tractatu suo pluries a Nobis allegato *de Jubilæo qu. 9. art. 1.* de hac quæstione generaliter agit, seque opinionis Regularium libertati contrariæ asseclam facit, opinionem vero, quæ ipsis favet, inter probabiles tantum haberi vult. Natali Alexander *de Indulgentiis cap. 3. regul. 17.* nullam se videre rationem testatur, quare hujusmodi libertas tempore Jubilæi auferri Regularibus possit. Cardinalis de Lugo inter Bullam Cruciatæ, & Jubilæum distinguit, dicens, haudquaquam vigore primæ eligi posse a Regularibus Confessarium ab Ordinario approbatum pro Sæcularibus, sine Superiorum suorum Regularium licentia; quod item a compluribus Summis Pontificibus Decessoribus nostris, & a Nobis in Constitutione nostra, cujus initium *Apostolica indulta la 100. §. 7. Bullar. tom. 1.* stabilitum est; cum Cruciatæ Privilegium sit Privilegium permanens, quod si in Religiosis Ordinibus suum haberet vigorem damno eisdem esset; posse vero a Regularibus eligi supradictum Confessarium vigore Jubilæi, quod privilegium brevi temporis intervallo durat, quod in favorem est omnium, quodque nemini nocet. Alii vero docent, huic controversiæ locum non esse, quando

PONT. A. IX. quando Regulares conferunt se ad confitendum Pœnitentiariis minoribus Basilicarum Urbis, sive per Annum Sanctum, sive extra Annum Sanctum; tum quia ita palam ab ipsis fit, absque ulla Superiorum suorum licentia, quod tacitam infert Summorum Pontificum permissionem; tum quia, cum hi Pœnitentiarii a Romanis Pontificibus ad omnium Catholicorum sive Sæcularium, sive Regularium Confessiones excipiendas in Basilicis collocati sint; ii Religiosi, qui ad confitendum eisdem accedunt, ad confitendum Sacerdoti a proprio Pastore deputato accedunt; cum Romanus Pontifex supremus omnium Christi ovium, omniumque Pastorum earumdem Pastor sit. Eos, qui ita docent, Auctores Rotarius *in Theolog. moral. Regular. tom. 3. lib. 1. cap. 1. punct. 2. num. 18.* colligit, eorumque sententiæ subscribit. Diffuse id a P. Siro, qui in Lateranensi Basilica tot annos Pœnitentiarii munus obivit, comprobatur in suo Tractatu *de Facultatibus minorum Pœnitentiariorum Basilicarum Urbis part. 1. cap. 1. dub. 6.* Nos vero nihil eorum juri detrahentes, verum, ut dici solet, *jura juribus addendo*, ad unicum dumtaxat finem, ut tutiores semper conscientiæ reddantur, inter Facultates, quas, hoc Anno Sancto vertente, Pœnitentiariis Basilicarum concedimus, etiam illam expressimus, ut possint scilicet *absolvere quascumque personas sibi confitentes, etiam Regulares, cujuscumque sint Ordinis, Congregationis, & Instituti, etiamsi ex præscripto Superiorum, vel suarum Constitutionum etiam a Sede Apostolica approbatarum, vel alias ex Indulto, Decreto, aut Præcepto Apostolico extra propriam Religionem peccata sua confiteri prohibeantur.* 1749.

§. 37. Atque hæc sunt, quæ ad Pœnitentes pertinent. Quod vero respicit peccata, in Ephemeridibus Johannis Bucardi Cappellæ Pontificiæ Cæremoniarum Magistri tempore Alexandri VI. in Annalibus Bzovii, & in pluries citata Alfani Historia de Annis Sanctis, *lib. 8. de Anno Sancto 1500. pag. 324. n. 7. 8. & 9.* postulationes registratæ sunt, quas Sancti Petri Pœnitentiarii Pontifici Alexandro VI. occasione Anni Sancti, qui tunc celebrabatur, obtulerunt, inter quas illa registrata est, ut possent absolvere *a peccatis omnibus quantumcumque enormibus*; Pontifex vero in sua Constitutione, quæ incipit *cum in principio*, eam cum exceptione quatuor casuum concessit, idest conjurationis contra Pontificis Personam, ejusque statum; adulterationis literarum, & commissionum Apostolicarum; translationis armorum, aliarumque rerum vetitarum ad loca, & regiones Infidelium, & Injectionis manuum violentarum in Cardinales, Episcopos, aliosque Prælatos, & Superiores Ecclesiasticos. Eamdem exceptionem a Pontifice Clemente VII. per Annum Sanctum, quem ipse celebravit, eisdem Basilicæ Vaticanæ Pœnitentiariis factam legimus in Constitutione, quam penes Nos habemus, cujus initium *Pastoris æterni*. De prædictis casibus, ac de aliis etiam, mentio est in Constitutione Pauli II., quæ incipit *Etsi Dominici Gregis*, inter Extravagantes communes sub titulo *de Pœnitentiis, & Remissionibus*; Quod quidem quibusdam occasionem credendi ac scribendi præbuit, non posse Pœnitentiarios Minores Basilicarum per Annum Sanctum a prædictis casibus absolvere. Nos vero ad difficultatem omnem de medio tollendam, aliorum etiam Decessorum nostrorum exemplo adhærentes, in Constitutione Nostra, de qua in præsens agimus, n. IV. Pœnitentiariis prædictis auctoritatem dedimus absolvendis a censuris etiam *in Bulla Cœnæ* Summo Pontifici, & Sedi Apostolicæ reservatis, & insuper *ab omnibus peccatis, & excessibus quantumcumque gravibus, & enormibus*. Præterea vero n. XXXIII. illæsas; & in suo vigore per Annum Sanctum alias etiam Facultates remanere declaravimus, quæ ipsis a Cardinali Majori Pœnitentiario concessæ sunt, aut concedentur.

§. 38. Nequaquam vero, quemadmodum inferius dicetur, concessa unquam intelligitur auctoritas absolvendi ab hæresi ad extrinsecum deducta, etiamsi verba Indulti generalia, ac generalissima sint, nisi hæresis expresse, & individua-

PONT. vidualiter nominetur. In Facultatibus a Nobis per Annum Sanctum Pœnitentiariis concessis casus hæresis ad extrinsecum deductæ expresse *n.* VII. nominatur; ubi tamen Facultas absolvendis a censuris propter hæresim formalem externam incursis intra certos limites restringitur, quos Pœnitentiarius attente animadvertere debet, ne faciat id, quod faciendi auctoritatem non habet. ANNO

A. IX. 1749.

§. 39. De Confessario, qui expers remanet auctoritatis absolvendi personas complices in peccato turpi & inhonesto contra sextum Præceptum, etiam tempore Jubilæi, inferius dicetur. Hoc interim punctum de Facultatibus absolvendi a peccatis, & censuris, quæ Pœnitentiariis minoribus per Annum Sanctum conceduntur, concludimus, eosdem admonendo, & hortando, ut Nostram legant Constitutionem de Facultatibus Majoris Pœnitentiarii, & Officio Pœnitentiariæ; cum ex ejus lectione facile intelligere possint, non obstante amplitudine verborum Concessionis, ac etiam quidquid ipsis communicatum fuerit a Cardinali Majori Pœnitentiario, aut in posterum communicetur, interdictum ipsis esse totum id, quod eidem Cardinali in Constitutione interdicitur. Exempli gratia, si Cardinalis Major Pœnitentiarius non potest absolvere *in occulti, etiam in foro conscientiæ*, eos, qui, vivente Romano Pontifice, circa Successoris electionem tractatus inierint, suffragia comparaverint, aut pactiones fecerint, nec eos, qui Astrologia Judiciaria, vel per se, vel per alios, de statu Reipublicæ Christianæ, sive de vita, aut morte Romani Pontificis pro tempore existentis, inquisierint; multo minus eos Pœnitentiarius minor absolvere poterit. Constitutio incipit: *Pastor bonus*, & ordine 95. est in Bullario Nostro *tom.* 1. quæ si rite legatur, & ponderetur, magna Pœnitentiariis minoribus in hujusmodi rebus lux allatura est; quibus præterea notum facimus, ut si quando aliquis ex prædictis casibus eisdem occurrat, ad Cardinalem Majorem Pœnitentiarium recurrere non prætermittant, cui a Nobis opportuna, & necessaria remedia demonstrabuntur, ac præscribentur.

§. III.

De Facultatibus Minorum Pœnitentiariorum circa vota, contentis in Constitutione Convocatis.

§. 40. Dum Jubilæi Annus a Prædecessore nostro Alexandro Papa VI. celebratus fuit, quemadmodum apud Bzovium *ad Annum Christi* 1500. *n.* 5. videre est, inter alias petitiones, quas Pœnitentiarii Minores Pontifici obtulerunt, ea, quæ sequitur, ordine undecima est: *Commutatio omnium Votorum, dempto Continentiæ, aut Religionis solemni.* Licet autem tunc temporis id illis concessum fuerit, certum tamen est, subsequentibus temporibus nihil aliud facultatis ipsis tributum esse, quam ut omnia Vota simplicia, etiam Apostolicæ Sedi reservata, in alia pia Opera commutare dispensando possent.

§. 41. Quod idem est, ac si dicatur, ipsos potestatem dispensandi in Votis solemnibus Castitatis, Paupertatis, & Obedientiæ in solemni Religiosa Professione, sive in Ordinis Sacris susceptione emissis, minime habere: Hæc autem sola solemnia Vota sunt; quum alia omnia Vota, licet publice facta, simplicia Vota sint, secundum Bonifacii VIII. Decretalem, *cap. unico de Voto, & Voti redemptione in sexto*; & communem Auctorum sententiam *apud Pontas, in verbo Votum, in princip.* posse vero e contrario omnia alia simplicia Vota, licet Sanctæ Sedi reservata, in alia pia opera, dispensando, commutare.

§. 42. Sanctus Thomas 2. 2. *q.* 88. *art.* 12. *ad tertium* duorum dumtaxat simplicium Votorum Summo Pontifici reservatorum mentionem facit, *continentiæ, & Peregrinationis Terræ Sanctæ*; idcirco autem duorum prædictorum tantum Sanctum Doctorem mentionem fecisse putandum est, quia suo forsan tempore illa duo solum reservata Sanctæ Sedi fuerant. Crevit postea simplicium Votorum.

Pont. rum numerus, quæ Pontifici sunt reservata; ea autem, sicut unicuique probe Anno notum est, Vota sunt Religionem ingrediendi, perpetuam continentiam servandi, peregrinationis ad Sanctam Urbem Jerusalem, ad Sanctuarium Sancti Ja- 1749 A. IX. cobi de Compostella, item ad Urbem Romam visitandi gratia Basilicas Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli; sive id ex consuetudine ortum sit, sive ex subsequenti Canonica dispositione Sixti P. IV. registrata in cap. *Et si Domini cap. 5. de pœnitent. & remiss. inter Extravagant. communes.* Alii sunt, qui inter Vota Summo Pontifici reservata, Votum adjungunt, visitationis Sanctæ Domus Lauretanæ; verum hujusce rei nulla probatio occurrit. Alii denique in hac Classe omnia perpetua Vota reponunt; id quod errori locum præbere potest, nisi aliquid addatur; propositio enim intelligi debet de solo Voto perpetuo, quo quis Episcopatum acceptans, obligationem suscipit animarum sibi commissarum curam retinendi, juxta Responsum Innocentii III. *in cap. nisi cum pridem de renuntiatione*, ac probatiorum Theologorum doctrinam, quemadmodum apud Sylvium *in 2. 2. D. Thom. qu. 8. art. 12. concl. 2.* videre est.

§. 43. Super eo, quod hactenus dictum est, nulla, quod sciamus extiterit Controversia. Controversia autem, quæ alias excitata est, ea fuit, num videlicet Pœnitentiarius, qui facultatem absolvendi a Votis simplicibus habet, etiam de quinque Sedi Apostolicæ reservatis loquendo, possit hac auctoritate uti, quando Vota juramento confirmata sunt. Quod quidem alii eum posse crediderunt docente S. Thoma 2. 2. *qu.* 89. *art.* 8. arctius esse vinculum Voti, quam juramenti, ac proinde, cum Pœnitentiarius auctoritatem habeat absolvendi a Voto, dici debere, eumdem habere etiam auctoritatem absolvendi a Voto per juramentum confirmato. Alii autem contra senserunt; quia, cum in Voto per juramentum confirmato, duo diversa vincula insint, alterum, quod oritur ex Voto, alterum quod ex juramento; qui habet auctoritatem solvendi unum, non habet item auctoritatem alterius dissolvendi, nisi individualiter eidem concedatur; cujus rei argumentum desumitur, ex eo, quod per vim coactus Votum fecit, non tenetur illud adimplere; verumtamen ad idem adimplendum obligatur, si ipsum juramento confirmaverit; similique ratione, si quis promisit solvere usuras, non tenetur eas solvere, cum tamen ad earum solutionem adstringatur, si promissionem juramento confirmaverit, juxta Decretalem: *Debitores de* Jure jurando.

§. 44. Eorum Auctorum nomina, qui tam pro una, quam pro altera stant opinione, videri possunt in Leandro *part. 1. Tract. 5. de Sacramento Pœnitentiæ disput. 14. qu. 101.* Azorius porro *Instit. moral. tom. 1. lib. 11. cap. 10. qu. 2.* utriusque opinionis fundamenta refert, atque ad extremum illi adhæret, quæ habenti auctoritatem absolvendi a Votis, potestatem denegat id faciendi, tum cum Vota juramento confirmata sunt. P. Sirus *de Facult. Min. Pœnit. part. 1. cap. 6. dub.* 4. Facultatem ad commutanda Vota concessam, Vota etiam Jurejurando confirmata comprehendere affirmant. Nos autem ad omnem controversiam removendam, inter Facultates Pœnitentiariis Minoribus per Anno Sancto concessa §. 8. hujusce Constitutionis nostræ, illam etiam auctoritatem dedimus, non solum ut possent Vota simplicia, etiam Sanctæ Sedi reservata, in alia pia Opera, dispensando, commutare; verum & illud adjecimus, ut id ipsum circa illa Vota facere possent, quæ Jurejurando confirmata sunt: *Omnia, & singula simplicia Vota etiam Sedi Apostolicæ reservata, etiam jurata, commutare, dispensando possint in alia pia opera* quod quidem a Nobis etiam in citata Constitutione, *Pastor bonus*, super Facultatibus Cardinalis Majoris Pœnitentiarii, factum est, in qua agendo de auctoritate, quæ ipsi concedebatur, Vota simplicia Sanctæ Sedi reservata in alia pia Opera, dispensando, commutandi, verba, quæ sequuntur, adjecimus, *tametsi privato juramento firmata*. Pro exemplo nobis fuit circa præmissa, id quod a Prædecessore nostro Gregorio Papa XIII. erga PP. Societatis Jesu præstitum fuit. Horum Confessariis Ordinariis

PONT. ab eorumdem Superioribus deputatis; & ab Ordinariis approbatis Paulo III. ANNO Facultatem commutandi Vota concesserat, iis exceptis, quæ Sanctæ Sedi re-
A. IX. servata erant; cum vero dubitatum esset, num prædicta Facultas Vota com- 1749
prehenderet juramento confirmata, Gregorius XIII., salva Pauli III. exceptione, auctoritatem etiam ad Vota jurata extendit, sicut in Compendio Privilegiorum eorumdem *in verb. Commutatio* §. 1. videre est.

§. 45. Operæ pretium est hic animadvertere, quod Facultates, de quibus hactenus pertractatum est, non sunt Facultates, commutandi simpliciter, & absolute, verum *commutandi dispensando*; cum commutatio, & dispensatio, res inter se diversæ sint. Nam Dispensatio obligationem Voti tollit, sine ulla alia subrogatione; at simplici commutatione non extinguitur obligatio Voti, verum materia Voti transfertur in aliam materiam, quæ ipsi subrogatur. Pater Sirus in suo Opere superius allegato *part. 1. cap. 6. dub. 2.* observat, totum id, quod Pœnitentiario Facultatis attribuitur, in commutatione mixta cum aliqua dispensatione consistere; quodque, sicut sola ac simplex commutatio subrogationem exigeret in materiam majorem, aut saltem æqualem, sic commutatio mixta cum dispensatione, capax est alicujus moderatæ inæqualitatis inter materiã Voti, & materiam subrogatam: *Ut principale*, scribit præfatus Auctor, *ponitur* Commutare, *& ut accessorium jungitur* Dispensando; *ita ut esse debeat essentialiter commutatio, quæ de sui natura est in majus, vel in æquale, & per accessoriam dispensationem a rigore naturæ suæ aliquantis per recedat: ergo moderata, & non exorbitans, debet esse inæqualitas materiæ subrogatæ in commutatione Voti, cum accessoria dispensatio sequi debeat naturam sui principalis, scilicet commutationis, ejus naturam non multum immutando; ne quod accessorie ponitur, locum habeat principalis, nempe plus dispensando, quam commutando, quod esset contra intentionem Pontificis, qui facultatem dat Pœnitentiario, ut possit dispensando commutare non commutando dispensare*.

§. 46. Permultum ad rem, de qua agimus, duo illa faciant exempla, quorum alterum Pontificis est Alexandri III. in sua Decretali, *Venientis*, *de Voto*, in qua valde gravibus de causis Clericum dispensat, qui Voto se obstrinxerat Hierosolymam proficiscendi ad Christi Domini Sepulcrum invisendum; Votum tamen in Eleemosynas commutans, eique injungens, ut per totum vitæ suæ tempus propriis sumptibus *tam in victu, quam in vestitu* pauperem aleret; dummodo tamen ejus facultates ad onus hoc ferendum non impares essent. Alterum vero est Innocentii III. in Decretali, *Magnæ eod. Tit.* in qua Episcopum Trecensem ab adimplendo Voto dispensat, quod, licet improvide, fecerat item Hierosolymam se conferendi, eidem injungens, *ut omnes expensas, & quas fuerat in eundo, morando, & redeundo facturus, alicui Religioso committat in necessarios usus Terræ illius*, idest Terræ Sanctæ, *sine diminutione qualibet transferendas*; tum autem labori, quem in itinere sustineri debuisset, aliorum laborum argumentum subrogans, quos ut pro servitio gregis sui susciperet mandavit: *Labores etiam laboribus recompenset, sollicitius instandi vigiliis, devotius vacans orationibus, & jejuniis fortius se exercens, ac super grege suo vigilans sollicitudine Pastorali*.

§. 47. Verba illa, quæ non simplicem tantum commutationem, verum *commutationem cum dispensatione conjunctam* indicant, non solum ad bonam regulam super dispensatione, & commutatione Votorum in alia pia Opera, utilia sunt, sed etiam difficultati, quæ oriri poterat, quæque alias inter Auctores exorta est, occasione præcludunt; quæ quidem difficultas ex eo originem habuit, quod vel solum verbum *commutatio*, vel solum verbo *dispensatio* adhibitum sit; cum alii quidem contenderent, quod potestas commutandi Vota non ferat secum potestatem super ipsis dispensandi, cum commutatio, ac dispensatio sint actus, quemadmodum dictum est, omnino distincti; alii vero docerent, quod nec ex facultate quidem concessa super Votis dispensandis, alia

com-

Tom. I. commutandi potestas deduci possit, cum de potestate delegata agatur, quæ semper inter præcisos limites in litteris Delegationis præscriptos restringi debet. Anno
A. IX. Ita cum aliis multis Pignatellus *in suo Tractatu de Anno Sancto cap. 19. dub. 2. & 3.* ratiocinatur. Neque tandem defuere, qui de Anno Sancto agentes, docuerunt, concessam intelligi Facultatem commutandi ac dispensandi in Votis, etiamsi neutra expressa foret. Verum hujusmodi opiniones communiter reprobatæ, ac rejectæ sunt, quemadmodum apud P. Viva *de Jubilæo Anni Sancti part. 3. cap. 1. §.* Potrebbe, *cum multis aliis seqq.*, videre est. Quibus etiam præclusa opportune via est per nominata sæpius a Nobis verba *commutare dispensando* in supradicto §. 8., *ac sequentibus* inserta. 1749.

§. IV.

De Facultatibus super Dispensationibus, *quæ continentur in Constitutione* Convocatis.

§. 48. Qui aliqua Canonici Juris, ac Moralis Theologiæ vel mediocri cognitione imbutus est, duas hasce controversias procul dubio non ignoraverit; quarum una est, num sub nomine Censuræ comprehendatur Irregularitas, quæ oritur ex delicto; altera vero, utrum qui censuram incurrit, idest aut excommunicationem, aut suspensionem, aut interdictum, cum sit in Minoribus Ordinibus constitutus, susceptos Ordines solemniter exercens, incurrat irregularitatem. Oritur prima quæstio ex intelligentia Decretalis, *Quærenti de verbor. signific.* ubi interrogatus Summus Pontifex, quid sub censuræ nomine comprehendatur, respondit, quod comprehenditur interdictum, suspensio, & excommunicatio; quo non obstante, Gonzalez *in Comment. ad dict. textum* contendit, quod sub nomine censuræ etiam irregularitas ex delicto comprehendatur. Contrariam tamen sententiam tuentur Suarez, Molina, Trullencus, Filliucius, Reginaldus, aliique complures. Altera vero controversia oritur ex Decretalibus, quæ leguntur sub tit. *De Clerico excommunicato, deposito, vel interdicto ministrante*, in quibus etiamsi legitur, quod qui ligatus excommunicatione minori celebret, graviter peccat, sed non incurrit irregularitatem, quæ tamen incurritur ab eo, qui excommunicatione majori ligatus, Sacerdos cum sit, celebrat, vel in ordine Subdiaconatus, vel Diaconatus constitutus, Subdiaconi, aut Diaconi functiones exercet, dummodo sciat, se incurrisse in censuram, aut non ignoret ignorantia crassa, supina, aut erronea; nulla tamen ex iis est, quæ de Clerico excommunicatione majori excommunicato, non in Sacris Ordinibus, sed in minoribus constituto, loquatur, & quæ eum irregularem declaret, si susceptos Ordines solemniter exerceat. Navarrus, Avila, cum aliis multis ejus sententiæ sunt, quod in prædicto casu Irregularitas non incurratur. Contra vero Pirhing. *ad lib. 5. Decretal. tit. 27. §. 6.*, Anacletus *ad eumdem tit. Decret. n. 21. & 22.*, & Pagnanus *in cap.* Si quis Presbyter *a n. 2. usque ad fin. de Clerico excommunicato ministrante*, eamdem Irregularitatem incurrere affirmant; atque hic quidem postremus, talem esse Pœnitentiariæ, & Congregationis Concilii sententiam adjungit.

§. 49. Ex hisce controversiis dubia duo oriri poterant: primum, utrum cum Pœnitentiariis *num. 15.* Facultas absolvendi *a quibuscumque sententiis excommunicationis, aliisque Ecclesiasticis censuris* attributa sit, concessa etiam ipsis intelligeretur auctoritas absolvendi *in occultis*, & quod ad forum conscientiæ, ab irregularitatibus *ex delicto* contractis, excepta tamen illa semper, quæ provenit ex homicidio voluntario; quoniam juxta quorumdam opinionem irregularitates *ex delicto* sub Censuræ nomine comprehenduntur. Alterum autem, num, cum data esset Minoribus Pœnitentiariis Facultas absolvendi Sacerdotes, & alios in Sacris Ordinibus constitutos, ab irregularitate contracta

Pont. *ob violationem censurarum*, pro illis etiam data intelligeretur, qui sunt in minoribus Ordinibus constituti. Anno

A. IX. §. 50. Gonzalez in Commentariis ad citatam Decretalem *Quærenti de verb. signific.* licet opinionis eorum asecla sit, qui sub Censuræ nomine irregularitatem ex delicto comprehendi volunt; attamen potestatur, quod si per Jubilæum Facultas datur absolvendi ab omnibus censuris, non illa intelligitur concessa absolvendi ab irregularitate *ex delicto*, quum hæc speciali mentione digna sit, & difficilius remitti consueverit. Ad omnes hasce disputationes evitandas, duæ classes constitutæ sunt, altera Censurarum, altera Irregularitatum. In priori verbum *absolutionis* adhibitum est, in posteriori vox *dispensatio*, cum hæc propria loquendi forma sit ex Sacro Concilio Tridentino desumpta *sess.* 24. *cap. de Reform.* Ex quo quidem satis manifestum sit, quod, quidquid sit de ea controversia, num sub nomine censuræ irregularitas *ex delicto* comprehendatur, cum Nos censuras ab irregularitate separaverimus, eumque, respectu irregularitatis, Pœnitentiariis minoribus nonnisi Facultatem dederimus dispensandi ab irregularitate *ob violationem censurarum*, idque per vocem *dumtaxat*, hinc alia omnis irregularitas, sive ex delicto, sive ex defectu, excluditur. Et quamquam ibi nonnisi Sacerdotes, & in Sacris Ordinibus constituti nominentur; unusquisque tamen per se satis intelligere potest, si, eo concesso, quod est majus, concessum intelligitur, quod minus est, nequaquam vetitum esse Pœnitentiariis, quibus data est facultas dispensandi cum Sacerdotibus aut in Sacris Ordinibus constitutis, super occulta irregularitate *ob violationem censurarum* contracta, quo minus eadem facultate utantur cum Clericis, qui in minoribus Ordinibus sunt constituti. 1749

§. 51. Sequuntur aliæ Facultates dispensandi in foro conscientiæ, & in casibus occultis, quæ minoribus Pœnitentiariis occasione Jubilæi conceduntur. Quod vero ad hasce pertinet, nihil aliud hic inculcandum est, nisi ut ab eisdem attente consideretur, quam ipsis, & quibus terminis conclusam concedatur, ne de ministerio suo in præjudicium animarum suorum Pœnitentium male gesto ante Dei Tribunal rei fiant.

§. 52. Facile evenire potest, ut Advenæ, qui consequendi causa Indulgentiam Anni Sancti sese Romam contulerunt, sive ob magnam paupertatem, sive alia urgenti de causa, tamdiu morari non possint, ut quindecim Visitationum Basilicarum numerum compleant; quemadmodum etiam fieri potest, ut Romani, aut alii Urbis incolæ, sive ob morbum, sive ob alium legitimum impedimentum, easdem Basilicas per vices triginta visitare non possint. Hac de causa *num.* xx. Constitutionis Nostræ novissimæ indicatæ, Pœnitentiariis minoribus auctoritas est attributa, quo ad Advenas, quindecim visitationes Basilicarum ad tres saltem reducendi, aut visitationes ipsas in alia pia opera commutandi, quo autem ad Romanos, cæterosque urbis incolas, sequenti *n.* xxi. concessa ipsis auctoritas est triginta visitationes in alia pia opera commutandi, quæ ab impeditis adimpleri possint, ipsorum Pœnitentiariorum conscientiam onerando, ne prædictis Facultatibus abutantur.

§. 53. Hujusmodi autem auctoritas, tum quo ad Romanos, tum quo ad Advenas, ad visitationes Basilicarum restringitur, ac proinde de alia opera injuncta nec potest, nec debet extendi; exempli gratia ad Confessionem, ad Communionem, aut etiam ad preces, quæ a Basilicarum visitatione separari possunt. Quapropter controversiæ illi, ac disputationi, quæ inter Doctores habetur, non est amplius locus, num videlicet in Jubilæis, injuncta Confessionis, & Communionis opera etiam quo ad personas sacræ Communionis capaces, in alia pia opera commutari possint. De hac controversia tractant Cardinalis de Lugo *Disput.* 27. *de Pœnit. sect.* 7 *num.* 118. *tom.* 1. Leander *de Sacram. Pœnitent. tract.* 5. *quæst.* 95. La Croix *lib.* 7. *part.* 2. *de Indulg. num.* 1432. Constantinus in

PONT. suo de Anno Jubilæi Tractatu *part.* 3. *cap.* 4. *pag.* 204. *& seq.* animadvertit, ANNO quod, cum Facultas commutandi ad visitationes Basilicarum restringatur, non A. IX. solum ea ad commutationem aliorum operum injunctorum, sicut modo innuimus, extendi non potest; verum ulterius quod commutatio ipsa nequaquam fieri debet in alia opera, licet pia, ad quæ pœnitus ex alio titulo esset obligatus. Quæstio sane inter scriptores est, utrum quis Indulgentiam consequi possit, opera aliqua faciendo, ad quæ ex alio titulo obligatur. Exempli gratia, utrum, cum inter opera injuncta eleemosyna præscripta sit, sufficiat ad consequendam Indulgentiam, pro eleemosyna tantum pauperi dare, quantum quis eidem jam dare teneretur ratione justitiæ; sive posito quod quis, vigore alicujus Testamenti, aliquid in subsidium pauperum erogare teneretur, an is, hujusmodi faciendo eleemosynam, possit eam habere pro implemento illius, quæ inter opera sibi ad consequendam Indulgentiam injuncta comprehensa foret. In hac quæstione, sicut in cæteris omnibus, alii affirmant, alii negant, quemadmodum apud Benzonium *de Anno Jubilæi lib.* 5. *dub.* 30. videre est. Sed illa verior opinio esse videtur, quod acquiri nequeat Indulgentia per opus, ad quod præstandum ex alio titulo quis obligatur, nisi qui Indulgentiam concedit, nominatim dicat, quod per prædictum opus acquiri possit: id enim sæpe contingit, cum inter injuncta opera trium dierum jejunium præscribitur, ac dies nominatim indicando, exempli gratia dicitur, quod esse debeant tres dies quatuor temporum Septembris. Ita cum aliis multis Passerinus *de Indulg. qu* 41. distinguit, cum quo P. Theodorus *de Indulg. tom.* 1. *cap.* 10. *art.* 6. concordat. Verum, etiamsi id in ipsis, quas expressimus, rerum circumstantiis locum habeat, non tamen ad præsentem rem nostram applicari potest, in qua de commutatione visitationum Basilicarum in alia opera sermo est; cum hæc commutatio non possit fieri in alia pia opera, ad quæ pœnitens ex alio titulo obligaretur. Agitur enim de subrogatione; & cum pro constanti regula habeatur, id quod subrogatur, ejusdem qualitatis ac naturæ esse debere, cujus est opus ipsum, cui fit subrogatio; sequitur inde, quod, quoniam visitatio Basilicarum non erat opus, ad quod præcepto ullo quis obligaretur, sed novum opus ad consequendam Indulgentiam impositum; ejusdem speciei, ac naturæ esse debet etiam opus, quod in locum ipsis subrogatur.

1749

§. 54. Ita sapienter disserit Constantinus *loco citato*, qui quidem illud etiam adjungit, nequaquam licitum esse Pœnitentiariis, salva eorum conscientia, numerum visitationum Basilicarum imminuere, aut in alia pia opera commutare, nisi impedimentum vere adsit, aut moralis impotentia visitationes prædictas faciendi.

§. 55. Universam hanc materiam S. Caroli Borromæi monito absolvamus, quod in suis Instructionibus ad Confessarios §. 16. habetur: ipsa Sancti Cardinalis verba apponimus, quæ quidem ad propositum nostrum, tam quoad Facultates super dispensationibus, quam quoad eas, quæ commutationes Votorum respiciunt, sufficientia fuissent, nisi diversitas, ac multiplicitas sententiarum inter Scriptores, rem Nos fusius persequi coegisset: *Confessarius, qui aliquod Privilegium, Facultatem, & Auctoritatem habet illorum Vota commutandi, qui sibi confitentur, nequaquam illa commutet, nisi in majora alia pia opera, & quæ Deo gratiora sint, aut saltem æqualia, diligentem rationem habens expensarum, laborum, aliarumque incommoditatum, quas sustinuissent, si Vota sua adimplessent. Præterea si Facultates habent per Jubilæa, aut Privilegia Litteris Apostolicis concessa absolvendi a peccatis licet enormibus, & pœnis, ac censuris Ecclesiasticis, illud tamen ad errant, non habere se potestatem dispensandi cum illis, qui in irregularitatem incurrerint, nisi in prædictis Litteris Apostolicis expressa hujusce rei mentio fiat.*

§. V.

§. V.

De Monitis contentis in Constitutione Convocatis, *quæ necessaria sunt Pœnitentiariis minoribus, ut Facultatibus sibi concessis rite utantur.*

§. 56. Inter Monita, quæ *n.* XXIII. incipiunt, primum pertinet ad Sacerdotem, qui pro audiendis Confessionibus approbatus, confessionem excipit personæ secum complicis in peccato turpi, & inhonesto contra sextum Decalogi præceptum, eamque absolvit. Alio tempore inter Auctores controversia erat, utrum hujusmodi absolutio valida foret, & communis opinio stabat pro ejusdem validitate, cum nulla esset lex, quæ illius invaliditatem induceret. Quæstio item erat, num absolutio licita esset; atque opinio communis ad licitum propendebat, quoties non minus Pœnitens, quam Confessarius commissum peccatum abhorrerent, neque novi consensus periculum subesset.

§. 57. Episcopi animarum sibi commissarum boni regiminis studiosi, considerantes rem hanc, quidquid de ea abstracte, & in cathedra dici possit, in praxi minime bonam, sed potius perniciosam esse; cœperunt in Synodis subtrahere Confessariis, licet a se approbatis jurisdictionem absolvendi personas sibi complices in peccato contra sextum Decalogi præceptum commisso. Postea vero, cum Deo placuisset, Nos sine nostro ullo merito ad Summum Pontificatum evehere, Nobiscum instanter agere non destiterunt, ut generali Constitutione huic inconvenienti oppurtuna remedia adhiberemus.

§. 58. Facti hujusce historia a Nobis in nostro Tractatu *de Synodo lib.* 7. *c.* 14. refertur. Tunc publicata fuit a Nobis Apostolica Constitutio, quæ incipit: *Sacramentum Pœnitentiæ*, 20. *Bull. tom.* 1. in qua quæcumque Confessarium omni auctoritate, & jurisdictione absolvendi personam complicem in peccato turpi, & inhonesto contra sextum Decalogi præceptum privavimus, adeo ut absolutio ab eodem data nulla, atque invalida remaneat, tamquam ab eo data, qui Nobis jurisdictione ad absolvendum necessaria in eo casu privatus est.

§. 59. Casum articuli mortis, & in quo nullus alius esset Sacerdos, qui personæ moribundæ confessionem audire posset, excepimus: exinde vero aliam Constitutionem, cujus initium, *Apostolici muneris* 120. *Bull. tom.* 1. publicavimus, in qua explicantes casum articuli mortis, & in quo nullus alius, præter Sacerdotem complicem, adesset, qui pœnitentem personam moribundam absolvere posset, adjunximus, quod in dictis circumstantiis posset complex absolvere, etiamsi alius esset Sacerdos, cui tamen si moribundus confiteretur, posset exinde infamia, aut scandalum in Sacerdotis complicis, aut personæ pœnitentiis præjudicium redundare; dummodo infamia esset vera, & scandalum etiam esset, verum, & non Sacerdotis complicis prætextus esset. Huic porro onus imposuimus omnem diligentiam adhibendi ad infamiam, & scandalum removendum. Præterea non minus Sacerdoti complici, qui vel extra mortis articulum confessionem excipit Pœnitentis, eumque absolvit, vel qui in articulo mortis absolvit, cum alius Sacerdos, non desit, sive qui, cum alius sit Sacerdos, sibi fingit, quod si pœnitens illis confiteatur, infamia, aut scandalum inde oriturum sit, & ideo ejus confessionem excipit, atque eum absolvit, Excommunicationis majoris pœna a Nobis incitatis Constitutionibus imposita fuit, cujus absolutionem Nobis solis, ac Successoribus Nostris reservavimus.

§. 60. Cessant itaque per has leges a Nobis editas quæstiones illæ veteres, num absolutio a Sacerdote complice Pœnitenti socio in peccato contra sextum Decalogi præceptum data, valida, an invalida, licita, an illicita sit. Et quia quo tempore citatam nostram Constitutionem: *Sacramentum Pœnitentiæ* condidimus, consideravimus, quod cum occasione Jubilæorum ampla Confessariis Facultas detur excipiendi confessiones, & a quolibet enormi peccato absolven-

L 2

PONT. vendi, institui quæstio potuisset, num forsan pro tempore Jubilæi restituta esset ANNO Confessario complici Facultas socium Pœnitentem absolvendi; in dicta Consti- A. IX. tutione declaravimus, quod cum ipse a Nobis jurisdictione complicem absol- 1749. vendi privatus sit, adeoque ob id tamquam Confessarius legitimus, & approbatus haberi non debeat, hic est quod in quocumque Jubilæo censendus est in eodem gradu remanere inhabilitatis nimirum, & exutus auctoritate complicem in peccato turpi, & inhonesto absolvendi. Atque ad hæc respicit primum ex monitis, de quibus hic agimus.

§. 61. Una cum Monitis Instructio pro Pœnitentiariis prosequitur: In hac vero, generali regula præmissa, qua præscribitur, non posse Pœnitentiarios uti Facultatibus, quæ ipsis per Annum Sanctum conceduntur, nisi cum iis Pœnitentibus, qui serium Jubilæi acquirendi consilium, & propositum habeant, & qui ad injuncta opera pro ejusdem consecutione adimplenda parati sunt; ad alia duo puncto stabilienda gradus fit, quorum alterum est, quod non possint ullam aut commutationem, aut dispensationem concedere extra Sacramentalis Confessionis actum, aut extra eas Basilicas, & Ecclesias, in quibus ad audiendas confessiones destinati sunt; alterum, ne intuitu laudabilis propositi, quod Pœnitens habeat adimplendi opera injuncta, ac Jubilæum consequendi salutarem pœnitentiam eidem in confessione oponere prætermittant.

§. 62. Quod ad generalem regulam attinet, satis clara ratione innititur, quod in ea constitutum est: etenim si omnes, quæ tribuuntur Facultates, ad Jubilæi consecutionem directæ, ac veluti ipsius præparatio sunt; clare inde consequitur, illarum usui minime locum esse, nisi cum eo, qui & ad consequendum Jubilæum præparatus sit, & certum habeat propositum adimplendi opera ad ejusdem acquisitionem injuncta: *Gratia non conceditur, nisi in ordine ad hunc finem, & per modum præparationis ad effectum Jubilæi; ergo qui non habet animum implendi, & obtinendi Jubilæum, non potest gaudere facultate*. Verba sunt Suarez *de Relig. tom. 2. l. 6. cap. 16. n. 6.* de commutatione Votorum agentis; qui quidem paulo post quæstionem illam examinans, an scilicet in pristinum redeat vinculum Voti Jubilæi tempore commutati, tum cum Pœnitens, licet quando confessus fuit, ad accipiendum Jubilæum dispositus ac paratus esset, omittit postea opera ad ejusdem consecutionem injuncta adimplere, de qua re posterius agetur; docet ibi *n. 11.* quod, si in commutationem clarum non insit pactum injuncta ad Jubilæi consecutionem opera adimplendi implicitum tamen pactum intercedit: *Dico, licet non probetur pactum explicitum, sufficienter probari implicitum quasi intrinsece, & ex natura rei, inclusum in tali actione, seu ministerio, ut recte, & fideliter fiat; nec videtur dubium, quin hæc sit præsumpta intentio Pontificis talem Facultatem concedentis*.

§. 63. Verum si clarum est id, quod in præmissa regula continetur, non ita tamen dici poterat, ante Declarationem nostram, de priori illa lege, qua Pœnitentiarii adstringuntur, ut propriis Facultatibus in actu Sacramentalis Confessionis, non autem extra ipsum, utantur. In Facultatibus, quæ tempore Jubilæi Pœnitentiariis attributæ sunt, multa continentur, videlicet absolutio a peccatis reservatis, & a censuris, auctoritas Vota dispensando commutandi, potestas denique dispensandi in aliis etiam materiis extra Vota, sicuti nuper dictum est. Sane quod attinet ad absolutionem a casibus reservatis, manifestum quidem est, ipsam extra Sacramentalem Confessionem dari non posse. De absolutione autem a censuris, dubitatum est inter Auctores, num ea extra Sacramentalem Confessionem dari posset. Sanchez id eo casu fieri posse existimavit, cum in concessione Facultatis apposita non est clausula *eorum Confessionibus diligenter auditis*, aut alia, quæ huic æquivalens sit, quemadmodum in ejusdem Operibus videre est *lib. 8. de Matrim. disp. 24. n. 30.* Alii vero tutiorem opinionem sequentes, putarunt, non posse extra Sacramentalem Confessionem dari absolutionem a Censuris, cum Facultas absolvendi a Cen-

PONT. Censuris detur, tamquam prævia dispositio ad absolutionem a peccatis; & hæc ANNO
sententia est Suarez, Vasquez, Filliucii, Navarri, cujus sententiam sequitur
A. IX. Viva *de Jub. qu.* 10. *n.* 4. Quod vero ad commutationem Votorum spectat, Con- 1749
stantinus in suo de Anno Jubilæi Tractatu *par.* 3. *cap.* 3. *pag.* 192. contendit, eamdem per Anni Sancti Jubilæum dari posse ab eo, qui Facultatem habet, etiam extra Sacramentalem Confessionem, cum in Notificationibus per præteritos Annos Sanctos publicatis non legerit clausulam *eorum Confessionibus diligenter auditis*; cumque nequaquam eidem videatur, commutationem Votorum ullam ad Pœnitentiale Forum relationem habere, neque ex natura sua, neque ex voluntate concedentis commutandi Facultatem. Alii denique illius clausulæ *auditis Confessionibus* nullam omnino rationem habent; & quamvis ea apposita fuerit post Facultatem absolvendi a casibus reservatis, & a censuris, atque etiam post auctoritatem Vota commutandi, & quasdam dispensationes concedendi, ideoque omnes res præcedenter expressas comprehendere debere videatur; docent tamen, eadem ad solam absolutionem a casibus reservatis, sive ad absolutionem a censuris referri debere, pro quibus specialis ratio militat ex earum natura desumpta; numquam vero ad commutationes Votorum, aliasque dispensationes, pro quibus locum non habet ratio, quæ propria est absolutionis a casibus reservatis, & a censuris. Ita fuse Bonacina *Oper. Moral. tom.* 2. *disp.* 4. *circa secundum Decalogi præceptum q.* 2. *punct.* 4. §. 2. *n.* 16. Leander *par.* 1. *tract.* 5. *de Sacram. Pœnit. disp.* 14. *de Indulg. qu.* 97. Diana *in edit. coord. tom.* 7. *tract.* 1. *resol.* 300. *n.* 7. Giribaldus *Tract.* 7 *de Sacram. Pœnit. cap.* 21. *de Jubilæo dub.* 6. *n.* 42. *& seqq.* ratiocinantur. Nos vero ad omnem difficultatem tollendam; in Instructionem injunximus, non posse a Pœnitentiariis ullas absolutiones; commutationes, ac dispensationes dari *extra actum Sacramentalis Confessionis*, idque Nobis, & congruum esse, & materiæ gravitati, ac ministerii qualitati convenientius visum est, atque præterea omnem controversiæ ansam eripit, & conforme est praxi; Pœnitentiariæ Nostræ Apostolicæ, quemadmodum in Thesauro *de pœnis Eccles. par.* 1. *cap.* 22. videre est.

§. 64. Alterum subsequitur punctum, quod respicit salutarem pœnitentiam a Confessario imponendam cuicumque personæ, quæ illi confitetur ad hoc ut se ad Jubilæi acquisitionem disponat. Non hic de celebri illa quæstione agitur, quæ inter Theologos est, num ad consequendum Indulgentiæ fructum, sufficiens sit, rite primum confiteri, mox impositam a Confessario pœnitentiam adimplere, & injuncta Opera exacte ac fideliter exequi; an ulterius opus sit, animum habere promptum ac paratum ad dandam Divinæ Justitiæ pro eo quantum facultas erit, per alia pœnalia opera, satisfactionem. Præsens quæstio ulterius etiam progreditur, dum ipsam pœnitentiam respicit, quæ a Confessario imponitur illi, cujus excipit Confessionem ad Jubilæum consequendum præparatoriam: nec enim defuerunt, qui contenderunt, a Confessario, occasione Jubilæi, non solum leviores pœnitentias imponi posse Pœnitenti, quem animo comparatum agnoscat ad consequendam Plenariam Indulgentiam, verum etiam pœnitentiæ ejusdem impositionem omitti. Talis sententia est Cardinali de Lugo *de Pœnit. disp.* 27. *sect.* 2. *n.* 30. Dianæ *in edit. coord. tom.* 1. *tract.* 6. *resol.* 10. *n.* 2. & aliorum complurium. Alii inter pœnitentias satisfactorias, ac pœnitentias medicinales distinctionem fecerunt, docentes, quod pœnitens qui Jubilæum consecutus est, non tenetur ad exequendas pœnitentias satisfactorias, obligetur tamen ad solas medicinales, quemadmodum apud Viva *de Jubil. eo qu.* 5. *a.* 2. apud Gualtieri num *Tract. de Anno Sancto part.* 1. *tract.* 5. *disp.* 9. *qu.* 82. videre est. Alii porro Pœnitentem a medicinalibus etiam pœnitentiis a Confessario injunctis eximunt, dummodo ad evitanda peccata absolute necessariæ non sint, in quo quidem rerum statu obligatio ipsas adimplendi non ex auctoritate Confessarii, sed ex jure naturali provenit, sicut apud Cardinalem de Lugo *de pœnit. disput.* 27. *sect.* 2. *n.* 21. *& pluribus seq.* Leandrum *tom.* 1. *tract.* 1. *de Sacram. Pœnit.*

quæst.

quæst. 127. & Dianam *in edit. coord. tom.* 5. *tract.* 1. *resol.* 201. *n.* 4. Contra prædictas assertiones non defuere Theologi, qui fuse scriberent, inter quos Juvenin *Tract. Hist. Dogmat. de Sacram. diss.* 13. *q.* 5. *cap.* 4. Pontas *in dictionar. Moral. in verb. Jub. cas.* 10. ac novissime P. Amort *in Histor. Indulg. in qu. pract. pag.* 467. & seq. qui ad hanc materiam quidquid facit, summo cum studio ac diligentia congessit. Cum autem illius diligentiam P. Gregorii de Valentia testimonium effugerit, qui certe inter eos, qui Rigoristæ dicuntur, minime recensendus est, Nos illud hic apponemus. Præfatus Valentia *tom.* 4. *disp.* 7. *quæst.* 20. *de Indulg. punct.* 3. *pag.* 1603. ita scriptum reliquit: *Notandum, neque per hanc Indulgentiæ formam, scilicet* de injunctis Pœnitentiis, *neque per ullam aliam quamvis amplam, & generalem, relaxari obligationem, qua, propter integritatem Sacramenti, tenetur Confessarius salutarem pœnitentiam pœnitenti injungere, & pœnitens eam implere &c. Primo ex eo, quod illa obligatio est Juris Divini &c. Secundo ex eo, quod truncaretur alioqui Sacramentum Pœnitentiæ quadam sua integrali parte, qualis est nimirum Jure Divino satisfactio ipsius Pœnitentis. Tertio, confirmatur ex communi sensu, & usu Ecclesiæ, siquidem nec in plenissimis etiam Indulgentiis solet negligi a Confessariis & Pœnitentibus Sacramentalis satisfactio, & pœnitentia; immo expresse ab ipsis Pontificibus solet tunc etiam requiri.*

§. 65. Super prima Quæstione, sicut etiam super qualitate satisfactionis, sive pœnitentiæ a Confessario imponendæ, quantum sufficere existimavimus, in Encyclica Epistola Nostra diximus, quam ad Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos super præparatione ad Annum Sanctum dedimus, in Arcæ Castri Gandulfi *die* 26. *Junii Anni vertentis*, atque ad illam Nos referimus. Unum tantummodo reliquum erat, ut super impositione pœnitentiæ a Confessario non omittenda diceremur, quoniam Pœnitens, qui Indulgentiam consecutus erat, non teneri dicebatur ad eamdem adimplendam. Cum autem Nobis hujusmodi ratio laxior visa esset, in Instructione, de qua *n.* XXVI. agitur, mentem Nostram declaravimus, statuentes, salutarem pœnitentiam a Confessario injungendam esse Pœnitenti, etiamsi hic ad recipiendum Jubilæum præparatus sit, ex quo sane Pœnitentis obligatio exoritur eamdem adimplendi: *Omnia sua peccata confiteatur fideliter, & injunctam sibi pœnitentiam studeat pro viribus adimplere*: verba sunt Concilii Lateranensis, dum de Sacramentali Confessione loquitur in celebri Decretali, *Omnis utriusque sexus, de Pœnitentiis, & Remissionibus*; & sane præter necessariam correlationem, quæ inter auctoritatem imponendi pœnitentiam, & obligationem ejusdem adimplendæ intercedit; difficillima perceptu res Nobis visa est, eum posse dici, aut esse, *vere Pœnitentem*, sicut ille debet esse, qui plenariam Indulgentiam consequi cupit, si hujus prætextu, eximere se velit a pœnitentia illa adimplenda, quæ ipsi in Sacramentali Confessione a Confessario injuncta est.

§. 66. Ulterius procedit Instructio, nonnulla opportuna statuendo circa absolutionem a Censuris, tum eorum, qui sine licentia, ac prava intentione se in Claustra Monialium introducunt, tum Regularium Virorum, qui ad malum finem mulieres intra suas Religiosas Domus pariter ducunt; illorum præterea, qui absque licentia Libros prohibitos legunt, & circa Votorum quorumdam dispensationem; Nos vero, quibus nil aliud in præsenti propositum est, nisi controversias indicare, quas tollere curavimus, eo potissimum consilio, ne sopitæ jam res iterum in quæstionem redeant, id nunc declarabimus, quod quando Pœnitentiariis Facultates conceduntur absolvendi a censuris occultis propter damnum alicui datum, incursi, adjecta conditione, ne ejusdem utantur, hoc est, ne Pœnitentem ab hujusmodi censuris absolvant, nisi is *parti læsæ* satisfecerit, aut saltem ante absolutionem, jurejurando spondeat, se eisdem satisfacturum; Nos sub nomine *partis læsæ* non intelligimus, sicut a quibusdam intellectum est, Judicem, verum illum, qui damnum passus est, quemadmodum rite a Viva *de Jubil. q.* 10. *art.* 2. a Giballino *de Censurii disquisit.* 9. *qu.* 4. *nu.* 7.

& a

PONT. & a Salmanticensibus *in Cursu Theolog. Moral. tom. 2. tract. 10. de Censuris cap. 2. punct. 2. n. 20.* animadversum est. Quod vero attinet ad commutationem Voto- ANNO
A. IX. rum, in quibus de tertii præjudicio agitur, quæ quidem Pœnitentiariis interdicitur, apposite sane scribit Suarez *tom. 2. de Relig. lib. 6. cap. 3. & præsertim nu. 7.* Circa Vota perseverantiæ, quæ a quibusdam fiunt, dum aliquam Congregationem ingrediuntur, quæque naturam assumunt contractus, & reciprocæ obligationis inter ipsos, & Congregationem, quæ eosdem recipit, a quibus Pœnitentiarii dispensare non possunt, valde ad rem loquitur P. Sirus *in suo Manuscrip. Oper. super Bull. Innoc. XII. respic. Facult. Majoris Pœnitent.* qui etiam in eodem Opere de Votis pœnalibus agit. 1749

§. VI.

De Facultatibus contentis in Constitutione Convocatis, *pro Confessariis a Cardinali Vicario destinatis, quo ad absolvendum a peccatis, & Censuris, item pro Votorum* Commutationibus, & Dispensationibus.

§. 67. Illud, quod Nos hic monendum habemus, est, ut hi Confessarii textum suarum Facultatum attente legant, ne earum limites excedant, præterea, ut qua parte cum illis concordant, quæ Pœnitentiariis sunt attributæ, legere, & observare non prætermittant id, quod super eisdem paulo ante disseruimus; quantum vero ad *Dispensationes* attinet, non aliam se Facultatem habere probe meminerint, quam dispensandi, aut commutandi in alia pia opera visitationes Basilicarum, quam & Pœnitentiarii habent. Quamobrem legendum ipsis erit id, quod super hac eadem re, respectu Pœnitentiariorum *ad num.* 52. *&* 53. dictum est.

§. VII.

De quibusdam Declarationibus contentis in Constitutione Convocatis *quoad præsens Jubilæum, ac primum de Declarationibus, quæ respiciunt Personas, quæ illud consequi volunt.*

§. 68. Celebris Johannes de Anania, qui anno 1458. vivere desiit, parvum *de Jubilæo* Tractatum conscripsit, in cujus fine Quæsita aliquot proposuit, inter quæ ea legimus, quæ sequuntur: num Jubilæum juvet Episcopo, qui non obtenta prius a Summo Pontifice licentia, ejus consequendi gratia Romam proficiscitur: num juvet Parocho, qui sine Episcopi sui venia discedit: num Monacho, qui sine Abbatis sui permissu abit: num Viro, qui sine assensu Uxoris: num denique Uxori, quæ sine Mariti licentia Romam venit. Eorumdem dubiorum examen circa annum 1599. a sæpius nominato Benzonio *de Anno Jub. l. 5. a dub. 14. ad dub.* 18. continuatum est. Ac decisum tandem fuit, minime supradictis personis licere, sine prævia Superiorum suorum licentia, Patrias suas relinquere, ac Romam proficisci ad consequendum Jubilæum Anni Sancti; ac sine ipsa venientes peccare: Verum cum Romam pervenerint, si hoc peccatum una cum aliis omnibus vero cum dolore confessi fuerint, ac quantum ad consequendam Indulgentiam præscriptum est, præstiterint, eam consequi. Eadem mens, & sententia est Quarti *in Tract. de Jub. Anni Sancti pag. 67. cap. 1. punct. 6. dub. 1. & seq.*, illud tantummodo adjungit, non posse quidem Uxorem sine Viri venia, & consensu venire; posse tamen Virum venire sine consensu Uxoris, dummodo ejusdem absentia, nec diuturna, nec gravis incommodi, aut detrimenti Uxori, & familiæ futura sit; ac jure quidem contra Religiosos, & animarum Pastores exclamat, qui sine necessariis licentiis, gratia obtinendi Jubilæum Anni Sancti, iter Romam suscipiunt, cum generalis

neralis invitatio, quæ a Summo Pontifice omnibus fit, intelligi debeat, illos tantummodo comprehendere, qui licite, & cum requisitis conditionibus venire possunt. Hujusmodi rationibus, ac sententiis adhæret Constantinus *in suo Tract. de Anno Sancto par. 2. cap. 4. pag. 103. & seq.* Nos in supra citata *Encyclica Epistola Nostra die 26. Junii* vertentis Anni super præparatione ad Annum Jubilæi edita, prædictis punctis secundum rationes, ac sententias nuper adductas, responsum fecimus. Ad eam igitur Epistolam Nos referimus, ex cujus tenore necessario prima declaratio *num.* XLIII. expressa deducitur, quod Personis Romanis ad hoc Jubilæum consequendum venire volentibus non intelligitur data veniendi libertas, sine obtento alias necessario suorum respective Superiorum consensu.

§. 69. Pontifex Bonifacius VIII. in sua pluries nominata Decretali: *Antiquorum, inter Extravagantes Communes de pœnitentiis, & remissionibus*, visitationem Basilicarum Romanis per triginta vices, Peregrinis vero, & Advenis per vicem quindecim præscriptis: *Si fuerint Romani, ad minus triginta diebus continuis, seu interpolatis, & saltem semel in die; si vero Peregrini fuerint, aut Forenses simili modo diebus quindecim ad Basilicas easdem accedant*. Hæc eadem verba in alia Decretali Clementis VI., quæ incipit *Unigenitus, ibi, sub eodem Titulo*, reperiuntur. Eadem loquendi forma a Pontifice Clemente VII. adhibita est in Indictione Jubilæi, quam fecit per suam Bullam, cujus initium *Inter sollicitudines*, die 17. Decemb. 1524. expeditam. Progressu temporis, verbo *Romani*, aliud adjunctum fuit, *vel Urbis Incolæ*, aliud vero *Forenses* omissum fuit, quemadmodum in Constitutione Gregorii XIII., quæ incipit *Dominus, ac Redemptor*, videre est: *Triginta continuis, vel interpolatis diebus semel saltem in die, si Romani, vel Urbis Incolæ fuerint, si vero Peregrini, quindecim diebus devote visitaverint*, & in aliis compluribus.

§. 70. Quamvis verbum *Romani* nulli controversiæ locum dare posse videretur, res tamen contra fuit; nam cum Romanus sit non ille solum, qui Romæ natus est, & in Urbe moratur, verum etiam ille, qui licet Romæ natus, alio domicilium transtulit; quæstio fuit, num hic Anno Jubilæi Romam veniens, per triginta, an per quindecim vices Basilicas visitare deberet. Navarrus *de Jubilæo, & Indulg. n. 42. pag. 163.* ejus sententiæ fuit, quod vices quindecim sufficerent, cum in hoc casu domicilium origini prævalere debeat, & ea maxima ratione, quod Romanus, qui alibi domicilium habet, Romam veniens, idem itineris, ac laboribus incommodum subit, ac Advena, & Peregrinus. E contrario Benzonius *de Anno Jubilæi lib. 5. dub. 3.* eum ad triginta visitationes obligatum existimavit: *Turpe est enim*, ait ipse, *virum Romanum vel avaritiæ, vel accidiæ, seu corporis vitio laborare, præsertim in eo anno, in quo Urbs toto gaudio, jubilatione, munificentia, atque singularissima festivitate refulget*. Præterea autem dubium illud propositum fuit, num sub *Romani* nomine ad effectum, de quo agitur, etiam ille, qui in proximis Urbi locis habitat, comprehensus intelligeretur.

§. 71. Disputationibus porro super voce *Romani*, aliæ super verbis, *vel Urbis incolæ*, successerunt. Navarrus *loc. cit. n. 43.* ait, sub nomine *incolæ* in præsenti casu eum intelligi debere, qui annum Romæ moratur, aut saltem tamdiu moratur, ut Romæ incola dici possit. Quarti, & Constantinus practice differunt. Horum prior *pag. 126 & seq.* sub nomine *incolæ Urbis* eum intelligi debere vult, qui Romæ minime natus, neque ex ea oriundus est, verum in ea domicilium contraxit, ac proinde Curiales, Procuratores, Advocatos, Aulicos ad triginta visitationes obligatos esse, atque huic item oneri subjicere debere Scholares, Mercatores, Litigantes qui majorem anni partem Romæ morantur, cum hi omnes in Urbe, si non verum domicilium, at quasi domicilium contraxerint. Alter vero *pag. 119. & seq.* considerans, Peregrinis quindecim tantum visitationum numerum præscribi ratione incommodi in itinere

susce-

Pont. susceepti, Romanis vero, & Romæ degentibus, numerum majorem triginta visitationum, eo quod prædictum incommodum, ac laborem non sustinuerint; affirmat, omnes quotquot itineris incommodo caruerunt, triginta visitationum oneri subjacere debere; contra vero a graviori onere exemptos esse, & ad levius tantum, scilicet quindecim visitationum onus, obligari omnes illos, qui supradictum itineris incommodum passi sunt. Anno A. IX. 1749

§. 72. In Constitutione nostra, *Peregrinantes*, in qua Jubilæi Annum indiximus, ea quæ sequuntur verba adhibuimus: *Per triginta continuos, aut interpolatos dies, &c. si Romani, vel Incolæ Urbis, si vero Peregrini, aut alias externi fuerint, per quindecim saltem hujusmodi dies devote visitaverint*. Prædicta autem verba in hac novissima constitutione nostra *num.* XLIV. exponentes, diximus, idque nunc etiam repetimus, sub nomine *Romanorum* omnes illos venire, qui Romæ nati sunt, & Romæ degunt, sive qui in suburbano districtu nati pariter sunt, atque ita habitant, in eo scilicet tractu, ad quod se protendunt vineæ intra quintum ad Urbe lapidem; hæc est enim legalis notio, & intelligentia hujusce vocabuli *Romanus*; quemadmodum valde apposite Spondanus *in Epitome Annal. Card. Baronii ad an. 1 in princip.* animadvertit: *Jurisconsulti responderunt, eos, qui in continentibus Urbis nati sunt, Romæ natos intelligi, Romam enim esse etiam qua continentia ædificia essent; nec Romam muro tenus existimari, ex consuetudine quotidiana posse intelligi; cum diceremus Romam nos ire, etiamsi extra Urbem habitaremus*. Diximus etiam, ac modo hic iteramus, sum nomine *incolarum Urbis* omnes illos censeri, qui Romam advenerunt animo ibi majorem anni partem commorandi, itemque omnes illos, qui Romæ alicujus muneris aut negotii causa, sive alicujus officii administerii ibidem acquirendi desiderio, & expectatione morantes, si non verum ac rigorosum domicilium, saltem quasi domicilium contrahunt. *Deus plebis Israel elegit patres nostros, & plebem exaltavit, cum essent incolæ in terra Ægypti, & in brachio excelso eduxit eos ex ea*: legitur *in Actis Apostolorum cap. 13. v. 17.* Atqui ii, qui latini sermonis proprietatem optime tenent, *incolas*, illos esse affirmant, qui, cum alibi nati sunt, locum incolunt, in quo sibi habitationem delegerunt, licet loci ejusdem cives, aut indigenæ non sint; in quorum numero idcirco Causidici, Procuratores, Advocati, Aulici, Scholares, Mercatores, Litigante, aliique id genus homines recensendi sunt, quod etiam probe animadversum fuit, ab antiquo Glossatore Decretalis, *Antiquorum, inter Extravagantes communes, de pœnitentiis & remissionibus, in verbo, Forenses*, cujus hæc verba sunt: *Quid de Curialibus existentes in Curia Papali? Respondit Sixtus Papa, illos facere debere triginta dies. Et est ratio, quia isti nec vere peregrinantur, nec vere sunt forenses, sed ut moraturi in Curia accedunt*. Igitur omnes ii, quos supra nominavimus, per triginta vices Basilicas visitare tenentur. Eidem visitationum numero illos etiam obligatos fore declaravimus, & nunc declaramus, qui alia, quam Jubilæi consequendi, causa Romam advenerit; omnia enim controversia, num hi possunt sub *incolarum Urbis* nomine comprehendi, manifestum est, quod, cum ipsi itineris incommodum alia de causa passi sunt, non aliter ad Jubilæum consequendum se comparare poterunt, quam si triginta Basilicarum visitationes expleverint. Idem decrevimus de illis, qui consequendi Jubilæi gratia Romam venientes, amplius sex mensibus in eadem commorantur, cum iis liceat sine gravi incommodo per dicti temporis spatium ad triginta vices visitationum Basilicarum adimplere. Verbum aliud *Forenses*, a proximis Decessoribus nostris prætermissum, Nos etiam omisimus, quod quidem, juxta loquendi morem medio ævo usitatum, nil aliud, quam exteros significare poterat, ut probe Lucas Holstenius *Collectionis Labbeanæ Conciliorum num. 8. pag.* 138. animadvertit, dum verba Synodi Romanæ Sæculo non sub Leone IV. habitæ exponit: *Tantam superfluitatem Presbyterorum forensium*. Antiquo verbo *peregrini* usi sumus, qui illi sunt, qui

PONT. iter suscipiunt causa visitationis Sacrorum Liminum, & sacræ Indulgentiæ consequendæ. *Advena sum, & peregrinus apud vos*: legitur *in Genesi cap.* 23. Verbum autem *peregrini*, aliud adjecimus *externi*, quod non minus secundum rectum latini idiomatis usum, quam, quod magis interest; secundum propriam in Divinis Scripturis loquendi rationem, advenam, aut alienigenam significat; unde *Exodi c.* 23. legitur: *per nomen externorum Deorum non jurabitis, neque audietur ex ore vestro*: & *Numerorum cap.* 1. *Quisquis externorum accesserit, occidetur*; & *capite tertio*: *Externus, qui ad immolandum accesserit, morietur*. Atque, ut ad propositum nostrum revertamur, declaravimus ac declaramus, sub *peregrinorum* aut *externorum* nomine omnes alios comprehendi, qui sub nomine *Romanorum*, aut *Incolarum Urbis*, secundum explicationem paulo antea datam, minime comprehenduntur.

ANNO 1749. A. IX.

§. VIII.

De Declarationibus contentis in Constitutione Convocatis, *circa opera injuncta*.

§. 73. Optandum omnino esset, & melius ac tutius procul dubio foret, si antequam visitatio Basilicarum inciperetur, fructuosa præmitteretur Confessio, ut visitationes ipsæ in statu gratiæ fierent; atque iteraretur confessio, si quis, visitationibus inceptis, in lethale aliquod peccatum prolaberetur. In actis Ecclesiæ Mediolanensis *part.* 7. *edition. Mediolanen.* 1599. *pag.* 1031. Magni Sancti Caroli Borromæi ita legitur: *ante omnia unicuique sedulo curandum est, ut conditiones a Sanctitate sua in litteris concessionis ipsius Jubilæi expressas diligenter observet; quoniam minime illud consequeretur, qui eadem non observaret. Harum prima est, ut vere contritus, & confessus sit, quod unusquisque facere debet antequam visitationes Eclesiarum incipiat, pro majori securitate Sancti Jubilæi consequendi. Ob eamdem causam, siquis postquam confessus esset, & Ecclesiarum visitationes incepisset, in mortale aliquod (quod Deus avertat) peccatum prolaberetur, mortale peccatum confiteri debet, ac deinceps reliquum dierum numerum persequi, qui superer unt ad completum usque numerum dierum, quibus quatuor Ecclesiarum visitatio ab eo facienda erit*.

§. 74. Hujusmodi porro agendi ratio a S. Antonino *in summa part.* 1. *tit.* 10. *cap.* 3. §. 5. *in fin.* a Cardinal Bellarmino *de Indulg. tom.* 1. *cap.* 13. *Controvers. tom.* 2. a Becano *in Summa tit. de Sacramentis cap.* 28. *de Indulg. quæst.* 6. Benzonio *de Anno Jubilæi lib.* 5. *dub.* 4. §. *Dico septimo*, & Pontas *in verb. Indulgentiæ cas.* 13. pro tuta agnoscitur, & approbatur. Quod vero & Nos summopere cupierimus, & ex animo cupiamus, satis intelligi potest tum ex iis, quæ in supradicta Encyclica Epistola Nostra scripsimus, tum ex iis, quæ fecimus, dum proxime præterita æstate publicas per Urbem Missiones haberi jussimus, tum denique ex his, quæ facimus, dum hoc Adventus tempore, usque ad Festum S. Thomæ, easdem Missiones per varias Ecclesias Urbis continuari curavimus, quæ omnia ad eum tantummodo scopum, & finem diriguntur, ut a peccatoribus rite, & cum emendationis fructu Confessiones prius fiant, quam Porta Sancta aperiatur, ac proinde antequam Basilicarum visitationes fieri incipiant; nec illud etiam omittendo, quod desiderium hujusmodi nostrum, & ex ipsa Constitutione nostra *Peregrinantes* satis deducitur, in qua visitationibus Ecclesiarum Confessio, & Communio præmittitur.

§. 75. Verum nequaquam in hoc difficultatis summa versatur, sed præcipuum in eo dubium consistit, num videlicet, si forte, a quopiam lethalis culpæ reo visitatio Basilicarum incipiatur, & continuetur, & sic ab eo, hujusmodi opus fiat, quod bonum est eo bonitatis genere, quo esse possunt opera, quæ a peccatoribus fiunt; deinde vero idem rite, & recte confiteatur, & sacram Communionem in statu gratiæ recipiat; proindeque in ultimo opere, quod ad Jubi-

 Jubilæum consequendum adimplevit, in statu gratiæ sit; num, inquam, præcedentes Ecclesiarum visitationes pro sufficienti operum injunctorum implemento haberi, & censeri possint. Super hoc difficultatis puncto fuse differit Navarrus *de Jubil. notabil.* 19. sed communior opinio est, visitationes etiam in statu peccati factas sufficere ad Indulgentiam consequendam, dummodo postremum opus, in quo acquiritur Indulgentia, in statu gratiæ perficiatur, cum temporalis pœna non remittatur, nisi peccato deleto, ac remissa æterna pœna, quod quidem per Pœnitentiam obtinetur. Ita insigniores Theologi in suis Theologicis operibus ratiocinantur, videlicet Suarez *in* 3. *part. D. Th. tom.* 4. *disp.* 52. *sect.* 2. *num.* 7. Valentia *tom.* 4. *disp.* 7. *qu* 20. *de Indulg. punct.* 5. §. *Non tamen*; *Cardinalis de Lugo de Sacram. Pœnit. disp.* 27. *sect.* 6. *num.* 83. Sylvius *part.* 3. *D. Th. tom.* 4. *in suppl.* 3. *part. qu.* 27. *art.* 1. Estius *in* 4. *Sentent. dist.* 20. §. 8. *per totum*, *& signanter vers. Cæterum*, *& seq.* Juvenin *in Tract. de Sacram. disput.* 13. *de Indulg. qu.* 6. §. *Cæterum*, aliique complures. Illi etiam, qui Morales Theologi dicuntur, in hac re concordi sententia sunt, quos inter Filliuccius *Oper. Moral. tom.* 1. *tract.* 8. *cap.* 10. *qu.* 5. *nu.* 258. Santarellus *variar. resf. q.* 76. *num* 15. La Croix *lib.* 6. *part.* 2. *de Indul. num.* 410. Bonacina *de Jubil. q.* 6. *art.* 2. *num.* 4. item alii, qui ex professo de Jubilæo scripserunt, ex quibus Viva *in Hist. Indulg. inter qu. & resolut. practic. quæst.* 32. Amort *tom.* 1. *pag.* 203. *Venet. edit. ann.* 1698. atque illi etiam, qui Romæ Tractatus de Indulgentiis composuerunt, atque ediderunt, in quorum numero PP. Passerinus *de Indulg. qu.* 73. *per tot. & præsertim num.* 514. Vanranst. *in Opuscul. de Indulg. qu.* 6. *num.* 7. *& seq.* ac Theodorus *in Tract. de Indulg. lib.* 1. *cap.* 8. *art.* 1. *per tot.* Hæc autem, quæ communis opinio dici potest, suo, & quidem valido fundamento non destituitur, quum Ecclesiarum visitationes, licet ab eo, qui in gratia non est, factæ, opera sint moraliter bona, quamquam æternæ vitæ non meritoria; licet enim opera inimici sint, illius tamen inimici sunt, qui se ad reconciliationem cum Deo comparat, atque disponit: hoc vero prioribus Ecclesiæ sæculis in publicis illis pœnitentiis adumbratum videtur, quæ ab illis fiebant, qui in graves publicos excessus prolapsi erat, qui quidem antequam absolutionem ab ipsis obtinerent, & sic in eodem statu peccati, in adimplendis operibus ac pœnitentiis sibi præscriptis se exercebant. Hoc autem semel constituto, quod in ultimo opere, quod ad consequendam Indulgentiam adimpletur, status gratiæ absolute necessarius sit, quodque non item absolute requiratur hujusmodi status, dum alia injuncta opera adimplentur, in sententiæ hujus confirmationem laudati Auctores publicam Fidelium consuetudinem advocant, ei satis notam, qui Indulgentiam concedit, & ab eodem non improbatam; cum fieri vix possit, ut sibi persuadeat, visitationes, quæ ad Jubilæum consequendum vel per triginta, vel per quindecim dies interpollatos fiunt, non nisi ab iis fieri, qui in gratia constituti sunt; neque vero a sententia sua removentur, ob eam causam, quod in Jubilæi universalis Bulla visitationem Basilicarum Confessio, & Communio præmissa sit; huic etenim argumento respondent, ordinem verborum non adæquatam esse regulam pro ordine factorum, ac præterea adjungunt, in Indulgentiis sufficere auctoritatem in concedente, gratiam in recipiente, ac pietatem in causa; pias autem esse Basilicarum visitationes, licet ab eo, qui in gratia constitutus non est, factæ sint, dummodo debitis cum circumstantiis adimpleantur, quum ad consequendam habitualem gratiam præparationes sint.

§. 76. Atque hæc est summa eorum, quæ in sententiæ hujus comprobationem afferri solent, ab iis, qui eamdem tuentur; a qua Nos in præsenti minime recedendum ducimus, neque recedimus, quemadmodum ex iis, quæ ad n. XIV. novissimæ Constitutionis declaravimus, videre est. Quoniam, licet quo ad Nos, magis ac magis semper in votis habeamus, ut visitatio Ecclesiarum in statu gratiæ fiat, a proinde vel post fructuosam Confessionem, vel saltem

 post

post Contritionis actum; reputantes tamen, non omnia quaecumque optamus posse semper contingere, humanamque fragilitatem commiserari opus esse; a fructu Indulgentiae minime excludendos illos existimavimus, qui non praemissa Confessione visitationem Ecclesiarum incipiunt, ac prosequuntur, dummodo quando opus ultimum perficiunt, in quo Indulgentia acquiritur, in statu gratiae sint; ac dummodo visitationes ipsae cum sensu devotionis adimpleantur. In Bulla *Peregrinantes* legitur *devote visitaverint*; in Extravaganti *Unigenitus* inest verbum *devotionis*; In alia *Quemadmodum*, verbum, *reverenter*; Navarrum autem *de Jubil. sub num.* 44. eadem illa verba exponens, ita ait: *Per quae significatur, visitationes has Ecclesiarum fieri debere bene, & quidem recte; nam licet, per asserta cum communi, non sit necessarium ut fiant in statu gratiae, necessarium tamen est, quod sint actus boni moraliter.* Ad injunctum igitur visitationum opus adimplendum necesse est, ut visitatio fiat consilio atque animo exhibendi honorem Deo, aut Sanctis ejus; ut tam in itinere, quod ad Basilicas habetur, quam in eadem ingrediendo, modeste incedatur, atque in hisce aliquis religionis actus exerceatur. Ex quo deduci potest, quod, si quis nullo pio fine, sed mera ductus curiositate visitatum Ecclesias se confert, aut animi relaxandi, seu, quod dicitur, deambulationis habendae gratia, iter conficit, Jubilaeum minime consequitur. Illum vero omnino omittimus, de quo dicere supervacuum est, qui in actuali peccato mortali, animo, exempli gratia, alios ad peccandum inducendi, Ecclesiam visitaret; ut, & hujusmodi, & alios similes casus indicando, differunt Vanranst *de Indulg. q.* 7. *a n.* 15. *ad n.* 20. Constantinus *part.* 2. *cap.* 6. *pag.* 121., Quarti *tract. de Jubil. pag.* 146. *& seq.* Viva *de Jub. q.* 8. *art.* 5. *n.* 3. Pignatel. *de Anno Sancto dub.* 21. *cap.* 8. Amort *in quaestionib. practicis in fine Historiae Indulgentiarum qu.* 72., aliique complures.

§. 77. Confessionis praeceptum, prout a jure Divino statutum fuit, sola mortalia peccata comprehendit, nec ad venialia extenditur. Cum vero Ecclesia in Concilio Lateranensi certum confitendi tempus, quod est Pascha Resurrectionis, praescripserit, controversia est, num necessitati confitendi peccata mortalia, aliam adjecerit, ut venialia etiam peccata confiteri necessarium sit, & quamquam communiter dicatur, nequaquam adjunctam esse necessitatem etiam peccata venialia confitendi ad adimplendum praeceptum; non desunt tamen Auctores, qui pleni studio ac zelo contrariam opinionem tuentur, ac docent, eum qui non nisi venialia peccata habet, saltem in Paschate Sacerdoti se sistere debere, ut ei notum faciat, se, Divina opitulante gratia, non nisi venialium culparum sibi conscium esse. Juvenin *de Sacr. dissert.* 6. *cap.* 3 *art.* 2., *Du Hamel tom.* 7. *tract. de Poenitentia dissert.* 3. *cap.* 2. *n.* 5. *Quid vero dicendum*, Habert *tom.* 8. *de Poenitentia cap.* 9. *qu.* 2., Auctor additionis ad Pontas *tom.* 1. *verb. Confessio cas.* 51. in editione latina, Auctor Theologiae Moralis ad usum Seminarii Petrocoriensis *tom.* 4. *lib.* 2. *tract.* 1. *qu.* 9. videri possunt. Nos hanc controversiam intactam relinquimus. S. Antoninus in summa sua *tom.* 1. *tit.* 10. *cap.* 3. *n.* 10. *ultimae impressionis Veronae* expresse docet, rem dignam, ac laudabilem ad consequendam Indulgentiam fieri a Poenitente, qui a lethalibus peccatis liber cum sit, venialia confitetur: Verum ad propositum nostrum ne id quidem sufficiens erat, quoniam controversiae caput non circa utilitatem, sed circa necessitatem versatur. Quaestio enodanda illa est, quae inter Theologos agitatur, utrum videlicet, cum ad Jubilaei consecutionem Confessio praescripta sit, etiam iis, qui peccata mortalia non habent, sed tantum venialia praescripta intelligatur. Apud Sanctarellum *qu.* 76. *var. resol. n.* 2. *& seq.* & in cursu morali Salmaticensium *tom.* 1. *tract.* 6. *cap.* 7. *punct.* 3. *n.* 34. Auctores tam pro affirmativa, quam negativa parte collectos videre est. Ipsi vero, se affirmativae opinioni, quam quidem tutiorem asserunt, adhaerere profitentur. Cardinalis autem de Lugo *disp.* 27. *de Sacram. Poenitentiae sect.* 7. *n.* 101., ac Leander *part.* 3. *tract.* 5. *disput.* 14. *cap.* 76. negativam partem sequuntur, ea nixi ratione, quod, quando de

Con-

PONT. Confessione sermo est, de mortalium Confessione semper intelligatur. Cum ANNO vero non desit auctoritas insugiendi Confessionem etiam venialium, quemadmodum probe Cardinalis de Lauræa *in 4. sent. tom. 2. de necess. Sacram. pœnit. disp.* A. IX. 1749 *24. art. 2. §.*, & Clericatus *de Sacram. Pœnit. dec. 50. n. 7.* advertunt, quod textus Pontificis Clementis V. in Clementina, quæ incipit *Ne in agro*, *de statu Monachorum*, comprobatur, ubi Monachis onus saltem in mense confitendi imponit, etiamsi probabiliter posset, ac deberet existimari magnam ipsorum partem non nisi peccata venialia habere; cumque etiam certum sit, quod, dum ad Jubilæi consecutionem facienda præscribuntur opera, quæ ex natura sua mera consilii opera, ac supererogatoria essent, velut exempli gratia jejunium per aliquot dies ab Ecclesiastico præcepto non præscriptos, sive devota Basilicarum visitatio, quemadmodum in præsenti Anni Sancti Jubilæo fit, præscribi etiam venialium peccatorum Confessio iis potest, qui mortalia non habent, etiamsi extra hujusmodi circumstantias, atque in abstracto loquendo, peccata venialia confitendi obligatio non adesset. Ita Nos fecimus, ac *num.* XLVI. novissimæ Constitutionis declaravimus, ad Jubilæum consequendum, etiam ab eo, qui nonnisi peccata venialia habeat, confessionem peragendam fore; *Posset autem Papa, si vellet, expressis verbis injungere, aut qui Indulgentiam consequi vellet, venialia peccata confiteretur, sicut injungit in alia opera supererogationis; neque tamen hoc esset facere venialia materia necessariam Confessionis: sed cum alia venialia sint congrua materia Confessionis, illam, quoque exigeret, si vellet in acquisitione Indulgentiæ*: quæ Benzonii verba sunt *de Anno Jubilæi lib. 5. cap. 15. dub. 6.*

§. 78. Ne multa, quæstioni illi quæ inter Theologos fit, utrum, quando ad consequendam Indulgentiam Confessio præscribitur, ille, qui non nisi peccata venialia habet, ad confitendum obligetur, tunc locus est, cum Confessio tamquam dispositio ad statum gratiæ pro Jubilæi consecutione necessarium requiritur, non autem quando Confessio inter præscripta opera comprehenditur, quemadmodum nunc a Nobis factum est, dum eamdem ut onus injunctum ad consequendam Indulgentiam imposuimus; sicut etiam Pasqualigus *qu. 43.* Viva *de Jubilæo qu. 8. art. 3. §.* dices, & Constantinus *de Anno Sancto part. 2. cap. 5. pag. 106.* apposite animadvertunt.

§. 79. Hanc ita decisam quæstionem alia solvendi difficultas excipit, quæ circa illum versatur, qui cum & confessus jam sit, & per vices aliquot Basilicarum visitationes fecerit, in novum aliquod peccatum mortale prolabatur; de hoc siquidem inter Doctores disputatur, quid illi ad consequendum Jubilæum faciendum sit; teneatur ne factas jam visitationes iterare, an vero ei satis sit ante postremam visitationem contritionis actum elicere, an demum ad confitendum commissum peccatum obligetur. Quidam contritionis actum sufficientem esse existimarunt, ex eo, quod in Jubilæi Bulla unica tantum Confessio præscribatur, quæ in proposito casu supponitur adimpleta, atque item ex eo, quod per contritionis actum rite conceptum status gratiæ ad consequendam Indulgentiam necessarius acquiratur. Ita Cardinalis de Lugo *de Sacr. Pœnit disp. 27. sect. 7. num. 102.*, ac Leander *part. 1. Oper. Moral. tract. 5. de Sacram. Pœnit. disput. 14. de Indulg. qu. 79.* ratiocinatur; qui etiam aliorum Auctorum, qui secum sentiunt, auctoritatem adducunt. Verum, cum ab aliis, ac præsertim a Suarez. *disput. 52. sect. 3. num. 7.*, a Filliucio *tom. 1. tract. 8. cap. 6. n. 147.*, a Quarti *pag. 109.*, & a Constantino *part. 2. cap. 5. in fin.* consideratur quod Confessio in Bulla præscripta refertur ad Indulgentiam, & quod consequenter Confessio mortalium peccatorum usque ad terminum, quo Indulgentiæ fructus obtinetur; commissorum requiritur, iure ac merito docent, quod ille, qui confessus est, & Basilicarum visitationes incœpit, sed ante ultimam visitationem in mortale peccatum incidit, confiteri debet; quodque contritionis actus ad consequendum Jubilæum minime sufficiens est. Ad repe-

rendam.

PONT. tendam item Confessionem illum etiam obligari addunt, qui peccati alicujus ANNO
in Confessione prius facta, per innoxiam oblivionem non enunciati, remini-
A. IX. sceretur. Atque huic Nos solidiori sententiæ *num.* XLVII. adhæsimus, Pecca- 1749
torem ab onere iterandi visitationes Basilicarum jam factas absolventes, alteri tamen oneri obnoxium relinquentes, ut prius confiteri debeat, quam postremam compleat Basilicarum visitationem. Dictum est. Nos eum ab onere visitationes jam factas iterandi liberasse, cum quæstio circa hanc obligationem tunc solum locum habeat, quum admittitur opinio, quæ statum gratiæ tamquam necessarium eo tempore, quo injuncta opera adimplentur, requirit, non autem quando necessitas status gratiæ reducitur ad novissimum opus, in quo Indulgentia obtinetur, quemadmodum Benzonius *de Anno Jubilæi lib.* 5. *cap.* 15. *dub.* 9. probe animadvertit.

§. 80. In præsenti Anni Sancti Jubilæo, sicut supra indicavimus, & sicut etiam in Bulla *Peregrinantes* sancitur, inter injuncta opera Sanctam etiam Communionem enumeravimus. Cum vero quidam sint, qui per eorum ætatem, ac naturalem mentis captum, ad Confessionem tantum, non autem ad Communionem admittuntur, aditum aperiri prævidimus disputationi, num scilicet hi, quos diximus, Jubilæi consequendi capaces sint; quæ quidem quæstio ab Auctoribus in omnibus aliis Indulgentiis, in quibus pro opere injuncto Communio præscribitur, tractata est. In hac controversia quorumdam opinio fuit, quod, quum hi, de quibus agitur, Communionis minime capaces sint, etiam consequendi Jubilæi incapaces remaneant, cum nihil vel impotentia, vel legitimum quodvis impedimentum prosit illi, qui nequit, vel impeditur, præscriptum ad Indulgentiæ consecutionem opus adimplere. Ita Lavorius *par.* 1. *c.* 21. *de Jubil. num.* 31. ratiocinatur; quin ullum nec ipse, nec alii, qui ejusdem partis sunt, præsidium agnoscant in Facultate, quam forte Confessarius haberet, injuncta opera commutandi in favorem illius, qui ea exequi impeditur, tum quia hujusmodi Facultas commutationem Sanctæ Communionis non comprehendit; tum etiam quia eadem ad illos restringatur, qui casu aliquo impediuntur, ut sunt Moniales, in carcere degenti, ægroti, qui Basilicas visitare nequeunt, vel pauperes, qui eleemosynam impertiri non possunt, quando inter opera injuncta eleemosyna comprehensa est; ideoque ad illos extendi non possit, qui non per accidens, sed ex dispositione juris, ad præstandum id, quod in Jubilæi Bulla præscribitur, incapaces sunt. Atque hæc Passerini *de Indulg. q.* 46. Cardinalis de Lugo *de Sacram. Pœnit.* 27. *sect.* 7. *num.* 118. Vanranst. *de Indulg. q.* 7. *num.* 32. sententia est. Hic vero ex altera parte fuere, qui se mentis Summorum Pontificum interpretes sponte facientes contenderunt, injunctum opus Communionis ad illos minime extendi, qui per ætatem communicandi incapaces sunt, cum conditio hæc, quoad istos, *de jure* impossibilis sit; aut supponi debere, dari a Pontifice Confessariis facultatem in aliud pium opus Communionem commutandi etiamsi expresse id non dixerit. Horum nomina apud Passerinum *loco nuper citato* videre est. Nos vero ad hujusmodi controversiam, ac difficultatem tollendam *n.* XLVIII. Confessariis Facultatem dedimus Communionem in aliud pium opus commutandi pro pueris illis, qui ad primam Communionem nondum admissi sunt, quique ex Parochi, vel Confessarii judicio, ad eum capacitatis gradum non pervenerunt, ut Anni Sancti decursu ad primam Communionem admitti possint.

§. 81. Pauca alia in Constitutione *Convocatis* sub capite declarationum supersunt, & quæ ad tollendas controversias aliis temporibus excitatas, magis magisque semper faciunt. Prima est sub *nu.* XLIX. non opus esse in visitatione Basilicarum ad Indulgentiam consequendam, per Portam Sanctam ingredi, aut egredi, cum id in nulla Constitutione præscriptum sit, licet hujusmodi ingressus, & egressus pro opere supererogationis æstimandus sit; quod etiam a Passerino *de Indulgentiis quæst.* 55. Quarti *Tract. de Anno Sanct. pag.* 62. Pignatellus

Pont. tellus *eodem Tractatum dubio* 30. *caput* 8. opportune animadversum est. Anno

§. 82. Altera autem respicit casum, in quo per Anni Sancti progressum,

A. IX. aliquod, ut quandoque fieri consuevit, Indultum publicetur pro muniendo 1749 præfixo visitationum Ecclesiarum numero. Dubium hic igitur erat, num, si quis jam Basilicas visitasset, posset uti visitationibus jam factis, easdem computando in numero visitationum, quæ in Indulto præscriptæ essent. Alia præterea dubitatio erat, utrum, si ante Indulti publicationem numerum visitationum in eodem præscriptarum jam complesset, Induti uti posset, nullam præterea aliam visitationem faciendo. Omnes hæ difficultates *n.* 1. sublatæ sunt, ea scilicet, declaratione, quæ ibidem habetur, quod qui, visitationes Basilicarum per aliquot vices fecit, antequam Indultum publicaretur, visitationibus jam factis uti potest pro complemento numeri, qui in Indulto præfigitur; itemque, quod qui ante publicationem Indulti, visitationum numerum in ipso præfixum jam complevit, gaudere Indulto potest, dummodo aliam quatuor Basilicarum visitationem faciat; quod quidem etiam a supra laudatis Auctoribus, Passerino *de Indulg. q.* 47. Quarti *Tract. de An. Sanct. pag.* 133. *& seq.* ac Pignatello *de Anno Sancto cap.* 8. *dub.* 2. *& seq.* indicabatur.

§. 83. Tertia est illa, de qua hic pauca subjungimus. In Constitutione nostra: *Peregrinantes*, Basilicarum visitatione devote fieri debere, præcipitur, & ad consequendam Indulgentiam; pias Omnipotenti Deo preces adhibendas esse pro Sanctæ Ecclesiæ exaltatione, hæresum extirpatione, Catholicorum Principum concordia, & Christiani Populi salute, ac tranquillitate; verum nequaquam hic, sicut nec in aliis quidem Decessorum Nostrorum Constitutionibus, in quibus Anni Sancti indicti sunt, an vocales, an mentales hujusmodi preces esse debeant explicatur; ex quo quidem aliis temporibus Controversiarum causa exorta est. Viva *de Jubilæo qu.* 8. *art.* 5. *dub.* 7. mentalem sufficientem esse existimavit; Constantinus *par.* 2. *art.* 7. *pag.* 128. mentalem quidem sufficere probabile esse dicit, verum vocalem esse tutiorem; Quarti *pag.* 178. alterutram satis esset affirmat; Cardinalis de Lugo *de Pœnit. disput.* 27. *sect.* 7. *n.* 3. & Amort *in quæstionib. pract. in mater. Indulg. qu.* 74. mentali vocalem addere, tutius esse ajunt. Vanranst *de Indulg. qu.* 7. *num.* 20., nec solam mentalem, neque solam quidem vocalem, si *notabiliter modica* sit, sufficientem esse dicit: Et contra nimiam hanc orationis modicitatem tam ipse etiam Viva, quam reliqui superius citati Auctores exclamant; licet enim oratio brevis cum sensu ferventis pietatis adhibita, præscripto ac legi Constitutionis *Peregrinantes* satisfacere possit; plerumque tamen orationis brevitas ex modico pietatis studio, aut parum propenso ad res spirituales animo, sive tædio, negligentiaque proficisci solet. Nos itaque ab istorum considerationibus, nihil recedentes, ad *n.* 11. declaravimus, vocalem orationem pie adhibitam ad consequendam Indulgentiam sufficientem esse; laudandum eum, qui spiritu ac mente orat, dummodo tamen vocales aliquas preces orationi illi adjungat.

§. IX.

De iterata acquisitione Jubilæi & aliis declarationibus circa Facultates concessas pro Anno Sancto vertente.

§. 84. Vetus illa quæstio fuit, num qui tempore Anni Sancti per triginta vices (quantum omnino ad Indulgentiam consequendam præscriptum est.) Basilicas devote visitasset, confessus præterea etiam fuisset, ac Sanctam recepisset Communionem, ac ideo se Indulgentiæ fructum consecutum esse confidere posset, iterum ipsum consequi valeat, visitationem Basilicarum ad præscriptum numerum iterando, iterumque confitendo, & communicando. Hujusmodi controversia a Johanne de Anania in parvo suo de Anno Sancto Tractatu indicata,

PONT. cata, atque ab aliis postea resumpta fuit. Filliucii *tom. I. tract. 8. cap. 10. de* ANNO *Jubilæo num. 261.* opinio in eam propendebat partem, ut operibus injunctis

A. IX. repetendis Jubilæum denuo acquireretur; verum postea, ratus a Congregatione Concilii *Anno* 1620 rem contra decisam esse, ab hac sententia discessit; 1749 Vanranst *de Indulg. q. 6. n. 15.* Jubilæum iterum acquiri non posse contendit, etiamsi opera injuncta adimpleantur; Navarrus *de Jubil. & Indulg. notab. 32. sub n. 46.* nihil in Bullis Anni Sancti iteratæ Jubilæi acquisitioni contrarium reperiri considerans, partes illius opinionis amplectitur, quæ in favorem illorum est, qui opera injuncta repetunt; Navarro Benzonius *de Anno Jubilæi lib. 7. cap. 15. dub. 23.* subscribit; & hæc sententia communis dici potest, quemadmodum apud Vivam *de Jubilæo qu. 6. art. ult.*, Constantinus *de Anno Sancto par. 2. cap. 6. qu. 9. pag 123.*, Quarti *de Jubilæo Anni Sancti pag. 53. & seq.* videre est. Constantinus porro ita a Pontifice Urbano VIII. declaratum fuisse refert, & Congregationis Concilii declarationem a Filliuccio nominatam minime authenticam esse affirmat. Nos autem de hac alias proposita Controversia mentem nostram *n.* LII. declarare opportunum existimavimus. Etenim considerantes, minime hic agi de duarum hebdomadarum Jubilæo, verum de Jubilæo, quod annum integrum perdurat; non de operibus injunctis agi, quæ pluries in die adimpleri possint, quemadmodum fit, quando Plenaria Indulgentia illis conceditur, qui certis ac præscriptis diebus certam Ecclesiam visitaverint; in quo quidem statu rerum, etiamsi pluries in die Ecclesiæ illius visitatio fiat, unica tantum Indulgentia acquiri potest, juxta Decretum Congregationis Indulgentiarum a Sin. mem. Innocentio P. XI. expresse approbatum, *die 7 Martii* 1678. ac rite, ac secundum legis formulas promulgatum in quo ita legitur: *Semel dumtaxat in die plenariam Indulgentiam in certos dies Ecclesiam visitationibus concessam, vel aliud pium opus peragentibus, lucrifieri*; verum de visitationibus agi numero non paucis, Basilicarum, quæ inter se dissitæ ac distantes sunt, quæque non nisi multis ac distinctis diebus, fieri possunt, minime dubitavimus declarare, posse pluries per Annum Sanctum injuncta opera iterando, Sanctam Indulgentiam acquiri. Diximus, injuncta opera iterum repetendo, acquiri posse denuo Indulgentiam. Verum quoniam si Jubilæo Indulgentiæ adjuncti sunt alii favores & gratiæ; in eadem Constitutione, atque *eodem* §. declaravimus, illum qui semel illarum particeps factus est prima vice, qua Jubilæum consecutus fuit, iterum earum participem fieri non posse, si post primam Jubilæi acquisitionem, iterum in censuras incurrerit, aut casus reservatos commiserit, vel novis Votorum commutationibus, aut Dispensationibus indigeat.

§. 85. Quum in dicta Constitutione *Convocatis*, de iis actum est, quæ Pœnitentiariis Basilicarum Minoribus concessa sunt, ad *n.* VII. expressa mentio facta est Facultatis absolvendi ab hæresi ad extrinsecum deducta; illa tamen Facultatem intra certos limites restringendo, qui *in supra citato* §. indicati sunt. Sed quoniam inter Facultates Confessariis a Cardinali Vicario per Annum Sanctum specialiter deputatis datas, ad *n.* XXXVI. ampla Facultas absolvendi a Censuris *in Bulla Cœnæ* reservatis concessa est, ex quo aliqui contenderunt, posse etiam deduci Facultatem absolvendi ab Hæresi ad extrinsecum deducta, de qua in dicta Bulla in Cœna Domini mentio fit; declarare opportunum putavimus, sicut in *n.* LIII. declaramus, id minime subsistere; cum hujuscemodi Facultas expresse semper nominari debeat, nec unquam vigore cujusvis verborum amplitudinis concessa dici possit: quemadmodum statutum fuit a Decessore Nostro Alexandro VII. in Decreto, quod in Congregatione Sanctæ Inquisitionis coram se habita condidit: *Sanctissimus Dominus Noster Alexander Papa VII. sub die 23. Martii 1656. inhærendo declarationibus alias a Prædecessoribus suis factis, ad removendam omnem dubitandi occasionem, & ne circa id in posterum ullum tempore hæsitari contingat, cum crimen hæresis præ ceteris gravissimum spe-*

ciali,

PONT. ciali nota dignum sit, decrevit, Facultatem absolvendi ab hæresi, in Jubilæis, vel aliis similibus concessionibus non censeri comprehensam, nisi expressis verbis conce- ANNO
A. IX. datur Facultas absolvendi ab hæresi. Tam de controversia ante Decretum agi- 1749
tata; quam de eadem per Decretum prorsus sublata, fuse a Nobis actum est in quadam Notificatione, dum Bononiæ resideremus, publicata, quæ numero quarta est tam in Italica, quam in Latina editione.

§. 86. Dictum superius fuit, eum, qui Facultates habet, quæ per Annum Jubilæi conceduntur, eisdem non nisi cum illis Pœnitentibus uti posse, qui sinceram habent Jubilæi consequendi voluntatem, quique ex hoc animo injuncta ad ejusdem consecutionem operam adimplendi ad confitendum accedunt. Illud reliquum erat dubium eruendum, num videlicet, si is, qui antea in animo sibi proposuerat omnia, quæ ad hunc finem necessaria sunt, adimplere, consilium mutet, nec præscripta opera adimpleat, in censuras, a quibus absolutus fuit, recidat, ac obtentæ ab eo Votorum commutationes, ac Dispensationes abolitæ intelligerentur. Verum, quoniam absolutio a censuris in casu, de quo agitur, minime quidem *cum reincidentia*, sed absolute data est, ac datur, idcirco in eadem Constitutione *Convocatis*, *num.* LIV. declaravimus, illum nequaquam censuris, a quibus solutus fuerat, innodatum, aut gratiæ commutationum ac dispensationum obtentarum expertem remanere. Ita post allegatos Auctores antiquiores, Giribaldus *tract.* 7. *de Sacram. Pœnit. cap.* 21. *dub.* 4. & Viva *de Jubil. q.* 11. *art.* 4 ratiocinatur. Et quamquam prædictorum Auctorum prior a mortali peccato illum eximat, qui, mutato consilio, ea non adimplet, quæ ad Jubilæi consecutionem reliqua erant; alterius tamen sententia, quæ adhibita Suarez, Vasquez, & Pilliuccii auctoritate, eumdem lethalis culpæ reum facit, subsistenti ratione fulta est; ex eo scilicet, quod in materia gravi contravenerit intentioni, ac menti illius, qui Facultate Confessariis concessit; quas quidem ille, tamquam medium ad Jubilæum consequendum, est impertitus; Pœnitens vero, in actu, quo absolutionem a censuris recepit, ac favores & gratias per occasionem Jubilæi datas in se admisit, ad reliqua injuncta opera exequenda sese obligavit; quemadmodum etiam superius animadversum fuit.

§ X.

De Facultatibus cæterorum Confessariorum Urbis, qui in numero Pœnitentiariorum non sunt, neque ex iis, qui a Cardinali Vicario per Annum Sanctum specialiter deputantur.

§. 87. Præter Pœnitentiarios Basilicarum ordinarios, atque illos, qui eisdem per occasionem Anni Sancti adjunguntur, ac præter Confessarios etiam a Cardinali Vicario per Annum Sanctum deputatos, alii autem ordinarii Confessarii Romæ sunt, de quibus in Bulla *Convocatis* actum est; ut sint qui cæteros coadjuvare, & suam pro sollicita Pœnitentium, qui hoc Anno Sancto Romam adventuri sunt, expeditione, præstare operam possint.

§. 88. Hi vero ordinarii duplicis generis sunt. Alii Regulares sunt, qui a Superioribus suis ac Regularibus Prælatis ad subditorum Regularium audiendas Confessiones deputantur. Alii autem Regulares insuper a Cardinali Vicario pro Sæcularium Confessionibus excipiendis approbationem habent. Atque hisce postremis in Constitutione *Convocatis n.* XII. omnes, respectu Pœnitentium Regularium Collegarum suorum, Facultates attributæ sunt, quæ Confessariis a Cardinali Vicario Romæ per Annum Sanctum deputatis sunt concessæ: ac insuper adjuncta eisdem auctoritas est supradictos ab irregularitate dispensandi, quam propter censurarum violationem, dummodo occulta sit, incurrissent; idque per integrum Anni Sancti cursum: ea tamen conditione, ut prædicti Re-

PONT. gulares a Cardinali Vicario pro audiendis Sæcularium Confessionibus approbati, dicta facultate absolvendi ac dispensandi, non nisi erga ante nominatos Regulares suos, uti possint; qui quidem Regulares, si quando opus fuerit, ad eosdem, non vero ad alios, qui a Superioribus suis tantummodo ad excipiendas Regularium Confessiones deputati sunt, recurrere possunt. ANNO 1749

A. IX.

§. 89. Alii porro ex Sæculari Clero Ordinarii Confessarii reperiuntur, qui cum solita quidem Cardinalis Vicarii approbatione ac licentia Sæcularium Confessiones excipiunt, verum qui minime ab eodem, specialiter per Annum Sanctum deputati sunt. Atque his quidem nihil detur, nihilque aufertur, si aliquam forte absolvendi, aut dispensandi legitimam facultatem habeant. Idem vero plane quoad Regulares, qui cum Cardinalis Vicarii approbatione Sæcularium audiunt Confessiones, a Nobis dicitur, quum respectu Sæcularium, aut eisdem addere, aut aliquam quamcumque, quam ex alio titulo habeant, legitimam facultatem demere mens Nostra non sit. Nam Constitutio Nostra, quæ incipit, *Cum nos nuper*, solos Confessarios, qui sunt extra Urbem, comprehendit; quorum Facultates, Anno Sancto durante, remanent suspensæ, sive ex intuitu, & occasione Indulgentiarum sive ex alia qualibet disparata, ac minime Indulgentias respiciente causa, concessæ forent: quemadmodum alibi hac eadem epistola comprobatum est; eadem autem Constitutio, *Cum Nos nuper*, Confessarios non comprehendit Urbis Romæ, in qua sane ad excolendam per Annum Sanctum Domini vineam magno operariorum numero opus est.

§. 90. Illud modo advertendum, ut hujusmodi Confessarii super Facultatibus, quas habere se arbitrantur, rectum examen instituant; cum eæ a privilegiis legitimis, non revocatis, quæque in usu sint, proficisci debeant, juxta Decretum Sanctæ memoriæ Clementis XI. die 3. Maji 1711. pro Confessariis Urbis conditum, & per bon. mem. Cardinalem Petram *tom. 5. Constit. Apostol. ad Constit. 19. Sixti IV. n. 14. pag. 572. Romanæ editionis*; typis editum.

§. 91. Habetis igitur, dilecti Filii, quæcumque exponere vobis necessarium judicavimus, ut graviorum controversiarum, quæ aliis temporibus excitatæ, per nostras Constitutiones occasione hujus Jubilæi editas de medio tollantur, earumque solutionum, compendium quodam a Nobis elaboratum præ oculis habentes, ministerium vestrum accurate, & exacte, quod maxime optamus, implere valeatis; ad quem etiam finem adjumentum Vobis allaturum arbitramur Encyclicam alteram Epistolam Nostram die 26. Junii Anni vertentis datam de præparatione ad Annum Sanctum, quam itidem ut legatis, & consideretis, etiam atque etiam monemus. Neque vero mirum quidquam Vobis videri debet, si in hac Epistola nostra, quam in præsens exhibemus, recentibus Auctoribus plerumque usi sumus, nequaquam similes Patrifamilias, qui profert de Thesauro suo *nova*, *& vetera*; etenim, cum controversiæ ut plurimum a recentibus Auctoribus, atque ab iis, qui de Anno Sancto scripserunt, excitatæ sint; iisdem Nos etiam plerumque uti necessitas coegit. Interim autem Paterna Vos charitate complectentes, Apostolicam Vobis Benedictionem ex animo impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 3. Decembris 1749. Pontificatus Nostri Anno Decimo.

NUM.

NUM. LXXIV.

PAROCHI JURISDICTIO

In Tertiarias conviventes intra Parœciæ fines.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad perpetuam Rei Memoriam.

EMANAVIT nuper a Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum causa vertente inter Dilectum Filium modernum Rectorem Parochialis Ecclesiæ S. Vincentii Civitatis Januen. ex una, ac Dilecta in Christo Filias Puellas Tertiarias nuncupatas Ordinis S. Dominici ex altera partibus, super prætensione subjectionis eidem Rectori, & exemptione ab illo, prævia propositione dubii: *An puellæ Tertii Ordinis S. Dominici Civitatis Januæ, nuncupatæ Tertiariæ, subjectæ sint jurisdictioni Parochi in casu &c.* Decretum tenoris sequentis, videlicet: Die 26. Aprilis 1749. Sacra Congregatio Eminentissimorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum respondit affirmative. A. Cardinalis Gentili Præfectus. F. A. Furiettus Secretarius: Loco ✠ Sigilli.

§. 2. Cum autem, sicut prædictus Rector Nobis subinde exponi fecit, ipse Decretum hujusmodi, quo firmius subsistat, & servetur exactius, Apostolicæ Confirmationis Nostræ patrocinio communiri summopere desideret. Nos ipsum Rectorem specialibus favoribus, & Gratiis prosequi volentes, & a quibusvis excommunicationis suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a Jure, vel ab Homine quavis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium tantum consequendum harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati; præinsertum decretum auctoritate Apostolica tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illique inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus; salva tamen semper in præmissis auctoritate memoratæ Congregationis Cardinalium.

§. 3. Decernentes easdem præsentes Literas firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari, & ab illis inviolabiliter observari. Sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non Ecclesiæ & Ordinis hujusmodi etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 17. Septembris 1749. Pontificatus Nostri Anno X.

D. Card. Passioneus.

Pont. A. X. | Anno 1749

NUM. LXXV.

TRIBUNALI SANCTAE INQUISITIONIS

In Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis adjudicatur cognitio *Pertinentiæ* Caussarum contra Confessarios exquirentes a Pœnitentibus complicum nomina cum denegatione absolutionis, eaque in re delinquentes, etiam sine suspicione pravi dogmatis, eidem Inquisitionis Officio denunciari jubentur.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Futuram Rei Memoriam.

Apostolici Ministerii Nostri partes non minus esse putamus ad suborientes abusus eradicandos, idonea remedia comparare, quam opportunas rationes præscribere, quibus servatis, ipsa exhibita remedia vim suam obtinere, & optatum effectum re ipsa edere valeant.

§. 1. Sane quum Nobis innotuisset nonnullos esse in florentissimis Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis Presbyteros Sacramenti Pœnitentiæ Ministros, qui a pœnitentibus nomen personæ ipsis in peccato, quod confessi fuerant, complicis, aliquando etiam locum habitationis ejusdem complicis, exquirebant, absolutionem quoque sacramentalem iis denegando, qui eorum inquisitionibus satisfacere recusarent.

§. 2. Nos Venerabilium Fratrum Archiepiscoporum, & Episcoporum per ea Regna constitutorum zelum excitare non omisimus, ut omne suum studium, operamque conferrent ad eas respective Diœceses, in quibus Presbyteri sic delinquentes existerent, a tam pernicioso malo liberandas, ex quo *oblocutiones, & scandala, & non Ministrorum tantum, sed sacri etiam ipsius ministerii odium, & animorum ingens conturbatio in populo fideli exorta erant*: Rejicientes simul, ac reprobantes prætextus illos, quibus hujusmodi Confessarii interrogantes, se tuebantur; desiderii nimirum emendationis ipsius complicis; nec non quarumdam opinionum, quæ apud aliquos Doctores repertæ fuerant, & quarum aliquæ, aut falsæ, aut erroneæ censendæ erant per se veræ, & sanæ, ab ipsis sic delinquentibus perperam applicabantur; ut latius videre est in Nostris Literis Apostolicis die VII. Mensis Julii Anni Domini MDCCXLV. editis in forma Brevis, quarum initium est, *Suprema omnium Ecclesiarum*, quæque impressæ sunt in Bullarii Nostri *tom.* 1. *num.* 134.

§. 3. Has Litteras sub Annulo Piscatoris primum expeditas, in forma specifica deinde confirmavimus, & ampliore robore communivimus per alias Nostras Apostolicas Literas sub Plumbo editas IV. Nonas Junii Anni 1746. incipientes *Ubi primum*; quæ etiam impressæ leguntur *in II. Tomo Bullarii Nostri n. VII.* in qua etiam præinserta reperitur supra citata Constitutio Suprema omnium Ecclesiarum. His autem posterioribus Literis, non solum Tribunali S. Inquisitionis prædictorum Regnorum, atque Ditionum injunximus, ut contra eos severe procederet, qui priora Decreta nostra impugnare, aut perverse interpretari ausi fuissent; sed etiam *contra Confessarios de nomine complicis Pœnitentem interrogantes, eidemque Pœnitentis, nisi illud sibi manifestaverit, absolutionem denegantes; dummodo tamen hujusmodi interrogandi, & denegandi actus talibus circumstantiis conjunctus sit, ac convestitus, quæ sic agentem Confessarium de adhæsione ad prædictam reprobatam praxim, tamquam ad licitam, vel alio quovis modo de prava credulitate suspectum reddant*.

§. 4. His consequenter addimus præceptum denunciandi Confessarios aliquo ex-

PONT. ex supradictis modis delinquentes eidem Tribunali S. Officii intra terminum ANNO dierum pro aliis denunciationibus ab eodem Officio præfigi solitum; exemptis
A. X. dumtaxat, ex justis gravibusque causis, ab hujuscemodi denunciandi onere 1743 personis Pœnitentium in causa propria, idest in casu, quod ipsi peccatum suum confitentes, a Confessario adigerentur ad sibi manifestandum nomen Complicis in eodem peccato; statuentes tamen quod *quando, aliunde, quam ex confessione, novissent Confessarium aliquo ex superius enumeratis, & S. Officio denunciandis modis deliquisse, tunc eum & ipsi denunciare ex ista aliunde habita notitia tenerentur*.

§. 5. Et quoniam id etiam evenire posse prospeximus, ut Confessarius aliquis Pœnitentem de complicis nomine interrogando, atque etiam manifestare nolenti absolutionem negando, id faceret imprudenti certe, ac malo, sed tamen simplici quodam, & nudo actu, *idest iis circumstantiis destituto, quæ de prava credulitate, vel de mala adhæsione ad praxim in Nostro Brevi reprobatam, tamquam ad dictam eumdem Confessarium suspectum redderent*: Ideo in ipsis posterioribus Literis declaravimus, in hujusmodi casu, neque Confessarium prædicto Inquisitionis Officio denunciandum necessario fore, nec ejus delictum ejusdem S. Officii, & Tribunalis cognitionis subjectum esse, sed ad cujuslibet Ordinarii in propria Diœcesi judicium, & correctionem pertinere, prout in ipsis secundo loco memoratis Literis latius habetur expressum.

§. 6. Sic igitur justis respective statutis finibus, tam jurisdictioni Tribunalis Inquisitionis quam Ordinariorum Præsulum auctoritati, persuasum Nobis fuit, certam & tutam rationem procedendi contra Sacerdotes in Sacramenti Pœnitentiæ administratione, ut præfertur, delinquentes assertam per Nos fuisse. Verum quum deinde Nobis ex parte nonnullorum Ecclesiasticæ pacis zelo flagrantium fuerit insinuatum, in hujusmodi methodi executione novis perturbationibus procul dubio aditum apertum iri; propterea quod nemo esset, qui in casibus discrepantiæ, judicium proferet; quoniam delictum idem in certis quibusdam circumstantiis ad Tribunal S. Officii, in aliis vero ad Ordinarii judicium deferendum fore statueramus; ac præterea demonstratum Nobis fuerit, quod, dempto in aliquibus circumstantiis motu denunciationis eidem Inquisitionis Officio facienda, id sane sublatum dici poterat, quo maxime homines a patrando pernicioso & profligato delicto retraherentur. Idcirco Nos, prædictam iterum perversam praxim in utrisque præfatis Literis Nostris reprobatam, atque proscriptam, eorum nempe, qui in administrando Pœnitentiæ Sacramento, complicis nomen, cum absolutionis denegatione, quatenus reticeatur, a Pœnitente rescire contendunt; præsentium quoque tenore damnantes, & reprobantes, necnon confirmantes statutam pertinentiam cognitiones hujusmodi causarum prædicto Inquisitionis Officio, quoties delinquentis actus iis circumstantiis, quas in secunda dictis Literis Nostris latius expressimus, conjunctus existat, necnon obligationem denunciandi eidem Officio Confessarium quemcumque, hujusmodi delicti memoratis circumstantiis convestiri reum; excepta tamen ab hujusmodi denunciationis onere ipsa persona Pœnitentis in causa propria, juxta id, quod in ipsis præfatis Literis per Nos decretum, & in præsentibus superius relatum fuit; ad reliquas in futurum perturbationes avertendas, & præcavendas, omnibus mature pensatis, auditisque prudentium Virorum, & in illis rebus apprime peritorum consiliis, Nostris motu proprio, & certa scientia, sequentes ordinationes, & leges ab omnibus, ad quos respective pertinet, & pertinebit in posterum, omnino tenendas, atque observandas, earumdem præsentium tenore, & Apostolica auctoritate edicimus, & promulgamus.

§. 7. In primis itaque, exceptis dumtaxat personis Pœnitentium in causa propria, ut supra declaratum est, quas quidem justis ex causis ab omni denunciationis onere eximimus, & pro exemptis in tali casu semper haberi de-

cer-

PONT. cernimus, omnibus, & singulis, qui Sacerdotem aliquem sive Sæcularem, sive ANNO Regularem (cujuscumque gradus, & conditionis, & cujuscumque Ordinis, A. X. Congregationis, & Instituti, etiam speciali, & individua mentione digni, ad 1749 hoc ut præsenti sanctione comprehendatur, existat) quocumque alio modo, præterquam ex ipsa confessione semetipsis apud eum peracta, cognoverint in administrando Pœnitentiæ Sacramento interrogasse Pœnitentem de nomine complicis, eidemque indicari recusanti absolutionem denegasse; sive id fecisse intellexerunt propter adhæsionem prædictæ reprobatæ praxi, aliave de causa erroneæ opinioni suspensionis ingerente; sive id etiam per imprudentiam egisse, & per actum præfatis destitutum circumstantiis, propter quas, juxta præcedentem Constitutionem Nostram, prædicto Inquisitionis Officio esset denunciandus, & quibus deficientibus, juxta ipsius Constitutionis tenorem, ejus delicti cognitio ad Ordinarii Tribunal spectare debuisset; injungimus, & mandamus, atque in virtute sanctæ obedientiæ, sub eisdem pœnis, quibus ad debitas aliorum delictorum denunciationes adstringuntur, præcipimus, & jubemus, ut hujusmodi Confessarium quocumque modo in præmissis delinquentem, sæpe dicto S. Inquisitionis Officio intra consuetum præfiniti temporis spatium omnino deferant, & denuntient.

§. 8. Ubi vero Sacerdos delinquens eidem Sancti Officii Tribunali denunciatus fuerit, vel etiam illius carceribus inclusus, quatenus probationes ad carcerationem sufficientes habeantur; si forte Ordinarii illius, cujus jurisdictioni reus subjectus erit, Procurator in ipso Tribunali S. Officii de more interveniens eas adesse circumstantias crediderit, ob quas delicti cognitio juxta præcedentem Constitutionem Nostram ad Ordinarii Forum spectare debere; ac propterea institerit, se super hujusmodi pertinentiæ articulo ulterius aut fusius audiri, vel etiam scripto easdem circumstantias & rationes exponere, suæque Curiæ jura tueri se velle declaraverit; volumus, & statuimus, ut juxta ejusdem Tribunalis consuetudinem, satis temporis illi ad scribendum assignetur; neque interea idem Tribunal ad alium actum irretractabilem, multo queminus ad definitivam sententiam adversus reum devenire possit, donec idem Procurator, inter præscriptum sibi tempus, jura Curiæ Episcopi constituentis sui, vel voce, vel scripto exposuerit.

§. 9. Quoties autem præfatus Ordinarii Procurator controversiam de pertinentiæ Causa proponat, eamque examinari postulet; tunc volumus, in ipso S. Officii Tribunali hujusmodi examen fieri; nec omitti posse, absque totius consequentis processus nullitate. Simul autem omnibus, & singulis tum ejusdem Officii Inquisitoribus, & Consultoribus, tum ipsis Ordinariorum Procuratoribus districte mandamus, ut deposita quacumque animi affectione, aut præoccupatione, qua erga proprium respective Tribunal facile ferri possent, coram Deo disquirant, ac videant, an reus de præfato delicto inquisitus, illud cum ejusmodi circumstantiis patraverit, ob quas illius causa, juxta præcedentes Constitutionem Nostram, ad Inquisitionis Tribunal pertinere debere; an vero cum aliis, quæ causam ipsam ex ejusdem Constitutionis lege in Ordinarii Foro judicandam constituunt.

§. 10. Prolato demum ab Inquisitoribus judicio super Causæ pertinentia, volumus, & statuimus, ut si quidem Causa adjudicata fuerit Tribunali S. Officii, in hujus potestate reus permaneat, & juxta ipsius Officii leges, & regulas puniatur; si vero judicatum fuerit, Causam ad S. Officii Tribunal non pertinere, idem Officium, ut ejus fert consuetudo, reum dimittet, & Procurator de reo ita dimisso certiorem faciat Ordinarium sui constituentem, ut ea accepta notitia, adversus eumdem reum servatis servandis juxta Canonicas Sanctiones possit procedere. Si quis autem præmissum judicii hujusmodi ordinem a Nobis per præsentem constitutum pervertere, aut turbare ausus fuerit, noverit se omnibus Canonicis pœnis subjectum fore, quæcumque in Sacris Ca-

noni-

Pont. nonibus, & Apostolicis Constitutionibus, adversus Ecclesiasticæ jurisdictionis Anno perturbatores, violatores, & invasores latæ, & statutæ dignoscuntur.

A. X. §. 11. Præsentes autem literas, omniaque & singula in ipsis contenta, at- 1749 que statuta etiam ex eo, quod quicumque cujusvis status gradus, Ordinis, præeminentiæ, & dignitatis existant, seu alias speciali & individua mentione, & expressione digni, in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, illis non consenserint; nec ad ea vocati, citati, & auditi, neque causæ, propter quas ipse præsentes emanaverint, sufficienter adductæ, verificatæ, & justificatæ fuerint, aut ex alia qualibet, etiam privilegiata causa, colore, prætextu, & capite de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel interesse habentium consensus, aliove quolibet defectu, notari, impugnari, aut in controversiam vocari posse; sed ipsas præsentes Literas semper, & perpetuo firmas, validas, & efficaces existere & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, & ab omnibus & singulis præmissis, ad quos spectat, seu pro tempore spectabit, exacte, & inviolabiliter observari decernimus.

§. 12. Sicque, & non aliter in præmissis censeri, atque ita per quosque Judices ordinarios, & delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, & contra Hæreticam pravitatem Generales Inquisitores, Legatos quoque de Latere, & Apostolicæ Sedis Nuncios, aliosve quoslibet quacumque auctoritate, potestate, & præeminentia fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoque scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 13. Non obstantibus aliis præmissis Nostris, aliisque quibusvis Apostolicis, & in Universalibus, sive Provincialibus, aut Synodalibus Conciliis editis generalibus, sive specialibus Constitutionibus, & quorumcumque Tribunalium, Curiarumve mandatis, Edictis, sive Decretis, necnon ejusdem Inquisitionis Officii, & quarumcumque Ecclesiarum, etiam Episcopalium, & Metropolitanarum, & quorumcumque Ordinum, Congregationum, Religionum, & Institutorum etiam Soc. Jesu, aliisque quibusvis, etiam Juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, stylis, usibus, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Literis Apostolicis eidem Inquisitionis Officio, illiusque Inquisitoribus, Commissariis, aliisque Officialibus, tum etiam Ecclesiis, eorumque Prælatis, Ordinibus, Congregationibus, Institutis, Societatibus, illorumque Superioribus, & Personis quibuslibet; sub quibusvis verborum tenoribus, & formis, & cum quibuscumque etiam efficacissimis, & insolitis derogationibus clausulis, atque Decretis, etiam motu, & Apostolicæ Potestatis plenitudine similibus, seu ad quarumcumque Personarum, etiam Regia, aliave qualibet mundana, vel Ecclesiastica potestate fulgentium instantiam, vel alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis quatenus iisdem præsentibus adversentur, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes; mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores prædictos pro sufficienter, & de verbo ad verbum expressis & insertis, formasque hujusmodi pro plene, & exacte observatis habentes, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus.

§. 14. Volumus autem, ut earumdem præsentium transumptis, sive exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio & extra, ubique habeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§. 15.

Pont. A. X. — Anno 1749

§. 15. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostrarum Confirmationis, Moderationis, Ordinationis, Præcepti, Statuti, Decretis, & Voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLIX. quinto Idus Decembris, Pontificatus Nostri Anno X.

D. Card. Passioneus.

Pont. A. X. — Anno 1749

NUM. LXXVI.

REGULARES APOSTATÆ

Ad suos Ordines cum pœnarum condonatione revocantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

PASTORIS æterni vices, licet immeriti, gerentes in terris, paternæ charitatis Nostræ partes esse reputamus, ut Oves, quas Satanicæ versutia a caulis Domini abduxit, ad easdem opportunis rationibus reducere, & ne in perpetuum pereant, quantum Nobis ex alto conceditur, providere studeamus.

§. 1. Itaque in præsenti Anno Jubilæi Anno scilicet remissionis & gratiæ, quem ad totius Catholicæ Ecclesiæ consolationem atque ædificationem, apertis, atque largiter prolatis spiritualium gratiarum dispensationi Nostræ divinitus creditarum thesauris, indiximus, & benedicente Domino, maximo cum animi Nostri gaudio celebramus, pietatis Nostræ viscera erga Regulares professionis suæ desertores aperire, eosque ad Christi Ovile, suos videlicet, cujusque Ordines, extra quos, Luporum rapacium insidiis, atque periculis expositi, misere vagantur, quantum Divina benignitas largiri dignabitur, ut ad salutarem vitæ normam, quam amplexi fuerant, velut postliminio reversi, vota sua Domino reddere studeant, revocare cupientes, ac fel. record. Urbani VIII., Clementis X., Innocentii XII., & Benedicti XIII. Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum, qui Annis Jubilæi tunc instantibus, seu currentibus, ejusmodi Regularium desertorum reductioni provide consuluerunt, vestigiis inhærentes, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, misericorditer indulgemus, ac statuimus, & decernimus, ut Regulares Apostatæ, & Fugitivi, cujuscumque sint Ordinis, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Congregationis, Societatis, & Instituti etiam necessario exprimendi, qui citra Montes citra quatuor, ultra Montes vero intra octo Menses, a publicatione earumdem præsentium Literarum inchoandos, sua sponte ad suam quisque Religionem redierint, tunc pœnarum omnium ipsis propter Apostasiam hujusmodi inflictarum, vel infligendarum remissionem, atque impunitatem assequantur; ita tamen, ut debeat a suo quisque respective Superiore humiliter petere absolutionem, & coram eo culpam fateri, atque emendationem polliceri, & viceversa Superior benigne illos teneatur ab hujusmodi pœnis absolvere, & paterna charitate complecti; cui propterea, ad effectum præmissum dumtaxat, quatenus opus sit, omnem facultatem necessariam dicta auctoritate harum serie impertimur.

§. 2.

PONT. A. X. ANNO 1749

§. 2. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, seu in Universalibus, Provincialibusque Conciliis editis Generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quorumvis Ordinum, Congregationum, Societatum, & Institutorum, aliisve quibusvis etiam Juramento, Confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, stylis, & usibus etiam immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis etiam Ordinibus, Congregationibus, Societatibus, & Institutis hujusmodi, illorumque Generalibus, & aliis Superioribus, ac Personis quibuslibet, sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis, etiam motu proprio, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac consistorialiter, & alias quomodolibet in contrarium præmissorum in genere, vel in specie concessis, & quantiscumque vicibus iteratis, approbatis, confirmatis, & innovatis; quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret; tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, exprimerentur, præsentibus pro plene & sufficienter expressis, & insertis, habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 3. Ut autem eædem præsentes Literæ omnibus facilius innotescant, volumus illarum exempla ad Dilectos Filios Nostros, & Apostolicæ Sedis Nuntios, ac Venerabiles Fratres, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, aliosque Ecclesiarum Prælatos, & Locorum Ordinarios transmitti, qui illas quantocitius publicare studeant. Ipsarum vero præsentium Literarum transumptis, seu Exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis & sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eamdem omnino fidem in judicio, & extra illud ubicumque Locorum haberi, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§. 4. Nulli ergo omnino hominum liceat, paginam hanc Nostrorum Indulti, Statuti, Decreti, Concessionis, Derogationis, & Voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLIX. pridie Idus Januarii, Pontificatus Nostri Anno Decimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 19. Januarii MDCCL.

NUM. LXXVII.

CIRCA IMMUNITATEM

Localem nonnulla dubia declarantur post Constitutiones Benedicti XIII. & Clementis XII. excitata, aliaque opportune statuuntur, & præcipiuntur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

OFFICII Nostri ratio non eam modo sollicitudinem Nobis imponit, ut Sacrorum Canonum Leges, & Prædecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum Constitutiones, in quarum interpretatione nihil dubium, aut perplexum occurrit, exactissime servari, & impleri curemus; sed id etiam a Nobis exposcit, ut exorientem circa aliquas ex illis dubiorum segetem, quæ earum debitæ executioni multis modis officere dignoscitur, opportunis editis declarationibus, aut definitionibus, amputare, ac removere studeamus.

Sane fel. record. Prædecessor Noster Gregorius XIV. providam Juris Canonici sanctionem præ oculis habens, qua scilicet, sub *Tit. de homicidio voluntario, vel casuali cap.* 1. innovatum fuit vetus præceptum Legis a Deo in Exodo latæ: *Si quis per industriam occiderit proximum suum, & per insidias, ab Altari meo evelles eum, ut moriatur*; per suam Anno Incarnationis Dominicæ MDXCI. nono Kalendas Junii editam Constitutionem, quæ incipit *Cum alias*, iis, qui proditorie proximum suum occidissent, ad Ecclesias, locaque Sacra, & Religiosa confugientibus, Ecclesiasticam Immunitatem minime suffragari decrevit. Tum vero piæ memoriæ Prædecessor quoque Noster, ac dignitatis Nostræ amplificator Benedictus Papa XIII. Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXXV. sexto Idus Junii, edita Constitutione, quæ incipit *Ex quo Divina*, non eos tantum, qui proditorie, ut præfertur, homicidium patrassent, verum etiam interficientes proximum suum animo præmeditato ac deliberato, ab Ecclesiasticæ Immunitatis beneficio exclusit, & repulit. Demum san. mem. proximus Decessor Noster Clemens Papa XII. in sua Constitutione, quæ incipit *In supremo Justitiæ solio*, Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXXXIV. Kalendis Januarii edita, eos etiam, qui homicidium in rixa commisissent, dummodo homicidium non fuisset casuale, vel ad propriam defensionem, Immunitatis prædictæ beneficio minime gaudere voluit, atque decrevit.

Insuper iidem proxime memorati Prædecessores Benedictus, & Clemens, ad ea, quæ in Jure Canonico, & in Gregoriana Constitutione recensebantur, nonnulla alia delicta addiderunt, quæ si qui commisissent, eos a prædicto Beneficio asyli, & confugii apud Ecclesias, & loca sacra & Religiosa, exclusos fore statuerunt, variasque a Doctoribus, ac dicti Juris, & Constitutionum Apostolicarum Interpretibus, de Immunitate locali agentibus, excitatas quæstiones, & controversias, declarando ac definiendo sustulerunt; ut ex eorumdem Constitutionum tenore colligere licet, atque etiam ex una e Nostris Institutionibus, quam olim dum Archiepiscopalem Bononiensem Ecclesiam præsentes moderabamur, pro illius Populi curæ Nostræ crediti instructione, edidimus, quæque impressa extat *Tomo II.* Editionis Italicæ *n.* XXI. in Latina vero Editione *num.* LXI.

Ad hoc autem, ut Curia aliqua Ecclesiastica, in casu alicujus ex delictis exceptis hujusmodi, ad extractionem Delinquentis e loco immuni procedere, eumque ad suos Carceres transferre possit, quam præfatus Benedictus Prædecessor

PONTI- cessor satis esse voluisset, ut super delicti excepti qualitate, ac personæ reitate, ea suppeterent indicia, quæ ad capturam decernendam sufficientia reputari solent; ut vero extractum hujusmodi Ministris, & Officialibus Curiæ Sæcularis, tradere, & consignare valeret, ea decrevisset indicia ex processu informativo adversus extractum ipsum confecto resultare debere, quæ, juxta regulas Juris, vocantur *ultra torturam;* alter deinde Prædecessor Clemens XII. ampliando decrevit, ut quoties Ecclesiastico Judici, ex indiciis, non quidem ultra torturam, sed ad torturam tantum sufficientibus, de delicto excepto per extractum hujusmodi Curiæ sæculari tradere, & consignare. Cæterum iidem Prædecessores nec auctoritatem Ecclesiasticam ullo pacto per præmissa imminui, nec inde ullam justitiæ lædendæ occasionem captari posse voluerunt. Siquidem exactiones Delinquentium hujusmodi e loco immuni numquam sine auctoritate Episcopi, & interventu Personæ Ecclesiasticæ ab ipso Episcopo deputandæ, fieri posse statuerunt, nec unquam extractos ipsos, prædictis etiam concurrentibus indiciis, Curiæ Sæcularis Officialibus tradi, & consignari, nisi ea lege, sub gravissimarum censurarum pœnis servanda, ut Ecclesiæ, seu loco immuni restituerentur, quatenus in progressu Causæ iidem extracti indicia hujusmodi purgarent, atque diluerent.

ANNO 1749

A. X.

Cum autem ea, quæ per Clementem Prædecessorem prædictum, Juris communis, & Gregorianæ, ac Benedictinæ Constitutionum Sanctionibus addita fuerunt, ultra fines temporalis Dominii Apostolicæ Sedis minime extenderentur, visum est Nobis, eadem ad alias quoque Regiones, quarum Supremi Principes id postulassent, opportune ampliari posse. Itaque in Concordatis, tum, quæ Anno MDCCXLI. cum Carissimo in Christo Filio Nostro Carolo utriusque Siciliæ Rege illustri, tum quæ Anno sequenti MDCCXLII. cum alio pariter Carissimo in Christo Filio Nostro Carolo Emanuele illustri quoque Sardiniæ Rege sancita fuerant, præmissas, aliasque in Clementis Literis præfatis contentas dispositiones, in eorumdem Regum Dominiis locum habere concessimus, mox etiam ad alia Principum id expetentium dominia, peculiaribus respective editis Litteris, quarum exemplum videre est in *Tomo I. Bullarii Nostri Constitutionib.* LXXXVIII. quæ incipit *Alias felicis*, extendimus, & ampliavimus.

Verum, quum tot ista per Prædecessores Nostros prædictos, ac per Nos ipsos adhibita studia, non omnes quæstiones, quæ in Tribunalibus excitari solent, tam super qualitatibus homicidiorum, quæ pro exceptis haberi, debeant, quam super modo exequendi præfatas Constitutiones in variis homicidiorum hujusmodi, aliorumque exceptorum delictorum casibus, de medio tollere, seu penitus antevertere valuerint; id adhuc oneris Nobis relictum esse judicavimus, ut constitutas in hoc rerum genere agendi regulas, ad quas sæpissime tam Ecclesiasticorum, quam Sæcularium Judicum acta expendere, & exigere necesse est, nequaquam ultra difficultatibus, & dubiis involutas remanere pateremur. Itaque, omnibus mature pensatis, auditisque nonnullorum Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, aliorum gravium Virorum, Jurisque Canonici peritorum, & in criminalibus judiciis versatorum consiliis, Motu proprio, ac de Apostolicæ, qua fungimur, auctoritatis plenitudine, Nostram, & Prædecessorum Nostrorum mentem in hunc, qui sequitur, modum declarare, & quædam etiam ex integro, ut infra, statuere decrevimus.

Ac primum quidem, cum in memorata Gregorii Prædecessoris Constitutione, quæ incipit *Cum alias*, dum ea delicta enumerantur, quæ ab Ecclesiasticæ Immunitatis beneficio exclusa censeri debent, de laicis delinquentibus dumtaxat mentio habeatur, deque his etiam tantummodo loquutus fuerit alter Prædecessor Benedictus in supracitata Constitutione, quæ incipit *Ex quo Divina;* placuit laudato prædecessori Clementi XII. hujusmodi Constitutiones per suam,

O 2 quæ

PONT. A. X. quæ incipit *In supremo justitiæ solio*, ad Ecclesiasticos etiam cujuscumque gradus, & ordinis, homicidium animo præmeditato ac deliberato patrantes extendere, & ampliare; ita ut nec ipsi, in hujusmodi casu, Ecclesiastica Immunitate juvari possint: dummodo tamen commissi per hos homicidii Causa ab eorum Judice Ecclesiastico competente cognoscatur, ipsique ab eo, si rei, reperti fuerint, citra pœnam sanguinis, ad præscriptum Sacrorum Canonum condigna puniantur animadversione. ANNO 1749.

Cum autem dubitatum fuerit, an sub hac Clementis Prædecessoris ampliatione, & extensione Regularium quoque Ordinum Prædecessores, & Alumni comprehendantur; Nos, ad omnem super hoc dubitationem tollendam, decernimus, & declaramus, omnes & singulos cujuscumque Ordinis, Congregationis, Militiæ, & Instituti Regulares, tam in ipsis expresse Professos, quam illis quomodolibet adscriptos, cujuscumque gradus & conditionis extiterint, etiamsi ex ipsorum Ordinum Privilegio, seu alias, qualibet expressa & individua mentio de ipsis, eorumque Ordinibus, ad hoc ut sub præsentis, aut præmissarum Constitutionum censura comprehendantur, habenda foret, si qui unquam, quod Deus avertat, homicidium animo præmeditato ac deliberato patraverint, a beneficio Immunitatis Ecclesiasticæ, juxta formam earumdem Constitutionum Benedicti, & Clementis, exclusos fore, & censeri.

Et quoniam prædictus Clemens Prædecessor speciali Decreto edito die v. Octobris Anni MDCCXXXVI. expresse declaravit, mulieres etiam, quæ aliquod delictum ejusmodi commisissent, quod inter excepta, & ab Immunitatis localis beneficio exclusa, juxta præmissa, haberi debeat, pari jure hac in re cum Viris censeri, & sub dispositione ipsius Literarum incipien. *In suprema Justitiæ solio*, æque in omnibus comprehendi debere; Nos hujus nostræ Constitutionis tenore declarationem prædictam approbamus, & confirmamus, eique inviolabilis legis, juxta quam in occurentibus casibus judicari omnino debeat, plenarium robur adjicimus: Decernentes similiter, ac declarantes, sub ejusdem Clementis, nostræque hujus Constitutionis dispositione, etiam milites in omnibus, & per omnia comprehensos esse, nec ullum militare privilegium, hac in parte, ipsis suffragari posse, aut debere.

Præterea quum in præfata Clementis Decessoris Constitutione ab Immunitatis prædictæ beneficio excludantur omnes, & singuli tam Laici, quam Ecclesiastici inquisiti, & processati, vel in contumaciam banniti, & condemnati *ex causa, & occasione homicidii, etiam in rixa commissi cum armis, seu instrumentis suapte natura aptis ad occidendum, dummodo homicidium non fuerit casuale, vel ad propriam defensionem*: sæpe disputari contigit, an is, qui non casu, vel ex propriæ defensionis necessitate, homicidium in rixa commiserit baculo, aut saxo, quæ, scilicet vel arma non sunt, vel si ita appellari possent, non tamen arma suapte natura ad occidendum apta reputari solent; ab Immunitatis localis beneficio exclusus haberi debeat. Nos igitur super hujusmodi dubio definiendo decernimus, quemcumque Homicidam sive Virum, sive Mulierem, sive Laicum, sive Ecclesiasticum Sæcularem, aut cujusque Ordinis Regularem, qui etiam baculo, aut saxo proximum suum occiderit, Ecclesiastici confugii beneficio minime gaudere, ubi ex delicti circumstantiis dignoscatur, illius actum, quamvis in rixa commissum, non casu, aut ex necessaria defensione, sed ex odio, & nocendi animo, ac voluntate prodiisse. Quæ quidem definitio nostra conformis est Divinæ Legi, quæ habetur in Libro Numerorum cap. xxxv., ubi, designatis Civitatibus refugii pro iis, qui sanguinem proximi nolentes effudisset, ita subjungitur: *Si quis ferro percusserit, & mortuus fuerit qui percussus est, reus erit homicidii, & ipse morietur. Si lapidem jecerit, & ictus occubuerit, similiter punietur. Si ligno percussus interierit, percussoris sanguine vindicabitur. Propinquus occisi Homicidam interficiet: statim ut apprehenderit eum, interficiet. Si per odium quis hominem impulerit, vel jecerit quip-*

PONT. A. X. *quippiam in eum per insidias, aut, cum esset inimicus, manu percusserit, & ille mortuus fuerit, percussor homicidii reus erit: cognatus occisi, statim ut invenerit eum, jugulabit: quod si fortuito, & absque odio, & inimicitiis, quidquam horum fecerit, & hoc, audiente populo, fuerit comprobatum, atque inter percussorem, & propinquum sanguinis quæstio ventilata, liberabitur innocens de ultoris manu, & reducetur per sententiam in Urbem, ad quam confugerat, manebitque ibi, donec Sacerdos magnus qui Oleo Sancto unctus est, moriatur.* ANNO 1749.

Accidit autem in homicidiis id, quod in aliis delictis exceptis locum cum non habet, ut qui percussus, aut ictus fuerit, non statim moriatur, sed plerumque per aliquot horas, aut dies spiritum trahat. Interim percussor ad Ecclesiam, aliumque locum immunem confugiens, asyli jure gaudet, quo privari non potest, ut homicida, quamdiu percussus ab eo in vivis agit; dumque ex ipso loco immuni de saucii vita sollicite explorare non desinit, si eum diutius victurum intelligit, a capto asylo nequaquam discedit; ubi vero illum ex accepto vulnere vitam amittere agnoscit, arrepta fuga, Magistratuum diligentiam pervertens, tempestive sibi consulit, meritasque pœnas evadit. Quod quum ab iis, qui justitiæ administrandæ præpositi sunt, Nobis expositum fuerit persæpe evenire, & quidem non sine magna publicæ tranquillitatis pernicie, ob impunitatis spem, quam facinorosi homines ex hujusmodi evasionis fiducia concipiunt; iidemque postularint, hujusmodi malum opportunis providentiæ nostræ remediis submoveri.

Ideo Nos, de prædictorum Fratrum nostrorum, aliorumque prudentium consilio, per præsentes decernimus, ac mandamus, ut percussore ad Ecclesiam, aliumve Sacrum aut Religiosum locum confugiente, si Chirurgi ad inspiciendum vulnus acciti, *grave vitæ periculum* adesse retulerint, percussor ipse e loco immuni, servatis servandis, extractus, carceribus mancipetur; hac tamen lege, ut Ecclesiæ omnino restituatur, ubi is, qui vulneratus fuerit, ultra tempus a legibus constitutum superstes vivat, & quidem sub iisdem pœnis, quibus in memoratis Benedicti, & Clementis Literis ii subjiciuntur, qui delinquentem ex indiciis ad torturam sufficientibus sibi traditam restituerunt recusent, postquam in suis defensionibus hujusmodi indicia diluerit.

Quod vero in citata Gregorii Prædecessoris Constitutione circa facultatem demandandi extractionem delinquentium e loco immuni in casibus exceptis statutum fuit; ut scilicet ea ad solos Episcopos, aliosque Episcopos superiores Prælatos pertineat, non vero ad alios Episcopos inferiores, etiamsi alii Ordinarii sint, aut nullius Diœcesis, ita ut, occurrente casu in loco exempto, & nullius Diœcesis, tunc negotium hujusmodi ad viciniorem Episcopum devolvatur; id quod ab alio quoque Prædecessore Benedicto in superius allegata ipsius Constitutione confirmatum fuit, id ipsum Nos quidem præsentium Literarum tenore approbamus, & confirmamus. Sed quoniam nonnullæ ad Nos querelæ super hoc delatæ fuerant, quod quædam Curiæ Ecclesiasticæ pro parte Officialium Curiæ Sæcularis requisitæ, extractionem delinquentium in casibus exceptis hujusmodi diutius quam par est, protrahere consueverunt; Nos ipsis Venerab. Frat. Episcopis, aliisque Superioribus Ecclesiarum Præsulibus, enixe studioseque suademus, & respective mandamus, ut omnem querelarum occasionem in hoc rerum genere studeant amovere, & quoties de delinquentibus in casibus exceptis hujusmodi agatur, ad opportuna indicia adversus eos colligenda animum intendere actu recusent; sique ea, quæ juxta præmissa requiruntur, re vera suppetere agnoscant, eorumdem delinquentium extractionem e loco immuni quamprimum decernant, ut vel in Episcopalibus Carceribus nomine Ecclesiæ detineantur, vel etiam ad Curiæ Laicalis Carceres ejusmodi Ecclesiæ nomine retinendi, cum debitis cautelis transferantur. Nec enim Ecclesiastici zeli officium in eo statuendum est, ut justitiæ cursus per Apostolicas Constitutiones præscriptus adversus facinorosos homines impediatur; verum

in.

PONT. in Ecclesiæ immunitate, aliisque omnibus Ecclesiasticorum locorum, & perso- ANNO narum juribus asserendis, & sustinendis, quum ea, contra sacrarum legum
A. X. præscriptum infringi, ac violari contingat. Quum tamen hujusmodi moras 1749 tunc maxime intervenire putemus, quum præfata delicta excepta non in Civitatibus, sed per Diœceses, in locis a Curiæ Ecclesiasticæ residentia remotis, perpetrantur; idcirco Nos per easdem præsentes prædictis Episcopis, aliisque superioribus Prælatis facultatem concedimus, & impertimur, ut, quoties in hujusmodi casibus pro parte Curiæ Laicalis requisiti fuerint, Vicariis suis Foraneis, sive etiam aliis personis Ecclesiasticis ad id per ipsos Antistites deputandis, committere possint, ut indicia ad extractionem necessaria juridice colligant; ut, his nimirum inspectis, iisdem Antistites, prout juris erit, ad delinquentium hujusmodi extractionem quantocius decernendam procedere valeant.

Et quidem hæc omnia, quæ per præsentes hucusque declaravimus, definivimus, atque statuimus, tam in hac Urbe Nostra, & in Bononien., Ferrarien., Beneventana, aliisque omnibus Civitatibus, Terris, & Locis, Nobis, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subjectis, etiam specialem, & individuam mentionem requirentibus, eorumque Curiis Ecclesiasticis, & Sæcularibus, etiam Baronalibus, quam etiam in aliis Regnis, Provinciis, atque Ditionibus, ad quas dictæ Prædecessorum Nostrorum Constitutiones, sive peculiaribus concessionibus, ut supra, sive per viam *concordati*, extensæ, & ampliatæ fuerunt (quatenus nimirum congruere dignoscantur cum eisdem Concordatis, quibus nulla in re derogare intendimus) locum perpetuo habere, suosque debitos effectus sortiri, & obtinere, & ab omnibus, & singulis Ditionum, Regnorum, Locorumque hujusmodi tam Ecclesiasticarum, quam Sæcularium Curiarum Judicibus, Magistratibus, Officialibus, & Ministris, aliisque omnibus, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, per omnia observari volumus, atque decernimus.

Illud etiam, quod in prææallegatis Nostrorum Prædecessorum Constitutionibus, sub gravissimarum pœnarum interminatione, directe vetitum fuit, ne scilicet Curiæ Sæculares, eorumque Magistratus, Judices, & Officiales quicumque, ab Ecclesiis, Monasteriis, locisque sacris, aliquem delinquentem, etiam in casibus exceptis, sine Ecclesiasticæ auctoritatis interventu, capere, extrahere, aut incarcerare; neve ad declarandum, crimina a prædictis admissa esse de exceptis in eorumdem Prædecessorum Constitutionibus (quum id ad solos, ut præfertur, Episcopos pertinere dignoscatur) quoquo modo procedere audeant seu præsumant; Nos quoque iisdem motu, auctoritate, ac tenore confirmamus, & innovamus; atque ab omnibus, ad quos pertinet, seu pertinebit in posterum, inviolabiliter etiam perpetuo observari præcipimus; contrafacientes quoque, & transgressores, easdem omnes pœnas, quæ in præallegatis Constitutionibus indictæ sunt, omnino incurrere statuimus, & sancimus: Decernentes, in numero transgressorum hujusmodi eos etiam esse & censeri, qui, in spretum Ecclesiasticæ auctoritatis, & Canonicarum Sanctionum, præscripto ad Superiores Ecclesiasticos recursu posthabito, Ecclesias, & loca immunia obsidere præsumunt, ac impediendo, ne ad illos, qui Sacro confugio se tuentur, alimenta deferantur, sive aliter, eosdem in Curiæ Sæcularis potestatem se dedere cogunt; Nos enim eos, qui talia ausi fuerint, sive confugientes hujusmodi de exceptis delictis, sive de aliis non exceptis inquisiti sint, omnes & singulas pœnas, atque censuras adversus Ecclesiasticæ Immunitatis violatores, in jure, ac in prædictis Constitutionibus Apostolicis latas atque statutas, incurrere decernimus ac declaramus. Sane hujusmodi artes atque violentias aliis etiam retro temporibus intentari consuevisse non ignoramus, sed simul etiam ab Ecclesia damnatas semper, atque proscriptas fuisse comperimus; idque satis demonstrant ea quæ in pluribus Provincialibus Conciliis, labentibus decimotertio, ac decimoquarto Ecclesiæ sæculis, statuta le-

gun-

PONT. guntur: ibi enim expositis Ecclesiarum circumsessionibus, interceptione alimentorum, aliisque artibus, quibus ii, qui ad Ecclesias confugerant, ad deditionem adigebantur, quicumque similia attentare præsumpserint, anathematis mucrone feriuntur. Et Nos igitur, qui Ecclesiæ spiritum circa præmissa toties aperte declaratum, atque a Prædecessoribus Nostris constanter servatum, exuere neque possumus, neque volumus, eidem per omnia inhærentes, decernimus, & declaramus, omnes & singulos, qui sub Ecclesiasticæ Immunitatis tutela degentibus, hujusmodi ratione vim inferre ausi fuerint, præter alias pœnas, atque censuras adversus ejusmodi Immunitatis violatores, ut præfertur, latas atque sancitas, sine alia declaratione incurrendas, omni beneficio, ac privilegio Ecclesiastici confugii, & asyli tam apud Ecclesias, & loca immunia ab ipsis sic violata, quam apud alias quascumque Ecclesias, & Loca Sacra, & Religiosa, indignos, atque privatos fore, & habendos esse, non secus ac alii omnes, *qui confugientibus vim inferunt, aut ipsos ab Ecclesia, aliove loco immuni, violenter extrahunt, & adducunt*; quos scilicet laudatus Prædecessor Benedictus VIII. in sua allegata Constitutione, *non illius tantum Ecclesiæ, quam violarint, sed cujuscumque etiam alterius Ecclesiæ immunitate gaudere nequaquam posse aut debere* declaravit; & quorum Nos numero supradictos etiam jure & merito accensendos esse decernimus.

A. X. — ANNO 1749

Denique quum, sicut accepimus, inter temporalis Dominii Nostri, ac nonnullarum finitimarum Ditionum Curias, reciproca quædam consuetudo inoleverit, ut qui certi generis delicta in alterutra ex Ditionibus hujusmodi commiserint, & intra fines alterius se receperint, instante Curia illius Ditionis, in qua delictum commissum fuit, capiantur, eidemque Curiæ tradantur; cumque, sicut etiam Nobis expositum fuit, hujusmodi traditionibus aliquando moram afferri contingat, propterea quod delinquentes hujusmodi, in Terris, ad quas confugerunt, sub Ecclesiæ alicujus, vel alterius loci immunis tutela se receperint: Idcirco Nos, Ecclesiasticæ Immunitatis rationes cum recta Justitiæ administratione, & Reipublicæ tranquillitate opportune copulare volentes, decernimus, & mandamus, ut, si hujusmodi confugientes delictum aliquod ex iis, quæ in Apostolicis Constitutionibus præfatis excepta sunt, in temporali Romanæ Ecclesiæ dominio patraverint, indicia ad capturam requisita, ab Episcopo Diœcesano, seu respective viciniori illius loci, in quo delictum commissum fuit, excipiantur, seu cumulentur, eaque ad Episcopum alterius loci, in quo delinquens asylum cœpit, sine mora transmittantur; ut hic nimirum, quatenus traditioni præfatæ locus esse debeat, extractionem delinquentis e loco immuni, auctoritate sua; & cum interventu personæ Ecclesiasticæ, fieri mandet. Eademque ratione, si in præfatis aliorum Principum Ditionibus, in quibus traditionis prædictæ consuetudo viget, ejusmodi delictum commissum fuerit, quod, sive in vim Gregorianæ, aut Benedictinæ Constitutionis, sive ratione *Concordati* cum Apostolica Sede initi, sive extensioni alterius Constitutionis Clementis XII. ab eadem Apostolica Sede specialiter impetratæ, pro excepto haberi debeat; volumus, & statuimus, ut Episcopus ille, ad quem, ratione loci delicti commissi, id pertinere dignoscitur, memorata indicia ad capturam requisita cumulari faciat, eaque transmittat ad Episcopum Ditionis Ecclesiasticæ, intra cujus jurisdictionis fines illius delicti reus asylum delegit; ut hujus scilicet Antistitis auctoritate, aliisque servatis servandis, a confugii loco extrahi, ac, si ita res fert, externæ postulanti Curiæ valeat consignari. Volumus tamen, in quolibet ex præmissis casibus, in quibus delictis, ut supra, exceptis tantummodo agitur, prædictarum Benedicti, & Clementis Constitutionum, seu Concordatorum respective leges, atque tenores inviolabiliter observari; tum scilicet in eo, ut delinquens Ecclesiæ nomine in carceribus retineatur; tum etiam in eo, ut per Episcopos dumtaxat, privative quoad omnes alios etiam Ecclesiasticos Judices, ex indiciis, ut præfertur, ad torturam sufficientibus,

decla-

PONT. declaretur, an delictum, de quo est quæstio, inter excepta connumerari debeat, nec ne; tum denique in eo, quod pertinet ad obligationem restituendi reum ad formam dictarum Constitutionum, quatenus is in progressu causæ, indicia hujusmodi sibi adversantia purgaverit, atque diluerit. ANNO 1749

A. X.

Ipsas demum præsentes Litteras, & in eis contante quæcumque, perpetuæ firmitatis vim, & robur habere, suosque integros atque plenarios effectus, in locis atque Ditionibus prædictis, ac respective ubilibet locorum, & gentium, sortiri, & obtinere, atque ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & quomodo pro tempore spectabit in futurum, etiam sub statutis pœnis, atque censuris per contravenientes ipso facto incurrendis, omnino servari; sicque & non aliter, in præmissis, per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Cardinalium hujusmodi Congregationes, & Apostolicæ Sedis Nuncios, nec non Sæculares Curias, & Magistratus, etiam supremos, aliosve quoslibet, quacumque præeminentia, & potestate fungentes, & functuros, etiam speciali nota, & mentione dignos, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere decernimus, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus præmissis, aliisque quibuslibet Apostolicis Constitutionibus, Regulis, & Ordinationibus, nec non quarumcumque Ecclesiasticarum, aut Sæcularium Curiarum legibus, edictis, stilis, usibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, indultis, & facultatibus, quibusvis personis, etiam speciali mentione dignis, & quavis quantumcumque sublimi dignitate, & auctoritate fulgentibus, & ex quibusvis etiam gravibus, & urgentissimis causis, seu quibuscumque Regularium Ordinibus, etiam Mendicantium, & Militaribus, etiam S. Joannis Hierosolymitani, seu Monachorum, aut Clericorum Regularium Congregationibus, Societatibus, & Institutis, etiam Soc. Jesu, aliisque quibusvis, etiam sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, & cum quibuscumque clausulis, & decretis, etiam motu, & potestatis plenitudine similibus; seu consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac pluries confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores, formas, & causas præsentibus propleue, & sufficienter expressis, atque etiam insertis, ac respective servatis habentes, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat, prædictis motu, scientia, & potestatis plenitudine derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque; seu si aliquibus communiter, aut divisim ab hac eadem sit Sede indultum, quod nullo in casu, seu extra certos casus, certisque de causis excommunicari, suspendi, aut interdici non possint, nisi per Litteras ejusdem Sedis, facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem.

Ut autem præsentes Litteræ, & in eis contenta hujusmodi ad omnium notitiam perducantur, nec quisquam de eis ignorantia prætendere valeat, volumus easdem ad valvas Ecclesiæ S. Joannis in Laterano, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, nec non Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque Generalis Innocentianæ, aliisque locis solitis, & consuetis ejusdem Urbis, per Cursores nostros, ut moris est, publicari, earumque exempla affigi, sicque publicatas, & affixas, omnes, & singulos, quos concernunt, seu concernent in futurum, perinde afficere, ac si unicuique illorum personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent; earum quoque Transumptis, seu Exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eamdem fidem, in judicio & extra illud ubique haberi, quæ ipsis præsentibus haberetur, si originaliter exhiberentur, & ostenderentur.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostrarum declarationum, defi-

Pont. definitionum, ordinationum, confirmationum, prohibitionum, mandatorum, Anno
decretorum, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si
A. X. quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac 1750
B. B. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLIX. Idibus Martii, Pontificatus Nostri Anno Decimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

Loco ✠ Plumbi. J. B. Eugenius.

Pont. A. XI. — Anno 1750

NUM. LXXVIII.

EXTENSIO

Universalis Jubilæi in Urbe celebrati Anno Domini Millesimo septingentesimo quinquagesimo, ad universum Catholicum orbem.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Universis Christifidelibus præsentes literas inspecturis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Benedictus Deus, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui dedit Nobis elapsum Jubilæi Annum secundum desideria cordis Nostri, per omnia felicem, faustumque transigere. Repleti sumus consolatione, superabundavimus gaudio, dum toto hujus Anni decursu, Dilectorum in Christo Nostrorum Ecclesiæque Filiorum fidem, religionem, pietatemque perspeximus. Vidimus confluentes ad hanc Urbem Nostram innumeros ex omni lingua, & populo, & natione, ex omni ordine, ætate, ac sexu, Christifideles, qui ipso adventu, & propriæ fidei fervorem, & amplitudinem Regni Dei testabantur. Eosdem vidimus ad sacra ejusdem Urbis Templa certatim accurrentes, in spiritu contrito, & humiliato, animarum suarum expiationi consulere, & sicut olivarum novellas in circuitu Mensæ Domini, vivifica christianæ unitatis, & pacis Sacramenta percipere: Tum etiam impigro studio, & religiosa frequentia, ab una ad alteram sæpe procedentes Ecclesiam; nunc in Constantiniana Lateranensi Basilica, Salvatoris Nostri clementiam, per merita ipsius Beati Præcursoris, ejusdemque dilecti Discipuli & Evangelistæ exorantes; nunc in Liberiana Æde in Exquiliis, gloriosæ Virginis Dei Genetricis opem, atque præsidium implorantes; nunc Sacram Apostolorum Principis Confessionem in Vaticano; nunc via Ostiensi Doctoris Gentium Martyrium osculantes, uberibusque lacrymis perfundentes, pro Ecclesiæ Catholicæ pace, & exaltatione, cunctorumque credentium incolumitate, & salute, unanimes ferventesque preces effundere. Quo spiritali gaudio auribus Nostris audivimus ejusdem Urbis vias, & fora, areas, & colles, piis precationibus, suavibus canticis, ac Divini Nominis laudibus personare! Quoties commota sunt paterna viscera nostra, dum confertissimos vidimus Fidelium greges, Nostris pedibus circumfusos, in persona humilitatis Nostræ, Vicariam Christi potestatem vene-

PONT. nerari, ac B. Petri Apostolatum, cujus dignitas in indigno hærede non deficit, effusis filiali obsequii significationibus prosequi! His populorum fragrantibus studiis Sacrorum præluxerunt exempla Pastorum, qui ad honorandam de more memoriam ejusdem Beatissimi Ecclesiæ Principis, hoc anno potissime frequentes se contulerunt, & quorum Nos splendida Corona stipati, sacros Conventus maxima cum dignitate, universæque Fraternitatis ædificatione, celebravimus. Quid vero dicemus de Venerab. Fratribus Nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, aliisque Curiæ Nostræ Proceribus, qui piorum assiduitate cæteris præeuntes, simulque Christianæ humilitatis exercitationibus infra quoscumque, licet abjectæ sortis, Fratres sese demittentes Christi bonus odor facti sunt universæ Civitati, & omnibus, qui fuerunt in ea? Quid demum de totius dilectissimæ Urbis Cleri, ac Populi devotione narrabimus, cujus pietatis exempla, cujus charitatis officia erga advenas, & peregrinos, hoc Anno præsertim largiter ac sedulo impensa, in universo mundo annuncianda fore non dubitamus? Benedicti Filii Nostri, Romanæ Urbis Cives, & Incolæ, qui fecerunt hanc misericordiam cum Fratribus suis. Nos autem confitebimur Domino, quoniam benignus est, quoniam consolationes ejus lætificaverunt animam Nostram.

ANNO 1750

A. XI.

Sed præterea magna a Nobis spes jure ac merito concepta est, eumdem Clementissimum Dominum, imploratam votis Nostris misericordiam suam Nobis ostensurum, idque demum Ecclesiæ suæ largiturum fore, quod tam concordibus studiosisque obsecrationibus a se postulari concessit; ut scilicet Ecclesiam ipsam Catholicam, & Regnum Filii sui, per totum terrarum Mundum purget erroribus; ut inter Christianos Principes concordiam, & pacem confirmet; universamque Christi sui plebem ab omni mundanæ adversitate defendens, ad æternæ salutis portum dirigat, atque perducat. Quod ut ab eodem Deo Optimo Maximo fidentius petere audeamus, de prædictorum Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, decrevimus, Universos Christifideles, qui ubique locorum, & gentium unius Fidei communione Nobis junguntur, in hujusmodi votorum societatem adscire, apertoque largius Indulgentiarum Thesauro, efficaciter invitare; sperantes fore, ut dum ad id assequendum, animarum suarum maculas per pœnitentiam eluendo, se comparabunt, ac pio devotionis affectu ferventes, debitæque erga Sedem Apostolicam observantiæ specimen in hoc ipso præseferentes, injuncta pietatis & religionis opera exercebunt, & singulis in semetipsis, id quod pro aliis postulabunt, obtineant; & quas pro Fratribus preces supplicationesque offerent, eidem bonorum omnium largitori, innocentiæ, & charitatis suæ merito commendent.

Itaque de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, ex suprema ligandi atque solvendi potestate, quam Nobis Dominus, licet indignis, contulit, omnibus & singulis utriusque sexus Christifidelibus, in quacumque mundi parte existentibus, & in Apostolicæ Sedis gratia & obedientia manentibus, etiam iis, qui forsan elapso Anno Romam venerunt, ibique seu alibi, quavis ratione, hoc idem Jubilæum a Nobis concessum adepti sunt, vere pœnitentibus, & confessis, ac sacra Communione refectis, qui intra sex menses, a die publicationis præsentium in qualibet Diœcesi faciendæ computandis, Ecclesiam ipsius Cathedralem, seu Majorem, aliasque tres ejusdem Civitatis, aut Loci, sive in illius suburbiis existentes, ab Ordinariis Locorum, vel eorum Vicariis, aliisque de ipsorum mandato, designandas, semel saltem in die, per quindecim continuos, vel interpolatos dies, sive naturales, sive etiam Ecclesiasticos, nimirum a primis Vesperis unius diei, usque ad integrum ipsius subsequentis diei vespertinum crepusculum; devote visitaverint, ibique pro Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, Hæresum extirpatione, Catholicorum Principum concordia, & Christiani

popu-

Pont. A. XI. populi salute, & tranquillitate, pias ad Deum preces effuderint, ut plenissimam ejusdem Anni Jubilæi omnium peccatorum suorum Indulgentiam, remissionem, & veniam semel consequantur, perinde ac si quatuor Basilicas, seu Ecclesias, intra, & extra Urbem pro consequendo Jubilæo hujusmodi a Nobis designatas, statutis ad id diebus personaliter visitassent, & alia ad hoc requisita adimplevissent, misericorditer in Domino concedimus, & impertimur. Anno 1750.

Navigantes vero, & iter agentes, ut, si post elapsos menses hujusmodi, ad sua se domicilia, seu alio ad certam stationem se receperint, suprascriptis peractis, & visitata totidem vicibus Ecclesia Cathedrali, vel majori, aut Parochiali loci eorum domicilii, seu stationis hujusmodi, eamdem Indulgentiam consequi possint, & valeant: Nec non prædictis Locorum Ordinariis, ut cum Monialibus, Oblatis, aliisque Puellis, aut Mulieribus, sive in Monasteriorum Clausura, sive in aliis Religiosis, aut piis Domibus, & Communitatibus vitam degentibus, Anachoretis quoque, & Eremitis, ac aliis quibuscumque tam Laicis, quam Ecclesiasticis Personis, Sæcularibus, vel Regularibus in Carcere, aut Captivitate existentibus, vel aliqua corporis infirmitate, seu alio quocumque impedimento detentis, quominus supra expressas visitationes exequi possint; super præscriptis hujusmodi visitationibus tantummodo; cum Pueris autem, qui nondum ad primam Communionem admissi sint, etiam super Communione hujusmodi, dispensare, ac illis omnibus & singulis, sive per se ipsos, sive per eorum, earumque Regulares Prælatos, aut Superiores, vel per prudentes Confessarios, alia pietatis, charitatis, aut religionis opera, in locum visitationum hujusmodi, seu respective in locum Sacramentalis Communionis prædictæ, ab ipsis adimplenda præscribere; atque etiam Capitulis, Congregationibus tam Sæcularium, quam Regularium, Sodalitatibus, Confraternitatibus, universitatibus, seu Collegiis quibuscumque, Ecclesias hujusmodi processionaliter visitantibus, easdem visitationes ad minorem numerum, pro suo prudenti arbitrio, reducere possint ac valeant, earumdem tenore præsentium, concedimus pariter, & indulgemus.

Insuper iisdem Monialibus, earumque Novitiis, ut sibi, ad hunc effectum, Confessarium quemcumque ad excipiendas Monialium Confessiones ab actuali Ordinario loci, in quo earum Monasteria constituta sunt, approbatum; cæteris autem omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus tam Laicis, quam Ecclesiasticis, Sæcularibus, & cujusvis Ordinis, Congregationis, & Instituti, etiam specialiter nominandi, Regularibus, licentiam concedimus, & facultatem, ut sibi ad eumdem effectum eligere possint quemcumque Presbyterum Confessarium, tam sæcularem, quam cujusvis etiam diversi Ordinis, & Instituti Regularem, ab actualibus pariter Ordinariis, in quorum Civitatibus, Diœcesibus, & Territoriis Confessiones hujusmodi excipiendæ erunt, ad personarum Sæcularium Confessiones audiendas approbatum, qui intra dictum semestris spatium, illas, & illos, qui scilicet præsens Jubilæum consequi sincere, & serio statuerint, atque ex hoc animo ipsum lucrandi, & reliqua opera, ad id lucrandum necessaria adimplendi ad Confessionem apud ipsos peragendam accedant, hac vice, & in foro conscientiæ dumtaxat, ab Excommunicationis, Suspensionis, & aliis Ecclesiasticis Sententiis & Censuris, a jure vel ab homine quavis de causa latis, seu inflictis, etiam Ordinariis Locorum, ac Nobis, & Sedi Apostolicæ, etiam in Bulla die Cœnæ Domini legi solita, seu per alias quascumque Apostolicas Constitutiones quomodocumque reservatis, & a Sacris Canonibus fulminatis; nec non ab omnibus peccatis, & excessibus, quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam iisdem Ordinariis, ac Nobis, & Sedi Apostolicæ, ut præfertur, reservatis, injuncta ipsis pœnitentia salutari, aliisque de jure injungendis, absolvere; nec non Vota quæcumque, etiam jurata, ac Sedi Apostolicæ reservata (castitatis, Religionis, & Obligatoriis, quæ a tertio acceptata fuerint, seu in quibus agatur de præjudi-

PONT. judicio tertii, semper exceptis; nec non pœnalibus, quæ præservata a pecca- ANNO to nuncupantur, nisi commutatio futura judicatur ejusmodi, ut non minus a
A. XI. peccato committendo refrænet, quam prior voti materia) in alia pia, & sa- 1750 lutaria opera commutare; & cum Pœnitentibus hujusmodi in Sacris Ordinibus constitutis, etiam Regularibus, super occulta Irregularitate ad exercitium eorumdem Ordinum, & ad superiorum assecutionem, ob Censurarum violationem dumtaxat contracta, dispensare possint & valeant, eadem auctoritate; & Apostolicæ benignitatis amplitudine, concedimus & indulgemus.

Non intendimus autem per præsentes super aliqua alia Irregularitate vel publica, vel occulta, seu defectu, aut nota, aliave incapacitate, aut inhabilitate quoquomodo contractis, dispensare, vel aliquam facultatem tribuere super præmissis dispensandi, seu habilitandi, & in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientiæ, neque etiam ulli Confessario facultatem absolvendi Complicem in quolibet inhonesto contra sextum Præceptum peccato; aut Complici Confessarium hujusmodi ad effectum præsentium eligendi licentiam impertiri, ut jam in aliis Nostris Literis incipien. *Sacramento Pœnitentiæ*, Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo septingentesimo quadragesimo primo, Kalendis Junii, Pontificatus Nostri Anno Primo editis, generaliter declaratum fuit; neque demum easdem præsentes iis, qui a Nobis, & Apostolica Sede, vel ab aliquo Prælato, seu Judice Ecclesiastico, nominatim excommunicati, suspensi, interdicti, seu alias in sententias, & censuras incidisse declarati, vel publice denuntiati fuerint, nisi intra tempus dictorum sex mensium satisfecerint, & cum partibus, ubi opus fuerit, concordaverint, ullo modo suffragari posse, aut debere.

Cæterum, si qui post inchoatum, hujus Jubilæi consequendi animo, præscriptorum operum implementum, morte præventi, præfinitum Visitationum numerum complere nequiverint, Nos piæ promptæque illorum voluntati benigne favere cupientes, eosdem vere pœnitentes, & Confessos, ac Sacra Communione refectos, prædictæ Indulgentiæ, & remissionis participes perinde fieri volumus, ac si prædictas Ecclesias diebus præscriptis reipsa visitassent. Si qui autem, post obtentas, vigore præsentium, absolutiones a censuris, aut Votorum commutationes, seu dispensationes prædictas, serium illud, ac sincerum, ad id alias requisitum, propositum ejusdem Jubilæi lucrandi, ac proinde requisita ad id lucrandum necessaria opera adimplendi, mutaverint, licet propter id ipsum a peccati reatu immunes censeri vix possint, nihilominus hujusmodi absolutione, commutationes, & dispensationes ab ipsis cum prædicta dispositiones obtentas, in suo vigore persistere decernimus, ac declaramus.

Ut autem hujus consilii Nostri, quod pro totius Populi Christiani salute, & notificatione suscepimus, optatum consequamur effectum, maxima, post Deum fiducia Nobis reposita est in Venerab. Fratrum Nostrorum Ecclesiæ Dei Antistitum cooperatione, & sedulitate. Itaque omnes Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcopos, aliosque Ordinarios Locorum Prælatos, sive Ordinariam Localem jurisdictionem, in defectum Episcoporum, & Prælatorum hujusmodi, legitime exercentes, gratiam & communionem Sedis Apostolicæ habentes, per nomen Domini Nostri, & Pastorum Principis Jesu Christi, & per Charitatem Ecclesiæ ipsius Sponsæ hortamur, rogamus, atque etiam Apostolica auctoritate ipsis injungimus, ut simul ac præsentium Literarum exempla ad eorum manus pervenerint, non solum easdem solemniter publicare, & in reliquis sibi superius injunctis exequi non prætermittant; verum etiam omni studio adnitantur, ut Fideles sub eorum regimine constituti, oblatam sibi occasionem reformationis, reconciliationis, & sanctificationis cum gaudio suscipiant; ac se Apostolicæ Sedis favoribus, & gratiis dignos exhibentes, has ipsas in uberrimum animarum suarum, Ecclesiæque universæ fructum convertant. Quid jam ab ipsorum Antistitum zelo, in præparandis ab Universe-

Pont. A. XI. versalis Jubilæi acquisitionem subjectis sibi plebibus præstari aptaverimus, dudum eisdem per Apostolica scripta ex hac Sede directa significavimus Quid vero Nos ipsi hac in Urbe nostra in eumdem finem præstiterimus, ad eorum notitiam perlatum fuisse putamus. Quo demum pietatis fructu, quo religionis exemplo, in hac ipsa Urbe, benedicente Domino, celebrata fuerit ipsius Jubilæi solemnitas, nullum Terræ angulum latere arbitramur. Merito igitur ab iisdem Ecclesiarum Pastoribus expectamus, ac petimus; ut attendentes ad Petram, ex qua excisi sunt, suam cum Romana Ecclesia unitatem, & communicationem in hoc etiam ostendere gestiant, ut singuli in suis Civitatibus, & Diœcesibus id efficere curent, quod ipsa Ecclesiarum Mater, pro totius Catholicæ Societatis profectu, & incremento, pro Christiani Populi emendatione, & salute, expetit, quod eadem Romana Ecclesia illustribus exemplis commonstrat, & docet. Omnes itaque Pastoralis sollicitudinis cura in id impendant, ut commissos sibi Populos in ejusdem disciplinæ puritate, christianæque pietatis fervore concordes exhibeant, unusque per omnes Catholicas Ecclesias bonorum operum splendor appareat; ut omnium Fidelium consentientibus precibus exoratus Omnipotens Pater, Ecclesiam suam miseratione continuata emundet, defendat, amplificet; Supremos Principes, qui ejus ordinatione in sublimitate sunt, cœlestibus benedictionibus cumulet; universosque credentes, per viam pacis, & per mandatorum suorum semitas, ad æternam salutem, quam Nobis Unigenitus ipsius Filius promeruit, gratiæ suæ munere perducat. Tunc demum gaudium nostrum plenum erit, ipsique Ecclesiarum Pastores de profectu Sanctarum Ovium una nobiscum exultatione gaudebunt. Anno 1750

Charissimos denique in Christo Filios Nostros, Imperatorem electum, ac Reges, & Principes omnes Catholicos, quorum plerique pro hujus Jubilæi ad eorum Regna, atque Dominia extensione suum Nobis desiderium significarunt, quum satis intelligere non dubitemus, ex hoc sanctissimo opere in eorum Ditionibus exequendo, cum piæ conversationis augmento, sinceræ erga ipsos obedientiæ studium, in populis eorum Ditioni subjectis magis magisque firmatum iri, Divinæque propitiationis auxilium, ad ipsorum Dominantium, eorumque Principatuum prosperitatem & pacem, efficacius implorari; idcirco eosdem omnes & singulos ardentius hortamur, atque rogamus, ut omnia adjumenta & auxilia præbeant dictis Ecclesiarum Prælatis, ad hoc ut pium hujusmodi opus aptissimis mediis promovere, & ad optatum finem perducere valeant.

Præsentes quoque Literas per omnia validas, & efficaces, suosque plenarios effectus; ubicumque per dictos Ordinarios Ecclesiarum Præsules publicatæ, & executioni mandatæ fuerint, sortiri, & obtinere, omnibusque Christifidelibus in Apostolicæ Sedis gratia & obedientia manentibus, in hujusmodi locis commorantibus, sive ad illa postmodum ex navigatione, & itinere se recipientibus, plenissime suffragari volumus, atque decernimus; non obstantibus de Indulgentiis non concedendis ad instar, aliisque Apostolicis, & in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis Constitutionibus, Ordinationibus, & generalibus, seu specialibus absolutionum, seu relaxationum, ac dispensationum reservationibus, etiam in prædicta Bulla Cœnæ contentis; necnon quorumcumque, etiam Mendicantium, & Militarium Ordinum, Congregationum, Societatum, & Institutorum, etiam Societatis Jesu, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, legibus, usibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis eisdem concessis, præsertim in quibus caveatur expresse, quod alicujus Ordinis, Congregationis, Societatis, & Instituti hujusmodi Professores extra propriam Religionem peccata sua confiteri prohibeantur: Quibus omnibus, & singulis etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & indiv-

Pont. A. XI. dividua mentio facienda, vel alias exquisita forma ad id servanda foret, hujusmodi tenores pro insertis, & formas pro exactissime servatis habentes, pro hac vice, & ad præmissorum effectum dumtaxat, plenissime derogamus; cæterisque contrariis quibuscumque. Anno 1750

Volumus autem, ut earumdem præsentium Transumptis, sive Exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem ab omnibus fides habeatur, quæ ipsis præsentibus, adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat, paginam hanc Nostræ extensionis, hortationis, commissionis, concessionis, derogationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quinquagesimo, Octavo Kalendas Januarii, Pontificatus Nostri Anno undecimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

Loco ✠ Plumbi.

J. B. Eugenius.

Pont. A. XI. Anno 1751

NUM. LXXIX.

JEJUNIUM VIGILIÆ

S. Matthiæ Apostoli Anno 1751. occurentis ultima die Carnisprivii, transferri posse permittitur in Sabbatum Sexagesimæ.

Epistola Encyclica, ad Archiepiscopos, & Episcopos per ditionem Pontificiam constitutos.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

PRodiit jamdudum sub Dat. Kalendis Januarii Anni 1748. Epistola Nostra Encyclica ad omnes Archiepiscopos, & Episcopos Pontificiæ temporalis Ditionis Nostræ conscripta, ut tribus gravissimis absurdis, quæ Bacchanaliorum tempore communiter accidere dignoscebantur, opportuno rimedio occurreremus. Horum primum erat, quod postrema nocte eorumdem Bacchanaliorum, choreæ, vigiliæ, ludi eo usque protrahebantur, ut initium sequentis diei, qui sanctæ Quadragesimæ primus est, in illis absumeretur; adeo ut non paucos ab hujusmodi ludis, vigiliis, saltationibus descendentes cernere esset, detracta quidem ab ore larva, sed tamen iisdem vestibus, quibus personati discurrerant, inductos recta ad Ecclesias proficisci, ibique Divinis Mysteriis interesse, & sacros Cineres de more accipere; inde vero domum se referentes, totum plerumque mane primi quadragesimæ diei dormiendo transigere. Alterum erat, quod in aliquibus temporalis Pontificiæ Ditionis locis sextis, etiam Feriis, atque iis quoque diebus, qui de præcepto Festi sunt, larva uti, & per-

personatos homines vagari permitteretur. Tertium, quod in aliquot similiter prædictæ Ditionis Nostræ locis, diebus Festis, tam de mane, quam pomeridianis horis, quibus Vespertina in Ecclesiis Officia celebrantur, & Christiana Catechesis habetur, Circulatoribus, aliisque id genus scurris copia fieret, ut in publicis plateis, & compitis ludicrorum populo spectaculum exhiberent. Pravis hisce consuetudinibus, & corruptelis cum in supradicta Epistola, quæ *in Bullarii Nostri tom. 2. impressa est num.* XLV. opportuna a Nobis remedia adhibita, & præscripta sint; non modo quidquid in eadem statuitur, ac decernitur plene in præsentia confirmamus, sed Dilectis Filiis Nostris S. R. E. Cardinalibus Legatis, nec non Gubernatoribus in Ecclesiastico Dominio existentibus, ac singulis, quo ad propriam Diœcesim, Episcopis, ut exacte eadem observari curent, enixe studioseque mandamus.

§. 1. At præter hanc, alia accedit causa, cum alteras hasce Encyclicas Literas Fraternitatibus Vestris conscribendas putaverimus; eaque ad vertentem annum 1751. refertur, quo nempe in postremam Bacchanaliorum diem incidit Vigilia cum jejunio S. Matthiæ Apostoli. Qua de re, ut singulis Ditionis Nostræ Præsulibus, quid actum fuerit innotescat, quæ hic sequitur, duximus exponenda.

§. 2. Præsens hic annus 1751. nondum inierat, quum ex variis partibus tam ab Italia remotis, quam etiam deinde ex locis, quæ intra Italiam sunt, redditę Nobis fuerunt Literę variorum Episcoporum, ac Prelatorum, qui advertentes, hoc anno Vigiliam cum jejunio S. Matthię in postremum Bacchanaliorum diem incidere, Nobisque demonstrantes, nullo pacto evitari posse, quin hujusmodi jejunii scandalosę violationes, & publicę, & fortasse etiam communes futurę essent, cum satis superque notum sit nullum Bacchanali licentię, novissimo prelertim die, ac sequenti nocte, frenum esse; hanc agendi rationem propendebant, ut hoc anno translatio fieret Vigilię S. Matthię, eaque in diem Sabbati precedentem, qui hebdomadæ Sexagesimæ novissimus est, retraheretur. Hanc autem a se prepositam rationem quorumdam Auctorum opinione fulciebant, qui docent, esse hanc Episcopo in propria Diœcesi facultatem, ut gravi ac legitima causa interveniente, tum jejunia, tum Festa de præcepto sua Ordinaria auctoritate ex uno ad alium diem transferat; & specialiter cum Vigilia S. Matthiæ in postremum Bacchanaliorum diem incidet, ad evitanda scandala, quæ ex publica violatione jejunii de præcepto oritura forent, licitum esse ipsis, prædicta sua Ordinaria auctoritate, eamdem Vigiliam ad præcedentem diem Sabbati transferre.

§. 3. Propositas hujusmodi instantias negligere, aut dissimulare minime Nobis conveniens esse existimavimus, neque permittendum duximus, ut res libero cursu procederent, absque eo, quod illarum moderamini aliquo modo prospiceretur; cum Nobis, pro iis, quæ Bacchanalium tempore licenter nimis, atque intemperanter fieri compertum habemus, plene persuasum sit, si res, in quo statu sunt, relinquantur, nec aliqua opportuna pro iis ratio excogitetur, non modo præscriptum in Vigilia S. Matthiæ Jejunium neglectum iri, quod publice etiam fortasse eveniet; verum, cum delinquentibus pœna infligenda erit, non nisi paucos infimæ, ac miseræ conditionis homines eamdem laturos, immunibus interim iis qui opibus potentes sunt, vel quia non deerit ratio efficiendi, ut ea quæ ab ipsis admissa fuerint, ad eorum, qui præsunt, aures minime deferantur; vel etiam quia, licet illorum delicti notitia ad eos pervenerit, ea, quæ prudentia carnis est, hos admonere non prætermittet, minime conveniens esse hujusmodi de causis cum Magnatibus sæculi in contentionem venire, eamque concordiam dirimere, quæ pro bono rerum regimine tantopere necessaria est. Quamobrem hac, quam subjicimus, ratione responsum a Nobis fuit.

§. 4. Primo, non inanem, sed probabilem esse timorem, quo, cum hoc anno

Pont. anno jejunium cum Vigilia S. Matthiæ in ultimum Bacchanaliorum diem incidicat, futurum dubitabatur, ut idem jejunium neglectui haberetur. Anno

A. XI. §. 5. Secundo autem, non inusitatum, aut novum esse, quod, ubi legitima aliqua causa intercedat, Vigiliæ, seu jejunii ad aliquam præcedentem diem translatio fiet. Hujus rei exemplum habetur in Vigilia Nativitatis S. Joannis Baptistæ, quæ Vigilia, quoties in feriam quintam incidat, qua Solemnitas Corporis Christi celebratur, jejunium in præcedentem Feriam quartam anticipatur, secundum Constitutionem, *Cum eventre*, quæ Pontificis Urbani VIII. 232. est, quin tamen in eadem Feria IV. ulla aut in Officio, aut in Missa Vigiliæ mentio fiat, juxta Decretum Congregationis Sacrorum Rituum, quod a sanctæ memoriæ Clemente XI. approbatum fuit, & quod in ejusdem Bullario inter prædictæ Congregationis Decreta nonum numeratur. Idem etiam fieri videmus in solemni festo illius Sancti, qui cujuslibet Civitatis, aut Diœcesis Patronus principalis habetur. Etenim, si in hujusmodi festum diem jejunium aliquod inciderit, illud ad præcedentem diem transfertur, quemadmodum apposite a Cardinali Cajetano animadvertitur *in sua Summa*, *in verb. jejunium*. *Quo ad tertium* §. *De rationabili*, & sicut etiam Sanchez *lib.* 5. *Cons. cap.* 1. *dub.* 5. *num.* 27., ac Leander, *Oper. Moral. part.* 3. *tract.* 5. *disput.* 10. *quæst.* 39., aliorum, qui concordi sententia sunt, auctoritatem adducentes, prosequuntur. 1751

§. 6. Ille a Nobis casus plane omissus est, quo, cum in secundam Feriam incidat solemne aliquod Festum, quod Vigiliam cum jejunio habeat, jejunium ad præcedens Sabbatum transfertur, secundum textum Decretalis *in cap. Ex parte*, *de Observantia jejuniorum*; cum notum Nobis sit Ecclesiam Catholicam gravioribus, atque altioribus de causis jejunium die Dominico fidelibus interdixisse; ad refellendam videlicet, coarguendamque hæresim Manichæorum, qui propter infensum animum, quem adversus Christi veram Resurrectionem habebant, in ipsius contemptum die Dominico jejunabant, quemadmodum a Sylvio *in* 2 2. *D. Thomæ qu.* 147. *art.* 5. *qu.* 8. apposite animadvertitur.

§. 7. Verum aliorum predictorum casuum rationem habentes, illud tertio loco reputavimus quod si jejunium ea de causa anticipabatur, ut Dies festus, exclusa jejunii mœstitia, congrua animorum exultatione celebraretur, multo potiori ratione anticipari jejunium poterat, ne idem magno cum scandalo publice, ac pœne communi irreverentia exponeretur; eo magis quod, si rem ipsam penitus introspiciamus, non incongruum dici videretur, inter præfatos casus, ac nostrum, eamdem quasi rationem intercedere, cum fortasse in ipsis jejunium non minus ad excludendam mœstitiam anticipetur, quam propter timorem, ne in die publicæ lætitiæ ipsius jejunii observantia negligatur.

§. 8. Propositis tribus considerationibus capitibus quartum cum succederet, ut nimirum videretur, num, cum Sancti Matthiæ jejunium in Sabbatum Sexagesimæ anticipari vellet, fieri id ab Episcopis in propriis Diœcesibus posset, non requisita Pontificia Nostra auctoritate, sed eorum Ordinariæ dumtaxat potestatis jure. Qua de re duas esse Auctorum opiniones animadvertimus. Earum altera Ordinariæ Episcopi in propria Diœcesi Auctoritati facultatem omnem attribuit, dummodo gravis, ac legitima causa concurrat, cujusmodi esse arbitrantur evidens periculum publicæ jejunii violationis, quæ ultimo Bacchanaliorum die sane eveniret, si tali die jejunandum foret. Hujus sententiæ sunt, Gobat *in sua Theologia Sacramentali tract.* 5. *cas.* 3. *sect.* 2. *in Appendice num.* 111. *& seq.* La Croix *in tom.* 1. *lib.* 3. *part.* 2. *num.* 1273. qui etiam *tom.* 2. *lib.* 6. *num.* 2083. idipsum rursum confirmat, & subdit, quod etiamsi anno 1694. a Congregatione Sacrorum Rituum decretum fuerit, jejunium in ultimum Bacchanaliorum Sabbatum minime esse anticipandum, quoties Vigilia S. Matthiæ in eorumdem Bacchanaliorum postremum diem incidit, ut videre est in Decreto XCII. in Bullario Innocentii VII. inserto, & rela-

PONT. relato a Salmaticensibus *in eorum Cursu Morali tom. 6. tract. 23. cap. 2. punct. 5. num.* 93. huic tamen præscripto tunc esse locus debeat cum Episcopus jejunii anticipationem animarum saluti minime expedientem existimet; numquam vero cum justæ eidem causæ sunt, ut illud anticipari jubeat. ANNO 1751

A. XI.

§. 9. Altera autem Sententia, quæ anticipationi jejunii contraria est, non eam Episcopo potestatem esse contendit, ut in sua Diœcesi eamdem statuere valeat, etiam si Vigilia Sancti Matthiæ in eum incidat diem, qui Bacchanaliorum postremus est. Ita magna vi contendunt Theophilus Raynaudus *Heteroclit. Spiritual. tom.* 15. *pag.* 273. *num.* 34. Meratus *ad Gavantum tom.* 2. *par.* 1. *Sect.* 7. *cap.* 4. *sub n.* 23 §. *Si Vigilia*, Cavalerius *ad Decreta Congregationis Sacrorum Rituum part.* 2. *tom.* 1. *pag.* 134., *& sequent.*, Diana *in Edit. coord. tom.* 3. *tract.* 3. *quæst.* 88. *num.* 3., Leander *part.* 3. *disp.* 10. *qu.* 42. Monacellus *in Form. Legal, part.* 2. *tit.* 16. *formul* 4. *num.* 12., Ferraris *in Bibliotheca Canonica tom.* 4. *in verb. Jejunium num.* 26.

§. 10. Posteriorem hanc opinionem, non communiorem modo, sed & rationi magis consentaneam, ac meliori fundamento innixam esse, dubitandum profecto non est. Quidquid enim sit de rationibus, quæ a præfatis Auctoribus ad suam confirmandam assertionem afferuntur, quibus sane adæquatum responsum dare haud difficile esset; si Vigilia cum jejunio pro Festo Sancti Matthiæ ab Innocentio III. de præcepto constituta fuit *in cap. Ex parte de Observantia jejuniorum*, ubi nimirum ab eo Pontifice sopita fuit controversia, quam quidam excitaverant, qui neque Vigiliam, neque jejunium in honorem S. Matthiæ observandum esse contendebant, propterea quod licet ipse fuerit Apostolus, non tamen directe per Christi vocem vocatus sit; si ante Innocentium III. Pontifex Alexander III. interrogatus ab illis, qui jam tunc Vigiliam cum jejunio pro S. Matthiæ Festo observabant, quænam pro annum bissextilem adhibenda regula foret, respondit Vigiliam semper eo die, qui Festum præcedit, celebrari debere, eo casu excepto, quo eadem in diem Dominicum incideret: *Festum S. Matthiæ juxta consuetudinem Ecclesiarum, Vigilia, catenus præcedet, ut nec pro bissexto, nec quolibet alio modo, inter se & Solemnitatem, aliam diem admittat; in qua utique, nisi Vigilia venerit in Dominica die jejunium celebretur*: ut legitur *in cap. Quæsivit*, § *Festum, de Verborum significatione*, quæ Alexandri Decretalis, tum in Appendice ad Concilium tertium Lateranense *cap.* 22. *pag.* 1718. *tom.* 10. *Conciliorum* Collectionis Labbeanæ, tum apud Martene *de Antiquis Ecclesiæ Ritibus tom.* 3. *lib.* 4. *cap.* 31. *num.* 23. refertur; facili negotio intelligitur Auctoritatem Ordinariam minime posse Vigiliam Sancti Matthiæ, etiamsi in ultimum Bacchanaliorum diem incidat, ad præcedens Sabbathum transferre; cum Ordinariæ auctoritati nulla sit potestas derogandi, aut dispensandi in iis, quæ a Romanis Pontificibus, atque a Jure Canonico decreta sunt, quemadmodum a Nobis in Tractatu Nostro *de Synodo Diœcesana lib.* 7. *cap.* 30. demonstratum est.

§. 11. Sic itaque a Nobis responsum fuit Episcopis, ac Prælatis, a quibus rogati fuimus, num ipsi Vigiliam Sancti Matthiæ ad præcedens Sabbatum transferre possent; quibus tamen adjunximus, quod quum Pontificia Auctoritas Nostra eo pertingat, quo Ordinaria eorum Auctoritas pervenire nequit, Nos eisdem libenter licentiam, & facultatem impertiebamur ad hoc, ut hoc anno Vigiliam cum jejunio S. Matthiæ anticipare possent, eamdemque in Sabbato Sexagesimæ celebrandam statuere; & sic illam ab ea die, quæ S. Matthiæ Festum immediate præcedit pro hac vice disjungere; cum satis superque persuasum Nobis sit, si eadem in ultimo Bacchanaliorum die celebrari deberet, Ecclesiastici præcepti transgressionem pene inevitabilem fore. Præterquamquod penitus perspectum habemus, quantum Nobis onus incumbat, ut omnem Fratribus Nostris operam, atque ajutricem manum præstemus ad procul arcendas ab eorum Diœcesibus Dei offensiones.

PONT. §. 12. Notum unicuique est, ab Apostolorum usque temporibus in more ANNO fuisse, ut in Ecclesiis honesta illa convivia haberentur, quæ *Agapæ* dicebantur, quæque a Tertulliano *in suo Apologetico cap.* 39. tam bene describuntur. 1751 Notum pariter est, illos, qui ab iis frequentandis se abstinebant, a communione Fidelium segregari consuevisse; quam etiam ob causam Hæreticorum Eustathianorum agendi ratio in Synodo Grangrensi *Can.* XI. damnata fuit. Notum tandem etiam est, propter abusus, quos in Agapis exoriri animadversum fuit, easdem tum a Concilio Laodiceno *Can.* XXVIII. tum a Concilio III. Carthaginiensi *Can.* XXX. interdictas fuisse. Quisquis prædictam Ecclesiasticæ disciplinæ rationem, ac methodum ea, qua par est, attentione secum reputando, animadvertat, eamdem minime dubitasse antiquam Apostolicam consuetudinem, propter ea, quæ incommoda, & absurda eveniebant, omnino abrogare, non erit, cur quidquam mirari debeat, si ad eos præcavendos abusus, qui nulla ratione evitari possint, non ad perpetuum quidem tempus, sed pro unica tantum vice, in die jejunii variatio fiat, remanente tamen obligatione, ut idem jejunium in subrogata die adimpleatur. Aliis profecto, atque aliis compluribus uti potuissemus exemplis graviorum etiam derogationum circa Ecclesiastica præcepta inductarum, aut concessarum, quæ in Ecclesiæ Annalibus occurrunt: Verum illud de Agapis, tamquam convenientibus & huic proposito conjunctis selegimus, quoniam in eo non secus ac in nostro casu de præcavendis gulæ excessibus agebatur.

A. XI

§. 13. Dum autem supradictis Episcopis, ac Prælatis respondimus, iisdem studiose mandavimus, ut Ecclesiasticos Sæculares, ac Regulares hortarentur, ne anticipatione jejunii uti vellent, sed ut ipso die Vigiliæ S. Matthiæ, ultimo videlicet Bacchanaliorum die jejunarent, cum minime existimandum sit, eos in Bacchanalium intemperantiis immersos esse, sicut Laici homines ut plurimum sunt.

§. 14. Hæc igitur per Nos responsa data sunt iis, qui scire cupientes, quænam per hunc annum ratio circa ultimum Bacchanaliorum diem, in quem S. Matthiæ Vigilia incidit, adhibenda foret, rem ad Nos detulerunt. Nunc eadem omnia per Epistolam hanc Nostram Archiepiscopis, & Episcopis Temporalis Ditionis Nostræ nota facimus, ut si quis eorum metuat, ne in sua Civitate, vel Diœcesi; ultimo Bacchanaliorum die præceptum jejunii violetur, eo uti remedio possit, quod a Nobis indicatum est, eodemque modo, ac forma, quæ de super expressa sunt; qua quidem in re Nos illi amplam facultatem concedimus, & impertimur. Sin autem id minime metuatur, hujusmodi res in suo naturali cursu relinquatur. Tuis interim, Venerabilis Frater, precibus Nos commendantes, Tibi, Gregique tuo Apostolicam Benedionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XXX. Januarii MDCCLI. Pontificatus Nostri Anno Undecimo.

NUM.

NUM. LXXX.

DE EXTRACTIONE REORUM

Ad Sacræ Inquisitionis Officium spectantium a Locis immunibus, ad quæ forte confugerint.

Epistola Encyclica ad Inquisitores contra Hæreticam pravitatem deputatos.

BENEDICTUS PP. XIV.

Dilecte Fili, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Elapso proxime Anno MDCCL. edita a Nobis fuit Apostolica Constitutio, data Idibus Martii, cujus initium est *Officii Nostri*, quæque agit de locali Ecclesiarum immunitate. In ea Nos Decessorum Nostrorum Romanorum Pontificum Gregorii XIV., Benedicti XIII., & Clementis XII. Constitutionibus inhærentes sublatis de medio quibusdam cavillationibus & subterfugiis, quibus earum executio impediebatur, decrevimus, atque statuimus, ut is, qui criminis excepti reus foret, si quando in immunem locum confugeret, extrahi ab eo deberet, quotiescumque indicia ad torturam sufficientia haberentur, quæ delictum comprobarent; utque præterea extractio non nisi auctoritate Episcopi, & cum interventu Personæ Ecclesiasticæ ab eodem Episcopo deputandæ fieri deberet; ac demum, ut dum Curiæ sæculari traditio fieret, indicendæ censuræ essent, ab eadem incurrendæ, nisi Extractus Ecclesiæ restitueretur, quoties ab eodem in progressu Causæ purgata fuissent indicia, ex quibus ipse patrati delicti reus arguebatur. Quia vero memorati Decessores Nostri decreverant, extractionem a loco immuni nonnisi a solis Episcopis, aut a Prælatis, qui eisdem Superiores essent, fieri debere exclusis inferioribus, licet Ordinariis, ac *Nullius Diœcesis*, & separatum Territorium habentibus, quo in casu extractio ad viciniorem Episcopum devolveretur; idem a Nobis pariter in citata Constitutione Nostra decretum fuit.

§. 1. Hæreseos crimen ut probe compertum habetis, exceptum crimen est, quique illius est reus, Asylo Ecclesiæ minime gaudet, iis etiam inhærendo, quæ in Constitutione Gregorii XIV. qua Immunitatis localis regula ac norma præscribitur, decreta fuerunt. Cum autem in Congregatione S. Inquisitionis Feriæ v. die 28. Januarii vertentis Anni MDCCLI. coram Nobis de more habita, excitatum dubium fuisset, quæ ratio servanda; & qui modus adhibendus esset, quoties reus Hæreseos extrahendus esset ab Ecclesia, ad quam confugisset, ne in carcerem duceretur, sive eum ex vinculis, quibus tenebatur, aut ex triremibus, aliove loco, ad quem relegationis, aut operis faciendi causa damnatus fuerat, fuga evasisset; Nobis, qui præcedenti Anno memoratam Constitutionem condidimus, reservavimus, ut super hujusmodi re pronunciaremus; quod nunc per ea, quæ subjicimus, præstare intendimus.

§. 2. Aut agitur de Hæreseos crimine, quæ præcipua Tribunalis Sancti Officii inspectio est; aut de aliis exceptis criminibus, quæ immunitate non gaudent; aut de aliis criminibus, quæ minime excepta sunt, & quæ immunitate gaudent, sed ideo ad id Tribunal pertinent, quod ab aliquo ex illis commissa sit, qui utpote ipsius Tribunalis jurisdictioni subjecti, judicium illius subire debent.

§. 3. Si de crimine Hæreseos agitur, cum a Decessore Nostro Joanne XXI., qui XXII., dictus est, in sua Constitutione, cujus initium est; *Ex parte vestra*, in Bullario Romano *tom.* 1., jam decretum fuerit, quod Hæretici, aut de Hæresi suspecti, necnon Judæi, qui, cum ad Catholicam Fidem conversi fuerint, deinde in Apostasim incidunt, si ad Ecclesiam confugiunt, statim per

PONT. Inquisitorem ab eadem extrahi debeant, minime quidem Nostra mens est, ut ANNO prædictæ Constitutioni derogemus, immo eamdem observari volumus, eam A. XI. tamen methodum adhibendo, ac servando, quam modo subjungimus: videlicet, quod Inquisitor, quoties hujusmodi reus ab Ecclesia extrahendus erit, 1751 omnem adhibeat curam, ut id majori, qua decet, erga Domum Dei reverentia contingat. Et quoniam fieri omnino nequit, ut ante extractionem, indicia, quæ contra Reum habentur, Episcopo communicentur, cum Secreti Lex id minime patiatur; & quoniam, ubi etiam id fieri posset, inutile id prorsus esset, cum notum sit, sacrum Inquisitionis Tribunal ad capturam minime procedere, nisi semiplena delicti probatio præcesserit; non tamen illud omittat, ut vel ante, vel post capturam, Episcopum de ea certiorem faciat, tum propter reverentiam, quæ illius Dignitati debetur, tam ut, quantum fas est, id, quod in Constitutionibus Gregorii, Benedicti, Clementis, ac Nostra decretum est, adimpleatur. Quod etiam ea de causa ita a Nobis decernitur, propterea, quod viderimus, olim in Congregatione S. Officii, quæ coram Prædecessore Nostro Urbano VIII. *Feria quinta* 10. *Junii* 1638. habita fuit, proposito casu, ac discusso dubio; *An Reus de hæresi inquisitus, confugiens ad Ecclesiam, debeat extrahi ab Episcopo, vel Inquisitore*: Pontifex auditis votis, respondit: *Reum posse extrahi ab Inquisitore certiorato, ante vel post Ordinario*.

§. 4. Ubi autem de aliis criminibus exceptis agatur, quæ tamen hæreseos minime sint, ac multo magis si de iis agatur, quæ inter excepta non recensentur, etiam si ad sacri Tribunalis cognitionem, vel quia ab aliquo ejusdem jurisdictioni subjecto commissa sint, vel alio quocumque nomine, pertineant; declaramus eos, qui casuum minime exceptorum Rei sunt, Immunitate gaudere debere; quoties autem casuum exceptorum Rei, qui tamen Hæreseos Rei non sint, ab Ecclesia extrahi debeant, ea omnia exacte observanda esse, tum quæ in Constitutione Nostra, tum quæ in aliis præcedentibus Constitutionibus decreta sunt, indicia nimirum, quæ ad torturam sufficientia sint, Episcopo communicari debere, cum hic Secreti lex minime impedimento sit; Præterea extractionem nonnisi auctoritate Episcopi, & cum interventu Personæ Ecclesiasticæ, ab eodem deputandæ faciendam esse, aliaque omnia servanda, quæ in dictis Constitutionibus leguntur.

§. 5. Quæ hactenus dicta fuerunt, eorum etiam respectu servanda sunt, qui ex carceribus, sive ex triremi, sive ex loco eorum relegationis effugiunt, & in Ecclesiæ alicujus vel loci immunis asylum se se recipiunt; si enim hi Rei, vel damnati propter Hæreseos crimen sunt, eorum extractio ab Inquisitore facienda erit, ita tamen ut de ea, vel ante, vel post, Episcopus certior fiat; si vero Rei, aut damnati sint propter aliud delictum exceptum, non autem propter crimen Hæreseos, sive pro alio delicto, quod minime exceptum sit; quod ad primos, extractio fiat Episcopi auctoritate, & Ecclesiastica Persona interveniente, ab eodem Episcopo deputanda; quoad secundos autem, il in Asylo, ad quod confugerunt, remanere sinantur, etiam si ex triremibus cum catenis effugerint, dummodo ad prædictarum triremium, aliorumve Justitiæ Ministrorum, manibus liberi essent, nisi forte Episcopus indultum a Sede Apostolica habeat, ut a triremibus fugitivos extrahere ab Ecclesiis possit, cum in hoc casu, ob fugitivum recuperandum, ad eumdem recurrere liceat; vel etiam ad Apostolicam Sedem, si hujusmodi indulto Episcopus careat, cum ipsa Sancta Sedes in particularibus casibus, quoties id delictum exigat, nequaquam renuat Episcopis auctoritatem impertiri, eos ab Ecclesiis extrahendi, qui e carceribus ac triremibus effugerint, licet criminis excepti minime Rei sint. Hæc Inquisitoribus, quæ significaremus, habuimus, atque interim illorum singulis Apostolicam Benedictionem impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 20. Februarii MDCCLI. Pontificatus Nostri Anno Undecimo.

NUM.

Pont. A. XI. | Anno 1751

NUM. LXXXI.

DE TOLLENDIS ABUSIBUS

Ab Oratoriis privatis, quæ sunt in domibus Laicorum.

Epistola Encyclica ad Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos Regni Poloniæ.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Magno cum animi Nostri dolore a Nobis intellectum est, nonnullas in Diœcesibus vestris controversias, ac molesta dissidia, propter Oratoria privata, insurrexisse; quibus præcidendis cum omnis per vos cura ac diligentia adhibita fuerit, non modo optato fine frustrati sitis, sed & in aliorum offensionem incurreritis, vobisque eam acquisiveritis reprehensionem, & notam, quasi nimio rigore adhibendo modum excedatis: optari proinde a vobis, ut per hanc Sanctam Sedem certæ vobis regulæ indicentur, ad quarum normam, sublatis abusibus, privati Oratorii Privilegium exerceri debeat; idque ad eum finem, ut cum Ordinationes vestræ Pontificia auctoritate nostra munitæ fuerint, non solum ab omni malevolorum censura immunes evadant, verum majus semper eisdem honoris, atque æstimationis pondus accedat. Licet autem vestræ hujuscemodi petitioni satisfacere facillime potuissemus, illos vobis libros indicando, tam in quibus de hujusmodi materia doctrina traditur Prædecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum Decretis conformis, quam alios etiam, quorum Scriptores, dum de privatis Oratoriis agunt, ea Sanctæ Sedis Decreta vel dissimulant, vel ignorant, quæ assertionibus eorum omnino opponuntur; Nihilominus cum Nos Venerabiles Personas Vestras præcipuo, ac speciali affectu prosequamur, per Encyclicam hanc Epistolam nostram, qua fieri poterit brevitate, tum eorumdem Decessorum Nostrorum, tum nostram super hac re mentem, sensumque aperiemus: quibus quidem præter obedientiam, quæ eisdem debetur, ratione auctoritatis, a qua, velut a fonte dimanat, aliud etiam nescio quid majoris ponderis inest, materiæ ipsius nomine, quæ eorum objectum est; quæque in quæstione versatur; cum omnis hujusmodi res ab Apostolicis privilegiis dependeat, quorum explicatio privativo jure Summis Pontificibus reservata est, cum eadem præcipuam normam desumere debeat ex intentione illius, a quo concessio facta est, cujus sensus concedenti semper, quam alii cuilibet notior esse debet; adeo ut quidquid a Vobis secundum ea, quæ in Encyclica hac Epistola Nostra continentur, ordinabitur, & statuetur, id pro exequendis Summorum Pontificum præscriptis præstitum esse dicendum sit; cujus rei gratia Apostolicorum Delegatorum qualitatem, & auctoritatem Fraternitatibus vestris additam esse censendum est; quam etiam, quatenus opus sit, Nos ipsarum præsentium Literarum tenore vobis ad hujusmodi effectum concedimus, & impertimur.

§. 1. Nihil sane expositum Nobis est, quod ad ea pertineat Sacella, quæ in Episcopalibus Palatiis vestris habetis, quo Missa, vel per vos, vel per alios celebranda, aliave quapiam sacra functione, quæ officii ac dignitatis vestræ propria sit, obeunda; de quibus late differere Nobis perfacile esset, nisi hoc a proposito nostro alienum foret. Quare duo tantummodo vetustate Sacellorum exempla indicabimus, quæ Episcopi in proprio Episcopio a publicis Ecclesiis distincta, ac separata habebant, in quibus sanctum Missæ Sacrificium celebrabant. Horum primum Sacellum est S. Cassii Episcopi Narniensis, de quo S. Gre-

S. Gregorius *in Homil. 37. super Evangel.* narrat, quod licet gravi morbo opprimeretur, *in Oratorio Episcopii sui Missas fecit* tam ut propriæ quam ut eorum, qui illum visitatum adveniebant devotioni satisfacerent. Alterum exemplum est S. Joannis Elemosinarii Episcopi Alexandrini, qui sicut in actis ipsius a Leontio scriptis deprehenditur, illos coarguens, qui Missa nondum peracta discedebant, quum ipse ad eamdem celebrandam in publicam Ecclesiam se conferebat, dicere in more habebat: *Ego propter vos descendo in Sanctam Ecclesiam, nam poteram mihimet facere Missas in Episcopio.* Prædictum exemplum legere est apud Thomassinum *de veteri, ac nova Ecclesiæ disciplina part. 1. lib. 2. cap. 93. num. 6.* Alia exempla in Opere de *Oratoriis privatis* in scripto *cap. 6.* collecta reperiuntur (quod Opus novissime a Joanne Baptista Gattico Canonico Lateranensi Romæ in lucem editum est) per quæ Episcoporum jus circa Sacella in propriis Episcopalibus Palatiis habenda validis fundamentis innixum comprobatur.

§. 2. Huic quidem juri Sacrum Tridentinum Concilium nulla ratione derogavit; quippe quod tantummodo *sess. 22. de observandis, & evitandis in celebratione Missæ*, propter multa, quæ parum decenter fieri identidem contingebat, Episcopis præcepit, ne sæcularibus, ac regularibus Missam celebrare permitterent *privatis in domibus*, & extra Ecclesias, aut Oratoria publica, quæ Divino cultui destinata essent; quod nullam cum Capellis, quæ in Episcopalibus Palatiis sunt, rationem habet, quum hæc sub privatarum domorum nomine nunquam censeri possint: Idem plurie a Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium ejusdem Concilii Tridentini Interpretum; in aliquot ejusdem Resolutionibus, validis rationibus innixis, declaratum est, quas Nos in nostro *de sacrificio Missæ Tractatu* retulimus *sect. 2. §. 45. & seq.*; Latina edit. Patav. Nos enim, tunc etiam cum *in Minoribus* constituti, Opus aliquod inscriberemus, illud præcipue Nobis gloriosum duximus, ut nulla in parte a Romanæ Curiæ Tribunalium sententiis recederemus, quibus ut plurimum a Pontificiis Oraculis auctoritatis robur accedit.

§. 3. Illud tantummodo de hujusmodi Episcoporum privilegio dici poterat, quod, cum idem ad Sacella, quæ in Episcopiis sita sunt restringeretur, nullo modo Episcopis favere poterat; tum cum iidem extra proprias domos versarentur, cum visitationem obirent, sive cum iter haberent; adeo ut, cum vel Missam celebrare, vel eidem interesse vellent, ad publicas Ecclesias se conferre cogerentur, vel a Locorum Ordinariis veniam petere, ut sibi liceret, vel Missam celebrari facere, vel ipsi eamdem celebrare, in illa habitatione, in qua forte diversarentur.

§. 4. Verum recol. mem. Prædecessor Noster Bonifacius Papa VIII. in Decretali sua *Quoniam Episcopi, de Privilegiis in Sexto*, male factum reputans, Episcopos sine rationabili causa Missam quotidie non celebrare, aut eidem non interesse, eisdem concessit, ut etiam extra propriam Diœcesim Altari portatili, seu viatico uterentur: *præsenti Constitutione indulgemus iisdem, ut Altare possint habere viaticum; & in eo celebrare, aut facere celebrari, ubicumque absque interdicti transgressione illis permittitur celebrare, vel audire Divina*. Dignum animadversione verbum est; *Ubicumque*; quod quidem procul dubio loca etiam, quæ extra Diœcesim sita sunt, comprehendit.

§. 5. Præcipuam etiam animadversionem dictæ Congregationis Concilii Resolutiones merentur cum ad Quæsitum eidem propositum; num videlicet Episcopus, qui extra propriam Diœcesim est, ad utendum privilegio Altaris viatici petere ejus rei veniam ab Episcopo Locali teneatur; minime eum teneri respondit; alioqui frustatorium Bonifacii VIII. privilegium fuisset; quoniam illius Pontificis ætate antiquum Jus in suo vigore perstabat, cui, quemadmodum mox dicetur a Conc. Trid. postea derogatum fuit, secundum quod Episcopi facultatem concedebant Missam in privatis domibus celebrandi. Similiter,

cum

cum eidem Congregationi alterum Quæsitum propositum fuisset: Num Privilegio pro Bonifacium VIII. Episcopis concesso, vel Trid. Conc. vel Pontificis Pauli V. Decretum, de quo pariter mox dicetur, præjudicium ullum attulissent; nihil pariter privilegio illi detractum fuisse respondit; cum tam in Concilio, quam in citato Decreto sublata quidem Episcopis facultas fuerit, qua aliis licentiam in privatis domibus Missam celebrandi concedere possent, verum nequaquam juribus illis expoliati remanserint, quæ proprias personas respiciunt, quæque eorumdem dignitatis, atque characteris propria sunt: Prædictæ Resolutionis a Nobis referuntur in Nostro Tractatu *de Sacrificio Missæ Latinæ edit. Patav. sect.* 2. §. 42. nec non in Commentariis bon. mem. Cardinalis Petra ad Constitutiones Apostolicas *tom.* 4. *super Constit.* 2. *Urbani V. n.* 15. *& seq.* & a Gattico in recenti ejusdem Tractatu *de Oratoriis domesticis in tit. de usu Altaris portatilis cap.* 12. *n.* 1. *& seq.*

§. 6. Tam verum est, quam quod verissimum; nullam rem majus præjudicium privilegiis afferre, quam abusum eorumdem; quod quidem satis, superque pro vero comprobatum fuit, etiam in casu hujus privilegiis Altaris portatilis, quod concessum Episcopis est, & quod post Concilium Tridentinum, ac Paulinum Decretum illesum remansit: Certis indiciis compertum fuit, quosdam Episcopos eodem abuti, qui, vel intra, vel extra Diœcesim, ad Laicorum se domos conferebant, atque in iis, vel ipsi Missam celebrabant, vel, ut ibidem plures celebrarentur Missæ, faciebant, idque nulla necessitate urgente, sed ad eum tantum finem, vel ut proprium privilegium ostentarent vel ut Laicorum petitioni satisfacerent. Cum hujusce incohvenientis notitia ad Concilii Congregationem pervenisset, non prætermisit hujusmodi excessum prohibere, ejusdemque abusus corrigendi curam Archiepiscopis committere, si quando factum in locis eorum jurisdictionis subjectis contigisset. In Codicibus Actorum, seu Regestis Congregationis prædictæ *lib.* 48. *Decretorum fol.* 471. Resolutiones ipsæ referuntur. Quia tamen nihilominus malum invalescebat, a felicis recordationis Prædecessore Nostro Clemente Papa XI. die 15. Decembris 1703. sequens Decretum publicatum fuit; in quo postquam inconveniens expositum fuit, nimirum: *Episcopi etiam in aliena Diœcesi extra Domum propriæ habitationis in privatis Laicorum Domibus erigi faciunt Altare, ibique per unum, aut per plures e suis Capellanis vivificam Christi Hostiam immolant*, ad remedium gradus fit: *Ad abusus hujusmodi eliminandos &c. Sanctissimus Dominus Noster, &c. expresse declarat, Episcopis, & his majoribus Prælatis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, neque sub prætextu Privilegii clausi in corpore Juris, neque alio quocumque titulo, ullo modo licere extra domum propriæ habitationis; in domibus Laicis etiam in propria Diœcesi, quod fortius intelligitur in aliena, etiam si Diœcesani consensus adhiberetur, erigere Altare, ibique Sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrare, sive celebrare facere.*

§. 7. Magni hujus Pontificis menti ille tantummodo finis in hoc propositus fuit, ut abusus tollerentur, numquam autem ut recto Privilegii usu, quidquam detraheretur. Et quia relata verba prohibitiva utpote nimis ampla, & effrænata, cuique præbere ansam poterant affirmandi, non licere Episcopis uti Privilegio Altaris portatilis, tum cum vel Diœcesim visitant, vel iter faciunt, aut alia justa de causa extra residentiam sunt, atque in Laicorum domibus morantur; illato de hujusmodi re sermone in Congregationibus, quæ sub Innocentio XIII. immediato Clementis ejusdem Successore, habitæ fuerunt, quarum Nos tunc *in minoribus* existentes, a Secretis fuimus, opportunum factu judicatum est, ut ea, quam mox subjicimus, Declaratio fieret, quæ postea inserta fuit in ejusdem Innocenti literis incipientibus *Apostolici Ministerii*, quas idem Pontifex pro constituendo in Hispaniarum Regnis Bono Ecclesiasticæ disciplinæ regimine condidit, quasque etiam ejusdem Successor Benedictus XIII. *in forma specifica* confirmavit, & ut in omnibus locis pro regula, ac norma habe-

PONT. haberentur, in appendice Concilii Romani a se celebrati voluit insertas, ipsam vero Declarationem inter ejusdem Concilii Decreta retulit. Tit. xv. Cap. ANNO

A. XI. III. in quo quidem Concilio Nos quoque ad sacrorum Canonum Interpretationem adhibiti fuimus. Declarationis verba Nos etiam hic libenter apponimus: *Declaramus, quod quum in prædicto Decreto*, de Clementis XI. Decreto sermo est, *statuatur, non licere Episcopis extra domum propriæ habitationis, in domibus Laicis erigere Altare ibique Sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrare, sive celebrari facere; hujusmodi prohibitio intelligenda non sit de domibus, etiam Laicis, in quibus ipsi Episcopi forte, occasione Visitationis, vel itineris, hospitio excipiantur; ut nec etiam quando Episcopi in casibus a Jure permissis, vel de speciali Sedis Apostolicæ licentia, absentes a Domo propriæ ordinariæ habitationis, moram idcirco faciant in aliena Domo per modum similis habitationis: his enim casibus licita iis erit erectio Altaris ad effectum prædictæ celebrationis non secus, ac in Domo propriæ ordinariæ habitationis.* 1751

§. 8. Optimum factu judicavimus in Encyclica hac Epistola Nostra exponere Vobis hæc, quæ ad Fraternitates Vestras præcipue pertinent, nimirum quantum Vobis concessum est quoad Sacella, seu Cappellas, quæ in Episcopalibus Palatiis vestris sunt, quantum item Vobis in alienis Domibus, & extra vestra Diœcesim facere permissum est; causas etiam Concessionum, ac Privilegiorum indicavimus, necnon eorundem abusus, atque abusuum prohibitiones apposuimus; tum ut Vos discrimen agnoscatis, quod intercedit inter Cappellas Episcopalium Ædium vestrarum, per quas non minus spirituali consolationi, & commodo vestro, quam dignitatis vestræ decori providetur, & privata Oratoria in Domibus laicorum, sive intra, sive extra Diœcesim vestram, in quibus aliquando Vobis pro præcipuo fine hujusmodi commodi, & consolationis vestræ, Privilegio Altaris erigendi, ac celebrandi, vel celebrari faciendi, uti licet; tum vero etiam, ne forte, cum Vos contra abusus privatorum Oratoriorum in Domibus Laicorum invigilare debeatis, redargutioni illi obnoxii sitis, quod alienos in aliorum Domo defectus dum corrigitis, interim vestræ domi, atque in propria agendi ratione excessus adhibeatis. Ideoque ad privatorum Oratoriorum propositum, quæ in domibus laicorum sunt gradum facientes aliqua præmittemus.

§. 9. Primum quidem est privatorum Oratoriorum in dictis domibus usum ab antiquo tempore repetendum esse; cum constet, Apostolos Sacra Mysteria privatis in Domibus celebrasse, eumque morem persecutionum tempore servatum fuisse, quemadmodum Christianus Lupus *in suis notis ad Can. Trullanos* apposite animadvertit: Alterum autem, privata Oratoria in Domibus laicorum, subsequentibus etiam sæculis fuisse cum persecutiones jam cessassent; cum in Sacramentario Gallicano, quod Mabillonius *Tom. 1. Musæi Italici* impressum edidit, *Collecta* legatur, quæ recitanda erat in Missa, quæ celebrabatur *in domo cujuslibet*; nec ad hujusmodi quidem assumptum aliæ deficiunt probationes, quas Nos in Tractatu Nostro *de Sacrificio Missæ sect. 1. §. 10.* cum cura colligere studuimus. Tertium porro est, de tollendis hujusmodi Oratoriis privatis in Domibus laicorum, seu potius facultatibus Missam in ipsis celebrandi, pluries cogitatum esse. Nihil de Justiniani Novella 58. dicemus, in qua ne in domesticis Oratoriis celebraretur, lege interdixit, tantummodo permittens, ut in eisdem oraretur; nihil præterea de Novellis 4. & 15. Leonis Sapientis, qui prohibitionem sustulit, asserens, adeo tunc privata Oratoria multiplicata fuisse, in quibus Missæ celebrarentur, ut non solum Optimates, sed mediocris etiam conditionis homines in suis Domibus eadem haberent. Quod vero spectat ad ea monumenta, quæ proxima temporibus Nobis sunt, satis erit illa indicasse, quæ in dicto tractatu *de Sacrificio Missæ loco superius citato*, a Nobis allata fuerunt.

§. 10. Quartum, quod licet fere semper in laicorum Domibus privatorum Ora-

Oratoriorum usus habitus fuerit, in quibus Missa celebratur; semper tamen Episcoporum licentia necessaria fuit: ad quam concedendam ipsi valde faciles plerumque erant: *Missarum solemnia non ubique, sed in locis ab Episcopo consecratis, vel ubi ipse permiserit, celebranda censemus*. Verba sunt *Can. Missarum, de Consecr. dist. 1.* Hæc autem facilitas, propter quam interdum factum est, ut Oratoria domestica, licet frustra prohiberentur, multo magis in usu fuit in Ecclesia Orientali, ob id potissimum, quod in Ecclesiis Græcorum non nisi unicum Altare erat, & postquam una super ipso Missa celebrata esset, altera per eumdem diem celebrari minime poterat. Balsamon *in Commentariis ad Canones Trullanos* testatur, quod sine ulla alia formula, impertita ab Episcopo censebatur Sacerdoti licentia celebrandi Missam in privatis laicorum Oratoriis, quoties super Mappis ab Episcopo consecratis celebraret.

§. 11. Postremum autem, quod dicimus, illud est. Quum, post varios sermones in Sacro Concilio Tridentino hac de re habitos (quod Concilium, tam magna cum Polonici Regni gloria, tanto plausu acceptatum fuit, Opera Cardinalis Osii, & Nuncii Commendonii, in magno conventu habito coram Rege Sigismundo Augusto, quemadmodum in ipsis Concilii Historia per Cardinalem Pallavicinum conscriptum *lib. 24. cap. 13.* videre est) *in sess. 22.* in Decreto *de observandis, & evitandis in celebratione Missæ*, sequenti modo statutum, & ordinatum fuerit: *Neve patiantur*, de Episcopis sermo est, *privatis in Domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad Divinum tantum Cultum dedicata Oratoria, ab iisdem Ordinariis designanda, & visitanda, Sanctum hoc Sacrificium a Sæcularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi*, cum adjecta derogatione cuilibet privilegio, exemptioni, & consuetudini, *non obstantibus privilegiis, exemptionibus, ac consuetudinibus quibuscumque*; ex eo factum esse, ut non amplius Episcopis facultas sit concedendi usum Oratoriorum privatorum in Domibus laicorum, causa in iisdem Missam celebrandi; cum licentia, quæ ab ipsis daretur, celebrandi Missam in Oratoriis privatis, neutiquam stare possit cum præcepto a Concilio eisdem ipsius imposito, ne id permittere debeant; ac perinde prædictum Jus ad Sanctam Sedem devolutum fuisse, quoniam circumstantiæ temporum, & Oratoriorum privatorum in laicorum Domibus dilatatio minime permittebant, ut eadem prorsus abolerentur. Atque hujusmodi semper fuit Conciliaris Textus intelligentia, quam tradidit Congregatio Concilii privativa ejusdem interpres; quæque etiam a fel. record. Prædecessore Nostro Paulo Papa V. in Epistola Encyclica Anno 1615. ad omnes Episcopos expedita, appobata fuit; quæ quidem Epistola tum apud varios Auctores, tum etiam *in citato Tractatu Nostro de Sacrificio Missæ Sect. 2. §. 42.* impressa reperitur. Et in ea quidem alia quæcumque verborum Concilii intelligentia reprobatur, multaque de irreverentia erga Missæ Sacrificium dicuntur, cui nimia Episcoporum facilitas in concedenda licentia sine ulla limitatione, aut cautela, non parum fomenti præbebat. Denique in eadem ita concluditur: *Facultatem hujusmodi licentias dandi ipsius Concilii Decreto, unicuique ademptam esse, solique Beatissimo Romano Pontifici esse reservatam.*

§. 12. Postquam Jus concedendi Oratoria in privatis laicorum Domibus Sedi Apostolicæ reservatum fuit, dici vix potest quantum curæ, ac diligentiæ adhibitum sit pro recto ejusdem moderamine. Qua de re in Archivio Congregationis Concilii, cujus olim Secretarii munus Nos ipsi, antequam ad majores Dignitates ascenderemus, plures per annos gessimus, authentica documenta reperiuntur. Hæc tandem pro lege statuta fuerunt, quemadmodum ex formulis literarum in forma brevis, quæ conceduntur, colligere licet: Oratorium scilicet parietibus, per quos ab omnibus aliis domesticis usibus segregetur, extructum esse debere; idem prius vel ab Episcopo, vel ab alio, cui ipse vices suas delegaverit, visitandum esse, inspiciendi gratia, num decens, & apte compositum sit, & num aliquod eorum, quæ necessaria sunt, in eodem desit; ut

PONT. ut Episcopus sit, qui celebrandi Missa licentia hujusmodi secundum rationabile ANNO
illius arbitrium perduret; nec plures in die, sed unica tantum Missa in Ora-
A. XI. torio celebretur; & quod hæc Missa celebretur a Sacerdote vel Sæculari, vel 1751
Regulari, dummodo Sæcularis ab Episcopo approbatus sit, Regularis a Superiore; ne Missa celebrari possit diebus solemnibus Pascatis, Resurrectionis, Pentecostes, Nativitatis Domini Nostri JESU CHRISTI, & aliis solemnioribus, quos inter etiam enumerantur dies Epiphaniæ, & Ascensionis Domini, Annunciationis, & Assumptionis B. M. V., Omnium Sanctorum, necnon Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac Titularis Ecclesiæ Loci: Exprimuntur personæ, quarum præsentia necessaria est, ut in privato Oratorio Missa celebrari possit; aliæ item, quæ, dum supradictis præsentibus Missa celebratur, eidem interesse possint, & Ecclesiastico præcepto satisfacere, denique declaratur, omnia sine Parochialium Jurium præjudicio fieri debere.

§. 13. Atque hæc sunt, quæ in consuetis privatorum Oratoriorum Brevibus continentur. Quædam vero alia expediri contingit Brevia, quæ extraordinaria sunt; ut quum, exempli gratia, justis cuipiam de causis concessio fit, ut secundam Missam celebrari facere possit, vel, ut eadem aliquanto citius, aut aliquanto serius eo temporis limite, seu termino celebretur, qui in Rubricis prefixus est, vel etiam in diebus exceptis, & alia hujuscemodi. Cum autem interdum tam circa Brevia privatorum Oratoriorum prioris speciei, quam circa alia, ac generatim super omnibus controversiæ exortæ sint, Apostolica Sedes per hujusmodi occasiones opportunis rationibus super hoc providere non prætermisit.

§. 14. In Ordinariis Brevibus, ut plurimum duobus Conjugibus licentia conceditur faciendi, ut in privato Oratorio Missa celebretur; exprimiturque, ut Missa celebrari possit tum iisdem præsentibus, tum eorum filiis, consanguineis, atque affinibus, qui una cum ipsis in eadem domo habitationem habent. Numquam exorta difficultas est, an, cum aut Vir, aut Uxor Missæ intersunt, si consanguinei, & affines, qui in eadem domo habitant, præsentes pariter adsint, Ecclesiastico præcepto diebus Festis satisfaciant, id tamquam tutum, ac Brevis literæ coherens habitum est. Summa autem difficultatis eo semper rediit, ut dispiceretur: num, cum neuter Conjugum adsit, sed unus ex Consanguineis, aut Affinibus in eadem domo habitantibus, posset eo jubente in privato Oratorio Missa celebrari, & num alii, qui in domo illa habitant, consanguinei, & affines, eamdem audientes Festo die Ecclesiastico præcepto audiendi Missam satisfaciant. In hoc autem divisæ de more Auctorum opiniones erant; verum cum hujusce difficultatis punctum in Congregatione Concilii die 3. Decembris 1740. in causa, cujus inscriptio erat Maricen. Oratorii, propositum, ac discussum esset; decisum fuit, non posse in privato Oratorio Missam celebrari, nisi Indultariorum præsentia ibidem haberetur; quod idem est ac si dicatur, Viri, vel Uxoris ad quos Breve directum erat; quemadmodum *in T.* 9. Resolutionum Concilii *anni* 1740. *& p.* 89. *& seq.*; videre est.

§. 15. Cum autem Decreti hujusce facta Nobis relatio esset, idem per Nos *sub die* 7. *Januarii* 1741. Confirmatum fuit; ac præterea demandatum, ut in hujusmodi Brevibus, in quibus certis quibusdam, ac determinatis personis concessio fit, ut unam in privato Oratorio Missam celebrari facere possint, quæ Missa pro filiis, consanguineis, & affinibus valeat, majoris claritatis gratia subjecta clausula adjungatur: *Volumus autem, quod nati, ac consanguinei, & affines prædicti unicam dictam Missam, vobis quidem præsentibus, audire tantummodo, nunquam vero celebrari facere audeant.* Ut autem, quæ Indultariæ personæ sint facile agnosci posset, sine quarum præsentia Missa celebrari non potest, neque, qui eamdem audit, præcepto satisfacit; adjunximus, ut pro Indultariis personis illæ haberentur, quæ in Fronte, seu Inscriptione Brevis nominatæ forent, cum ad easdem ipsis Breve dirigatur.

§. 16.

Pont. A. XI. §. 16. Nos ab hujusmodi norma minime recedimus: verum quia aliqua interdum in corpore Brevis persona nominatur, qua præsente conceditur, ut Missa celebrari possit, & quod alii affines, consanguinei, vel familiares eamdem audientes, præcepto satisfaciant, etiam si prædicta persona in Fronte Brevis minime nominetur; hinc est, quod firma semper ea regula manente, ut possit in privato Oratorio Missa celebrari, dum aliqua ex Indultariis personis adsistit, quæ in Fronte, seu Inscriptione Brevis nominantur; dicimus, posse Missam celebrari, etiam si nulla earum personarum præsens adsit, quæ in Fronte, seu Inscriptione Brevis nominantur, dummodo illa præsens sit, cui in Brevis corpore nominatim & expressa facultas tribuitur, ut possit in privato Oratorio tum cum ipsa adsistat, facere ut Missa celebretur. Anno 1751

§. 17. Atque ut res exemplo magis pateat: Datur Viro & Uxori facultas faciendi, ut in privato Oratorio Missa celebretur, atque ad hos Breve dirigitur. Hic autem vir superstitem habet Matrem; hæc vero in Fronte, seu Inscriptione Brevis minime nominatur; verum cum in Brevis corpore dicatur, quod ipsa quoque Mater eamdem Missam celebrari facere possit, & valeat, id sufficiens est, ut sola Matris præsentia adhibita Missa in Oratorio celebrari possit, etiam si Mater in Fronte, seu Inscriptione Brevis nominata non sit. Quæ hactenus dicta sunt, in hujusmodi generis Brevibus indicantur; verum curæ Nobis erit, ut imposterum felicius etiam, & sine ulla confusione exprimantur.

§. 18. In consuetis, sive ordinariis Brevibus, solemnes, quemadmodum dictum est, dies excipiuntur, quos inter Natalis Christi Domini dies recensetur, in quo tres a quolibet Sacerdote Missæ celebrantur. Interdum illi, qui privati Oratorii Breve habet, extraordinarium Breve conceditur, in quo eidem, valetudinis causa, Missam domi audire diebus etiam exceptis permittitur. Cum autem in hujusmodi Brevibus de unica tantum Missa sermo sit; orta difficultas fuit: Num possint die Natalitio a Sacerdote, qui in ipso celebrat, tres Missæ celebrari, de quo cum Nos eo tempore, quo Concilii ejusdem a Secretis eramus, peculiare dissertationem conscripsissemus, atque in lucem edidissemus, *sub die* 13. *Januarii* 1725. resolutum a Congregatione fuit, quod a Sacerdote tres Missæ celebrari possent, quemadmodum *tom.* 3. Thesauri Resolutionum *pag.* 109. *& seq. & pag.* 106. videre est.

§. 19. Reliquum est, ut de Sacris Functionibus dicatur, quæ in iis Oratoriis fieri possunt, quæ in domibus privatorum sunt, & in quibus non plures, quam unicam tantum Missam celebrari permissum est, nisi cum forte cuipiam ex speciali gratia concessa facultas esset faciendi, ut secunda celebretur. Quod ad Baptismatis Sacramentum attinet, jam in Viennensi Concilio sub Pontifice Clemente V. decretum fuit, ne Baptismus in aliis locis conferri posset, præterquam in Ecclesiis, in quibus Sacri hujus Lavacri Fontes reperiuntur, nisi cum casus necessitatis adesset, aut cum de Regum vel Principum filiis ageretur, quemadmodum in Clementina unica *de Baptismo, & ejus effectu*, videre est.

§. 20. Quod autem Sacramentum Pœnitentiæ respicit, jam in Rituali Romano sub Titulo *de Sacramento Pœnitentiæ*, cum de Sacerdote sermo sit, qui Confessiones audit, statutum fuit: *In Ecclesia, non autem in privatis ædibus, Confessiones audiat, nisi ex causa rationabili, quæ cum inciderit, studeat tamen id decenti, ac patenti loco præstare*. Rituale a Pontifice Paulo V. confirmatum fuit. Et magnus Ecclesiasticæ disciplinæ Instaurator S. Carolus Borromæus tum in instructione Sacramenti Pœnitentiæ, tum in monitis ad Confessarios, atque in primo suo Provinciali Mediolanensi Concilio, id inculcare non prætermisit, quemadmodum in Actis Ecclesiæ Mediolanensis, editionis Civitatis ejusdem *part.* 1. *pag.* 11. *part.* 4. *pag.* 520. *eadem part.* 4. *pag.* 761. *& pag.* 773. videre est; *pag.* autem 775. Superioribus Regularium inculcat, ut id a Subditis eorum exacte ad implendum curent. Cum autem a prædictis Confessariis Regularibus prolata in medium facultas esset audiendi ubique Confessiones Fidelium, quum

PONT. sibi ea ratione asserebant, quod in Pontificis Clementis X. Bulla, *Superna*, ANNO
nulla loci limitatio fieret: idem ipse Pontifex declaravit, ***nullam facultatem***
A. XI. (in prædicta Constitutione sua) fuisse tributam Regularibus audiendi Confessiones Sacramentales in privatis Domibus, ac proinde minime licere eisdem Regularibus cujusvis Ordinis &c. Sacramentum Pœnitentiæ administrare in Domibus privatis extra casus a Jure permissos. Quod Decretum cum Præsulis Fagnani subscriptione editum, variis in locis impressum est; ut in Appendice ad Synodum Fulginatensem, quæ a bon. mem. Josaphat Baptistelli Civitatis ejusdem Episcopo Anno 1722. celebrata fuit. 1751

§. 21. Quod pertinet ad Communionem Paschalem, quæ ab unoquoque Catholico Paschatis tempore recipienda est, ex præscripto tam Decreti Concilii Lateranensis *in cap. Omnis utriusque sexus, de pœnitentiis, & remissionibus*, tum Concilii Tridentini *sess.* 13. *cap.* 8. *Can.* 10. nemo est, qui ignoret, præceptum hoc in propria Parochiali Ecclesia adimplendum esse, aut in alia Ecclesia cum proprii Episcopi, vel Parochi licentia, secundum varias Diœcesum consuetudines. Porro felic. record. Prædecessor Noster Paulus Papa IV. Fratribus Minoribus privilegium concessit, ut Sacram Eucharistiam omnibus Christifidelibus in eorum Ecclesiis distribuere possent, excepta tamen die Paschatis Resurrectionis; atque hoc privilegium a sanctæ memoriæ altero Prædecessore Pio Papa V. *per communicationem*, ut dicitur, ad omnes Regulares extensum fuit.

§. 22. Verum quia, secundum præcedentem Eugenii IV. Constitutionem, Paschale tempus, intra quod Communionis præceptum adimplendum est, a Dominica Palmarum initium habet, ac Dominica in Albis terminatur; cum exortum dubium fuisset, num licitum Regularibus foret intra præscriptum eorumdem dierum terminum sacram Eucharistiam Fidelibus in eorum Ecclesiis distribuere; resolutum fuit, die Paschatis nemini distribui posse, ne illis quidem, qui intra Sanctiorem Hebdomadam Paschali præcepto in propria Parochiali Ecclesia satisfecissent; posse quidem Regulares aliis Paschalis temporis diebus Fideles in eorum Ecclesiis Sacra Eucharistia reficere; hac tamen conditione, ut Communione refecti scirent, non ideo se a præcepto illo exemptos esse, ut Paschalam in propria Parochiali Ecclesia Communionem recipere deberent. Illustria Congregationis Concilii Decreta sunt quibusdam in Caussis, Senonensi videlicet, Burdegalensi, & Mechliniensi, quæ a Nobis in nostro *de Synodo Diœcesana* Tractatu *lib.* 7. *cap* 42. *num.* 3. relata sunt.

§. 23. Extra Paschalem vero Communionem, cum in Sacro Trid. Concilio *sess.* 22. *cap.* 6. *de Sacrificio Missæ*, quæ subjicimus verba legantur: *Optaret quidem Sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis Fideles adstantes non solum spirituali affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad eos Sanctissimi hujus Sacrificii fructus uberior perveniret*, non defuit, qui ex iisdem verbis deduceret, quod certe & clare inde consequatur; ut in privatis Oratoriis, quando in ipsis celebrandi Missam facultas est, distribui Eucharistia possit iis, qui Missæ præsentes adsunt; neque ad hoc præstandum ullo particulari Indulto opus sit. Super hujusmodi quæstionis capite Nos *in Nostra Institut.* 34. §. 3. disseruimus, inter eas, quam tum, cum Bononiæ resideremus Ecclesiæ illius Archiepiscopatum gerentes, publicavimus, quas quidem Institutiones cum Italico Sermone edidissemus, postea Romæ Latine redditæ; atque impressæ sunt. Ibi autem expositam paulo ante opinionem retulimus; verum aliam esse subjunximus, quæ Episcopi licentiam requirit, ut qui domesticum Oratorium domi habet, dum Missæ in eodem interest, communicare possit. Hujusmodi opinio tam bono rerum ordini, tum Romanæ etiam consuetudini sive praxi, cohærens Nobis visa est; ac proinde ordinavimus, ne in privato Oratorio recipi Communio posset ab iis, qui in eodem Missæ intersunt, quam vel Sæcularis Sacerdos, vel Sacerdos Regularis celebraret, nisi vel Nostram, vel Generalis Vicarii nostri licentiam obtinuisset.

§. 24.

PONT. A. XI. §. 24. Neque etiam in præsens voluntas Nobis, aut ratio est, cur ad hoc systemate recedamus. Siquidem, cum Nos in magna illa controversia, super Communione illis distribuenda, qui Missæ præsentes cum sint, eamdem petunt, quæ aliquot ab hinc annis in Italia exorta fuit, postquam Tridentini Concilii verba retulissemus, atque eorum zelum commendassemus, qui inter Sanctæ Missæ celebrationem Communionem recipiunt; Ecclesiasticos quoque Pastores excitavissemus, ne Eucharistico Cibo illos fraudarent, qui ejusdem famelici forent; cum, inquam, animadvertissemus, ejusmodi, circumstantias dari posse, in quibus vel temporis, vel loci ratione, Episcoporum prudentia opportunum factu existimet Sacram Eucharistiam etiam illi, qui Missæ interfuit, minime distribui; eo magis quod, juxta præsentis temporis disciplinam, libera eidem facultas patet, ut eamdem alio loco, atque alio tempore recipere possit; ordinavimus, ut in hoc debita proprii Superioris præcepto obedientia præstari deberet; cui qui morem gerere recusasset, nimis manifestum indicium præbuisset, quam parum animo dispositus, ac paratus esset ad Altaris Sacramentum recipiendum; quemadmodum in Literis nostris, quarum initium est, *Certiores effecti*, & quæ in Bullario nostro *tom*. I. *num*. 64. leguntur videre est. ANNO 1751.

§. 25. Atque hæc sunt, Venerabiles Fratres, quæcumque in Encyclica hac Epistola nostra Vobis exponere opportunum existimavimus; a quo quidem satis intelligetis, quod, legendis & considerandis Apostolicis Literis concessionum Oratorii, Decessorum Nostrorum Decretis, harum Congregationum Resolutionibus, quæ a Nobis etiam in præsentia confirmata sunt, nullus amplius litibus, & controversiis locus reliquus sit. Verum quia Vos illud fortasse Nobis responsuros arbitramur, optime quidem hæc omnia habere, verum eo difficultatem redire, quod quæcumque decreta atque ordinata sunt, minime observantur; ne grave Vobis sit, hoc per Nos reponi, quod si inobservantia ex neglecta Brevium lectione, & consideratione, aut ex ignoratione Decretorum, & Pontificiarum Resolutionum, originem habet, Nos quidem in hoc numquam culpandi erimus; idque nunc maxime, postquam, ingravescente licet ætate nostra, & multis, ac difficillimis curis assidue Nos prementibus, in Encyclicam hanc Epistolam nostram, quidquid hac super re scire opus erat, inserere non detrectavimus.

§. 26. Quod si Vos etiam id præstare curabitis, ut in Diœcesanis Synodis vestris, in vestris item Edictis, quæ a Vobis pro bono Diœcesis vestræ regimine publicantur, Pontificiorum Decretorum, ac Resolutionum desuper indicatarum observantiam inculcetis; duplex inde bonum extabit, ut, & vivam in Vobismetipsis eorumdem memoriam teneatis, atque ab aliis, aut ignorantiam expellatis, aut eamdem, utpote crassam deinceps, atque supinam, inexcusabilem reddatis Hanc agendi rationem ac normam tenuerunt, atque in præsentiarum tenent nostri Italiæ Episcopi, qui aut Pontificiorum Decretorum, quæ super privatis Oratoriis condita sunt, Summam in Synodis suis inseruerunt, aut in Appendice ad ipsas Synodos eadem Decreta *per extensum* adjunxerunt, quemadmodum in Synodo *anno* 1724. a bon. mem. Cardinali de Via Arimini habita, in altera *anno* 1726. celebrata a bon. mem. Cardinali Pignatelli Archiepiscopo Neapolitano, atque etiam in ea, quæ *anno* 1736. habita fuit a Ven. Fratre nostro Annibale Cardinale Albano, Sabinensi tunc temporis Episcopo, atque in aliis multis, videre est.

§. 27. Non ex eorum numero Nos sumus, quibus persuasum sit, omnia in nostra tempora inconvenientia incidere, atque ea præsentibus diebus contingere scandala, quæ nunquam præteritis temporibus evenerint. Satis superque pro certo habemus, ea, quæ hodie fiunt, alio tempore accidisse. Ac ne a proposita re longius recedamus, illud dicemus, quod si hodie sacræ leges ad privata Oratoria pertinentes a Sacerdotibus violantur, propter præsidium,

quo

PONT. quo nituntur, Magnatum Seculi, apud quos Cappellani munere inserviunt; ANNO idem nono etiam Seculo eveniebat, cum S. Agobardus tunc temporis Archie-
A. XI. piscopus Lugdunensis, de eadem re queratur in suo Tractatu *de Privilegio & jure Sacerdotii cap.* 11. Non tamen idcirco vobis Sacerdotalis constantia, atque 1751
animus deponendus est. Pia ac religiosa Polonorum Natio est; &, si quando aliquis abusus in privatis ejusdem Oratoriis contingat, cum id Magnati, cujus in domo commissus, aut introductus est, notum fiat, rationes adducendo, & ostendendo, quod per abusus privilegium amittitur, sperare est, ipsum omne suum inobedienti Cappellano præsidium certo sublaturum. Et si quando infortunium accideret, ut hac ratione finis non obtineretur; præsto vobis semper spiritualia arma sunt, quibus contra Cappellanum uti potestis. Fortasse autem si hac ratione factum esset, quum primum de inconvenienti rescitum fuit, pace omnium dicemus, res non eo progressuras fuisse, in quo nunc statu sunt, sicut ex recursibus ad Nos delatis notum factum est, quorum causa ad Encyclicam hanc Epistolam nostram conscribendam animum adduximus.

§. 28. At enim inconvenientia a Privilegiatis, & Exemptis proficisci vos fortasse dicturos prævidemus, nimirum a Regularibus, de quibus in prædicto recursu ad hanc Sanctam Sedem facto plura insinuantur. Nos autem id vobis dicimus, nulla privilegia, nec exemtiones esse, quæ impedire possint, quominus abusus exterminentur.

§. 29. Habebant sine dubio Regulares privilegium Altaris viatici, & ut super eodem Altari Missam, ubicumque locorum forent, sine ulla Episcoporum licentia, celebrare possent, quemadmodum in Decretali Honorii III. *in Cap. In his, de privilegiis*, videre est; a quo deinde privilegio fiebat, ut Missam possent celebrare etiam in Domibus laicorum, sive super Altari viatico; sive super Altari fixo, etiamsi laicus privilegium Oratorii privati minime haberet; propter eam rationem, quod privilegium celebrantis suum vigorem haberet, licet celebrationis locus minime privilegiatus foret. Verum cum Sacrum Tridentinum Concilium in citata *sess.* 22. in Decreto jam citato *de observandis, & evitandis in celebratione Missæ*, Episcopis præcepisset, ne permittant, ut in privatorum Domibus Missæ celebrentur *a Sæcularibus, aut Regularibus quibuscumque*, eisdemque dedisset facultatem procedendi, tamquam Apostolicæ Sedis Delegatos, contra refractarios, *Ut Delegati Sedis Apostolicæ*; atque omnibus privilegiis, exemptionibus, & consuetudinibus contrariis, cujuscumque generis essent, derogasset: *Non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque*; hinc necessario sequitur, Sacrum Concilium Tridentinum tam præcedentibus Altaris viatici privilegiis derogasse, quam facultati Missam in privatorum Domibus, sine Episcopi licentia celebrandi; atque ulterius Episcopum, tamquam Sedi Apostolicæ Delegatum, contra inobedientes procedere posse, etiamsi exempti sint; nullum vero amplius esse privilegium, vel exemptionem quæ obstet, quæque impediat, quominus abusus tollantur.

§. 30. Nihil autem valent ea, quæ quibusdam promovetur, assertio videlicet, Concilium privilegio, de quo agitur, minime derogasse, eo quod illud *in corpore Juris* inclusum sit; etenim Sacrum Conc. Trid. iis etiam derogare privilegiis consuevit, quæ *in corpore Juris* inclusa sunt, nullam etiam de iis expressam mentionem faciendo, sed simpliciter aliquid contrarium ipsis determinando, generali adjecta a contraria privilegia derogatione; quemadmodum celebris Præsul Fagnanus *in cap. Nonnulli num.* 42. *& seq. sub tit. de Rescriptis* ample demonstrat.

§. 31. Quod si forte quis hoc unquam objiceret, concessum sæpe ab Apostolica Sede fuisse, atque etiam nunc, post Trid. Conc. Altaris viatici usum concedi; Fraternitatibus vestris notum esse debet, hujusmodi privilegium in iis locis concedi, ubi Ecclesiæ non sunt, aut si sunt, talis Hæreticorum potentia

PONT. A. XI. — ANNO 1751

tentia est, ut in easdem Catholici non sine gravi periculo ad audiendam Missam convenire possint. Uno verbo præcisæ necessitati providetur; quod quidem, ut optime perspicitis, ab eo, de quo agimus, casu, plane diversum est.

§. 32. Gregorii XIII. Decessoris nostri privilegium legite, quod anno 1580. Fratribus Ordinis Prædicatorum Provinciæ Polonicæ concessit, quod Bullarii Religiosæ illius Familiæ *tom. 7. pag. 192.* insertum est: *In quibusdam Civitatibus, Oppidis, & locis Provinciæ Poloniæ tanta hæreticorum potentia, & impietas existit, ut Catholicos impune opprimant, nec iisdem Catholicis Missas in Ecclesiis, quarum raritas in illis partibus existit, audire tuto liceat. Nos supplicationibus tuis in hac parte inclinati, tibi, ac pro tempore existente Ordinis Fratrum Prædicatorum Provinciæ Priori Provinciali, ut licentiam & facultatem dictis Professoribus Altaria portatilia habendi cum debitis reverentia, & honore, super quibus in Domibus Nobilium Civium, & Incolarum Civitatum, Oppidorum, & locorum dictæ Provinciæ, in quibus vel Ecclesiæ desunt, vel tanta est hæreticorum potentia, & impietas, ut impune opprimant, in locis ad hoc congruentibus, & honestis, per se ipsos Missas in præsentia Personarum Catholicarum celebrare possint, in casibus necessitatis tantum, ita quod eis ad culpam nequeat imputari, concedere valeatis, Apostolica Auctoritate tenore præsentium de speciali gratia indulgemus.*

§. 33. Legite item jam superius citatum Clementis XI. Decretum, quod, majoris etiam commoditatis vestræ gratia, hic annexum vobis transmittimus; etiamsi, tum cum illud conditum fuit, præter publicationem ejusdem Romæ factam, ad Ordinarios per loca, tam intra, quam extra Italiam, transmissum fuisse sciamus. Ab ipso autem, absque eo, quod nostris rationibus, & animadversionibus Nos idem roborandum suscipiamus, (quod quidem facere Nobis in proclivi esset, cum præstantiorum, inter Pontificii Juris peritos, Auctorum assertiones ubique in promptu sint,) manifeste cognoscere poteritis, subsistant nec ne amplius portatilis Altaris privilegia, quæ Regularibus concessa fuerunt, & num a Tridentino Concilio eisdem fuerit derogatum. Cognoscetis num permissum Regularibus sit, secundam in privato Oratorio cuipiam concesso Missam celebrare, cum prima jam celebrata est, nec pro secunda hujusmodi Missa peculiare Indultum adest. Cognoscetis, num in prædictis privatis Oratoriis licitum eisdem sit, vel ante Auroram, vel post Meridiem, Missam celebrare; num celebrare eamdem possint diebus iis, qui in Indulto excipiuntur. Cognoscetis demum, num, exemptione non obstante, contra delinquentes procedendi potestas Vobis sit. Licet autem nulla omnino hujusce rei necessitas sit, illud Nos in præsentia Decretum confirmamus, ac Fraternitatum vestrarum curæ committimus, ut pro exacta ejusdem observantia invigiletis: cum minime commendatione dignum sit ad Sedem Apostolicam recurrere, inconvenientia exponendo, nisi prius adhibita cum vigore ea remedia sint, quæ ab ipsa Apostolica Sede contra hujusmodi inconvenientia subministrata fuerunt.

§. 34. In eo, qui ad Nos factus est, recursus, alterius etiam inconvenientis mentio fit, quod scilicet, sine licentia vestra, Regulares exorcizent; de hoc tamen nihil dicitur, utrum per vos, aut in Synodis vestris, aut in vestris Edictis decretum fuerit, ne ullus Sacerdos, vel Sæcularis, vel Regularis, exorcizare audeat, sive in sua, sive in aliena Ecclesia, sive intra, sive extra Cœnobium, quin prius a Vobis approbatus sit, atque ita, quin ante licentiam a Vobis obtinuerit. Hoc illud est, quod præstari debet, quodque ab Episcopis præstari solet, quemadmodum apud Clericatum *de Sacramento Ordinis decis. 19. num. 42.*, ubi Episcopales Synodos affert, videre licet. Quod si nihilominus, postquam a Vobis, tam in hac materia, quam in alia Oratoriorum privatorum, quantum in vobis est, præstitum fuerit, vestra nihilominus præcepta violabuntur, ac pœnæ a vobis impositæ & inflictæ negligentur; nequa-

PONT. quaquam certe Nos Officio nostro deerimus, ut totam auctoritatem nostram ANNO in favore vestro interponamus; cum nihil antiquius Nobis sit, quam ut Episcoporum, qui Fratres nostri sunt, jura sarta tecta serventur. Interim tam 1751 Fraternitatibus vestris, quam Populis curæ vestræ commissis Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

A. XI.

Datum ex Arce Gandulphi die 2. Junii MDCCLI. Pontificatus Nostri Anno Undecimo.

DECRETUM

Felicis recordationis CLEMENTIS PP. XI.

Circa Celebrationem in Oratoriis privatis emanatum 15. Decembris 1703.

Nonnulli Episcopi & complures Regulares, sub prætextu privilegiorum, ea sibi licere putant, quæ prohibita sunt, siquidem Episcopi etiam in aliena Diœcesi, extra domum propriæ habitationis, in privatis laicorum domibus erigi faciunt Altare, ibique per unum, aut plures e suis Cappellanis vivificam Christi Hostiam immolari; Regulares vero in quibusdam Magnatum, seu aliarum Nobilium personarum privatis Oratoriis, quæ certis quandoque ex causis a Sede Apostolica concedi solent, celebrare audent, vel plures Missas, quam in iis sit indultum, vel absque præsentia personarum, quarum contemplatione gratiose concessio emanavit, vel extra debitas horas, & post meridiem, vel illis etiam diebus, quibus per Constitutiones Diœcesanas, aut etiam Decreta Sacræ Congregationis Concilii, celebrari prohibetur, aut quæ in ipsis Indultis Apostolicis excipiuntur, quo minus in illis celebrari possit; aut etiam Altari portatili uti non verentur; in Sacrarum Sanctionum contemptum, ac sancti Sacrificii irreverentiam Quamobrem, ad abusus hujusmodi eliminandos, & ad instaurandam venerationem tremendo Mysterio debitam, Sanctissimus Dominus Noster ex unanimi Voto S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, inhærendo Declatationibus alias hac de re editis, expresse declarat: Episcopis & his majoribus Prælatis, etiam Cardinalatus Dignitate fulgentibus, neque sub pretextu privilegii clausi in corpore Juris, neque alio quoquo titulo, nullo modo licere, extra domum propriæ habitationis, in domibus laicis, etiam in propria Diœcesi, quod fortius intelligitur in aliena, etiam si Diœcesani consensus adhiberetur, erigere Altare, ibique Sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrare, sive celebrari facere. Ac pari modo in Oratoriis privatis, quæ per Sanctam Sedem concessa fuerint, non licere Regularibus cujusvis Ordinis, aut Instituti, seu Congregationis, etiam Societatis Jesu, aut etiam cujuscumque Ordinis Militaris, etiam S. Joannis Hierosolymitani, aut aliis quibuscumque Sacerdotibus, etiam si essent Episcopi, in iis celebrare in diebus Paschatis, Pentecostes, Nativitatis Christi Domini, aliisque anni Festis solemnioribus, ac Diebus in Indulto exceptis. In reliquis vero diebus, prædictis Regularibus, & Sacerdotibus quibuscumque, etiam Episcopis, in præfatis Oratoriis celebrare non licere, ubi jam unica Missa, quæ Indulto conceditur, fuerit celebrata; super quo celebraturus teneatur diligenter inquirere, & de eo se optime informare; atque illa etiam in casibus præmissis celebrari nequeat post meridiem; demandando ulterius, & declarando in omnibus casibus, personas quascumque dictas Missas audientes nullatenus præcepto Ecclesiæ satisfacere. Quo vero ad Altare portatile, iterum inhærendo Declarationibus supradictis, censuit, licentias, seu privilegia concessa nonnullis Regularibus in Cap. In his, de Privil. ac per aliquos summos Pontifices aliis regularibus communicata, utendi dicto Altari portatili, in eoque celebrandi absque Ordinariorum licentia, in locis, in quibus degunt, omnino revocata esse, per idem Concilium Tridentinum, atque idcirco eosdem Regulares prohibendos, ne illis utantur, ac mandandum, prout præsentis tenore mandat

Episco-

PONT. A. XI. — ANNO 1751.

Episcopis; aliisque Ordinariis locorum, ut contra quoscumque contravenientes; quamvis Regulares, procedant, etiam tamquam Sedis Apostolicæ Delegati, ad pœnas præscriptas per idem Sacrum Concilium in dicto Decreto sess. 22. cap. unico; usque ad censuras latæ sententiæ; tributa etiam iisdem facultate per hoc Decretum; ita procedendi; perinde ac si per Sanctam Sedem specialiter concessa fuisset: & ita Sanctitas Sua declarat, & servari mandat &c.

PONT. A. XI. — ANNO 1751.

NUM. LXXXII.

De his, quæ vetita sunt Hebræis habitantibus in iisdem Civitatibus, & Locis, in quibus habitant Christiani.

Epistola Encyclica ad Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos Regni Poloniæ.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

A Quo primum supremæ Dei bonitati complacitum est, ut Sanctæ Catholicæ Religionis nostræ primordia in Poloniæ Regno constituerentur, quod circa decimi sæculi finem sub Prædecessore nostro Leone VIII. Ducis Miecesl**i**, & Conjugis Dambrovvkæ Christianæ opera contigisse, apud Dlugoss Annalium vestrorum Scriptorem *lib.* 2. *pag.* 94. Literis consignatum est; ab eo usque tempore pia semper ac devota Polonorum Natio adeo constans in suscepto Sanctæ Religionis proposito perstitit, adeo ab omni Sectarum genere abhorruit, ut, licet illæ nihil intentatum reliquerint, ut in Regnum istud introductæ suam ibidem sedem statuerent, atque in eodem suorum errorum, hæresum, vel pravarum opinionum semina dispergerent, eo fortius Polonorum constantia se se illarum conatibus opposuerit, & luculentiora fidelitatis suæ præbuerit testimonia.

Sane, quod ad propositum hoc nostrum aptissimum, & per se multo maximum habendum est, non modo gloriosa illa Martyrum, Confessorum, Virginum, Virorum Sanctitatis fama insignium, quibus in Poloniæ Regno nasci, enutriri, & mori contigit, memoria est, quæ in sacris Ecclesiæ fastis recensentur; sed & complurium ibidem Conciliorum, ac Synodorum celebratio, quæ feliciter ad exitum perducta sunt, & quibus magna cum gloria de Lutheranis victoria reportata est, qui omnes rationes, ac vias experti sunt, ut sibi aditum, receptumque in idem Regnum paterent. Jam vero tum magnum Petrocoviense Concilium, quod sub magno Prædecessore, & Concive nostro Gregorio XIII. Præsule Lipomano Episcopo Veronensi, & Nuntio Apostolico eidem præsidente, celebratum fuit, in quo tanta cum Dei gloria libertas conscientiæ, quæ in Regnum illud aditum, ac domicilium quærebat, proscripta fuit; tum demum amplum illud Synodalium Constitutionum Provinciæ Gnesnensis volumen, in quo ea omnia literis consignata sunt, quæ a Polonis Episcopis utiliter, & sapienter acta, ac provisa fuerunt, ut in Populis regimini eorum commissis Christiana Religio adversus Judaicam perfidiam illibata servaretur, licet temporum conditio ferat, ut iisdem Urbibus, atque Oppidis, tum Christiani, tum etiam Judæi contineantur, quæ quidem luculentissime comprobant, quantam, quod ante dictum est, Polonorum Natio ex eo sibi laudem comparaverit, quod Sanctam Religionem a Majoribus suis ante tot sæcula susceptam sartam semper studuerit, tectamque servare.

Cum multa eorum capita sint, de quibus dudum mentionem fecimus, de nullo,

PONT. nullo, præterquam de novissimo, merito est, quod conqueri debeamus: adeo ANNO ut vel cum fletu illud exclamare cogamur: *Mutatus est color optimus*. Sane tum
A. XI. ex iis, quæ per graves, ac fide dignas Personas, Polonicarum rerum peritas 1751 Nobis fuerunt exposita, tum ex querelis eorum, qui in Regno sunt, quique zelo ducti, ad Nos, atque ad hanc Sanctam Sedem recursum habuerunt, notum Nobis factum est, adeo isthic Judæorum numerum multiplicatum esse, ut aliquot Loca, Civitates, atque Oppida, quæ, ut ex ruinis constat, muro ante probe circummunita erant, quæque, ex antiquis Tabulis, sive Regestis, magno Incolarum Christianorum numero frequentata fuisse apparet, diruta modo, situ, & squallore fœda, ac magno Judæorum quidem numero referta, Christianorum autem quasi plane destituta reperiantur. Præterea esse aliquot in eodem Regno Parœcias, quarum Populus cum non leviter diminutus sit, ac proinde redditus earum minor effectus, prope jam in eo sint, ut ab eorum Parochis deserantur. Ad hæc omnem utiliorum mercium negotiationem, qualis liquorum, atque etiam vini est, ab eisdem Judæis teneri, ipsos ad exercendam publicorum redituum procurationem admitti, conductas insuper ab eisdem Cauponas, Prædia, Pagos, Possessiones haberi, per quæ in miseros Christianos homines, qui in rustica arte censentur, herilem potestatem nacti, non modo eos immitti, & inhumano imperio ad labores, atque opera duriter exercent, atque ad immanium onerum vecturas compellunt; sed pœnas etiam imponunt, quibus ad verbera quoque, & plagas in corpore ferendas coguntur. Quo fit, ut illi infelices ab auctoritate hominis Judæi, tamquam Subditi de nutu, & potestate Domini, dependeant. Qui licet in hisce pœnis infligendis Christiani Administri opera uti teneantur, penes quem facultas eosdem puniendi sit; cum tamen hic Viri Judæi, qui Dominus est, mandata exequi necesse habeat, eidem ne ab officio removeatur, tyrannica illius imperia implenda sunt.

Præter publicas autem procurationes, quæ, ut modo diximus, a Judæis habentur; Cauponarum, Pagorum, Prædiorum conductiones, à quarum rerum exercitio tot ac tanta in Christianos homines præjudicia dimanant; alia insuper accedunt absurda, quæ si rite expendantur, iis, quæ exposita fuere, majus damnum, ac perniciem afferre possunt. Quod enim gravissimum censendum est, ipsi Judæi in Magnatum domos ad domesticæ, sive œconomicæ rei gerendæ munus, quod Magisterii Domus nomine venit, admissi in unius domus tamquam contubernio cum Christianis versantes, imperii specimen super eosdem assidue proferunt, atque ostentant. Jam vero in Urbibus, & Locis, non modo Judæos Christianis passim permixtos cernere est, sed illud absurdi adjungitur, quod iidem Christianos utriusque sexus etiam pro famulis servitio suo addictos domi retinere minime vereantur. Porro autem ipsi Judæi cum exercendis mercaturis potissimum occupentur, postquam ea via grandem pecuniæ summam confecerunt, nimio usurarum excessu Christianorum census, ac patrimonia penitus exhauriunt: ac licet ipsi etiam a Christianis hominibus cum gravi, & immodico fœnore pecunias cum suarum Synagogarum fidejussione mutuentur, facile, cuique attendenti, patet, id ea causa ab eisdem fieri, ut copia nummorum a Christianis habita eaque in mercaturis faciendis occupata, non solum ex ea tantum lucri faciant, quantum pacto fœnori solvendo satis sit, simulque proprias ea ratione facultates amplificent; sed ut eodem tempore, quot sui creditores sunt, tot suarum Synagogarum, ac sui ipsius Patronos habeant.

Celebris ille Monachus Radulphus, immodico olim ductus zelo, adeo contra Judæos exarsit, ut sæculo duodecimo, quo vixit, Galliam, Germaniamque percurrerit, & contra eosdem Judæos, utpote Sanctæ Religionis nostræ hostes, concionando, Christianos inflammaverit, ut ipsos ad internecionem delerent; quæ causa fuit, ut tam magnus Judæorum numerus interficeretur. Quidnam vero eum, si hodie in vivis ageret, facturum, aut dicturum putandum

eli,

PONT. est, si quæ in præsentia in Polonia contingunt, fieri videret? Nimio huic, & ANNO
furenti Radulphi zelo magnus ille S. Bernardus se se opposuit, atque in Epi-
A. XI. stola sua 363. quam ad Clerum, & Populum Galliæ Orientalis dedit, ita scri- 1751
ptum reliquit: *Non sunt persequendi Judæi, non sunt trucidandi, sed nec effugandi quidem. Interrogate eas Divinas paginas. Novi quid in Psalmo legitur prophetarum de Judæis: Deus ostendit mihi, inquit Ecclesia; super inimicos meos, ne occidas eos; ne quando obliviscantur Populi mei. Vivi quidem apices nobis sunt repræsentantes Dominicam Passionem. Propter hoc dispersi sunt in omnes Regiones, ut dum justas tanti facinoris pœnas luunt, testes sint nostræ Redemptionis.* In Epistola autem 365. ad Henricum Archiepiscopum Moguntinum ita ab eodem scriptum est: *Nonne copiosius triumphat Ecclesia de Judæis per singulos dies, vel convincens, vel convertens eos, quam si semel & simul consumeret eos in ore gladii? Numquid incassum constituta est illa universalis Oratio Ecclesiæ, quæ offertur pro perfidis Judæis a Solis ortu usque ad occasum, ut Deus, & Dominus auferat velamen de cordibus eorum, ut ad lumen veritatis a suis tenebris eruantur? Nisi enim eos, qui increduli sunt, credituros speraret superfluum, & vanum videretur orare pro eis.*

Contra Radulphum item Petrus Cluniacensis Abbas ad Ludovicum Francorum Regem dum scripsit, eumdem quidem hortatus est, ne Judæorum excidium fieri permitteret; verum eodem tempore ipsum excitavit, ut pro excessibus eorum in illos animadverteret, eosque bonis iis expoliaret, quæ vel a Christianis abstulissent, vel per usuras accumulassent, atque eorum prætium in Sanctæ Religionis usum, utilitatemque converteret, quemadmodum in Annalibus Venerabilis Cardinalis Baronii ad annum Christi 1146. videre est. Nos quidem in hac re non minus, quam in omnibus aliis, eamdem agendi normam suscipimus, quam Venerabiles Decessores nostri Romani Pontifices tenuerunt. Alexander III., gravibus propositis pœnis, Christianis interdixit, ne continuum apud Judæos servitium, aut famulatum susciperent: *Ne Judæorum servitio se assidue pro aliqua mercede exponant*; cujus rei ratio hisce, quæ sequuntur, ab eodem exponitur: *Quia, Judæorum mores, & nostri in nullo concordant, & ipsi (scilicet Judæi) de facili ob continuam conversationem, & assiduam familiaritatem, ad suam superstitionem, & perfidiam simplicium animos inclinarent*; quemadmodum in Decretali: *Ad hæc, de Judæis*, legitur. Innocentius III. postquam narravit, quod a Christianis intra Urbes eorum Judæi reciperentur, hujusmodi receptionis methodum, & conditionem, talem esse debere admonet, ne ipsi maleficium pro beneficio rependant: *Qui tamquam misericorditer in nostram familiaritatem admissi, nobis illatam retributionem impendunt, quam juxta vulgare proverbium, mus in pera, serpens in gremio & ignis in sinu suis consueverunt hospitibus exhibere*: Idemque Pontifex asserens conveniens esse: Judæos Christianis, non autem hos illis inservire, addit: *Ne filii Liberæ filiæ famulentur Ancillæ, sed tamquam servi a Domino reprobati, in cujus mortem nequiter conjurarunt, se saltem per effectum operis recognoscant servos illorum, quos Christi mors liberos, & illos servos effecit*; quæ verba in Decretali sua, *Etsi Judæos* reperiuntur. In alia item: *Cum sit nimis*, sub eodem titulo *de Judæis, & Saracenis, ne Judæi in publicis officiis adhibeantur*, interdicit: *Prohibentes, ne Judæi in publicis officiis præferantur, cum sub tali prætextu Christianis plurimum sint infensi*. Innocentius etiam IV. dum ad Sanctum Ludovicum Francorum Regem scriberet, cui Judæos e Regni sui finibus expellere in animo erat, consilium hujusmodi approbat, quoniam ipsi minime illa observarent, quæ respectu ipsorum a Sede Apostolica præscripta essent: *Nos ad animarum salutem totis affectibus adspirantes, expellendi prædictos Judæos vel per se vel per alios, præsertim cum statuta contra eos a Sede prædicta edita, sicut accepimus, non observent plena Tibi, auctoritate præsentium, concedimus facultatem*, quemadmodum apud Raynaldum, *ad annum Christi 1253. n. 34.* videre est.

PONT. A. XI. Si autem quæratur, quænam res illæ sint, quæ Judæis intra easdem Urbes, in quibus Christiani habitant, degentibus, ab Apostolica Sede interdicuntur; ea ipsa omnia omnino esse dicemus, quæ hodie in Poloniæ Regno agendi facultas eisdem permittitur, & quæ superius a Nobis exposita sunt. Ad hujusce rei veritatem manifesto deprehendendam non multa quidem librorum lectione opus fuerit. Titulum Decretalium *de Judæis*, & *Saracenis*, percurrere satis est; Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, Nicolai IV. Pauli IV., S. Pii V., Gregorii XIII., & Clementis VIII. Constitutiones in promptu sunt, atque in Bullario Romano habentur. Vos autem Venerabiles Fratres, ut eadem illa clarissime perspiciatis, ne ipsam quidem lectionis curam suscipere opus habetis. Omnia in Decessorum vestrorum Synodis statuta, atque præscripta vobis occurrunt; cum ipsi quidem minime prætermiserint in suis Constitutionibus ea omnia inserere, quæ, quod ad præsentem materiam attinet, a Romani Pontificibus sancita, atque ordinata sunt. ANNO 1751.

Summa autem difficultatis in eo sita est, quod Synodalium Sanctionum vel memoria excidit, vel executio negligitur. Vobis itaque, Ven. Fratres, onus incumbat, ut easdem renovetis. Vestri hoc officii ratio hoc exposcit, ut earumdem executioni sedulo insistatis. In hoc autem ab Ecclesiasticis hominibus, sicut par, & æquum est, initium facite, quos in recta agendi ratione viam alias commonstrare, & exemplo cæteris prælucere opus est. In Dei enim miseratione Nos sperare juvat, bonum Ecclesiasticorum hominum exemplum aberrantes Laicos in rectam semitam reducturum. Quæ quidem a vobis eo facilius, ac fidentius præcipi, & mandari poterunt, quod, (prout certis atque idoneis Auctoribus allatum est) vestra neque bona, neque jura per vos Judæis locari, nullum cum eisdem mutuas pecunias dandi, atque accipiendi negotium intercedere, unoque verbo ab omni cum eisdem commercio liberos omnino Vos, atque immunes esse Nobis innotuit.

Ratio, ac methodus a sacris Canonibus ad debitam a contumacibus obedientiam exigendam præscripta, ea est, ut in maximi momenti causis, cujusmodi præsentes sunt, Censuræ adhibeantur, & ut inter casus reservatos alii etiam adjungendi sunt, a quibus discrimen Religioni, atque exitium imminere provideatur. Probe notum vobis est Sacrum Trid. Concil. jurisdictionis vestræ firmitati consuluisse, tum cum vobismetipsis jus reservandi casus asseruit; neque eos ad publica tantum crimina restrinxit, verum etiam *ad atrociora*, *& graviora*, dummodo mere interna non sint, extendit, atque ampliavit. Compluries autem ab hujusce Almæ Urbis nostræ Congregationibus in variis Decretis, & Encyclicis Epistolis decisum ac pronuntiatum fuit, atrociores inter, atque graviores casus, eos recenseri debere, ad quos procliviores homines sunt, & qui conjunctam Ecclesiasticæ Disciplinæ, sive salutis animarum, quæ Episcopali curæ commissæ sunt, perniciem habent, quemadmodum a Nobis in nostro Tractatu *de Synodo Diœcesana lib. 5. cap. 5. per totum*, fuse ostensum est.

Ad hanc autem rem nihil per vos auxilii a Nobis desiderari patiemur, ac pro expediendis difficultatibus, in quas procul dubio incideretis, si vobis contra eos Ecclesiasticos procedendum esset, qui a jurisdictione vestra exempti sunt, Nos Ven. Fratri Archiepiscopo Nicæno nostro isthic Nuntio opportuna pro eodem negotio mandata præscribimus, ut ab eodem, juxta facultates sibi traditas necessaria præstentur. Illud simul pro certo vobis pollicemur, Nostrum cum opportunitas feret, enixe atque omni efficacia de hac re cum illis etiam agere non prætermissuros, opportuna quorum auctoritate, ac potentia adjuncta, effici potest, ut a Nobili Poloniæ Regno hujusmodi labes, atque ignominia auferatur. Vos autem Venerabiles Fratres, a Deo primum, qui bonorum omnium auctor est, ferventiori cordis affectu opem exposcite. Ab eodem Nobis etiam, atque huic Apostolicæ Sedis auxilium precibus vestris implorate; & dum omnes vos charitatis plenitudine complectimur, Fraternitatibus.

Pont. bus vestris, & Gregibus curæ vestræ commissis Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Anno

A. XI. Datum ex Arce Gandulphi die 24. Junii 1751. Pontificatus nostri Anno Undecimo. 1751

Pont. NUM. LXXXIII. Anno

A. XI. NONNULLÆ SOCIETATES, 1751

Seu Conventicula de Liberi Muratori, seu des Francs Maçons, vel aliter nuncupata, iterum damnantur, & prohibentur: cum invocatione brachii, & auxilii Sæcularium Principum, & Potestatum.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

PRovidas Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum Leges, atque Sanctiones, non solum eas, quarum vigorem vel temporum lapsu, vel hominum neglectu labefactari, aut extingui posse veremur, sed eas etiam, quæ recentem vim, plenumque obtinent robur justis gravibusque id exigentibus causis, novo Auctoritatis Nostræ munimine roborandas confirmandasque censemus.

§. 1. Sane fel. record. Prædecessor Noster Clemens Papa XII. per suas Apostolicas Literas Anno Incarn. Dom. MDCCXXXVIII. IV. Kal. Maii Pontificatus sui Anno VIII. datas, & universis Christifidelibus inscriptas, quarum initium est, *Imminenti*: nonnullas Societates, Cœtus, Conventus, Collectiones, Conventicula, seu Aggregationes, vulgo *de Liberi Muratori*, *des Francs Maçons*, vel aliter nuncupatas, in quibusdam regionibus, tunc late diffusas, atque in dies invalescentes, perpetuo damnavit, atque prohibuit; præcipiens omnibus, & singulis Christifidelibus, sub pœna Excommunicationis ipso facto absque ulla declaratione incurrenda, a qua nemo per alium, quam per Romanum Pontificem pro tempore existentem, excepto mortis articulo, absolvi posset, ne quis auderet vel præsumeret hujusmodi Societates inire, vel propagare, aut confovere, receptare, occultare, iisque adscribi, aggregari aut interesse; & alias prout in eisdem Literis latius & uberius continetur, quarum tenor talis est; videlicet:

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Universis Christifidelibus, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

§. 1. IN Eminenti Apostolatus Specula, meritis licet imparibus Divina disponente Clementia constituti, juxta creditum Nobis Pastoralis providentiæ debitum, jugi (quantum ex alto conceditur) sollicitudinis studio iis intendimus, per quæ erroribus, vitiisque aditu intercluso, Orthodoxæ Religionis potissimum servetur integritas, atque ab Universo Catholico Orbe difficillimis hisce temporibus perturbationum pericula propellantur.

Sane vel ipso rumore publico nunciante, Nobis innotuit, longe lateque progredi,

atque

PONT. ANNO

A. XI. 1751

atque in dies invalescere nonnullas Societates, Cœtus, Conventus, Collectiones, Aggregationes, seu Conventicula, vulgo de' Liberi Muratori, seu Francs Maçons, aut aliqua quavis nomenclatura pro idiomatum varietate nuncupata, in quibus cujuscumque Religionis, & Sectæ Homines affectata quadam contenti honestatis naturalis specie, arcto æque, ac impervio fœdere, secundum Leges, & Statuta sibi condita, invicem consociantur; quæque simul etiam operantur, cum districto jurejurando ad Sacra Biblia interposito, tam gravium pœnarum exageratione inviolabili silentio obtegere adstringuntur.

Verum, cum ea sit sceleris natura, ut se ipsum prodat, & clamorem edat sui indicem; hinc Societates, seu Conventicula prædicta vehementem adeo Fidelium mentibus suspicionem ingesserunt, ut iisdem Aggregationibus nomen dare, apud prudentes & probos idem omnino sit, ac pravitatis & perversionis notam incurrere; nisi enim male agerent, tanto nequaquam odio lucem haberent. Qui quidem rumor eo usque percrebuit, ut in plurimis Religionis memoratæ Societates per Sæculi Potestates tamquam Regnorum securitati adversantes, proscriptæ ac provide eliminatæ jampridem extiterint.

Nos itaque animo volventes gravissima damna, quæ ut plurimum ex hujusmodi Societatibus, seu Conventiculis, nedum temporalis Reipublicæ tranquillitati, verum etiam Spirituali Animarum saluti inferuntur, atque idcirco tum Civilibus, tum Canonicis minime cohærere sanctionibus; cum Divino eloquio doceamur, diu, noctuque, more Servi fidelis & prudentis Dominicæ Familiæ præpositi, vigilandum esse ne hujusmodi Hominum genus veluti fures domum perfodiant, atque instar vulpium vineam demoliri nitantur, ne videlicet simplicium corda pervertant, atque innixos sagittent in occultis; ad latissimam, quæ iniquitatibus impune patrandis inde aperiri posset, viam obstruendam, aliisque de justis, ac rationabilibus Causis Nobis notis, easdem Societates, Cœtus, Conventus, Collectiones, Aggregationes, seu Conventicula: De' Liberi Muratori, seu Franc Maçons, aut alio quocumque nomine appellata, de nonnullorum Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Card. consilio, ac etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, damnanda, & prohibenda esse statuimus, & decrevimus, prout præsenti Nostra perpetuo valitura Constitutione damnamus, & prohibemus.

Quocirca omnibus, & singulis Christifidelibus cujuscumque status, gradus, conditionis, Ordinis, Dignitatis, & Præeminentiæ, sive Laicis, sive Clericis, tam Sæcularibus, quam Regularibus, etiam specifica, & individua mentione, & expressione dignis districte, & in virtute Sanctæ Obedientiæ præcipimus, ne quis sub quovis prætextu, aut quæsito colore audeat, vel præsumat prædictas Societates De' Liberi Muratori, seu Francs Maçons, aut alias nuncupatas, inire, vel propagare, confovere, ac in suis ædibus seu domibus, vel alibi receptare, atque occultare, iis adscribi, aggregari, aut interesse, vel potestatem, seu commoditatem facere, ut alicubi convocentur; iisdem aliquid ministrare, sive alias consilium, auxilium, vel favorem palam, aut in occulto, directe, vel indirecte, per se, vel per alios quoquo modo præstare, necnon alios hortari, inducere, provocare, aut suadere, ut hujusmodi Societatibus adscribantur, annumerentur, seu intersint, vel ipsas quomodolibet juvent, ac foveant, sed omnino ab iisdem Societatibus, Cœtibus, Conventibus, Collectionibus, Aggregationibus, seu Conventiculis prorsus abstinere se debeant sub pœna Excommunicationis per omnes, ut supra, contrafacientes ipso facto absque ulla declaratione incurrenda, a qua nemo, per quemquam, nisi per Nos, seu Romanum Pontificem pro tempore existentem, præterquam in articulo mortis constitutus, absolutionis beneficium valeat obtinere.

Volumus insuper, & mandamus, ut tam Episcopi, & Prælati, Superiores, aliique Locorum Ordinarii, quam Hæreticæ pravitatis ubique locorum deputati, Inquisitores, adversus transgressores, cujuscumque sint status, gradus, conditionis, ordinis, dignitatis, vel præeminentiæ, procedant, & inquirant, eosque tam-

quam

PONT. *quam de haeresi vehementer suspectos condignis poenis puniant, atque coerceant; iis enim, & eorum cuilibet, contra eosdem transgressores procedendi, & inquirendi, ac condignis poenis coercendi, & puniendi, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachii saecularis auxilio, liberam facultatem tribuimus, & impertimur.* ANNO

A. XI. 1732

Volumus autem, quod earumdem praesentium transumptis etiam impressis manus alicujus Notarii publici subscriptis & sigilo Personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem fides prorsus adhibeatur, quae ipsis originalibus Literis adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Nulli ergo hominum liceat, hanc paginam Nostrae Declarationis, damnationis, mandati, probibitionis, & interdictionis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, ac Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae MDCCXXXVIII. quarto Kalendas Maii, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

§. 3. Cum autem, sicut accepimus, aliqui fuerint, qui asserere, ac vulgo jactare non dubitaverint, dictam Excommunicationis poenam a Praedecessore Nostro, ut praefertur, impositam non amplius afficere, propterea quod ipsa praeinserta Constitutio a Nobis confirmata non fuerit; quasi vero pro Apostolicarum Constitutionum à Praedecessore editarum subsistentia, Pontificis successoris expressa confirmatio requiratur.

§. 4. Cumque etiam a nonnullis piis ac Deum timentibus Viris Nobis insinuatum fuerit, ad omnia calumniantium subterfugia tollenda, declarandamque animi Nostri tum ejusdem Praedecessoris mentem ac voluntatem, magnopere expediens fore, ut ejusdem Praedecessoris Confirmationi novum Confirmationis Nostrae suffragium adjungeremus.

§. 5. Nos, licet hucusque, dum pluribus Christifidelibus de violatis ejusdem Constitutionis legibus vere poenitentibus, atque dolentibus, seque à damnatis hujusmodi Societatibus, seu Conventiculis omnino recessuros, & numquam imposterum ad illas & illa reddituros ex animo profitentibus, absolutionem ab incursa Excommunicatione, tum antea saepe, tum maxime elapso jubilaei Anno benigne concessimus, seu dum facultatem Poenitentiariis a Nobis deputatis communicavimus, ut hujusmodi Poenitentibus, qui ab ipsos confugerent, eamdem absolutionem Nostro nomine & auctoritate impertiri valerent; dum etiam sollicito vigilantiae studio instare non praetermisimus, ut a competentibus Judicibus, & Tribunalibus, adversus ejusdem Constitutionis violatores pro delicti mensura procederetur, quod & ab eis reipsa saepe praestitum fuit; non quidem probabilia dumtaxat, sed evidentia, & indubitata argumenta dederimus, ex quibus animi nostri sensus, ac firma ac deliberata voluntas, quoad censurae per dictum Clementem Praedecessorem, ut praefertur impositae vigorem, & substantiam, satis aperte inferri debuerant: siquae autem contraria de Nobis opinio circumferretur, Nos eam securi contemnere possemus, causamque Nostram justo Dei omnipotentis judicio relinquere, ea verba usurpantes, quae olim inter sacras actiones recitatas fuisse constat: *Praesta, quaesumus, Domine, ut mentium reprobarum non curemus obloquium; sed eadem pravitate calcata exoramus, ut nec teneri Nos lacerationibus patiaris injustis, nec captiosis adulationibus implicari, sed potius amare quod praecipis*: ut habet antiquum Missale, quod S. Gelasio praedecessore Nostro tribuitur, & a Venerabili Servo Dei Josepho Maria Cardinali Thomasio editum fuit in Missa, quae inscribitur: *Contra obloquentes*.

§. 6. Ne tamen aliquid per Nos improvide praetermissum dici valeret, quo facile possemus mendacibus calumniis fomentum adimere, atque os obstruere audito prius nonnullorum Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, eamdem Praedecessoris Nostri Constitutionem praesentibus, ut

supra,

PONT. supra, de verbo ad verbum insertam, in forma specifica, quæ omnium amplissima, & efficacissima habetur, confirmare decrevimus; pro ut eam ex certa ANNO
A. XI. scientia, & Apostolicæ Auctoritatis Nostræ plenitudine, earumdem præsentium literarum tenore in omnibus, & per omnia; perinde ac si nostris motu proprio, auctoritate, ac nomine primum edita fuisset, confirmamus, roboramus, & innovamus, ac perpetuam vim, & efficaciam habere volumus, & decernimus. 1751

§. 7. Porro inter gravissimas præfatæ propositionis, & damnationis causas in præinserta Constitutione enunciatas, una est, quod in hujusmodi Societatibus, & Conventiculis, cujuscumque Religionis, ac Sectæ homines invicem consociantur; qua ex re satis patet, quam magna pernicies Catholicæ Religionis puritati inferri valeat. Altera est arctum, & impervium secreti fœdus, quo occultantur ea, quæ in hujusmodi Conventiculis fiunt; quibus proinde ea sententia meritò aptari potest, quam Cæcilius Natalis apud Minucium Felicem in causa nimium diversa protulit: *Honesta semper publico gaudent, scelera secreta sunt*. Tertia est jusjurandum, quo se hujusmodi secreto inviolabiliter servando adstringunt; quasi liceat alicui, cujuslibet promissionis, aut juramenti obtentu se tueri, quominus a legitima potestate interrogatus, omnia fateri teneatur, quæcumque exquiruntur ad dignoscendum, an aliquid in hujusmodi Conventibus fiat, quod sit contra Religionis, aut Reipublicæ Statum, & Leges. Quarta est, quod hujusmodi Societates non minus Civilibus, quam Canonicis Sanctionibus adversari dignoscuntur; quum scilicet jure Civili omnia Collegia, & Sodalitia præter publicam auctoritatem consociata prohibeantur; ut videre est in Pandectarum *Lib. XLVII. tit. 22. de Collegiis, & Corporibus illicitis*; & in celebri Epistola C. Plinii Cæcilii secundi 97. quæ est *XCVII. lib. X.* in qua ait, edicto suo, secundum Imperatoris mandata, vetitum fuisse, ne Hetæriæ essent, idest ne Societates, & Conventus sine Principis auctoritate iniri, & haberi possent. Quinta est, quod jam in pluribus Regionibus memoratæ Societates, & Aggregationes Sæcularium Principum Legibus proscriptæ, atque eliminatæ fuerant. Ultima demum, quod apud prudentes, & probos viros eædem Societates, & Aggregationes male audirent, eorumque judicio, quicumque eisdem nomina darent, pravitatis, & perversionis notam incurrerent.

§. 8. Denique idem Prædecessor in præinserta Constitutione Episcopos, & Superiores Prælatos, aliosque Locorum Ordinarios excitat, ut pro illius executione, si opus fuerit, brachii sæcularis auxilium invocare non prætermittant.

§. 9. Quæ omnia, & singula non solum a Nobis approbantur, & confirmantur, eisdem Ecclesiasticis Superioribus respective commendantur, & injunguntur; verum etiam Nos ipsi pro Apostolicæ sollicitudinis officio præsentibus Nostris Literis Catholicorum Principum, omniumque sæcularium Potestatum opem, auxiliumque ad præmissorum effectum invocamus, & enixo studio requirimus; quum ipsi Supremi Principes, & Potestates electi sint a Deo defensores Fidei, Ecclesiæque protectores; ideoque eorum munus sit idoneis quibusque rationibus efficere, ut Apostolicis Constitutionibus debitum obsequium, & omnimoda observantia præstetur; quod iis in memoriam revocarunt Tridentinæ Synodi Patres *Sess. XXV. cap. XX.*; multoque antea egregie declaraverat Imperator Carolus Magnus, suorum Capitularium *lib. 1. cap. 2.* Ubi, post demandatam omnibus sibi subditis, Ecclesiasticarum Sanctionum observantiam, hæc addidit; *Nam nullo pacto agnoscere possumus qualiter Nobis Fideles existere possunt, qui Deo infideles, & suis Sacerdotibus, inobedientes apparuerint*. Quapropter cunctis Ditionum suarum Præsidibus, & Ministris injungens, ut omnes & singulos ad debitam obedientiam Ecclesiæ Legibus exhibendam omnino compellerent; gravissimas quoque pœnas adversum eos indixit, qui hoc præstare negligerent, subdens inter alia: *Qui autem in his (quod absit) aut negligentes, eisque inobedientes fuerint inventi, sciant, se nec in nostro Imperio* hono-

PONT. *honores retinere, licet etiam Filii nostri fuerint, nec in Palatio locum, neque nobiscum, aut cum nostris Societatem, aut communitatem ullam habere, sed magis sub districtione & ariditate pœnas luent.* ANNO

A. XI. 1752

§. 10. Volumus autem, ut earumdem præsentium Transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides prorsus adhibeatur, quæ ipsis Originalibus Literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ Confirmationis, innovationis, approbationis, commissionis, invocationis, requisitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCLI. Quintodecimo Kalendas Junii, Pontificatus Nostri Anno undecimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 28. ejusdem Mensis, & Anni.

PONT. NUM. LXXXIV. ANNO

A. XII. 1752

DE BONIS ECCLESIARUM,

Quæ semel ad Infidelibus occupata, deinde in Christianorum potestatem devenerunt.

Epistola ad R. P. Nicolaum Lercari Sacr. Congregationi de Propaganda Fide Secretarium conscripta, occasione Postulatorum a R. P. Archiepiscopo Antibarensi eidem Congregationi propositorum.

BENEDICTUS PP. XIV.

Dilecte Fili, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

URbem Antibarum, italice *Antivari*, eo nomine appellatam, propterea quod in ora illius regionis, quæ nunc *Albania* dicitur, contra Barium Apuliæ Civitatem constituta sit, jamdudum, ut nosti, Othomanicæ Dominationis jugum premit; ab anno scilicet 1571. ut testatur Reipublicæ Venetæ Senator Jacobus Diedo in nitida, quam nuper edidit, Historia ejusdem Reipublicæ *tom. 2. lib. 7. pag. 261.* Neque Venetis datum est, illius possessionem recuperare, magno licet virtutis conatu, tum anno 1648., tum etiam anno 1717. in id incubuerint, ut idem Historicus prosequitur. De hac Urbe P. Daniel Farlatus *tom. 1. Illyrici Sacri, in Prolegomenis part. 2. cap. 5. §. 3. pag. 150.* ita scribit: *Antibarium Urbs priscis ignota, quod sæculis posterioribus condita fuit, e regione Barii civitatis Apuliæ, a qua nominata est, quasi contra Barium;* idemque Auctor subdit, Dioclea Urbe in ruinis jacente Archiepiscopalem illius

titulum translatum fuisse Antibarum; & nomina Episcoporum suffraganeorum, qui novo Archiepiscopo assignati fuerunt, descripta legi in Bulla Alexandri Papæ II.; ut autem Sedes Archiepiscopalis in præfata civitate collocaretur, occasionem dessumptam fuisse ex infortunio, quod accidit quatuor Episcopis, Antibarensi, Cattarensi, Olchiniensi, & Suacensi, qui dum Spalatrum petebant, ut Provinciali Concilio interessent, naufragio perierunt; ut videre est *in laudatis Prolegomenis part. 3. sect. 2. §. 5. pag. 308.*

Venerabilis Frater hodiernus Archiepiscopus Antibarensis, pastoralis zeli laude magnopere commendatus, quum Diœcesim suam visitasset, & acta visitationis ad Congregationem de Propaganda Fide misisset, super duobus sequentibus capitibus opportunum sibi lumen ab eadem præberi, & adjumenta præstari postulavit. In primo capite exponit, Turcas Albania potitos, magnam partem bonorum ad Ecclesias pertinentium occupasse, quorum nonnulla deinde Christifidelibus divendita, alia vero eisdem ad colendum tradita fuerunt. In secundo autem refert, nonnullos ex Christianis, domos habentes proximas Ecclesiis eversis, & prædia prædiis Ecclesiæ olim pertinentes usurpasse. Quærit propterea quomodo in his se gerere debeat; & an hujusmodi malis remedium nullum, & quodnam sit adhibendum; declarans se lumine sibi præstito usurum, ut opportunis documentis instruat Confessarios, qui ea vehementer exoptant; quum aliqui sint ex hujusmodi possessoribus, qui nihil pensi habeant, alii vero propriæ conscientiæ stimulos cohibere cupiant, atque a censuris absolvi, quas contra detinentes Ecclesiarum bona statutas, & latas esse non ignorant. Addit præterea Archiepiscopus, hoc idem, quod in præfata visitatione peragenda, in sua Diœcesi evenire comperit, in aliis quoque Albaniæ Diœcesibus contingere, ita ut manibus magno operi admotis, tumultus, & discordias suscitatum iri pertimescat.

Utroque capite hujusmodi in Congregatione de Propaganda Fide mature discusso, existimavit ipsa, debere Archiepiscopum, accitis ad se Missionariis, Parochis, & Confessariis, eisdem injungere, ut pœnitentibus demonstrent, non posse eos sine propriæ conscientiæ damno detinere bona, quæ olim ad Ecclesias pertinentia, deinde a Turcis occupata in eorum manus devenerunt, sive ea a Turcis ipsis emerint, sive tamquam derelicta sibi usurpaverint; ideoque necessarium omnino esse, ut aliquem legitimum titulum habeant, quo se in eorum bonorum possessione confovere possint; totamque difficultatem in novo hujusmodi legitimo titulo adinveniendo versari. Quamobrem ipsa Congregatio proposuit, ut possessores Archiepiscopum adire debeant, eique distinctam exhibere indicationem quantitatis bonorum, quæ ex antiquo Ecclesiarum censu ad eos ita pervenerunt. Ipsius autem Archiepiscopi æquitati & prudentiæ permittendum, ut & Ecclesiarum utilitati, quantum fas est, providere, & possessoribus novum legitimum titulum procurare studeat, eos admittendo ad novos contractus, puta, emphyteuticos, tenuissimis etiam canonibus impositis, juxta facultates, quæ a Nobis præfato Archiepiscopo concedi poterant. Conclusit denique, hac facilitate dumtaxat erga illos agendum, qui invitati ad præmissa præstanda accesserint, contumacibus in propria perditione derelictis. Quum vero hæc omnia a te, Dilecte Fili, juxta tui ministerii debitum, Nobis diligenter relata fuerunt, & pro opportuna facultatum concessione supplicatum; Nos vero ad rem accurate inspiciendam, & perpendendam, nonnihil temporis sumpserimus; nunc tandem decrevimus sententiam nostram hac super re, quæ magni momenti effectus parere potest, in scriptis redigere.

Sane a nemine in dubium revocatur, quid in bello justo capitur, quod ad hostem pertinebat, in victoris dominium transire; mobilia scilicet in illius potestatem, qui primus ea occupaverit, immobilia vero in dominium supremi Principis, qui bellum intulit, ut sibi pro ipsius belli expensis satisfaciat, aliquando

PONT. quando etiam, ut majores ad defensionem vires sumat, ac se a futuris eventibus tueatur. Sylvius *in 2. 2. qu. 40. art. 1. quæsit. 6.*, *& conclus.* 7. Covaruvias ANNO
A.XII. *in 2. part. Relect. Regul. Possessor malæ fidei §. 11. sub num.* 6. Similiter extra controversiam est, in bello injusto, totum id, quod capitur, restituendum; quum occupatio hujusmodi nihil aliud sit, quam formalis rapina. Ita docet S. Thom. 1752.
2. 2. qu. 66. art. 8. ad primum: en ejus verba: *Circa quædam distinguendum est: quia si illi qui deprædantur hostes, habeant bellum justum, ea, quæ per violentiam in bello acquirunt, eorum efficiuntur; & hoc non habet rationem rapinæ; unde nec ad restitutionem tenentur &c. si vero illi, qui prædam accipiunt, habeant bellum injustum, rapinam committunt, & ad restitutionem tenentur*. Illustria sunt exempla veterum Romanorum, qui quum injustitiam belli suscepti agnoverunt, quicquid abstulerant, prompte restituerunt, ac detrimenta, quæcumque victis, & debellatis populis præliando intulerant, summa fide repararunt. Hæc in Livii Historiis occurrunt; ac duo hujusmodi exempla a Valerio Maximo referuntur, alterum, quod pertinet ad Faliscos a Quinto Lutatio domitos, alterum ad Camarinos a Publio Claudio devictos, atque per varias Orbis plagas dispersos. *Cum Publius Claudius Camarinos ductu atque auspiciis suis captos animadvertebat; tam quia parum liquida fide id gestum ab Imperatore videbatur*; (Senatus) *maxima cura conquisitos redemit, iisque habitandi gratia locum in Aventino assignavit, & prædia restituit &c. justitiæque promotissimo tenore effecit, ut exitio suo lætari possent, quia sic renati erant*.

Hinc patet, quum bellum, quo Turcæ Antibarum occuparunt, omni procul dubio fuerit injustum, quicquid ea occasione ab ipsis captum & occupatum fuit, sive mobile, sive immobile fuerit, id eos injuste usurpasse, veramque in eo rapinam commisisse; quare omnia justitiæ ratio postularet, ut ab ipsis cuncta restituerentur Christifidelibus, quos fortunis suis injuste spoliarunt, vel, illis vita functis, eorum hæredibus & successoribus. Sed hoc non est præsentis quæstionis subjectum; & si esset, frustra de eo ageretur, quod in perditis, & desperatis rebus habendum est. Quæstionis cardo vertitur circa bona, quæ Turcæ Christianis vendiderunt, & nunc ab emptoribus detinentur; quæriturque utrum, qui ea emerint, quinque emptorum hæredes aut legitimis Successores sunt, tuta conscientia retinere illa possint, an vero eadem legitimis Dominis restituere teneantur; idque eo magis, quod agitur de bonis ad Ecclesias, & Monasteria pertinentibus quorum injusta detentio censurarum pœna mulctatur; quodque, quum Ecclesiastici, non secus ac Peregrini, in bellis, minime sint partes Reipublicæ nocentis, efflagitat ipsa ratio, ut nec illorum, nec istorum personæ lædantur, neque bonis suis exturbentur, ut legitur Decretali: *Innovamus, de Tregua, & Pace*; ubi, necessitatis publicæ causa, hoc ipsum privilegium ad mercatores etiam, & agricolas extenditur, ut optime ad citatum Textum perpendunt Repetentes. Quamquam autem id sæpe sæpius re ipsa non observetur: *Quos Canones rationabiles ac sanctos, quantum ad id, quod positivi juris pertinet, an abusus deleverit, nescio*: verba sunt Cardinalis Cajetani *in ejus Summa, verbo*: *Belli damna §. 4. de damnis*; illud tamen non obstat, quominus prædictorum Canonum ratio habenda sit, quoties de animarum directione in foro conscientiæ agatur.

De Peregrinis, Clericis, & Ecclesiis, ad sensum laudatæ Decretalis, loquitur Sylvius *loco citato conclus. 5. Spoliare peregrinos, & hospites, qui sunt in urbe hostili, non licet, nisi constet de eorum culpa; quia non sunt pars Reipublicæ adversæ: neque etiam licet spoliare Ecclesias, Monasteria, vel Ecclesiasticos, etiamsi ex causa rationabili data sit civitas prædæ militum, quam neque ipsi vere sint pars populi hostilis*.

De extensione autem hujusmodi juris ad mercatores, & agricolas, agit Laymann. *in Commentariis ad eamdem Decretalem*, ubi, postquam illud statuit, quod Clerici, & Peregrini, membra non sunt Republ. nocentis, ideoque in

PONT. bellis etiam, quæ jure inferuntur, nec in personis, nec in rebus damnum ANNO pati aliquod debent, hæc addit: *Quædam vero personæ non sunt pars Reipubli-* A.XII. *cæ nocentis, ut mercatores & agricolæ; & his parcendum est propter publicam* 1752 *necessitatem, ne commerciis, & agricultura impeditis, majus incommodum afferatur.*

Denique quod licet Canonicæ Leges in praxi negligantur, earum tamen ratio necessario habenda sit, ad animas, conscientiasque tuto dirigendas, recte, sapienterque suo more disserit Covarruvias in 2. p. Relec. Regul., Possessor malæ fidei §. II. sub num. 8. §. At hæ leges.

Quæstionis statu sic constituto, ideoque ad intimam illius discussionem descendentes necessarium ducimus in hac nostra Epistola inserere duo Decreta anni 1630. jam typis edita in Operibus Peyrini tom. 3. Privileg. in addit: cap. 4. num. 30. & 31. & Auctoribus cæteroquin, qui postea scripserunt, probe cognita, ut ex infra dicendis apparebit, licet fortasse accuratam totius rei notitiam non habuerint. Nam ea omnia tamquam decreta Congregationis supremæ Inquisitionis, & quidem a Pontifice Urbano VIII. approbata & confirmata ediderunt. Veruntamen constat, Dubia, super quibus Decreta emanarunt, a P. Francisco Longobardo Ordinis Minorum Tuneti Missionerio transmissa fuisse ad Congregationem de Propaganda Fide, quæ quum a suis Theologis diligenter ea examinari fecisset, consilium cæpit eadem ad Congregationem Sancti Officii remittere. Hæc autem insignium suorum Theologorum ope, quorum nomina in ipsius Tribunalis Actis recensentur, in novum illa deduxit examen. Quindecim porro fuerunt Dubia a P. Longobardo transmissa, atque ad ea omnia tum Theologi Congregationis de Propaganda Fide, cum Consultores supremæ Inquisitionis sua responsa ediderunt. Verum ex iisdem Dubiis aliqua relata fuerunt in Congregationibus habitis coram Pontifice Urbano VIII., ad quæ Pontificium adhuc extat responsum: Reliqua vero minime compertum est, an coram Pontifice proposita fuerint. Inter hæc autem quintum illud & sextum numerantur, quæ nimirum præsentem respiciunt controversiam: ita ut error facti sit, id quod Auctores asserunt, responsa scilicet ad quintum & sextum Dubium Oraculo Pontificio confirmata fuisse; quum nihil aliud revera sint, quam responsa Theologorum Congregationis de Propaganda Fide, & Consultorum S. Officii, quæ tamen suo robore non carent, quum a doctis Viris, & Sacræ Theologiæ, jurisque Canonici peritissimis emanaverint.

Proposuit igitur P. Franscicus Longobardus sequentem quæstionem ordine quintam: *Utrum Christiani liberi qui hic (idest Tuneti) negotiandi gratia commorantur, & alii captivi, ementes a Pyratis infidelibus bona a fidelibus rapta, & in hac Urbe venum exposita, vel dono ea recipientes, ut hic, ad proprios usus utantur, vel ad terras Christianorum lucri gratia transmittant, peccent mortaliter, & teneantur ad restitutionem.*

Responsio Theologorum de Propaganda Fide fuit sequens: *Patres deputati existimarunt, bona Christianorum a Pyratis rapta, posse Fideles absque noxa mortali, & onere restitutionis, emptione, venditione, aut alio quocumque legitimo titulo sibi accipere, ac in proprios usus convertere, non obstante, quod sint in bello injusto rapta.*

Sequitur sextus casus a P. Longobardo propositus: *Utrum antedicti, præsertim Mercatores liberi, non solum peccent ratione rei male acceptæ; sed injustæ acceptionis, tamquam rapientium receptatores, & consequenter teneantur in solidum ad restitutionem, non solum mercium emptarum, sed omnium præterea damnorum Christianis illatorum. Ratio dubii, est, quia, ut quidam asserunt, Pyratæ inter deprædandum, aliqua rapiunt spe vendendi dictis captivis vel liberis Christianis, quæ hac spe sublata, non raperent, ut Infidelibus non necessaria, neque utilia. Hoc autem non semper accidit in rebus magni pretii, & ipsi Mercatores liberi principaliter hic morantur, ut emant merces ibi, & præterea eorum incolatus multum*

vide-

PONT. *videtur conferre ad miserorum captivorum redemptiones secretius, facilius, & vilius faciendas; præter quotidianas eleemosinas, quibus non solum sublevant neces-* ANNO
A.XII. *sitates captivorum, sed etiam suppeditant ex magna parte Oratoriis, & Ministris Divini Cultus.* 1752

Theologi de Propaganda Fide ita responderunt: *A Patribus deputatis concordi voto decisum est, Fidelium neminem Tuneti commorantium teneri ad restitutionem bonorum raptorum per Pyratas Christianos, neque incurrere noxam peccati mortalis; etiamsi Pyratæ bona illa suscipiant spe lucri ex futura venditione eisdem Fidelibus facienda; aliàs non furaturi: licet peccare possint ex complacentia super furto rerum per Pyratas Christianos sublatarum.*

A Theologis de Propaganda Fide, ad Consultores Sancti Officii translatum fuit Dubiorum examen: & hi quidem sententiam illorum approbaverunt & confirmarunt: Nonnulli tamen addiderunt, ad hoc ut emptores Christiani ab omni peccati nota immunes essent; necessarium fore; ut animum paratum haberent ad restitutionem emptarum rerum, si unquam verus earum Dominus compareret, easque redimere vellet, soluto pretio, quod emptor Turcis in emptione numeravit. *Aliqui tamen qualificatores dixerunt, requiri animum restitutionis, accepto pretio, si dominus rerum occurrerit.* Neque hoc ad pacandas conscientias inopportunum, aut a ratione alienum est. Molina *in Opere de Justitia & Jure tom. 1. tract. 2. disp. 118. num. 15.* ita scribit: *Ad pacandas tamen conscientias illud est addendum, quando verisimile est, illas, idest merces, quas Christiani homines a Turcis aut Saracenis emerint, qui eas per vim occupaverant, deventuras numquam esse in potestatem suorum dominorum, ut ordinarie evenit, licitum esse eas emere vili etiam pretio, eo animo, ut si proprius Dominus comparuerit, illas accipiat pro eodem pretio; sin minus emptor illas sibi retineat. Quoniam verisimile est, eam esse præsumptam dominorum voluntatem; & quoniam quodammodo essent irrationabiliter inviti, nisi id ita vellent. Atque ita respondi aliquibus Christianis captivis, qui in Africa emerunt vili pretio a Mauris aliqua de spoliis Lusitanorum, quando Rex Sebastianus occubuit.* Atque hæc sententia communis dici potest; cui reliqui omnino suffragantur: Coninch. *disp. 31. de bello dub. 7. num. 126.* Reginald. *tom. 2. lib. 21. cap. 8. sect. 4. nu. 117.* Diana *lib. 2. tract. 1. disp. 10. nu. 429.* Tanner *tom. 3. disp. 2. qu. 6. nu. 76. & 77.* Fragos. *de regim. Christianæ Reip. tom. 3. part. 1. lib. 3. disp. 5. num. 16.* Castro Paulus *Oper. Moral. tom. 1. tract. 6. disp. 6. punct. 5. num. 27.* Bonacina *Opera Moral. tom. 2. de restitutione in genere disp. 2. qu. ult. punct. ult. §. 3. nu. 23.* Diana *in Edit. Coord. tom. 7. tract. 7. resol. 33. n. 8.* Eorum etiam aliqui, & præcipue Molina, & Castro Palaus, addunt, id locum habere in sacris rebus mobilibus, puta Calicibus, aliisque sacris suppellectilibus. De his enim fortius procedere censenda est superius indicata præsumptio; quod scilicet Christifidelibus, ad quos hujusmodi res ablatæ pertinent, molestum non sit, aut saltem esse non debeat, illas in dominio potius aliorum Christianorum, quam Turcarum, & Saracenorum existere.

Hugo Grotius *in suo Tractatu de Jure belli ac pacis lib. 2. cap. 10. §. 9. nu. 1.* hanc statuit regulam: *Rem alienam bona fide emptam, restituendam, nec posse erogatum pretium repeti*: ac immediate sequentem addit exceptionem: "Cui regulæ hæc addenda mihi videtur exceptio, nisi quatenus dominus rei suæ possessionem recipere sine impendio aliquo probabiliter non potuit, ut puta, si res apud Pyratas fuerit; tunc enim deduci poterit, quantum dominus impensurus libenter fuerat. Ipsa enim facti possessio præsertim recuperatu difficilis, est aliquod æstimabile; & in hoc dominus post rem amissam censetur factus locupletior. *Et* in lib. 3. cap. 10. §. 6. num. 1. " postquam docuerat, quod qui detinet rem in bello injusto ab alio captam, eam restituere tenetur: "Qui damnum ipse non dedit, sed rem bello injusto captam ab alio penes se habet; tenetur eam reddere: quia cur alter ea carere debeat, nulla causa

" subest

„ subest naturaliter justa, non consensus ipsius, non malum meritum, non „ compensatio.: „ relatam paulo ante exceptionem resumit, & ita prosequitur „ num. 2. Poterit tamen, si quid sumptus aut operæ impendit is, qui rem te„ net, deducere tantum, quantum domino valebat adipisci desperatam posses„ sionem, secundum ea, quæ alibi explicata sunt. Quod si rei possessor culpæ „ exors eam consumpserit, aut eliminaverit, non tenebitur, nisi in quantum „ censeri potest locupletior factus.. „ Jure Civili cautum est, ut qui alienum servum, ab hostibus prius captum emerit, illius dominium acquirat, ea tamen lege, ut eum teneatur restituere antiquo domino, si hic pretium rependat, quod emptor, quamvis mancipii conditionem non ignoraret, pro illius emptione persolvit. Si autem hic eum alienum esse nescivit; statuitur, domino comparenti ac pretium offerenti restituendum, dummodo infra triennii spatium comparuerit; quo tempore elapso, antiquus dominus jure redimendi cadit; ut colligitur *ex lege in bello §. quis servum ff. de captivis & postliminio reversis*, alteri conjungenda *L. Ab hostibus C. eod. tit.* Hæc omnia comprobant justum omnino esse id, quod Theologi S. Officii responsis Theologorum Congregationis de Propaganda Fide addiderunt; Eamdemque certiorem, stabilioremque reddunt sententiam illorum, qui docent, pretium restituendum esse illi, qui numerata pecunia, rem ab hostibus etiam in bello injusto captam sibi acquisivit. Quamquam enim Hugo Grotius, quod pertinet ad restitutionem pretii, cum aliis prælegatis Auctoribus non consentiant, quum tamen a domino tantum emptori reficiendum velit, quantum ipse ad rei amissæ possessionem recuperandam æquo animo impendisset; si hujus æstimatio summæ a Forensi Calculatore recte ineatur, magnum profecto erit, nisi ad eam pecuniæ quantitatem pertingat, quam emptor pro rei acquisitione persolvit.

Quæ hactenus exposuimus in rebus mobilibus tantummodo locum habent; ideoque tota disputationis difficultas nunc eo redacta est, ut videatur, an hæc eadem, quæ de mobilibus dicta sunt, immobilibus etiam rebus aptari possint; quandoquidem dubia, quæ nunc examinantur, quæque præsenti disquisitioni occasionem præbuerunt, mobilia bona non respiciunt, sed immobilia. Porro si aliqua differentia inter mobilia, & immobilia intercederet, & ratio, quæ pro illis valida reputatur, pro his æque afferri non posset; vel si aliqua adesset legum dispositio, quæ rerum immobilium dominis magis faveret, facile quisquam affirmare posset, quod, licet is, qui a Turcis res mobiles in bello captas mercatus fuerit, eas tuta conscientia detinere queat, modo animus ipsi sit ad restitutionem paratus, quotiescumque dominus comparuerit, & pecuniæ impensæ solutionem obtulerit; non idem tamen judicium de emptore immobilium ferre liceret.

Diximus autem, ea, quæ superius exposita sunt, locum sibi vindicare in solis mobilibus: Decreta enim anno 1630. edita, de mobilibus loquuntur, ac de mobilibus item disserunt supra recensiti Auctores. Innuimus etiam dubitari posse, an aliqua differentia juris intersit inter mobilia, & immobilia bona: atque hujus differentiæ ratio a Nobis nunc exponenda est. Fundamentum, quo innititur ea sententia, quod Christifideles tuta conscientia retinere possint bona mobilia, quæ a Turcis emerunt, a Turcis autem in bello injusto aliis Christianis hominibus ablata fuerant, in præsumpta dominorum voluntate positum est, quæ scilicet aut consentit, aut non dissentit omnino, ut prædicta eorum bona mobilia ab aliis Christifidelibus acquirantur. Etenim ex mobilibus nullus fructus percipitur; domini autem libentiore animo, aut minore certe molestia ferre debent, quod illa in Christianorum potestatem deveniant, potius quam in dominio Turcarum remaneant, a quibus facilius disperderentur, ut recte ponderat Molina *loco laudato*, atque etiam prosequitur Verjuys *in suo Pastorali Missionariorum tractat. 4. art. 13. de Hereticis §. Probatur etiam ratione*. Quoniam vero hæc ratio a præsumpta dominorum voluntate desumpta, ad immobilia,

quæ

PONT. quæ Christifideles emunt, extendi nequit, tum quia domini fructus amittunt; ANNO
tum quia hujusmodi bonorum dispersionis timor non adest; hinc oritur indica-
A.XII. ta juris differentia, quæ inter mobilium, ac immobilium acquisitionem inter- 1752
cedit. Denique paulo ante significavimus aliquid forsan reperiri posse legibus præscriptum, quod immobilibus, non item mobilibus favet. Sane *in L. Si quis bello ff. de re militari* sequentia verba legere est: *Si quid in bello captum est, in præda est, non postliminio reddit*: quibus verbis mobilia significantur, ut animadvertit Glossa. At vero *in L. Si captivus, eod. tit.* leguntur hæc alia: *Expulsis hostibus ex agris, quos ceperant, constitit, dominia eorum agrorum ad priores dominos redire, nec aut publicari, aut prædæ loco cedere*: quæ Doctoribus argumentum præbent asserendi, majori privilegio in bellis gaudere immobilia, quam mobilia bona. Hæc enim postquam in militum manus devenerunt, licet deinde pax conficiatur, non amplius restituuntur; illa vero antiquis dominis, pace inita, illico redduntur: ut recte animadvertunt Molina *loco citato* §. Covarruvius *part. 2. Relect. Regul. Possessor malæ fidei* §. 11. *num. 7. resolut.* 33. *num.* 3. Castro Palaus *tom.* 1. *tract.* 6. *disput.* 5. *punct.* 4. *num.* 24. Quibus sic stantibus, conclusum superius a Nobis est, facile quempiam propugnare posse, ex rationibus adductis concedi quidem Christifidelibus, ut mobilia de Turcis empta, licet ab his in bello injusto occupata fuerint, tuta conscientia detineant, dummodo ea restituere domino parati sint, qui pretio oblato redimere illa velit; at id de emptore immobilium non æque affirmari posse. Id autem nunc, Auctorum scita, atque rationes ad trutinam revocando, demonstrandum aggredimur.

P. Leonardus Lessius obiit antequam decreta anni 1630. emanarent, scilicet anno 1623. In ejus Opere Theologico in S. Thomam, exhibentur resolutiones nonnullorum conscientiæ casuum, in quorum sexto, verbo *Beneficium*, sequentem sibi proponit quæstionem, ordine secundam: *An Catholici emere possint ab Hæreticis bona Ecclesiastica?* atque ita respondet: *Non licet Catholicis emere bona Ecclesiarum, vel Monasteriorum ab Hæreticis occupata, & confiscata, nisi cum animo restituendi ea suo tempore legitimis dominis, cum omnibus emolumentis, & fructibus, qui inde obvenerunt: quia bona illa in specie sunt aliena, similiter fructus illorum*. Ex quibus sequitur, ut inferius ostendemus, emptorem ab Ecclesiis, & Monasteriis numquam repetere posse pretium bonorum hujusmodi a se persolutum. Quum autem objiciendam sibi prævideret, quod bona illa, nisi emissent Catholici, remansissent penes Hæreticos, qui perciperent ex eis fructum; respondet id minime ad rem facere, quandoquidem Hæretici quoque *ad restitutionem obligarentur*. Denique id Catholicis consilii præbet, ut cum bonorum dominis agentes, cum iis paciscantur, ac novos contractus ineant, quorum præsidio bonorum possessionem tuta conscientia retinere valeant.

Post Decreta anni 1630. scripserunt sequentes Auctores de illis expressam facientem mentionem. Verjuys *loco citato* a Lessii opinione recedit in eo, quod respicit restitutionem fructuum, sed cum eo sentit, quod ad fundi restitutionem pertinet, etiamsi dominus emptori solutum pretium non rependat: Rationem autem sic opinandi in præsupposita bona fide collocat, quæ si vere adsit, possessorem a fructuum quidem, minime vero a fundi restitutione eximere potest. *Posse Catholicos bona fide possidentes Monasteria, domos, Templa, vel similia bona immobilia, illa tantisper fide pacifice retinere, quamdiu a propriis dominis occupari non possunt; nec interea obligantur ad interesse, aut quidquam solvendum pro fructibus*. Arsdekinus *in sua Theologia tripartita tom. 2. part. 2. tract. 6. quæst. 10.* quærit, *an Catholici possint emere bona aliorum Catholicorum, injusto bello ab Hæreticis occupata*: ac respondet, id fieri posse, I. si dominorum voluntas in eo consentiat; II. si Pontifex assensum præbeat, ad quod adstruendum affert citata Decreta anno 1630. edita III. si conventio-

nibus

Icnt. nibus inter Catholicos, & Hæreticos Principes initis cautum sit, ut Hæretici Anno Catholicorum bona retinere possint, ac libere de illis disponere, quæ omnia
A. XII. extra casum præsentis quæstionis versantur. Ibi autem religiosus Auctor pro- 1752
cul dubio loquitur de bonis immobilibus; inter cæteras enim sententiæ suæ rationis, utilitatem perpendit, & commodum Catholicæ Fidei, cui magis prodesse asserit, quod bona penes Orthodoxos, quam in Hæreticorum manibus existant: *& sane plures ob causas, multo conducibilius videtur, bona illa tali emptione in manus Catholicorum devolvi, qui tanto potentius possunt negotium Fidei protegere, ac propagare, quam si ea penes hæreticos perpetuo remanerent*: quæ quidem ratiocinatio immobilibus convenit non item mobilibus Verum rationes illæ ab Auctore indicatæ, & a Nobis paulo ante relatæ, nullius aut levis admodum roboris sunt. Etenim dum bona immobilia ad Catholicos olim pertinentia, illisque in bello injusto ablata, Orthodoxi ab Hæreticis emunt, præsumpta dominorum voluntas adesse non potest, ut supra dictum est; Decreta vero anno 1630. edita, quæ de mobilibus loquuntur, ad immobilia trahi nequeunt: Denique conventiones, & concordata inter Catholicos Principes laicos, & Heterodoxos inita super possessione, ac detentione bonorum Ecclesiasticorum, ab Apostolica Sede improbantur; ut prolixe probat P. Schmalzgrueber *consil. tom. 2 consil. 15. quæst.* & hæ sunt conventiones, ad quas alludit citatus Auctor. De hac materia loquitur etiam La Croix Presbyter Societatis Jesu *in sua Theologia Morali tom. 1. lib. 3. part. 2. num. 972.* ac Decreta anni 1630. se probe nosse indicat: at quum nil aliud ipse faciat, quam ea referre, quæ a supra laudatis Auctoribus dicta fuerunt, in neutram partem allegari, aut proferri potest.

P. Carolus Franciscus a Breno Ord. Min. Strictioris Observantiæ, *in suo Manuali Missionarium Orientalium tom. 2. lib. 1. cap 3. quæst. 21.* hanc proponit quæstionem. *An bona Ecclesiastica ab Infidelibus redempta, restitui necessario debeant, vel saltem transactio adhiberi*; ac respondet, restituenda esse; tum quia Christianus, sciens bona illa Ecclesiæ esse, alienam rem mala fide possideret; tum quia non potuit Infidelis raptor in emptorem Christianum transferre jus majus illo, quod ipsemet in bona divendita habeat: ideoque, si venditor, propter rapinæ vitium, nullum omnino jus habuit in rem violenter ablatam, occupatam, & postea divenditam; nihil pariter juris in eamdem rem acquisivisse dicendus est, qui eam mercatus fuit. Tum denique, quia regula generalis est, quod etiam ille, qui furti ignarus, a fure aliquid emit, in foro conscientiæ ad restitutionem tenetur, simul ac verus, legitimusque dominus occurrit Invehit deinde in eos, qui quum ab Infidelibus aliquid ad Ecclesiam pertinens mercati sint, debiti sui partes implere se putant, si Parochos, ad quorum Ecclesias res emptæ pertinent, ad convivia, & cœnas invitent. Non omittit Pater a Breno sæpe memorata decreta anno 1630. condita commemorare; sed ea pertinere censet tantummodo ad bona mobilia a pyratis capta, ac inde Christianis divendita, quorum verus dominus sperari nequit, ut ad ea redimenda compareat. Denique sibi objicit, quod qui numerata pecunia ab Infidelibus emit Ecclesiæ Bona, rem eidem Ecclesiæ utilem gesserit; ideoque non solum nullum exinde damnum pati, verum etiam aliquam si fieri potest, utilitatem percipere debeat: Huic argumento respondet, emptores, qui rem ab Infidelibus redemerint, id emolumenti ex emptione capere, ut ab Ecclesia pretium repetant, aut ad aliquam cum ipsa compositionem deveniant: *Ementes bona Ecclesiæ ab usurpatoribus Infidelibus, restituere quidem tenentur, quum sua bona illa non sint, sed accepto pretio, vel alia compositione cum Prælatis habita*: Verum quum Auctor ad aliam ex prima consequentem quæstionem gradum faciat, videlicet utrum emptor restituere bona teneatur; etiamsi Præsul nec pretium reddere, nec compositionem ullam facere velit; & hujusmodi quæstioni affirmative respondeat; videtur profecto id, quod ante affirmaverat, evertere, & non

Pont. non cohærenter ratiocinari: *Si vero Prælatus quidquam ipsis redimentibus restituere nollet, aut transactionem, vel compositionem ullam facere, adhuc emptores,* Anno
A. XII. *seu redimentes illi restituere omnino tenerentur, quum bona illa reipsa sint Ecclesiæ, ac infortunio suo tribuere, quod emerint rem alienam, eo modo, quo discurrimus de ementibus a fure, quotiescumque ab ipso repetere pretium minime possint.* 1752

Quibus sane diximus Auctorem evertere id, quod antea affirmaverat. Superius namque voluerat, emptorem a vero domino pretium recuperare. Nunc autem ipsius domini arbitrio permittens hujusmodi pretium reddere, aut non reddere, vult porro, rem ab emptore, etiam sine pretii recuperatione, restitui. Diximus etiam, eumdem non cohærenter ratiocinari. Quum enim statuerit, immobilium dominium penes antiquum dominum semper remanere, nec unquam ad emptorem transiisse; ex hoc satis aperte consequitur, non quidem rei pretium solvendum esse a legitimo domino, qui eam recuperare intendit, sed potius rem ipsam, sine ulla solutione, aut pretii restitutione, ab eo recuperandam esse; aliter enim rem suam emere cogeretur. Quod si aliquis responderet, id ab æquitate, & justitia alienum non esse, quoniam juxta Decreta anni 1630. idem omnino contingit in mobilibus, quæ sine solutione pretii a domino recuperari non possunt; respondetur, dominium mobilium, quamvis resolubile, in emptorem transire, qui deinde illa domino pretium offerenti, restituere tenetur; id autem minime accidere emptori immobilium, quorum dominium remanet semper apud legitimum dominum. Rerum porro dominium a priore domino ad alterum non transfertur, nisi id aut lex jubeat, aut hominis voluntas præscribat. Emptores autem tam rerum mobilium, quam immobilium, pro eo quod ad legem attinet; æquali prorsus jure censentur. Nulla enim lege præscriptum est, ut dominium rerum sive mobilium, sive immobilium, a vero domino ad illum, qui eas ab invasoribus, ac raptoribus mercatus fuerit, transferantur. Sed differentia, quæ inter mobilium, ac immobilium emptorem intercedit, ab hominis voluntate oritur; quia nimirum domini voluntas, ut supra dictum est, illi non autem isti, favere præsumitur.

Itaque Decretis anni 1630. nullo modo contraire nobis videmur, si asseramus, satis fundatam esse opinionem illam, quæ immobilium domino jus tribuit, ut sine ulla pretii restitutione recuperare valeat bona sua, cum omnibus fructibus inde perceptis ab illo, qui numerata pecunia ea ipsa ab invasoribus emit. Id enim exigit natura belli injusti, in quo hujusmodi bona occupata fuerunt; id expedit eorum Auctorum sententia, qui optima ratione docent, eum, qui furtivam rem se emere dubitat, aut suspicatur, non posse deinde a domino repetere pretium, quod furi numeravit: *Emptor malæ fidei si sibi emit rem, quam vel sciebat, vel dubitabat, seu suspicabatur esse furtivam, non potest a domino illius rei repetere pretium, quod numeravit furi venditori, quoniam talis repetitionis nullum habet justum titulum*: verba sunt Sylvii *in 2. 2. S. Thom. qu. 62. quæsit. 6. art. 6. conclus. 3. pag.* 461. ultimæ editionis Antuerpiæ: Id exigit opinio communis eorum, qui docent, etiam illum, qui rem furto sublatam, bona fide, vel ab ipso fure, vel ab alio mercatus fuit, teneri eamdem domino reddere, nec solutum pretium ab eo repetere posse; ut videre est apud Sanchez *in summa lib. 2. cap. 23. num. 2.*, & apud Bonacinam *tom. 2. de restit. in gen. disput. 1. quæst 2. punct. 1. proposit. 2. num. 4.* Id ipsum deducitur ex regula, quam sequuntur majora Tribunalia; quorum videlicet auctoritate decernitur, bona immobilia Ecclesiarum ab Hæreticis occupata, statim ac ab ipsorum manibus elapsa fuerint, ipso jure redire ad Ecclesias, ad quas pertinebant: uti videre est in Decisionibus *Herbipolen. Monasterii 10. Junii 1707., & 17. ejusdem mensis* cor. bon. mem. Caffarellio, confirmatis *in decis. 562. n. 1. tom. 5.* cor. bon. mem. Lancetta Decano. Ita præscribit famigeratus Textus Innocentii III. *in cap. Sæpe. De restitutione spoliatorum*. Quum enim jus Civile beneficium interdicti *Unde vi*, sive restitutionis concessisset duntaxat adversus

PONT. illum, qui per vim alium de possessione dejecerat, & contra ejus hæredem ANNO universalem; ut habent *Lex 1. §. ult.*, *& lex. 2. ff. Unde vi*; minime vero contra

A.XII. tra illum, in cujus potestatem res furto ablata devenerat; ut patet ex L. 7. 1751 ff. eod. tit.; etiamsi ille, dum rem emit, furtivam eam esse non ignorasset; idque ea ratione, quod interdictum *Unde vi* directe propositum fuerat adversus eum, qui vim intulisset: *Unde tu illum vi dejecisti*. Magno illo Pontifici parum tuta visa est hæc Juris Civilis dispositio; ideoque decrevit, ut remedium Possessori *Unde vi* locum etiam haberet adversus illum, qui spolium quidem non commiserat, sed rem, quam alienam, ac furto sublatam esse non ignorabat, a spoliatore mercatus fuerat: *non obstante Juris Civilis rigore, sancimus, ut si quis de cætero scienter rem talem acceperit; quum spoliatori quasi succedat in vitium &c. contra possessorem, & hujusmodi spoliato per restitutionis beneficium succurratur*: Atque sequentem Decreti sui attulit rationem: *Eo quod multum intersit, quoad periculum animæ, injuste detinere, aut invadere alienum*. Hoc denique postulat Canonici Juris Adagium, quod est *in Can. Rapinam 14. quæst. 5.* ubi sic legitur: *Rapinam emere non licet, nisi ea intentione, ut cui est ablata, reddatur*.

Si autem ea, quæ hactenus dicta sunt, locum habent in casu eorum, qui fundos ab injustis invasoribus occupatos emerunt; & hi quidem illos, nullo recepto pretio, restituere tenentur; quanam excusatione tueri se poterunt alii illi, qui, ut refert Archiepiscopus Antibarensis, agros, & fundos ad Ecclesias, & Monasteria spectantes, ipsi furtim invaserunt, & per occasionem adjacentiæ, aut vicinitatis usurparunt? Quomodo hi ab obligatione restitutionis, qua manifeste tenentur, se eximere poterunt? Leges Civiles usucapionem longi temporis in rebus furtivis, ob malæ fidei vitium, nequaquam admittunt. Cum autem inter antiquos Prudentes orta esset quæstio, an furtum in solis rebus mobilibus, an vero etiam in rebus immobilibus locum haberet; cumque eorum valuisset opinio, qui asserebant, furtum de mobilibus tantummodo intelligendum esse; ulterius deinde progressi, in eo convenerunt, ut si quis, absque vi, licet mala fide, alicujus rei immobilis possessionem usurpasset, non ipse quidem posset hujusmodi rem usucapione suam facere, posset tamen alius, qui ab ipso rem illam bona fide accepisset; ut videre est *in L. furtum 37. §. 1. ac in L. seq. ff. de Usucap.*, atque in Institutionibus Justiniani *eodem titulo*. Sed neque hic substitit immoderata laxitas Auctorum Juris Civilis, qui, ad inducendum Usucapionis jus, satis habuerunt, bonam fidem initio adeptæ possessionis adfuisse; parum solliciti si mala fides deinde supervenisset; ut videre licet *in L. 48. §. 1. ff. de acquirendo rerum dominio*, *& in L. unic. C. de usucap.* At Sacri Ecclesiæ Canones, nil aliud, quam æquitatem, animarumque salutem respicientes, tot inutiles subtilitates sustulerunt, statuentes, nullam præscriptionem induci, nisi bona fides, & initium possessionis, & medium, & finem comitetur: *Quoniam omne: quod non est ex fide, peccatum est; synodali judicio definimus, ut nulla valeat absque bona fide præscriptio tam canonica, quam civilis: quum generaliter sit omni constitutioni atque consuetudini derogandum, quæ absque mortali peccato non potest observari. Unde oportet, uni qui præscribit, in nulla temporis parte rei habeat conscientiam alienæ*. Verba sunt Innocentii III. *in cap. ult. de præscriptionibus*. Hæc autem bona fides in nemine sane eorum, de quibus nunc sermo est, admitti potest; quum incredibile sit, in toto assertæ usucapionis decursu, nullam eis suppetiisse notitiam, quod bona occupata ad Ecclesiam pertinuerint.

Quod si prædicti possessores hoc saltem contenderent, se bona hujusmodi retinere posse tamquam a dominis nimirum ab Ecclesiis, & Monasteriis, derelicta, quo casu bona fiunt occupantis, juxta §. *penult. & ult. Institutionum de rerum divisione & L. 1. & seq. ff. pro derelicto*: in magno quidem errore versarentur: Etenim inter bona derelicta numerari non possunt illa, quæ dominus

Pont. nus ob impotentiam non recuperat, ut accidit in casu nostro; sed illa dumtaxat, Anno quæ quis sponte deserit, ac derelinquit, propterea quod eorum possessionem A.XII. detinere nihili pendet: *Pro derelicto autem habetur, quod dominus ea mente* 1752 *abjecerit, ut id in numero rerum suarum esse nolit, ideoque statim dominus ejus esse desinit*. Quocirca derelictæ nequaquam censentur res, quæ a domino navis, ut naufragium effugiat, in mare projiciuntur; et si quis illas lucri causa recuperat, furtum committit. *Alia sane causa est earum rerum, quæ in tempestate, levandæ navis causa, ejiciuntur: hæ enim dominorum permanent; quia palam est, eas non animo ejici, quod quis eas habere nolit, sed quo magis cum ipsa navi maris periculum effugiat. Qua de causa si quis eas fluctibus expulsas, vel etiam in ipso mari nactus, lucrandi animo abstulerit, furtum committit*. Hæc omnia verba sunt Textus Civilis in citatis duobus ultimis paragraphis Tituli Institut. *de rerum divisione*.

En tibi, Dil. Fili, quicquid in unum congerere Nobis datum est, ut quæstionibus ab Archiepiscopo Antibarensi propositis responderemus; quod quidem in summa sententiæ Congregationis de Propaganda Fide, quam nobis retulisti, consentaneum dici potest: Verum non ideo Nobis plane satis factum esse profitemur. Innuit in suis literis Archiescopus, id quod Antibari accidit, in aliis quoque Albaniæ Civitatibus contingere, ubi complures sunt Christiani, qui bona immobilia Ecclesiarum aut empta de Turcis, aut de facto occupata possident. Ulterius itaque progreditur prudens ille Præsul; cumque magnopere cupiat aliquam sibi viam patefieri ad pacandas conscientias, illasque a censuris, quibus propter injustam Ecclesiasticarum possessionum detentionem adstrictæ sunt, absolvendas, nihilominus æque vereri se ostendit, ne turbæ excitentur, si hodiernis possessoribus, ut justitiæ ratio postularet, injungeretur aut fundorum aut fructuum, vel alicujus portionis eorum restitutio. Animadvertendum quoque est, Antibarum, aliasque Albaniæ Civitates, de quibus nunc agitur, sub temporali Othomanica ditione consistere; unde minimum quod metuere possemus, aliqua exoriente perturbatione, id esset, ut prodiret decretum: *uti possidetis, ita possideatis*, quod ad pacandas conscientias nihili valeret; nisi etiam deterius aliquid in Christianorum, Sanctæque nostræ Religionis perniciem contingeret. Hoc illud est, quod animum nostrum commovet, atque pertubat, Nosque eo adducit, ut nisi nova, & certiora nobis suppeditentur indicia, ex quibus intelligamus, quid maxime in prædictis regionibus timeri posset, si huic negotio manus admoveantur, nihil Nos statuere posse existimemus de Instructionibus, aut facultatibus circa hæc Antibarensi Archiepiscopo communicandis. Quod nunc tibi significare possumus, & de quo tibi mandamus, ut ipsam Congregationem certiorem facias, illud est, Nos ita animo esse comparatos, ut suprema qua fungimur auctoritate, pro Generalis bonorum Ecclesiasticorum Administratoris officio, hujusmodi bonorum possessoribus perceptos fructus condonemus, eosque ad retinendam possessionem fundorum, quamvis injuste occupatorum & detentorum, idoneos reddamus, & ab incursis censuris absolvamus; ne forte Christianæ Religionis eversionem intueri in illis regionibus, in quibus, licet sub Turcarum dominatione degentibus, eadem adhuc Deo miserante viget, neve Episcoporum ejectiones, aut innocuorum Christifidelium persecutiones, & vexationes audire cogamur; Nobisque tot mala imputari, propterea quod auctoritatem illam in his interponere neglexerimus, quam nobis Deus *in ædificationem, & non in destructionem* largitus est, quaque Prædecessores nostri similibus in casibus uti non dubitarunt.

Quum tempore Mariæ Angliæ Reginæ, bon. mem. Reginaldo Cardinali Polo gravissima demandata fuisset Provincia, Angliam ipsam Ecclesiæ Romanæ reconciliandi, Pontifex Julius III. in Brevi expedito die 5. Martii 1554. facultatem ei concessit, cum his qui Ecclesiasticorum bonorum possessionem injuste occupaverant, quique ad Ecclesiæ Romanæ sinum redirent, concordan-

V 2 di, &

Pont. A. XII. Anno 1753

di, & transigendi super fructibus male perceptis, & super mobilibus consumptis, *restitutis prius, si tibi expedire videbitur, immobilibus per eos indebite detentis*; uti videre est in *tom.* 4. Conciliorum magnæ Britanniæ. At quia in rei executione fortasse compertum est, ejusmodi facultates nimis angustas esse, in alio Brevi expedito *die* 28. *Junii ejusdem anni*, præfato Cardinali plenam, ac liberam largitus est potestatem *cum quibuscumque bonorum Ecclesiasticorum tam mobilium, quam immobilium in præfato Regno, possessoribus, seu detentoribus, pro quibus ipsa Serenissima Regina Maria intercesserit, de bonis per eos indebite detentis, arbitrio tuo, auctoritate nostra tractandi, concordandi, transigendi, componendi, & cum eis, ut præfata sine ullo scrupolo imposterum retinere possint, dispensandi omnia & singula alia quæ in his & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna fuerint, consulendi & faciendi; salvo tamen in his, in quibus propter rerum magnitudinem & gravitatem hæc Sancta Sedes merito tibi videretur consulenda, nostro, & præfatæ Sedis beneplacito & confirmatione*. Breve hoc editum est *in citato tom.* 4. *pag.* 102. & 103. in Annalibus Raynaldi *Ad Annum Christi* 1554. *num.* 8. Prædictus vero Cardinalis, *ne novæ inde turbæ concitarentur. Ordinibus postulantibus, & urgentibus, adactus est publico instrumento, Pontificis nomine & auctoritate, omnes de hujusmodi bonis possessoribus, quoad pœnas & censuras canonicas, in perpetuum securos & absolutos declarare*: verba sunt Spondani *ad eundem annum* 1554. *num.* 4. Hisque consentiunt Sanderus *de Schismate Anglicano lib.* 2. *pag.* 349. *edit. Rom. an.* 1586. Davanxatus *in sua Historia Schismatis Anglicani edita Florentiæ anno* 1628. *pag.* 91. qui omnes pariter conveniunt in celebranda præfati Cardinalis prudentia, qua difficillimum negotium, servata Ecclesiæ dignitate, transegit.

P. Schmalzgrueber *in suo citat. consil.* 15. *tom.* 2. casum perpendit hæretici Principis qui Augustanam confessionem deserens, Catholicam amplectitur Religionem; ac quærit, quomodo gerere se debeat quo ad bona Ecclesiastica, quæ auctoritate pacis VVestfaliæ ab Ecclesiæ reprobatæ possidet; & quidem *ejusdem consilii quæsit.* 2. *num.* 22. concludit, quod *vel restituere illa tenetur, vel ad ea retinenda Apostolicæ Sedis dispensationem sollicitare*, exemplum afferens Ducis Neuburgi VVolphangi VVillhelmi, ac ejus filii Electoris palatini VVillhelmi; & asserens, quod erga conversos ad Fidem Catholicam *adeo benigna esse solet Sedes Apostolica, ut etiamsi juxta sit causa, retentionem illorum*, idest immobilium Ecclesiæ bonorum, *ipsis dispensative concedat*.

Denique Prædecessor Noster Clemens Papa XI. ad Augustum II. Poloniæ Regem in Literis datis *die* 10. *Novembris anni* 1712. *in tom.* 2. *illius Brevium editorum pag.* 243. ut cum ad promovendam Fidei Catholicæ propagationem in suis Saxoniæ ditionibus excitaret, ita scripsit: *Certam reddimus Majestatem tuam, quod neque a te, neque a tuis Successoribus Catholicis, aut ab aliquo alio, qui sanctam ibi Religionem nostram amplexurus sit, Nos unquam illorum bonorum, quæ per Saxoniam antiquitus ad Ecclesias pertinebant, restitutionem postulaturi sumus: quinimo ad pacandas conscientias eorum, qui illa occupant, si hæresi ejurata ad Catholicam Fidem redire constituant, nos ipsis præfata bona omnia in perpetuum condonabimus; idque ea ratione, ac forma exequemur, ut ne a nostris quidem Successoribus imposterum quicquam adversus hæc postulari queat.* Atque hoc promissum adimplens Clemens XII. in sua Constitutione, quæ incipit *Sedes Apostolica, num.* 67. *in tom.* 13. *novi Bullarii Romæ editi*, illis Saxoniæ incolis, qui bona ad Ecclesias antiquitus pertinentia possidentes, hæresim aut ejurassent, aut ejuraturi forent, concessit, ut bona, quæ possidebant, retinere, ac de illis, tamquam de rebus suis, disponere libere possent; omnesque præterea fructus ex ipsis antea perceptos illis condonavit.

Allata hæc exempla nostro sane casui per omnia nequaquam similia esse cognoscimus; ibi enim agebatur de impedimento removendo ab illis, qui Sanctæ Romanæ Ecclesiæ gremium ingredi cupiebant, hic autem sermo est de homi-

Pont. hominibus, qui nostrarum partium sunt, quique Christiana, & Catholica professione censentur. Verumtamen rationi fundamentum idem omnino in allatis exemplis ac in nostra facti specie, Nobis esse videtur; ut scilicet suprema Apostolica auctoritas adhibenda sit in gravibus, publicis, ac urgentibus casibus, quibus per ordinariæ auctoritatis usum satis provideri nequit. Eos vero, qui recedendi a Nobis tentatione sollicitari possent, a præcipiti casu, quantum fas est, remorari; si non idem est, ac viam sternere illis, qui ad Nos accedere cupiunt, non multum sane ab eo differre Nobis videtur. Hæc habebamus Tibi significanda: Tibique, Dil. Fili, Apostol. benedict. impertimur.

Anno 1752 — A. XII.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die xix. Martii MDCCLII., Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

Pont. A. XIII. — Anno 1752

NUM. LXXXV.

DAMNANTUR,

Et prohibentur quinque propositiones Duellorum abusui faventes; veteresque Leges adversus Duellantes editæ innovantur, ac novis superadditis pœnalibus Sanctionibus confirmantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

Detestabilem, ac Divina naturalique Lege damnatum Duellorum abusum, a barbaris gentibus, atque superstitiosis, non sine ingenti corporum, animorumque clade, in Christianam Rempublicam auctore Diabolo invectum, cum semper exsecrata sit, atque improbarit Ecclesia, tum præcipuo in eam curam studio, vigilantia, ac zelo incubuerunt Romani Pontifices; ut a Fidelibus cœtu longissime arceretur. Nam, ut antiquiora mittamus Prædecessorum nostrorum Nicolai I. Epist. I. *Ad Carolum Calvum*, Cœlestini III., Innocentii II., Eugenii III., Alexandri III. *in Concil. Lateranensi Cap. 1. & 2.* de Torneamentis, *ubi trium Prædecessorum Decreta citantur*, Innocentius IV. *in Epist. ad Archiepiscopos, Episcopos, aliosque Ecclesiasticos Regni Franciæ, apud* Rainald. *ad ann. 1251. num. 31.*, adversus singulares pugnas decreta, extant recentiores Apostolicæ Sedis Constitutiones, quibus Romani Pontifices Julius II. *Constit. incip. Regis pacifici*, Leo X. *Constit. Quam Deo, & Hominibus*, Clemens VII. *Constit. Consuevit Romanus Pontifex*, ac demum Pius IV. *Constit. Ea quæ a Prædecessoribus*, gravissimas pœnas antea statutas confirmarunt, aliasque de novo addiderunt, contra duellantes ex quacumque causa, etiam per Sæculares Regionum, aut Locorum Leges forsan permissa, adjecta infamia, bonorumque proscriptione, etiam adversus complices, ac participes, & qualemcumque operam iisdem præbentes.

§. 1. Tridentina vero Synodus *sess. 25. cap. 19 de Reform.* latam in eos excommunicationem extendit ad Imperatores, & Reges, Duces, ac Principes, cæterosque Dominos temporales, si locum ad Monomachiam in terris suis concesserint, ac jurisdictione & dominio loci, in quo duellum fieri permiserint, quum ab Ecclesia obtineant, eos ipsos privatos declaravit. Committentes vero pugnam, eorumque Patrinos excommunicationis, ac omnium bonorum proscriptionis, nec non perpetuæ infamiæ pœnam incurrere statuit, & si in ipso conflictu decesserint, Ecclesiastica sepultura perpetuo cariturros decrevit.

§. 2.

PONT. A. XIII. §. 2. Cum vero præfatis faluberrimis Legibus judicialia dumtaxat, ac solemnia duella comprehensa, ac proscripta viderentur, piæ memoriæ Prædecessor noster Gregorius Papa XIII. *Constit. Ad tollendum*, hujusmodi pœnas adversus eos omnes extendit, qui nedum publice, sed etiam privatim ex condicto, statuto tempore, & loco, Monomachiam commiserit, etiamsi nulli Patrini, sociive ad id vocati fuerint, nec loci securitas habita, nullæve provocatoriæ Literæ, aut denunciationis Chartulæ præcesserint. ANNO 1752

§. 3. Denique felicis recordationis Clemens Papa VIII. etiam Prædecessor Noster, Apostolicas Romanorum ante se Pontificum Leges omnes, & pœnas in eis statutas, sua Constitutione, quæ incipit *Illius vices*, Data XVI. Kal. Septembris Anno MDXCII. diserte complexus, easdem extendit ad omnes non solum duello certantes, sed etiam provocantes, suadentes, equos, arma, commeatus præbentes, comitantes, Chartulas, Libellos, Manifesta mittentes; scribentes, vel divulgantes, aut quomodolibet circa ista cooperantes; Socios, Patrinos, de industria spectatores, fautores, criminis demum participes, illudque permittentes, vel, quantum in ipsis est, non prohibentes, ac delinquentibus veniam, & impunitatem concedentes, quique se prædictis quoquomodo immiscuerint; etiamsi neque pugnæ effectus, neque accessus ad locum sit subsequutus.

§. 4. His tam sapienter, tam aperte, atque perspicue ab Ecclesia, & ab Apostolica Sede constitutis, dubitari jam nullo modo posse videbatur, quin duella omnia tam publica, quam privata, & naturali, & Divino, & Ecclesiastico jure, prorsus illicita, vetita, atque damnata censeri deberent. Sed nonnulli earum Legum interpretes, per benignitatis speciem humanis, pravisque cupiditatibus plus æquo faventes, Apostolicas Sanctiones ad corrupta hominum judicia inflectentes, ac temperantes, *licere*, docuerunt, ut clare patet ex Prop. 2. damnata ab Alexandro VII. docuerunt, inquam, *Viro Equestri duellum acceptare, ne timiditatis notam apud alios incurrat*, & ex prop. 7. ex damnatis ab eodem: *Fas esse defensione occisiva, vel ipsis Clericis, ac Religiosis, tueri honorem, dum alia declinandæ calumniæ via non suppetat*; & ex prop. 18. ab eodem damnata: *propulsare damna, quæ ex iniqua Judicis sententia certo imminent*; item ex prop. 32. ex damnatis ab Innocentio XI. *defendere non solum quæ possidemus, sed etiam ea, ad quæ jus inchoatum habemus, dum alia via id assequi non valeamus*: Quas quidem assertiones duellis faventes, Apostolica Sedes censura notavit, rejecit, proscripsit.

§. 5. Et nihilominus extiterunt quamproxime recentiores alii, qui etsi duella, vel odii, vel vindictæ, vel honoris tuendi causa, vel levioris momenti res, fortunasque servandi, fateantur illicita; aliis tamen in circumstantiis, & casibus, vel amittendi Officii, & sustentationis, vel denegatæ sibi a Magistratu justitiæ, defensionis innoxiæ titulo, ea licere pronunciant. Laxas, & periculi plenas opiniones hujusmodi, ex vulgatis eorum Libris ad Nos delatas, ubi primum accepimus earum examen nonnulli ex Venerab. Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus, & quibusdam Dilectis Filiis Sacræ Theologiæ Magistris specialiter ad id per Nos deputatis commisimus; qui re mature discussa, latis coram Nobis tum voce, tum scripto suffragiis, infrascriptas Propositiones censura, & proscriptione dignas existimarunt.

PRIMA PROPOSITIO.

Vir Militaris, qui nisi offerat, vel acceptet duellum, tamquam formidolosus, timidus, abjectus, & ad Officia Militaria ineptus haberetur indeque officio, quo se, suosque sustentat, privaretur, vel promotionis, alias sibi debitæ, ac promeritæ, spe perpetuo carere deberet, culpa, & pœna vacaret, sive offerat; sive acceptet Duellum.

II.

II.

Excusari possunt etiam honoris tuendi, vel humanæ vilipensionis vitandæ gratia, duellum acceptantes, vel ad illud provocantes, quando certo sciunt pugnam non esse secuturam, utpote ab aliis impeditam.

III.

Non incurrit Ecclesiasticas pœnas ab Ecclesia duellantes latas, Dux, vel Officialis Militiæ, acceptans duellum, ex gravi metu amissionis famæ, & officii.

IV.

Licitum est, in statu hominis naturalis, acceptare, & offerre duellum, ad servandas cum honore fortunas, quando alio remedio eorum jactura propulsari nequit.

V.

Asserta licentia pro statu naturali, applicari potest statui Civitatis male ordinatæ, in qua nimirum, vel negligentia, vel malitia Magistratus, justitia aperte denegatur.

§. 6. Auditis itaque, super unaquaque earum Propositionum, dictorum Cardinalium, & Consultorum judiciis, atque omnibus rite, & mature consideratis, Nos ipsas, præsentium Literarum tenore, & Apostolica Auctoritate, tamquam falsas, scandalosas, ac perniciosas rejicimus, damnamus, ac prohibemus, ita ut quicumque illas aut conjunctim, aut divisim docuerit, defenderit, ediderit, aut de iis, etiam disputandi gratia, publice, aut privatim tractaverit, nisi forsan impugnando, ipso facto incidat in excommunicationem, a qua non possit (præterquam in mortis articulo) ab alio quacumque etiam dignitate fulgente, nisi ab existente pro tempore Romano Pontifice absolvi.

§. 7. Insuper stricte, & in virtute sanctæ obedientiæ, & super interminatione Divini Judicii, prohibemus omnibus Christifidelibus cujuscumque conditionis, dignitatis, & status, etiam speciali, & specialissima nota dignis, ne prædictas opiniones, aut aliquam ipsarum, ad praxim deducant.

§. 8. Jam vero ut exitiosam duellorum licentiam, in Christiana, ac præsertim Militari Republica, non obstantibus providis Legibus a plerisque etiam Sæcularibus Principibus, & Potestatibus ad eamdem extirpandam laudabiliter editis, adhuc gliscentem, validiore manu coerceamus, gravissimumque scelus Apostolicæ districtionis gladio magis magisque insequamur, omnes & singulas dictorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutiones superius enunciatas, quarum tenores, ac si præsentibus de verbo ad verbum insertæ forent, pro sufficienter expressis haberi volumus, Apostolica auctoritate confirmantes & innovantes, ad hoc ut pœnarum gravitas, & severitatis majorem perditis hominibus ingerat peccandi metum, Nostro Motu proprio, ac de Apostolicæ auctoritatis plenitudine, earumdem præsentium Literarum serie, statuimus, atque decernimus, ut si quis in duello, sive publice, sive privatim indicto, hominem occiderit, sive hic mortuus fuerit in loco conflictus, sive extra illum ex vulnere in duello accepto, hujusmodi homicida, tamquam interficiens proximum suum animo præmeditato ac deliberato, ad formam Constitutionis felicis recordationis Prædecessoris Nostri Benedicti Papæ XIII. quæ incipit *Ex qua Divina*. data VI. *Idus Junii Anno Domini MDCCXXV.* ab Ecclesiasticæ Immunitatis beneficio exclusus & repulsus omnino censeatur; ita ut a cujuscumque Sacri aut Religiosi loci asylo, ad quod confugerit, servatis tamen de jure servandis, extrahi, & Judicis competentis Curiæ pro merito puniendus, tradi possit & debeat; super quo Nos Episcopis, aliisque Superioribus Antistitibus, ad quos respective pertinet, & pertinebit imposterum, necessarias & opportunas facultates præsentium quoque tenore impertimur. Quin etiam, vivente adhuc altero in singulari certamine graviter vulnerato, si percussor in locum immunem se receperit, ex quo, eveniente illius morte, fugam

PONT. gam arripere, & legum severitatem evadere posse prospiciatur; Volumus, & ANNO respective permittimus, ut, quatenus Periti ad inspiciendum vulnus acciti,
A. XIII. *grave vitæ periculum* adesse retulerint, percussor ipse, prævio semper Decreto 1752 Episcopi, & cum assistentia personæ Ecclesiasticæ ab eodem Episcopo deputatæ ab hujusmodi loco immuni extractus, sine mora carceribus mancipetur; ea tamen lege Judicibus indicta, ut illum Ecclesiæ restituere debeant, si vulneratus superstes vivat ultra tempus a legibus, quæ de homicidio sunt, constitutum; alioquin in easdem pœnas incidat, quæ in memoratis Benedicti XIII. Literis constitutæ sunt adversus illos, qui delinquentem in aliquo ex casibus ibidem expressis, ex indiciis ad id sufficientibus sibi traditum, restituere recusent, postquam is in suis defensionibus hujusmodi indicia diluerit.

§. 9. Præterea simili motu & auctoritate decernimus, ac declaramus, Sepulturæ sacræ privationem a sacrosancta Tridentina Synodo inflicta morientibus in loco duelli & conflictus, incurrendam perpetuo fore, etiam ante Sententiam Judicis, a decedente quoque extra locum conflictus ex vulnere ibidem accepto, sive duellum publice, sive privatim indictum fuerit, ac etiamsi vulneratus ante mortem non incerta Pœnitentiæ signa dederit, atque a peccatis, & censuris absolutionem obtinuerit; sublata Episcopis, & Ordinariis Locorum super hac pœna interpretandi ac dispensandi facultate, quo cæteris documentum præbeatur fugiendi sceleris, ac debitam Ecclesiæ Legibus obedientiam præstandi.

§. 10. In hujus demum sollicitudinis nostræ societatem, vocantes Charissimos in Christo Filios Nostros, Imperatorem Electum, cunctosque Catholicos Reges, nec non Principes, Magistratus, Militiæ Duces, atque Præfectos, eos omnes & singulos, pro sua in Deum Religione, ac pietate, enixe obtestamur in Domino, ut conjunctis studiis, & animis, exitiosæ duellorum licentiæ, qua Regnorum tranquillitas, populorum securitas atque incolumitas, neque corporum solum, sed, quæ nullo pretio æstimari potest, æterna animarum vita certo periclitatur, omni nisu & constantia vehementer obsistant. Neque sibi, suæque in Deum fidei, munerisque rationi fecisse satis intelligant, quod optime constitutis Legibus, indictisque gravissimis pœnis, horrendum scelus proscriptum sit, nisi accuratam ipsarum Legum, pœnarumque executionem naviter urgeant, ac promoveant, seque inexorabiles Dei vindices in eos, qui talia agunt, diligenter exhibeant. Nam si delinquentes aut oscitanter ferant, aut molliter puniant, alieno sese crimine polluent, omnisque illius sanguinis reos se constituent, quem ita crudeliter inultum effundi permiserint. Vani enim, falsique honoris Idolo humanas litari victimas non impune feret supremus omnium Judex Deus; rationem ab iis aliquando exacturus, quorum est Divina, & humana jura tueri, sibique creditorum hominum vitam servare, pro quibus sanguinem ipse suum JESUS CHRISTUS effudit.

§. 11. Volumus autem ut præsentium Literarum Transumptis etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & Sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem ubique, etiam in judicio, fides habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si originaliter forent exhibitæ vel ostensæ. Utque eædem præsentes in consuetis locis publicis hujus Almæ Urbis per Cursores nostros, ut moris est, publicatæ & affixæ, omnes & singulos, quos concernunt, seu concernent in futurum, perinde afficiant, ac si unicuique illorum personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.

§. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum prohibitionis, damnationis, præcepti, statuti, declarationis, facultatum impertitionis, obtestationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCLII. quarto Idus Novembris, Pontificatus Nostri Anno Tertiodecimo.

NUM.

Pont. A. xiii. — Anno 1752

Num. LXXXVI.

De Ritu,

Et usu Cerearum Formarum, quæ benedici, & consecrari solent a Romano Pontifice.

Formula impressa de mandato Sanctissimi Domini Nostri Anno MDCCLII.

PErvetustus in Ecclesia Romana Ritus est, quo Summi Pontifices benedicere, & consecrare soleant Cereas Formas, quæ *Agnus Dei* vulgo appellantur. In Ordine Romano, qui Eruditorum judicio antiquior est Sæculo octavo, innuitur præfatus Ritus; In Cæremoniali vero ejusdem Romanæ Ecclesiæ designantur materia, forma, & præces in hujusmodi consecratione adhibendæ, quæ sacras continent, mysticasque significationes.

Conficiuntur hi *Agnus Dei* ex Cera Alba, pura, virginea, quo Humana denotatur natura a Christo, virtute Divina, sine ulla mixtione, aut contagione culpæ, in purissimo Mariæ Virginis Utero assumpta. Agni imago in illis imprimitur, Agni illius immaculati Symbolum, qui pro humana reparatione in Ara Crucis immolatus est. Adhibetur Aqua benedicta, quo nimirum elemento, cum in veteri, tum in novo Fœdere, præclara Sacramenta, & prodigia a Deo effecta sunt. Miscetur in ea Balsamum, quo bonus Christi odor significetur, quem in omni actu, & conversatione redolere debent Christifideles. Superinfunditur Chrisma, quo res aliæ Divino cultui specialiter addictæ, veluti Templa, Altaria, Sacerdotes, præparari solent, ac consecrari, atque in eo præstantissima virtutum omnium Caritas figuratur.

In Aqua igitur prius benedicta, ac Balsamo, & Chrismate mixta, Cerei illi *Agnus Dei* immerguntur, & Summus Pontifex tam ante, quam post mersionem, Sanctissimis precibus Deum exorat, ut eas formas benedicere, sanctificare, & consecrare dignetur, iisque tantam impertiat virtutem, ut quicumque recta fide, ac vera pietate iisdem usus fuerit, hæc dona, ac beneficia consequatur.

I.

Ut aspectu, vel contactu Agni in Cereis illis formis impressi, excitentur Fideles ad memoranda sub eo symbolo Redemptionis nostræ mysteria, conceptisque grati animi sensibus, Divinam in nos Bonitatem benedicant, venerentur, & diligant; fidentes fore, ut per eam, peccatorum veniam obtineant, & maculas omnes abstergant.

II.

Ut ad vivificæ Crucis signum in iisdem Cereis impressum maligni Spiritus contremiscant, & fugiant, cessant grandines, subsidant venti, dissipentur tonitrua, abigantur turbines, fulgura, & tempestates.

III.

Ut Divinæ benedictionis virtute, non prævaleant diabolicæ fraudes, insidiæ, & tentationes.

IV.

Ut Parturientes cum fœtu incolumes serventur, eumque feliciter in lucem emittant.

V.

Ut iisdem devote utenti nulla dominetur adversitas, nulla noceat pestilentia, aerisve corruptio, nullus comitialis morbus eum corripiat; nulla maris tempestas, nullum incendium, nulla inundatio, nulla adversus eum prævaleat malignitas.

PONT. A.XIII. VI. ANNO 1753

Ut in prosperis, adversisque casibus divina protectione muniatur, ab humanis, vel diabolicis insidiis, a subitanea, & improvisa morte, a cunctis denique malis, & periculis liberetur, per Vitæ, & Passionis Jesu Christi mysteria.

Mirabiles hujus Sacri Cerei Virtutes explicatæ jam olim fuere, atque his versibus comprehensæ.

Pellitur hoc signo tentatio dæmonis atri,
Et pietas animo surgit, abitque tepor.
Hoc aconita fugat, subitæque pericula mortis,
Hoc ab insidiis vindice, tutus eris.
Fulmina ne feriant, ne sæva tonitrua lædant,
Ni mala tempestas obruat, istud habe.
Undarum discrimen idem propulsat, & ignis,
Ullaque ne noceat vis inimica valet.
Hoc facilem partum tribuente, puerpera fœtum
Incolumen mundo profert, atque Deo.
Unde, rogas, uti tam magna potentia signo?
Ex Agni meritis, haud aliunde fluit.

Quæ quidem beneficia, & gratiarum dona a bonorum omnium Largitore Deo Fidelibus tribui ac concedi, virtute hisce Sacris Cereis communicata per benedictionem, ac precationes in primis, quas Christi Vicarius Romanus Pontifex universæ Ecclesiæ nomine in eorum consecratione fundere solet, res est firmiter omnino credenda, ac variis, eximiisque miraculis sæpissime confirmata. Quod si optatus non semper obtineatur effectus, id non deffectui virtutis rei sacræ, sed vel infirmæ exiguæque utentium Fidei, ac Devotioni, vel alteri occultæ causæ Deo compertæ, ac probatæ tribuendum est.

Et hic est tenor Formulæ exaratæ, quæ impressa fuit de mandato Summi Pontificis Benedicti XIV. Anno MDCCLII., Pontificatus vero sui Decimo secundo.

PONT. A.XIII. ANNO 1753

NUM. LXXXVII.

CONFIRMANTUR,

Et declarantur Constitutiones Predecessorum Romanorum Pontificum super vetita armorum delatione, & venditione.

BENEDICTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

SECURITATEM, atque tranquillitatem Populorum, & Personarum Apostolicæ Sedi in temporalibus subjectarum tueri, & asserere volentes Prædecessores Nostri Romani Pontifices, non modo se erissimas leges adversus homicidas, & cujuscumque generis vim ediderunt, verum etiam ad ea submovenda, quæ hujusmodi delictis facile perpetrandis occasionem & commoditatem præbere possent, omnium armorum ad necem clam & dolose inferendam aptorum delationem, retentionem, & venditionem, gravissimarum pœnarum in-

termi-

Pont. terminatione vetuerunt; quemadmodum ex providis felicis recordationis Pii Anno Papæ IV. Anno Incarnationis Dominicæ MDLXI. Nonis Martii & S. Pii V. A.XIII. pridie Idus Februarii illius Potificatus Anno VII. editis Constitutionibus, patet. 1753

§. 1. Quorum vestigiis inhærens recolend. mem. Prædecessor quoque noster Alexander Papa VIII. per suam Anno Incarnationis Dominicæ MDCXC. Idibus Augusti, editam Constitutionem, quæ incipit, *Et si cuncta*, prædictorum ante se Pontificatum Leges, atque sanctiones confirmans & innovans, decrevit & sanxit, nemini cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & præeminentiæ etiam speciali mentione seu nota digno; licere in alma Urbe, ejusque Districtu, & in toto statu Ecclesiastico tunc sibi & dictæ Sedi tam immediate, quam mediate subjecto, comprehensis etiam quatuor Legationibus, ac Civitatibus Bononiensi, Ferrariensi, Beneventana, aliisque Civitatibus, Terris, & Locis, etiam specialem, & individuam expressionem, & nominationem requirentibus, ejusmodi arma in præmissis Constitutionibus expresse vetita, & alia quæcumque brevioris mensuræ trium palmorum, illius mensuræ, quæ vulgariter denominatur *Canna Romana* ad usum mercatoris, sub pœnis læsæ Majestatis, & rebellionis irremissibiliter exequendis, (exceptis dumtaxat cultellis aptis ad incidendum panem, qui tamen majoris longitudinis unius palmi esse non possent, ac sine cuspide, & ut vulgo dicitur, *Spuntati* esse deberent; nec non aliis instrumentis ad usum propriæ artis, quam quisque exercet, necessariis, & in actu exercitii ejusdem artis, & non alias) desferre, seu domi, aut in Apothecis, vel alibi retinere, sive in ipsum Statum Ecclesiasticum introducere, fabricare, vendere, permutare, aut aliud contractus genus super ipsis inire.

§. 2. Cumque sub suæ hujusmodi, ac præcedentium Constitutionum censura, tam Clericos, quod alias omnes & singulas personas Ecclesiasticas etiam quomodolibet exemptas, Sæculares, & cujusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, & Instituti etiam de necessitate specialiter exprimendi, nec non Militiarum quarumcumque, etiam Hospitalis S. Joannis Jerosolymitani, Regulares, vel alias immunitate personali quomodolibet gaudentes, comprehendi voluisset, & contra transgressores, si qui etiam ex his reperti fuissent, per Ordinarios Locorum, aliosque competentes Judices ad majorem pœnam, quam Tribunal Ecclesiasticum pro quocumqe graviori, & atroci delicto imponere soleat, & valeat, irremissibiliter procedi mandasset.

§. 3. Hoc insuper decrevit, & declaravit, ut ad eximendos transgressores a pœnis præfatis minime suffragaretur allegare, quod non constaret de dolo, vel mala eorumdem contravenientium qualitate; nec etiam ad hujusmodi effectum ullæ familiaritates, Literæ patentes, & Licentiæ concessæ, aut concedendæ, seu privilegia cujuslibet Congregationis, Tribunalis, aut Militiæ, seu Judicum, Officialium Militarium, & Ministrorum, etiam Justitiæ, aut Ministerii Cameralis Almæ Domus Lauretanæ, & cujusvis Ordinis etiam Militaris Congregationis, Societatis, & Instituti, aut quarumvis personarum quacumque Ecclesiastica, seu mundana dignitate fulgentium, quidquam prodessent, aut relevarent, pro ut latius, atque distinctius in præcitatis ejusdem Alexandri prædecessoris Literis continetur.

§. 4. Pari justitiæ zelo, & publicæ quietis studio incensus sanct. mem. immediatus Prædecessor Noster Clemens Papa XII. per suam Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXXXIV. Kalendis Februarii Pontificatus sui Anno V. editam Constitutionem, cujus initium est = *In supremo Justitiæ Solio*, inter alia, quæ pro recta justitiæ administratione, ac delictorum coercitione provide constituit, prædictas Pii IV. Pii V. & Alexandri VIII. aliorumque Antecessorum Literas, & Ordinationes, nec non Edictum Kalendis Januarii Anni Domini MDCCVIII. de mandato piæ mem. Clementis Papæ XI. promulgatum, cæteraque bannimenta eousque publicata, quibus eorumdem, seu aliorum armorum in Urbe,

PONT. & Ditione Ecclesiastica prefatis delatio, retentio, introductio, aut venditio, ANNO
sub diversis etiam capitalibus pœnis prohibentur, omniaque, & singula in eis
A. XIII. contenta, similiter approbavit, & innovavit; & ne pœnarum in ipsis adversus transgressores statutarum executionem ullo modo impediri contingeret, 1753
quibuscumque Tribunalibus, Magistratibus, & Judicibus, tam Urbis præfatæ, quam aliarum Civitatum, Terrarum, & Locorum eidem Apostolicæ Sedi immediate, ac etiam mediate subjectorum, nec non quibusvis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus etiam de Latere Legatis districte prohibuit, & interdixit, ne in causis delationis hujusmodi armorum, ulli delinquenti pœnas, quasquomodolibet incurrissent, gratiose remitterent, aut componerent, vel in minima etiam parte moderarentur, sed ea dumtaxat, quæ stricti juris essent, juxta præcisam formam & dispositionem Literarum, Edicti, & Bannimentorum hujusmodi decernerent & exequerentur.

§. 5. Quod si ex peculiaribus quandoque facti circumstantiis, vel ex qualitate personarum gratiæ, compositioni, aut pœnæ moderationi locum esse, æquitate ita suadente, prudenter existimarent; voluit nihilominus, neque tunc per eosdem Magistratus, & Judices ad concessionem gratiæ, compositionem, aut moderationem pœnæ deveniri posse, nisi prævia, ac Romani Pontificis pro tempore existentis expressa approbatione; sub nullitatis gestorum, ac omnium inde sequutorum, & quo ad Judices præfatos, sub pecuniariis, aliisque etiam corporalibus, suo & ejusdem Pontificis arbitrio infligendis pœnis, & consequenter quibuslibet Cardinalium Congregationibus, ac Cardinalibus etiam de Latere Legatis, quamcumque facultatem, quæ ipsis de jure, usu, vel consuetudine, seu alias quomodolibet competere posset, arbitrandi pœnas hujusmodi, in dictis causis delationis, aut retentionis armorum, abrogavit, & revocavit.

§. 6. Et Nos igitur dictorum Prædecessorum consilium, ac prudentiam magnopere commendantes, ejusque necessitatem pro felici Populorum regimine in dies magis magisque agnoscentes, præcitatas eorum Constitutiones, quarum totos, & integros tenores præsentibus pro insertis de verbo ad verbum haberi volumus, atque omnes, & singulas Dispositiones, Prohibitiones, Declarationes, & Extensiones in eis contentas, Nostris Motu proprio, ac certa scientia, per hanc nostram perpetuo valituram Constitutionem, Apostolica auctoritate approbamus, confirmamus, & innovamus, & secundum eas per quoscumque Judices, ac in omnibus, & singulis earumdem Urbis, ac Ditionis Tribunalibus, & Curiis, omnino procedi volumus, & mandamus.

§. 7. Verum quia in hujusmodi causarum tractationibus sæpe contingit, ut pro parte reorum, ab ipsis, aut ab eorum Advocatis, & Defensoribus, allegetur, eorum pravam intentionem, seu dolum, in delatione, aut retentione armorum hujusmodi, & personarum malam qualitatem, a Fisco minime probari; ac deficientibus horum probationibus, contendatur justam, & fundatam præsumptionem bonæ qualitatis eisdem reis semper assistere; ideoque locum esse æquitati, quam præcitata Clementis XII. Constitutio insinuare videtur, ut scilicet Supremo Principi consilium detur pro gratia, aut compositione, seu moderatione pœnæ in præmissis Constitutionibus edictis, & bannimentis respective statutæ; Nos hujusmodi ratiocinationes non modo ad reos a promeritis pœnis eximendos, cum præmissarum legum eversione, & publicæ quietis detrimento, tendentes, verum etiam earumdem Alexandri, & Clementis Constitutionum Literæ, & spiritui adversantes de medio tollere, ac debitam earumdem Constitutionum observantiam, & executionem asserere volentes; simili motu, scientia, & auctoritate, ac earumdem præsentium tenore, decernimus, & declaramus, nil aliud oneris Fisco incumbere ad fundandam actionem suam, pro urgenda, obtinendaque condemnatione reorum ad formam dictarum Constitutionum, quam ut ipsum contraventionis delictum videlicet delationem, vel retentionem, seu respective introductionem, fabricationem,

aut

Pont. A.xiii. aut venditionem armorum, in supradictis Pii IV. Pii V. Alexandri VIII., & Clementis XII. Constitutionibus, aliisque Edictis, & Bannimentis per eosdem Prædecessores confirmatis, & innovatis, vetitorum, & proscriptorum, plena & valida probatione constare faciat. Quod si excipiendo contendatur, eam esse delinquentis qualitatem, vel tales in peculiari facto circumstantias concurrere, quæ consulendum Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti pro gratia, aut compositione, vel moderatione pœnæ, merito suadeant; onus erit ipsius rei, seu illius defensorum, hujusmodi exceptionis subsistentiam, concludentibus & juridicis probationibus demonstrare, quemadmodum ipsa Clementis XII. Constitutio, cum præcedenti Alexandri VIII. Lege collata, satis aperte indicat; & ne super hoc imposterum hæsitari contingat: Nos eorumdem tenore præsentium, ejusmodi probationum adstruendarum onus in ipsos reos, eorumque defensores, expresse refundimus, eoque non adimpleto, memoratas exceptiones delinquentibus nullatenus suffragari volumus, quominus omnibus, & singulis pœnis, etiam læsæ Majestatis, & rebellionis, in præfitis Prædecessorum Sanctionibus constitutis, subjiciantur, & cum effectu plectantur, & puniantur. Anno 1753

§. 8. Sicque, & non aliter in hujusmodi causis censeri, atque ita per quoscumque Judices, Ordinarios, & Delegatos, tam in Urbe, quam in universo statu Ecclesiastico, etiam S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, aliosque quoslibet, quacumque præeminentia, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate adversus quoscumque in præmissis delinquentes, etiam speciali nota, & expressione dignos, pro ut in præcitatis Prædecessorum Nostrorum Constitutionibus exprimuntur. & nominantur, judicari & definiri debere decernimus, & mandamus.

§. 9. Non obstantibus contrariis quorumcumque Tribunalium & Judicum resolutionibus, & definitionibus, aut Curiarum usibus, stylis & consuetudinibus, seu inveteratis DD. opinionibus, & sententiis, nec non Urbis præfatæ, aliarumve Civitatum, Terrarum, atque Locorum Statutis, seu eorumdem, & quarumcumque personarum & Universitatum privilegiis, exemptionibus, & indulti, cæterisque omnibus, quæ uterque Pius, Alexander, & Clemens Prædecessores prædicti suarum Constitutionum observantiæ, & executioni decreverunt non obstare.

§. 10. Volumus autem ut præsentium Literarum exemplis, etiam impressis, Notarii publici manu subscriptis, & Personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ Sigillo munitis, eadem fides in Judicio, & extra, ubicumque opus fuerit, habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si originaliter exhiberentur, seu ostenderentur.

§. 11. Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum approbationis, confirmationis, innovationis, Decreti, declarationis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. M. Majorem Anno Incarnat. Dominicæ MDCCLII. Decimo Octavo Kalendas Februarii, Pontificatus Nostri Anno Decimotertio.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die III. Februarii ejusdem Anni.

NUM.

NUM. LXXXVIII.

ENCYCLICÆ LITERÆ

Ad Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos Italiæ,

Quibus hortantur, ut veteribus nova ſupperaddant paſtoralis ſollicitudinis ſtudia, ut Chriſtifideles in rudimentis Fidei inſtituantur, & erudiantur.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

CUM Religioſi æque, ac divini cultus promovendi ſtudioſi viri ad nos detulerunt, optimum fore, ſi noſtris S. Joannis in Laterano, S. Petri in Vaticano, & S. Mariæ Majoris Patriarchalibus Baſilicis, certi conſtituerentur miniſtri, ad inſtruendos eos, qui a Dataria Apoſtolica in præfatas tres Baſilicas ableg antur, ut ubi ſeſe exerceant iis ſervilibus operibus, quæ ipſis imponuntur obeunda, perficiendaque, antequam iiſdem concedatur matrimonialis impedimenti relaxatio, ad quam conſequendam Romam advenere: eo autem hujuſmodi inſtitutionem dirigendam eſſe, ut rite, utiliterque poſſint homines illi Sacramentali pœnitentia abſtergi, & Altaris Sacramento digne fieri participes; quæ duo, præter ſacram ad ſeptem Eccleſias peregrinationem, Sanctarumque Scalarum aſcenſum, ab ipſis expoſcit Dataria: cumque ea de re opportuna ediderimus mandata, veluti perſpicuum fit ex noſtris Literis Encyclicis ad Cardinales præfatarum Baſilicarum Archipresbyteros, datis decimo quinto Kalendas Februarii labentis Anni; nobiſque exinde certo conſtiterit, quanto zelo nonnulli ex Canonicis, aliiſque Eccleſiaſticis Viris præfatarum Baſilicarum, momentoſo operi manum admovere alacri ſemper animo ſollicitam mandatorum noſtrorum executionem urgentes; gaudio quodam plane ſingulari perfundi Nos ſenſimus, totoque animo debitas ſummo bonorum omnium Auctori Deo gratias perſolvimus.

§. 1. Haud tamen expleri animus gaudio potuit, cum ſubinde relatum ad nos fuerit, hujuſmodi homines dum ſacris inſtructionibus ad Confeſſionem, ſacramque Communionem parantur, detegi ſæpe ſæpius Myſteriorum Fidei, atque eorum etiam, quæ *Neceſſitate Medii* noſcenda ſunt, ignaros; ideoque tales, qui Sacramentorum nequeant fieri participes. Cui quidem maximo malo quamvis memorati Miniſtris opportuna non negligant remedia adhibere aſſiduis inſtitutionibus; exinde tamen non fit, quin præter ſollicitudinem & laborem, quem Evangelici illi Operarii agnoſcunt ſibi neceſſario ſubeundum, quemque lubenti animo perferunt, idipſum mœrore quodam non afficiat diſpenſationem expoſcentes, expectanteſque, qui cum paupertate vexentur, ſuiſque manibus ſibi victum quæritent, quam citiſſime cupiunt urbe excedere, in Patrias reverti ſuas, optatoque ſeſe jungere matrimonio, cujus cauſa iter arripuerunt, publicæque, nec levis pœnitentiæ incommoda non detrectarunt.

§. 2. Pontificatus Noſtri initio, Encyclicas Literas dedimus, quibus Venerabilium Fratrum Noſtrorum zelo ſtimulos veluti addidimus, ut quæ Chriſtianæ Doctrinæ ſunt rudimenta, & præcepta, in ſua quiſque Diœceſi explananda curarent, & addiſcenda. Diœceſanas eorum Synodos legimus vetuſtiores ac recentiores; novimus eas inſtructionibus & adhortationibus plane refertas, nihilque in iis deſiderari, quod ad graviſſimum Chriſtianæ Doctrinæ tradendæ opus perficiendum conducere videatur. Quapropter ex animo affirmamus, perſuaſum Nobis eſſe, inter ipſos reperiri plane neminem, qui Apoſtolico ſibi concredito muneri hac in re defuerit, & ignorantiam, in qua verſari

non-

Pont. nonnullos ex suis Diœcesanis compertum est, haud quidem ipsis culpæ vel Anno negligentiæ vertendam, sed repetendam plane vel ex eorumdemmet subdito-
A. xiv. rum pervicacia, qua, neglectis Superiorum mandatis, Christianæ Doctrinæ in- 1754 stitutiones refugerunt, & ad exaudiendum Dei Verbum pro concione explanatum raro, vel fortasse numquam convenerunt; vel saltem ex hebeti nonnullorum ingenio in iis addiscendis, quæ docentur; vel denique ex quo Christianæ Doctrinæ rudimenta primis ætatis suæ annis exceperint, ubi vero ætate illa excessere, nihil exinde fuerint solliciti ad ea loca accedere, ubi percommode ac fructuosius fortasse etiam potuissent obfirmata ætate percipere, quæ ipsis puerulis fuerunt tradita, adeo ut hi paulatim redigantur ad conditionem ei omnino similem, in qua obversantur, quicumque nec prima ætate edocti, nec Christianæ Doctrinæ institutionibus unquam interfuerunt. Incommoda hæc quidem sunt, quæ quamvis obvenerint, obveniantque fortasse, curis omnibus per Venerabiles Fratres Nostros adhibitis, non exinde tamen Nos levant onere Encyclicis hisce Literis eorum zelum iterato excitandi; nec ipsi propterea eximuntur, quin studia sollicitudinesque eo semper majores conferre debeant in id, unde concreditarum sibi animarum sempiterna salus pendere dignoscitur.

§. 3. Neminem fortasse reperire erit inter vos, Venerabiles Fratres cui perspectum penitus non sit, quanta peregerit S. Carolus Borromæus tam in ampla sua Diœcesi Mediolanensi, tum in universa Provincia, cui præerat Metropolitanus, ut proficuam tradendæ Christianæ Doctrinæ methodum constitueret; quantosque pertulerit labores, ut religiosum hoc institutum firmiter constabiliret: cumque animadvertisset, non eum cepisse ex tot laboribus fructum, quem exoptabat, haud despondit animum; sed veteribus novas superaddidit curas, & sollicitudines, quemadmodum deprehenditur ex quinta Mediolanensi Synodo: *Nos multam hactenus diligentiam adhibuimus, ut omnes & singuli Christifideles in Fidei Christianæ rudimentorum institutione erudirentur; sed cum parum Nos hucusque profecisse tanta in re cognoverimus, negotii periculique magnitudine adducti, hæc præterea decrevimus.* Satis namque fuit Sanctissimo Præsuli perspectam fieri vigentem indigentiam, ut iterum manum operi admoveret, curas curis accumulando, parvipensis omnibus, quæ satis multa eousque peregerat; ad eum plane modum quo Assyriorum Rex satis habuit, delatum ad se fuisse, ignorare gentes præcepta Dei: *Nunciatumque est Regi Assyriorum, & dictum, gentes, quas transtulisti, & habitare fecisti in Civitatibus Samariæ, ignorant legitima Dei Terræ;* ut statim illic mitteret Sacerdotem, qui gentes illas Dei præcepta edoceret: *Præcepit autem Rex Assyriorum dicens: ducite illuc unum de Sacerdotibus, quos inde captivos abduxistis, & vadat, & habitet cum eis, & doceat eos legitima Dei Terræ:* quemadmodum legitur *lib.* 4. Regum *cap.* 17.

§. 4. Nos itaque S. Caroli Borromæi exemplum præ oculis habentes, quamvis omne hactenus studium impenderitis atque sedulitatem, hortamur adhuc rogantes vos per JESU CHRISTI Viscera, ne in tanto opere tradendi Christianæ Fidei rudimenta animum despondeatis. Hoc agite, ut Parochorum quisque, quæ Sacro Tridentino Concilio, quæ vestris Synodalibus statutis jubentur, sedulo exequatur: ut statis diebus Scholarum Magistri, & Magistræ, Doctrinam tradant Christianam: ut Confessarii, quæ muneris sui sunt impleant, quoties quisquam se ipsorum Tribunali sistit, ignorans quæ *necessitate medii* sunt ad salutem necessaria; idipsumque præstent & Parochi, antequam Sponsos Matrimonio conjungat: Patres familias, atque domorum Heri, serio moneantur de imposita sibi obligatione erudiendi per se, erudiendosque curandi Christianæ Doctrinæ præceptis filios, suosque familiares: quibusque in Diœcesibus receptus est, servetur, cureturque recipiendus, ubi hactenus non obtinuit, usus, juxta quem, ante, vel post Parochialem Missam, elata voce, per ipsummet Parochum recitantur Fidei, Spei, & Charitatis actus recte compositi,

PONT. ti, populo interim Parochi verba iterante: Nec etiam negligatur incumbens ANNO
Parocho onus, quo festis diebus, nisi concionem ad populum habere, certe
A.XIV. quidem ex Altari Evangelium ei explanare, ipsumque præcipua Sanctæ Religionis Nostræ Mysteria, Dei præcepta, & Ecclesiæ, ac quidquid demum opus est, ut Sacramentorum digne particeps fiat, edocere tenetur. Vestigia hæc sectentur quoque Concionatores, quibus salutare illud iteretur monitum, ut adhortationibus institutiones adjugant, quandoquidem utriusque indigent Auditores. Denique quænam sit optima methodus in rudibus hominibus Christiana Doctrina erudiendis, indigitatur a S. Augustino in libro *de Catechizandis rudibus cap.* 10. ubi inquit, proficuam præ cæteris eam esse, qua post explanationem, familiares instituantur interrogationes; ex familiari quippe interrogatione compertum fit, an quæ quisque audivit, mente perceperit, vel an potius iterata explanatione opus sit, ut alieno captui res subjiciatur: *interrogatione quærendum est, utrum is, qui catechizatur, intelligat; & agendum pro ejus responsione, ut aut planius, & enodatius loquamur, aut quæ illis nota sunt, non explicamus latius &c. Quod si nimis tardus est, misericorditer succurrendus est, breviterque ea, quæ maxime necessaria sunt, ipsi potissimum inculcanda.* Illud nobis persuasum est fore, ut longe plura ipsi persequamini, quam Encyclicis hisce Literis Nostris Vobis indigitamus. Interim Vobis, Venerabiles Fratres, concreditoque sollicitudini vestræ Gregi, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. 1754

Datum ex Arce Castri Gandulphi die 26. Junii MDCCLIV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

PONT. ANNO

A.XIV. 1754

NUM. LXXXIX.

NE CHRISTIFIDELES

Sub Turcarum ditione versantes, ad occultandam Christianæ Religionis Professionem, Mahumetana Nomina sibi imponant, iisque se apellari patiantur.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, nec non dilectis Filiis Parochis, & Missionariis, Provinciæ Albaniæ.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

QUOD Provinciale Concilium Albanum Provinciæ vestræ, Venerab. Fratres, Dilecti Filii, Anno MDCCIII sub fel. rec. Clemente Papa XI. prædecessore Nostro celebratum; inter cætera, Canone tertio sanctissime statuerat, nimirum ne Turcica, seu Mahumetana nomina, sive parvulis, sive adultis in Baptismate imponerentur; neve Christifideles Turcicis, seu Mahumetanis nominibus, quæ numquam sibi imposita fuerant, ob quamcumque vel tributorum exemptionem & immunitatem, vel liberi commercii commodum, vel evitandarum pœnarum causam, se nuncupari paterentur: id ipsum, inter cætera, Nos quoque commendantes, confirmavimus, ac servandum præcepimus in nostra Encyclica Epistola, cujus initium est = *Inter omnigenas*, pro Regno Serviæ, & finitimis Regionibus, super pluribus Religionis ac disciplinæ capitibus die XI. Mensis Febr. Anno MDCCXLIV. Pontificatus Nostri Anno IV. edita. Providum igitur, ac salutari ejusmodi statutum ab Antecessoribus vestris tanta cum sapientia ac religione conditum, & tamquam luculentum Catholicæ Fidei, sinceræque vestræ Christianæ pietatis exemplum, aliis

 aliis ad imitandum & omnino custodiendum a Nobis districte præceptum, quemadmodum in Provinciæ vestræ majorem gloriam, & existimationem, majoremque consequendæ æternæ animarum salutis utilitatem, ita, si negligi forte contingat, in majus ejusdem vestræ provinciæ dedecus, apertumque animarum discrimen redundare videtur.

§. 1. Nos autem, qui abusum illum in prædicta Epistola Nostra tamquam turpem Christianæ Professionis occultationem ad infidelitatem accedentem pronunciamus, maximo cum Pontificii animi nostri mœrore accepimus, quod quamplurimi istius Provinciæ, posthabita æternæ salutis ratione, eadem Turcica, sive Mahumetana nomina usurpare pergant, non solum ut a tributis, & oneribus illis, quæ Christifidelibus imposita sunt, vel imponi sæpe contingit, immunes, & liberi sint & habeantur; verum etiam ut tam ipsi, quam eorum parentes, a Mahumetana Secta apostatasse minime credantur, nec pœnis hac in re inflictis mulctentur. Hæc enim omnia, etsi Fides Christi in corde teneatur, fieri tamen nequeunt, sine Mahumetis errorum simulatione, sinceritati Christianæ contraria; quæ mendacium in re gravissima continent, & virtualem Fidei negationem maxima cum Dei injuria, proximique scandalo, includit; unde opportuna etiam præbetur Turcis ipsis occasio, Christifideles omnes, tamquam hypocritas & deceptores existimandi, atque adeo jure ac merito persequendi.

§. 2. Accedit præterea ad mœrorem, doloremque Nostrum magis magisque augendum, quod nonnulli ex Vobis ipsis, Venerabiles Fratres, atque ex Vobis quoque Dilecti Filii Parochi, & Missionarii, ad tam privatam ac detestabilem simulationem nihil animadvertentes, immo conniventes, atque inanibus ad excusandas excusationes in peccatis rationum momentis adducti, eos Christifideles curæ vestræ creditos, qui sæpe dicta Turcica, seu Maumetana nomina assumunt, iisque vocari student, ad Sacramentorum participationem, sine ullo prorsus conscientiæ angore, & publica cum bonorum Christifidelium offensione, admittere non vereantur.

§. 3. Hinc est, quod nos, qui ex injuncta Nobis omnium Ecclesiarum sollicitudine ac suprema Sacrosancti Apostolatus procuratione, Christianos omnes in viam salutis reducere, eosdemque puros, sinceros in spiritu, & veritate ambulantes, & absque macula, Deo exhibere tenemur, postquam Venerabiles Fratres Nostros Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales contra Hæreticam pravitatem generales Inquisitores super hac re audivimus, de eorum consilio; primum quidem laudatum Concilii Albani Vestræ Provinciæ Canonem renovantes, Apostolica Auctoritate nostra tenore præsentium confirmamus, & districte servandum mandamus, nec non memoratæ Epistolæ nostræ decreta ad vestram quoque Provinciam auctoritate & tenore paribus extendimus, & servanda itidem præcipimus: deinde districte pariter prohibemus, ne quilibet ex Christifidelibus quocumque casu vel prætextu, aut in quibusvis excogitabilibus circumstantiis, eadem Turcica, seu Mahumetana nomina, ut Mahumetani credantur assumere audeat.

§. 4. Porro, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, vos rogamus, & in Domino hortamur, ut serio animo ministerium vestrum, & districtam Supremo Pastorum Principi JESU CHRISTO æterno Judici rationem de commissis unicuique vestrum ovibus reddendam considerantes, & ipsi curetis per bona opera vestra certa electionem vestram facere, & minime omittatis, (quod sine gravissima incuria, negligentiæque vestræ culpa accidere non potest) eosdem Christifideles Provinciæ vestræ arguere, obsecrare, & increpare in omni patientia, & doctrina, ut conversationem suam inter gentes habentes bonam; in omnibus se ipsos præbeant exemplum bonorum operum, ut ii, qui ex adverso sunt, vereantur, nihil habentes malum dicere de ipsis, quasi malefactoribus, qui turpis lucri causa aliud in ore, aliud in corde gerant. Quod si qui admonitioni-

PONT. bus vestris, & præceptis Nostris non aquiescant, ad Apostolicæ Disciplinæ ANNO normam, virga compesci debent, & circa ipsos Albanensis Synodi vestræ, &
A. XIV. dictæ Epistolæ nostræ, Sanctiones, & pœnæ omnino exequendæ sunt; quibus 1754
in vita Sacramentorum, & post mortem, si impœnitentes decesserint, suffragiorum incapaces declararunt. Quas quidem pœnas iterum, quatenus opus sit, innovamus, & infligimus, & debitæ executioni a Vobis mandandas volumus, & injungimus. Hoc autem nemini ex Vobis, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, durum esse debet; quoniam nisi abundaverit justitia vestra plusquam Schismaticorum, & Hæreticorum, quorum tamen nullus Mahumetanum nomen assumere præsumit, non intrabitis in Regnum Cœlorum.

§. 5. Illos denique, qui ex Mahumetanis Christiani sunt facti, vel qui istorum sunt Filii, si de sua in fide constantia diffidant, vereanturque, ne si Turcica deponant nomina, Dominantium pœnas incurrant, easdemque subire formident, serio admoneatis, ut omnino regiones illas occulte deserant, & ad Terras Christianorum accedant, atque confugiant, in quibus & Deus, qui dat escam omni carni, & Fidelium Caritas minime ipsis deerit; maxime si Episcoporum comendatitiis Epistolis muniantur. Interim Vobis, Venerabiles Fratres, Dilectii Filii, Apostolicam Benedictionem, quam a quolibet Venerabili Fratre Antistite in sua Diœcesi Christifidelibus Orthodoxis nostro nomine impendi volumus, peramanter elargimur.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 1. Augusti MDCCLIV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquarto.

PONT. ANNO
A. XV. 1755

NUM. XC.

PUEROS

Ante usum Rationis in odium Christi occisos, an canonizari expediat, disquiritur; & in hanc rem plura de Martyrio horum Puerorum, cultuque publico iisdem in Ecclesia præstito; & de Martirio cultuque præsertim B. Andreæ Rinnensis, cujus institutæ Canonizationis causa conscribendæ Epistolæ occasio fuit, distinctim adnotantur.

Dilecto Filio Benedicto Veterani Sacræ Consistorialis Aulæ Advocato, & Fidei Promotori.

BENEDICTUS PP. XIV.

Dilecte Fili Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

BEATUS Andreas de Pago, seu Vico Rinnensi, Brixiensis Diœcesis, nondum exacto tertio ætatis suæ anno a Judæis in odium Christianæ Fidei sub annum 1462. fuit crudelissime trucidatus. Non ita post multos a Martyrio annos publice coli cœpit; quandoquidem sub annum 1475. ejusdem ossa, sublimi a terra loco recondita fuerunt in pariete Ecclesiæ præmemorati Viri, Deo in honorem S. Andreæ Apostoli dicatæ. Cum autem subinde una cum miraculorum fama, eo semper magis religiosum populi obsequium excreverit, ac præterea Infantis Reliquiæ, scientibus & probantibus Ordinariis assiduis nec interruptis cultus publici actibus fuerint ceptæ; impulere hæc omnia superioribus annis Venerabilem Fratrem Nostrum Episcopum Brixinensem, Dilectumque Filium Abbatem Monasterii Viltinensis Ordinis Præmonstratensis, aliosque emeritos Viros Ecclesiasticos, ut supplices a S. Sede expolcerent indultum peculiaris Missæ, & Officii peculiares itidem Lectiones habentis, in

Beati

PONT. Beati honorem, Martyrii die quarto Idus Julii, recitandi a Clero Sæculari, ANNO & utriusque sexus Regulari, in Civitate, universaque Brixinensi Diœcesi.
A.XV. Huic autem petitioni quinto Kalendas Octobris Anni 1751. rescripsimus, ut 1755. primum ab Ordinario conficeretur Processus de Martyrii, ac Miraculorum fama, deque cultu immemorabili, de quibus juridice Nobis liquere optabamus, ante peculiaris Officii, Missæque concessionem.

§. 2. Haud ipsis arrisit rescriptum hoc Nostrum. Quare cum expositum Nobis fuisset, ad exequenda omnia, quæ in illo præcipiebantur, diuturno tempore, labore magno, nec exiguis sumptibus opus esse, quandoquidem Brixinone duo Processus Ordinaria auctoritate confici deberent; Nosque ipsos in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. cap. 5.* plura recensere exempla, quibus Officia, & Missæ propriæ, in alicujus Beati honorem concessa quandoque fuisse constabat, ex iis tantummodo, quæ de eo literis consignarant Auctores graves, quæque de publico ejusdem cultu erant pervulgata, quin ullus antecesserit Processus ab Ordinario confectus super virtutum, seu Martyrii, aut Miraculorum, vel Cultus antiqui, ac hominum memoriam excedentis fama; propterea quod hujusmodi Processus tunc solummodo fit necessario præmittendus, quando præter Officii, Missæque concessionem in causa progredi quis velit, & ad formalem usque Canonizationem procedere, haud vero, quum peculiaris Officii, Missæque indulto obtento, nihil de formali Canonizatione cogitatur, sed mens est frui dumtaxat impetratis: Hinc igitur animum induximus viam relinquere a Nobis antea præscriptam, & alteram inire, quam ipsi patefecimus, plurimisque exemplis *in præcit. cap. 5.* confirmavimus.

§. 3. Incognitum Nobis non erat hujusce B. Andreæ nomen, neque martyrium, cum legerimus quidquid de ipso scripserunt celebres Bollandistæ *tom. 3. Mensis Julii ad diem 12.* Nosque ipsi de eo mentionem fecerimus in præcit. Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 3. cap. 15. num. 6.* Antequam vero oblatis precibus annueremus, opus fuit, ut percurreremus hujusce Martyris historiam manuscriptam, ab Hippolyto Guarinonio Germano idiomate compositam, latine vero redditam a P. Norberto Ab. Viltinensi; ut inspiceremus acta martyrii, publicique cultus monumenta multa labore ac eruditione collecta, typisque tradita sub annum 1745. a Patre Hadriano Kembtero; nec non disceptationem Apologeticam de martyrio Beati Simonis Tridentini, Tridenti impressam anno 1747. ubi *cap. 5.* de Martyrio, Cultuque Beati Andreæ late differitur; Quam quidem Disceptationem quamvis eruditi Auctoris modestia nullo inscriptam nomine ediderit, perspectum tamen est, opus esse patris Benedicti Cavallesio, quemadmodum testis locupletissimus est celebris Flaminius Cornelius Senator Venetus in suo Opere *de cultu S. Simonis Pueri Trid. & Mart. pag. 4.* ubi debitas præfato emerito Religioso Viro laudes non prætermittit.

§. 4. Insuper, cum delatum fuisset, antiquum quemdam extare Processum Ordinaria auctoritate confectum super cultu hujusce B. Andreæ, authenticum ejus exemplum transmitti ad Nos jussimus: utque extrajudiciales saltem suppeterent probationes continuationis ejusdem publici cultus, missæ ea de re ad Nos fuerunt testificationes. Postquam autem omnia accurate perpendimus, per organum Congregationis Rituum, instantibus Venerabili Fratre Brixinensi Episcopo, Dilectisque Filiis Procuratore Generali Ordinis Præmonstratensis, & Abbate Monasterii Viltinensis, decimo octavo Kalendas Januarii 1753. Missam propriam, Officiumque cum peculiaribus Lectionibus a Clero Sæculari, & utriusque Sexus Regulari, sub ritu duplici in Civitate, ac per universam Brixinensem Diœcesim recitandum concessimus; nec tamen omisimus, Missam ipsam, atque proprias Lectionis examinandas curare, omniaque cum Dilecto Filio Ludovico Valenti, tunc Fidei Promotore, nunc vero Assessore S. Officii communicare: ac insuper præmemorati Brixinensis Episcopi, reliquorumque, quos mox supra expressimus, precibus annuentes, decimo octavo Kalendas Februa-

PONT. bruarii Plenariam Indulgentiam concessimus singulis, qui confessi, Sacraque ANNO
Communione refecti, quarto Idus Julii cujusque anni, Rinnensem visitent Ec-
A. XV. clesiam, in qua B. Andreæ Reliquiæ conquiescunt. 1755.

§. 5. Hæc omnia peregimus, proposito Nobis Sixti V. Prædecessoris Nostri exemplo. Sub annum 1485. fuit ab Hebræis in odium Fidei Christi sævissime occisus B. Simeon Tridentinus Puer, qui nondum impleverat tertium ætatis suæ annum. Ex inhumano hoc scelere tot tantæque turbæ derivarunt, totque ac tantis artibus usi sunt Judæi, ad promeritas pœnas declinandas, avertendumque a se justum Christifidelium odium, ut Sixtus IV. refugere haud potuerit, quin ea in re ipse intercederet, prohibendo, ne qui antea publicus cultus B. Simoni præstabatur, eidem amplius exhiberetur, quousque perspicuum evasisset, eumdem in odium Christianæ Fidei fuisse a Judæis trucidatum. Sixti IV. Breve relatum a Nobis fuit in Opere Nostro *de Canonizatione Sanctorum lib. 1. cap. 14. num. 4.* Cum vero subinde palam omnia facta fuissent, alatisque probationibus, demonstrata, una cum nece, ejusdem inferendæ causa, atque constitisset etiam interfectores Hebræos fuisse, veluti evincitur ex Processu, qui vel nunc temporis in secretiori Archivio Castri S. Angeli asservatur, quemadmodum monuimus in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 3. cap. 15. num. 6.* a Sixto V. Pontifice anno 1588. datum fuit Breve concessionis Missæ celebrandæ, ac Officii proprii in Civitate, universaque Diœcesi Tridentina in honorem B. Simonis, definita die recitandi, superaddita Indulgentia Plenaria omnibus, qui Confessionis, ac Communionis Sacramentis muniti, die eidem sacra visitassent Ecclesiam, in qua ejusdem Reliquiæ coluntur. Breve Sixti V. insertum est præcitatæ Disceptationi Apologeticæ super Martyrio B. Simonis, Tridentinis prælis cusæ anno 1747. *pag.* 207. ubi eruditus Auctor refutare non negligit quæcumque VVangenseilius, & Basnagius in Pueri innoxii Martyrium objecerat; idque ipsum, vi & eruditione haud impari, præstatur a Flaminio Cornelio Senatore Veneto in suo Opere *de Cultu S. Simonis Pueri Tridentini* Venetiis recusu sub annum 1743. Inter ea vero, quas vel ipsi pro B. Andreæ Cultu indulsimus, vel Prædecessores Nostri pro cultu B. Simonis, decreverunt, hoc unum discrimen est, quod nimirum jussu Gregorii XIII. Pontificis, Beati Simonis nomen in Martyrologium Romanum fuit illatum, uti prænotavimus in *Nostro lib.* 1. de Canonizatione cap. 14. num. 4. At id Nos præstare noluimus quo ad Beatum Andream, ad sarta tecta servanda posteriora Decreta, ut in Martyrologium Romanum Canonizatorum nomina solummodo inferantur, omissis nominibus eorum, qui Beatorum numero adscripti sunt, vel solemni, vel æquipollenti Beatificatione: uti videre est *in Nostro lib. 4. de Canonizatione part. 2. cap. 18. num. 9. & seq.*

§. 6. Si Religiosis Viris satis fuisset, quemadmodum affirmaverant, Officium, Missamque propriam obtinuisse, & subinde ulterius progressi, Causam ipsam ad formalem Canonizationem instruere non attentassent, Nos quidem Epistolam hanc dictandi, Te vero perlegendi ac expendi labore levavissemus; at cum formalem Canonizationem nunc sibi animo proposuerint, ob inueruntque ut Potentissimi Catholicorum Principum in id ipsum vehementer instarent; opus Nobis esse conspeximus, ut omnia rite recteque se habeant, hac Epistola sententiam Nostram de nupera petitione aperire.

§. 7. Haud sane conquerimus eos, postquam expressa superius ratione, Missæ propriæ propriique Officii concessionem a Nobis sunt assecuti, declarato eorum animo ulterius minime progrediendi, mutasse exinde sententiam; nova enim hæc molimina libenter damus iteratis Religiosæ devotionis impulsibus. Certi præterea sumus, quoties ipsi ad formalem Canonizationem properare velint, Te, pro ea, qua uti consuevisti diligentia, non neglectorum, Commissionem relaxare, quæ dicitur, *in statu, & terminis*, de qua verba fecimus in nostro Opere de Canonizatione *lib. 2. cap. 38. num. 13.* legitimam quo-

que

PONT. que exposcere probationem, qua casum hunc Urbani VIII. decretis non esse ANNO comprehensum demonstretur, quod cæteroquin facile admodum præstabunt Postulatores, authenticum nostrum Missæ atque Officii, indultum proferentes, 1755. A. XV. veluti nos quoque innuimus præcitato Opere *lib.* 2. *cap.* 21. *num.* 2. Nec Te pariter prætermissurum scimus, tum exigere, ut novo confectu Processu Apostolico, una cum martyrio, ipsa probetur causa martyrii Beati Andreæ, cum ad solemnem Canonizationem haud satis habeantur, quæcumque, & facta, & oculis subjecta fuerunt ad Officii, Missæque concessionem; veluti ipsi plene demonstravimus in Nostro *lib.* 1. *de Canonizatione cap.* 32. *a n.* 6. *ad* 17. & *cap.* 42. *num.* 9. Tum ad severæ critices regulas expendere, an Historici martyrium referentes necessariis polleant conditionibus, ad probationem constituendam in judicio solemnis Canonizationis, quibus de Conditionibus Nos late egimus Nostro *lib.* 3. *de Canonizatione cap.* 8. & *duobus sequentibus*, cum major etiam quoad Historicos adhibeatur facilitas, quoties res est de simplici concessione publici cultus, peculiaris alicujus Diœcesis finibus circumscripti, quam cum agitur de publico cultu præceptiva lege decreto, atque in universam Ecclesiam ampliato, quemadmodum vel ipsi adnotavimus *lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 10. *num.* 26. Ac denique expetere, præter martyrium, ejusque causam, signorum præterea, ac miraculorum accessionem, quæ post Indultum publici cultus contigerint, quod perinde est ac dicere, post datum a Nobis Breve concessionis Officii ac Missæ. Neque hic sufficient duo signa, vel miracula, sed quatuor afferantur necesse est; causa namque Beati Andreæ, quod martyrium, & martyrii causam, fulciri non potest probationibus directis, Testibus nimirum *de visu*, sed auxiliaribus veluti ac subsidiariis, Testibus nimirum *de auditu*, qua quidem in facti specie, duo signa vel miracula satis non sunt, sed quatuor desiderantur, juxta Generale Decretum a Nobis editum nono Kalendas Maii 1741. impressumque *in Nostro Opere de Canonizatione lib.* 3. *cap.* 3. *num.* 25. quod nunc temporis executionem in Congregatione Rituum consequitur.

§. 8. Certum Nobis est, Te nihil eorum, quæ hactenus recensuimus, pro perspecta Nobis cura, ac sedulitate tua reliqui facturum. Quod Nos habet sollicitos illud est, causam Beati Andreæ Pueri, ab Hebræis occisi in odium Fidei, primam esse, quæ, post causas Canonizationis Sanctæ Sedi reservatas, instrui velit; haud quidem ad obtinendum, vel Indultum permissivum publici cultus uni aliqua Diœcesi circumscripti, vel formalem, aut æquipollentem Beatificationem, sed ad impetrandum publicum cultum, & quidem præceptum, atque in universam Ecclesiam per expressam formalem Canonizationem ampliatum. Nos hac de re disseruimus *in Nostro lib.* 1. *cap.* 14. *num.* 5. & 3. *lib. cap.* 15. *num.* 6. monuimusque; quoties casus iste obvenisset, cauto opus esse; cum res nova agatur, nec umquam in praxim deducta a S. Sede, ex quo eadem sibi Canonizationis causas reservavit, quemadmodum prædiximus. Estque hoc plane illud, quod Nos impulit, ut hasce ad Te daremus Literas; congrue enim Nobis visum est, ut primum omnium in Rituum Congregatione disquiratur, an promoveri debeat Beati Andreæ causa, quam Postulatores ad formalem usque Canonizationem perducere decreverunt; namque æquum non est, ut causa institui permittatur, efformari Processus super martyrio, & martyrii causa, ac super signis atque miraculis; & fortasse etiam probentur hæc omnia, postremo autem respondeatur, formali Canonizationi non esse locum, ex quo nullum extet similis Canonizationis exemplum, Canonizationis nimirum Pueri in Fidei odium enecati. Audita autem Congregationis sententia, antequam reddamus quæsitum Decretum, non cessabimus supplices Deum exorare, ut Divino Nos lumine dirigere non dedignetur.

§. 9. Interea vero, ut facilior evadat disquisitio, opportunum existimamus hisce Literis summatim retexere, quidquid docuere Theologi de Pueris, in odium Christi occisis; & ex Sacris Ecclesiæ monumentis colligere, quæ de ipsis

PONT. ipsis Pueris, delatoque iisdem cultum, memoriæ prodita adinveniuntur. Videntur enim Nobis hæc omnia plurimum posse conferre ad absolutissimam definitionem instantiæ propositæ a Postulatoribus Beati Pueri Andreæ Rinnensis, qui, ab impetrato cultu peculiaris Missæ & Officii, ad certum quemdam locum, ut prænotavimus, circumscripti, id quod nihil aliud est, quam equipollens Beatificatio, ulterius progredi vellet, & formalem obtinere Canonizationem. ANNO 1755

A. XV.

§. 10. Hanc itaque sectantes methodum, asseremus, ex quo Ecclesia tamquam Martyres colat Bethleemiticos Infantes, Theologis justam fuisse causam propagandi, Martyres quoque esse cæteros omnes Pueros, quibus in odium Christianæ Fidei vita fuit adempta. Collectæ a nobis fuerunt auctoritates in Nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib. 1. cap. 14. num. 3. & seq.* Neque enim ulla firma ratione defendi potest, quod affirmant nonnulli, Martyres nimirum fuisse Bethleemiticos Infantes, peculiari quodam privilegio divinitus ipsis dato, quo ipsorum ætatem rationis usus antevertit, ut mortem perpessi, martyrii palmam assequerentur: etenim tam quoad Bethleemiticos Infantes, quam quoad cæteros omnes in odium Fidei Christi necatos, obtinet Theologica ratio, martyrium scilicet intelligi per mortem in Christianæ Fidei odium perlatam, Infantesque, qui hujusmodi morte tolluntur, martyrii gloriam assequi ex JESU CHRISTI meritis, quamvis libero arbitrii actu illud non opetierint. Auctoritatibus autem ibi per Nos allatis superaddemus sequentes; Sylvium nempe in 2. 2. *D. Thomæ qu. 124. art. 1. Sunt qui dicant acceleratum fuisse in istis Innocentibus*, de Bethleemiticis loquitur, *usum rationis: sed hoc nulla vel Scripturæ, vel Patrum auctoritate probatur &c. Non est ergo mirandum, quod B. Thomas nolit admittere accelerationem usus rationis in Parvulis Innocentibus pro Christo occisis, quos tamen recte dicit habere palmam martyrii: quia quod in aliis propria voluntas, Dei auxilio adjuta, meretur, isti propter Christum occisi, sunt per Dei gratiam consecuti &c. Si quis ergo quærat, utrum pueri non baptizati, essent martyres, si modo interficerentur propter Christum, vel in odium Christianæ Religionis, respondendum est affirmative.* Satis ponderis & momenti inest quoque verbis Suaresii *in 3. part. D. Thomæ tom. 3. discept. 29. sect. 1.* ubi postquam evicerat, Pueros Bethleem fuisse vere martyres, ita subdit. *Ex hoc autem singulari facto recte colligimus, nullum infantem, ratione infantiæ, esse martyrii incapacem; sed omnes eos, qui eodem modo pro Christo mortem sustinuerint, vere esse martyres: nam eadem est ratio & causa in cæteris infantibus, quæ fuit in illis Innocentibus: quia vel in illo facto intercessit speciale privilegium, factum illis Pueris, vel non: si non intercessit; ergo non est, cur alii censeantur magis incapaces martyrii, quam illi, cum omnes æque careant usu rationis; si vero intercessit privilegium, hoc certe non est factum personis, sed causæ. Quid enim in illis Pueris cogitari potest pertinens ad personalem dignitatem, vel conditionem eorum, propter quod hujusmodi privilegium illis concessum sit? Nihil sane. Tota ergo ratio illius privilegii fuit causa mortis, nimirum quod propter Christum occisi sunt &c. Quin etiam Ecclesia eodem modo inter martyres numerat quoslibet pueros, vel infantes, qui in lege Gratiæ pro Christiana Religione mortui sunt, ut constat ex omnibus historiis Ecclesiasticis, & ex modo loquendi Sanctorum &c. Neque enim gratia Christi minus liberaliter nunc, quam eo tempore, communicatur; neque eorum mors minus est propter Christum, quam illorum; immo quodammodo videtur expressius, ac formalius esse propter Christum; nam, licet omnes interfecti sint in odium Christi, tamen illi priores Innocentes solum mortui sunt inter quærendum Christum; hi vero interficiuntur propter Fidem Christi, & ad destruendam & evertendam Religionem ejus. Est ergo par omnium ratio.* Ejusdemque sententiæ sunt quoque Estius *in 4. sent. dist. 4. §. 21. vers. Præterea non leve,* Card. Lauræa *in 3. lib. sent. part. 2. disput. 20. de martyrio art. 4. num. 34.* nec non bon. mem. Card. Gotti *tom. 2. in 3. part. tract. de Baptismo qu. 2. dub. 2. §. 1. & tom. 4. part. 1. de Veritate Religionis cap. 14. §. 3. num. 15.*

§. 11.

Pont. §. 11. Proximum est, ut ea colligantur, quæ sacris Ecclesiæ monumentis Anno consignata reperiuntur. Percurrentes Martyrologium Romanum, reperimus V. A.XV. Idus Januarii habitam mentionem, Antiochiæ Celsi cujusdam Pueri, qui una 1755 cum Marcionilla Matre, aliisque fratribus in odium Fidei Christi fuit occisus; pridie Idus Februarii Alexandriæ Modesti, & Ammonii Infantium; XVI. Kalendas Julii Tharsi in Cicilia SS. Julittæ Matris, & Quirici Filii tertium ætatis suæ annum agentis; idibus Julii Allexandriæ decem Infantium: quinto Kalendas ejusdem Mensis, Mediolani SS. Nazarii, & Celsi Pueruli; decimo sexto Kalendas Septembris, Carthagine in Africa Maximi Pueri; duodecimo Kalendas Septembris, in Sardinia Cirelli, & Camerini Puerorum; decimo quinto Kalendis Octobris, Romæ Crescentii Pueri; decimo quinto Kalendas ejusdem Mensis Augustoduni Flocelli infantis; idibus Novembris Paulilli Pueri, qui in Vandalica Genserici persecutione per Africam, martyrium pertulit; decimo quinto Kalendas eodem Mense, Antiochiæ Barulæ infantis; octavo idus Decembris in Africa S. Majorici adolescentuli. De hoc Majorico loquitur quoque Victor Vitensis *lib. 5. de persecutione Vandalica tom. 8. Bibliothecæ Patrum*, ubi etiam *pag.* 681. meminit de aliis Pueris, qui in prædicta Vandalica persecutione forti animo martyrium subierunt. *Ibi & infantuli fuere quamplurimi, quos genitrices materno sequebantur affectu, aliæ gaudentes, aliæ tristes, aliæ retrahentes: aliæ gaudebant, se martyres peperisse; aliæ moliendo diluvio rebaptizationis nitebantur a confessione Fidei revocare. Nullum tamen tunc nec blandimenta vicerunt, nec carnalis pietas aliquem inclinavit ad terram.*

§. 12. Pueros, quorum nomina, uti prænotavimus, in Martyrologium Romanum sunt relata, quique inter Martyres recensentur, sequuntur cæteri, quorum reliquiæ martyrii nota signatæ, seu, quod perinde est, cum ampulla Sanguinis, in veteribus Christianorum Cœmeteriis fuerunt repertæ una cum proprio cujusque nomine, ac indicatione annorum, quibus Sancti illi Pueruli pro Christo occisi sunt. Ad ipsum evincendum satis est, ut præ manibus habeatur Opus accuratissimum bon. mem. Canonici Marci Antonii Boldetti *de Cœmeteriis Sanctorum Martyrum, & veterum Christianorum* ubi *pag.* 344. affertur inscriptio sepulcralis lapidis S. Dorotei Martyris sexto infantiæ mense sublati *pag.* 363. similis inscriptio S. Anastasii, *pag.* 365. alia S. Serenillæ, quorum uterque fuit primo ineuntis ætatis anno interfectus; eadem, itidem *pag.* 365. epitaphium exscribitur S. Bonifaciæ trimæ; *pag.* 432. alterum S. Aurelii quadrimi, nec non alia tria de tribus Infantibus quinquennibus, Decentio nimirum *pag.* 345. Tiberia *pag.* 363. Candida *pag.* 366. Demum similia monumenta profert de duobus, qui sextum non excesserant ætatis annum, alterum nimirum de Sancto Doroteo *pag.* 372., alterum de S. Dionigia *pag.* 381. Idemque Canonicus Boldetti *lib.* 1. *cap.* 48. *pag.* 261. postquam scite prænotaverat, non solum Bethleemiticos Innocentes, sed & cæteros quoque, qui successivo tempore pro Christi Fide mortem perpessi sunt, ut Infantes, dignos esse, quibus Martyrum cultus exhibeatur, subdit, sevientibus persecutionibus, ubique terrarum, præsertim vero Romæ, Idolorum Cultores, ipsos quoque Pueros in odium Fidei Christi interemisse: *in pueris quoque virtus major ætate annos suos confessionis laude transcendit, ut martyrii vestri Beatum gregem & sexus, & ætas omnis ornaret*: sunt Sancti Cypriani verba *in Epistola* 77. *ad Nemesianum* Balucianæ editionis. Loquens autem de Christifidelibus Romæ degentibus, inquit Minutius Felix *in Octavio, tom.* 3 *Bibliothecæ Patrum*: *Pueri, & Mulierculæ nostræ cruces, tormenta, feras, & omnes suppliciorum terriculas, inspirata patientia doloris illudunt.*

§. 13. His consonis sunt Ecclesiæ Annales, aliaque Ecclesiastica monumenta: sub Decio, aut Valeriano, celebre fuit martyrium S. Cirilli primioris ætatis, *Pueri*, cujus acta referuntur a Bolandistis *tom.* 7. *Maii ad diem* 29. & a Ruinart. in *Actis Martyrum editionis Amstelodami pag.* 246. In Annalibus Car-

dinalis

dinalis Baronii *ad annum Christi* 311. *num.* 16. fit mentio de duobus Fratribus Puerulis, quorum corpora condita fuere ad Nicomediam in Ecclesia, quæ subinde dicta fuit *Martyrium Infantium*; *& ad annum Christi* 522. *pag.* 57. *& seq.* exscripta sunt acta martirii cujusdam Mulieris ejusque Filii quintum ætatis annum prætergressi. Apud Bolland. *ad diem* 24 *Martii*, præter ea, quæ de Beato Simone Puero Tridentino superius commemoravimus, narratur in Diœcesi Coloniensi coli Joanettum quemdam Puerum, in odium Fidei ab Hebræis occisum: Bailet *ad eamdem diem* 24. *Martii*, inquit, Parisiis coli tamquam martyrem Riccardum quemdam Puerum; alterumque itidem Puerum Villelmum nomine, in odium Fidei ab Hebreis interemptum in Anglia fuisse cultum. Tomo autem 18. operum P. Theophili Rainaudi, & nominatim in eo Opere, quod inscriptum est *de Martyrio per pestem*, *part.* 2. *cap.* 2. *num.* 7. legitur, Ferdinandi Hispaniarum Regis ętate, in odium Christi fuisse a Judæis interfectum in Oppido prope Toletum, *Guardia* dicto, Puerum quemdam trimum, eidemque cultum exhiberi, atque dici anotonomastice, *Innocentem a Guardia*: idque ipsum testatur de geminis alii Pueris bimis, in Sardinia, Cellelio, & Camerino nuncupatis. Insuper in præcitata Disceptatione Apologetica de martyrio S. Simonis Tridentini *pag.* 242. Infantula quędam commemoratur, nomine Ursula annorum trium, quæ ad annum circiter 1442. Loncii, parva quidem, sed vetusta Civitate in finibus comitatus Dirolensis Carinthiam adpositę in Valle Pusteria truculentissime fuit in Christi odium ab Hebręis interempta, vetustiorique lapidi in sacrario loci apposito subrogatus subinde fuit recentior anno 1609. ex vetustiori illo exsculptus, in quo descripta legitur horrendi sceleris historia: *pag.* 246. *& seq.* mentio habetur de Laurentino Puero quem Hebręi quinquennem in odium itidem Fidei Christi anno 1485. interfecerunt, quique ab ipso martyrio in hęc usque tempora, Marosticę, in agro Vicentino, proximisque pagis, Martyr habetur, ac colitur.

§. 14. Non id Nobis sumimus, ut propugnemus, omnes, quorum nomina huc usque innuimus, ea re ipsa fuisse ętate, qua rectum a pravo, cum occisi fuerunt, non secernerent, quamvis ex ipsis nonnulli *Pueri*, reliqui *Infantes* dicantur. Fatemur ingenue, ut aliqui nuncupentur Pueri, ex his tamen ipsis nonnullos duodecimum, alios nonum, & alios itidem septimum ætatis annum implevisse; quemadmodum ipsi adnotavimus ad martyrium S. Babilæ, & Sociorum, in nostro Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 1. *cap.* 14. *num.* 5. & uti etiam monetur ab emeritis viris, & in latina lingua apprime versatis, quorum aliqui pueritiam a tertio quartove ætatis anno ad decimum usque, alii a septimo ad decimum quartum producunt; uti videre est apud Martinium *Verb. Puer.* Alii pueritiam decimo, vel etiam decimo quinto ætatis anno concludunt, quemadmodum legi potest penes celebrem Facciolatum *Verb. Puer.*, & inter Jurisperitos apud Gonzalez *in cap. Referentes num.* 7. *& seq.* de delictis puerorum; qua nimirum ætate opportet fuisse Sanctum illum Cyrillum *Puerum*, quem supra commemoravimus, si ejus agendi ratio, responsiones ad Tyrannum, adhibitaque ab ipso Tyranno verba expendantur. *Vidisti, o Puer*, (inquit) *ignem*; *vidisti, o Juvenis, gladium?* Quæ in ejusdem actibus superius indicatis leguntur. Animadvertimus, plures dici Infantes; eum autem esse infantem, qui adhuc concepta verba proferre nescit, idest non valet. *Infans ab infando dictus est*: inquit Nonius. Et S. Isidorus *de originib.* subdit: *infans dicitur homo primæ ætatis: dictus autem infans, quia adhuc fari nescit, idest loqui non potest.* Qua in re consentiunt viri Latinæ linguæ peritia insigniores, Hofmannus nempe, & præmemoratus Facciolati. Verum non ignoramus Infantis nomine ab Ecclesiasticis Scriptoribus eos etiam fuisse designatos, qui eam agebant ætatem, qua eloqui poterant, ac noverant. In Actis proconsularibus S. Saturnini, & Sociorum Martyrum a Surio editis, relatisque a Cardinali Baronio ad annum Christi 303., habetur, a Coloniæ magistra-

PONT. gistratu captum Saturninum Presbyterum, una cum quatuor filiis, quos inter aderat Hilarianus infans, omnesque martyrium consecutos: ad verbum autem ANNO
A. XV. *Infans* hæc expendit prædictus Cardinalis *num.* 36. *Cum hic audis infantem, ne existimes, puerum hunc esse nuper natum, qui fari nesciat: nam loquendi usus erat apud Afros, ut quosque pueros infantes dicerent; ut ex Victore Uticensi alibi diximus, qui pueros Ecclesiæ cantores, infantulos nominat &c.* Post hæc idem Cardinalis quæstionem exhibet de ætate, quam ageret Hilarianus Infans, cum martyrium passus est. *Porro quotannis esset puer hic, quem Auctor vocat Infantem, sua ipsius confessio, coram Proconsule facta inferius declarabit*: Et *num.* 37. Verba exscribens ab infante coram Proconsule dicta, satis indicat, infantem & fari scivisse, & potuisse, eaque fuisse ætate, in qua probe animo menteque assequebatur, sibi mortem in odium Fidei Christi inferri: *Hilarianus adhuc supererat*, sunt ipsa Actorum verba, *unus de natis Presbyteri martyris Saturnini, qui ætatem suam parvulam ingenti devotione vincebat &c. Subdito brevi de corpore vox juvenilis auditur, & angustum pueri pectus ad confessionem Domini totum aperitur in voce respondentis: Christianus sum, & mea sponte, atque voluntate cum patre meo, & cum fratribus feci Collectam.* 1755.

§. 15. S. Bernardus in sermone de Innocentibus *tom.* I. *pag.* 787. ait, nonnullos Martyres esse *voluntate & opere*, veluti Sanctus Stephanus: *habemus in Beato Stephano martyrii simul, & opus, & voluntatem*; alios esse Martyres sola voluntate, cujusmodi fuit S. Joannes Evangelista, qui post Martyrium ebullentis olei superstes, in pace quievit, *habemus solam voluntatem in Beato Joanne*: & quosdam Martyres haberi solo opere, ex eo nimirum, quod pro Christi Fide mortem obierint: *solum in Beatis Innocentibus opus*. In classe Martyrum *operis, & voluntatis* redigendi sunt quotquot puerilem licet ætatem agentes, noverunt tamen sibi pro Christi Fide moriendum, volueruntque pro ea occumbere, Deo optimo efficacibus gratiæ suæ auxiliis ætatem antevertente. Hunc gratiæ triumphum innuit S. Ambrosius, cum in *suo lib.* I. *de Virginibus cap.* 2. loquitur de martyrio S. Agnetis: *hæc duodecim annorum martyrium fecisse traditur. Quo detestabilior crudelitas, quæ nec minusculæ pepercit ætati: immo magna vis Fidei, quæ etiam ab illa testimonium invenit ætate*; & paulo infra: *Magisterium virtutis implevit, quæ præjudicium vehebat ætatis*. Paulo supra martyrium commemoravimus Matris, ejusque filii a Cardinale Baronio relatum *ad annum Christi* 522. *num.* 57. *& seq.* nunc autem opportune subditur, valuisse Puerum, & si haud quinquennio majorem, blandimentis Tyranni obsistere, qui postquam Matrem comburi jusserat, filium cupiebat pœna eximere, modo a Christi Fide defecisset; vero cum effervescente concertatione, a suo se custode abripuisset puer, ex supremo peculiari impulsu prosiliit in flammas, inter quas perierat Mater, quemadmodum nosse licet ex universa facti serie descripta in Actis a Cardinali Baronio relatis, in quibus dum pueri describitur indoles, instructus dicitur prudentia, quæ ætatem longe præstaret. De his Martyribus non est nobis sermo; de tertia loquimur classe Martyrum, qui *solo opere martyres sunt*, ut verbis utamur S. Bernardi damusque libenter, ex iis multos reperiri inter eos, quos supra commemoravimus; occurrunt quippe nonnulli, de quibus, vel adnotatus annorum numerus, quo martyrium subjerunt, vel integer historiæ complexus omnem adimunt occasionem disceptandi, quonam sensu verbum *Puer*, alterumque *Infans*, sint accipienda. Cum in Sacro Textu apud Matthæum *cap.* 2. ætas puerorum, quos Herodes in Bethleem ejusque finibus jussit occidi, adnotetur = *a bimatu, & infra* = inde demonstratur perspicue interfectos pueros Martyres fuisse *solo opere*; pugnant quippe cum verisimilitudine, & cum ipsa litera textus, sententia, quam Jansenius quoque in *Evangelia cap.* 11. improbavit, asserentium, verba illa = *a bimatu, & infra solo opere* = haud ita accipi oportere, quasi adhibita ad circumscribendam ætatem Infantium interfectorum, sed ad innuendum, primum quidem

PONT. dem occisos fuisse infantes biennes, vel biennio minores, quamvis subinde necati fuerint illi qui erant grandiores. Anno

A. XV. §. 16. Nihil deflectentes a statuta methodo, proximum est, ut de cultu disseramus, qui juxta Ecclesiæ disciplinam exhibitus fuit, nuncque exhibetur Infantibus, quibus in odium Christi mors fuit illata, quique Martyres sunt *solo opere*; propterea quod mortem ipsam ea ætate sint perpessi, quâ potes non erant bonum a malo secernere; nec adhuc advenerat *tempus intelligentiæ, quo Dei mandata cognoscimus ut perveniamus ad vitam*, ut loquitur S. Hieronymus *in Epistola 121. ad Alagasiam qu. 8.* victoriamque obtinuerunt vel antequam, quid vicisse sit, nosse potuerint; juxta phrasim, qua utitur S. Ambrosius, disserens de Infantibus Bethleemiticis *lib. 1. de Officiis Ministrorum cap. 41. n. 213. Quid de bimulis loquar, qui ante palmam victoriæ acceperunt, quam sensum naturæ*. Utque res clarior evadat, in nonnullas classes eosdem distribuemus. 1755

§. 17. Prima classis iis constat, qui a remotioribus usque sæculis cultum obtinent in tota Ecclesia universalem; de his quippe licet asserere, Sanctorum albo eos esse adscriptos per eam Canonizationis speciem, quæ tum adesse intelligebatur, cum cultus aliqua in Diœcesi institutus, ex ea in aliam Diœcesim, & ita subinde in universam Ecclesiam protendebatur: qua quidem in re, Ecclesiastica semper accedebat auctoritas, Episcoporum nimirum, & Romani Pontificis. Episcoporum quidem, dum cultus ex altera in alteram Diœcesim ipsis consentientibus derivabat: Romani autem Pontifices, vel quia a particularibus Locorum Episcopis sæpe transmittebantur Acta, ut eadem ipse expenderet, atque probaret; vel quia, cum perspectum haberet, nec improbaret cultum jam institutum, ac sensim longe lateque manantem hoc ipso eum probare videbatur; veluti videre est *in Nostro lib. 1. de Canonizatione Sanctor. cap. 6.* & nominatim *num. 9.*

§. 18. In hanc autem primam classem Nos Bethleemiticos Innocentes referimus, quorum cultus jam inde a primis sæculis in universa Ecclesia obtinuit, quemadmodum demonstrat Cardinalis Baronius *in Notis ad Martyrologium Romanum*, & uti etiam fateri cogitur Severus Censor Baillet, qui *in historia Cultus horum SS. Innocentium §. 2.* quamvis neget festum ipsorum diem ante sæculum nonum fuisse universim servatum, fatetur tamen, cultum erga eos in univers. Ecclesia jam inde a primis sæculis inolevisse, quandoquidem & ipse S. Augustinus scripserat *lib. 3. de libero arbitrio cap. 23. num. 67. Non frustra etiam infantes illos, qui, cum Dominus noster Jesus Christus necandus ab Herode quæreretur, occisi sunt, in honorem martyrum recepto commendat Ecclesia*: Quod etiam colligitur *ex lib. 10. de Genesi ad literam cap. 22. num. 39.* Prior hæc Classis multa sane esset ac frequens, si Græcorum firma esset assertio, qui in suis Menæis volunt, Infantes jussu Herodis in Bethleem necatos, numerum quatuordecim millium implevisse: *Commemoratio SS. Infantium, qui ab Herode occisi fuerant, quorum numerus quatuordecim millia*; qua in re consentiunt quoque Moschi *in suis sacris Ephemeridibus*, & Æthiopes *in sua Liturgia*. At Nos hujusmodi assertioni minime assentiri Nos posse ducimus: cum legerimus, quidquid contra scripsere Papebrochius *tom. 1. Actum Sanctorum Maii pag. 57.* Tilemont. *in Monumentis Ecclesiasticis tom. 5. pag. 432. not. 13* Calmet. *in Commentariis ad Evangelium S. Matthæi*: Serry *in suis Exercitationibus*, & novissime eruditus P. Castus Innocens Ansaldi in egregia sua Disceptatione, seu *Vindiciis Infaticidii Herodis*, Brixæ sub annum 1746. impressa, eos refutans, qui ausi sunt facti veritatem in dubium revocare, ex levissima ratione, quod nihil de eo habeat Joseph Hebræus, non prætereundo omnia colligere, quæcumque a cæteris uspiam allata fuere adversus [illegible] Græcorum assertionem. Satisque Nobis erit asseruisse, Infantes in Bethleem ejusque finibus fuisse jubente Herode occisos, eosdemque non solum martyres extitisse, sed cum insuper in universa Ecclesia cultum sint consecuti, quemadmodum supra adnotavi-

PONT. tavimus, Canonizatos haberi debere, ideoque pertinere ad primam Classem, ANNO de qua nunc Nobis est sermo; quam quidem in classem libente recensebimus A. XV. alium quemcumque infantem, cui demonstretur in universa Ecclesia a primis 1755. usque sæculis, cultum veluti martyri fuisse exhibitum, eo plane modo, quo fuit exhibitus, & nunc quoque temporis Bethleemiticis Infantibus exhibetur.

§. 19. Altera Classis ex iis constituitur Infantibus in odium Fidei Christianæ interfectis, qui a tempore hominum memoriam antevertente publicum sibi in aliqua Civitate, vel Diœcesi vindicant cultum, scientibus, & ferentibus, quin & quandoque nominatim etiam adprobantibus Ordinariis. Secundæ huic Classi possunt accenseri plures, quorum, uti prænotavimus, in Ecclesiæ annalibus, ac Monumentis fit mentio, & nonnulli etiam ex iis, quorum nomimina sunt in Martyrologium Romanum relata. In eadem ipsa Classe locum statuendus erit Beato illi Infanti Joanetto, duobusque Pueris Riccardo, & Gullielmo, & præter reliquos Beato etiam Laurentino, de cujus vetustissimi cultus antiquitate, extat Episcopalis Patavinæ Curiæ testimonium impressum in præcitata Dissertatione Apologetica de Martyrio S. Simonis Tridentini *pag.* 253. his verbis compositum: *Il culto religioso verso cotesto Santo Fanciullo si è mantenuto sempre invariabile nel lungo corso d' anni dugento sessanta dal suo martirio sino al presente, così in Marostica, come ne' luoghi vicini, informati dal di lui sagrificio alla rabbia Giudaica. Nelle urgenze si private, e si pubbliche di questi popoli si ricorre a Dio Signore col mezzo del di lui credito, scoprendosi in tal occasione l' Arca del suo sacro deposito, per sempre più infervorare i supplicanti.* De his itaque defferendo, qui præfata immemorabili possessione publici cultu fruuntur, asseri jure non potest, eosdem Sanctæ Sedis judicio, & auctoritate Beatificatos fuisse, dum ponitur, ipsorum cultum, scientibus & probantibus tantummodo Ordinariis, obtinuisse; cumque de ipso nullus fuerit efformatus processus, vel Romam ad Romanum Pontificem missus fuerit ejus auctoritate approbandus: multo minus dici merentur Canonizati, tum quia illorum cultus ad universam non protenditur Ecclesiam, tum quia desideratur supremum Romani Pontificis judicium, & Canonizationem omnino necessariam. Illud tamen de præfatis Pueris affirmare licet, quod quum Urbanus VIII. Pontifex suis in Decretis edixerit, nolle se quicquam detrahere iis, qui centenariam ante sua Decreta possessionem publici cultus obtinuerant, nihil hinc præterea desideretur, ut ipsis debeatur idem cultus iisdem in locis, in quibus centum ante id temporis annos illum continenter sunt consecuti, scientibus, & probantibus Ordinariis, potiorique jure; quoties Romani quoque Pontificis scientia superaccessisset.

§. 20. Tertia denique Classis eorum est puerorum, de quibus supra meminimus, quorum ætas una cum propriis eorumdem nominibus, sepulcralibus lapidibus est notata; quorumque Ossa, ac Reliquiæ in Sacris Urbis Catacumbis, cum notis martyrii inventa, publico cultui proponuntur. Nemo ex severioribus Criticis non consentit, indubiam esse martyrii notam vasculum sanguine plenum, vel tinctum saltem, quod in sepulchris in Urbis Catacumbis effossis sæpe reperitur. Aringhius, Mabillonius, Senator Buonarroti, Raphael Canonicus Fabrettus, Abbas Ludovicus Antonius Muratorius, Canonicus Boldetti, Canonicus Marangonius, Eques Victorius, Præfecti sacris hisce Corporibus extrahendis, huic sententiæ omnimoda confessione subscribunt: veluti deprehendere est ex Nostro Opere *de Canonizatione lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 27. *n.* 21. *ad fin.* Ex pervetusta Ecclesiæ disciplina est, ut Sacra Ossa Romæ ex Cœmeteriis effossa, & cum signis sive notis martyrii adinventa, in Ecclesiis publice colenda exponantur: quemadmodum videre est ex vulgato Anastasio in Vita S. Pauli I. Pontificis octavo sæculo, ubi postquam enarravit, Pontificem hunc reperta in sacris Cœmeteriis Corpora Romam transtulisse, sacraque Ossa in varias Ecclesias distribuisse, inde pergens, paulo infra subdit, *infra Claustra*

PONT. *vero ipsius Monasterii*; quod in propriis paternis ædibus construxerat, *Ecclesiam* ANNO *miræ pulchritudinis a fundamentis noviter construxit &c. Illicque innumerabilium* A.XV. *Sanctorum corpora, quæ de præfatis demolitis abstulit Cœmeteriis maximo venerationis condidit affectu*. Ad Sixtum usque V. Pontificem, in Basilica S. Pauli 1755. Urbis celebantur exigua quædam Ossa, quæ pia opinione, Sanctorum aliquot Bethleemiticorum Innocentium Ossa cenlebantur, quemadmodum testatur Panvinius in suo Opere *de septem Urbis Ecclesiis pag.* 96. Severanus autem *eodem in Tractatu* translationem a Sixto V. sub annum 1586. ad Liberianam Basilicam factam describit. Et Abbas Paulus de Angelis in *sua hujus ipsius Basilicæ descriptione lib.* 10. *cap.* 11. prolixum quemdam locum exscribit, ex Bulla ejusdem Pontificis, in qua, verba faciens de Cappella S. Luciæ, una cum alia plane conformi extructa ad limina Sacelli Præsepi Christi Domini, hæc habet: *Sub Altari*, nimirum S. Luciæ, *in Arca marmorea duo Sancta Beatorum Innocentium Corpuscula a Basilica S. Pauli extra portam ostiensem nostro jussu translata; rite recondi curavimus, ut ad Christi Infantis Cunabula. iidem SS. Innocentes (Flores, ac primitiæ Martyrum, Deoque gratissimæ victimæ) quomadmodum excubare videantur*. Ad instar autem, & exemplum Reliquiarum SS. Bethleemiticorum Innocentium, passim ad Altaria exponuntur colendæ Reliquiæ Puerorum, qui in odium Christianæ Fidei martyrium subjerunt, quorum Ossa certis martyrii notis distincta, ex Urbis Cœmeteriis effodiuntur. In Cœmeterio Gordiani, uti prædiximus, reperta fuerunt Ossa pueruli Dorotei, ipso adscripto adpositoque Sanguinis vasculo; & infantis Cineres ac Ossa, una cum inscriptione, Anagniam fuerunt transmissa, ut in Ecclesia SS. Cosmæ, & Damiani collocarentur, quemadmodum testatur Boldetti *præcitato suo Opere pag.* 344. ubi *pag.* 345. refert, in eodem Gordiani Cœmeterio inventum fuisse Corpus Decentii pueri quinquennis, una cum proprio nomine inscripto, ampullaque Sanguinis, fuisseque illud in Cappella Rosarii, intus Ecclesiam Sanctæ Sabinæ, in Aventino collocatum. Nisi perspicua res esset, & quotidiano usu comprobata, nullo negotio posset contexi catalogus cum pluribus exemplis, quibus horum Infantium Reliquiæ in Ecclesiis locatæ noscuntur; verum cum nemini incognita sit disciplina isthæc, lubenti animo a similium exemplorum collectione cessabimus, concludemusque de tertia hac classe sermonem, animadvertentes, recensitos in ea pueros publicum obtinere cultum in Ecclesiis, in quibus eorum Reliquiæ conquiescunt, in id maxime consentiente, & probante Sancta Sede, quæ firmum statuit suæ concessionis fundamentum in certis martyrii insignibus, in eorum sepulchris repertis; nec propterea tamen asseri posse, eosdem esse formalem Canonizationem consecutos, si Canonizatio, prò ut par est, nihil aliud esse ponatur, quàm sententia Romani Pontificis in universali Ecclesia per modum præcepti cultum tribuentis. De cultu præfatis Reliquiis exhiberi solito, quamvis plerumque is sit absque Officio, & Missa, disseruimus ipsi *in Nostro Opere de Canoniz. Sanct. lib.* 4. *par.* 2. *cap.* 28., ubi invectæ praxis fundamenta recensuimus, *& lib.* 1. *cap.* 38. *num.* 3. *& seq.* prætermissa haud fuere, quæcumque spectant ad recitandum Officium, Missamque celebrandam in universa Ecclesia, quoties res sit de pueris formali, vel æquipollenti Canonizatione inter Sanctos relatis.

§. 21. Postremam classem illi pueri constituunt, quibus in odium JESU CHRISTI adempta est vita, quorumque cultus expetitur per formalem vel æquipollentem Beatificationem; quam denique, quoties nil aliud obstet, postea, ac etiam solet consequi formalis Canonizatio. Superius dictum est, Romanos Pontifices suam auctoritatem in Canonizationibus semper interposuisse, etiam tum cum de ea Canonizatione agebatur, quæ fiebat ex introducto in unam Diœcesim cultu, qui deinde in aliam, & postremo in universum Orbem propagabatur. Nunc vero addimus, ab Alexandro III. invectam fuisse, stabiliterque statutam disciplinam, juxta quam solius Romani Pontificis est, in pecu-

PONT. peculiari unoquoque loco, & in singulis totius Orbis Diœcesibus cultum indulgere, vel approbare. Hujusce Constitutionis fundamenta, rationesque deprehendere ex præcitato Nostro lib. 1. cap. 10. num. 3. & seq., & ex iis, quæ ibi latiori calamo adducuntur, inferre licet, non solum Romani Pontificis præcipuum esse, quemadmodum semper fuit, cultum in universa Ecclesia vel Martyribus, vel Confessoribus præcipiendo asserere, in quo, uti sæpe dictum, sita est Canonizatio, verum etiam permittendo, indulgere, ut aliqua in Civitate, vel Diœcesi, cæterisque definitis locis, religioso cultu honoretur aliquis Dei Servus Confessione, vel Martyrio conspicuus, qua in re constituitur Beatificatio. Ex hac autem postrema classe sunt duo Beati Infantes in odium Fidei interempti, Simon Trid. martyrium consecutus anno 1475. & Andreas Rinnensi, seu Vico Rinensi, martyrio sublatus sub annum 1462., de quo nunc egimus. Utrumque enim hac Sancta Sede, nisi formalem, æquipollentem saltem Beatificationem obtinuisse, affirmari potest, dum, allatis, discussisque jam omnibus, quæ erant de martyrio causa martyrii, & fama signorum ac miraculorum necessario perpendenda ad Officii Missæque concessionem in certis, quibusdam locis, deventum est. Et quamvis, uti superius diximus, jussu Gregorii XIII. Pontificis, Beati Simonis nomen in Martyrologium Romanum fuerit illatum; haud tamen contendi potest, eumdem propterea fuisse Canonizatum; est namque tutissimum æque ac receptissimum principium, *annunciari in Martyrologio nomina & clariores res gestas eorum, qui in eo descripti sunt, ut excitentur Fideles ad imitationem, & etiam ad cultum; sed intacta semper permanente Ecclesiastica disciplina: itaut, si res sit de jam Canonizatis, cultus, ad quem excitantur Fideles, sit præceptivus, universalis, & publicus; si vero agatur de Beatificatis, sit quidem publicus, sed tantum permissus personis, & locis Indulto Beatificationis comprehensis; sit autem permissus, sed privatus, quo ad alios, qui Indulto comprehensi non sunt*: veluti ipsi hisce conceptis verbis, re mature perpensa, investigataque praxi per Sanctam Sedem servari solita, conclusimus *in Nostro Opere de Canonizatione lib. 4. part. 2. cap. 19. num. 16.*

A. XV. ANNO 1755.

§. 22. B. Simonis Canonizationem, quamvis Beatorum honores, longe ante Beatum Andream consecuti, nemo est qui promoveat. Instantia pro Canonizatione, quæ nunc urgetur, Beatum Andream respicit multo post Beatificatum: tota autem disquisitio in eo versatur, num instantiæ aditus dari debeat; neque enim inaudita res est justis, & gravibus de causis, sisti alicujus Causæ cursum, occludique viam ad Canonizationem, etiamsi Beatificatio præcesserit, quemadmodum perspicuum faciunt tam multæ Causæ, in quibus postquam per formalem, vel æquipollentem Beatificationem Officium & Missa concessa fuit, nemo extitit umquam, neque deinceps erit, qui solemnem petendam cogitet Canonizationem.

§. 23. Paucis igitur gradum facimus ad rationes, quæ non ad unam coarctantur Beati Andreæ causam, sed omnes æque afficiunt causas Puerorum, quos in ætate boni malive nescia, odium in Christi Fidem sustulit, quique cum Martyres sint, non tamen sunt *voluntate & opere*, sed solo *opere*, ut ipsis utamur verbis S. Bernardi. Videri enim cuiquam fortasse poterit, recte factum, si, omnibus confluentibus conditionibus, proprius Beatorum cultus, iis decernatur; at dubitabit, num congruat ulterius progredi, per modum præceptivæ legis cultum ampliando ad universam Ecclesiam, quod præcipuum Canonizationis est, quamvis etiam, nihil desideraretur eorum, quæ requiruntur, ut transitus fiat a Beatificatione ad Canonizationem.

§. 24. Fundamenta, quibus potest illhæc inniti dubitatio, singula subnectimus. Primum in eo situm est, nullum fortasse in veteri Canonizationum praxi, aliud offendi exemplum veræ ac propriæ Infantium Canonizationis, præter illud unum Bethleemiticorum Infantium, quandoquidem cætera exempla possunt commode ad Beatificationem referri, atque præterea certum esse,

extare

PONT. extare plane nullum exemplum formalis Canonizationis; vel horum unius Pue- ANNO rorum, post methodum Sanctæ Sedis auctoritate invectam, confirmatam, ser-
A.XV. vatamque in Causis publici Cultus, qui semper quoad hosce Pueros sola fuit 1755
Beatificatione conclusus. Quod autem per plura sæcula nullum offendatur exemplum, quamvis ejus inducendi non defuerit occasio, res est magni momenti, quæque negotium jure facessat cuilibet novarum rerum minime studioso.

§. 25. Alterum ex ea est animadversione, rem totam hanc in eo verti, quod hi Pueri Martyres sint, quia pro Christo mortem subierunt. Id autem si generatim loquimur, inficiatur nemo, ideoque libenter datur, ut quoties necessaria quæque concurrant, iisdem Beatificationis cultus decernatur. At si recepta probataque est regula, non esse latam Canonizationibus sternendam viam, ne vilescant, quemadmodum & Nos adnotavimus *in Nostro lib. 1. cap. 13. n. 16.* videtur pertimescendum, ne plane hujusmodi incommodo referetur aditus, quotiescumque ad Canonizationem admittantur Pueri pro Christi Fide mortem perpensi, ex eo tantummodo, quod Martyres sint: Docent quippe Theologi, Martyres esse & eos Pueros, qui in bello sacro, dum oppugnantur Urbes, vel ex insidiis invaduntur arces, cæsi fuerint, uti aperte docet Sotus *in 4. Sent. dist. 3. quæst. unica, art. 11. §. Secunda propositio,* & eos quoque Pueros censeri Martyres tradunt, quos Christi hostes interfecerint, quamvis nondum ex materno ventre eruperint, sive superstes maneat Genitrix, sive cum iis pereat, uti videre est apud Theophilum Raynaudum *cit. tom. 18. in Opere inscripto de Martyrio per pestem p. 2. c. 2. num. 8.* & late apud Hurtandum *in resolutionibus de vero Martyrio in tract. 2. res. 20. per tot.* Quidquid autem pronunciatur de Pueris ante usum rationis in Christi odium sublatis, protendi ad homines adultæ ætatis contenditur, qui rationis semper expertes fuerint, si & his in odium Fidei ab inimicis Christi vita adimatur, hos quippe statuunt Pueris omnino similes. Videatur Cardinalis Capisucchius in suis controversiis Theologicis, & nominatim in illa de Martyrio *quæst. 2. §. 4. in fin. Licet in pueris ante usum rationis pro Christo morientibus non adsit propria ac personalis intentio, adest tamen intentio Ecclesiæ, quæ in illis mortem pro Christo acceptat, eosque per Martyrium Deo consecrat &c. Quæ autem de infantibus ante usum rationis pro Christo occisis dicta sunt, etiam de amentibus, qui nunquam rationis usum habuerunt, si contingat, eos in odium Christi occidi:* Sententiæ, & opiniones hæ quidem sunt, quæ si in praxim deducerentur, Canonizationem splendori plurimum possent detrahere.

§. 26. Tertium denique fundamentum statuitur in doctrina, quam cum S. Thoma tradunt cæteri quoque Theologi, nimirum, in Paradiso Martyribus esse gloriam essentialem, quæ dicitur *aurea* esse, & præterea eidem adjunctam sive accidentalem gloriam, quæ *aureola* appellatur, sitam in quodam gaudio, quo persunduntur, dum animo conspiciunt partam sibi ex Mundo victoriam, cum pro Christo pugnantes, ultro mortem pro ipso oppetierunt; cujus quidem aureolæ non æque participes sunt pueri, qui cum Martyres fuerint, *solo* tamen *opere* fuerunt, non *voluntate*. *Innocentes sicut non pertingunt ad perfectam rationem martyrii sed aliquid martyrii habent ex hoc, quod passi sunt pro Christo; ita etiam aureolam, non quidem secundum perfectam rationem, sed secundum aliquam participationem: in quantum scilicet gaudent se in obsequium Christi occisos esse; ut dictum est de pueris baptizatis, quod habebunt aliquod gaudium de innocentia, & carnis integritate.* Sunt hæc S. Thomæ verba *in 4. sent. dist. 49. quæst. 5. art. 3. qu. 2. ad duodecimum.* Ad hæc autem Sancti Doctoris verba sic pergit Cardinalis Capisucchius *præcit. loco* §. 26. *Cum aureola sit præmium a Deo Beatis concessum intuitu egregiorum operum, quæ ipsi pro Deo in terris patrarunt, ac proinde sit præmium respondens operibus, evidens est, Sanctos Innocentes, & alios Parvulos pro Christo ante usum rationis occisos, aureola non gaudere martyrii.* Cum vero Infantes, licet Martyres, ob mox expensam rationem,

aureo-

PONT. aureola non gaudeant martyrii, assumi id a quopiam fortasse poterit, ut tuea- ANNO tur, si iis in militanti Ecclesia Beatificationis cultus potest competere; haud A. XV. tamen congruere, ut alter Canonizationis cultus iisdem tribuatur, quandoqui- 1755 dem inter Canonizationis decernendæ causas & illa recensetur, ut Canonizati gesta omnibus per orbem Catholicis in exemplum proponantur; hujusmodi autem res gestæ in pueris pro Christo necatis desiderantur.

§. 27. Et quamvis respondere quisquam valeat nimiam inesse vim argumento, cum inde concludatur, ne Bethleemiticos quidem Infantes honorem Canonizationis promeritos, cum nec ipsi martyrii aureolam sint consecuti; videtur tamen responsio omni plane robore destituta, si animus advertatur ad eam facti speciem, in qua Bethleemiticis Infantibus vita adempta fuit, atque ad vetustissimam, constantemque observantiam Ecclesiæ, quæ eosdem tamquam Martyres semper est venerata. Et profecto, eo quod, necesse sit amplecti opinionem Armacani, martyrium Bethleemiticorum Infantium ad solos circumcisos cohibentis, quod a cæteris communiter exploditur, uti videre est apud Valentiam in suo celebri tractatu *de Rebus Fidei cap. 4. de Baptismo parvulorum §. Atque hoc*; Rejectaque etiam superius allata, improbataque sententia aliorum, qui opinati sunt acceleratum fuisse Bethleemiticis Infantibus rationis usum; quod aperte improbatur a D. Thoma 2. 2. *qu.* 124. *art.* 1. *ad primum*; replicari posse videtur Martyres esse Bethleemiticos Infantes, & horum instar Martyres esse cæteros etiam, qui antequam iis affulgeat ratio, pro Christo intereunt; at cum illis faveat consensus, atque doctrina Patrum, & perpetua Ecclesiæ traditio, his vero sola, licet ceteroquin spectabilis Theologorum opinio haud mirum videri debere, si primis aliquid amplius supra secundos tribuatur. Videatur Vasquez *in 3. part.* D. Thomæ *tom. 2. disput.* 155. *qu.* 68. *c.* 7. ubi, postquam firmaverat, Bethleemiticos esse vere Martyres, & Martyres quoque esse cæteros pueros pro Christo occisos, ita subdit: *Porro, quamvis non tam certum sit, quod diximus de aliis Infantibus pro Christo occisis, quam de illis, qui hac de causa ab Herode interfecti sunt, quia pro interfectis ab Herode, Ecclesiæ traditionem, & Doctrinam Patrum pleniorem habemus, nihilominus indubitatum apud nos esse debet* (id tamen ita certum habendum, ut nisi definitioni Ecclesiæ, communi certe quidem Theologorum opinioni innitatur) *eamdem rationem esse de omnibus, qui post adventum Christi propter ipsum occisi sunt.*

§. 28. Eoque magis, quia quæ nunc proponitur quæstio, non ea est, si res recte expendatur, an pueri post Christum natum ab ejus hostibus interempti canonizari possint; verum an id fieri expediat; his autem terminis conclusa quæstione, non magnopere adlaborandum, ut intelligatur quantum intercedat discriminis inter Bethleemiticos Infantes, & cæteros omnes, qui post ipsos pro Christo intereunt.

§. 29. Quæcunque hactenus persecuti sumus videri quoque possunt *in Nostro lib. 1. de Canoniz. cap. 14. & lib. 3. cap. 15. num. 2. & seq.* Superest modo, ut expendantur omnia, an cognoscatur, an deceat, ut Causæ Beati Andræ permittendus sit ad ulteriora progressus, an vero conducibilius sit, ut cum servet statum, quem nunc habet, quique idem plane est cum eo, in quo Causa Beati Simonis conquiescit. Et quia impossibile haud est alias huic similes excitari instantias, sollicitudinis Tuæ partes erunt, prudentisque consilii cæterorum, quos ipsi ad id designabimus, indicare, quæ ineunda ratio, cum se hujusmodi obtulerit casus, qui plerumque proponi consuevit, de puero aliquo majori hebdomada ab Hebræis in contumeliam Christi necato; tales namque sunt B. Simonis & Andreæ, nec non bene multorum ex iis, quos Auctores commemorant puerorum neces. Videri enim cuiquam fortasse poterit, quoties placeret causis interemptorum hujusmodi Infantium patere aditum, oportere, hasce neces fuisse clamosas, populo cognitas, ab omnibus damnatas, atque a Magistratibus vindicatas, prætereaque etiam optimum esse, quandoquidem res

est

PONT. est de Martyribus *non voluntate & opere, sed solo opere*, signorum & miraculorum numerum definire, ac requirere majore constituto ad formalem Canonizationem obtinendam. Literas hasce nostras, Apostolicam tibi, Dilecte Fili, Benedictionem impertientes, absolvimus. ANNO

A.XV. 1755

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die XXII. Februarii MDCCLV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto.

PONT. ANNO

A.XV. 1755

NUM. XCI.

AD INCENDIUM COMPESCENDUM

Ad Ecclesiam S. Nicolai in Carcere exortum, minus rite allatam fuisse ex Ecclesia Sacram Pyxidem Sanctissimum Sacramentum intercludentem, eaque super populum, & ad furentes flammas benedictum, rationibus; pluribusque allatis Ecclesiasticis sanctionibus, demonstratur; & ne tale quid exinde fiat opportune sancitur.

Venerabilis Fratri Nostro, Fr. Joanni Antonio Episcopo Tusculano S. R. E. Cardinali Guadagni nuncupato, nostro in Urbe, ejusque districtu Vicario Generali.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

CUM, ut recte nosti, proximo superiore mense Aprilis invasisset ignis supellectiles, ac merces quasdam asservatas in parvis quibusdam domibus sitis in Foro Montium dicto, Parochialis districtu S. Nicolai in Carcere; cumque continuo, quod satis superque fieri assolet in magnum excrevisset incendium, memoratæ Parochialis, insimul Collegiatæ Ecclesiæ, Canonici suum existimarunt, hortari populum ad Dei implorandam opem, ut pro sua misericordia maximum impendens detrimentum avertere dignaretur, cujus vehemens suberat timor, quoties extinctum incendium non fuisset,

§. 2. Ad congregandum populum initum fuit consilium, ut circuiens Minister tintinnabulum pulsaret ad eum plane modum, quo cogi multitudo solet, ut Sactissimum Sacramentum ad Ægrum aliquem deferendum comitetur. Cumque ita contigisset, & Ecclesia populo compleretur, ante Aram Beatissimæ Virginis dicatam, multa quidem Religione recitatum fuit elata voce Rosarium, atque etiam in ejusdem Sanctissimæ Virginis honorem cantatæ fuerunt Litaniæ. Ad hæc Sacerdos pio æque ac ferventi sermone interessentes excitavit ad Dei placandam indignationem, implorata sibi ex animo de patratis criminibus venia, & quantum quidem relatum est, insonuit Templum clamoribus illorum, qui sibi a divina misericordia multis gemitibus & lacrymis patratorum criminum veniam precabantur.

§. 3. Si nihil fuisset præterea gestum, nil quoque fuisset, quod objiceretur, & nemo piam agendi rationem in memorato luctuoso casu servatam non laudasset. At cum ex religioso, sanctoque studio adaugendæ devotionis populi, enixisque ejusdem votis satisfaciendi, opportunum quin & congruum visum fuerit præcipere, ut reserato Tabernaculo, in quo Sacra Pyxis custoditur; eadem super populo & ad incendium benediceretur.

§. 4. Cumque is, qui Parochi vice fungitur, data sibi jussa perficiens, sacris indutus vestibus, accepta Sacra Pyxide, in qua erat adorandum Sacramentum, ab Ecclesia processerit, satis congruo ministrorum numero stipulatus,

PONT. tus, mediaque in via consistens, unde ignis erat conspicuus, Pyxide humerali ANNO
velo obtecta non solum coactæ immensæ multitudini, sed & regionem voraci
A.XV. igne vastatam benedixerit; hoc plane illud est, unde sermones varii exorti sunt; 1755
quibusdam factum ipsum commendantibus; censentibus aliis, in ea facti specie, secus rem transigi non potuisse, ne populi frigesceret devotio, neve offenderentur pusilli, sibi, cohibendoque igni benedictionem vehementissime expostantes; aliis denique contra assertum novum incongruumque ritum inclamantibus.

§. 5. Et quamvis Fraternitas Tua inter has disputationes non aliam prout assoles, inieris rationem, quam quæ Christianæ prudentiæ omnino congruerit, hancque ipsam probaverimus. Ipsi & nunc quoque, ut mox constabit, probemus; nobis tamen videmur facere non posse, quin ea, quæ Ipsi hac de re expendimus, ac notavimus, perspecta tibi reddamus hisce nostris literis, quas mandamus, in futurorum temporum normam, apud Acta tabularii tui asservari.

§. 6. Quicumque ea, quæ gesta sunt probanda sibi, ac defendenda suscipiens assereret, nihil plane in eo præstitum, quod cultui SS. Eucharistiæ debito non congruerit, & perdifficile esse per integram rei gestæ seriem, quidquam offendere ex intrinseca ratione improbandum, immo vero facile reperiri posse, quod pietatem, & devotionem sapiat, aliaque afferat spiritualia commoda, multa is quidem diceret, suamque assertionem firmare posset iis, quæ adnotat Theophilus Raynaudus *tom. 15. suorum Operum pag. 83. col. 1.* ubi loquens de Sacramenti expositione fieri solita, cum aliquod imminet infortunium, ita scite rem expendit: *Est modus aptissimus promovendi populum, ac excitandi ad pietatem necessitati congruentem, verbi gratia, si ingruat pestis, ac incursus hostium aut aerearum tempestatum malignitas, nihil enim habet Ecclesia aptius ad plebem Fidelium excitandam, & sensu pietatis Deo placatum afficiendam, quam sacrum spectaculum Corporis Christi propalam exhibiti, & objectum ejus, in quo est salus, vita, & resurrectio nostra.* Sed non satis ea essent: Ritus quippe, de quo est quæstio, multa habet adnexa inferius a nobis expendenda, ex quibus seposita pietate actus, jure meritoque potest Ecclesia eum non probare, neque enim illa hac in re intrinsecam tantummodo ejusdem bonitatem spectat, sed & alia, quæ vel neglecta, vel non prævisa, facile possunt confusiones inducere ac perturbationes.

§. 7. Si quis antem, ut sibi tuta unoque veluti ictu salva res esset, Ecclesiasticas proferret historias, exempla præsto essent opinioni suæ valde accommoda, in Chronica Albigensium Episcoporum, atque Abbatum Castræ, apud Thiers in Tractatu *de Expositione SS. Eucharistiæ Sacramenti 2. par. impressionis Parisiensis anni* 1677. *lib. 5. cap. 12.* legitur; sub Abbate Geraldo qui vixit ad annum 1090. incendium a fulmine excitatum, fuisse hoc pacto extinctum.

Jamque Monasterium furibunda incendia volvit,
Cum, Christi oblato Corpore, flamma cadit.

Celebre est S. Bernardi factum relatum in ejus vita, quam scribere instituit Abbas Guillelmus a S. Theodorico, absolvitque Abbas Hernaldus a Bonavalle, veteri amicitia cum Sancto conjunctus. Adstabat ad Ecclesiæ januam VVillelmus Aquitaniæ Dux, intus ob Excommunicationem non ingrediens. Vir Sanctus interea Sacrum faciebat: cumque consecrasset, ante consummationem, imposito Patena Divino Sacramento, & ad Ducem accedens ipsum eo ferventis animi affectu est allocutus, ut eumdem ad insignem pœnitentiam adduxerit, & ad novum vitæ institutum; unde porro in Beatorum album, qui cultum in Ecclesia obtinet, recenseri promeruit, uti videre est in Martyrologio Romano quarto Idus Februarii. Gesta res descripta legitur in præindicata antiqua Vita

PONT. S. Bernardi, & perbelle retexitur a duobus recentioribus ejusdem Vitæ Scriptoribus, a Magagnotio nempe *lib. 2. cap. 6. num.* 38. & a Petrina *in Historia* A.XV. *Chronologica lib.* 4. *tom.* 1. *num.* 371. *& seq.* Celebre quoque sese prodit factum S. Claræ, quæ, ut Monasterium suum, universamque Assisiensem Urbem servaret a direptione, ac stragibus Saracenorum, jam jam impia consilia exequentium, ad Monasterii januam afferri curavit Tabernaculum Sacramentum intercludens: Christique vix objecto corpore, Saracenorum nonnulli obcæcati, reliqui præcipites effugere. Rem narrat S. Antoninus *in suis Historiis tit.* 24. *cap.* 6. §. 3. Resumitur eadem a Bollandistis *tom* 2. *mensis Augusti pridie Idus pag.* 759. *num.* 21. & a Pagio *in Vita Alexandri IV. num.* 15. Ejusdem fere temporis cum S. Claræ facto, est & aliud relatum a Roderico Granatensi *part.* 2. *explanationis Symboli cap.* 27. §. 7. secutum anno 1230. in Regno Valentiæ, dum bellum gereretur in Mauros: de horum quippe exercitu tum Christifideles insignem retulere victoriam, cum pius Sacerdos manibus gestans Pannum lineum consecratis Particulis plenum, prodiit in omnium conspectum, Deum exorans, ut nostris præsto esset, eoque pacto est eosdem hortatus ad instaurandum certamen, quod porro insignis victoria est consecuta. Meminimus & ipsi eorum, quæ in minoribus, agentesque Promotorem Fidei, legimus in Actis collectis super Virtutibus Beati Petri Fourerii, ad quem cum delatum fuisset, publice in Caupona quosdam sacrilegis verbis Divinum Nomen violare, ad Sacrum Tabernaculum advolavit, arreptamque Sacram Pyxidem, secum detulit ad Cauponem, cumque Sacratum Pignus manu ostentans, immane facinus scelestis patefecisset atque exprobasset, eosdem ad pœnitentiam adduxit. Ast hæc, hisque similia exempla ex peculiari divino spiritu impulsuque processisse, demonstratum est non solum ex secundo eventu, sed & ex peculiaribus, hæc agentium virtutibus. Ea itaque sunt hæc exempla quæ miremur, haud autem imitemur, nec quidquam exinde inferri potest pro iis, qui debent se ad legum normam componere: quemadmodum a Nobis quoque fuit generaliter demonstratum in nostro Opere *de Canonizatione Sanct. lib.* 3. *cap.* 41. & præcipue *num.* 20.

ANNO 1751

§. 8. In hanc Classem referri & illud potest, quod legitur in *Natali* 10. quod S. Paulini Nolani opus est, ubi narrat, ingens incendium fuisse extinctum objecto tantum ad flammas Sanctæ Crucis frustulo.

Vicerat ignis acquam, nos ligno vincimus ignem,
Quamque aqua non potuit, vicit brevis bastula flammam.

Et quoties ex classe horum similiumque exemplorum, quæ peculiari Divino afflatui non immerito tribuuntur, ad alios progredi quis vellet eventus, allatam Divini impulsus exceptionem haud ita facile recipientes, veluti ad id, quod sub annum 1647. contigisse fertur Halæ Tyrolis, ubi cum Sacerdos Venerabili Eucharistia adhibita ingenti incendio benedixisset, restitit ignis; vel ad illud, quod anno 1734. sive alio veriori tempore, hic Romæ gestum est, tunc, quando publica solemnique pompa fuit Sacramentum ab Ecclesia delatum ad incendii locum, eoque impertita benedictio; qui his uteretur exemplis, haud valde proficeret, tum quia primum ex recensitis factis affertur a Gobato *in sua Theologia experimentali tract.* 4. *cas.* 21. *sect* 1. *num* 375. qui tamen illud non probat, sed tantum nuncupat felix ab exitu: *Factum felix ab eventu*; tum quia unum, vel plura adhuc facta hujusmodi, aut incognita, aut a Superioribus dissimulata, haud tanti sunt, quibus jure recens aliqua disciplina, novusque ritus innitatur.

§. 9. Sicuti prænotatum est, superius allata argumenta, ad ritum, de quo sermo est, vindicandum infirma sunt, leviorisque momenti, sed ejusdem furfuris sunt alia quædam, quæ in Ritum ipsum objectantur, atque extolluntur. Ajunt nonnulli Eucharistiæ Sacramentum a Christo fuisse institutum, ut eo

velce-

PONT. vescerentur, quod quidem indubium est: at satis deprehendi non potest, quo- ANNO modo ex hoc antecedenti inferri liceat, haud decere illud in Supplicationibus A.XV. deferre, Deumque, qui sub Sacramenti speciebus adest, deprecari, ut a gra- 1755. vibus nos quandoque obsidentibus periculis præstet incolumes. *Neque enim ideo minus est adorandum*, sunt concepta verba Concilii Tridentini, de hoc Divino Sacramento loquentis, *sess. 13. cap. 5. quod fuerit, a Christo Domino, ut sumatur, institutum: nam illum eumdem Deum præsentem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introducens in Orbem terrarum, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei: quem Magi procidentes adoraverunt: quem denique in Galilæa ab Apostolis adoratum fuisse, Scriptura testatur:* Exindeque Tridentini Patres commendare pergunt pias Supplicationes in Festo Corporis Christi haberi solitas, religiosasque actiones comitantium adorandum Sacramentum, dum ad Ægrotos affertur, ut videre est *cap. 5. & cap. 6. & can. 6. cit. sess. 13.* Christus Dominus qua homo, vel nunc in gloriæ statu, Deum Patrem pro nobis rogat: *Christus Jesus, qui est ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis:* legitur *in Epistola ad Romanos 8. Advocatum habemus apud Patrem, Jesum Christum:* subditur in Epistola prima S. Joannis *cap. 2.* sive porro hoc præstet, petens expresse a Deo, ut nobis proficua concedat, sive implicite suam exhibens humanitatem, veluti Hostiam jam ipsi in Cruce oblatam, ut Deus in eam respiciens, quæ utilia nobis possunt evadere, elargiatur, veluti differunt nostri Theologi, qui licet in explicatione tradenda discrepent inter se, dum alii primæ subscribunt, alii secundæ sententiæ: consentiunt tamen omnes quoad dogma, insimul adnotantes: neque Ecclesiam, neque Fideles solere absolute ad Christum confugere, ut ipse pro nobis oret, sed ut nostra velit exaudire vota, ne videantur, cum Arii, & Nestorii erroribus consentire, qui tueri audebant, ipsam Christi personam, ad quam vota diriguntur nostra, esse creatam, & divina inferiorem. Cum autem nostras preces audiat Christus, quoties id promerentur; cumque idem Christus vere Deus & Homo, vere, realiter, ac substantialiter sub speciebus Eucharistici panis contineatur, omnino numquam affirmari poterit, non posse nos supplices ad ipsum confugere, ut incendium extingui deprecemur, ex eo tantum quod Sacramentum fuerit in nostrum cibum institutum; sed erit tantummodo asserendum, non licere ita ad illum confugere, ut Sacramentum educatur e Tabernaculo, afferatur ad ignem, atque ad incendium benedicatur, ob qualitatem Ritus, quoties firma desint ad eum vindicandum argumenta.

§. 10. Alii ulterius progrediuntur, asserentesque non posse ream creatam irrationalem Dei nomine adjurari, autumant, hoc unum posse valide obsistere ritui benedicendi incendii cum Eucharistiæ Sacramento: sed infirmum omnino videtur hoc argumentum. Creata res expers rationis, si ipsa per se attendatur, cum non intelligat, talis non est, quæ adjurari possit; capax tamen evadit; quæ exorcismis Ecclesiæ subjiciatur, si veluti ab alio acta inspiciatur; ex quo consequitur, posse orationes nostras ad Deum intendi, ut eam nobis nocere prohibeat, etiamsi a Dæmone in nostrum damnum, detrimentumque ageretur. Est hæc S. Thomæ Doctrina 2. 2. *qu.* 90 *art.* 3. Verum eadem nil profecto opus est in hac facti specie, in qua dum adhibita Pyxide benedicitur incendio, nulli unquam intermixti sunt, vel intermiscentur exorcismi. Alii ritum improbant, asserentes ipsi inesse Dei tentationem, vitium Religioni oppositum, ideoque peccatum sapiens, & grave quidem peccatum, quamvis superstitione inferius, ut fuse docet, demonstratque Sanctus Thomas 2. 2. *qu.* 97. *art.* 2. *& duob. seqq.* At si expressa Dei tentatio, juxta ejusdem S. Doctoris sententiam, tunc inducitur, cum quis quidquam agit ea mente, atque consilio, ut Dei scientiam, potentiam, patientiam, voluntatemve scrutetur; interpretativa autem, & implicita, quando non agit is quidem eadem concepta expressaque mente, sed tamen quidquam loquitur, vel agit, cui non alius potest esse sco-

PONT. pus, quam ut Divinæ alicujus virtutis periculum fiat, quod tunc plane con- ANNO
tingit, cum quis paratas habens usitatas, vulgaresque agendi rationes, has
A. XV. quidem sponte omittit, seque ultro in discrimen adducit, *Sicuti tentare, est* 1755.
experimentum sumere, seu explorare; ita Deum tentare, est velle sumere experimentum de aliqua ipsius perfectione, veluti an sciat, an possit, an velit quidpiam; quod tum verbis, cum factis fieri potest, idque dupliciter; uno modo expresse; puta cum aliquis ea intentione dicit, aut facit quidpiam, ut exploret Dei scientiam, potentiam, patientiam, aut voluntatem: altero modo implicite, seu interpretative, quando non est quidem homini formalis & expressa intentio simile aliquid explorandi, hoc tamen dicit, aut facit, quod non potest alio ordinari, quam ad experimentum sumendum de aliqua Dei perfectione; veluti quando aliquis humanis, & naturalibus mediis non destitutus, ea sine rationabili causa omittit, aut se periculo exponit: verba sunt Sylvii egregii S. Thomæ interpretis *ad Art. 1. præcit. q. 96.* Quomodo unquam poterit jure defendi, eum, qui Venerabili Sacramento ad Incendium benedicit, qui Deum rogat, ut miseros, afflictosque ab irruente infortunio velit præstare exemptos, qui non ea mente est, ut Divinæ potentiæ sumat periculum, qui humana non spernit subsidia, sed iis undique collectis, omnia enititur, assiduas tamen Divinæ Majestati preces offerens, ut quod imminet, grave malum, dignetur avertere, hunc, inquam, gravissimi criminis expressæ, vel tacitæ Dei tentationis posse reum pronunciari?

§ 11. Alii denique arbitrantur, non esse usu recipiendam assertam piam consuetudinem afferendi Sacramentum Sacra Pyxide contentum, eoque benedicendi incendiis, ne forte id fiat, cum ignis divitum ædes incessit, non autem pauperum domunculas: neque inanis hic quidem est, vel sola mente conceptus timor: Thiers quippe *præcit. cap. 12.* invehitur in satis illacrymabilem hanc personarum acceptionem, veluti aliquibus in locis usu receptam. Idem Auctor præterea plures cumulat Synodales sanctiones, quibus severe interdicitur, sacra Lintea ad incendium afferre, eaque projicere in flammas, ut extinguantur, atque multo etiam magis, si ipsa sacra Hostia projiciatur in ignem, ea quidem spe, ita nullum restringi posse. Quidquid asserit præcitatus Auctor, perfacile admitti debet: immo quoties, ad ea firmanda, quæ in ritum jaciendi in ignem Sacram Hostiam profert, & in irriverentiam eo actu contentam, alio opus esset exemplo per ipsum non inducto, illud minime desideraretur. Etenim, quamvis in Italia, & præsertim Florentiæ, vigeret usus comprobandi abditam veritatem innocuo alicujus transitu per ignem, quod plane præstitit B. Petrus Igneus dictus, qui ut evinceret Petrum Pavesium Florentiæ Episcopum simoniace in Episcopatum fuisse intrusum, ideoque deponendum esse, uti reipsa factum est, illæsus per ardentem ignem pertransiit; quemadmodum opportunis allatis monumentis demonstravimus *nostro lib. 3. de Canoniz. Sanct. cap. 33. num. 3.* tamen cum nonnullis exinde sæculis in eadem Civitate idem sumi voluerit experimentum ad fidem auctoritatemque conciliandam Doctrinæ Hieronymi Savonarolæ, cumque aliqui se protulerint paratos per ignem transgredi, manu gestantes Eucharistiæ Sacramentum, Eucharistiæ delationem non probarunt Judices, constanti judicio eam denegantes, ac irreligiosam definientes, pravique exempli, spectatis iis factis circumstantiis, in quibus usurpari cupiebatur; uti videre est in vita præfati Hieronymi Savonarolæ scripta a Francisco Pico *tom. 2. impressionis Parisiorum 1674. pag. 70. n. 2. additionem ad eamdem Vitam pag. 306.* & in Appendice ad Vitam Alexandri VI. Pontificis exaratam ab Alexandro Gordonio *tom. 2. pag. 435.* Verum in his omnibus nihil commune est, cum casu nostro. Qui enim ritum, de quo nunc agimus, tuetur, facile respondere potest, si asserat, licere omnino ipso adhibito Sacramento excitatis incendiis benedicere, nec tamen ullum fieri debere divitis & pauperis discrimen, neque Eucharistiam post Benedictionem in ignem

pro-

Pont. projiciendam esse, sed immo in Tabernaculum, unde fuit educta, omni cum Anno honore restituendam.

A. XV. §. 12. Sepositis itaque superius allatis animadversionibus, rationibusque, vel 1755 ritui faventibus vel oppositis, ut tuto liceat ad propositam metam pertingere, unica, cui insistas, tutaque via sita est in investigandis expendendisque regulis ab Ecclesia præscriptis de cultu Sanctissimæ Eucharistiæ: neque enim fas cuique esse debet privata auctoritate, vel ex veræ etiam devotionis, zelique affectu, novum ritum inducere: *Si quis dixerit, receptos & approbatos Ecclesiæ Catholicæ Ritus, in Solemni Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato a Ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Ecclesiasticum Pastorem mutari posse anathema sit*: verba sunt S. Tridentinæ Synodi *Can. 13. sess. 7. de Sacram. in genere*. Et quoties aliquem Ritum ejusmodi induci contingit, etsi nihil continentem pietati ac religioni oppositum, Apostolica Sedes eumdem ipsum interdicere non dubitavit, ex quibusdam extrinsecis circumstantiis, nullatenus prævisis, vel neglectis ab eo, qui ritum invexit. Ut plura prætermittamus exempla, ad rem præsentem sat est unum illud innuere de Sanctissimo Sacramento, olim afferri solito ad Ægrotos, qui cum exoptarent illud sumere in Viaticum, nec tamen possent deglutire, nonnulli in ipsum saltem intueri cupiebant, alii adorari ac deosculari; vetitum quippe id fuit a Sancto Pontifice Pio V. cui interdicto consonum quoque est altero adscriptum in Rituali Romano a Paulo V. Summo Pontifice evulgato, in ea parte, quæ est *de Communione Infirmorum*, ubi sermone instituto de Divino Sacramento, hæc leguntur: *Sed alicui ad adorandum solum, seu devotionis, seu cujusvis rei prætextu, ad ostendendum non deferatur:* idque non ea sane de causa, quod simplex adoratio, (quidquid sit de Sacræ Historiæ osculo) quicquam haberet contrarium debito cultui, quum potius eidem esset maxime consentanea; sed ratione quarumdam circumstantiarum, quas sapientes Legislatores recte adnotarunt, quasque innuit Card. de Lugo *in suis Responsis Moralibus lib. 1. dub. 11. num. 3. Merito id prohibuit*, loquitur de S. Pio V., *quia si ad privatam Ægroti consolationem, & sine spe refectionis Sacramentalis, tanta Salvatoris Majestas loco movenda, & per vias publicas circumferenda esset, paulatim ea Infirmorum pietas introduceret, ut sicut Sanctorum reliquiæ ad eos deferuntur, & applicantur curationis gratia, ita & ad eosdem non communicaturos, nec periculose decumbentes, deferretur Eucharistia, & applicaretur partibus læsis & dolentibus, spe impetrandæ curationis; quæ & alia similia, cultum & reverentiam debitam tantæ Majestati paulatim imminuerent*.

§. 13. Annuam Ecclesia constituit Solemnitatem Corporis Christi, quæ a Tridentino Concilio dicitur Religionis nostræ adversus Hæreses Triumphum, sicuti videre est *sess. 13. cap. 15.* Supplicationem quoque instituit ea occasione habendam, jam inde ab Urbano IV., quemadmodum fuse a nobis demonstratum fuit in nostro Opere *de Festis Domini*, cum de Festo Corporis Christi disseruimus. Cavit Ecclesia, ut Sacramentum ad Infirmos cum debito honore deferatur, cum ipsum suscepturi sunt in Viaticum, uti licet deprehendere ex pluribus Synodalibus sanctionibus, decretisque editis tum a Summis Pontificibus, tum & ab Episcopis quoad Diœceses suas. Amplexa est Ecclesia pium usum exponendi Venerabile Sacramentum omnibus conspicuum, utpote duobus Crystallis inclusum in Ostensorio, quod dicitur *Monstrantia*, in Statuti Concilii Coloniensis habiti sub Card. de Cusa Nicolai V. per Germaniam Legati Apost. sicuti nosse licet *ex tom. 9.* Collectionis Conciliorum Harduini *col. 1368. lit. C.*, dummodo id de licentia Ordinarii, publicamque ob causam aliquam fiat. Adjecit & illud Ecclesia, quod si privata tantum, non autem publica causa subsit, Sacramentum exponatur; ita tamen, ut, reserato Tabernaculo, inde Sacrum Christi Corpus minime educatur, sed vel Sacra Pyxide sit inclusum, aut

velo

PONT. velo obtectum ita, ut videri non possit, quemadmodum deprehenditur ex iteratis conformibus decretis a Congregationibus Urbis, & per Summos Pontifices probatis, quas omnes collegimus ipsi, cum Bononiæ essemus, in una ex nostris Institutionibus *Italicæ editionis tom. 2.*, quæ in latinam quoque versionem est illata. Cogitavit Ecclesia de Benedictionibus, Venerabili Sacramento adhibito, impertiendis, tum post publicas habitas supplicationes, tum quoties post solemnem Expositionem, Sacramentum est in Tabernaculum restituendum, ac denique cum sumpto per Ægrotum Viatico, reliqua in Sacra Pyxide est Particula, quam Sacerdos secum ad Ecclesiam refert, veluti nosse licet ex Rituali Romano *tit. De Communione Infirmorum*. Casum denique prospexit Ecclesia instantis alicujus nimbi, procellæ, alteriusve ingentis periculi, cavitque, ut si populus excitari velit ad Deum Optimum Maximum deprecandum, quo ab ingruenti malo præstetur immunis, adaperiatur Tabernaculum, minime educto Sacramento, sed ante ipsum Sacra Pyxide inclusum preces religioso affectu recitentur. Hæc est methodus præscripta, a magno S. Carolo Borromæo in sua tertia Synodo Diœcesana habita anno 1572. *Cum grandines, nimbi, turbines, & aliæ temporum procellæ imminent, ad eas tempestates sedandas, vel, ut vocant, signandas, ne Sacerdos Vasculum, in quo Sanctissimum Christi Domini Corpus asservatur, adhibeat, sed Tabernaculum accensis luminibus patefaciat, ut ea nimborum vi imminente, rogationes & preces a Clero populoque coram Domino religiose fiant*. Quod confirmatum noscitur in tertia Synodo Provinciali coacta subsequenti anno 1573. *Cum nimbi, procellæ, turbines, aut grandines impendent, ne Sacerdos ad tempestatis procellam arcendam Vasculum adhibeat, in quo Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum asservatur, sed Tabernaculum, ubi illud in Altare reconditur, patefaciat, licet; tumque in ejus conspectu Litanias, aliasque religiosas preces ejus rei causa institutas pie sancteque pronunciet*. Consonat hic Rituale Ebroicense anno 1606. a Cardinali de Perron compositum. Perspicuum itaque est systema a S. Carolo Borromæo, veluti lex quædam, in universa Diœcesi, Provinciaque sua stabilitum, quodque merito pro cæteris locis haberi potest tamquam regula *in vi directiva*, cum ex aliquo tempestatum, grandinumque inopinato casu, supplices ad Deum libet confugere. Aperiendum namque est, uti prænotavimus, Tabernaculum, Sacramentum intra Pyxidem relinquendum, piæ fundendæ preces, ut Divinam nobis opem imploremus. Si autem Sacramentum non debet a Tabernaculo educi; facile intelligitur, in designatis casibus non esse illud afferendum ad Ecclesiæ januam, nec cum eodem Benedictionem impertiendam.

A. XV. ANNO 1755.

§. 14. Loquuntur quidem mox supra allatæ auctoritates de turbinum, procellarumque casu, quin suspicari possimus, audere quemquam excipere, eas minime congruere incendiis, par omnium quippe ratio est: & quoties, ut aliorum subtilibus levibusque cavillationibus fieret satis, exquiri Synodi vellent, ac Ritualia conceptis verbis loquentia de incendii casu, sat erit manum protendere ad Synodum Archiepiscopi Parisiensis habitam ann. 1674. *art. 7. cap. 2.* in qua disertis verbis cavetur, ne Ss. Eucharistiæ Sacramentum quacunque de causa unquam ad incendia afferatur, indicta in Sacerdotem, qui deliquisset, suspensionis pœna, & ad Rituale Argentoratensis Ecclesiæ evulgatum a bon. mem. Cardinali de Rohan, impressumque anno 1742. ubi *pag. 83.* sequentia adnotantur verba = *Probibitum est insuper*, sermo est de Sacramento Altaris, *ne ad extinguenda incendia deferatur, & quidem sub pœna suspensionis, a Ministris deferentibus ipso facto incurrenda. Scriptum est: Non tentabis Dominum Deum tuum. Qui dixit mari = usque hac venies .... & hic confringes tumentes fluctus tuos = potest & impetum ignis refrænare. Quandoque autem, sicut potens, sic & justus, mala quædam permittit; & quia, num facile sit placabilis, ignoramus; vitandum illud omne, quod & quorumdam Christianorum fidem infirmare posset, & nostrorum honorem Mysteriorum malignis infidelium, aut hæreticorum*

irri-

Pont. *irrisionibus exponere*. Qui temporalia a Deo exposcit, pavoribus debet eadem Anno
rogare, divinæque voluntati se omnino committere: *Quando petitis temporalia,*
A.XV. *cum modo petite, cum timore petite, illi committite, ut, si prosint, det, si sciit* 1755
obesse, non det. Quid autem obsit, quid prosit, medicus novit, non ægrotus: inquit S. Augustinus *in serm. 354. alias 53. de verbis Domini cap. 7.* Cum sæviunt infortunia, homines plerumque Deum, quomodo oporteret, non orant: liberari se petunt, nihilque præterea errant: cumque cæteroquin pietate ac devotione erga Sacramentum Altaris exardescant, videntes educi illud e Tabernaculo post recitatas preces, afferri ad Ecclesiæ januam, eodemque adhibito per Sacerdotem benedici ad eam regionem, unde erumpunt turbines & procellæ, vel ad eam, in qua furit incendium; implentur fiducia quadam, certaque spe ad exitum jam pertigisse calamitates suas &, si, id haud fiat sicuti ex justo Dei judicio pluries reipsa non contingit, magnum exinde subest periculum, ne labefactatur vel tepescat fervens illa devotio erga Augustissimum Altaris Sacramentum: misso interea facto altero periculo irrisionum ab incredulis. Atque hæ profecto animadversiones fecerunt, ut a solertissimis Episcopis statuerentur, ne Pyxis e Tabernaculo educatur, ne exportetur ab Ecclesia, neve cum ea in Ecclesia, vel extra Ecclesiam, ad tempestates, aut incendia benedicatur.

§. 15. Haud absimilis est obsessorum exorcizandorum species; in Rituali siquidem permittuntur Sanctorum Reliquiæ, opportunis adhibitis cautelis, eorum capitibus pectoribusque imponi. *Reliquiæ quoque Sanctorum, ubi haberi possint, decenter ac tuto colligatæ & coopertæ, ad pectus, vel ad caput obsessi reverenter admoveantur.* Non tamen licet ad caput eorum, vel pectus, sacram admovere Eucharistiam, ob irreverentiæ periculum. *Sanctissima vero Eucharistia super caput obsessi, aut aliter ejus corpori non admoveatur, ob irreverentiæ periculum.* Etsi in Vita S. Bernardi, in Chronicis Belgicis Molineti, & in Catalogo Belgico Bernadi a Lucemburgo *lit. G.* haud desiderentur exempla Sanctorum Virorum, qui tale quidpiam præstitere, atque ita ab obsessis Dœmones ejecerunt: facta enim hæc, sicut prædiximus, iis accensendi sunt exemplis, quæ admiratione quidem, non vero imitatione prosequi debeas.

§. 16. Cæteris quibusque Auctoribus Joannes Baptista Thiers eruditius, doctiusque de hac quæstione disseruit, illamque diremit juxta ea, quæ hactenus dicta sunt in suo Tractatu *de Sanctissimo Sacramento 2. part. cap. 12.* & quidquid ibi latius attulit, legitur ab ipso summatim resumptum in suo Tractatu *de superstitionibus tom 2. cap. 13.* Opus Thiers *de expositione Sacramenti* valde commendatum, probatumque fuit a pio, ac docto Cardinali Bonæ, uti nosse licet ex ejus Epistola 321. in tomo hoc ipso anno 1755. cuso *p* 246. Laudatus Cardinalis in ea Epistola inquit, præclarum se de illo opere fecisse judicium, cum sermonem de eo habuisset cum P. Luca Dacherio, indeque subdit: *Librum optimum esse, & pium, & ab omnibus viris doctis ac eruditis approbatum. Omnes autem mirantur quod argumentum per se sterile, & hactenus intentatum, tanta ubertate tractaveris, ut nihil ei desit, nihil ultra desiderari possit. Audivi rumorem propter illum a quibusdam Parisiis excitatum fuisse, sed protinus sedatum, cum nihil in eo censuræ obnoxium sit.* Tanti Cardinalis sententiæ ipsi subscribimus, sed quoad præsentem quæstionem erudite adeo discussa a Thiers, putamus, deesse nonnulla, quæ nisi congrua aliqua interpretatione solvantur, concidit Thiers assumptio, atque etiam nonnihil concuti possunt, quæ hactenus constituta sunt.

§. 17. Hoc maxime Thiers expendit, cum in tot Synodis actum sit ac constitutum, quidquid agi oportet, dum aliquod tempestatis, incendiique accidit infortunium, ne unam reperiri quidem suadentem, vel permittentem Benedictionem, Sacramento adhibito: Præterea, ex tot Ritualibus in Sacrarum Functionum normam impressis, nullam penitus adinveniri consentiens ut tempestatibus,

 tibus, incendiique Sacramento adhibito, benedicatur; etsi cæteroquin similia non desint Ritualia, & monumenta Benedictionum, quæ, adhibitis Sanctorum Reliquiis, vel Crucis imaginibus, impertiantur: & ex tanto omnium silentio validum elicit argumentum adversus ritum benedicendi, adhibito Sacramento, tempestatibus, incendiisve. At si forte nonnulla extarent Ritualia, quibus hoc plane suaderetur, ingens concuteretur ædificium, omniaque disrupta corruerent.

§. 18. In Sacerdotali Romano *pag. 227. a tergo, sub tit. de Benedictione adversus tempestates*, sequentia verba adnotata reperiuntur: *Si expediens visum fuerit, Sacerdos accipiat reverenter Corpus Domini in Vase debito, & Ecclesia exiens, nubem in modum Crucis cum dicto Vase signet*. Et in Rituali Cardinalis Sanctorii *pag. 709. sub tit. de Exorcismis contra ingruentes cereas tempestates*, hæc adscripta leguntur verba: *Postea; si expedire visum fuerit, Sacerdos accipiat reverenter & cum luminaribus Corpus Domini in Calice, aut alio Vase debito; & Ecclesia exiens, nubes in modum Crucis cum dicto Vase signet*. Auctor Sacerdotalis Romani fuit P. Albertus Castellani Ordinis Prædicatorum, qui multo labore illud elucubravit, dicavitque Leoni X. Pontifici Maximo. Et antequam typis traderetur, examinatum emendatumque fuit jussu Pii IV. Pontificis, veluti cognoscere est *tom. 2. Scriptorum Ordinis Prædicatorum P. Jacobi Echard pag. 48.* Alterum Rituale auctorem habuit Cardinalem Sanctorium, S. Severinæ nuncupatum, teste Ciacconio *in ejus Vita tom. 3. pag. 1044.* De hoc autem Rituali Cardinalis Sanctorii perhonorifica fit mentio in Brevi Summi Pontificis Pauli V. incipiente *Apostolicæ Sedis*, dato quarto Idus Julii 1614., impressoque ad frontem Ritualis Romani ab eodem Paulo Pontifice evulgati; in eo quippe refertur, Cardinales ad novi Ritualis editionem designatos, vetera expendisse Ritualia, præsertim vero illud, *quod vir singulari pietate zelo, & doctrinâ, bon. mem. Julius Antonius S. R. E. Cardinalis S. Severinæ nuncupatus, longo studio, multaque industria & labore plenissimum composuerat*.

§. 19. His tamen nihil facessentibus, stat Thiersis assertio: prædicata quippe duo Opera publicæ auctoritatis pondere destituuntur. Nos nihil detractum volumus egregio Operi P. Alberti Castellani, sed asserimus, esse privati Auctoris Opus, nullumque extare argumentum, quo illud a Pio IV. Pontifice approbatum demonstretur. Neque id temere aut nulla ratione affirmamus. Agitur in eo Opere de Baptismi forma sub conditione, ac recenset peculiares factorum circumstantiæ, quando in hujusmodi Sacramento administrando, forma sub conditione uti licet; a Sacramento autem Pœnitentiæ universim hæc forma sub conditione rejicitur: *Secus in Sacramento Pœnitentiæ, quod non licet*: Theologi illi, qui in Sacramento Pœnitentiæ ministrando locum esse negant formæ sub conditione, auctoritate utuntur Sacerdotalis Romani a præfato Religioso compositi, venditantes illud Pontificia auctoritate reprobatum. At cæteri, quibus forma sub conditione in Pœnitentiæ Sacram. probatur, fidenter respondent, neque anteacto tempore fuisse unquam demonstratum, nec demonstrari nunc posse, enunciatum Opus fuisse ab aliquo ex Summis Pontificibus approbatum, quod & ipsi expressimus in Nostro Opere *de Synodo Diœcesana lib. 7. cap. 15. tom. 2. & seq. novissimæ editionis Romanæ*, jam jam absolutæ, & quamprimum evulgandæ. Prætermittenda nec est consideratio illa, si nimirum Opus P. Castellani approbatum fuisset a Pio IV. Pontifice, S. Carolum Borromæum Pontificis Nepotem, totoque ejus Pontificatu in Ecclesiasticis negotiis maxime versatum, haud fuisse permissurum, ut in sua Diœcesana Synodo, suaque itidem in Synodo Provinciali postea coactis, statueretur, quod noscitur reipsa statutum, quodque omnimode adversatur iis, quæ in præfato Opere P. Castellani tradita leguntur.

§. 20. Hinc ad Rituale Cardinalis Sanctorii gradum facimus. Celebris Præsul Fontanini, qui paucos librorum peritia sibi pares habuit, in appendice ad Cata-

Pont. Catalogum Librorum bon. mem. Cardinalis Imperiali, *lit. S.* hæc adnotata reliquit: *Opus rarissimum, sine principio, & fine, impressum sub Paulo V.*, & ju- Anno
A. XV. re quidem egregii quippe hujusce operis impressa folia delitescebant in angulo Vaticanæ Bibliothecæ, quorum notitia ad Viros Sacrorum Rituum studiosos 1755 delata, impetrarunt hi, ut simul colligerentur, quo eorum exemplum sibi sumere liceret. Tunc vero factum, ut multi ejusdem sibi exemplum comparaverint, quod in suis Bibliothecis condiderunt, cum ante id temporis pauca essent, atque rariora exempla: neque enim alia eosque comperta erant exempla, quam quæ extabant, & nunc etiam extant, unum in Bibliotheca Monasterii S. Crucis in Hierusalem, duo autem in Bibliotheca Collegii Romani; quorum alterum fuit Venerab. Cardinalis Bellarmini, alterum Præsulis Coccini Rotæ Auditoris. Uti prænotatum est, asserit Præsul Fontanini Rituale Cardinalis Sanctorii principio destitui, & fine; idque omnino verum; quemadmodum videre est in exemplis mox supra indicatis. Testatur, illud sub Paulo V. impressum, at non meminit, quod illum latuerit forsasse, suppressum fuisse jussu ejusdem Pontificis, dum adhuc sub prælo esset, quemadmodum ab eodem præsule Coccino sua manu adnotatum legitur in præfato Rituali, in Collegio Romano, uti prædictum est, asservato: *Hoc Opus, dum adhuc sub prælo esset, suppressum fuit Romæ tempore Pauli V.; ideoque caret principio, medio, & fine.* Et licet in ejusdem Ritualis exemplis novissime evulgatis, ac distributis, initium reperiatur ac finis, facile tamen deprehenditur, & initium, & finem ipsis fuisse, quamvis forsalìo parum considerate, superadditum, ne per manus abiret malum exemplum nec caput habens nec pedes.

§. 21. Id vero comprobatur ex titulo, sive inscriptione præfatis recentibus exemplaribus præposita, constat quippe his verbis: *Rituale Sacramentorum Romanum, Gregorii XIII. Pontificis Maximi jussu editum Romæ* 1584. in quo facti veritas primum desideratur, cum de imprimendo Rituali Cardinalis Sanctorii cogitatum fuerit tantummodo sub Pontificatu Pauli V., uti mox supra dictum est, nec cusum illud fuerit superstite Auctore; qui e vivis excessit sub annum 1601. Clemente VIII. Pontifice, sed ab ejusdem hæredibus sub Pontificatu Pauli V. quemadmodum mox infra constabit.

§. 22. In prædictis exemplaribus & finis quoque conspicitur; *pag. quippe* 712. hæc leguntur verba: *Ritualis Romani Finis.* Qui autem id sibi sumpsit, ut extrema suppleret, mediam partem satis non inspexit, ubi non minus in ipsis, quam in cæteris quibuscumque exemplis desiderantur paginæ, *quæ a pag.* 252. *ad pag.* 157. *subsequuntur*. Verum, quanticumque sit hæc animadversio, sermonem omnem colligentes ad finem, facili negotio detegitur recens superadditio nonnullorum foliorum, quæ non solum ex charta & atramento evincitur, sed ex ipso paginarum numero; postrema quippe exemplaria ad paginam pertingunt 712. cum cæteroquin quoad vetera exempla, alterum nempe Cardinalis Bellarmini, & alterum in Bibliotheca S. Crucis in Hierusalem asservatum, paginam 604. non prætergrediantur, atque etiam alterum Præsulis Coccini pag. 708. compleatur. Ritus itaque Benedictionis cum Sanctissimo Sacramento nonnisi in postremis exemplaribus reperitur, cum legatur ipse ad pag. 709., & cæteroquin vetera inter exemplaria nullum paginam 708. progrediatur.

§. 23. Ad absolutissimam notitiam eorum omnium, quæ Rituale respiciunt Cardinalis Sanctorii, nil superest aliud quam inquirere causam, cur fuerit, Paulo V. Pontifice, suadente Prælo suppressum. Huic autem investigationi videntur posse cumulate satisfacere ea ipsa, quæ charactere Venerabilis Bellarmini adnotata reperiuntur in exemplo Ritualis Cardinalis Sanctorii, quo Bellarminus utebatur, quodque, uti sæpius monuimus, extat in Bibliotheca Collegii Romani. *Hic Liber confectus est a Cardinali Sanctæ Severinæ longo tempore, & magno labore, & si quidem sub nomine prædicti Cardinalis fuisset impressus,*

PONT. A.XV. *dempto illo verbo Romani* (quod verbum etsi non extaret in libri fronte, tunc non impressa; aderat illa tamen in prima Operis pagina: *Ritualis Romani Liber primus*) *potuisset libere communicari cum omnibus: sed non placuit iis, ad quos pertinebat, ut cum nomine Romani publicaretur; & non placuit hæredi Cardinalis, ut sine nomine Romani exiret. Ea causa est, cur hic Liber lucem non aspiciat, & imperfectus ac mutilus extet in privatis Bibliothecis.* ANNO 1755

§. 24. Est itaque Opus Cardinalis Sanctorii omni commendatione dignum, optimoque jure sibi vindicat laudes, quæ de eo, tum in adnotatione Cardinalis Bellarmini, tum & in præmemorato Brevi Pauli V. leguntur. Nosque ipsi Auctori laborem, & eruditionem sæpius admirati, non prætermisimus eo uti, debitamque laudem in nostris evulgatis Operibus ipsi tribuere. At, ex superius allatis notitiis, fieri nullo modo potest, ut ipsi vis legis concedatur, existimeturque veluti opus a Summis Pontificibus approbatum, & tamquam Rituale Romanum; titulus enim hic solummodo convenit Rituali Pauli V. Pontificis, ad Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos per ipsum directo, *ut in posterum tamquam Ecclesiæ Romanæ Filii, ejusdem Ecclesiæ omnium Matris, & Magistræ auctoritate constituto Rituali in Sacris functionibus utantur, & in re tanti momenti, quæ Catholica Ecclesia, & ab ea probatus usus antiquitatis statuit, inviolate observent*: uti legitur in illius Brevi anni 1614. quo Rituale Romanum confirmat, & in quo licet adnotatæ legantur præces recitandæ *ad repellendam tempestatem*, fiatque mentio sonitus æris campani, signi Crucis: atque aspersionis aquæ benedictæ: nullum tamen omnino fit verbum de Benedictione adhibito Sacramento impertienda.

§. 25. Denique in una libræ lance statuatur opus Cardinalis Sanctorii, quod, quanticumque tamdem sint reliquæ exceptiones omnes, numquam dici poterit Pontificia auctoritate roboratum, illique in novam oneris accessionem superaddatur alterum Opus Patris Castellani, numquam & ipsum approbationem illam Pontificiam consequutum; in altera vero lance ponantur Synodi Sancti Caroli Borromæi, quamvis, illæ si vim legis consideres, in Diœcesi, totaque Provincia Mediolanensi solummodo obtineant; hæcque omnia si quispiam ponderet, conspiciet illico propendere illam Synodorum lancem, quumque aliquo hujusmodi casu sese offerente, deliberandum erit, obstrictum se noscet, vi quidem directiva, amplecti quidquid fuit a S. Carolo præfatis in Synodis constitutum. Non indigent profecto præfatæ Synodi, ut quidquam illis adjiciatur, at si quæ fieri vellet accessio, in promptu illa quidem esset, & facillime comparanda ex aliis Synodis, & Ritualibus aliarum Diœcesium, in quibus ex norma in S. Caroli Synodis tradita, statutum cernitur, ut cum incendii periculum subest, aperiatur Tabernaculum, Sacramentum relinquatur obtectum, religiosa fiat precum recitatio, nec extrahatur Sacramentum, ac proinde ne cum eodem ad incendia, tempestatesque benedicatur.

§. 26. Supra allatæ sunt Synodorum, Auctorumque transalpinorum auctoritates, nunc alias superaddemus ex Italis nostris desumptas. Injuriam sibi faceret is, cui incomperta essent tum eximia virtus Præsulis Gratiani olim Ameriæ Episcopi, tum ejusdem celebris Synodus habita anno 1595. *in cujus capite* 109. ita legitur: *Ad arcendas pluvias, aut tempestates, procellasque, quas forte impendere videbuntur, nemo Sacerdos Pyxidem ipsam cum Sacramento efferat, sed tantum Tabernaculum, patefacto ostio, adaperiat, & in conspectu Sacramenti genibus ad terram datis, Lytanias, aliasque precationes ejus rei causa institutas, pie sancteque cum Populo, qui aderit, aut cum Clericis, aut etiam solus, peragat; Divinamque benignitatem, ut mala, quæ peccata nostra merentur, misericordia sua avertat, religiose precetur.* Perspecta quoque est præstantia in rebus ad Ritus spectantibus Patris Bartolomæi Gavanti; qui composuit *Enchiridion*, seu *Manuale Episcoporum* ad sacras functiones rite dirigendas; in hoc autem *verbo*; *Eucharistia num.* 14. hæc scripta reliquit: *Non adhibeatur contra grandinem, puta*

Pont. A. XV. Anno 1755

in valvis Ecclesiæ benedicendo aerem. Nec missum faciemus Clericatum, utcumque cæteris recentiorem, non exiguam tamen laudem consecutum; in ejus quippe *decis.* 60. de Euchar. *num.* 11. hæc leguntur: *At ad benedicendum aerem contra grandinem prohibitum est SS. Eucharistiam exponere in valvis Ecclesiæ*.

§. 27. His Literis finem imponimus, tum quia aliis obruimur curis, tum & & quia æstivis caloribus afficimur. Prudens nobis probatur Fraternitatis tuæ agendi ratio, dum nihil graviter egisti in pium illum Sacerdotem, qui extra Januam Ecclesiæ S. Nicolai in carcere Benedictionem super Populo, & ad incendium est impertitus; valde enim huic casui congruere nobis videntur verba S. Bernardi *Serm.* 40. super Cantica, ubi hæc scripta reliquit: *Etiamsi perperam actum quid deprehendas, nec si judices proximum; magis autem excusa. Excusa intentionem, si opus non potes: puta ignorantiam, puta subreptionem, puta casum*. Verum cum haud justum æquumve sit, ut, quæ sunt minus recte gesta, conniventia invalescant, iteratisque actibus quamdam veluti legitimæ spectabilisque consuetudinis speciem obtineant, non solum tibi curæ erit, hanc Nostram Epistolam in Cancellaria tua custodiri, verum etiam Edictum, interposita auctoritate nostra proponens, in certam normam eorum, quæ excitato incendio aliquo, præstanda sunt, ut Deo supplicetur juxta ritum S. R. E. Edictumque ipsum, veluti adamussim, exiges ad ea quæ a S. Carolo noscuntur constituta, quæque fuerunt a Nobis in his Nostris Literis fusius exposita. Teque, Vener. Frater Noster, ex animo amplectentes, Apostolicam Benedictionem tibi peramanter impertimur.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 27. Julii MDCCLV. Pontificatus Nostri Anno XV.

Pont. A. XVI. Anno 1756

NUM. XCII.

REFRACTARIIS

Constitutioni Unigenitus an, & quando Ss. Corporis Christi Viaticum denegari debeat; Encyclica hac Epistola definitur.

Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus, ac Archiepiscopis, & Episcopis Regni Galliarum, in novissimis Comitiis Cleri Gallicani congregatis.

BENEDICTUS PP. XIV.

Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

EX omnibus Christiani Orbis regionibus, ad quas imposita imbecillitati Nostræ pastoralis cura protenditur, quum multa sæpe ad Nos deferantur, quæ animum Nostrum pro omnium singularumque Ecclesiarum statu sollicitum & anxium habeant, vix tamen aliunde Nobis majores perturbationis, atque doloris causæ acciderunt, quam ex gravissimis controversiarum & dissensionum incommodis, quibus florentissimum istud Regnum, & Catholicam Gallorum Nationem aliquot ab hinc annis jactari cognovimus. Neque sane destitimus hoc toto perturbationum vestrarum tempore Deum Optimum Maximum enixe rogare, ac interpositis etiam aliorum precibus, orare, atque obsecrare, ut ipse, qui Deus pacis est, veram solidamque tranquillitatem turbatis Ecclesiis vestris reddere dignaretur. Sæpe etiam, datis ad clarissimum in Christo Filium Nostrum Ludovicum Galliarum Regem Christianissimum Apostolicis Literis, illius opem, & brachium ad Ecclesiasticæ pacis tutelam, atque præsidium imploravimus. Iis autem, qui ad Nos, & ad Sedem Apostolicam de-

rebus istis recursum habuerunt, ea semper responsa dedimus, quibus Nos promptos, paratosque declaravimus, pro pace Ecclesiæ Gallicanæ, quam sincera & constanti lectione prosequimur, quidquid Nobis vitæ superesse posset, libenter impendere; atque omni, quæ Nobis agenda proponerentur, & aggredi & urgere, dummodo ejusmodi consilia essent, quæ ad revellendum malorum germen apta & idonea dignoscerentur, & quorum executio cum spe prosperi eventus suscipienda, & ad intentum finem utiliter processura videretur.

Gravem atque diuturnam de rebus vestris sollicitudinem, qua hactenus affecti fuimus, non parum sublevarunt literæ e Gallicani Cleri Comitiis die 31. Octobris elapsi anni ad Nos scriptæ; quas quidem legentes, vestram, Venerabiles Fratres, firmitatem atque constantiam, vestram perspeximus perfectam consensionem in custodiendo veræ sanæque doctrinæ deposito, & in retinenda, quam semper Majores vestri professi sunt, erga Apostolicam Beati Petri Sedem, Catholicæ Unitatis centrum, observantia & veneratione. Neque enim ullam inter vos dissensionem vigere comperimus, quoad canonicas regulas, & principia; sed scissuras tantummodo esse inter vos in deligendis, statuendisque mediis, quibus utendum necessario est, ut eadem communia principia in usum deducantur. Quod quamvis optandum fuisset longe abesse a Conventu vestro, haud tamen mirum videri debet scientibus, id alias inter sacros Antistites, & doctrina & morum sanctitate conspicuos in gravissimarum rerum tractatione evenisse. In magnam autem præconceptæ consolationis nostræ accessionem sese obtulit eximia Christianissimi Regis pietas & religio, cum hæreditario ipsius in hanc Sedem Apostolicam obsequio conjuncta, quæ non in recentioribus tantummodo illius literis, quas die 19. Decembris ejusdem elapsi anni, prædictam Cleri epistolam huc mittens, ad Nos dedit, sed in cæteris quoque omnibus ab eo conscriptis præclare enituit; in quibus testari possumus atque debemus, Nos semper illius Regii animi sensus eos plane deprehendisse, qui maxime decebant Orthodoxum Principem, & vera in Deum religione, & sincera erga Romanam Sedem pietate præditum; eumdemque pacis atque concordiæ in suis Regnis restituendæ & conservandæ amantissimum.

Tanta est profecto in Ecclesia Dei auctoritas Apostolicæ Constitutionis, quæ incipit *Unigenitus*, eademque sibi tam sinceram venerationem, obsequium, & obedientiam ubique vindicat, ut nemo Fidelium possit, absque salutis æternæ discrimine, a debita erga ipsam subjectione se se subducere, aut eidem ullo modo refragari. Hinc porro consequitur, ut in ea quæ exorta est, controversia, utrum hujusmodi refractariis Sanctissimum Corporis Christi Viaticum expetentibus denegari debeat, sine ulla hæsitatione respondendum sit, quoties prædictæ Constitutioni publice & notorie refractarii sint, denegandum eis esse; ex generali nimirum regula, quæ vetat publicum atque notorium peccatorem ad Eucharistiæ Communionis participationem admitti, sive eam publice, sive privatim requirat.

Publici autem atque notorii sunt refractarii in casu, de quo agitur, quicumque per sententiam a Judice competente prolatam rei declarati sunt, eo nomine, quod debitam prædictæ Constitutioni *Unigenitus* venerationem, obsequium, & obedientiam contumaciter denegaverint, quicumque etiam hujusmodi contumaciæ reos se in judicio confessi sunt; ac præterea illi qui quamvis nec a Judice condemnati, neque reatum suum in judicio confessi fuerint, nihilominus, vel eo tempore, quo sacrum ipsum Viaticum suscepturi sunt, propriam inobedientiam, & contumaciam adversus Constitutionem *Unigenitus* sponte profitentur, vel in anteactæ vitæ decursu aliquid evidenter commisisse noscuntur, manifeste oppositum venerationi, obsequio, & obedientiæ eidem Constitutioni debitæ, in eoque facto moraliter perseverare; quod ita vulgo cognitum est, ut publicum scandalum inde exortum, non adhuc cessaverit: in his enim casibus eadem omnino adest moralis certitudo, quæ habetur de iis factis, super qui-

Pont. quibus Judex sententiam tulit, vel saltem alia suppetit moralis certitudo prædictæ similis, & æquipollens. Anno

A. xvi. In quo tamen præ oculis habenda est differentia, quæ intercedit inter notorium illud, quo merum aliquod factum deprehenditur, cujus facti reatus in ipsa sola externa actione consistit, ut est notorietas usurarii, aut concubinarii; & aliud notorii genus, quo externa illa facta notari contingit, quorum reatus ab interna etiam animi dispositione plurimum pendet; de quo quidem notorii genere nunc agitur. Alterum enim illud gravibus sane probationibus evinci debet; sed alterum gravioribus, certioribusque argumentis probari oportebit. 1756

Ea vero quam supra innuimus, certitudo minime adesse dicenda est in aliis casibus, in quibus crimen nititur conjecturis, præsumptionibus, incertisque vocibus, quæ originem suam plerumque debent hominibus aut malo animo affectis, aut qui præjudicatis opinionibus, vel partium studiis ducuntur; quibus dum fides habetur, satis compertum est, tum præteritorum temporum, tum ætatis nostræ experientia, quot modis homines errare & falli, ac in transversum agi contingat.

Quia vero nonnulli animarum Pastores, Ecclesiæque Ministri, pietate, & zelo comendati, hujusmodi conjecturis & præsumptionibus deferentes; dum ad Sacrum Viaticum aliquibus ministrandum advocantur animo anxii hærent, verentes, ne id sine propriæ conscientiæ periculo administrare non possint; certam subnectimus agendi regulam, quam sequantur.

Hoc itaque primum animadvertere debent, an scilicet ei, qui extremum Viaticum postulat, quum ante ad sacram mensam accederet, Paschali præsertim tempore, a loci illius Parocho, ubi degebat, Eucharistica Communio administrata fuerit: si enim hæc illi in vita non fuerit denegata, argumento id erit, aut hominem illum ab omni labe immunem, aut saltem non vere notorium peccatorem reputatum fuisse; indeque sequetur, sacrum Viaticum eidem in exitu vitæ publice postulanti denegari non posse; nisi forte, postquam olim ad Eucharisticam mensam admissus fuit, & ante id tempus, quo postrema Sacramenta requirit, aliquid commisisse noscatur, quo publici & notorii peccatoris notam, juxta præmissa contraxerit.

Ubi autem ex hac facti specie certum ipsis non suppetat fundamentum, cui insistere valeant; aliunde vero validæ adversus ægrotum præsumptiones, & indicia gravia & urgentia militent, ob quæ obortum sibi scrupulum rationabiliter deponere nequeant; in his rerum circumstantiis, oportet eos, remotis arbitris, ægrotantem alloqui, eique cum omni lenitate, & mansuetudine, non tamquam disputantes, eumque convincere volentes, ostendere, quæ & qualia sint indicia, quæ suspectum reddunt ipsius vitæ tenorem; rogantes eum, & obsecrantes, ut resipiscat; in eo saltem temporis articulo, a quo æterna ipsius salutis sors pendet: eidemque præterea demonstrantes, quod, quamvis ipsi parati sint Sanctissimum Corporis Christi Viaticum ei ministrare, ac etiam re ipsa illud ei ministrent, non ideo tamen tutus ipse erit ante Tribunal Christi, sed potius novi & horrendi criminis reum se constituet, ex quo judicium sibi manducavit, & bibit: cæterum se non alia de causa Sacramentum Corporis Christi eidem ministraturos, nisi ut Ecclesiæ jubenti obtemperent, quæ præter eam, quam habet curam, ut scandala publica antevertat, pro sua etiam pietate, ægroti ipsius infamiam præcavere studet, & idcirco eum a sacra mensa non repellit, dum ipsum, licet peccatorem in conspectu Domini reputet, non tamen in proprio Tribunali publicum, atque notorium peccatorem agnoscit.

Hanc itaque judicandi agendique normam oportet Vos, Venerabiles Fratres, utpote Nostro & Apostolicæ Sedis judicio probatam, inferioribus animarum Pastoribus, cæterisque Presbyteris per Civitates & Diœceses vestras Sacramenta-

ta

PONT. ta legitime administrantibus, tuendam & observandam proponere. Quod quidem judicium super vigentibus controversiis a nobis interpositum, & Ecclesiasticis regulis nititur, & Conciliorum olim in ipsis Galliarum regionibus habitorum decretis, & gravium ipsius Nationis vestræ Theologorum sententiis fulcitur. Ut igitur vobis laudi fuit, illustrium prædecessorum vestrorum exempla sequendo, promotas isthic controversias, subortaque dubia ad Nos; & Apostolicam Sedem deferre, certamque hinc regulam, ad revocandam tuendamque Ecclesiarum vestrarum pacem, exposcere; ita nunc officii vestri partes, vestraque simul apud Deum, & Ecclesiam merita cumulabitis, si suprascriptam agendi methodum, ab iis, ad quos pertinet, in occurrentibus casibus omnino servari curabitis. Quod Nos a Fraternitatibus vestris eo fidentius expectamus, Nobisque pollicemur, quo magis Nobis ipsi conscii sumus, nihil diligentiæ aut studii a Nobis prætermissum fuisse, sive in perpendendis ac discutiendis articulis, quos Episcopi in præfatis Cleri Comitiis adunati, licet non unanimi sententia, proposuerunt, desumendisque ex ipsa eorum discrepantia notionibus, ad rem penitus percipiendam, rectoque judicio definiendam opportunis; sive in legendis ponderandisque sententiis scripto exaratis a Venerabil. Fratribus nostris hujus S. R. E. Cardinalibus, quorum hac de re consilia exquisivimus; sive in cæteris omnibus exequendis atque præstandis, per quæ Divini luminis adjutorium, quod interim flagrantissimis votis implorare non prætermisimus, Nobis promereri possemus.

Neque vero dubitamus, quin Charissimus quoque in Christo Filius Noster Rex Christianissimus, postquam susceptum a vobis consilium non solum probavit, sed etiam, ut supra innuimus, suis ad Nos datis literis fovere, & adjuvare non recusavit; pro sua perspecta in Deum, & Ecclesiam religione, ac pietate, validam Fraternitatibus vestris opem præbere studeat, quo tam vobis, quam inferioribus Ecclesiæ ministris liberum, & integrum sit, ad superius descriptam agendi normam sacrorum Mysteriorum administrationem moderari. Qua quidem fiducia freti, Nos hic sermonem minime habendum existimavimus de reliquis Fratrum vestrorum articulis respicientibus Episcopalia jura circa eorumdem Sacramentorum participationem concedendam, vel denegandam, & varias super hac re obortas controversias; sed potius cum ipso Christianissimo Rege per alias literas nostras agendum duximus, ut is sacra Episcopatus jura, sua animi magnitudine ac præstanti virtute tueatur.

Quod ipsum, & proprio, & majorum suorum more, facturum certo confidimus; ut nobilissimæ Galliarum Ecclesiæ, illius regio favore nostris, vestrisque studiis obsecundante, suum pristinum decorem retinuisse, & perturbatam ad tempus tranquillitatem cito recuperasse lætentur. In cujus optatissimi eventus auspicium, Fraternitatibus vestris, cunctisque populis Pastorali curæ vestræ concreditis Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XVI. Octobris MDCCLVI. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.

NUM.

NUM. XCIII.

CELEBRATIO

Trium Missarum Natalitio Christi die præcipuus Latinæ Ecclesiæ Ritus demonstratur: ideoque universim ab Orientalibus, præsertim vero ab Armenis Liburno in Portu commorantibus non usurpandus.

Ven. Fratri Nicolao Lercari Archiepiscopo Rhodien. Congregationis Propagandæ Fidei Secretario.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

IN Superiori ante proximum ad Nos habitu accessu, retulisti, Te in suspicionem adductum, Sacerdotes Armenos Liburno in Portu commorantes Sacro Natali Domini die tres unumquemque Missas in Nationis suæ templo celebrare, non prætermisisse opportunas ad Pisanum Archiepiscopum dare literas, ut certior fieres, num res, pro ut ferebatur, se haberet, & si ita quidem, ex quo tempore invaluerit usus, tria designato die offerendi Sacrificia; tibique fuisse a memorato Præsule rescriptum, offerri ab Armenis Sacerdotibus in Liburniensi suæ gentis Ecclesiæ tres Missas Natalitio Christi die, idque in usu primum ea in Ecclesia fuisse positum a duobus Missionariis Parochi sub ann. 1725., exindeque semper rem eodem modo transactam: ac insuper ejus gentis homines referre, multos per Orientem Sacerdotes Armenos Catholicos, ejusdemque Ritus Missionarios Sancto Natalis Christi die tres Missas singulos celebrare; a quibus porro omnibus, nostra ipse expetebas jussa de relinquenda, vel interdicenda trium Sacrorum oblatione, ab Armenis Sacerdotibus, Natalitio Christi die, Ligurni in gentis suæ Ecclesiæ fieri solita.

§. 2. Pervetustus est, atque universim in Latinam Ecclesiam receptus Ritus trini Sacrificii per unumquemque Sacerdotem Natalitio Christi die offerendi: verum apud Orientalem Ecclesiam nullum extat præfati Ritus vestigium; ne verbum quippe de eo in Liturgiis Græco — Arabicis Melchitarum, Syriacis, Chaldeisque, neque etiam in reliquis Cophtorum, Armenorum, Græcorum, atque Ruthenorum, qui Græcos sibi Ritus adscivere Patres Basiliani, Cryptæ Ferratæ, etsi Latinos aliquot Ritus amplexi sint, tres tamen Missas Natalis Domini die nec in memorato Monasterio, nec alibi celebrare consueverunt. Et in ipsa Provinciali Synodo habita sub annum 1736. in Monte Libano, cui præfuit Joseph Simonius assemanus Præsul, qui jussu Clementis XII. Prædecessoris Nostri eo profectus, imposito sibi muneri cumulate satisfecit: hæc leguntur *cap. 13. de sacrosancto Missæ Sacrificio: Privilegium autem, quod Latini Presbyteri habent in Natali Domini tres Missas celebrandi, ad nostros Sacerdotes nullatenus extendendum esse decernimus, & statuimus: non quod morem illum S. R. E omnium Ecclesiarum matris, ac magistræ condemnemus: absit hoc a nobis; qui filii illius obsequentissimi sumus; sed quia veterem nostrum ritum servari volumus.*

§. 3. Hæc Synodus prævio opportuno examine, fuit a Nobis confirmata, veluti nosse licet ex Constitutione Nostra in Bullarium Nostrum illata. Cumque ex memorata Synodo, æque, ac ex præindicatis Liturgiis Orientalibus innotescat, offerri quidem in Occidentali Ecclesia trinum Natali Christi die Sacrificium, non item, vero in Orientali Ecclesia, jam locum fit regulæ latius per Nos firmatæ in Nostris Encyclicis Literis datis octavo Kalendas Augusti 1755. ad Missionarios per Orientem, præloque Congregationis Propagandæ

Fidei

PONT. Fidei impressis, non esse scilicet permiscendos ritus; suum a Latina, suum ANNO itidem ab Orientali Ecclesia ritum servari oportere: hoc quippe est Sacris Ca-
A. XVI. nonibus sancitum, Constitutionibus Apostol. cautum, ac S. Sedis perpetuo sy- 1756
stemate, præfatis literis late demonstrato, firmatum.

§. 4. Et si umquam excipi contigerit, iisdem in literis in exemplum per Nos adduci Latinos quosdam Ritus ab Orientalibus, & vicissim Græcos quosdam Ritus a Latinis cooptatos, parata suppetit responsio, estque ejusmodi, id factum, vel consectarium fuisse immemorabilis consuetudinis secumferentis famam concessi Apostolici Privilegii; vel inductum ex privilegio Apostolico vero, conceptoque; quarum quidem rerum, quod ad præsentem quæstionem attinet, nec species ulla, quin potius perspicua ex adverso perstat probatio. Cum enim Edessenus Archiepiscopus Armeni Ritus, Romæ degens facultatem sibi expetiisset, celebrandi tres Missas Natalitio Christi die, utque facultas ejusmodi ad reliquos etiam Sacerdotes Romæ commorantes protenderetur; propositis hujusmodi precibus in Congregatione Sacræ Inquisitionis coram Consultoribus decimotertio Kalendas Martii 1710. relatisque iterum in Congregatione de more habita in Palatio Apostolico tertio Kalendas Martii, negativum redditum fuit responsum; quamvis is, cui demandata fuit provincia scribendi ea de re, scriptoque suam proferendi sententiam, in partem affirmativam sese præstiterit procliviorem, quemadmodum deprehendimus ex scriptis negotium illud attingentibus, quæ ex ædibus Sacræ Inquisitionis afferri ad Nos volumus; & hoc fuit quidem dubium tunc propositum, *An dicto Archiepiscopo concedendum sit Indultum celebrandi tres Missas in die Nativitatis Domini more Latinorum, hocque extendendum ad omnes Presbyteros Armeni Ritus in Urbe commorantes*: hoc vero rescriptum: *Quod petitum Indultum celebrandi tres Missas in die Natalis Domini more Latinorum; respondendum esse negative*.

§. Prætereunda nec sunt, quæ in præfatis Literis Nostris §. 45. a Nobis afferuntur. Cautum fuerat jam inde ab Anno 1674. ut Armeni Liburno in Portu domicilium habentes, quippe una nobiscum viventes in Paschatis, cæterisque Festis diebus celebrandis, ad Gregorianum emendatum Kalendarium se conformarent. Tot tantasque turbas commoverunt præfati Armeni, ut habita sub annum 1699. iterata Congregatione decretum fuerit, ut usus veteris Kalendarii, Armenis Liburnensibus relinqueretur, quousque ad novum recipiendum sese accomodassent, & quousque Apostolica Sedes aliud edixisset. Evitaque Liburnensibus Armenis sua pro ratione voluntas, respuunt Latinum Ritum, usum scilicet Kalendarii emendati, quamvis nobis intermixti vivant, sitque illud justitiæ consonum: cumque porro Latinum Ritum ter offerendi Sacrificium Natalis Christi die sibi indebitum exposcant, facile caput est, haud decere, ut sui voti compotes fiant.

§. 6. Reliquum illud est, quod asseritur in Literis Pisani Archiepiscopi, Armenæ nimirum nationes homines Liburno in Portu commorantes asseverare, memoratas tres Missas a multis per Orientem Armenis Sacerdotibus Catholicis, ejusdemque Ritus Missionariis celebrari; idque Nobis verisimile videtur, at nihil inde in rem præsentem. Beatus Bartholomæus Bononiensis ex Fratrum Prædicatorum Familia, fuit a Joanne XXII. Pontifice in Armenia ablegatus sub an. 1318. & ab ipso Maragensis Episcopus inauguratus, exindeque translatus ad Naxivanum Archiepiscopatum. Quo ipso tempore præfatus B. Bartholomæus celebri illa Missione fungebatur, aderat in Armenia Isaias quidem Schismaticus trecentis septuaginta Discipulis præpositus. Mens ipsi inerat recta, & motus fama Sanctitatis B. Bartholomæi, edotusque ab ipso Catholicæ Fidei veritatem, se ei socium adjunxit, suis omnibus Discipulis secum adductis: tuncque contigit, ut institueretur Congregatio Fratrum Unitorum; assumpto ab iis omnibus habitu Dominicani Instituti, emissaque professione vi-

tæ

Pont. A. xvi. tæ Regularis sub Regula S. Augustini, & Fratrum Prædicatorum Constitutionibus. Videre est omnia in Opere Patris Galani *de Consensione Armenæ Ecclesiæ cum Romana part. 1. pag. 508. & seq.*, atque elucubratius *tom. 2. Historiæ Virorum illustrium Dominicani Ordinis*, Auctore P. Touron. *lib. 1. pag. 108.*, *& seq.* Isthæc Congregatio subjecta fuit Magistro Generali Dominicanæ Familiæ ab Innocentio VI. sub anno 1356., uti colligere est ex ejus Litteris in Dominicanum Bullarium relatis *pag.* 148., & in generalibus totius Ordinis Comitiis habitis anno 1583. nova hæc Congreg. ad Regularis Provinciæ gradus jura, & honores attolli cœpit. Cum autem Isaiæ Discipuli unam noscerent Arminianam Linguam, præterea nullam, & plenam ceteroquin cum Dominicanæ Familiæ Religiosis unionem constituerent, necesse fuit, quemadmodum referunt præcitati Historici, ut Regulæ, Statuta, Breviarium, & Missale ordinis in Linguam verterentur Armenam. Comperimus autem temporibus Nobis proximis institisse Patres Armenæ Provinciæ Ordinis Prædicatorum, quo sibi liceret typis mandare sua Breviaria, ac Missalia, e Latino in Armenum idioma translata; annuitque precibus Congregatio Romanæ universalis Inquisitionis habita octavo Idus Septembris 1713. deputatis Emendatoribus, sive præli typici præsidibus, ut ad opportunas regulas exigerentur omnia, liceretque exinde tuto sibi polliceri, nullos in novam editionem errores irrepere, quod satis superque in hujusmodi casibus alias contigisse constiterat; probavitque omnia Summus Pontifex in Congregatione proxime die, septimo videlicet Idus Septembris ejusdemmet anni habita. Anno 1756.

§. 7. Cum itaque Dominicanum Missale in Armenam Linguam versum fuerit, cumque in Missali Dominicano tres reperiantur adnotatæ Missæ Natalitio Christi die celebrari solitæ, videtur admodum simile vero, Sacerdotes quosdam Armenos, & Missionarios, videntes tres Missas a Patribus Dominicanis celebrari Natalitio Christi die, cœpisse & ipsos tria Sacrificia offerre, Dominicano Missali utentes in Armenam Linguam reddito: quoties autem ita se res habeat, quod verisimilius est, quisque sanæ mentis homo facile animadvertet, haud subsistere fundamentum, in oblatione trini Sacrificii a nonnullis Armenis per Orientem peragi solita, constitutum, nec eo juvari ullatenus posse Armenos Liburno in Portu commorantes; eo quod tres Missæ in Missali Dominicano adnotatæ, semper Latini Ritus esse censeantur, etsi in Armenam Linguam versæ; nec liceat Armenis pro arbitrio Latinos Ritus usurpare. Simillimum Nobis suppetit exemplum ex Missa Latina Patrum Dominicanæ Familiæ in Græcam Linguam versa juxta Indultum a Bonifacio IX. datum Maximo, Constantinopolitano Dominicanæ Familiæ Viro, relatumque tom. 2. Bullarii Dominicani *pag.* 370. Ea quippe Dominicani Fratres quidem, nullatenus autem Græci, in Sacrificio offerendo, uti possunt.

§. 8. Hæc itaque sunt, quæ Nobis, quamvis male a podagra habitis, licuit colligere. Curæ tibi erit, Venerabilis Frater, deferre omnia ad Congregationem de Propaganda Fide, & si mandatum ab ea tibi fuerit, quod facillimum, ut ad Pisanum Archiepiscopum rescribas, opportunum fortasse erit, hujus ad te Nostræ Epistolæ exemplum eidem reddendum curare. Interea Apostolicam tibi benedictionem impertimur.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem 29. Decembris 1756. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.

NUM. XCIV.

CONFIRMATUR

Motus proprius S. Pii V. & Constitutio Urbani VIII. contra tondentes monetas aureas, & argenteas: nec non Bannimenta, & Decreta adversus falsificantes, alterantes, ac expendentes Cedulas Monti Pietatis, & Mensæ Nummariæ Sancti Spiritus: & pœnæ in illis inflictæ ad omnes Ecclesiasticas personas extenduntur.

BENEDICTUS PP. XIV.

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

AD curam nostram pertinere dignoscimus, pro ea vigilantia, quam rectæ Justitiæ in Civitatibus, & Locis temporali Dominio Nostro subjectis administrandæ præstare debemus; omni studio satagere, ut meritis justisque pœnis ea præsertim delicta coerceantur, quæ humanæ Societatis leges perturbant, & publicæ utilitatis rationibus magnopere officiunt; eumque in finem non modo veteres Prædecessorum Nostrorum Constitutiones confirmare, atque in usum & memoriam hominum revocare, verum etiam easdem extendere, & ad casus in ipsis non satis expressos ampliare non recusamus prout labentium temporum, & occurentium causarum necessitates exposcere videntur; Nosque ad providum Reipublicæ regimen expedire in Domino judicamus.

§. 2. Sane felicis record. Prædecessor Noster S. Pius Papa V. per suam Schedulam Motus proprii datam Romæ apud S. Petrum octavo Kal. Novembris Pontificatus sui Anno V. cujus initium est: *Cum nil magis*; attendens, quod licet monetarum aurearum tonsoribus ultimi supplicii pœna de jure inflicta esset, argenteas tamen monetas tondentibus satis minor pœna imposita erat; animoque reputans, pro publici commercii subsistentia nimis necessarium esse eodem juris rigore in utroque delicti hujusmodi genere adversus delinquentes procedere: statuit atque decrevit, eos, qui argentea tonderent monetas, ultimi supplicii, & ea, qua aurearum tonsores eatenus puniti fuerant, & de jure puniri debebant, pœna puniendos esse; volens hujusmodi Sanctionem ab omnibus Judicibus tam in Urbe, quam alibi in toto Statu Ecclesiastico, remotis impedimentis, quæ ipsis a temporalibus Terrarum, Locorum, & Civitatum Dominis objici forsan potuissent, debitæ executioni mandari.

§. 3. Postmodum vero recol. mem. Prædecessor pariter Noster Urbanus Papa VIII. per suam perpetuo valituram Constitutionem incipientem *In suprema*, datam apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ 1627. Idibus Novembris, Pontificatus sui Anno IV. ejusmodi statutum, decretum, & voluntatem Præfati S. Pii Prædecessoris approbavit, confirmavit & innovavit; ac ad omnes & singulas personas Ecclesiasticas, etiam quomodolibet exemptas; tam sæculares, quam cujusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, & Instituti, etiam de necessitate exprimendi, necnon Militarium quarumcumque, etiam Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, Regulares, non solum in statu Ecclesiastico tunc sibi & Sedi Apostolicæ mediate vel immediate subjecto, sed etiam in omnibus & singulis Provinciis, Regnis, Civitatibus, Terris, & Locis, in Italia duntaxat, existentes, quæ aureas, & argenteas monetas tondere, vel alias, ut ibi latius exponitur, circa eas delinquere præsumpsissent, extendit, & ampliavit; volens ut Ecclesiastici hujusmodi, culpabiles in præmissis reperti, prævia degradatione, Curiæ sæculari puniendi traderentur.

§. 4. Cum autem hujusmodi delicta, perversis hominum cupiditatibus suaden-

PONT. dentibus, interdum pullulare non desinant, ac præterea nonnulli perditionis filii ANNO sæpe reperti fuerint; qui majore commercii publici, & privatorum, seu etiam A.XVII. Communitatum, & Universitatum, ac Locorum Piorum, ipsiusque forsan Ca- 1756 meræ Apostolicæ detrimento, Syngraphas, seu Cedulas tam Montis Pietatis, & Depositorum hujus Nostræ Almæ Urbis, quam Mensæ Numariæ Sancti Spiritus, aut falsas conficere, aut genuinas corrumpere, & alterare; alii autem, qui eas, vel falsas, vel corruptas & alteratas, sive in Urbe, sive in aliis Civitatibus, & Locis Ditionis Ecclesiasticæ, ubi nimirum hujusmodi Singraphæ liberum obtinent cursum, & non secus, ac auri, & argenti signati monetæ, expenduntur, expendere præsumpserint; & licet adversus hujusmodi delinquentes, cujuscumque status, ordinis, & conditionis existant, condignæ pœnæ etiam ultimi suplicii, in generalibus Bannimentis, tam per Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium super Consultationibus Negotiorum univers. Status Ecclesiastici, quam pro tempore existentes prædictæ Almæ Urbis Gubernatores ejusdem S. R. E. Vice-Camerarios, ac etiam Cameræ Apostolicę Thesaurarios, Nostra, & Romanorum Pontificum Prędecessorum Nostrorum auctoritate; editis & promulgatis; aliisque Pontificiis Legibus, & Constitutionibus, inflictę, latę, & decretę comperiantur; Cum tamen in occurrentibus causarum judiciis dubitari contigerit de omnimoda & plenaria hujusmodi pœnalium Sanctionum extensione ad personas Ecclesiasticas hujusmodi delictorum reas compertas, nec sine speciali definitione Nostra hujusmodi dubia submoveri posse visum fuerit:

§. 5. Idcirco Nos prefatas S. Pii V. & Urbani VIII. Predecessorum leges atque Constitutiones contra tondentes monetas aureas & argenteas, seu alias circa eas delinquentes; nec non premissa Bannimenta, aliaque statuta & decreta adversus falsificantes, & alterantes dictorum Montis, & Mensę Nummarię Syngraphas; seu Cedulas easdemque falsas; seu alteratas scienter expendentes; quarum & quorum tenores præsentibus literis pro insertis haberi volumus & decernimus in omnibus & per omnia approbamus; confirmamus, & innovamus: Ac præterea earumdem præsentium tenore, nec non Motu proprio, & certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis Nostræ plenitudine prædicta Urbani VIII. Constitutionem, quæ incipit: *In suprema*; cum omnibus decretis & clausulis in ea contentis, ad omnes & singulas personas Ecclesiasticas, etiam quomodolibet exemptas, tam sæculares, quam cujusvis Ordinis Congregationis, Societatis, & Instituti etiam de necessitate exprimendi, necnon Militiarum quarumcumque, etiam Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, Regulares, prædictas Cedulas falsificantes, seu aliter circa eas, & cum iis, ut infra, delinquentes, expresse extendimus & ampliamus; Itaut quicumque, etiam Ecclesiastici hujusmodi, prædictorum Montis Pietatis hujus Almæ Urbis, & Mensæ Nummariæ Sancti Spiritus Cedulas falsificasse, nimirum falsas ad verarum imitationem & similitudinem confecisse; seu veras in substantialibus corrupisse, & quoad valorem in quacumque summa alterasse, quique in hujusmodi falsificatione, seu corruptione & alteratione; quolibet modo complices fuisse, nimirum aliqua ratione ea in re dolose operam præstitisse, etiamsi falsificatio, corruptio, alteratio hujusmodi extra Ditionem Ecclesiasticam patrata fuerit; quippe demum hujusmodi Cedulas, seu falsas; seu ut supra corruptas & alteratas, tam in prædicta Urbe, quam in Bononiensi, Ferrariensi; Beneventana; aliisque Civitatibus; Terris; Oppidis, & Locis Italiæ Nobis & Sedi Apostolicæ prædictæ mediate, vel immediate subjectis, scienter expendisse comperti fuerint; iisdem pœnis, etiam ultimi suplicii, quibus tondentes monetas aureas, & argenteas, seu aliter circa eas delinquentes, juxta præmissas S. Pii V. & Urbani VIII. Prædecessorum leges; & Constitutiones subjecti sunt pariformiter puniantur, & cum effectu subjiciantur; &, si Ecclesiastici fuerint, etiam exempti, & privilegiati, ut supra; prævia degradatione, Curiæ Sæculari puniendi tradantur.

PONT. §. 6. Atque ita, & non aliter, in quibusvis ejusdem Urbis, & Ditionis Ecclesiasticæ Tribunalibus, ac per quoscumque Judices in hac materia competen- ANNO
A. XVII. tes, etiam specifica & individua mentione dignos, contra delinquentes in præ- 1756.
missis, etiam Ecclesiasticos exemptos, & privilegiatos, ut supra, in Judicio confessos, sive legitime convictos, procedi, decerni, judicari, & sententiari omnino mandamus; sublata cuilibet aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate; ac irritum & inane decernentes, si secus super his a quolibet eorum scienter vel ignoranter judicari contigerit.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac quibusvis aliis, etiam Apostolicis & in Generalibus, Provincialibus aut Synodalibus Conciliis editis Constitutionibus & Ordinationibus Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, præfatis Ordinibus, Congregationibus, Societatibus & Institutis, etiam de necessitate exprimendis, nec non Militiis quibuscumque, etiam Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, & aliis Religiosis, & piis locis alias concessis, ac sæpius confirmatis & innovatis; ac eorumdem, & quarumvis, etiam Urbis præfatæ, nec non Bononiensis, Ferrariensis, Beneventanæ, aliarumque Ditionis prædictæ Civitatum, Terrarum, Oppidorum, Castrorum, & Locorum, ac omnium & quorumcumque Tribunalium in ipsis consistentium, etiam confirmatione Apostolica, seu quavis alia firmitate roboratis, statutis, resolutionibus, usibus, stylis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus: Quibus omnibus & singulis, eorum omnium tenores pro expressis, ac de verbo ad verbum præsentibus insertis, necnon præscriptas in ipsis derogationum formas pro plene observatis habentes, ad præmissorum effectum dumtaxat, illis alia in suo robore permansuris, motu, scientia, & potestatis plenitudine præfatis, specialiter & expresse derogamus, & sufficienter derogatum fore decernimus; cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 8. Volumus autem, quod præsentes in Valvis Ecclesiæ Lateranensis Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac in aliis consuetis ejusdem Urbis locis, publicentur, & affigantur, & postquam sic affixæ & publicatæ fuerint, omnes & singulos perinde arctent, & afficiant, ac si unicuique nominatim & personaliter intimatæ fuissent.

§. 9. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, & innovationis, extensionis, ampliationis, mandati, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc atentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCLVI. pridie Kal. Novembris, Pontificatus Nostri Anno Decimoseptimo.

J. Card. Pro Dat.

D. Card. Passioneus.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

NUM.

NUM. XCV.

PRÆSCRIBITUR RATIO

Constituendi Processus tum super statu Ecclesiarum in partibus Infidelium existentium, & Populum Fidelem habentium, quarum provisiones in Congregatione de Propaganda Fide preponuntur; tum super meritis præficiendorum iisdem Ecclesiis.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

GRavissimum Apostolicæ procurationis ministerium, quod a supremo Pastorum Principe Jesu Christo per ineffabilem divinæ bonitatis, suæ abundantiam, imbecillitati Nostræ impositum est, & præclara Apostolicę providentię ratio a fel. Record. Romanis Pontificibus Prędecessoribus Nostris inita, servata, ac tradita, jure ac merito a Nobis quoque exigunt, ut illa, quæ ipsi Romani Pontifices Prędecessores quomodolibet, ac presertim pro forma ac dispositione promovendorum ad pastorale Ecclesiarum in Infidelium partibus existentium, populumque Fidelem habentium regimen statuerunt, sive nova confirmatione, quo firmius subsistant, & serventur exactius, sive pro rerum vicissitudine novis prescriptionibus, & additamentis indigeant, de novo deinceps approbare & Apostolicę Auctoritatis presidio, quatenus opus sit, munire; aliisque Pontificię benignitatis documentis, & statutis ampliare, & augere satagamus, & adnitamur.

§. 1. Sane post provida, ac salutaria Decreta Conc. Trid. super iis, qui ad Cathedrales Ecclesias promoveri deberent, fel. record. Gregorius PP. XIV. Prædecessor Noster, qui dum in minoribus esset, eidem Trident. Concilio interfuerat, statim Apostolicas suas sub plumbo expeditas Literas dedit. In ipsis certe omnia ad hujusmodi negotia opportuna, ac necessaria continentur. Porro, quo clarius ad praxim eadem ab ipso Gregorio Prædecessore statuta reducerentur, jussu recol. mem. Urbani PP. VIII. itidem Prædecessoris Nostri Anno 1627. ex Typographia Cameræ Apostolicæ prodiit in lucem Instructio particularis circa conficiendos Processus Inquisitionis in qualitates eorum, qui promovendi sunt ad regimen Cathedralium, aut aliarum superiorum Ecclesiarum, vel Monasteriorum, ad hoc ut in dictis Processibus conficiendis serventur Sacri Canones, & Concilia Generalia, præsertim Tridentinum, & Constitutio fel. rec. Gregorii PP. XIV. super forma Processuum conficiendorum sub data Idibus Maii MDXCI. Pontificatus sui Anno I. Hanc autem Instructionem alia quoque subsequuta fuit, quæ in Congregatione particulari nonnullorum Romanæ Curiæ Prælatorum deputata a fel. pariter rec. Clemente PP. XI. itidem Prædecessore Nostro, & de Nobis meritissimo, atque in ædibus bon. mem. Josephi ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Sacripanti tunc temporis Congregationi de Propaganda Fide Præfecti die 9. Mensis Octobris Anno 1716. habita, maxime vertitur, cum adveniente casu vacationis, ac proinde provisionis earum Ecclesiarum, quæ sunt in partibus Infidelium, & nihilominus habent populum Fidelem, Processus promovendorum ad hujusmodi Ecclesias plerumque difficulter in hac alma Urbe Nostra confici possit.

§. 2. Verum cum Ecclesiæ, quæ sunt in partibus Infidelium, & populum habent Fidelem, proponantur in Congregatione de Propaganda Fide, & consentaneum sit, ut quantocius de iisdem provideatur, ne diutius Pastore careant cum spirituali animarum detrimento; atque etiam cum Processus super statu Ecclesiarum, meritisque eligendorum, juxta laudatam, utramque Instru-

PONT. ctionem, difficulter in Urbe confici possint, & experientia compertum sit; ANNO hujusmodi Processus longius protrahi, si alicui Episcopo in illis partibus im-
A.XVII. moranti committantur; eapropter Nos pro Apostolica omnium Ecclesiarum 1757 sollicitudine Nobis injecta a Pastorum Principe JESU CHRISTO, cujus supremas vices in terris plane immerentes gerimus, primum quidem Apostolica Auctoritate, tenore præsentium, utramque Instructionem, tum Urbani, tum Clementis Prædecessorum Nostrorum, quas hisce præsentibus pro insertis haberi volumus, confirmamus, atque in iis, quæ infra dicenda sunt, quatenus adversentur, opus sit, derogamus, & derogatum esse statuimus; deinde vero decernimus, & mandamus, ut ad omnes & singulos Venerab. Fratres Antistites transmittantur Interrogatoria in hisce Nostris præsentibus Literis inserta. Præterea præcipimus, ut responsiones ipsi Antistites reddant, easque sua manu subscribant ac proprio sigillo obsignent: Insuper jubemus hujusmodi responsiones asservari in Archivio ejusdem Congregationis de Propaganda Fide, ut quoties vacatio alicujus Ecclesiæ contigerit, loco Processus super illius statu, exhibeantur. Denique volumus, ac statuimus, ut cum novus Episcopus vel Archiepiscopus possessionem Ecclesiæ susceperit, ad ipsum mittantur prædicta Interrogatoria, quibus ut supra respondebit; ex quo colligi possit, utrum spatio temporis aliqua mutatio intervenerit.

INTERROGATORIA

Super statu Ecclesiarum Albaniæ, Macedoniæ, Serviæ, Bulgariæ, Persidis, & Armeniæ.

I.

In qua Provincia sit Civitas &c. cujus situs qualitatis, & magnitudinis sit; quot constetur domibus, & a quibus Christifidelibus inhabitetur; cujus dominio in temporalibus subjaceat?

II.

An in illa Civitate sit Ecclesia Cathedralis, vel Metropolitana; sub qua invocatione; cujus structuræ, & qualitatis? Aut aliqua reparatione indigeat?

III.

Si est Ecclesia Archiepiscopalis, quot Episcopos suffraganeos habeat, & qui sint? Si vero est Episcopalis, cui Archiepiscopo sit Suffraganea?

IV.

An in dicta Ecclesia cura Animarum exerceatur; per quem; an sit in ea Fons Baptismalis, ac servetur Sacrosancta Eucharistia publice; an vero privatim, cum lampade, nec non olea sacra cum decentia?

V.

An habeat Sacrarium sufficienter instructum cum sacra supellectili, cæterisque rebus ad Divinum cultum, & etiam ad Pontificalia exercenda necessariis; & Cœmeterium, in quo Catholicorum corpora solummodo sepeliantur?

VI.

An sint in ea Corpora, vel aliquæ insignes Reliquiæ Sanctorum, & quomodo asserventur?

VII.

An habeat domum pro Archiepiscopi, vel Episcopi habitatione, ubi, & qualem; quantum distet ab Ecclesia; & an reparatione indigeat?

VIII.

Quis sit verus valor redituum Mensæ Archiepiscopalis, vel Episcopalis; ad quam summam annuatim ascendant, & in quibus consistant?

IX.

Quot existant in illa Civitate Ecclesiæ Parochiales; & an unaquæque habeat

beat Fontem Baptismalem; quot item in illa existant Beneficia Ecclesiastica, Legata pia, & Confraternitates? Quinam ibi sint Regulares, & an Conventus formatos habeant, aut Hospitia?

X.

Quantum sit ampla Diœcesis; Quot, & quæ loca amplectatur; & quot in in singulis locis existant familiæ Catholicæ?

X I.

An, & quantum, Catholicæ Religionis exercitium, Sacramentorum administratio, Divinique Verbi prædicatio a Gubernatoribus Infidelibus permittatur?

X I I.

Quot Sacerdotes Sæculares indigenæ, & exteri sint in Diœcesi, & quot Clerici sint studiorum causa in aliquo Collegio, vel Seminario?

X I I I.

An sit Magister aliquis, qui Juventutem in Literis, & rudimentis Fidei instituat?

INTERROGATORIA

Super statu Ecclesiarum Maris Ægei.

I.

In qua Provincia sit Civitas &c., cujus situs, qualitatis, & magnitudinis sit; quot constetur domibus; & a quibus Christifidelibus inhabitetur; cujus dominio in temporalibus subjaceat?

I I.

An in illa Civitate sit Ecclesia Cathedralis, vel Metropolitana; sub qua invocatione, cujus structuræ: & qualitatis; aut aliqua reparatione indigeat?

I I I.

Si est Ecclesia Archiepiscopalis, quot Episcopos Suffraganeos habeat, & qui sint; si vero est Episcopalis, cui Archiepiscopo sit Suffraganea?

I V.

Quot, & quales sint in dicta Ecclesia Dignitates, Canonicatus, & alia Beneficia Ecclesiastica; quis sit numerus omnium Presbyterorum, & Clericorum in Divinis inservientium; quæ sit Dignitas Major post Pontificalem; quales sint redditus Dignitatum, Cannonicatuum, & aliorum Beneficiorum; & an adsint præbenda Theologalis, & Pœnitentiaria?

V.

An in ea cura Animarum exerceatur; per quem; an sit in ea Fons Baptismalis?

V I.

An habeat Sacrarium sufficienter instructum sacra supellectili, cæterisque rebus ad Divinum cultum, & etiam ad Pontificalia exercenda necessarii, Chorum, Organum, Campanile cum Campanis, & Cœmeterium?

V I I.

An sint in ea Corpora, vel aliquæ insignes Reliquiæ Sanctorum; & quomodo asserventur?

V I I I.

An habeat domum pro Archiepiscopi, vel Episcopi habitatione, ubi, & qualem; quantum distet ab Ecclesia; & an reparatione indigeat?

I X.

Qui sit verus valor redituum Mensæ Archiepiscopalis, vel Episcopalis; ad quam summam annuatim ascendant; in quibus consistant?

X.

X.

Quot existant in illa Civitate Ecclesiæ Parochiales; & an unaquæque habeat Fontem Baptismalem; quot Monasteria Virorum, & Mulierum; quot Confraternitates, & Hospitalia; & an ibi sit Mons Pietatis?

X I.

Quantum sit ampla Diœcesis; quot & quæ loca amplectatur; quot in singulis locis existant familiæ Catholicæ; an, & quantum, Catholicæ Religionis exercitium, Sacramentorum administratio, Divinique Verbi prædicatio a Gubernatoribus infidelibus permittatur?

X I I.

Quot Sacerdotes Sæculares indigenæ, & exteri sint in Diœcesi, & quot Clerici sint studiorum causa in aliquo Collegio, vel Seminario?

X I I I.

An sit Magister aliquis, qui Juventutem in literis, & rudimentis Fidei instituat:

§. 3. Qui ad hujusmodi Ecclesias promovendi sunt, si Romæ adfuerint, vel in Italia; Processus super qualitate personæ conficiatur. Si vero extra Italiam morentur, ac duo testes in Urbe sint, qui possint de illis ferre testimonium, tunc idem Processus super qualitate personæ minime prætermittatur. Quod si prædicti testes non adsint, tunc sufficiens habeatur judicium ejusdem Congregationis, quæ illum a Summo Pontifice eligendum consuluit.

I N T E R R O G A T O R I A

Super qualitatibus Promovendi.

I.

An cognoscat promovendum, quomodo, a quo tempore citra: si sit ejusdem promovendi consanguineus, cognatus, affinis, nimium familiaris, æmulus, vel odiosus.

I I.

An sciat, in qua Civitate, vel loco & Diœcesi, promovendus sit natus, & quæ sit causa scientiæ?

I I I.

An sciat, ipsum esse natum ex legitimo matrimonio, atque honestis, & Catholicis parentibus; & quæ sit causa scientiæ?

I V.

An sciat, cujus ætatis sit, præsertim an expleverit annum trigesimum, & quæ sit causa scientiæ?

V.

An sciat, eum esse in Sacris Ordinibus Constitutum; quibus quo tempore citra, præsertim an ante sex menses, & quæ sit causa scientiæ.

V I.

An sciat, eum esse in Ecclesiasticis functionibus, & in exercitio ordinum susceptorum diu versatum, in susceptione Sacramentorum frequentem, & devotum, & quæ sit causa scientiæ?

V I I.

An sciat, eum semper Catholice vixisse, & in Fidei puritate permansisse, & quę sit causa scientiæ?

V I I I.

An sciat, eum preditum esse innocentia vitę, bonisque moribus, & an sit bonę conversationis, & Famę, & quę sit causa scientię.

I X.

An sciat, eum esse virum gravem, & prudentem, & usu rerum prę stantem, & quæ sit causa scientiæ?

Pont. X. Anno

An sciat, eum aliquo gradu in Jure Canonico, vel in Sacra Theologia insignitum esse; quibus in locis; quanto tempore; & quo fructu ipsi Theologiæ, vel Juri Canonico operam dederit; & an vere ea doctrina polleat, quæ in Episcopo requirit, ad hoc, ut possit alios docere; & quæ sit causa scientiæ?

A. XVII. 1757

X I.

An sciat, eum aliquo munere aliquando functum esse, vel circa curam animarum, aut regimen alterius Ecclesiæ se exercuisse; & quomodo in eis se gesserit, tam quo ad doctrinam, quam quo ad prudentiam, integritatem, & mores, & quæ sit causa scientiæ?

X I I.

An sciat, eum aliquando publicum aliquod scandalum dedisse circa Fidem, mores, doctrinam, vel aliquo corporis, aut animi vitio, aliove Canonico impedimento teneri, quominus possit ad Ecclesiam Cathedralem promoveri; & quæ sit causa scientiæ?

X I I I.

An eum idoneum esse existimet ad bene regendam Ecclesiam Cathedralem, & præsertim eam, ad quam ipse est promovendus; an dignum, qui ad illam promoveatur; & an ipsius promotionem eidem Ecclesiæ utilem, & proficuam futuram esse censeat; & quare ita existimet?

§. 4. Si quis Episcopus ab una Ecclesia ad aliam transferendus sit tunc observentur ea omnia, quæ num. 1. decernuntur, quoad Processum super statu Ecclesiæ; pro altero vero, qui conficiendus erit super qualitate transferendi, ea serventur, quæ num. 2. præscribuntur.

I N T E R R O G A T O R I A

Super qualitate Episcopi ad Ecclesiam transferendi.

I.

An Testis cognoscat Episcopum transferrendum; quomodo, & a quo tempore citra; an sit ipsius consanguineus, cognatus, affinis, nimium familiaris, inimicus, æmulus, vel odiosus?

I I.

An sciat, ipsum consecrationis munus suscepisse; & quæ sit causa scientiæ?

I I I.

An sciat, per quot annos fuerit Episcopus illius Ecclesiæ; & quæ sit causa scientiæ?

I V.

An sciat, eum in sua Ecclesia, & Diœcesi assidue resedisse; & quæ sit causa scientiæ?

V.

An sciat, eum diligenter sæpedictam suam Ecclesiam, & Diœcesim visitasse, opportune omnibus necessitatibus occurrisse, & providisse; ejusque decreta, & mandata debitæ exequutioni demandari curasse; & quæ sit causa scientiæ?

V I.

An sciat, eum sæpe solemniter celebrasse; Ordinationes juxta necessitatum exigentiam habuisse; Confirmationis Sacramentum administrasse; cæteraque Pontificalia exercuisse; & quę sit causa scientię?

V I I.

An sciat, eum pietatis, caritatis, & prudentiæ in gubernando speciem dedisse; ac verbo, & exemplo profecisse; & quæ sit causa scientiæ?

V I I I.

An sciat, eum prudenter ubilibet, & diligenter se gessisse in defendendis,

PONT. conservandis, & augendis jurisdictionibus spirituali, & temporali, juribus, ac ANNO bonis omnibus suę Ecclesiæ; & quę sit causa scientię.

A.XVII. IX. 1757

An sciat, vere ea doctrina ipsum ad presens pollere, quæ in Episcopo requiritur ad hoc, ut possit alios docere; & quæ sit causæ scientiæ?

X.

An dignum eum existimet, qui transferatur ad Ecclesiam N. & an censeat ejus translationem fore ipsi Ecclesiæ N. utilem, & proficuam; & quare ita existimet, & censeat?

§. 5. Denique cum pro vicariis Apostolicis titulo, & charactere Episcopali insignitis nullus Processus conficiatur super statu Ecclesiæ; attamen si in Urbe, vel in Italia commorentur, sint autem extra Urbem, & Italiam extiterint, ac duo testes in Urbe reperiantur, qui testimonium ferre possint, tunc fiat Processus super qualitate personæ. Processus vero in hac Alma Urbe Nostra conficiendi omnino conficiantur coram Nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis Auditore. Quod si etiam testes deficiant, sufficiens habeatur judicium ejusdem Congregationis, quæ illum a Summo Pontifice eligendum consulet.

§. 6. Omnia itaque, & singula a Nobis, ut præmittitur, præscripta, Apostolica Auctoritate, tenore præsentium, approbamus, & confirmamus; illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus: salvá tamen semper auctoritate memoratæ Congregationis de Propaganda Fide. Decernentes, præsentes Literas, & in eis contenta quæcumque, semper firma, valida, & efficacia existere, & fore; suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, & ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari debere: sicque, & non aliter in præmissis per quoscunque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales & eorumdem Cardinalium Congregationes & quosvis alios quacumque præeminentia, & potestate fungentes, & functuros, judicari, & definiri debere: ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contingerit attentari. Non obstantibus præmissis, & quibusvis aliis Constitutionibus Apostolicis, & quibuscumque Decretis in genere vel in specie, aut alias in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 7. Volumus autem ut, earumdem præsentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu Præfecti, & Secretarii præfatæ Congregationis subscriptis, & sigillo ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus Fides habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVIII. Januarii MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno Decimoseptimo.

Cajetanus Amatus.

NUM.

Pont. A. XVII. | Anno 1757.

NUM. XCVI.

CONFIRMATUR

Decretum Congregationis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium universali adversus hæreticam pravitatem Inquisitioni Præpositum, coram Sanctitate Sua habita, pro tollendis conciliandisque dissidiis & controversiis, inter nonnullos Antistites Indiarum Occidentalium, & Missionarios Societatis Jesu, exortis super concessione dispensationum Matrimonialium, juxta facultates Ab Apostolica Sede utriusque concedi solitas.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad Futuram Rei Memoriam.

CUM Venerabilis Fratrer Noster Joachimus S. R. E. Cardinalis Portocarrero nuncupatus Episcopus Sabinensis, nomine Charissimi in Christo Filii Nostri Ferdinandi Hispaniarum Regis Catholici, cujus regiis negotiis apud Nos & Apostolicam Sedem agendis præest, Nobis exposuerit, obortis quibusdam dubiis circa facultates concedendi Dispensationes Matrimoniales, quibus Dilecti Filii Presbyteri Societatis Jesu Missionarii per Indias Orientales, & Occidentales constituti, ex Apostolicæ Sedis Indultis gaudere dicuntur, & circa hujusmodi facultatum usum & exercitium; ad removendas dissensiones inter eosdem Presbyteros Missionarios, & Ordinarios locorum; sedandosque conscientiarum & animorum motus, Nostram ejusdemque Apostolicæ Sedis definitionem magnopere exoptari; cumque, præter urgens pastoralis curæ & sollicitudinis debitum, quoad hujus præsertim generis officia impellimur; gratissimum Nobis accidat justis semper & æquis præfatis Catholici Regis votis obsecundare; statim propositæ materiæ discussionem demandavimus Congregationi Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, in rebus Fidei, aliisque Sancti Officii nuncupati negotiis Generalium Inquisitorum; haud tamen propterea refugientes laborem studiumque singula per Nos ipsos inspiciendi, atque discutiendi. Itaque coacta coram Nobis die 29. Julii elapsi anni 1756. prædictorum Cardinalium Congregatione, auditis etiam prius Consultoribus, tum Sacræ Theologiæ Magistris, tum Canonici Juris Peritis, captæ editæque fuerunt sequentes resolutiones, distinctim expressæ in infrascripto Decreto, quod ipsi jam tum approbavimus & confirmavimus, cujusque tenor talis est, videlicet:

DECRETUM.

CUM olim R. P. Ignatius de Padilla, quo tempore Civitati Sancti Dominici in Insula Hispaniola Indiarum Occidentalium præerat Archiepiscopus, complures excitasset controversias adversus Presbyteros Societatis Jesu, circa Dispensationes Matrimoniales, quibus nimirum ipsi, in vim specialium facultatum sibi, ut asserebant, competentium, cum Neophitis Indiarum Orientalium & Occidentalium, super impedimentis Matrimonii dirimentibus, & antea dispensaverant, & adhuc dispensare pergebant; cumque subinde R. P. Joseph Moreno Curiel, qui, postquam præfatus R. P. Ignatius ad Ecclesiam Jucatanensem in Indiis Occidentalibus Hispanicis sitam translatus fuit, eidem in Archiepiscopatu Sancti Dominici successit, illius actionem ea de re studiumque prosequutus fuerit; ut hujusmodi controversiis quantocitius finis imponatur, infrascripta Dubia proposita, discussa, & dirempta sunt a Sanctissimo D. N. Benedicto PP. XIV. feliciter regnante, audita prius sententia & consilio Re-

PONT. verendissimorum DD. Cardinalium Generalium Inquisitorum in Congregatione ANNO coram Sanctitate Sua habita die 29. Julii anni 1756.

A. XVII. Dubia autem proposita sunt, quæ sequuntur: Primum; An facultates in 1757 Apostolicis Brevibus concessæ Presbyteris Societatis Jesu, qui Missionariorum munus per Indias exercent, atque illæ potissimum, quæ Matrimoniales Dispensationes respiciunt, ad eas Provincias protendantur & loca, quæ pluribus abhinc annis ad S. Catholicam Religionem redacta sunt, in quibus reperiuntur Infideles aliunde profecti, & ultro Christi Fidem amplexi; adeo ut Missionarii operam studiumque suum impendant, non quidem in iis ad Sanctam Religionem convertendis, sed tantummodo in iisdem Christianæ Doctrinæ institutionibus, rectisque moribus informandis.

Secundum: Quatenus memoratæ facultates ad hujusmodi Regiones protendantur, ac præsertim facultas concedendi Dispensationes, quod prædictorum Matrimonia exerceri valeat; an id ita accipiendum sit, ut concessa dicatur auctoritas dispensandi super impedimentis publicis pro foro externo, tum ante tum post contractum Matrimonium.

Tertium: An posita extensione facultatum ad publica quoque impedimenta pro foro externo, & in casibus contrahendi, æque ac jam contracti Matrimonii, hujusmodi facultatibus uti possint Missionarii per ea loca, in quibus Episcopus Diœcesanus easdem obtinet facultates sibi ad Apostolica Sede peculiaribus Indultis concessas.

Quartum: Etsi possent Missionarii Dispensationes concedere, suisque uti facultatibus etiam pro foro externo, an tamen id ipsis præstare liceat sine prævia summaria informatione, coram Notario, locique Vicario capta, ad comprobandas dispensationis causas, & impedimentorum qualitates; an potius satis ad id habenda sit verbalis & extrajudicialis instructio seu informatio.

Quintum: an, quatenus hujusmodi facultates concessæ tantummodo dignoscantur Missionariis adlaborantibus pro conversione Infidelium, & non aliis; revalidanda Matrimonia celebrata in vim dispensationum, quas pro exteriori foro indulsissent Missionarii illi qui in tradendis Fidei rudimentis, informandisque moribus selummodo exercentur.

Priusque vero ad propositorum dubiorum decisionem procedatur, summatim recensenda sunt ea, quæ pertinent ad facultates, quæ Presbyteris e Societate Jesu Missionariis, cum pro Orientalibus, tum pro Occidentalibus Indiis, peculiaribus Apostolicis Brevibus tribuuntur, exinde enim pendet justa dubiorum resolutio. Utque res ordine procedat, primo exponetur summa memoratarum facultatum, quoad impedimenta matrimonii; deinde, expendetur concessum jus ipsis facultatibus utendi, tam in interiori, quam in exteriori foro; tertio indicabuntur personæ, cum quibus dispensare possunt Missionarii; quarto recensebuntur loca, in quibus integrum ipsis est præfatis facultatibus uti; quinto denique attinguntur quæcumque ad rectum dispensationum usum conferre possunt; atque hæc omnia desumentur ex concessionum Brevibus a superioribus Romanis Pontificibus, atque etiam a Sanctissimo Domino Nostro feliciter regnante expeditis.

Ducto itaque initio, juxta præstitutam methodum, ab ipsa vi atque substantia facultatum quoad impedimenta Matrimonii concessarum; quum olim facultas amplissime protenderetur ad omnia impedimenta, sive gradus non vetitos jure Divino, ea in subsequentibus Pontificiis Brevibus nonnihil cohibita fuisse dignoscitur: prohibentur namque modo Missionarii dispensare *in primo consanguinitatis, vel affinitatis gradu* (A): excepto tantum *primo gradu, etiam rectæ lineæ, affinitatis, ex illicita tamen copula resultantis* (B). Atque hæc quidem omnia, ad hoc, ut *Fideles Matrimonium inter se contrahere, seu in eo etiam scienter contracto remanere possint* (C): Quibus verbis tam inita, quam ineunda Matrimonia comprehenduntur.

Pro-

Pont. A. XVII. Proximum eſt, ut de præfatarum facultatum uſu, quoad internum externumve forum videatur. Licet autem facultates in prioribus indultis conceſſæ ad forum conſcientiæ reſtrictæ eſſent, in poſterioribus tamen conceſſionibus ad externum quoque forum ampliatæ conſpiciuntur; ea tamen lege adjecta, ut quibus in locis reperiuntur Ordinarii eaſdem habentes facultates, ab Apoſtolica Sede ſibi de more conceſſas, vel abſunt ducentis ſaltem paſſuum millibus, nequeant Societatis Miſſionarii ſuis uti facultatibus pro foro externo. Ordinariis etenim reſervata eſt privativa facultas diſpenſandi in exteriori ſeu judiciali foro; neque datum eſt Miſſionariis, ut diſpenſationes ejuſmodi indulgere, conceſſiſque ſibi pro foro externo facultatibus uti valeant, præterquam in iis locis, in quibus nulli adſunt Ordinarii, Epiſcopi nimirum, ſeu eorum Vicarii; vel, ſi qui exiſtunt, ultra duas dietas, non minus ducentis paſſuum millibus inde abſunt; aut ſi præſentes adſunt, vel parum diſtant, non tamen a Sede Apoſtolica impetrarunt facultativa diſpenſandi indulta, quæ Patribus Miſſionariis conceſſa repetiuntur (*D*). Ad forum porro conſcientiæ tantum ſemper cohibita apparet tributa facultas diſpenſandi *in primo gradu rectæ lineæ affinitatis ex copula illicita reſultantis*, ſuper quo impedimento diſpenſare permittuntur *in occultis, & in foro conſcientiæ tantum, ac urgentibus juſtis cauſis*. (*E*) Anno 1757

Hinc tranſeundo ad perſonas, cum quibus Miſſionarii, ſive pro conſcientiæ, ſive pro judiciali foro, juxta præmiſſa, diſpenſare poſſunt; Neophyti quidem hi ſunt. Neophytorum autem appellatione, ſecundum editas, & a Summis Pontificibus approbatas reſolutiones, non ſolum intelliguntur ii, qui paulo ante Baptiſmum ſuſceperunt, ſed etiam eorum filii, quamvis in infantia baptizati fuerint; ac inſuper ii, qui ex Indo Neophyto, & ex Muliere Europea, vel ex Europæo Viro, & Indica Muliere ſunt progeniti, ideoque *mixti*, ſeu *miſticii* vocitantur. Atque hæ ſunt omnino perſonæ, cum quibus diſpenſare poſſunt Miſſionarii (*F*) interdicta ipſis quacumque facultate diſpenſandi cum *Quarteronibus*, & cum *Pucuellibus*; cum iis nimirum, qui vel per Proavum, aut Proaviam pro una tantum parte ducunt originem ab Indis Neophytis, ideoque dicuntur *Quarterones*; vel Proavum, aut Proaviam dumtaxat ab Indis Neophytis trahunt originem, proindeque *Pucuelles* appellantur; quum hi Neophytorum nomine ſeu appellatione contineri non poſſint, ac conſequenter nequeant Miſſionarii cum illis ſive in foro conſcientiæ, ſive in foro judiciali, ſuper Matrimonii impedimentis diſpenſare: Eorum enim facultas cohibita eſt ad Neophytos; quorum nomine veniunt tantummodo ii, qui fuerunt ſuperius deſignati. (*G*)

Quod ſpectat ad loca, in quibus Miſſionarii præfatis diſpenſandi facultatibus, ut ſupra, uti poſſunt, ſatis perſpicua res eſt, quum Indulta ipſis conceſſa utriuſque, Orientalis nempe, & Occidentalis Indiæ partes, ſeu Provincias, aliaſque Maris Oceani Regiones, diſerte complectantur. (*H*).

Quare nil aliud reliquum eſt, quam ut ea tradantur, quæ ad rectum probatumque Diſpenſationum uſum conferre poſſunt. In quo bene præter exactam obſervationem eorum, quæ ſuperius adnotata ſunt, duæ potiſſimum generales regulæ ſervari debent: prima nimirum, ut in omni Diſpenſatione juſta adſit illius concedendæ cauſa; altera, ut tunc etiam, quum pro exteriori foro conceditur Diſpenſatio, nihil plane recipiatur, ſed omnia gratis fiant (*I*). Quamvis autem in Brevibus facultativis, quæ olim tradi ſolebant Epiſcopis & Ordinariis præfatarum Regionum, pro Diſpenſationibus ſuper impedimentis Matrimonialibus in foro interno externoque concedendis, junctum iis legeretur, ut in Diſpenſationibus pro foro externo indulgendis, Miſſionariorum conſilium exquirerent, quoties hi tam longe non abeſſent, ut id ſine magno incommodo præſtari non poſſet; cum tamen Epiſcopi ſubinde petiiſſent ſe ſublevari hoc onere, quod etſi alias poterat opportunum videri, nunc quidem temporis nonniſi ad ſerendas diſcordias aptum dignoſcebatur; ut omnis diſſidio-

rum

 rum & offensionum inter Ordinarios locorum, & Missionarios occasio submoveretur, plena libertas iisdem Ordinariis relicta est dispensandi etiam in foro externo, sublato penitus onere memoratum antea consilium requirendi (*K*).

Præterea cum Episcoporum arbitrio concredita reperiatur facultas subdelegandi idoneos probatosque Sacerdotes, qui pro ipsis Episcopis subdelegantibus, in remotis Dioecesum locis, Dispensationes concedant pro exteriori seu judiciali foro (*L*); ad consovendam eo magis inter Episcopos & Missionarios animorum consensionem, statutum est, ut, si pro iis locis ulli deputati reperiantur Vicarii, vel absint spatio ducentorum milliariorum, non possint ab Episcopis alii subdelegati Sacerdotes, quam qui ab Apostolica Sede habent dispensandi facultatem, hi autem soli consueverunt esse Missionarii.

Denique ad rectum usum facultatum dispensandi, adnotasse juvabit facultatem dispensandi in foro conscientiæ perpetuo concessam esse; eam vero quæ ad forum judiciale spectat, intra viginti annorum curriculum esse cohibitam (*M*). Cumque juxta receptam praxim, soleat hujusce facultatis confirmatio indulgeri, omnino necesse est, ut Missionarii hac in re sibi provide consulant, non redigentes ad suprema propemodum statuti termini momenta cogitationem & curam petendæ confirmationis; ne periculum subeant, vel nullitatis actus, si quid efficiant post elapsum facultatum terminum, vel fraudandi pauperes Christifideles opportunis malorum remediis, quatenus eo deveniant, ut hujusmodi facultatibus amplius uti non valeant. Hæc sunt, quæ in Apostolicis Constitutionibus San. Mem. Pii IV. Pont. Max. aliorumque ipsius Successorum, & in Pontificiis Brevibus Clementis IX., Alexandri VIII., Clementis XI., Clementis XII., & Sanctissimi Domini Nostri Benedicti XIV. feliciter Regnantis, continentur; quibusque, ut par est, observatis, ac respective perpensis, non solum omnes submoventur Controversiæ, verum etiam facilis evadit, & obvia responsio ad Dubia; quæ ad Sacram Congregationem examinanda ac dirimenda transmissa fuerunt.

Primo itaque Dubio, quo quæritur, an facultates concessæ Presbyteris Societatis Jesu Missionariorum munus per Indias obeuntibus, & nominatim illæ, quæ Dispensationes Matrimoniales respiciunt, ad ea protendantur loca & provincias, in quibus non alii reperiuntur Infideles, quam qui aliunde venerint, Christique Fidem ultro amplexi sunt; affirmativum reddetur responsum, ad formam tamen Brevium & Constitutionum Apostolicarum, quæ superius indicatæ fuerunt.

Secundo itidem Dubio, quo quæritur, an quatenus facultates ad memorata quoque loca protendantur, eædem comprehendant Dispensationes Matrimoniales super impedimentis publicis, pro foro externo, tam ante, quam post contractum Matrimonium concedendas, affirmative respondetur, juxta tamen disposita in Apostolicis Brevibus superius indicatis.

Tertio Dubio, quo exquiritur, an Missionarii præfatis facultatibus uti possint in iis locis, in quibus Dioecesani Episcopi similes obtinent facultates: respondetur, posse eos uti memoratis facultatibus, pro foro externo, tam in Matrimoniis contractis, quam in contrahendis dispensando, in iis tamen locis, in quibus non existunt Ordinarii similibus facultatibus instructi, vel absunt ultra duas Dietas, non minus ducentis millibus passuum, juxta id, quod itidem in Brevibus, & Constitutionibus Apostolicis cautum reperitur.

Quarto, quod definiendum proponitur, num in iis casibus, in quibus possunt Missionarii dispensare in judiciali foro, hoc ipsis præstare liceat sine prævia summaria informatione coram Notario, & Vicario loci capta ad comprobandam Dispensationis causam & impedimenti qualitatem; vel potius sufficere dicenda sit verbalis, & extrajudicialis Informatio: responsum est, nihil esse innovandum: & quoniam superioribus temporibus sufficiens visa est moralis certitudo tum causæ dispensandi, tum obstantis impedimenti, quantumvis judicia-

PONT. dicialibus documentis non innixa, satius esse, ut eadem methodus in futurum ANNO quoque tempus retineatur.

A.XVII. Ad quintum denique dubium, respiciens convalidationem Matrimoniorum, 1757 de qua quærebatur sub hypothesi eorum nullitatis, desumptæ ex defectu facultatum in iis, qui Dispensationes concesserunt ad ea Matrimonia ineunda: quam ex data superius responsione ad primum dubium satis deprehendere licuerit hujusmodi positionem, seu hypothesim non subsistere, nullus relinquitur respondendi locus.

Hæc itaque sunt responsa data seu resolutiones captæ in Congregatione Reverendissimorum S. R. E. Cardinalium adversus hæreticam pravitatem Generalium Inquisitorum habita coram Sanctissimo Domino Nostro Benedicto PP. XIV., quas Sanctitas Sua, prævio maturo examine, approbavit, & confirmavit: volens easdem, ad majorem solemnitatem, Apostolicis literis in forma Brevis roborari, præcipiensque, ut quoties casus confirmandi hujusmodi facultates obvenerit, imposterum confirmatio non concedatur, nisi præmissa seria adnotatione temporis, quo indultum antea concessum fuerat, ut ita deprehendatur, an constitutus in eo terminus sit elapsus, exindeque valeat hac super re opportune provideri: Ac denique injungens omnibus Ministris, seu Officialibus utriusque Secretariæ, videlicet Brevium Secretorum, & Congregationis de Propaganda Fide, ut sive nova fiat concessio, sive confirmatio facultatum jampridem obtentarum indulgeatur Missionariis Societatis Jesu, tam concessio, quam confirmatio, ad normam eorum, quæ præsenti Decreto exposita sunt, atque statuta, in omnibus & per omnia redigantur & confirmentur.

Monumenta, quibus innixa sunt ea, quæ in supradicto Decreto Sanctissimi Domini Nostri Benedicti Papæ XIV. statuuntur.

(*A*) IN *quocumque, seu quibusvis, non tamen in primo Consanguinitatis, vel Affinitatis gradibus*: Ita legitur in Brevi San. Mem. Alexandri PP. VIII. quod incipit: *Animarum saluti*: quod est 14. in ordine Tom. IX. novissimi Bullarii Romæ impressi §. 9.

(*B*) *In primo gradu etiam rectæ lineæ ex copula illicita resultantis*: Hæc sunt Brevis San. Mem. Clementis PP. XII. quod incipit: *Cum dudum*: & est 142. in ordine Tom. XIV. citati Bullarii §. 2.

(*C*) *Ut Matrimonium inter se contrahere seu in eo scienter contracto remanere valeant*: Ita legitur in Brevibus Summorum Pontificum Alexandri VIII. Clementis XII., & aliorum.

(*D*) *Præterea ejusdem Societatis Jesu Provincialibus, vel ab eis deputandis Presbyteris cum Neophytis Provinciarum utriusque Indiæ, aliarumque Maris Oceani Regnorum, in quibus inter Infideles existunt, & non adsunt Ordinarii similem facultatem habentes, vel ultra duas dietas existunt, in quocumque, seu quibusvis, non tamen in primo, Consanguinitatis, vel Affinitatis gradibus, vel alias, conjunctis, seu se attinentibus, ut Matrimonium inter se contrahere, seu in eo etiam scienter contracto remanere valeant, in foro conscientiæ tantum, gratis tamen dispensandi; & insuper ibidem, locorum Ordinariis &c etiam in judiciali foro: in reliquis autem Provinciis præfatis, Ordinariorum præsentia destitutis, vel ab eis ultra duas dietas, prædictas, non minus ducentis millibus passuum remotis, Provincialibus, & Deputatis Presbyteris prædictis cum eisdem Neophytis, non tamen in primo gradu, in utroque foro, gratis dispensandi*: Ita legitur in citato Brevi San. Mem. Alexandri VIII. §. 9. & in citato Brevi San. Mem. Clementis XII. §. 2.

(*E*) *Cum ejusdem Neophytis in primo gradu, etiam rectæ lineæ, Affinitatis ex copula illicita resultantis se attinentibus, ut Matrimonium quoque inter se contra-*

PONT. A. XVII. *trahere, seu in eo etiam scienter contracto remanere similiter valeant; in occultis tamen, & in foro conscientiæ tantum, ac urgentibus justis causis, gratis tamen dispensandi*: Sunt verba citati Brevis San. Mem. Clementis XII. §. pariter 2. ANNO 1757

(*F*) *Et insuper quia a nonnullis dubitatum, seu hæsitatum fuit, an omnes indigenæ illarum Regionum oriundi & naturales, & Christianorum indigenarum etiam Baptizatorum filii, etiam in eorum infantia baptizati, jure* Neophyti *appellari possint, idcirco tenore earumdem præsentium decernimus, & declaramus, omnes oriundos seu naturales supradictarum omnium tam Orientalium, quam Occidentalium partium; immo etiamsi Æthiopes, Angulani, vel quarumvis aliarum transmarinarum regionum, etiamsi Christianorum filii, & in infantia baptizati, vel etiam inter se, vel cum Europæis mixti progeniti sint, ad concessionis hujusmodi effectum, esse, & intelligi debere Neophytos .... Quin etiam quia de mixtim progenitis, quos* Mixtos *vocant, majus dubium accepimus, cum eisdem mixtis, quos similiter ad hunc effectum Neophytos censendos esse decernimus, in gradibus, & matrimoniis contractis, & contrahendis prædictis gratis tamen, dummodo non ita facile id fiat, dispensare posse; eisdemque Presbyteris facultatem desuper concedimus opportunam*: Verba sunt citati Brevis San. Mem. Alexandri VIII., §. 16. in quo etiam confirmatur similis alia præcedens Constitutio San. Mem. Clementis PP. IX., quæ incipit: *Animarum salutis*: expedita die 8. Januarii 1699.

(*G*) Proposito in generali Congregatione Cardinalium Generalium Inquisitorum habita feria IV. die 2. Junii 1618. sequenti Dubio: *An appellatione* Neophytorum *Indi solum noviter conversi comprehendantur; an non etiam qui sunt originarii per omnes eorum lineas, quæ pro una dumtaxat parte ab illis originem trahunt, vulgo* Quarterones *appellati: & an comprehendantur, qui octavam partem per Proavum & Proaviam, & sive ab alterutro, sive ab utroque habeant, vulgo* Pucuelles *nuncupati*: Huic Dubio responsum fuit: *Non comprehendi Quarterones, multoque minus Pucuelles*: Hoc Congregationis Responsum confirmatum subinde fuit, instante Rege Catholico, una cum aliis Declarationibus a San. Mem. Clemente PP. XI in suis Apostolicis literis expeditis in forma Brevis die 29. Aprilis 1701. & iterum aliis literis Apostolicis in forma Brevis expeditis a summo Pontifice Benedicto XIV. die 7. Julii 1748.

(*H*) Verba Brevium pro re, de qua nunc agitur, sunt comprehensiva *omnium tam Orientalium, quam Occidentalium partium, & etiam Æthiopum, Angolanorum, & quarumvis aliarum transmarinarum Regionum*: Id colligitur ex præcitatis verbis contentis in Brevi San. Mem. Alexandri VIII. §. 16.

(*I*) Verbum, *gratis*, reperitur in omnibus Apostolicis literis & concessionibus ad hanc materiam spectantibus.

(*K*) Feria IV. die 3. Maii 1752. lecto Memoriali, in quo Procurator Generalis Societatis Jesu postulabat renovationem facultatum extraordinariarum in forma Brevis, quæ ab anno 1734. a San. Mem. Clemente XII. ad annos viginti pro Missionariis ejusdem Societatis prorogatæ fuerant, Eminentissimi ac Reverendissimi DD. Cardinales Generales Inquisitores dixerunt: *Pro gratia* renovationis Brevis, dempta tamen clausula, si Sanctissimo Domino Nostro placuerit: & est, quæ sequitur: *Et insuper locorum Ordinariis, ut de Presbyterorum eorumdem, tamquam Adjutorum, & Assessorum suorum, in locis præfatis, & ubi eorum commode haberi potuerit copia, consilio, & cum illis; etiam in judiciali foro*: Et Feria V. die 4. ejusdem Mensis in consueta Audientia per R. P. Assess. S. Off. a SS. D. N. Benedicto P. XIV. habita, S. S. benigne annuit pro renovatione Brevis, dempta tamen clausula, ut supra. Hoc decretum communicatum fuit per R. P. Assessorem S. Officii, R. P. Secr. S. Congreg. de Propaganda Fide sub eadem die quinta Maii 1752.

(*L*) *Dictisque Ordinariis alios Presbyteros idoneos a se prius approbatos, in locis, ubi non adsint Missionarii similem facultatem habentes, quoad præmissa in sui*

locum

Pont. *locum subdelegandi, licentiam & facultatem auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus & impertimur*: Ita leg. in cit. Brev. San. Mem. Clem. P. XII. §. 2. Anno

A. XVII. (M) In Brevi Apost. San. Mem. Pii V. exped. die 15. Junii 1563. ita scribitur: 1757.
In foro conscientiæ tantum perpetuo: Prorogatio ad annos viginti *pro foro externo* legitur tam in hoc, quam in aliis subsequentium Sum. Pontific. Brevibus.

§. 2. Nunc autem cupientes, ut ea, quæ prævio examine, in præinserto Decreto definita fuerint, eo firmius subsistant exactius, præinsertum Decretum singulaque in eo contenta, Auctoritate Apostolica, tenore præsentium, confirmamus & approbamus, & quatenus opus esset, eadem illam ex integro, ac in omnibus & per omnia juxta præinserti Decreti seriem & tenorem, dicta Apostolica Auctoritate, ac earumdem præsentium literarum tenore statuimus decernimus, & ordinamus, illiusque inviolabilis firmitatis robur adjicimus. Decernentes easdem præsentes literas semper firmas, validas & efficaces existere, suosque integros & plenarios effectus sortiri & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, plenissime suffragari, ac respective ab iisdem observari debere; sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Congregationes, dictæque Apostolicæ Sedis Nuncios, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis Auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 3. Non obstantibus contrariis forsan, etiam Apostolicis, seu in Synodalibus, aut Provincialibus Conciliis editis Constitutionibus & ordinationibus seu per dictas Indiarum Regiones invectis usibus & consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, dictarum Regionum Ecclesiis, etiam Metropolitanis, earumque Præsulibus, seu cujusvis Ordinis, & Instituti etiam præfatæ Societatis Jesu, Missionibus, & Presbyteris Missionariis, in genere, aut in specie, etiam ad Regum, & aliarumque sublimium Personarum instantiam, seu quorumcumque meritorum intuitu, sub quacumque forma concessis, ac sæpius confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, illorum tenores præsentibus pro plene & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum dumtaxat, specialiter & expresse derogamus; cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 4. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Eccl. Dig constitutæ munitis, eadem prorsus Fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVII. Januarii MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno Decimo septimo.

Cajetanus Amatus.

Pont. Anno

A. XVII. 1757

NUM. XCVII.

MISSAM CELEBRANTES

Aut Fidelium Confessiones excipientes ad Presbyteratus Ordinem non promoti, quibus pœnis ex sacrorum Canonum, & Apostolicarum Constitutionum præscripto subjiciantur; quæ praxis hactenus in Judiciis adversus hujusmodi reos sit servata, & quomodo in posterum sit providendum.

Epistola Encyclica ad Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, Locorum Ordinarios.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, &c.

QUAM grave, horrendumque scelus admittat, quicumque Sacerdotali Ordine non initiatus, Sacrificium Missæ celebrare præsumit, superfluum censemus multis verbis demonstrare, quum omnibus perspectæ sint rationes, ob

 quas sacrilegum hujusmodi crimen merito detestandum, atque districto poenarum gladio vindicandum censetur. Satis itaque erit Apostolicas Prædecessorum Nostrorum Constitutiones hic indicare, quibus severissimæ adversus memorati criminis reos pœnæ statuuntur, quæ scilicet a fel. record. Paulo IV. Sixto V. Clemente VIII. & Urbano VIII. Romanis Pontificibus editæ fuerunt, quarum Sanctionibus decernitur, ut quicumque Sacerdotali Charactere destitutus, compertus fuerit Missam celebrasse, Foro sæculari puniendus tradetur.

§. 2. Has omnes Constitutiones Nos ipsi memoravimus, & confirmavimus in nostra, quam usque ab anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLIV. Pontificatus Nostri IV. sub dat. XII. Kal. Majus edidimus, cujus initium est; *Sacerdos in æternum*, quæque impressa est in Bullario Nostro *tom. 1. num. 97.* ubi præterea plures tolluntur exceptiones, & subterfugii, quæ per defensores retorqueri inferri solebant, ut eos eximerent a decreta pœna traditionis brachio sæculari; quantumvis legitimis probationibus plane constaret, eosdem Sacerdotali ordinatione nunquam suscepta, Missam celebrasse.

§. 3. Quamvis autem Ecclesia præfatos Celebrantes non promotos, justitia sic exigente Sæculari Foro tradendos decreverit, quum tamen eadem pia Mater sit, & ut omnibus constat, lenitatis & misericordiæ viscera gerat, nec unquam omisit, nec adhuc desinit & mansuetudinis suæ argumenta præbere, tum in statuenda forma degradationis verbalis, quæ realem degradationem præcedit; tum in ipsa reali degradatione exequenda; tum denique in providis legibus, & cautelis editis atque susceptis, ut nequissimos homines arceret a sacrilego ausu se se immiscendi sacrorum Mysteriorum celebrationi, absque Sacerdotali Ordine, & Charactere viam illis quodammodo præoccupando, qua in præfatam pœnam traditionis brachio sæculari proruere possent.

§. 4. In Pontificali Romano habetur forma degradationis verbalis, per quam videlicet profertur sententia decernens realem degradationem, non minus in eos, qui Sacris Ordinibus, excepto Presbyteratu, insigniti sunt, quam & in cæteros Clericali tantum Tonsura, aut Minoribus initiatos. Hoc solum inter utrosque intercedit discrimen, quod in Clericos Minorum Ordinum, aut simpliciter Tonsuratos, verbalis degradatio peragitur, seu quod idem est, degradatio realis decernitur, a solo Episcopo, absque aliorum quorumcumque interventu: in alios vero Majoribus Ordinibus infra Sacerdotium insignitos non licet Episc. ad verbalem degradationem procedere, nisi assistentibus, & suffragium simul ferentibus aliis quibusdam personis, quarum præsentiam, sententiamque Canonicæ leges exposcunt.

§. 5. Celebris est Decretalis Prædecessoris Nostri Bonifacii Papæ VIII. *in Cap. Degradatio, de Pœnis, in sexto*, ubi hæc leguntur: *Super quo tibi taliter respondemus, quod verbalis degradatio, seu depositio ab Ordinibus, vel Gradibus Ecclesiasticis, est a proprio Episcopo, sibi assistente in degradatione Clericorum in Sacris constitutorum Ordinibus certo Episcoporum numero definito Canonibus, facienda; quamquam proprii Episcopi sententia, sine aliorum Episcoporum præsentia, sufficiat in degradatione eorum, qui Minores dumtaxat Ordines receperunt.*

§. 6. Notæ sunt etiam Sanctiones Canonum, quos indicat Glossa Canonica, *in citat. Cap. Degradatio in verb. Canonibus* = *de Pœnis*, *in sexto*, quippe definiunt numerum Episcoporum, qui assistere debent, ubi pronuncianda sit degradatio verbalis adversus Clericum in Majoribus Ordinibus constitutum.

§. 7. Nec quemquam latere potest quod in Sacro Concilio Tridentino statutum fuit *Sess. XIII. cap. 4. de Reform.* ubi quum animadversum fuisset, non ita facile in occurrentibus degradationum casibus reperiri posse numerum Episcoporum a Canonibus requisitum, facultas sit Episcopis procedendi etiam absque illis; adhibitis tamen, sibique ea in re assistentibus totidem Abbatibus, in Civitate, aut Diœcesi residentibus, atque usu Mitræ, & Baculi ex Apostolicæ Sedis Indulto decoratis, vel, si hi non adsint, aliis personis in Ecclesiastica Di-

gni-

PONT. gnitate constitutis, matura ætate, & sacrarum Legum scientia spectabilibus. ANNO

§. 8. Quoniam vero juxta veterem disciplinam, verbales degradationes peragebantur in Synodis Provincialibus, & in iis quidem singuli Episcopi suum profferebant suffragium; quum nunc Episcopi, vel alii Ecclesiastici viri, de quibus diximus, locum gerant Patrum in Conciliis Provincialibus assidentium, facile intelligitur, in hos derivatum esse jus ferendi suffragii in degradationibus verbalibus, ad quas, uti Assessores, invitantur; quemadmodum plene demonstratum a Nobis fuit in Nostro Tractatu *de Synodo Diœcesana lib. 9. cap. 6. num. 4. novissimæ edit.*

AN XVII. 1757.

§. 9. Verbalem degradationem sequitur degradatio realis, cujus exequendæ ratio distincte præscribitur in Pontificali Romano. Et in hac etiam Ecclesia minime omittit perspicua lenitatis, & pietatis suæ argumenta præbere. Etenim priusquam degradatum tradat Sæcularis Curiæ Ministro, pro eo efficaciter deprecatur, ne pœna mortis, aut mutilationis membrorum eidem infligatur: *Domine Judex* verba sunt citati Pontificalis *rogamus vos cum omni affectu, quo possumus, ut amore Dei, pietatis, & misericordiæ intuitu, & Nostrorum interventu precaminum, miserrimo huic nullum mortis, vel mutilationis periculum inferatis*: Multoque ante Pontificalis Romani compillationem, id ipsum expressum legitur *in Cap. Novimus*, quod est Innocentii III. *de verborum significatione* ibi: *Pro quo tamen* sermo est de degradato, sæculari Curiæ tradendo, debet Ecclesia efficaciter intercedere apud Judicem Laicum, *ut citra mortis periculum, circa eum sententia moderetur*. Videri quoque potest Altesferra *ad citat. Cap. Novimus, de verb. signif.* ubi plures colligit Patrum auctoritates, quæ in prædicata Decretali statuuntur.

§. 10. Ad confirmandum autem assumptum nostrum, de summo pietatis studio, quo Ecclesia etiam nil tale meritos prosequitur, viamque ipsis intercludere nititur, ne mortis pœnam per delicta incurrant; dicimus, antiquissima providentia cautum fuisse, ut qui e propria in alienam Diœcesim transgreditur, nisi fuerit in hac plene cognitus, secum ferat Ordinarii sui literas quibus fides fiat, eum esse Sacerdotem, nulloque quod sciatur, Canonico impedimento detentum, quominus Sacra Mysteria celebrare queat. Jam id decretum habetur in Sacra Chalcedonensi Synodo, ubi quum interdictum legatur Clerico, atque Lectori, e sua in aliam Diœcesim commigrare, non præobtentis memoratis, quas Discessus appellamus, a proprio Episcopo, Jacobus Cujacius, aliique post eum accurati Scriptores, monuerunt, cum vera Textus lectione non congruere verbum, *Lectori, sed ignoto*; quemadmodum & ipsi adnotavimus *in nostra institutione 31. editionis latinæ* §. 1. Quod si vetustiora etiam propositæ disciplinæ principia investigare libeat, consuli possunt Canones, qui Apostolici vocantur, apud Cotelerium in editione *Patrum Apostolicorum Tom. 1. lib. 8.* inter quos adest Canon XIII. ita decernens: *Si quis Clericus, aut Laicus, a communione suspensus, vel communicans, ad aliam properat Civitatem, & suscipiatur præter commendatitias literas; & qui susceperunt, & qui susceptus est, communione priventur: excommunicato vero protelatur ipsa correptio, tamquam qui mentitus sit, & Ecclesiam Dei seduxerit*. Consonat huic Canon XXXIV. ut patet ex subjectis illius verbis: *Nullus Episcoporum peregrinorum, aut Presbyterorum, aut Diaconorum, sine commendatitiis suscipiatur Epistolis, & cum scripta detulerint, discutiantur attentius: & ita suscipiantur, si probatione pietatis extiterint: sin minus, nec quæ sunt necessaria subministrentur eis, & ad communionem nullatenus admittantur, quia per subreptionem multa proveniunt*.

§. 11. Porro quidquid disputent eruditi de vero Canonum Apostolicorum Auctore, certum est, eos magnum auctoritatis pondus habere, quum saltem sæculo Ecclesiæ tertio decurrente collecti fuerint ex pluribus Conciliis ante Nicænam Synodum celebratis: uti nunc temporis inter sacrarum antiquitatum investigatores convenire videtur.

PONT. ANNO XVII. 1757.

§. 12. Sanctissimis hisce Legibus conformes sunt Concilii Tridentini Sanctiones: conformes sunt Epistolæ Encyclicæ a Congregationibus Urbis ad Ecclesiarum Antistites sepæ transmissæ. Idque etiam pro firmo tenendum est, quod licet non oporteat Episcopum sollicitum esse de Regularibus, qui in propriis Ecclesiis Missas celebrare intendunt, quum ejus rei cura reservata sit eorum Superioribus Regularibus: si quis tamen Sæcularis Regularis Sacerdos in Ecclesiis Regularium Missam celebrare velit, hic etiam debet literas Discessus a proprio Ordinario obtentas exibere Episcopo, in cujus Diœcesi Sacrum vult peragere; uti videre quoque est in Nostra *Institutione* 44. *Latinæ editionis* §. 1.

§. 13. Veterem hanc, justissimamque Sanctionem, de cujus executione plura tradiderunt nostri Scriptores pragmatici, quos inter merito memorandus est dilegentissimus Monacellius. *Formular. Legal. Part.* 1. *Tit.* 4. *Formul.* 6. *pag.* 79. *item Tit.* 9. *Formul.* 18. *pag.* 160.) providis excogitatis cautelis plurimum roboravit magnus Ecclesiasticæ disciplinæ restitutor S. Carol. Bor., cujus hac de re Decreta pluribus in locis extantia studiose legenda, & exponenda monemus; videlicet in Concilio Provinciali Mediolanensi primo habito *anno* 1565. *part.* 2. in secundo pariter Provinciali *anni* 1569. *Tit.* 2. *Decret.* 1. ac in Provinciali tertio, *anni* 1573. item de Instructione ad Sacerdotes de celebratione Missæ, ac denique in Concilio Provinciali quarto celebrato *anno* 1756. Quibus in locis constitutum habetur, ut Parochus, in cujus Parœcia Sacerdos alienigena domicilium figit, si id per Diœcesim contingat; intra octo ad summum dies, illius adventum nunciare debeat Vicario Foraneo, qui rem ad Episcopum deferat; si autem in Civitate, Parochus ipse de omnibus certiorem faciat Episcopum, qui sibi literas discessus ab hujusmodi Sacerdote exhiberi mandet, easque inspiciat, totumque earum tenorem sedulo expendat. Si enim Ordinarius Subdito sibi Sacerdoti licentiam abessendi ad certum definitumque tempus indulserit, facultas celebrandi Missam eidem non ultra tempus illud concedenda. Notanda quoque jubetur dies, qua expeditæ fuerunt literæ discessus; ne scilicet ante eam diem, qua inspiciendæ, ac discutiendæ offeruntur, antiquiores sint duobus, vel quatuor, aut respective sex mensibus; duobus nimirum, si literæ confectæ sint intra Provinciam, quatuor vero, si extra Provinciam, in Italia tamen expeditæ fuerint; si denique, si extra Italiam datæ comperiantur.

§. 14. Ex omnibus hisce tum generalibus, tum peculiaribus sanctionibus manifeste desumitur, quantopere Ecclesia abhorreat ab ea pœna ad effectum perducenda, quam Sacri Canones in Celebrantes non promotos sanxerunt; quandoquidem tot veluti aggeres hominibus objicitur, ne in hujusmodi delictum labantur, unde locus fiat executioni ejusdem pœnæ Sacris Legibus definitæ.

§. 15. Majoris tamen ponderis, ad hoc ipsum evincendum, est id, quod subjicimus. Sistit se aliquis coram Ecclesiastico Judice, seque ipse denunciat, quamvis Sacerdotali Ordine destitutum, Missarum Sacrificia celebrasse, vel etiam Sacramentales Christifidelium Confessiones audisse. Ita se sponte sistens, eo privilegio gaudet, ut impositis ipsi salutaribus Pœnitentiis, dimittatur; nisi tamen in ipso suo Constituto diminutus ut ajunt, vel aliunde præventus fuerit; in his enim casibus carceribus custodiendus includitur. Sed si idem subinde Judici interroganti, an sciat causam, ob quam carceribus mancipatus sit, statim, non expectatis ulterioribus interrogationibus, seu quæsitis, sincere rem totam aperiat; quamvis de illius incursu in pœnales Apostolicarum Constitutionum sanctiones non dubitetur; ideoque dignus sit, qui sæculari Foro, uti capitalis criminis reus, libere tradatur; nihilominus admittitur ad beneficium minorationis pœnæ, commutata ipsi pœna mortis in damnationem perpetuam ad triremes; uti testatur bon. mem. Cardinalis Albitius harum rerum peritissimus in suo Tractatu *de Inconstantia in Fide part.* 1. *cap* 14. *num.* 70. *Si vero citatus & vocatus ad generalem interrogationem, an sciat qua de causa fuerit vocatus, vel sciat causam suæ carcerationis, vel quomodo hic reperiatur, fateatur*

de

PONT. *de plano veritatem, is tractatur, ac si esset sponte confessus, & cum eo mitius* ANNO
agitur, præsertim post condemnationem, ut scilicet gravior pœna commutetur in
XXVII. *mitiorem &c. Et ita fuit resolutum in S. Congreg. sub die 12. Maii 1604.* 1751.

§. 16. Illud etiam animadversione dignum est, quod quamvis in Pontificali Romano præscripta reperiatur degradatio, etiam a prima Clericali Tonsura; licet de hac quæstio sit, an inter Ordines numerari debeat, nec ne; possitque Judex Ecclesiasticus, uti prænotavimus, quando agitur de Minoribus Ordinibus, solus per se verbalem Degradationem peragere, quod ipsi non licet sine aliorum interventu, ubi res est de Ordinibus Majoribus; nihilominus nunc temporis Sacerdotes, aliique Clerici, tam Majorum, quam Minorum Ordinum, ad triremes libere amandantur, vel etiam perpetuo carceri mancipantur; sine prævia verbali, multoque minus reali Degradatione; ubi cuique perspectum est, & adnotatum quoque fuit a Sacerdote Catalani *Commen.* ad Pontif. Rom. *Tit. 16. §. 4. num. 6. Tom. III.*

§. 17. In Tribunalium Ecclesiasticorum carceribus nunc quoque satis superque reperiuntur aliqui, eo nomine detenti, quod Sacerdotali Ordine carentes, Missas celebraverint, Sacramentales Fidelium Confessiones exceperint, iidemque etiam Eucharisticam Communionem expetentibus, Particulas distribuerint a se nulliter consecratas. Hos inter, duo erant, qui statim ac interrogati fuerunt, num detentionis suæ causam scirent, omnia ingenue confessi sunt; orta est quæstio, an iidem admittendi essent ex quo ad beneficium minorationis pœnæ; ita nimirum, ut non quidem Sæculari Foro traderentur, tamquam capitis rei; sed potius in Triremes, seu Carcerem perpetuo detruderentur.

§. 18. Nulla quidem discordia detecta est in suffragiis eorum, qui sive consulendo, sive judicando, in prædictorum Causis sententiam dixerunt, super eo, an uterque reus pœnam traditionis Foro Sæcularis, atque adeo Capitis pœnam incurrisset. Verum nonnulli subdiderunt, attenta eorum prompta confessione, qua unusquisque delictum suum plene aperuerat, non expectatis ulterioribus Judicis interrogationibus; ambos promeritos esse, ut pro sponte confessis haberentur, utque propterea ad Triremes dumtaxat, vel Carcerem perpetuo damnarentur. Alii autem numero plures censuerunt, eosdem, tamquam capitis reos, brachio sæculari libere tradendos esse.

§. 19 Nos vero quamvis ob ægritudinis nostræ pervicaciam, Congregationibus super his habitis, ut semper alias Nobis in more positum fuit, interesse non potuerimus; quum tamen subinde omnia perlegere, & expendere non omiserimus, Pontificiæ clementiæ & mansuetudini magis consentaneum existimavimus, in mitiorem sententiam concedere; eo vel magis, quod & Cardinalis Albitius in hujus generis rebus adeo versatus, testatum reliquit, ejusmodi pœnæ minorationem, veluti præmium, indulgeri consuevisse iis, qui ad primam Judicis interrogationem delictum suum integre, aperteque fatentur; & plura suppetunt exempla causarum, quæ in similibus circumstantiis ita transactæ fuerunt. Itaque volumus præfatos reos promeritæ pœnæ minoratione in præsenti casu gaudere, nimirum Triremibus perpetuo addici, ita ut ab iis nunquam dimitti seu pœnæ hujusmodi commutationem ullam impetrare valeant, præterquam a Romano Pontifice pro tempore existente, ac de eorum delictis, cum omnibus adjunctis circumstantiis, edocto; relicta dumtaxat Judicibus facultate, ut quoties perpetuum Triremium Opus præfatis reis minime congruere videatur, in illius locum subrogare valeant perpetuam in ergastulo aut reclusionem carcere, si reliqua ipsis ad id necessaria non desint. Præterea volumus atque mandamus, ut quum damnatio ad Triremes, seu ad perpetuam reclusionem, ut supra præfatis reis formiter intimanda erit, id fiat a Judice, præsentibus iis, qui ad Ecclesiarum Sacraria moderanda deputati sunt, quique ad hujusmodi actum evocandi erunt ab ipso Judice, sub pœnis ejusdem arbitrio infligendis, atque ea occasione gravis admonitio iis fiat, de omnimoda obser-

PONT. observantia & executione eorum, quæ sæpe præscripta sunt; ne scilicet igno- ANNO tos Sacerdotes Missam celebrare permittant, nisi postquam Literæ discessus, ANXVII. quam secum a propria Diœcesi prodeuntes attulerunt, recognitæ & examinatæ 1757 fuerint per eum, cui hujusmodi cura demandata est. Id ipsum enim præstitum alias fuisse meminimus in hac eadem Urbe, sub fel. rec. Prædecessore Nostro Clemente Papa XI. tunc quum sæculari Foro traditus fuit reus quidam capitali pœna plectendus eo quo Sacerdotali Ordine non insignitus, Missam celebraverat.

§. 20. Cum iis igitur, qui usque nunc comperti fuerint ad Sacrum Presbyteratus Ordinem non promoti, Missam celebrasse, aut Sacramentales Confessiones excepisse, juxta rationem hactenus descriptam, a competentibus judicibus, & Tribunalibus agendum decernimus. Sed quoniam hujusmodi crimen, utpote gravissimum, & satis superque frequentatum, omni ratione præcavendum, & quantum fas est, a Christiana Reipublica eliminandum, extirpandumque Nobis esse cognovimus; novam hac de re legem a Nobis statutam per Apostolicam Constitutionem, (cujus exemplum Epistolæ huic adnexum Fraternitas tua accipiat) in posterum, post tres scilicet menses ab ejusdem Constitutionis data computandos omnino servari, & ad effectum perduci mandamus, Tibique interim, Venerabilis Frater, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 2. Augusti 1757. Pontificatus Nostri Anno XVII.

PONT. ANNO

ANXVII. 1757

NUM. XCVIII.

CELEBRANTIBUS MISSAM,

Aut Fidelium Confessiones excipientibus, sine Sacerdotali Charactere, sincera criminis confessio facta in primo interrogatorio generali nihil suffragatura decernitur, ad evadendam pœnam traditionis brachio sæculari, indictam in Constitutionibus Apostolicis.

BENEDICTUS PP. XIV.

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

Divinarum, humanarumque Legum custodia vigilantiæ Nostræ concredita, hoc Nobis onus imponit, ut assiduo studio caveamus, ne scelera, atque flagitia contra ipsas Leges committantur, & ut ea, quæ ab iniquitatis filiis perpetrari contingat, justo pœnarum rigore, ad formam Sanctionum iisdem Legibus adscriptarum, puniri & vindicari curemus.

§. 1. Sane Nos alias, gravissimum eorum delictum detestantes, qui ad Sacerdotalem Ordinem non promoti, Missarum Sacrificia celebrare Fidelium Confessiones excipere, & accedentibus ad Eucharisticam Mensam, Panem a se nulliter consecratum distribuere, ausu temerario præsumerent; *Sacerdos in æternum* data XII. Kalen. Maii Anno Incarnationis Dominicæ MDCCLIV. Pontificatus Nostri Anno IV., antiquiores Prædecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum Constitutiones adversus hujus generis delinquentes jampridem editas confirmantes, & innovantes, complures alias declarationes, atque cautelas addimus, ad eliminandum a Christiana Republica sacrilegum ejusmodi facinus maxi-

PONT. maxime opportunas, quæ distincte legi possunt in citata Constitutione nostra, ANNO impressa in Bullario nostro *Tom. I. num.* XCVII.

A.XVII. §. 3. His tamen ampliorem providentiam nunc superaddere cogimur, ut 1757 aliud delinquentibus effugium ibi non enunciatum, & ab invecta sensim in Tribunalibus consuetudine jam ipsis pene concessum, quo debitas sibi graviores pœnas plerique evadere possent, una cum cæteris prædictam Constitutionem Nostram sublatis, pariter adimamus.

§. 4. Invenimus siquidem hunc morem hactenus observari consuevisse, ut si Reus constitutus, quum primum a Judice interrogatus fuerit, an sciat qua de causa carceribus inclusus sit, aperte & candide delictum suum fateatur & narret; tunc is veluti sponte confessus, ad obtinendam pœnæ minorationem habilitetur; quod nimirum eo recidit, ut ad Triremes, vel ad Carcerem perpetuo damnetur, sed nequaquam Foro Sæculari tradatur, tamquam capitalis criminis reus, quemadmodum præfatæ Prædecessorum Nostrorum Constitutiones, a Nobismetipsis, ut supra diximus, confirmatæ, & innovatæ præscribunt; uti latius a nobis expositum est in Epistola Encyclica ad Antistites Ordinarios Locorum, & Judices in hac materia competentes, hac ipsa die per Nos data.

§. 5. Quum autem experientia compertum fuerit, plerosque reos, qui Sacerdotali Charactere carentes Missam celebrarunt, aut Sacramentum Pœnitentiæ nulliter ministrarunt, de hujusmodi Tribunalium indulgentia satis edoctos, vix unquam omittere, quin statim atque carceribus detenti, & coram Judice constituti fuerint, delictum suum diserte confiteantur, ad hoc ut traditionem Foro Sæculari, extremumque supplicium exinde consequens, evadant; quumque hac ratione reipsa eveniat, ut vix ullus sit ex hujusmodi criminis reus, qui moderationem pœnæ in præfatis Constitutionibus statutæ non obtineat; eoque beneficio fruatur, ut quum Sæculari Foro, tamquam capitali judicio damnatus, & mortis reus, tradendus foret, perpetuo potius Carceri, aut Triremibus mancipetur.

§. 6. Idcirco Nos perniciosam hujusmodi praxim de medio tollere coacti, motu proprio, & certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, per hanc nostram perpetuo valituram Constitutionem decernimus, atque statuimus; in posterum, videlicet post tres menses a data præsentium Literarum computandos, nulli amplius Clerico, sive Laico sæpedicti criminis reo, promeritæ pœnæ minorationem ullam concedi debere, sive posse, intuitu promptæ apertæque confessionis, qua delictum suum iis circumstantiis superius enunciatis Judici fassus fuerit; sed, ea non obstante, omnes & singulos in præcedentibus Constitutionibus hac de re editis comprehensos, a Judice competente, in casibus ibidem expressis; prævia etiam degradatione, quatenus opus sit, tradendos omnino fore, & esse brachio sæculari, capitali pœna puniendos.

§. 7. Sicque, & non aliter in præmissis censeri, atque ita per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, Nostrosque & Apostolicæ Sedis etiam de Latere Legatos, seu Nuntios, & quibuscumque Tribunalibus, & Officiis, etiam specifica mentione dignis, sublata cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, definiri, & post lapsum trium mensium, ut supra, ad executionem, & effectum omnino perduci debere.

§. 8. Non obstantibus contrariis quibusvis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, & Decretis; necnon dictorum Tribunalium, & Officiorum praxi, stylo, statutis, usibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus; Personarum quoque, Locorum, & Ordinum, Congregationum, Societatum, Institutorum, & Militarium Privilegiis, Exemptionibus, & Indultis, quæ supradictæ prioris Constitutionis Nostræ executioni decrevimus non obstare: Quibus omnibus & singulis etiam ad præsentium Literarum nostra-

stra-

PONT. ſtrarum effectum, iterum pleniſſime derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. ANNO

A. XVII. §. 9. Nulli ergo hominum liceat, paginam hanc noſtrorum Decretorum, Statutorum, & Derogationum, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. 1757

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCLVII. Quarto Nonas Novemb. Pontific. Noſtri Anno Decimoſeptimo.

J. Card. Pro Dat.

D. Card. Paſſioneus.

PONT. NUM. XCIX. ANNO

A. XVII. EPISTOLA 1757

S. D. N. BENEDICTI Papæ XIV.

Ad Reverendiſſimum Dominum Ignatium Realem Primum Pontificiarum Ceremoniarum Magiſtrum de celebratione Miſſæ a Sedente.

Dilecto Filio Magiſtro Ignatio Reali Apoſtolicarum Ceremoniarum Præfecto.

BENEDICTUS PP. XIV.

Dilecte Fili Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Aetas Anni 1756. proximi præteriti variis corporis afflictationibus Nos oppreſſit, quæ ætas noſtra gravis admodum, atque non intermiſſi a prima juventute labores progignere videbantur. Morbi initium, prout fieri aſſolet, leviorem vim exſerebat; hinc a Nobis ipſis Epiſcopatus Ordine inſigniendum eſſe reputavimus Reverendiſſimum Dominum Carolum Camutium Juſtinopolis, ſivæ Ægidæ Antiſtitem, cui rei perficiendæ Tu utpote primus Ceremoniarum Magiſter opportuna quæque diſpoſuiſti, & de qua Nos die 20. Octobris 1756. Epiſtolam dedimus ad Præſulem ordinandum, quam typis impreſſam quartus Bullarii Noſtri Tomus propediem lucem publicam viſurus *num.* 64. exhibebit.

§. 2. Malum, quod in ſuo exortu levius videbatur, progreſſu ſuo exaſperatum eſt haud mediocriter; inſequentibus quippe menſibus bis morientium Viatico muniti, bis extremum inuncti; & bis pariter, juxta Romanorum Pontificum probatum morem Fidem ſumus profeſſi. E graviſſimis hiſce diſcriminibus erutos Domini benignitas in eam nos conſtituit coporis habitudinem, qualis nunc eſt, quæque intelligentiæ facultatem adeo Nobis non eripuit, minuitve, ut divino beneficio eam in ipſo augeſcentis morbi furore conſervaremus immotam: Exteris non minus, quam publicarum rerum curam gerentibus Nos alloquendi facultatem concedimus, opportuna mandata ſingulis imponentes: Interſumus Conſeſſui, quem Conſiſtorium dicunt, & Sancti Officii Congregationi ſemel in hebdomade ſub Noſtro obtutu haberi ſolitæ: Scriptorum calamus pro exigentia, & more quæ occurrunt neceſſaria excipit: Baſilicas quoque Romanæ Urbis inviſimus quandoque, nuſquam tamen e Sede geſtatoria, qua ſuſtinemus deſcendentes.

§. 3. Dies erat 27. Octobris Divis Simoni, & Judæ Apoſtolis Sacra, & Juſtinopolitani Antiſtis Conſecratione celebrata, ex qua ſacris amplius operati-

PONT. non sumus, pedibus nulla ratione Nos sustinere valentibus; diebus vero, qui- ANNO
bus alioqui Sacra facere consueveramus Sacram Eucharistiam recepimus seden-
A. XVII. tes, aut sedentis in modum lecto incumbantes, neque sub id temporis Missam 1757
a Nobis celebrari posse sperabamus, quod Medici spem Nobis fecissent mitigatæ æstatis beneficio aere omissa interea compensatum iri. Verum nihilo firmiores effecti temporis illa vicissitudine etiam annua, videbamur per reliquam vitam omnem pedum juvamine, & spe simul augusta mysteria celebrandi excidisse, jamque huic necessitati lubentes obtemperabamus. Id porro solum est reliquum, ut disquiramus, semperne Sacra Communione simus reficiendi, aut vero Missa sit celebranda sedentibus.

§. 4. Lubentes Nos huic necessitate cessisse diximus; neque enim a Deo sive vitam, sive infirmitatis ablationem petivimus, sanctissimæ ejus voluntati omni cordis plenitudine & sinceritate subjecti, certi, Ipsum, & Animæ nostræ, & Ecclesiæ, & Sedis Apostolicæ curam habiturum, concesso etiam aliquo vitæ spatio. Diximus præterea tempus adesse, quo determinandum esset, pergendumne in consueta hucusque Sacræ Eucharistiæ sumptione, an vero Missa esset celebranda sendentibus. Cum vero Salomon *Prov. cap. 3.* hortetur: *Ne innitaris prudentiæ tuæ*, quæ eadem verba in Decretali, *ne innitaris*, *de Constitutionibus* laudata sic illustrat Jansenius in Proverbia: *Vetat niti suæ prudentiæ, quod est sic illi fidere, quasi illa sufficiat ad directionem actuum nostrorum, & provisionem rerum necessariarum.* Similiter Salazar in eumdem Proverbiorum locum *n. 26.* cum S. Joanne Chrisostomo observat, hac lege teneri etiam senes quantumcumque rerum experientia præditos, & quocumque prudentiæ baculo suffultos: *Baculus*, inquit Chrysostomus, *senectutis sustentatio est. Quapropter dixerim, eo spectasse Salomonem, ut his verbis suadeat, sapientiæ, vel prudentiæ propriæ non inniti. Nam, si qui possent certo propriis consiliis, & prudentia fidere, maxime senes, & grandævi propter experimentum, & canos. Ait ergo: Ne prudentiæ, quasi baculo, innitaris: id est, etiamsi ad senectam perveneris, cum opus est baculo, ne tunc quidem tua prudentia, quasi baculo utaris.* Hinc est, quod Nos adducti in utramque partem argumentis sive pro sumenda ulterius Communione, sive pro celebranda Missa sedendo militantibus, statuimus hanc nostram lucubrationem variorum pietate, & doctrina conspicuorum Virorum trutinationi committere, ut secundum illorum judicia, quæ agenda sint, constituamus. Æneas Sylvius Piccolominus, postea Pius II. in Pontificia Dignitate, dictus in Epistola ad Martinum Mayor Moguntinensis Archiepiscopi Cancellarium data, & in ipsius Commentariis Romæ 1584. edita necessitatem exponit, qua Pontifex alios consulere tenetur: *Papa etsi doctus, & sapiens est, non tamen tam verbo suo sapit, quam consilio Assistentium; & deciperetur forsitan aliquando, nisi astarent viri sapientes, qui multa noscant.* Magno Nobis documento, qui nec sapientia, nec doctrina præcellimus in negotio præsertim Nos ipsos concernente, in quo amor proprius Nos insigniter posset decipere absque aliorum prudenti consilio.

COMMENTATIO

Satius ne sit, Sacram Communionem recipere, more hactenus a Pontifice servato, an Missam celebrare sedendo.

§. 5. Ut ordinatim procedamus, exponemus primo loco, quæ recipiendam porro communionem concernunt, omissa celebratione Missæ a sedente perficienda, inde gradum facturi ad partem alteram, quæ Communionis loco Missam a sedente celebrari permittit.

§. 6. Docet Sanctus Thomas 2. 2. *qu. 93. art. 1. Ad secundum*: justos ante legem interiori quopiam instinctu didicisse modum Deum colendi, quem alii quo-

que fuerint immitati: *Ante tempus legis justi per interiorem instinctum instruebantur de modo colendi Deum, quos alii sequebantur*. Per Legem vero postmodum inducta fuisse præcepta externa, quibus ad ea perficienda, & instruebantur, & adstringebantur: *Postmodum vero exterioribus præceptis*, pergit Angelicus Doctor, *circa hoc homines sunt instructi, quæ præterire pestiferum est*.

§. 7. Abrogata postmodum per Christi adventum Mosaicæ legis observantia, & Evangelio promulgato, non quidem omnes Ritus ad Sacramentorum administrationem, Missæque celebrationem pertinentes ab Apostolis fuere instituti, sed eorum plerique ab Ecclesia præscripti, quod tamen minime evincit, quin omnes adamussim sint observandi. Suarez *tom.* 3. *in* 3. *part.* D. Thomæ *qu.* 83. *art.* 5. *disput.* 84. *sect.* 1. post relata Sancti Pauli Apostoli verba 1. *ad Corinth.* 14. *omnia secundum ordinem fiant in vobis*: inquit, adactam fuisse Ecclesiam ad constituendum ordinem stabilem circa res etiam minutissimas spectantes ad ritum administrandi Sacramenta, & Missæ celebrandæ: *& ideo oportet in his omnibus, etiam minutissimis, certum ordinem ab Ecclesia constitui*: si namque cujusque arbitratui id fuisset relictum, *multa indecore, & imprudenter fierent*: quid quod eadem apud omnes rituum ratio & Ecclesiæ unitatem commendent & intentatam Pastorum sollicitudinem? *Hæc uniformitas, quæ in his omnibus servatur, ad splendorem officii Ecclesiastici spectat, & unitatem Ecclesiæ commendat, & Pastorum ejus curam ac sollicitudinem*.

§. 8. Jam vero ut ad materiæ nobis propositæ fundum mittamus bolidem; generales regulæ, quæ rubricæ dicuntur Romani Missalis *t.* 17. vetant sessionem in Missis privatis, quam tamen concedunt in solemnibus, dum *Kyrie*, *Gloria*, & *Credo* a Choro decantatur. Tridentinum vero Concilium *Sess.* 7. *de Sacramentis in genere can.* 13. omnem quantulacumque mutationem rituum prohibet, & S. Pii V. Bulla Missali præfixa rubricarum observationem exigit omnimodam. Ex quibus perspicuum videtur, quod si quis alio modo, quam sedendo celebrare Missam nequeat, Communione *Laicorum more* contentus a celebratione abstinere teneatur.

§. 9. Quid vero, si quis ad sedentariæ Missæ celebrationem dispensetur? Verum, cum Rubricæ sessionem prohibeant, videtur illa irreverentiam continere, quæ dispensationis remedio non tollitur. Theophylus Raynaudus in Opere inscripto: *Sacrum Christianum Acathistum, seu sessionis expers*. *Tom.* 6. *pag.* 498. §. 4. *& seq.* dilucide illam irreverentiam docet. Extat quoque Opusculum S. Petri Damiani *num.* 39. editionis *anni* 1743. in quo Episcopum Bisuntinum hortatur ad arcendum a sua Diœcesi *opprobrium ignominiosæ sessionis*. In Decreto etiam Gratiani Gemini hanc in rem Canones adducuntur 57. videlicet, & 68. *de Consecrat. dist.* 1. primus ita habet; *Nullus Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus ad Missarum solemnia celebranda præsumat cum baculo introire*. Alter vero ita sonat: *Apostolica Auctoritate mandamus, dum sancta Evangelia in Ecclesia recitantur, ut Sacerdotes, & cæteri omnes præsentes, non sedentes, sed venerabiliter curvi in conspectu Evangelii stantes, Dominica verba intente audiant, & fideliter adorent*.

§. 10. Neque sermo Nobis est de dispensatione ad celebrandam Missam a sedente, qui tamen Canonem stans absolvat, quod alias concessum scimus, sed agitur de integra Missa sedendo celebranda, cujus exemplum haud extare dicitur. Pasqualigus *de Sacrificio novæ Legis tom.* 1. *qu.* 227. quærit: *An Sacerdos dum celebrat, sedere possit?* Atque negative resolvens propter obstantem irreverentiam: ad Pontificiam dispensationem deflectens quæstionem, ait, illam non oportere concedi ad integram Missam; convenientius fore, si Sacerdos ob pedum debilitatem integram Missam absolvere nequeat, intermisso tantisper, continuo ordine, redendo vires resumat: *Satius esset, quod potius interrumperet Missam, & sedens quiesceret ad recuperandas vires, quam sedendo celebraret*. Id quod fieri vidimus ab homine pio, & docto Inquisitore Perusino, qui juxta

PONT. ta tenorem obtentæ dispensationis omne absolvendo Canoni tempus explere ANNO
stando non poterat, pedibus officium suum denegantibus.

A. XVII. §. 11. Superflua forte videbuntur hactenus adducta contra Missam sedentariam, præsertim si de Canone pariter sermo instituatur; cum ipsa sessionis prohibitio non a lege naturæ, aut Dei, sed positiva solummodo inducta sit: Pontifex autem Romanus omni positivo jure si superior, facillime eidem derogando veniam facere poterit Missam omnem, ipsumque adeo Canonem sedendo absolvendi. 1757

§. 12. At vero meminisse oportet esse casus nullo aut naturæ, aut Divino jure prohibitos, in quibus tamen Pontifex neutiquam dispensare consuevit, quamvis soli positivæ legi derogaturus.

§. 13. Non convenit inter Theologos, an Matrimonium inter Fratrem & Sororem, jure naturali, Divino, aut humano prohibeatur: Certe S. Thomas, Gonzalez, Pontius, Parisius, & Averia solam juris positivi prohibitionem agnoscunt; neque tamen ullo probato testimonio evincitur, a quopiam Pontifice admissas fuisse preces Fratris, & Sororis matrimonii vinculo invicem ligari petentium: quæ enim a S. Sedis hostibus proferuntur exempla, falsa sunt. Institit equidem Henricus VIII. Angliæ Rex vehementer apud Clementem VII. ut spurie ipsius filio Duci Richemundensi ducere liceret Mariam e legitimo Henrici, & Catharinæ toro Prognatam, repulsam vero tulit illico; similiter dispensatio illa, cujus obtentu Dux Armeniacensi Sorori suæ nupserat, subreptitia omnino erat, cum Calixtus III. constanter eam concedere recusaverit. Hæc uberius relata, & comprobata reperies apud Rigantium *in Reg.* 49. *Cancellariæ a num.* 13. *ad* 17. Nosque viri hujus mentionem honorificam eo faciemus liberentius, quod nostram, dum *in Minoribus* eramus constituti, amicitiam peculiarem singularibus animi dotibus, & utilissimo illarum usu sibi vindicaverit.

§. 14. Matrimonium in primo affinitatis gradu lineæ rectæ jure tantum positivo interdicitur, asseritque Sylvius magni nominis Theologus, Pontificem dispensare posse cum Vitrico, & Privigna; ad hunc vero diem Pontificum nullus extitit, qui ex causa etiam gravissima dispensaverit in primo affinitatis gradu lineæ rectæ, prout ostensum a Nobis est *lib.* 9. *de Synodo Diœcesana cap.* 13. *num.* 4. *Edit. noviss.*

§. 15. Impedimentum criminis secuta etiam conjugis occisione a positivo jure est stabilitum, quod patet ex hebraica lege matrimonium post copulam, & conjugis occisionem, irritum non agnoscente: Atque Ipsi probe meminimus rejectam esse a Tribunali S. Officii, cui *in Minoribus* a Conciliis eramus, petitionem Judæi cujusdam *criminis* impedimentum Hebræorum Matrimoniis opponere volentis, si post conjugis occisionem fuissent contracta. Sane nemo Davidis cum Bethsabea matrimonium irritum credidit, quamquam Adulterium præcesserit, & Uriæ interfectio. Cum itaque Matrimonium hujusmodi jure solum positivo prohibeatur, adeo difficulter dispensatio concedenda nec fuisset, nec esset, concurrente præsertim causa legitima, si generalis illa regula subsisteret, facile dispensari in prohibitis jure tantum positivo: neque tamen exemplo ullo constat, Pontificem dispensasse in impedimento hujusmodi publico. Videantur quæ hanc in re congessit Miglioruccius *in Institutionibus Canonicis ad lib.* 2. *tit.* 14. *in explicationibus ad num.* 9. & 10. *ubi conjugis occisio secuta sit, numquam dispensatur, non quia Pontifex non possit*: Si impedimentum sit occultum, Major Pœnitentiarius dispensat in Matrimoniis tum contractis, tum contrahendis pro foro interno, commisso adulterio, sed *neutro machinante*; verum si impedimentum oriatur ex adulterio, *utroque vel altero, machinante*, sitque occultum, habet quidem Major Pœnitentiarius facultatem dispensandi, *raro tamen*, & semper pro foro tantum interno, his quoque servatis, ut gravis concurrat necessitas, aut grave immineat periculum, & casu in plena

PONT. Congregatione, aut Pœnitentiariæ Signatura proposito. Videatur Constitutio ANNO Nostra XCV. *Pastor bonus tom. 1. nostri Bullarii* §. 4.

A. XVII. §. 16. Hactenus in medium allata abunde commonstrat non temere pro regula statuendum, quod prohibitis Lege solum positiva, non vero naturali, vel divina derogandi plena, & non circumscripta sit Pontifici Romano libertas: immo exemplis adductis illud adjungi potest de Missa sedentaria una cum Canone celebranda: namque Missæ hujus oppugnator concessionis similis memoriam haud extare contendit. 1757

§. 17. Neque dictis obest, quod dispensationis ejusmodi denegatio impediat magnum bonum, edificationem nimirum populi ex Episcopi celebratione, qualicumque demum valeret modo, peracta, proventuram; namque edificatio illa neutiquam obtinetur, cum dispensationes istæ celebrandi sedendo, excepto tempore Canonis, clausulam contineant, ut Missa in privato Oratorio celebretur ad evitandam Populi mirationem; atque cum bonum illud obtineri possit, præscindendo a motivo præmisso, non videtur illius consecutio quærenda novitatis hujus in Ecclesia intrusione; Episcopi siquidem pietas nutriri potest per Communionem *more Laicorum* sumptam, qui autem pro Populo sacrificium offert, substituere sibi potest Sacerdotem alium.

§. 18. Magnum beneficium est, si infirmo, quoad petit Sacrum Viaticum a Sacerdote porrigatur: Verum si nequidem una habeatur candela, si vestes sacræ desint, si alio profectus esset Sacerdos casum haud prævidens clavesque Tabernaculi secum ferens: tum enim vero infirmus Viatici Sacri munimine carebit quidem, docebitur tamen sufficere desiderium, & Sacramenti perceptionem *in spe*, cum nequiverit recipere *in re*: Similiter, & in Sacerdote sufficiet prompta ministrandi infirmo Viaticum voluntas, cum Missæ celebratio absque luminibus aut sacris indumentis licita non sit, nequidem pro ministrando Viatico, juxta probatiorem opinionem, qua de re actum est *in nostro Tract. de Sac. Miss. tom. 2. sect. 2. cap. 1. & 3. Edit. Ital. sect. 2. num. 52. Edit. Latinæ.*

COMMENTATIO

De celebratione Missæ etiam sub Canone a sedente, quin obligetur Sacerdos stare non valens ad recipiendum semper Comunionem more Laicorum.

§. 19. Asserens bene concedi licentiam, ut Sacerdos debilitate pressus sedendo Missam, ipsumque adeo Canonem absolvere possit; contendit, sessionem inter divinas preces nec indecentem esse, nec opprobrio plenam. In Actis Apostolorum *cap. 2.* legimus, Divinum Spiritum descendisse super Apostolos in Cœnaculo sedentes: *Et replevit tota domum, ubi erant sedentes*. Ideoque Cardinalis Cajetanus in Acta Apostolorum ita commentatur: *Non horreo sessionem corporalem, cum nihil indecens inducat:* Additque Navarrus *in Manuali de Oratione cap. 4. num. 12.* situm corporis sedentarium non esse incongruum orantibus. Admittit quidem Sedentariæ Missæ Patronus, indecens esse Missam celebrari a sedente; attamen causa legitima concurrente, puta pedum, nequidem Canonem stando perficiendum permittente, sufficiens motivum haberi ad concedendam sessionem per totam Missam, non quidem singulis, sed spectabilioribus a Clero propter Dignitatem suam Ecclesiasticam multoque magis Episcopis ad celebrationem ex munere suo adstrictis. S. Petrus Damianus adversabatur vehementer sessionem in precibus, *sub finem tamen prælaudati Opusculi cap. 4. pag. 336. hæc addit: Nemo sedeat, nisi corporis eum valetudo compellat.* Nec pacatior sessionis in orando osor Trophilus Rainaudus *loc. cit. pag. 503. col. 1.* ita habet. *Quis sedere coram Deo audeat in jussu ejus? At abest Dei munus, vel jussum de sibi assidendo, si absit ægritudo corporis sessionem deposcens; ea enim corporis imbecil-*

PONT. *becillitas Divinæ Indulgentiæ ad sedendum concessæ tessera est ex natura rei*. ANNO
Cumque *in Canone* 131. Concilii Acquisgranensis legamus: *Nec cum baculis in*
A. XVII. *Choro exceptis debilibus, sed religiosissime illis standum, & psallendum est*. Eruditus Pater Hæfrenus *in doctis suis disquisitionibus monasticis lib. 7. disquis. pag.* 705. in Canonem explicat: Quod autem debilibus hic legimus baculum indulgeri, cæteris negari, id factum eo modo, quo de Zebina scribit Theodoretus *in Philoth. cap.* 24. postquam autem non permittebat senectus, ut citra molestiam stare posset assidue, sustentaculum ei præstabat baculus, cui innixus Dominum & laudabat, & orabat. 1757

§. 20. Et sane, si media omnia adhibentur, ut Sacerdos ad Missæ celebrationem ineptus effectus, dispensationis remedio ad eam celebrandam reddatur idoneus; si conatus omnis intenditur, ut auferantur impedimenta Laicos a Sacramentorum perceptione arcentia; mirari nemo debet, si non solum aliquibus pedum debilitate laborantibus concedatur facultas Missæ sedentariæ Canone excepto; sed si dignioribus Ecclesiæ Ministris Episcopis præsertim eadem pedum infirmitate oppressis permittatur sessio sub ipso quoque Canone, & Consecratione.

§. 21. Si Parochus, aut Sacerdos alius videndi facultate privatus non sit, licentia ei conceditur, celebrandi in Festis solemnioribus & duplicibus Missam votivam de Beatissima Virgine, diebus autem ferialibus Missam Defunctorum; multæ vero clausulæ huic concessioni adjiciuntur, illa præsertim, ut *non sit omnino cœcus, nec recitet memoriter*; injungiturque Episcopis, ut si omnino cœcus reddatur, omni celebrandi facultate privetur. Atque si Sacerdos cœcus efficiatur post susceptum Presbyteratus Ordinem, hic illum defectus non ordine ipso, sed ordinis executione privat; & quidem tantum quoad confectionem Eucharistiæ; non item quoad alias functiones visum non exigentes, qualis esset Confessionis auditio, Prædicatio &c. prout optime observat S. Thomas 3. *part. qu.* 82. *art.* 10. *ad* 3. Non vero desunt exempla concessæ cœcis Episcopis licentiæ Missam celebrandi. Aimonius sane refert *in Actis Concilii Tricassini Anno* 878. habiti apud Baronium, & Natalem Alexandrum, Joannem VIII. in eodem Concilio ad instantiam Episcoporum Hincmaro Laudunensi cœco nepoti Hincmari Rhemensis facultatem sacris operandi fuisse elargitum. Soto quoque *in* 4. *sentent. dist.* 9. *qu.* 1. *art.* 2. testatur visum a se in Concilio Tridentino Episcopum cœcum ex Pontificis dispensatione quotidie celebrantem. Cum Nos *in minoribus* munere fungeremur Secretarii Congreg. Concilii, mature discussa materia, excussisque Auctoribus allegatis a Nobis, in folio desuper Confecto; & *tom.* 4. *Thesaur. Resolut. Congreg. pag.* 101., *& seq. edit. Urbinat.* Parocho Florent. cœco omnino, sed magnorum meritorum intuitu circumstantiarum variarum in ejus favorem concurrentium licentia concessa est Missam celebrandi sub assistentia alterius Sacerdotis; causa hæc proposita est 2. Augusti 1727. & ejusdem anni, mensisque die 23. terminata. Neque recentiora desunt exempla similium concessionum.

§. 22. Non est celebranda Missa operto capite. Canones id prohibentes adducti a Nobis sunt *in Notificatione* 14. *tom.* 2. *quæ est* 33. *Latinæ editionis* §. 4. idemque evincimus *tom.* 1. *de Sacrificio Missæ sect.* 1. *cap.* 4. §. 2. *edit. Ital. Latinæ vero sect.* 1. *num.* 53. Inter alios vero Canones ad literam id habet Can. *Nullus Episcopus de consecrat. dist.* 1. *Nullus Episcopus, Presbyter, aut Diaconus, ad sollemnia Missarum celebranda præsumat cum baculo introire, aut velato capite Altaria Dei assistere*. Quidquid aut sit de eo, quod Vasquez *tom.* 3. *in* 3. *part. disput.* 232. *cap.* 4. refert in Polonia Sacerdotes etiam Regulares in hyeme operto capite Missam dicere usque ad Consecrationem consuevit dari licentiam capite operto Missam legendi excepto Canone, si testantur Medici ex capitis nudatione sanitatis periculum imminere. Paulus V. concessisse legitur in aliquibus Orientis Ecclesiis Missas integras una cum Canone operto capite celebrari, cum

PONT. iis in Regionibus inurbana habeatur capitis denudatio. Raimundus *cit. tom. 6.* ANNO
pag. 499. col. 2., & Henaus *tom 2. de Sacrificio disput. 27. sect. 2. num. 10.* admit-
X.XVII. tunt, operto capite Missam, & Canonem dici posse, si alias timeatur saluti 1757
Sacerdotis, in Regionibus præsertim frigidis. Ideoque Navarrus *lib. 3 de celebr. Missarum, consil. 7. num. 5. edit Venet.* 1621. hæc adfert, *Non desinunt Sacramenta Divina reverenter tractari, & quod ex justa causa & necessitate vitandi frigoris, vel doloris capitis, pileolo aliquo honestè caput tegatur.* Concordat Salmero *tom. 14. in ep. 1. ad Corinth. cap. 11. disput. 18. pag. 143. edit. Colon.* 1614., & Henaus *cit. sect. 2. num* 20. ita cum Arriaga concludit: *Non est censendum, Deum malle omitti Sacrificium; aut quod graviter Sacerdotes de salute periclitentur, quam quod habeant tecta capita; cum hoc ipsum, quod extra necessitatem esset irreverentia, desinat esse talis in similibus casibus.* Præterea Sacerdotibus vetitum est deferre fictitia capillitia, prout liquet ex documentis a Nobis congestis in tractatu *de Synodo Diœcesana edit. noviss. lib. 11. cap. 9.* maximeque ea prohibitio se extendit ad celebrationem Missæ, attamen per speciem aliquam tolerantiæ Clericis conceditur etiam Missam celebrare sic coopertis, dummodo corona, seu tonsura clericalis aperta semper maneat.

§. 23. Agendum jam est de modis excogitatis, quibus facilior redditur Laicis Sacramentorum perceptio, non obstantibus quibusdam difficultatibus. Notum cuique est celebratam olim in Mari Missam, quæ sicca dicebatur, quæque prohibita est, nunc autem facultas conceditur Missæ veræ celebrandæ, si tamen navis secura sit, remota a littore, Mare tranquillum, & præter Sacerdotem celebrantem adsit Presbyter, aut Diaconus alius, qui ex urgente forte quopiam motu Calicis effusionem prævertat; singula videri possunt *tom. 2. de Sacrificio Missæ sect. 2. cap. 1. §. 3. pag. 256. edit. Ital. Latinæ vero sect. 2. num. 49. & sequent.* Atque ne prolixior sit oratio, indicare sufficiet, modum quoque adinventum esse ministrandi Sacram Eucharistiam infirmo, consecratam Particulam deglutire non valenti, nec minus peste laboranti, quin Sacerdos ministrans eam contrahendi periculum subeat; quoad primum videatur *in tract. de Sacrificio Missæ tom. 2. sect. 2. cap. 6. §. 4. edit. Ital. & sect. 2. num. 170. edit. Latinæ.* Secundum habetur *in tractatu de Synodo Diœcesana edit. noviss. lib. 13. cap. 19. num. 21. & sequent.* Ex quibus omnibus confirmantur superius dicta, nimirum si omni ratione prospectum est Sacerdotibus simplicibus celebrare non volentibus; ut possint nihilominus Sacris operari: Si omni possibili modo Laicis Sacramenta ministrantur, non debent accumulari scrupuli & subtilitates ad arcendos Presbyteros in dignitatibus Ecclesiasticis constitutos, & Episcopos præsertim a celebranda Missa sedentaria, si debilitate pedum laborent: cum præcipuum Episcoporum sit officium, offerre Deo Sacrificium pro Populo curæ suæ concredito, & pro se ipso.

§. 24. Id sane disertis verbis docet S. Paulus *Epist. ad Hæbr. cap. 5. vers. 1. & seq. Omnis namque Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis quæ sunt ad Deum, ut offerat dona, & sacrificia pro peccatis, qui condolere possit iis, qui ignorant, & errant; quoniam & ipse circumdatus est infirmitate; & propterea debet, quemadmodum pro populo, ita etiam & pro semetipso offerre pro peccatis:* Et in ejusdem *Epist. cap. 8. vers. 3. Omnis enim Pontifex ad offerendum munera, & hostias constituitur.* Inde post prolixum sermonem *in idem cap. 5.* concludit Joannes Gagneus: *Munus ergo assumpti Pontificis est orare, & pro suis, & pro populi delictis Sacrificia offerre, & agnoscere se peccatorem, atque ita populi peccatis condolere.* Gagneo assentiuntur Guilelmus Estius, Salmero & Cornelius a Lapide *in Comment. in cit. c. 5.* Neque regerenda hic est superius allata objectio, cessare motivum ædificandi populum per celebrationem, cum hæc perfici nequeat a sedente nisi in Cappella, aut Oratorio privato ad evitandam populi demirationem; neque enim populi ædificatio princeps causa celebrandi est, sed oblatio sacrificii pro populo, quæ obtinetur æque per cele-

Pont. lebrationem in Oratorio. Præterea populus videns Episcopum suum celebrare Anno quo potest modo, sciensque sedentem celebrare ex concessione Pontificia, tantum abest, ut offendatur, quin potius ædificetur. A.xvii. 1751

§. 25. Bene omnia haberent, inquis, si prout exempla habentur concessæ Episcopis licentiæ, sedendo Missam celebrandi, illa ad canonem quoque, adeoque ad totam, & integram Missam se extenderet; in hoc enim cardo rei vertitur. Antiquitatis sacræ monumenta evolventi occurrit S. Lucianus Martyr; qui in persecutione Maximiani Fidelium eodem secum carcere detentorum desiderio Sacro Missæ Sacrificio assistendi facturus satis, ipso Epiphaniæ festo die in terram extensus, & pectore tamquam ara usus Sacris est operatus, prout videre est in Actis apud Bollandistas *tom. 1. Januarii pag. 361. num. 14.* Theodoretus Ciri Episcopus in gratiam S. Eremicolæ, qui Missæ numquam interfuerat, allatis in ipsius tugurium sacris vasis, Manibus Diaconorum pro Altari usus sacram confecit Eucharistiam, prout ipsemet refert in *Philotheo cap. 20.* Uranius in Epistola *de obitu Paulini* apud Bollandistas *tom. 4. Junii pag. 198. num. 2.* testatur, quod cum decumbentem S. Paulinum Nolanum Episcopum alii duo Præsules inviserant, ægrotus licite cum illis Missam celebraverit erecta prope lectum ara: *Et quasi profecturus ad Dominum, jubet, sibi ante lectulum suum sacra Ministeria exhiberi, scilicet ut una cum sanctis Episcopis oblato Sacrificio, Animam suam Domino commendaret*: quod & factum indicatur *num. 3. Et cum hæc omnia S. Episcopus lato ac perfecto ordine celebrasset*. Neque quod aliqui contendunt, illa Uranii verba de perceptione Sacræ Eucharistiæ, non item de celebratione Missæ intelligenda sunt, huic enim suffragantur Tillemontius *tom. 14 in Actis S. Paulini art. 52. pag. 139. edit. Venet.* doctissimusque P. Magister Orsi Magister Sacri Palatii Apostolici *tom. 12. Hist. Eccles. lib. 28. num. 76. pag. 375.*

§. 26. Speciosa quidem sunt exempla superius allata, præsentique casui apprime conveniunt; verum antiqua sunt, & præcedentia tempus illud, quod in modernos ritus fuit redacta Missæ forma. At vero S. Tarasius Patriarcha Constantinopolitanus mortuus est sub initium sæculi noni. Ignatius vero Episcopus Nicænus Tarasii discipulus, & illius vitæ scriptor videndus apud Baronium *ad annum 806.* & apud Bollandistas *tom. 3. Febr. pag. 586. num. 47.* hunc in modum describit celebrationem Missæ a S. Patriarcha graviter decumbente peractam: *ingruens morbus, & valde gravem ei dolorem afferens non persuasit, ut oblivisceretur perpetui, & Divini Officii. Nam & morbo, & senio laborans, nequaquam satiabatur Sacrosancti Mysterii celebratione; sed intenso amore ad Deum ardens, & morbi nullam ducens rationem, pectore innixus mensæ ligneæ, quæ ponebatur ante Aram Divinam, Sancta peragebat, infirmus videlicet*: quod est, ventre, & pectore adniti tabulæ, partemque corporis reliquam, pedibus sustentando. De Sancto Ivone Presbytero, & Parocho Britanniæ Armoricensis anno 1303. defuncto legitur, quod pedibus insistere non valens hoc Missam celebraverit modo: *Fuit adeo infirmus, & debilis, quod se non poterat sustinere; immo interdum sustentabatur per aliquos Assistentes, & sic Missam celebravit in Cappella sua*: prout videre est *tom. 4.* Maii apud Bollandianos *pag. 541. A. n. 27.* atque testis *de visu* fatetur apud eosdem Bollandianos *loc. cit. pag. 560. C. n. 65.* Mauritius vero Gaufridus in prolixa descriptione vitæ S. Ivonis *in cit. tom. 4.* Bollandistarum *pag. 594. A. cap. 5. num. 59.* rem omnem ita complectitur: *Erat autem adeo tunc infirmus, ut pro debilitate corporis, nec induere, nec exuere per se sufficeret sacras vestes, sed nec alia pro Missa necessaria præparare, ad Altare se sustinere, aut ad elevandum Corpus Domini se juvare, nisi ab Assistentibus Abbatibus Belliportus, & de Begar, & Archidiacono Trecorensi cum aliis præsentibus juvaretur.*

§. 27. Propius jam ad scopum accedimus: sed cum disciplina illius ævi, cujus exempla in medium attulimus, necessitatem dispensationis Apostolicæ ad

Missæ

PONT. Missæ sedentariæ celebrationem nec dum induxerit, quæ tam sapienter admodum est invecta, ne quisque infirmitatem sibi fingens sedendo celebrare angusta Mysteria auderet: adferemus porro exempla concessarum a Romanis Pontificibus dispensationum pro celebratione Missæ a sedentibus, excepto tempore Canonis, de quo haud est controversia, sed de integra Missa a sedentibus celebrata, de qua in præsentiarum potissimum quæstio agitatur. ANNO 1757

A XVII.

§. 28. Joannes Renna Venetus factus 3. Novembris 1534. Episcopus Algeriensis, indeque anno 1538. die 13. Maii ad Sedem Pampelonis Novæ translatus varias a Paulo III. gratias petiit. Inter alia exposuit, se podagra morbo omni propemodum membrorum usu esse privatum: *Diversis infirmitatibus podagræ detentus, quibus fere ad membrorum invaliditatem redactus es*: ideoque Missam stando celebrare non valens, petiit facultatem Sacris operandi in sella quæ est confecta artificio, ut illi insidens stare videretur: *At tibi, qui propter infirmitatem prædictam, Missam stando celebrare non valeas, & zelo devotionis accensus Missam celebrare desideras, tibi, ut sedendo in quodam artificio sedis per te facto, in quo sedendo stare videaris, quoties tibi placuerit, Missam celebrare, benedictionem elargiri, & alia, quæ ad Episcopalem ordinem pertinent, etiam sedendo exercere . . . . tenore præsentium de speciali gratia indulgemus; proviso, quod Divinum Sacramentum debita cum reverentia tractetur, & scandalum non sequatur; &, si celebratione tua in artificio prædicto adstantes scandalizari verisimiliter credi possit, celebrationem hujusmodi non publice, sed privatim facias*. Breve Cardinalis Hieronymi Ghinucii manu subscriptum reperitur, ille enim scripta roborandi munere fungebatur, prout Ciacconius *tom. 3. pag. 563.* refert, adjectum quoque est nomen Secretarii Apostolici breviori nota signatum. Ipsum vero Breve habetur in Schediis authographis Brevium Pauli III. in Archivio secreto Anni 1538. *num.* 460. integrumque exhibebitur ad calcem hujus Epistolæ, ut cujusque judicium convincatur. Nos quidem mechanicarum rerum ignari sedis hujus, in qua sedens stare videbatur, examen haud instituemus: Id exinde deduxisse sufficiet, Paulum III. Episcopo Pampelonensi facultatem fecisse per omnem Missam sedendi, ne Canonis quidem, & Consecrationis tempore excepto.

§. 29. S. Pontifex Pius V. Primo Pontificatus sui Anno Petro Francisco Ferrerio Cardinali Tituli S. Agnetis ob podagræ molestias stando Sacris operari non valenti veniam fecit; ut in privata Cappella sedens sacram Liturgiam perageret: *Nos specialem gratiam tibi facere volentes, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, circumspectioni tuæ, ut, quotiescumque devotionis gratia Missam celebrare volueris, si eam pedibus stando ob ipsas indispositiones commode celebrare nequiveris, illam sedendo in Oratorio domus tuæ, seu Cappella tua privata, coram familiaribus, & domesticis tuis dumtaxat, ita ut exinde nullum scandalum, aut offendiculum capere possit, alias tamen rite celebrare valeas, auctoritate Apostolica tenore præsentium, licentiam concedimus, & facultatem*. Schediasma autographum firmatum manu Reverendissimi Cæsaris Glorierii senioris Brevium Secretarii in Archivio secreto inter diagramata archetypa S. Pii V. Anni 1566. *nu.* 572. asservatur. Hoc quoque Breve integrum subjiciemus, tum ut cuique innotescat, tum ut levitatis convincantur asserentes, rei cujuspiam exemplum non extare, quod ipsi illud ignorent; ex quo fit, ut, dum talium assertionum facilitas laboris molestiam in alios transfert, ipsis grave accidat, si quæ existere negaverant, in lucem protrahantur.

NAR-

NARATIO

Factorum Romanum Pontificem attingentium, quorum notitia necessaria videtur præsentem quæstionem dijudicaturo.

§. 30. Supervacanea videri poterunt, quæ deinceps in medium erimus allaturi; si enim Summus Pontifex aliis impedimento laborantibus facultatem elargitur Missam celebrandi sedendo, mirari ne subibit, si eadem ex causa eadem ipse utatur œconomia? At vero universim loquendo non videtur Pontificiæ Dignitati convenire usus licentiæ aliis concessæ. Hinc ut dispiciatur, an indecens sit a Pontifice sedente Missam celebrari disquirendum, fuerintne Pontifices, qui omnem Missæ celebrationem sedentes perfecerint. Haud equidem magni Nobis moliminis hæc res est, cum concessuri b. m. Cardinali de Rohan podagra impedimento licentiam celebrandi Missam sedendo excepto Canone, & Consecratione, omnia ad id argumentum facientia sollicite conquisierimus. Neque jam congerere valeremus, tum senii onere gravati, & ab ægritudinis molestiis nondum plene liberi; tum vero maxime carentes libris Nobis longo usu notissimis, quos cum omni nostra bibliotheca scelecta Instituto Bononiensi dedimus: quanto vero & laboris, & temporis, cujus penuria laboramus, impendio illa in libris, quibus necdum assuevimus, inquireremus?

§. 31. Honorius IV. anno 1285. in Pontificem electus, Diaconus erat, utique Præsbyterio, & Episcopatu primum insigniendus. Historiographi infirmitatis habitu affectam testantur: Martinus e Minorum cœtu *in floribus temporum*, Joannes Vitoduranus, Andrea. Ratisbonensis, & Hermannus Cornerus in suis Chronicis apud Joann. Georg. Eccardum in corpore historico medii ævi *tom. 1. pag.* 1631. *pag.* 1758. *pag.* 2288. *& tom.* 2. *pag.* 936. Affirmant alii Honorium ea pedem debilitate laborasse, ut nequidem incedere potuerit: Riccobaldus Ferrariensis *in Historia Romanorum Pontificum ad annum* 1285. *in tom.* 9. *Rerum Ital. Scrip. pag.* 182. Alii, ea chiragræ, podagræque vehementia affligebatur, ut digitum digito jungere nequiret, teste Muratorio *Annal. Ital. tom.* 7. *pag.* 460. Missam sine instrumentorum quorumdam adminiculo celebrare haud valebat. Ptolomæus Lucensis *lib.* 24. *Hist. Eccles. cap.* 13. *in tom.* 11. *Rer. Ital. Script. pag.* 119. Rainaldus *ad annum* 1285. *n.* 14. Fleuryus *tom.* 18. *Hist. Eccles. pag.* 371. & in Vita ejusdem Pontificis Ciacconius *tom.* 2. *pag.* 246. Burius, Pagius *tom.* 3. *pag.* 455. *n.* 3. Auctor vitæ Pontificum Hagæ Comitum editæ *tom.* 3. *pag.* 289. Porro Instrumenta quibus ad perficiendam celebrationem utebatur, describit P. Franciscus Pipinus ex Ordine Prædicatorum in Chronica *lib.* 4. *cap* 22. *Pedibus erat ita ægrotus, ut nec ambulare, nec stare posset: manus autem sic contractas habebat, ut digitos, exceptis pollicibus, unum ad alterum adjungere non posset; immo etiam carne superexcrescente fere unus ab altero secerni non poterat. Et, cum celebraret, ponebatur Corpus Domini inter ipsos pollices, & quodam instrumento ligneo, quo insidebat, volvebatur ad populum*; videri cuncta possunt *cit. tom.* 9. *Rer. Ital. Script. pag.* 727.

§. 32. In Commentariis Pii II. Anno 1458. ad Pontificatum evecti, post prolixam narrationem institutæ supplicationis in translatione Capitis S. Andreæ Apostoli ex Achaia eidem Pontifici dono missi, hæc adduntur: *Die Sabbathi, quæ fuit Aprilis 17. celebrato grandi Officio, cum benedixerit populo Pontifex Maximus promisit in crastinum, ob reverentiam Resurrectionis, in Ecclesia Principis Apostolorum sese rem Divinam facturum, portatu usque eo Sacrum Andreæ Caput, ut iterum, atque iterum videretur, quod ex Altari Beati Petri abductum, in Palatio clauserat. Res nova, & insperata fuit. Nam propter ægritudines & absentiam Pontificis ante quatuor annos, non viderant Romani suum Pontificem Divinam Hostiam offerentem. Cumque suis pedibus stare Pius Præsul nequiret, excogitata ingenia sunt, ut quasi sedens celebraret.*

§. 33. Pius in Pontificem Anno 1503. electus nonnisi Diaconus erat, atque lethali ulcere impediebatur, ne pedibus posset insistere. Sedens itaque Sacerdotio

SENT. dotio est initiatus a Cardinali Tituli S. Petri in Vinculis 30. Septembris, I. ANNO vero Octobris ejusdem Anni Episcopus consecratus, octavo postea die diademate Pontificio insignitus sedens Missam Pontificalem celebravit in Basilica Vaticana. Omne id habetur libro ultimo emphemeridum Joannis Burcardi Ceremoniarum Sacrarum Magistri *pag.* 56. 58. & 59. quem codicem Bibliotheca habebat Cardinalis Silvii Valenti nostri quondam Status Secretarii, jam vero tenet Reverendissimus Ludovicus Valenti ipsius Nepos:

A.XVIII. 1757

ANNO MDIII.

Dies Veneris 29. Septembris ordinavi sedem pro Papa, in qua sedens cruribus extensis ordinaretur, & celebraret, & mensam longam pro Altari, ut pedes subtus extendi possent.

Die Sabbathi .... Cardinalis S. Petri ad Vincula ordinavit Papam .... accessit in Planeta ad Papam in illa sede ordinata ad omnia sedentem &c.

Die Dominica 8. Octobris, S. D. N. delatus in sede ad hoc ordinata, de qua per totum officium non descendit. Sed in ea post Introitum Ecclesiæ .... accepit in ea Pallium, & portatus in ea super solium, deinde in ea celebravit.

§. 34. Dum Romanus Pontifex solemniter celebrat, peracta ad Altare consecratione, ad solium suum reversus, recipit Sacram Eucharistiam sub speciebus panis, & vini stans, neque sedendo communicat prout per errorem scripserunt aliqui, viderique id potest *tom: 2. tract. nostri de Sacrificio Missæ sect. 2. cap. 20. §. 1. edit. Ital. Latinæ vero sect. 1. num.* 339. In Ceremoniali autem libro Cappella Papalis liberum est Summo Pontifici porrigendi Sacram Communionem Cardinalibus Diaconis, aliisque solio assistentibus sedendo; qua Nos libertate usi sumus numquam Augustissimum Sacramentum stando semper distribuentes. Electi Pontificis in Episcopum consecrandi scapulis a Cardinali consecrante Evangeliorum Liber, capitique manus imponuntur, inde caput, manusque Sacro Chrismate inunguntur, Pontifice interea semper sedente. Similiter si electus Pontifex Subdiaconatu, Diaconatu, aut Presbyteratu esset insigniendus, Episcopus Cardinalis Subdiaconatus Ordinem ei collaturus *Sedenti Calicem vacuum cum patena, & urceolos cum vino, & aqua, bucale, & manutergium*, librumque Epistolarum porrigit. In collatione Diaconatus Cardinalis ordinans stans Pontificis sedentis capiti manum imponens dicit: *Accipe Spiritum Sanctum:* sedentique Pontifici aptat paramenta, & porrigit librum Evangeliorum. Tandem in collatione Sacerdotii sedens Pontifex manuum impositionem, Olei sancti, quod Catechumenorum dicitur, unctionem, calicem cum vino & aqua, atque patenam cum hostia recipit. Quę omnia luculenter ostendunt, haud inconveniens esse, sedere Pontificem in functionibus sacratissimis, atque eo ipso Missam totam a sedente posse celebrari: præsertim si pedibus debilitatis insistere non valeat.

§. 35. Atque hæc sunt, quæ in hac epistola exponenda duximus, eorumque disquisitioni proponenda, quorum consilia expectamus, priusquam, quid agendum, decernamus. Et si quidem sedentes Missam celebrare statuamus, tuum erit, præparare mensam Altaris cum consecrato lapide. Imagine Salvatoris Cruci affixi, luminaribus, aliisque ad Sacra peragenda necessariis; vacuumque subtus Altare spatium relinquetur extendendis pedibus idoneum. Confidentes singula dexteritate tua singulari perficienda, Apostolicam tibi Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XI. Octobris MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno Decimo octavo.

PAU-

PAULUS PAPA III.

VENERABILI FRATRI

JOANNI EPISCOPO

PAMPILONENSI.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

CUpientes commodis tuis, qui diversis infirmitatibus podagræ detentus, quibus fere ad membrorum invaliditatem redactus es. Limina Apostolorum Petri, & Pauli visitare personaliter de triennio in triennium commode, ut jurasti, non vales, providere tuis in hac parte supplicationibus inclinati, tibi, ut tua vita durante, per Procuratorem tuum ad hoc a te specialiter constitutum dicta Limina visitando, ad ea aliter visitandum minime tenearis, nec ad id invitus a quoquam compelli possis; ac tibi, qui propter infirmitatem prædictam, Missam stando celebrare non vales, & zelo devotionis accensus Missam celebrare desideras, tibi, ut sedendo in quodam artificio sedis per te facto, in quo sedendo stari videaris, quoties tibi placuerit, Missam celebrare, benedictionem elargiri, & alia, quæ ad Episcopalem Ordinem pertinent, etiam sedendo exercere; & Horas Canonicas, diurnas, & nocturnas, cum uno, vel duobus Cappellanis juxta ordinem Romanæ Curiæ per Dilectos Filios Nostros Cardinales Sanctæ Crucis, vel alios antiquitus institutum, prout tibi placuerit, libere & licite ac easdem Horas anteponere, & postponere, & cumulative unico contextu recitare sine scrupulo conscientiæ libere, & licite possis & valeas, tenore præsentium de speciali gratia indulgemus: proviso, quod Divinum Sacramentum debita cum reverentia tractetur, & scandalum non sequatur; &, si celebratione tua in artificio prædicto astantes scandalizari verisimiliter credi possit, celebrationem hujusmodi, non publice, seu privatim facias. Non obstantibus Apostolicis in Provincialibus & Synodalibus Conciliis editis generalibus; vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum in Domo Sanctæ Crucis extra muros Nicen. sub Annulo Piscatoris XV. Junii MDXXXVIII. Pontificatus Nostri Anno Quarto.

Hieronymus Card. Ghinuccius ---
Fab. Vigil.

PIUS PAPA V.

DILECTO FILIO NOSTRO

PETRO FRANCISCO

TITULI S. AGNETIS IN AGONE

PRESBYTERO CARDINALI

FERRERIO VOCATO.

Dilecte Fili Noster, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

EXimia virtutum dona, quibus personam tuam illarum largitor illustravit Altissimus promerentur, ut votis tuis, præsertim quæ ex devotionis fervore prodire dignoscuntur, benigno annuamus affectu. Cum itaque, sicut Nobis nuper exposuisti, tu adeo frequenter gravibus tui corporis indispositionibus, & pra-

PONT. *præsertim podagra, quæ te assidue impeditum tenet, laborare solitus sis, ut quando devotionis tuæ causa Missam celebrare desideras, quoniam pedibus stare non* ANNO
A.XVIII. *potes, id facere nullo modo valeas, quare Nobis humiliter supplicasti, ut tibi in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur: Nos igitur specialem gratiam tibi facere volentes, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, circumspectioni tuæ, ut quotiescumque devotionis gratia Missam celebrare volueris, si eam pedibus stando ob ipsas indispositiones commode celebrare nequiveris, illam sedendo in Oratorio domus tuæ, seu Cappella tua privata, coram familiaribus & domesticis tuis dumtaxat, ita ut exinde nullus scandalum, aut offendiculum capere possit, alias tamen rite celebrare valeas Auctoritate Apostolica tenore præsentium licentiam concedimus & facultatem. Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.* 1758.

Datum Romæ apud S. Marcum sub Anulo Piscatoris die 28. Septembris MDLXVI. Pontificatus Nostri Anno Primo.

Cæsar Glorierius.

IAM cuncta congesseramus, quæ ad celebrationem Missæ sedendo, etiam Canonis, & Consecrationis tempore, spectare videbantur, jamque iis, quorum deserer consilium operiebamur, erant mittenda, cum Altissimi Providentia nova Nos infirmitate probare est dignata; in rem itaque, & ad formandum plenius judicium fore judicavimus, si quæ nobis acciderunt, subjungeremus.

Dies erat 14. Mensis Octobris, cum vehemens Nos aggressa est dysuria in mixtam sanguine distillationem, degenerans: Medicum ea res multum non movit quidem, Nobis vero timor exinde proveniens febrem attraxit: cui obviam itum phlebotomia, & corticis Peruviani sumptione; neque exciderat Nobis tum gravis nostra senectus, & illud *Psalmi* 89. *Dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni. Si autem in potentatibus, octoginta anni: & amplius eorum labor, & dolor.* Quo innuitur: *dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni; id est, tempus vitæ nostræ in seipso conclusum, & definitum, non transcendit ultra septuaginta annos*: in robustioribus autem ad octuaginta annos exsurgit: *& in robustioribus usque ad octoginta.* Quod vero octoginta annos excedit, infirmitatibus plenum est, & doloribus, prout Nobis contingit: *& si quid ultra erit, erit labor, & dolor, ætas videlicet infirma, & variis malis, & ærumnis obnoxia.* Verba sunt Venerabilis Bellarmini in eumdem Psalmum.

Sed resumendum narrationis filum; urina naturali colori restituta, sanguinis apparentiam omnem exclusit, Nosque tam quoad capitis vivacitatem, quam quoad laborandi facultatem restituti sumus in eum statum, quo ante assultum prædictum fruebamur, unum si excipias, necessitatem nimirum extrahendi urinam ope syringæ, quod si ultra duas horas cum dimidia omitteremus, ingenti Nos dolori subjiceret.

Cum itaque intra temporis hujusmodi intercapedinem commode satis Missæ Sacrificium absolvi possit, quisque desuper in consilium vocatus libere mentem pandet suam, deceatne Missam totam una cum Canone sedendo celebrare, an vero secus. Id, ut grave nemini accidat, rogantes, id sibi molestiæ sumentibus Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XXVIII. Octobris MDCCLVII. Pontificatus Nostri Anno Decimo octavo.

NUM.

NUM. C.

EPISTOLA

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PP. XIV.

Super quibusdam dubiis respicientibus validitatem Matrimoniorum.

VENERABILI FRATRI

ANTONIO

ARCHIEPISCOPO GOANO.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

PAucis ab hinc hebdomadis Fraternitatis Tuæ Literas accipimus, die 16. Decembris, 1754. datas, nescientes usque adhuc, quænam diuturnę hujus moræ fuerit causa. Exposuisti autem in iis, quod, cum receptum fuerit in Diœcesi tua Tridentinum Concilium, servatur adamussim ibidem Sanctio illa, quæ nulla declarat Matrimonia, quæ sine præsentia Parochi Sponsi, vel Sponsæ, & sine duobus Testibus celebrantur. Cum vero Diœcesi tuæ finitimus sit Locus quidam, Sunda vocatus, ubi nonnulli Missionarii Sacerdotes inhabitant ad Regionis Incolas ad Fidem Catholicam pertrahendos, edocendosque, contigit aliquando atque nunc etiam contingit, ut quispiam difficultates præ-noscens, quæ Matrimonium fortassis impedirent, quotiescumque in Tua Diœcesi contrahendum foret, ab eadem discedit una cum muliere, atque Sundam pergit, ubi neque receptum, neque promulgatum fuit Concilium Tridentinum, ibique Matrimonium coram Missionario contrahit, ac subinde regrediens ad Diœcesim Tuam, validum esse contendit, eo quia Matrimonium non alibi nullum esse reputatur, præterquam iis in locis, in quibus Concilii Decretum receptum, ac promulgatum fuit. Hæc est quæstio, de qua Nos interrogasti, ut normam præfiniremus, quacum in ejusmodi Matrimoniis gerere te oporteat. Quamvis autem ob longævam, quinimmo decrepitam ætatem, quam agimus, Nos a laboribus excusare liceret, eosdemque aliis committere, ultima Nobis definitione servata; nihilosecius, cum Divinæ placuerit Majestati sanam Nobis, ac integram mentem servare, etsi, præter senium, binę gravissimæ infirmitates, quas perpessi sumus, Nos eo perduxerint, ut Sacro Viatico, & extrema Olei Unctione semel, ac iterum muniremur, petitionibus tuis recte responsum dare non omittimus, cum ob experientiam, quam in hujusmodi controversiis nacti fuimus, ut videre est in nostra Ecclesiastica Institutione, in lucem edita, dum in Archiepiscopali Bononiensi Cathedra sedebamus, quæ est *la* 33. *Latinæ editionis sub num.* 9. tum vero etiam ob munus exercitum pluribus annis a Secretis Congregationis Tridentini Concilii, dum in Minoribus agebamus, ubi similia negotia tractantur.

In integra Decretali Alexandri III. Nostri Prædecessoris, sexta sub titulo *de homicidio*, quæ in Collectione Decretalium, qua utimur in scholis & foro, non integra est, sed decurtata, sequentia leguntur verba, quæ Nostræ favent intentioni: *Sicut dignum & omni rationi consentaneum est, graves, & difficiles quæstiones ad examen Apostolicæ Sedis deferri: ita etiam Nobis ex ministerio suscepto sollicitudinis imminet easdem quæstiones, pro ut Nobis Dominus dederit, solvere, & singulis a Nobis consilium postulantibus respondere: ut providentia*

Ro-

PONT. *Romanæ Ecclesiæ, quæ ubique terrarum obtinet, disponente Domino, principatum, quæstiones solvantur, & removeatur in his ambiguitas singulorum de cordibus. Licet autem super quæstionibus, quas Nobis discretio tua solvendas direxit, te non dubitamus providum, & circumspectum existere; cogimur tamen ex suscepto servitutis ministerio, juxta discretionem, & providentiam Nostram, tibi exinde respondere.* ANNO A.XVII. 1758

Thomas Sanchez, qui quidem, nemo ignorat, qualem sibi famam conciliaverit in controversiis ad Matrimonium spectantibus, quæstionem hanc agitat in suo Opere *de Matrimonio lib. 3. disp. 18. num. 17. & seq.* ubi *sub num. 29.* defendit validum Matrimonium initum in loco, ubi promulgatum non fuerit Tridentinum Concilium, quamvis ille, qui contrahit, domicilium habeat in loco, ubi Concilium receptum est, indeque discesserit, ut eas difficultates aufugeret, in quas inciderat, vel incidere se posse verebatur, si Matrimonium ibidem contrahere voluisset: cum vero opponitur, intercedere fraudem, tunc respondet, vel nullam inesse fraudem, ubi quis jure suo utitur, quoniam vetitum non est a loco, in quo receptum fuit Concilium, transire ad alium, ubi non sit receptum; vel, etiam si fraus intercessisse credatur, ejusmodi fraudem illicitum quidem, non sic vero nullum Matrimonium efficere. Pontius, qui non tam facile Sanchesii opinionibus adhæret, in hac tamen eidem consentit; ut videri potest *lib. 5. de Matrimon. cap. 9.* & Diana *in Coordinata Editione tom. 2. tract. 3. resolut. 116. & 117.* Sanchesio, & Pontio subscribit. Ejusdem sententiæ sunt Bonacina *de Matrim. qu. 2. punct. 7. num. 2. tom. 1.* Castropalaus *part. 5. disput. 2. de Sponsal. punct. 13. §. 8. n. 4.* Leander *p. 2. tract. 9. de Matrimonii Sacramento disput. 7. qu. 11.* Filliucius *tract. 10. de Matrimon. p. 1. n. 199.* Rosignolus *de Matrim. 2. contract. 15. prænot. 21. n. 8.*

Ne vero plus quam par est sermonem protrahamus in aliorum Doctorum, atque Theologorum nominibus cumulandis, tantummodo innuemus, non deesse, qui contrariam sententiam tueatur, doceatque, nullum esse Matrimonium ab eo contractum, qui ad evitandas difficultates, in quas incidit, vel incidere se posse veretur, si Matrimonium ineat in loco domicilii, ubi viget Tridentina lex, transit alium, ubi promulgata non fuit, adeoque neutiquam recepta, & post initum Matrimonium, domum suam revertitur; qua de re observari poterunt Gobat. *in Theologia experimentali tract. 9. n. 481.* Cardinalis de Lauræ *de Matrimonio disp. 22. num. 138. & seq.* Clericatus *de Sacramento Matrimonii dec. 35. num. 24.* Gibbaldus *tract. 10. de Matrim. cap. 7. num. 22.* Sbogar *in Theologia radicali tract. 116. de Matrim. num. 52.* Schmalzgrueber *ad tit. de clandestina desponsatione num. 112.* Pichler *in eumdem titulum n. 14.* Bockhn *ad tit. de Constitutionibus §. 3. num. 4.* Elbel *in Theologia Morali p. 3. n. 301. & seq.* Pontas *verb. Impedimentum clandestinitatis, cas. 3. §. Cæterum ad casum.* Et ipse Diana, qui secutus fuerat in locis supra memoratis Sanchesii, & Pontii sententias, *in eadem Editione coordinata tom. 2. tract. 60. resol. 74.* ab iisdem, recedit, ut hanc postremam amplectatur. Sylvius vero *tom. 5. Operum suorum edit. Antuerpien. anni 1698.* inter varias resolutiones *verb. Matrimonium num. 8.* sapienter animadvertens, Matrimonium esse validum, si quis, admissa etiam fraude, patriam suam deserens, ubi Tridentinum Concilium promulgatum fuit, illud contrahit in loco ubi non est promulgatum, postquam tamen ibidem novum quasi domicilium acquisierit, ex eo infert, nullum esse Matrimonium, quotiescumque ille, qui contrahit, regreditur illico ad locum unde discessit, quin speciem quamdam domicilii adeptus fuerit in loco, ubi Matrimonium contraxit.

Sedente fel. record. Urbano VIII. Pontifice Maximo, Archiepiscopus Coloniensis Elector tria hæc dubia proposuit coram Congregatione Concilii: *Quæritur humiliter a Sacra Congregatione, an incolæ tam masculi, quam fœminæ loci, in quo Concilium Tridentinum in puncto Matrimonii est promulgatum, & acceptatum, transeuntes per locum, in quo dictum Concilium non est promulgatum, retinentes idem domicilium, valide possint in ipso loco Matrimonium sine Parocho, & Testibus contrahere.*

 Secundo, *Quid, si eo prædicti incolæ tam masculi, quam fœminæ, solo animo sine Parocho, & Testibus contrahendi, se transferant, habitationem non mutantes.*

Tertio, *Quid, si iidem incolæ tam masculi, quam fœminæ, eo transferant habitationem illo solo animo, ut absque Parocho, & Testibus contrahant.*

Hoc autem Congregatio dedit responsum *die 5. Septembris 1626. Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum ad primum, & secundum respondit, non esse legitimum Matrimonium inter sic se transferentes & transeuntes cum fraude.*

Ad Tertium respondit, nisi domicilium vere transferatur, matrimonium non esse validum.

Institerunt postmodum Archiepiscopi Coloniensis Procuratores, ut Congregationis responsum Pontificio Brevi confirmaretur, si quidem Archiepiscopus Elector cupiebat illud Diœcesanæ Synodo, quam habiturus mox erat, adnectere. Petitioni Urbanus VIII. indulsit, jussitque expediri Breve, cujus prima præscriptio autographa, ab eodem subscripta, reperitur inter ejusdem Brevia anni 1627. *pag.* 377. Summa vero ejusdem ita se habet: *Confirmatio resolutionis nonnullorum dubiorum super contrahendis matrimoniis a Sacra Congregationis Concilii emanata, est juxta ejusdem Congregationis decretum.* Hujus vero definitionis contextu bene perpenso, facile intelligitur, Matrimonia primo, ac secundo loco exposita, irrita, ac nulla ab eadem Congregatione decerni, & quia fraus intercessit; validum autem censeri matrimonium tertio loco positum, in quo licet fraus intercessit, nihilominus is, qui matrimonium contrahit, antequam illud iniret, domicilium, seu quasi domicilium adeptus erat eo in loco, ubi matrimonium inivit: *Nisi domicilium vere transferatur.* Siquidem novum non est, neque inusitatum, quod quis domicilium habeat aliquo in loco, & quasi domicilium adipiscatur in alio: in quo rerum statu si versetur, tunc eidem liberum erit, matrimonium contrahere coram illo Parocho, intra cujus Parœciæ fines tunc inhabitat, cum matrimonio jungitur, juxta communem sententiam, a Nobis relatam, sancitamque in superius memorata Institutione nostra Ecclesiastica *la* 33. Latinæ editionis.

Firmiter ejusmodi principiis semper adhæsit eadem Congregatio, quotiescumque materiæ hujus discutiendæ se se dedit occasio: etenim in quadam *Abulen.* proposita sub die prima Decembris 1640. *lib.* 16. *Decretor. pag.* 470. *a terg. & pag.* 471. ita respondit: *Sacra &c. censuit, non valere Matrimonium contractum coram Parocho Loci, ubi contrahentes reperiuntur non animo ibi domicilium contrahendi.* Dum in Minoribus fungeremur munere a Secretis Congregationis ejusdem, irritum, ac nullum pariter declaratum fuit Matrimonium ab eo contractum, qui, ut declinaret difficultates, quas proprius Parochus objiciebat, ad alium locum transierat, atque connubium fecerat coram Parocho ejus loci, a quo postmodum, contracto matrimonio, statim discesserat, ut ad pristini domicilii locum rediret; uti videri potest in *Lauretana* proposita ac definita die 13. Julii 1725. *tom.* 3. *Thesauri Resolutionum Congregationis edit. Urbinaten. de anno* 1739. *pag.* 185. Ex adverso eadem Congregatio validum censuit matrimonium ab eo contractum, qui discesserat a loco proprii domicilii, ut difficultates aufugeret in quas offendisset, si matrimonium coram ejusdem loci Parocho inire voluisset, atque illud inierat coram Parocho alterius loci, postquam tamen legitimum ibidem quasi domicilium adeptus fuerat, eodemque in loco, etiam post matrimonium contractum, ad aliquod tempus permanserat: quæ definitio lata fuit die 20 Februarii 1723. in *Cæsenaten. seu Forolivien. Matrimonii*, quemadmodum videre est *tom.* 2. *supradicti Thesauri Resolut. pag.* 274. *& seq.* ubi alias quoque similes observare licebit, quas tum diligenter collegimus. Demum ne prolixior evadat oratio, in celebri *Leopolien. Matrimonii* proposita sub die 9. Junii 1725. Congregatio principia eadem adamussim retinuit, quemadmodum legere fas est *tom.* 3. *Thesauri ejusdem pag.* 161. quibus pariter in eadem causa omnimode institerat Rota Romana *in Decisione* 1298. *tom.* 6. coram honorabilis memoriæ Lancetta Rotæ Decano, & Sacræ Pœnitentiariæ Regente.

Ex-

TEXT. A.XVIII. Exposita Congregationis sententia opere prætium erit modo referre quid Urbanus VIII. pro illius confirmatione peregerit. Equidem innuimus, jam tum ab eodem Pontifice roboratam fuisse Pontificio Diplomate: cujus cognitio cum temporis decursu ad spectabilis memoriæ Cardinalem Joannem de Lugo pervenisset, curavit is, exhiberi sibi ab Administris Coloniensis Archiepiscopi authenticum Brevis exemplum; quod cum obtinuisset operibus suis adnexum typis edidit *l. 1. dub. 36. Resp. Moral.* Id ipsum quoque alii fecerunt Scriptores a Nobis collecti in superius memorata Ecclesiastica Institutione 33. Latinæ editionis; atque hoc ipsum Breve nuperrime in lucem vulgatum reperitur in Bibliotheca Canonica P. Ferrari: adeo ut ex sententia communiter hodie recepta, atque observata, nullum, atque irritum habendum sit matrimonium in fraudem proprii Parochi coram Parocho alterius loci contracto, dummodo tamen ille, qui contrahit, antequam matrimonio jungatur, legitimum domicilium, vel quasi domicilium revera in hoc loco adeptus non fuisset, atque inibi fortassis post matrimonium contractum ad aliquod tempus commoratus non esset. Consulantur Salmaticenses *in cursu Theologiæ Moralis tom. 2. tract. 9. de Matrimonio cap. 8. punct. 2. num. 21.* ANNO 1758

Mittimus interea Fraternitati Tuæ Urbani VIII. Breve, quod Apostolicæ auctoritatis robore confirmamus, jubentes una simul, ut confirmationis nostræ documentum adservetur in Actis Congregationis Concilii, atque in nostro Secretiori Vaticano Tabulario, quemadmodum Fraternitas Tua sub finem hujus nostræ Epistolæ animadvertere poterit; Tibique propterea, tuisque Successoribus mandamus observantiam, & implementum ejusmodi Brevis in ista Diœcesi, ubi frequenter ejusmodi quæstiones incidunt, quibus per idem Breve opportunæ prospicitur: atque hoc pacto satisfecisse Nos arbitramur petitioni, quam proposuisti in Epistola diei 16. Decembris 1754. ubi normam, quam sequereris, commonstrari tibi cupiebas, si contingant, uti paulo ante dicebamus, matrimonia eorum, qui ad evitandas difficultates, in qua vel offenderant, vel offensuri erant, si matrimonium in tua Diœcesi celebravissent, transeunt ad finitimum locum, in quo coram aliquo Missionario matrimonium contrahunt, deinde vero ad eam regionem, ubi verum domicilium habent, revertuntur.

Post hæc necessarium fore censemus nonnihil adjungere, ut in propatulo sit, quidnam requiratur ad quasi domicilium adipiscendum. Verum hac in re non alio pacto responderi potest, nisi quod, antequam Matrimonium contrahatur, spatio saltem unius mensis ille, qui contrahit, habitaverit in loco, ubi Matrimonium celebratur. Definitiones Congregationis Concilii hac de re observari poterunt apud Fagnanum *in cap. Significavit, de Parochiis*, ubi, earumdem contextu perpenso, hæc habes *sub num. 29. Vir, & Mulier Trajectentes, timentes impedimentum a parentibus, cum ad vicinam Urbem Aquisgranam se contulissent, & ibi aliquandiu morati matrimonium contraxissent, Sacra Congregatio, consulta super validitate, censuit, exprimendum tempus quo contrahentes Aquisgranæ manserunt; quod si fuerit saltem unius mensis, dandam esse decisionem pro validitate.* Natalis Alexander *in Theologia Dogmatica & Morali lib. 2. de Sacram. Matrim. cap. 2. art. 2. reg. 6.* animadvertit, ad acquirendum quasi domicilium, oportere, ut contrahentes, antequam matrimonium celebrent, tanto tempore eo in loco, ubi copulantur, fuerint commorati, ut ibidem cogniti jam sint, atque perspecti. Dubitari autem posset, num ad quasi domicilium acquirendum matrimonii causa, ut diximus, non solum requiratur præcedens habitatio, verum etiam subsequens ad aliquod temporis spatium: verum, cum observaverimus, subsequentem habitationem ab iis Auctoribus, qui hanc tractarunt materiam, tamquam magni momenti adminiculum reputari, ut novum domicilium quæsitum dicatur, nihil vero de illa præscriptum fuisse a Concilii Congregatione in adducta paulo ante definitione penes Fagnanum, nolumus hac de re quidquam novi decernere.

Quod vero mox sequitur, respicit matrimonium initum alio in loco, ubi jam contrahentes quasi domicilium adepti fuerunt, ac proinde illud ipsum,

quod

Pont. quod prosequebatur epistola Fraternitatis Tuæ. Verum de hoc sermonem habere nequimus nisi prius a proposito paulisper digredientes, quidquam opportune præmittamus. Odo de Soliaco, vigilantissimus Parisiensis Antistes, qui vixit sub initium sæculi decimi tertii, promulganda statuit in suæ Diœceseos Parœciis Matrimonia, priusquam inirentur; ut scilicet hoc pacto dignosci posset, num inter contrahentes impedimentum nullum subesset: atque inde denuntiationum manavit exordium, quæ tum *Bannum* nuncupatæ fuerunt. A Diœcesi Parisiensi mos iste laudabilis ad alias quoque per Galliam permeavit; uti colligitur ex Rescripto Innocentii III. ad Episcopum Beluacensem *in c. Cum in tua de Sponsf. & Matrim.* Idem Innocentius in Concilio Lateranensi quarto ad universam Ecclesiam ejusmodi denuntiationum morem propagavit, ut videre est *in cap. Cum Inhibitio de clandestina desponsatione*. Atque Sacra Tridentina Synodus *sess. 24. de Reformat. Matrim. cap. 1.* Lateranensis Concilii vestigiis inhærendo, id ipsum præcepit. Quamvis vero denuntiationes ad Matrimonii validitatem neutiquam pertineant, adeo ut Matrimonium, iisdem omissis, celebratum, illicitum quidem fit, sed tamen validum, idcirco denuntiationum omissio gravi non caret culpa, neque propterea negligi impune queunt in Parœciis, in quibus contrahentes inhabitant; quod si velint matrimonium extra Diœcesim, quam incolunt, celebrare, tenetur is, qui matrimonio interest, exigere prius ut denuntiationes factæ jam fuerint in loco prioris domicilii, quamvis sit alterius Diœcesis, ad hoc ut tuto interesse possit matrimonio, quod in sua Diœcesi celebratur. Observetur Concilium Aquense anni 1585. a Sixto Quinto Pontifice Maximo confirmatum Sicuti etiam Rituale Romanum. Quod si vetustiora monumenta præ manibus sumere opus esset, in secunda Collectione Decretalium *capite primo de clandestina desponsatione*, reperitur Decretalis Alexandri III. relata etiam per Gonzalez *in cap. Cum inhibitio*, *sub n. 10. de clandestina desponsatione*, ubi fit mentio oneris, quod districte incumbit ei, qui matrimonio interest in sua Diœcesi contracto, ne scilicet interesse debeat, nisi requisierit antea ab Episcopo loci, ubi contrahentes inhabitant, prævium denuntiationum edictum, unde appareat, nullum inter eosdem impedimentum obsistere.

Anno 1758

A. XVIII.

Constat igitur, Presbyterum Missionarium, coram quo matrimonia, de quibus sermo est, Sundæ celebrantur, iisdem interesse neutiquam debere, nisi prius exhibeantur sibi denuntiationum edicta promulgata in tua Diœcesi, ubi contrahentes domicilium habent, e quibus pateat, nullum inter eosdem impedimentum reperiri. Quod si Missionarius objiciat, Tridentinum Concilium Sundæ promulgatum non esse, tum fac ipse, ut bene percipiat, quod, si onus ejusmodi repetere, ac derivare nolit a Tridentini Concilii lege; non potest, quin illud fateatur, ac noscat sibi a Lateranensi Concilio impositum. Postquam vero, qui Sundæ matrimonio juncti fuere, ad Diœcesim tuam redierint, si Fraternitas Tua jusserit fieri tum denuntiationes, ut pateat, num inter eosdem impedimentum ullum intersit, non tam muneri tuo satisfacies, verum, sic agendo, paulatim e medio tolles pravum nonnullorum morem adeundi Sundam, ut matrimonio copulentur, ob metum difficultatum, in quas inciderent, si tua in Diœcesi, ubi domicilium habent, nubere voluissent.

Decretum Sacri Tridentini Concilii, quo clandestina Matrimonia irrita ac nulla declarantur, illud ipsum est, de quo plusquam de cæteris aliis in sacro illo conventu disceptatum fuisse legitur, propter diversitas Patrum sententias: quemadmodum testatur Cardinalis Pallavicinus *in Historia Concilii lib. 2. c. 24.* atque idem refertur P. Joannes Stoz *in succinta Relatione de gestis in Concilio Tridentino sect. 4. art. 24. §. 10. punct. 2. n. 548.* Ernestus Salomon Cyprianus in libro cui titulus *Tabularium Ecclesiæ Romanæ Sæculi XVI. n. 159. & n. 180.* & Mutius Calinus, Jaderensis Archiepiscopus, in epistola diei 11. Novemb. 1563. ad Cardinalem Aloysium Cornelium Camerarium, cui quidquid in Concilio eveniret fideliter referebat, ut ex manuscripto ejusdem epistolarum Codice.

Dubitabatur primo utrum Ecclesia abrogare posset clandestina conjugia, propterea quod legitimus contractus, materia insimul, ac forma est Sacramenti

PONT. A.XVIII. Matrimonii; mutua nempe, ac legitima corporum traditio, verbis, ac nutibus interiorem animi assensu exprimentibus, materia, & mutua pariter, ac legitima corporum acceptatio, forma, ex quo nonnulli arguebant, quod, legitima traditione, & acceptatione simul conjunctis, subest materia, ac forma, quæ non ab alio immutari potest, praterquam ab eo, qui Divinæ gratiæ est auctor, quæ per Sacramenta confertur: verum, reponentibus aliis, Ecclesiam posse conditionem quamdam præscribere, quæ prius non aderat, sine qua contractus in posterum neque legitimus neque validus foret, quemadmodum etiam neque legitima, neque valida traditio, & acceptatio corporum, id satis erit, ut clandestina matrimonia irrita fieri possent, quod quidem, potestatis Ecclesiasticæ limites non excedit. Depromitur responsum hoc ex doctrina S. Thomæ Aquinatis *Quodlibet 5. qu. 8. art. 15. ad primum*. Non destitit quidam Scriptor Paulus Sarpius *in Historia Concilii Tridentini*, quin contradicentium partes amplecteretur; verumtamen tanta est vis veritatis, ut Petrus Franciscus Courayer, qui Sarpium quacumque sequitur, hoc tamen loco eum deserat, atque impugnet, uti observari potest in Adnotationibus ad eamdem Historiam Concilii *lib. 8. §. 66. num. 88. & seqq.* & præsertim *num. 90.* ANNO 1758

Asserta Ecclesiæ potestate, alia successit dubitatio, num scilicet legitimæ intercederent caussæ ad clandestina conjugia, quæ secundum Canones erant dumtaxat illicita, ut infertur ex Canone *Aliter*, aliisque subsequentibus, quorum unus incipit *Nullus*, alter *Nostrates*, *quæst. caus.* 30. nulla in posterum decernenda. Verum, cum demonstratum fuerit, ex clandestinis conjugiis frequenter evenire, ut qui uxorem duxerat, eam derelinqueret, atque superinduceret alteram, quodque interdum nonnulli uxorem habentes ad Sacros Ordines ascenderent, & una cum Uxore Ecclesiastica Beneficia retinerent, quibus gravissimis malis Ecclesiastici Judices medere nequibant, cum matrimonii contracti necessariæ probationes deessent, hoc satis semper voluit ad evincendam necessitatem infringendi clandestina connubia, ut colligitur ex litteris ipsis Conciliaris Decreti, advertitque sagaciter Natalis Alexander *in Theologia Dogmatica, & Morali de Sacrament. Matrim. l. 2. cap. 2. art. 2. propos. 1.*

Injiciebat scrupulum aliis consideratio illa ne scilicet clandestinis conjugiis abrogatis, iis nempe, quæ sine Parocho Viri & Mulieres celebrantur = *hujusmodi contractus irritos, & nullos esse decernit, pro ut eos in præsenti Decreto irritos facit, & annullat* = sunt verba Concilii, posset id exasperare graviter Hæreticorum animos, quorum matrimonia fuissent nulla, & consequenter illegitima sobole, quoniam coram Catholico Parocho ac binis Testibus nunquam celebrata fuissent. Verum; Concilii Patribus sapienter in hunc modum statuentibus = *Decernit insuper, ut hujusmodi Decretum in unaquaque Parochia suum robur post triginta dies habere incipiat a die primæ publicationis, in eadem Parochia factæ numerandos* = sicuti credibile non erat, Decretum ejusmodi ab ipsis promulgandum; inde sequebatur, quod eorum matrimonia sine præsentia Parochi, & duorum Testium facta, irrita nunquam dici potuissent; ut prosequitur Cardinalis Pallavicinus *loc. cit. cap.* 8.

Tandem cum prævideretur, facile deperditum iri probationes, unde constaret de promulgatione Tridentini Decreti in qualibet Paræcia, atque exinde orituras plerumque dubitandi causas, num executioni demandata fuisset præscripta Conciliarii Decreti promulgatio, numque propterea vim suam obtinere deberet: approbante Pontifice Maximo, sancitum fuit a Congregatione Concilii, ad eamdem promulgationem comprobandam, sufficere diuturnam observantiam ejusdem Conciliarii Decreti, cujus publicatio inducitur ex diuturnitate temporis, quo matrimonia in Paræciis coram Parocho, ac duobus testibus celebrata fuerunt: ut videre est *in Tricaricen.* 26. *Septembris* 1602. *lib.* 10. *Decretorum*, quæ existunt in Secretario ejusdem Congregationis *pag.* 47. & in quadam *Poloniæ* 13. Novembris 1638. *lib.* 16. *Decretorum eorumdem pag.* 117. atque Nos ipsi observavimus in Opere nostro *de Synodo Diœcesana* novissimæ editionis *lib.* 12. *cap.* 5. *num.* 6.

Fatemur autem, postrema hæc, quæ respiciunt Decretum abrogans clande-

stina

stina conjugia, materiam quidem, non sic vero propositam quaestionem attingere. Verum, cum in Epistola tua summam diligentiam perspexerimus, ingratum Fraternitati tuae neutiquam fore arbitrati sumus, si haec omnia oculis tuis enucleate subjicerentur. Quod si nonnulla capita hucusque prosecuti sumus ad materiam potius, quam ad petitionem, spectantia, Epistolam nostram eo cum responsu concludimus, quod, non materiam, sed aliam petitionem tuam pertingit. Cum igitur tuis in litteris mentionem facias de facultate Praedecessori tuo ad decennium tributa, concedendi nempe Oratoria privata debitis cum cautelis, spectato videlicet loci decore, & personarum merito, atque insimul postules, eamdem tibi facultatem largiri, lubenter annuimus ad annos decem, eo prorsus modo, quo illam Praedecessori tuo fuimus impertiti. Atque interea fraternitatem tuam amantissime complectentes, Tibi, ac universo Gregi sollicitudini tuae concredito Apostolicam Benedictionem de plenitudine cordis largimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die 19. Martii 1758. Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

DECRETUM.

BENEDICTUS PP. XIV.

CUM Venerabilis Frater Archiepiscopus Goanus Apostolatum nostrum consulendum censuerit super quibusdam dubiis respicientibus validitatem matrimoniorum, quae aliquando a fidelibus illius Civitatis, aut Dioecesis oriundis, contrahuntur extra ipsius jurisdictionis fines, non servata forma a Sacro Concilio Tridentino statuta, propterea quod ejusdem Concilii Decretum de Reformatione Matrimonii *in locis illius Dioecesis finitimis numquam promulgatum rite fuerit; Nos quidem ad proposita dubia per Epistolam Nostram eidem Archiepiscopo directam prolixius respondere non detrectavimus, eamque in rem, inter alia, usi sumus auctoritate quarumdam litterarum fel. record. Praedecessoris Nostri Urbani Papae VIII. quae cum a privatis Scriptoribus relatae dumtaxat legantur, sed neque communibus Bullariis hactenus insertae, nec alia solemni ratione publicatae reperiantur, Nos earumdem tenorem, cum authenticis hujus Apostolicae Sedis Regestis collatum, subjicimus, qui talis est, videlicet.*

URBANUS PAPA VIII.

Ad Futuram Rei Memoriam.

EXponi nobis fecit Venerabilis frater Archiepiscopus Coloniensis, quod habito nuper per eum ad Venerabiles Fratres Nostros S. R. E. Cardinales, Sacri Concilii Tridentini Interpretes, recursu super infrascriptis dubiis, videlicet: Primo, An incolae tam masculi, quam foeminae loci, in quo Concilium Tridentinum in puncto matrimonii est promulgatum, transeuntes per locum, in quo dictum Concilium non est promulgatum, retinentes idem domicilium, valide possint in isto loco matrimonium sine Parocho, & Testibus contrahere? Secundo, quid, si eo praedicti incolae tam masculi, quam foeminae, solo animo sine Parocho & Testibus contrahendi se transferant, habitationem non mutantes? Tertio, Quid, si iidem incolae tam masculi, quam foeminae, eo transferant habitationem illo solo animo, ut absque Parocho, & Testibus contrahant? Iidem Cardinales ad primum, & secundum, non esse legitimum matrimonium, inter sic se transferentes, ac transeuntes cum fraude: Ad tertium vero dubiorum hujusmodi, si domicilium vere transferatur, matrimonium esse validum, responderunt, & resolverunt, prout in Decreto desuper emanato plenius continetur. Cum autem, sicuti eadem expositio subjungebat, dictus Archiepiscopus responsum, seu dubiorum praedictorum resolutionem hujusmodi, pro illius subsistentia firmiori, Apostolicae nostrae confirmationis robore communiri summopere desideret; Nos eumdem Archiepiscopum specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, supplicationes illius nomine Nobis super hoc

PONT. *humiliter porrectis inclinati responsum, seu dubiorum prædictorum, resolutionem* ANNO
hujusmodi Auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus,
LXVIII. *illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus: decernentes, illud, seu* 1758.
illam, necnon præsentes Litteras, valida, firma, & efficacia existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere: sicque, & juxta illa per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari: Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 14. Augusti MDCCXXVII. Pontificatus Nostri Anno V.

UT autem de hujusmodi Litterarum auctoritate dubitari minime valeat, Nos iterum eas Apostolica Auctoritate Nostra, & præsentis Decreti tenore, in omnibus, & per omnia approbamus, & confirmamus, ac novo hujusmodi approbationis, & confirmationis robore communitas, ad prædictum Archiepiscopum transmittimus; mandantes eidem, ut in occurrentibus casibus circa personas ex ipsius Civitate, aut Diœcesi oriundas, seu alias in causis ejusdem generis ad illius judicium legitime delegatis, juxta earumdem litterarum continentiam, & tenorem decernet, judicet, atque definiat, contrariis quibuscumque non obstantibus.

Volumus autem, ut in nostræ hujus approbationis, & confirmationis monumentum, præsentis Decreti nostri exempla, a Nobis subscripta, in Actis Congregationis Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium prædicti Concilii Tridentini Interpretum, necnon in secreto Archivio Nostro Vaticano reponatur, ibique perpetuo asserventur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 19. Martii MDCCLVIII. Pontificatus Nostri anno decimo octavo.

Ita decernimus, & mandamus.

Benedictus Papa XIV.

F I N I S.

IN-

INDEX
ARGUMENTORUM
SECUNDÆ PARTIS.

Con-